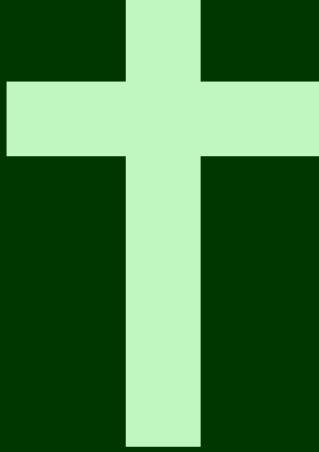

Gerotu Tokanchi
Gipiratkaluru

New Testament in Yine

Gerotu Tokanchi Gipiratkaluru

New Testament in Yine

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yine

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yine [pib], Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Yine

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
5c761e81-2e6f-5161-be9d-dbc456a2816b

Contents

Matiyo	1
Marko	38
Lokasu	59
Gwa	98
Yokanatkalune Kamrure	126
Romanone	162
1 Korintyone	178
2 Korintyone	193
Kalatane	203
Gigwisone	209
Wilipone	215
Kolosane	219
1 Tesalonikane	223
2 Tesalonikane	226
1 Timotiyo	228
2 Timotiyo	233
Tito	236
Wilimo	238
Gewreyone	239
Santiyako	252
1 Petro	256
2 Petro	261
1 Gwa	264
2 Gwa	268
3 Gwa	269
Gota	270
Gipgjetkaluru	272

Kiglerpotunanu Tokanchi Kpashiri Matiyo Yonatanru

Geso Kristo gitsrukateni giwaakaka

¹ Tyenwa rushpakinri Geso Kristopirana. Tawiklopishni Geso, ga wa Gawraklopishni Tawi.

² Gawra wugenetlu Gisaaka.

Gisaaka wugenetlu Gakowo.

Gakowo wugenetna Gota ga wa gimolene.

³ Gota Tamara wugenetyana Pare ga wa Sara.

Pare wugenetlu Gesromo.

Gesromo wugenetlu Gara.

⁴ Gara wugenetlu Gaminata.

Gaminata wugenetlu Naasoni.

Naasoni wugenetlu Salmo.

⁵ Salmo Racha wugenetyalu Poosi.

Poosi Rota wugenetyalu Gowe.

Gowe wugenetlu Gesi.

⁶ Gesi wugenetlu pogirchi Tawi.

Pogirchi Tawi, wa Goriyasu ganunronanni wugenetyalu Salomo.

⁷ Salomo wugenetlu Rowowa.

Rowowa wugenetlu Gawi.

Gawi wugenetlu Gasa.

⁸ Gasa wugenetlu Gosapata.

Gosapata wugenetlu Gora.

Gora wugenetlu Gosuya.

⁹ Gosuya wugenetlu Gowata.

Gowata wugenetlu Gacha.

Gacha wugenetlu Gesechi.

¹⁰ Gesechi wugenetlu Manasese.

Manasese wugenetlu Gamonu.

Gamonu wugenetlu Gosiyasu.

¹¹ Gosiyasu wugenetna Gechoni

ga wa gimolene, gajriikaklugogne,
wa Wawilonya yinitkana.

¹² Gajrikapkalunenanu Wawilonya satokyatkana.

Gechoni wugenetlu Salatili.

Salatili wugenetlu Sorowawili.

¹³ Sorowawili wugenetlu Gawiyo.

Gawiyo wugenetlu Geliyachi.

Geliyachi wugenetlu Gasoro.

¹⁴ Gasoro wugenetlu Satose.

Satose wugenetlu Gachimi.

Gachimi wugenetlu Giliyo.

¹⁵ Giliyo wugenetlu Geleyasa.

Geleyasa wugenetlu Matana.

Matana wugenetlu Gakowo.

¹⁶ Gakowo wugenetlu Gosi,

Mariya gnuru.

Wala rushpakya Geso,

wa Kristo chinkaluru.

¹⁷ Giyagni wane pejnuklopisha gwashle, Gawrakluyakawa ga wa Tawiklupotunanuko, pamole gepkoxamkoje gwashlu. Tawikluyakawa ga wa Wawilonya yinriklopotunanuko pamole gepkoxamkoje gwashlu. Wa Wawilonya yinrikluyakawa ga wa Kristoklupotunanuko, pamole gepkoxamkoje gwashlu wane.

Geso Kristo gishpakinri

¹⁸ Wane rixa gishpakleta Geso Kristo. Wa runro

Mariya, Gosi galuka gnunrotletinitkalo, mawakanuwalo, tetkatka kamshiro tixinritka Giwekikaluru Kpashiri chinanu.

¹⁹ Ga wa tganurupa Gosi, gi rixanu poyagakachrini gi raluka pogitlepiranatlo, rushinika giknoklemtlo pochkeruko.

²⁰ Yanshinikanyeginatinri, Gitsrukaachitowreru gipgujewnayegitlu rupnawleya. Wane chinru, “Gosi, Tawiklopisha, gi pika gwaletanro pganunropa Mariya. Gi rixanu wala gwiyaachri Giwekikaluru Kpashiri chinanni. ²¹ Tushpakawgenetanu toturu. Geso pgi-wakatanru. Gi rixanu Wale gognetkakanna rayinerutene mukochireyna.”

²² Pejnuruko tye wane gixka poyagakakikolupa Gitsrukaachi tokanu, tokanchi genekle-watachriya. Wane china:

²³ Waneplo sato makloji mapnokatowa kamshirozni.

Toturu tushpakawgenetanu.

Rutakgiwakatanruna Gemanwuru.

Walenwa yokaakaluru: *Wixaymalu Goyakalu.*

²⁴ Yotunotinitka rumkanatinriya, wane rixatka Gitsrukaachi towreru tow-tapyawakatkalu. Rawatkalo ganunro. ²⁵ Gi wa retawalo tushpakawgenetinpotunanuko muchinanu toturu. Giwokatlu Geso.

2

Kgimatkalerune gapokinri

¹ Wane rixa. Wetle Pokchi Gotechijne rushpakini Geso, wa pogirchi Girorekle, kgimatkalerune tkachi gishpatyawaka sreta runyana. Gerosale rapokna. ² Wane chinna, “¿Ginaku wa Goteyone Pogire gishpakachritka? Gi rixanu tkachi gishpatyawaka sreta wetyalo katagirite. Wuna wyoptsojityentapyaplu.”

³ Pogirchi Girore jempiranyegitinitkalu, kojwakanshinikanuta, pejnuruneko Gerosale gajeneymananuko. ⁴ Rapatna pejnuruneko tsrukakalune sasertotene ga wa yonchik-gapine yinenu. Repomgana ginaka rushpakini Kristopa. ⁵ Wanna wane china, “Wetle, Gotechijne. Gi rixanu wane chinyongatka tokanchi geneklewatachriya:

⁶ Ga wa pixa, Wetle Pokchi, Gotachijne,

Galikakni gi wa mturpotyi,

Gota gitsrukatene getanu,

Gi rixanu pixa yegi rushpakini Gitsrukaachi.

Wale girukotanna nayinerutene Gisrayiline.”

Kgimatkalerune yoptsojityegitatkalu

⁷ Giyagni Girore pochkeruko tomgana wa kgimatkalerune. Repomsapotutna tegipgu-jewnalgognetka katagiri. ⁸ Wetle yokanatna. Wane china, “Gajewa. Gepomsapotutanna wa mturu pirana. Wa gikshikiniplu ginkakapanno, gita koxa yoptsojityentapyaplu.”

⁹ Pogirchi yijnakotinitkana, yatkana. Waneklu katagiri wa tkachi gishpatyawaka sreta retinrona, kosekananumtna, tapokinpotuko; mturu gwiyawaka ginaple tutuka. ¹⁰ Retinitkalona katagiri, rumuwatna. Rumuwpotutna. ¹¹ Jiglokapjimatkana, retluna mturu runroyegi, Mariya. Yoptsojityegitatkaluna. Kotpukatkalona ponikowatinrina yegi. Ranikyegitatkaluna genekashlukaka: kori ga wa pgamlupagiri yochpiikalurupa, ga wa mirmunga. ¹² Yokanatkana rupnawleya Girore yegi ma satokinitpatkana, gichijnena yatkana. Pagapoko yapamtkana.

Gigipto ya gasukletinrina

¹³ Yinitkana kgimatkalerune, Gitsrukaachi towreru gipgujewnagipnayegitlu Gosi. Wane chinru, “Palnanutka. Panikanutkalu mturu ga wa runro. Pasukanutka. Gigipto pyanutka. Wane pwanatanutka wane nchininpotukyi Gita. Gi rixanu Giroremka gijganru mturu ruylatyaplu.”

¹⁴ Yotunotinitka wale, goyechoo ranikatkalu mturu ga wa runro. Gigipto yatka.

¹⁵ Rupninipotunanuko Girore wane rawa, poyagakakikolupa Gitsrukaachi tokanu wa tokanchi geneklewatachriya. Wane china: *Gigipto ntomgiyilu Noturu.*

Mturunni gilyatikolu

¹⁶ Giyagni Girore getnawa gapnokatkaluru kgimatkaleruneya, rumtuwnapotuta. Ruy-lajixanna pejnuruniko mturunni Wetle gwachinni ga wa psolu sretako wale sreta gwachinni, gepi walapuyegirunni, wanepnute mturunpotni walegognepotuko rixa jem-letyawakna kgimatkalerune. ¹⁷ Giyagni poyagkaakatka tokanchi geneklewatachri Geremiya tokanu. Wane china:

¹⁸ Ramachijne jemika tsru wamonchi:

chiyaglu, saplewjekteru.

Rache twugenenni tuchiyagata.

Gi taluka gimnanuukota,

gi rixanu maleshanatkana.

Nasare satokinrina

¹⁹ Ga wa rupnininatka Girorni, Gitsrukaachi towreru gipgujewnagipnayegitatnaklu Gosi Gigitoya. ²⁰ Wane chinru, “Puyokanutka. Panikanutkalu mturu ga wa runro, ga wa Gisrayilinchijne pyanutka. Gi rixanu rupnanatkana mturu galuka giylaletachinni.”

²¹ Giyagni yotunomtatka. Ranikatkalu mturu ga wa runro. Gisrayilichijne yatka. ²² Giyagni Gosi yijnakyegitlu Garchelawo pogirewatinritka Goteya, rurni Girorni kashriglutka, pika wane yaleta. Yokangipnatkatka. Kalilesreta yatka. ²³ Wane yatka. Pokchi rawatka, Nasare chinkaluru, poyagkakikulupa tokanchi geneklewatachri tokanu: Nasare gajeru chinikulupa.

3

Gwa Katlewakleru ginkaklewatnri

¹ Walegognekaka runa Gwa Katlewakleru. Gotechijne yineru mwiyawakanu runk-aklewatya. ² Wane china, “Genshinikanutanu, gi rixanu tengogne pogirewatyawaka gi gowukatka. ³ Gi rixanu tyenwa runkakyegitanru tokanchi geneklewatachri Gisayiya. Wane china:

Yineru mwiyawakanu pogimewatya tokanchi:

Galpokotanru Gitsrukaachi gatnugapote;

Mpotukatnanru gigapkaka.”

⁴ Kameyopixi kamrutikaluru rutaka Gwa. Pamta gipchiji rushrika. Ga wa tsetskaka nikjeta. Ga wa wrolga gosha gajero rura. ⁵ Giyagni yayegitluna Gerosale gajene, ga wa pejnuruneko Gote gajene, ga wa pejnuruneko Gortagasreta gajene. ⁶ Gortagapga katikna waleya. Ruppugjamukochiretnawana.

⁷ Gixo Gwariseyone ga wa Sariseyone retinitka Gwa katlewatyawaka ginachine, wane chinna, “¡Gimnu pixkalungi! ¿Katu yimakgi gasukyegityawaklu jgekanchipa? ⁸ Giyagni genshinikanuwlu kamrure gkamruretpututanu. ⁹ Gi gkagwaka wane chinkakletinwa, ‘Waneywu wutsrukatni Gawrani.’ Gi rixanu gita wane chingi, Goyakalu gimkata gipgujewnakletanna Gawraklopishanemka tyekaka sotlukakaya. ¹⁰ Gagmunasko rapokatka gepchi. Pejnuruko gagmuna kiglejiru mwanutu kayiikalurupni. Xirnachri ruknookona.”

Satu Gwa pnute muchkonurutu

¹¹ Wane koxa china Gwa, “Gita galikakni katgi gonuya genshinikanutinri chinanu. Ga wa najxigi ginachri gita pnute muchkonurutu. Gi wa gita gimukluni nanikyaplu yoshmaklejixi. Wale katangi Giwekikaluru Kpashiriya ga wa xirnachriya. ¹² Ruplokare kashicha. Powratpotutanru giylakaaJETIKOWAKA. Rapatjetanru trikneji rumretyawakaplu, ga wa yoxikanru gichicha xirniyawaka gike rixiniko muwnakatupa.”

Geso katka

¹³ Giyagni Kalile runyatka Geso. Gorta gapga Gwa yegi ya, wale katyaplu. ¹⁴ Seyni Gwa gaalipotutmaklu. Wane china, “Gita gimkata katkota Pixaya, ¿ga wa Pixa ginyegitno nkatyapyi?”

¹⁵ Giyagni rugita Geso. Wane chinru, “Puchichanno xani. Gi rixanu kigleru wane wixinri, psolpotuyako wpoyagkalewatinripa.” Waneklu rugitatkalu.

¹⁶ Giyagni rali katkoklunutka Geso, waneklu gonu rushpakyatka. Retlu tengogne gitpukachri ga wa Giwekikaluru Goyakalunu gijrukachri motkoko pixka. Rapyegitatkalu. ¹⁷ Waneklu satu tokanchi tengogneya, wane china, “Tyenwa Noturu nushinikanru potu. Wale giglenshinikanutno.”

4

Geso yantaletka

¹ Giyagni yineru mwiyawakanu Giwekikaluru ganiklu Geso, yantaletikulupa tsru kamchiya. ² Geso, rali gogajirewatinitka gepkoxamkojmolegogne ga wa gepkoxamkojmoleychno, wanepnute nachlu. ³ Rapyegitnitkalu kyantaletlewakleru, wane chinru, “Goyakalu Wgene pixinipa, wane pchinanru tye sotlukaka jimapro rixinwa.”

⁴ Seyni Wale gigita. Wane china, “Wane chinayongayegitkalurutkani:

Gi wa niikalurupje ruwekyayineru,

Seyni pejnuruko tokanchi

Goyakalu chinyawaka.”

⁵ Giyagni tsru kamchi kphashiri pokchi raniklu. Kpashiwakapji gwachri tenoptaji potu rutaklu. ⁶ Wane chinru, “Goyakalu Wgene pixinipa, gewi pakaxikamtini. Gi rixanu wane chinayongayegitkalurutkani:

Gitowrene towutanu Pixa chinanu.

Kashichanyina gimyoyna,

gi pagogneko sotlu putspejixitinripa.”

⁷ Geso wane chinru, “Wanekoxa chinyongayegitkalurutkani: *Gi pyantaletanru Gitsrukaachi Poyakalute.*”

⁸ Magka tenolu potu ranikatnaklu tsru kamchi. Psolchijiko rekakgityalu pejnuruko pogirewatyawaakaka ga wa ruglenkaka. ⁹ Wane chinru, “Pejnuruko tyekaka nenekanyi pyoptsojityegitinipno.”

¹⁰ Giyagni Geso wane chinru, “Pyanutka, Satanasyo. Gi rixanu wane chinayongayegitkalurutkani:

Gitsrukaachi Poyakalute pyoptsojityegitanu.

Walepje pyonogyegitanu.”

¹¹ Giyagni tsru kamchi ginkokamatkalu. Goyakalutowrerune yayegitakalu. Rupxakatkaluna.

Geso yinuwaka kamrurewletinri

¹² Geso yijnakotatka Gwa samyookatka. Satokatka. Kalile yatka. ¹³ Ruknokamatkalu Nasare. Kapernawo yatka. Wane rawatka, tsru wenuspuwnaga gwachri pokchi, Sapolonosreta ga wa Neptalisreta, ¹⁴ poyagkakikolupa tokanchi geneklewatachri Gisaiyya tokanu chinyawaka:

¹⁵ *Sapolonchijine ga wa Neptalchijine gajene,*

tsru wengapo, Gorta wakanute,

Kalile payinchijine,

¹⁶ *Yine mapshagawaka tuplatachine*

Retluna tsru pokamlalu.

Gipnalusreta,

gipnalchikle tuplatachine

pokamlalu gipgujewnayegitna.

¹⁷ Wanekluyakawa yinuwaka ginkaklewleta Geso. Wane china, “Genshinikanutanu, gi rixanu tengogne pogirewatyawaka gi gowukatkalu.”

Geso tomgana gepkoxamkoje chalugatachine

¹⁸ Kalile Wennespuwnaga yapanata Geso. Retna gepi moletkakachine: Simo, Petro giwaketletachri, ga wa repuru Gantirishi. Tsruru wenu chaluganatna gi rixanu kshimagaklerunni. ¹⁹ Wane chinna, “Tekali. Gwagajxigitanno. Yine gwajetachine nixkakanutkagi.”

²⁰ Waneklu rutakamatkaluna chalnekekna. Romkagitatkaluna.

²¹ Wane yapamtina. Wane retyana pimrine gepi moletkakachine, Sewereyo wgenene: Santiyako ga wa repuru Gwa. Kanawa rawanatna, ruruymana Sewereyo. Ramtanatluna chalnena. Wane tomgiyna. ²² Waneklu ruknokamatkalona kanawa. Ga wa rurna ruknokamtina. Geso romkagitatkana.

Kalile yapamtinri Geso ginkaklewananumtachri

²³ Psoluko Kalile yapamta Geso. Runkaklewawaklepjikakayna runkaklewatyga. Kiglerpotunanu Tokanchi runkakleta pogirewatyawakapirana. Pejnuruko yayixlu ga wa pejnuruko gagijewnalu Wale gituukakyana yine. ²⁴ Psoluko Suri poshalpiranamta. Ranikye-gitluna pejnuruneko yayixachine, pnunnu gixa yayixletachine, salewnachine, ga wa kamchichachine, ga wa popukalerune, ga wa giktegachine. Rutuukakna. ²⁵ Gixoluru yineru gomkagitlu, Kalile gajene, ga wa Ntekapoli gajene, ga wa Gerosale gajene, ga wa Gota gajene, ga wa Gorta wakanute gajene.

5

Tokanchi magka ginkakletikaluru

¹ Gixolune yine reta. Magka kanika. Tuplata. Yayegitluna yimaklene.

Giglenshinikanyeglewlu

² Yinuwaka yanumsaletu. Runkaklewegitna. Wane china:

³ *Giglenshinikanyegitkalunni kwamonurune*

Goyakalu munangachine,

gi rixanu wannani tengogne pogirewatyawaka.

⁴ *Giglenshinikanyegitkalunni wamonuwatachine,*

gi rixanu gimnanuukalunepni.

⁵ *Giglenshinikanyegitkalunni mayogone,*

gi rixanu wanna yoptotanru psolchijineko.

⁶ *Giglenshinikanyegitkalunni nachgimane poyagkaklewluya,*

- ga wa gonunnagatowatachine poyagkaklewluya,
 gi rixanu wannanwa jinanurunepa.
⁷ Giglenshinikanyegitkalunni kgetwamonrerune
 gi rixanu getwamonutkalunepni wanna.
⁸ Giglenshinikanyegitkalunni powragajirune,
 gi rixanu wanna getanru Goyakalu.
⁹ Giglenshinikanyegitkalunni maluukakane gipoyikgayegkakachine,
 gi rixanu wanna Goyakalu wgenene chinkona.
¹⁰ Giglenshinikanyegitkalunni kojwakjetkalune poyagkaklewlena chinanu,
 gi rixanu wannanni tengogne pogirewatyawaka.
¹¹ “Giglenshinikanyegitkalungi yangingina, kojwakingina, psolpotuyako rektuteting-
 ina Gita chinanu, rayloklewashatinrina. ¹² Gimuwatanu. Gimjikpotutanu, gi rixanu
 tsrupotupni gwenutikolupna tengogneya, gi rixanu wane rixa kojwaakotnina tokanchi
 geneklewatachinni muchinanu gwachinni gixaya.

Psolchijneko tuwne

- ¹³ “Gixni wa tye psolchijneko tuwnegi. Gi wa mro rixinitka tuwu, zklu tuwutka? Gike
 kigleyatkalu, seyni maleka ruknokanruna yineya rakatooko.

Pokamlalu psolchijneko chinanu

- ¹⁴ “Gixni wa pokamlalu tye psolchijneko pokamlachijnetachingi. Magka rogote gwachri
 pokchi gi rumkata yogimatkota. ¹⁵ Ga wa yineru gikoxa yochpiklo katalo ga wa gima-
 tumpuko rutaklo, seyni wa katalo kgapi tutaako, pejnuruneko panchi gwachine tpokam-
 latyegitinripa. ¹⁶ Giyagni wane gixa pokamatletanu yine getanuya, reta kamruretyapgina
 kigleru rixinri gkamrure, rumalwutyapluna gixa Giru tengogne Gajeru.

Geso getyawaklu Tokanchi Yokanatkaluru

- ¹⁷ “Gi gkgagwanru wa nuninri nuknokapyaplu Tokanchi Yokanatkaluru, gi wa
 tokanchi geneklewatachine kirukateko. Gi wa nuna nuknokoyaplu, seyni npoyagkakyaplu.
¹⁸ Gi rixanu galikakni wane nchingi, Nikawninpotunanuko tengogne ga wa tye chiji, gi
 pajina, gi satuna yotmokle nikawninri Tokanchi Yokanatkaluruuya, pejnurpotunanuko
 ma mixkanuwpotunanuko. ¹⁹ Giyagni gi gixachrikokta kaspukiniplu satu tye yokanru
 mtserutu potu ga wa yimakna yine ma kamrutyapanupluna tye mtserutu potu yokanru,
 walepni mturu potu chinkona tengogne pogirewatyawakaya. Seyni gi gixachrikokta
 kamrutlu ga wa wane rixa yimakletna yine, walepni wa tsru chinko tengogne pogire-
 watyawakaya. ²⁰ Gi rixanu wane nchingi, mpoyagkaklewle tsru ma mixkanupa yonchik-
 gapine poyagkaklewle ga wa Gwariseyone poyagkaklewle pnute, gi gapokanuna tengogne
 pogirewatyawaka.”

Geso getyawaklu gimtuwakchi

- ²¹ Wane china, “Gixa yijnakotlu wa tsrunni wane chinikowaka, ‘Gi puylatanru yineru,’
 ga wa ‘Girukokta giylatlu yineru rumkata giklukanuwnayegjixkota.’ ²² Ga wa Gita
 wane chingi, girukokta gimtuwnayegitlu gimole maleshawaka rumkata giklukanu-
 nayegjixkota. Girukokta wane chininri gimole, ‘Manshinikanutyi,’ jemanshinikankak-
 jetikowaka rumkata ganikletlu tsrukakalune. Girukokta wane chininri, ‘Seprolokachriyi,’
 rumkata Gigena xirnachri yaleta.

- ²³ “Giyagni panikinri penekashle Goyakalu getanu, ga wa wane pushinkapinri
 pumole pwamontakinri, wane pisanu: ²⁴ Genekashjetikowakakwa ginaple putkapanru
 penekashle. Gajewa. Muchinanu gapka pumatletapanutkalu pumole. Waneklu wane
 pyanutka. Putakanru penekashle.

- ²⁵ “Giyampotu pumatletanutkalu payegixjeru gatnugapo puyapinikopshinri, ma samy-
 ookanpakyi payegixjeru wa kgiklukanuwnayegjixlewakleru yegi. Ga wa kgiklukanu-
 nayegjixlewakleru ma samyookanpakyi gitowereru yegi, yoshmakjetikowaka pma yosh-
 makikotupa. ²⁶ Galikakni wane nchinyi, gi wane pushpakini pma wenuatkanuwalo talipre
 mchataajpotunanuko.”

Geso getyawaklu gimopatlewlu

- ²⁷ Geso gomkagi wane chinretna, “Gixa yijnakotlu wa tsrunni chinikowaka: Gi
 pumopatlewatanu. ²⁸ Gita wane chingi, katukokta sato suxo getini, retsotanutinro,
 rumopatlewatawata walaya rajiya.

- ²⁹ “Giyagni wa potukleygale mukochirewkakinipyi, pkoshpakianru. Puknokanru
 pixyeyiya. Gi rixanu kigleyyi pixinripa satupje pumane psojite pamginri, psolumaneko
 Gigena xirnachri pma muknokikotupa. ³⁰ Ga wa potuklemyo mukochirewkakinipyi
 pustakanru. Puknokanru pixyeyiya. Gi rixanu kigleyyi pixinripa satupje pumane psojite
 pamginri, psolmaneko Gigena xirnachri pma mamginitipa.”

Geso getyawaku giknokagnunrowlu

³¹ Wane chinna, “Girukokta giknokagnunrota, renekanro kiruka ma ganunrotyan-patkalo. ³² Ga wa Gita wane chingi: Girukokta giknokagnunrota gapoklewlumigjeya, gimopatlewatachro rixkakanro. Ga wa girukokta gnnunrotlo giknookaluro, rumopatlewataka.

Geso getyawaku wale kawchinanu chinrekaka

³³ “Giyinakotatnaklu wa tsrunni wane chinikowaka: *Gi wa maleshawaka Goyakalu kawchinanu pchinanu.* Poyagakakanru Gitsrukaachi chinanu, wa pupiratanru Wale kawchinanu pchinre. ³⁴ Ga wa Gita wane chingi, giketsotaji Wale kawchinanu nchinanu: gi wa tengogne kawchinanuko, gi rixanu walenwa Goyakalu tuplapijere; ³⁵ gi wa chijiko, gi rixanu rutsanji xgapreni; gi wa Gerosale kawchinanuko, gi rixanu tsru Pogirchi pokchini; ³⁶ gi pujiwu kawchinanuko, gi rixanu gi pumkata klatalu gixkakletlu pajiwutsapje, gi ksajiruko. ³⁷ Wane nchintokanutanu, gigi: ‘Gigi,’ gike: ‘Gike.’ Gi rixanu wanepnutetka mugletu ruyakatyatka wale.

Geso getyawaku mugletu satkakyegitokolu

³⁸ “Giyinakotlu wane chinikowaka, *Ygalchi, ygalchi chinanu. Ygichi, ygichi chinanu.*’ ³⁹ Ga wa Gita wane chingi, gi psatkakyegitanru mugletu, seyini gi gixachrikokta giptagojityi potuklesretgoji, pasretgoji koxa puprotakgojyegitanru. ⁴⁰ Paluka jigyegletjeru kgiklukanuw nayegjixlewakleru yegi, paluka gwamkaletjeru puchichankoxlu pumkaluchrata. ⁴¹ Gi gixachrikokta yakakinyi gepi kilometro waleyima pyinripa, gepkoxamkoje kilometro pyanu waleyima. ⁴² Penekanru pagjitjeru. Girukokta galuka ganikleshatyayi, gi paalixanru.

Geso getyawaku kamnixkaklu

⁴³ “Giyinakpiranatlu wane chinikowaka, ‘Pushinikanru pumwastsitanru ga wa payegixanru pkamnixeru.’ ⁴⁴ Ga wa Gita wane chingi, gishinikanna gkamnixjene. Gagjitanru ruglenshinikanyegitokolupna gkamakpirjetjene. Kigle getle gixanna gayegixjene. Gagjigoneyegitanna gyenetjene ga wa gkojwakjene, ⁴⁵ tengogne Gajeru Giru wgenene gixinripa. Gi rixanu Wale gishpakaklu tkachite muglene chinanu ga wa kiglerune chinanu. Gina rixyegitna poyagakakachine ga wa mpoyagkaakane koxa. ⁴⁶ Gi rixanu gishinikinipna wa gishinikjene, *¿klu gimapnutko? ¿Gi ge waneko pixka rixna gijgawenutachine?* ⁴⁷ Ga wa gimolenepje galukini, *¿klu gkamruta gixa pimrine pnute? ¿Gi ge waneko pixka rixkoxna payineko?* ⁴⁸ Giyagni mmagatikanepgi, gixa Giru pixka tengogne Gajeru mmagatikatni.”

6

Poyagaklewlu kamrutikolu

¹ Geso gomkagi wane chinretna, “Ggirukotinwa yine getanuya. Gi wa poyagakakachinepgi wanna getyapgi. Wane gixini, gi wa rapnutanungi Giru tengogne Gajeru.

Geso yimake genekashlewlu piranaya

² “Giyagni petwamonrewle penekashlewatini, gi wa pkojwixanu pixa penute, wa sanowashatachine pixka kowjixjetna ginkaklewakapjikakaya ga wa gatnugapkakaya, yine gimalwutyapna. Galikakni wane nchingi rapnutatkana. ³ Wa petwamonrewle peneklewashatini, gi wa pkegnetesretatemyoko gimatanru wa potuklesretatemyo pkamrutinri, ⁴ wa yogimatikowaka penekashlewatini. Ga wa Puru, yogimatikowaka getyachri, pgujewaka rapnutinyi.

Geso yimake gagjigogneru piranaya

⁵ “Wa gagjigognetini gi wa sanowashatachine pixka gixanu. Gi rixanu wanna galuka gagjigognereta tunwatachine ginkaklewakapjikakaya ga wa gipututsojriykaka, wa yine getyapna. Galikakni wane nchingi, rapnutatkana. ⁶ Ga wa pixa gagjigognetini, pjiglokkanu pugruko. Pushyatanru pupgyaptote. Pagjitanru Puru yogimatikowaka gwachri. Ga wa Puru yogimatikowaka getyachri pgujewaka rapnutinyi.

Gagjigogneru Gitsrukaachi yimakanru

⁷ “Gagjigognetini gi wa goyanumsaleshatachinepgi payine pixka. Gi rixanu wanna kagwaku gixo tokanchiya yijnakotikolupna. ⁸ Gi wa wanna pixka gixanu gixa. Gi rixanu gixa Giru gimata kluneru gmagatya gma magjitkanuwalu.

⁹ “Wane gixa gagjigogneretanu:

Wuru, tengogne Gajeru,
gipashichgiwakatkalurupy.

¹⁰ Runanutka Pixa pogirewatyawaka.

Pixa galukyawaka wane gixkalurupni; tengogneko pixka rixko tyechijne.

¹¹ Penekanwu xawakni wnikanrupa tyegogne chinanupa.

¹² Pkaspukinwu wmukochire wixa pixka wkaspukyana pnu wixjene.

¹³ Gi wa yantaletikowakako putakanwu, seyni pushatkapanunwu galikaka mugletuya.

Kaspukyegkalewlu

¹⁴ “Gi rixanu gixa kaspukinna yine pnu gixjene, Giru tengogne gajeru, kaspukinkoxgi gixa. ¹⁵ Seyni gma kaspukinna yine pnu gixjene, Giru koxa gi kaspukmukochiretanungi.”

Geso ginkakle gogajirewlu piranaya

¹⁶ Geso gomkagi wane chinretna, “Wa gogajirewatinipa gi wa sanowashatachine pixka gixgojitanu wamonuwnagojitachine. Gi rixanu gektu rixgojtnawana wa yine getyapna gogajirewatachine gixyawakako. Galikakni wane nchingi rapnutkatkana. ¹⁷ Ga wa pixa gogajirewatinipa, ringi psagjiwutanu, ga wa perkagojitanu. ¹⁸ Pma metikotupa yine yegi wa pogajirewatinri, seyni Puru yegi yogimatikowaka gwachri. Ga wa Puru yogimatikowaka getyachri pugjewaka rapnutinyi.

Geso ginkakna tengogne gajeru ponikolewlu pirana

¹⁹ “Gi wa tye chiji mponikowatinri, wa kochopa ga wa puchowlu gimtukyawaka, ga wa kachowguru kotamgiyawaka, chowguwatinri. ²⁰ Seyni tengogne mponikowatinri galikaka, mumtuklewatikowaka gi wa kochopako, gi wa puchowluko, mkotamgikowakanu kachowguru, mchowguwatikowakanu. ²¹ Gi rixanu ginakaktaplu mponikowle wanekoxaplu gaji.

Wumane katalote

²² “Wumane katalote walenwa wuygale. Giyagni potukaygale pixinipa, psoluko pumane pokamlapa. ²³ Seyni puygale mugletu rixinipa, psoluko pumane mapshagalupni. Giyagni pokamlalu pumane gwachri mapshagalu rixini, iji pamapshagnunanuktalu!

Goyakalu ga wa ponikowlu

²⁴ “Gi satuna gimkata wayegrechri gixleta gepi gitsrukaachine yegi. Gi rixanu waka rayegixanru satu, satu rushinikanu. Waka satu rupxaletanu, satu reyikanu. Gi gimkata gipxaletletu Goyakalu ga wa ponikowlu.

Kojwakanshinikanrewlu

²⁵ “Giyagni wane nchingi, gi kjojkwakanshinikanutinwa giwekinriya, klu gnikanuna ga wa klu giranuna. Gi koxa gimaneya, klu gmakatanu. ¿Gi ge tsrupotni giwekinri niikaluru pnute, ga wa manchi gitaakaluru pnute? ²⁶ Getpotutanna tengogne yapachine koshichine mutaklewatkanini. Gi jirgana. Gi rawluna wa gignantakjetikwakaya. Ga wa Giru tengogne Gajeru goglutna. ¿Gi ge kiglepotgi gixa wanna pnute? ²⁷ ¿Katu gixa gimkata yognikletlu giwekinriya pshinitsonuji kjojkwakanshinikanrewleya?

²⁸ “¿Klu koxa kjojkwakanshinikanutinwa gmakatanruya? Getjetanru kagwuru chiji gajeru, gi rixpoko tseruwnaleta. Gi kamrurupotuta. Gi jiweta. ²⁹ Seyni wane nchingi gi wa Salomoko psolu pogirewleyako makawata satu tyegwukaka pixka. ³⁰ Ga wa Goyakalu wane gixa makatletinri kshana xawakni gwachri, yechikawa xirnachri ruknookonatka, ¿gi ge wale pnute makatangi gixa? Psotsotaji galixachingi. ³¹ Giyagni gi wa kjojkwakanshinikanutinwa, wane nchininri, ‘¿Klu wnikanuna? ¿Klu wuranuna? ¿Klu wutakanuna?’ ³² Gi rixanu payine pejnuruko tyekaka rujgana. Ga wa Giru tengogne Gajeru gimatlu tyekaka pejnuruko galukanru. ³³ Seyni muchinanu gapka gijganru Goyakalu pogirewatyawaka, ga wa Wale poyagkalewle. Pejnuruko tyekaka gyognikiko. ³⁴ Giyagni gi wa kjojkwakanshinikanutinwa yechikawa chinanu. Gi rixanu wanepu kjojkwakanshinikanrewlu yechikawapa. Poyagotatka pagognekaka wa gektutu.”

7

Gi giklukanuwnayegjixlewatanu

¹ Geso gomkagi wane chinretna, “Gi wa ruklukanuwna nchinyegitanru satu, gma muklukanuwnayegjixikotupa. ² Gi rixanu gikta gixpoko giklukanuwnayegjixletna pimrine, waneko pixka gixa giklukanuwnayegjixkotanu gixa. Waneko pixka rixa: Wa yantapi gixa yantajetinri, walako gyantatiko.

³ “Ga wa waneko pixka rixatnaka. Wutakashatanru: Pixa getlu kapopejiru pumoleygale gwachri, ga wa ¿puygaleko gwachri kaknalu gi peta? ⁴ Ga wa wane pchinanru pumole, ‘Gichikaka. Nwanruchi puygale gajeru kapopejiru.’ ¿Ga wa petanru pixako puygale gwachri kaknalu! ⁵ ¿Sanowashatachriyi! Muchinanu gapka puknokanruchi kaknalu puygale gajeru. Waneklu petpotutanutkalu puknokoyaplu pumoleygale gwachri kapopejiru.

⁶“Gi wa kewene penekanru wa kpushiri. Gi giknokanru katajiroji perlaji gixanu kochine yegi, ma makatokyanupluna gijixiya, ma muprotkapyegityanupgi, ma suskatyanupgi.

Gagjitanu. Gijganu. Giylaylagipgyaptotetanu.

⁷“Gagjitanu ga wa geneeko. Gijganu ga wa gikshikanu. Giylaylagipgyaptotetanu, gkotpukyegitko. ⁸Gi rixanu girukokta gagjita, yoptota. Ga wa gijgachri rukshika. Ga wa giylaylagipgyaptotetachri kotpukyegitko.

⁹“Ga wa gixa, ¿giru jeji wa gituru gagjitinri jimapro, renekanru sotlu? ¹⁰Ga wa shima ragjiti, ¿gimmurge renekanru? ¹¹Giyagni wa gixa muglenmakgi gimata genekawgenreta kigleru genekashle, pnutlu Giru tengogne Gajeru kiglerkaka renekanna ragjijtjene. ¹²Giyagni pejnurkakako gixa galukanru wa yine wane gixyapgi, waneko pixkapotuko gixankoxna wanna. Gi rixanu tyenwa tokanchi yokanatkaluru ga wa tokanchi geneklewatachine tokanu.

Mtsergipgyaptotetu

¹³“Gjiglokanu mtsergipgyaptotetu. Gi rixanu tsru gipgyaptoteru, tsrugapolu wa gangikowakgapo. Gi gepikanna walegapo jiglokachinena. ¹⁴Gi rixanu mtsergipgyaptotetu, mtsergapotni giweklugapo. Gi gixo gikshiklu.”

Kamrurna gimatinna

¹⁵Geso gomkagi wane chinretna, “Ggirukotinwa wannaya tokanchi geneklewatachine gixashatachine, ginyegitjene gowegane pixka gixamkatachine, seyni gitokoya kewetnane kmatsurune pixkalunni. ¹⁶Kamrurna gimatinna. ¿Kawshipirege jirgiylona gowaji? Ga wa ¿kawshisureruylege jirgiylona gikersagi? ¹⁷Wane rixa pejnuruko kigleru gagmuna, kiglejiwlerni. Seyni wa gektuwa gagmuna muglejiwletni. ¹⁸Gi rumkata kigleru gagmuna muglejiwleta. Gi koxa rumkata mugletu gagmuna kiglejiwleta. ¹⁹Pejnuruko gagmuna kiglejiru mwanutu kayiikalurni. Xirnachri ruknooka. ²⁰Giyagni kamrurna gimatinna.

Gi pagogneko numatgi

²¹“Gi pejnuruneko ‘Gitsrukaachi, Gitsrukaachi’ nchinjene gapokanru tengogne pogirewatyawaka. Seyni Nuru tengogne Gajeru gishinikanru kamrutachri, jiglokanru. ²²Walegognepa gi gepika wane chinanno, ‘Gitsrukaachi, Gitsrukaachi ¿gi ge tokanchi geneklewatachinwu Pixa giwakaya? ¿Gi ge pgiwakaya maleka wuknokna kamchine?’ ¿Gi ge pgiwaka wkamrutyalu gixo giyaklukaka? ²³Giyagni nunkakpotutanna, ‘Gi pagogneko numatgi. Knanu gyanutka Gityegiya, mukochri kamruklerungi.’

Sotlumta gogo kamrupjitachri

²⁴“Giyagni girukokta yijnakotlu tye ntokanu, ga wa wane rixlu, jeji kshinikanuru pixkalutu, sotlumta gogo kamrupjitachri. ²⁵Gina gijruka. Rapogata. Kannipgyalu gajpopokannipgyata. Yantamuchkonupjitlu wale panchi. Gi wa yawna, gi rixanu sotlumta gogo poyegitanruni. ²⁶Giyagni girukokta yijnakotlu tye ntokanu, gi wane rixa, jeji manshinikanutu pixkalutu, ksatu gogo kamrupjitachri. ²⁷Gina gijruka. Rapogata. Kannipgyalu gajpopokannipgyata. Yantamuchkonupjitlu wale panchi. Yawnamtana. Tsrु yawnalu rixana.”

²⁸Wane rixa. Wa Geso tye tokanchi rali ginkakletinitka, wa gixolune yine giglajita runkakaklewleya. ²⁹Gi rixanu tsru gitaakaluru pixka rixa ginkaklewleta. Gi wanna yonchikgapine pixka rixa.

8

Geso gituukaklu gjirgitutachri

¹Magka yopikyatka. Gixolune yine gomkagitlu. ²Wane satu gjirgitutachri yayegityalu. Yoptsojityegitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, palukiniplu pumkata powratletanunno.”

³Romyokyegitlu. Kamruklu. Wane china, “Naluklu powra pixinripa.”

Waneklu rujirgitle rutukyatka. ⁴Geso wane chinru, “Petanu. Gike punkakanu. Seyni pyanu. Pekakgitinwa sasertote yegi. Penekanru genekashlu wa Moysisi yokanananru. Walepni gipgjutalewlu wanna chinanu.”

Ksolaloteru tseruwakle gituukaaka

⁵Kapernawo rapokinitka, satu ksolaloteru ginyegitlu. Ragjitlu. ⁶Wane china, “Gitsrukaachi, nopji ruklugana nteruwakleni. Giktegachrina. Salewnachriputona.”

⁷Wane china, “Wane nyanu Gita. Nutuukakapanru.”

⁸Ksolaloteru gigita. Wane china, “Gitsrukaachi, gi numukluyi wa nopji washrempuko papokinripa. Seyni wane pchinatokanushatanu. Nteruwakle gitukanutka. ⁹Gi rixanu gita koxa jejno tsru gitaakalune rapukote gwachrino. Gita koxa solalone gitakika. Wane

nchinru wa tye, ‘Pyanutka.’ Yatka. Satu wane nchina, ‘Punanu.’ Runa. Wane nchinru nwayegeru, ‘Pkamrutanru wa tye.’ Kamrutlu.”

¹⁰ Geso yijnakotinri, ruglajita. Wane chinna romkagitjene: “Galikaka wane nchingi, gi satuna Gisrayiline yegi nukshikyalu tye pixkalutu galixlewu. ¹¹ Wane nchingi, runanna gixo tkachi gishpatyawakasreta gajene ga wa tkachi gimxityawakasreta gajene. Wengogne pogirewatyawaka tuplatanna Gawrayma, Gisaaka, ga wa Gakowoyma. ¹² Seyni wa pogirewatyawaka gwachinemka giknookalunenapni mapshagawaka maleka. Wanepu chiyaglu ga wa gashkaygitlu.”

¹³ Geso wane chinru ksolaloteru, “Pyanutka. Palixyawakpotuko pkamrutikatka.” Rutuukakatka tseruwakle wanekluwakawa.

Geso gituukaklo Petro gimajiro

¹⁴ Petropji ya Geso. Retlo Petro gimajiro. Tukluganatana, tpachwatana. ¹⁵ Kamrukamyotlo. Tupachwalgatka. Tyotunomtatka. Wala gixpaxakatka.

¹⁶ Kayi rixinitka ranikyegitluna gixo kamchichachine. Maleka ruknokna kamchine tokanuya. Rutuukakna pejnuruneko yayixachine, ¹⁷ poyagakakikolupa tokanchi geneklewatachri Gisayiya tokanu. Wane china: *Waleko gwalu wugroklewle. Raniklu wyayixlekaka.*

Geso galuka gomkagletachine

¹⁸ Geso getna gixo yine Wale yegi. Yokanrewata wakanu yinripna. ¹⁹ Satu yonchikgapri gapyegitlu. Wane chinru, “Yimaklewatachri, nomkagitanyi ginakakokta pyinipa.”

²⁰ Geso wane chinru, “Kewnechrone waneyna kapna. Ga wa koshichine tengogne yapachine waneyna rawyawakna. Ga wa Gita Yineru Wgenno maleshayno nutspanji-wutyawaka.”

²¹ Satu yimakleru wane chinru, “Gitsrukaachi puchichanno muchinanu gapkachi wane nyanu, nuruchi gipnini, ga wa nkapnamtanu.”

²² Geso wane chinru, “Pomkagitanno. Petashatanna gipnachine kapnaletanna wannanunekni gipnachine.”

Geso kochroklu tsru kannipgyalu

²³ Kanawa rupteekatka. Yimaklene gomkagitlu. ²⁴ Waneklu tsru yowjereshpurga rixa tsru wenu. Wa kanawa tuygajetlo gishpurga. Seyni Wale gimkananumta. ²⁵ Yimaklene yayegitlu. Komyekluna. Wane chinruna, “iGitsrukaachi, pognetkakanwu! iWamginripatka!”

²⁶ Wale wane chinna, “iKlu chinanu pikachingi? Psotsotaji galixachingi.” Giyagni yotunota. Chigetjetlu kannipgyalu ga wa tsru wenu. Tsrु mayegixgalu rixatka.

²⁷ Giyagni jejine giglajita. Wane chinna, “iGi gixachri jejnige wa tye? Wa kannipgyalu ga wa tsru wenu yijnakotanru.”

Gergesa gajene kamchichachine

²⁸ Wakanu rapoka Gergesenonesreta. Yoptotapluna gepi kamchichachine, yomlechi yegi ginyachine. Kmatsurunpotni. Wane rixkalchinanna gike gimkata giknoglegapotlu walegapo. ²⁹ Wane saplewatyana. Wane chinna, “iGi rixwu wixa ga wa pixa, Geso, Goyakalu Wgene? iPunge gewi psaletpotutyapwu ma mapookanuwa gipapko?”

³⁰ Gowukako rawanatikna gixo kochine. Nikanatna. ³¹ Ga wa kamchine ragitluna. Wane chinruna, “Puknoknipwu, puchichanwu kochinemane wjiglokinripa.”

³² Wane chinna Geso, “Gajewa.”

Wanna gishpakamtatka. Kochine yegi yatkana. Waneklu pejnurunniko gixolunni kochinni pagakaxikamtkalunenni gitawakapjita rujrukamtyanna. Tsrु wenu rapokanna. Gonu rupniyanna. ³³ Kochi kogluklerune gasakamta. Pokchi yana. Runkaklewatna pejnurpiranako kamchichachineya. ³⁴ Giyagni pejnuruneko pokchi gajene yayegitluna. Yoptotapluna Geso. Retluna. Ragitluna pnusretako yinripatka.

9

Geso gituukaklu giktegachri

¹ Kanawa rupteekatka Geso, koprugatatka. Gipokchi yatka. ² Waneklu satu giktegachri ranikyegitluna, gijeko giklugachri. Geso geta galixletna wanna. Wane chinru giktegachri, “Kiglenshinikanupyi, Wiwi. Kaspukmukochiretkalurutkayi.”

³ Wa pimrine yonchikgapine wane chinanshinikanutna, “Tyenwa mupashiregnuchi china.”

⁴ Rumatanshinikanutinna Geso, wane chinna, “iKlu chinanu mugletu gyanshinikanuta gajiya? ⁵ Gi rixanu iGimi wa myapretu wane chinikolu, waka, ‘Kaspukmukochiretkalurutkayi,’ waka wane chinru, ‘Palnanutka. Pyanamtanutka?’ ⁶ Seyni wa gimatyaplu wa Gita Yineru Wgenno tyechijne gitaakalurno kaspukmukochirewlewatachripno” —giyagni

wane chinru giktegachri, “Palnanutka. Pwanutkalu pujeko. Pyanutka pupji.” ⁷ Giyagni wale palnatka. Gipji yatka.

⁸ Gixolune getanatlu. Pikna. Rumalwutluna Goyakalu, gi rixanu renekyana yine wane rixa gitakletikolupa.

Matiyo tomgaka

⁹ Wane yiyatka Geso. Retlu satu jeji, girukotlewatachine gijgawenjetikowaka tuplanat-achri. Matiyo giwakni. Wane chinru, “Pomkagitanno.” Palnamtatka. Romkagitatkalu.

Geso gimnikna gijgawenutachine

¹⁰ Wane rixa. Panchi nikjetikowaka tuplanata. Wanena gi gepika gijgawenutachine ga wa kmukochirerune gapokachine. Tuplatna nikjetikowaka Gesoyma ga wa yimaklene.

¹¹ Gwariseyone getinna. Wane chinkanna yimaklenni, “¿Klu chinanu gijgawenutachine ga wa kmukochirerune rumnika gyimakjeru?” ¹² Yijnakotinitka Geso, wane china, “Wa gichkolune gi ralukluna kpinrewakleru, seyni wa yayixachinena galikaka. ¹³ Gajewa. Gimatanutkalu klunerpiranni. *Naluklu getwamonrewlu. Gi wa genekashlu giylatkaluru naluka.* Gi rixanu gi nuna ntomgiyapna poyagkakachine seyni kmukochirerune.”

Gepomgalu gogajirewlupiranaya

¹⁴ Giyagni Gwa yimaklene yayegitlu Geso. Wane chinruna, “¿Klu chinanu wixa ga wa Gwariseyone gixo kata gogajirewata; ga wa Pixa yimaklene gi gogajirewata?”

¹⁵ Geso wane chinna, “Gi rumkata wamonuwnaletna wa kashimyolu getachine wannayma rawinikopshini gnurowatachri, wa xani pixka Gita gimwakopshinna nyimaklene. Seyni runanu pagogne wa gnurowatachri konkoklunpatka wannayegiya. Waneklu rogajirewatanna wanna.

Yaglu wa gerotu yimaklewlupirana

¹⁶ “Gike gamatlu muchkirasamatkatuwa mkachritsole. Gi rixanu waleko ramle sama jiprojiklu mkachri. Pnute rixa giskakletanatka. ¹⁷ Gi koxa wa tsrutsoleji nikchintamapa rutakgatlonu winga gerotga. Wane rixkoklunu tsapkaka gipshekgata. Ga wa wingani tuyokgatana. Salewnanatka tsapni koxa. Seyni gerotmapa rutakgatlonu gerotga winga. Gepiko gimretka.”

Gayro wgene ga wa Gesomkalu kamrukamkaptostsitachro

¹⁸ Runkakiniwana tyepirana, runyegitlu satu gitsrukaachi. Yoypsojityegitlu. Wane chinru, “Nshichni gajerya tupnanawa. Seyni punanu. Putakamyogontapanro. Tuwekanu.” ¹⁹ Palnamta Geso. Romkagimtlu yimakleneyma.

²⁰ Wanero sato sumo pamole gepi walapu gigragalewatachro. Gitjimne tyapamtyalu, tkamrukamkaptostsitaplu. ²¹ Gi rixanu wane china walanauko, “Nkamrukamkatyapjeplu nutukanu.”

²² Wa Geso giprotaka. Retanatlu. Wane chinro, “Kiglenshinikanupyi, Wiwi. Palixle gitskalakyi.” Wanekluyakawa tutskalga suxo.

²³ Geso gapokatkalu gitsrukaachipji. Retna tumlejitachine ga wa gixolune sejrewnachine. ²⁴ Wane china, “Gixrikanu. Wa mturo gi wa tupna, seyni tumkanata.” Ruxpiranatluna.

²⁵ Wa gixolune maleka koshpaaka. Jiglokamtatka. Kamrukamyotlo. Tyotunotatka mturo. ²⁶ Pogitpiranamtkatka psolchijneko walechijne.

Gepi maygalene gimrekgakaaka

²⁷ Wane yiyatnaka Geso. Romkagimtluna gepi maygalene. Saplewjenanumtna. Wane chinna, “¿Petwamonutanunwu, Tawiklopisha!”

²⁸ Panchi rapokinitka, maygalene ginyegitlu. Ga wa Geso wane chinna, “¿Galixge numkata wane gixleta?”

Wane chinruna, “Gigi, Gitsrukaachi.”

²⁹ Giyagni kamrukayagetatkana. Wane chinna, “Galixyawakpotuko gkamrutikotka.”

³⁰ Rumrekgatatkana. Ga wa Geso rujretpotutna. Wane chinna, “Ggirukotinwa gike gimatanru.” ³¹ Seyni yatkana. Poshalpiranamtluna psolchijneko walechijne.

Geso getwamonutna yine

³² Yinitkana, satu jeji ranikyegitluna myanumatkatu, kamchichachrina. ³³ Maleka ruknoklu kamchi. Wa myanumanatkatu yanumsatka. Gixolune giglajita. Wane chinna, “Gi pagogne Gisrayilichijne retika tye pixkalutu.”

³⁴ Seyni wa Gwariseyone wane china, “Kamchi gitsrukate giyakleya maleka ruknoklu kamchine.”

³⁵ Papokchimmunanuka yapa Geso, tsru pokchikaka ga wa mtserutu pokchikaka. Runkaklewawaklepjjakna runkaklewananumtya. Runkakletananumtlu Kiglerupotunanu

Tokanchi pogirewatyawakapirana. Rutuukakananumtlu pejnuruko yayixlukaka, ga wa pejnuruko gagijewakchi yinyegiya.

Gixlu jirgakalurupa

³⁶ Retna gixolune yine. Retwamonutna, gi rixanu kojwakanshinikanutnawana. Giknookalurune gowegane pixka, girukotapratachri waneyamigjene. ³⁷ Giyagni wane chinna yimaklene, “Galikakni gixlu jirgakalurupa. Seyni wa kamrurewaklerune gi gixna. ³⁸ Giyagni gagjitanru jirgakalurupa Gitsrukate jirgalyegipa yokanatyapna kamrurewaklerune.”

10

Pamole gepi tsoomitikolu

¹ Pamole gepi yimaklene tomga. Rutakna kamchine puchotlewatachine chinanu maleka ruknokypapna, pejnuruko yayixlukaka rutuukakinripna ga wa pejnuruko gagijewakchi

² Pamole gepi yokanatanune giwakna walenwa: muchinanu Simo wa Petro chinkaluru, ga wa repuru, Gantirishi, ga wa Santiyako, Sewereyo wgene ga wa repuru Gwa; ³ Wilipi ga wa Wartolo, Tomasu ga wa Matiyo gijgawenutachri, Santiyako, Galgweyo wgene, ga wa Tateyo. ⁴ Simo Kanani gajeru ga wa Gota Giskaryote samyokjerupa.

Pamole gepine kamrurepa

⁵ Geso yokanatakana nyi pamole gepi. Wane china yokanretna, “Gi wa payingapoko gyanu. Gi wa Samaritane pokchiko gapokanu. ⁶ Seyni gowegane gangachine yegi galikaka gyanu, Gisrayiliklopishane yegi. ⁷ Gyinipa ginkaklewananumtanu. Wane nchinanu, ‘Tengogne pogirewatyawaka gi gowukatka.’ ⁸ Gituukakananumtanna yayixachine. Gytotunkakananumtanna gipnachine. Mpowratananumtanna gijirgitutachine. Maleka giknokanna kamchine. Genekashatkaluru gyoptota. Genekashlewatanu koxa gixa. ⁹ Gi wa koriko ntapgatanu, gi wa sroschiko; gi wa sintawoko giskotatanu. ¹⁰ Gi tsapako yagaplu chinanu, gi gepimkaluko, gi yoshmakjixrechishpatako, gi wa kanojerchiko. Gi rixanu wa kamrurewakleru rumkata yoptoletlu nikanru.

¹¹ “Girukokta pokchi gapokanu tsru pokchi ga wa mturu pokchi, gepomlewatanu ginaklu kiglepiranyegirupji. Wane gwanu gyinpotunanuko. ¹² Wa panchi gapokinipa galukanna wane gajene. ¹³ Wa panchi gajene rumukane rixinrina, waneyapna gixa giglenunshinikanu. Seyni ma mumuklunu rixinrina giglenunshinikanu satokyegitangi. ¹⁴ Katukokta gi yoptotangi, gi yijnaktokanutangi, walepji gyinpatka ga wa wale pokchiya, giplokjiximtanu gistapjixipagi, rumatikolupna. ¹⁵ Galikakni wane nchingi wa gaktokaluru Sotomachijne, Komorachijne gajenni wale pokchi gajenni pnute wa giklukanuw-nalgonepatka.

Kojwawakchikakapa

¹⁶ “Xawakni Gita yokanatgi gowegane pixkalungi kewetnanetskala. Giyagni galpokonshinikanutanu gimnune pixka, ga wa myokwirenepgi motkokone pixka.

¹⁷ “Ggirukotinwa yineya. Gi rixanu samyokangina jemanshinikankakjetikowaka. Runkaklewawaklepjjikakayna kochipjetingina. ¹⁸ Girukotlewatachine yegi ga wa pogirchine yegi ganiiko Gita chinanupa, gipgujtalewlu chinanu wanna yegi ga wa payine yegi. ¹⁹ Wa nsamyookoklunupa gi wa kojwakanshinikanutinwa gi nchina yanumsaletinripa. Gi rixanu waneklupapko geneeko wane nchinanrupa. ²⁰ Gi rixanu gi wa gixapni yanumsatachinepji, seyni Giwekikaluru gixa Girunu gixa gitokote yanumsatini.

²¹ “Molchi samyokanru gimoleko rupninripa, ga wa girchi gitoru. Ga wa wgenchine kamnixanna rununa ruylatikolupna. ²² Gayegixkalunepgi pejnurune yako Gita giwaka chinanu, seyni wa kashnantakanshinikanutachri yoptukyawakpotunanuko wale gognetkaako. ²³ Tye pokchiya kojwakingina gasukanu. Papokchi gyanu. Gi rixanu galikakni wane nchingi, gi gnikawna wane yaletanu papokchimnunanuka Gisrayilichijne nma munkanupachi Gita Yineru Wgenno.

²⁴ “Yimaklechi gi wa tsrunwa yimaklewatachri pnute. Gi wa wayegrechriko, rutsrukate pnute. ²⁵ Poyagotalu yimaklechi wa yimakjeru pixka rixinripa, ga wa wayegrechri wa rutsrukate pixka rixinripa. Welsewo chinmakluna kapjiru pnutenapna gipji gajenepni.

Piikalurupa

²⁶ “Giyagni gi mpikanna. Gi rixanu maleshlu giyogimatkaluru gi wa mupgujetkotpakni. Maleshlu pochkeruko mumatkotupa. ²⁷ Wane nchinyagi Gita mapshagawakaya, pokamlawakaya wane nchininri gixa. Gijnakpotuko gyijnakotinri, panchi gayiji ginkakletinri. ²⁸ Gi mpikanna manchi giylatachine seyni giweklu gi rumkata giylaletna. Seyni Wale galikaka mpikanu giweklu gimkata gangakakletachri ga wa manchi Gigena xirnachriya. ²⁹ ¿Gi ge wa ganikajiproji chinanu rushankaka gepi koshichine? Ga wa gi satuna wanna

chiji gijruka gixa Giru mwaknu. ³⁰ Gijiwtsako pejnuruko yantatkalurni. ³¹ Giyagni gi mpikanu. Kiglepogti gixa gixo koshichine pnute.

³² “Giyagni girukokta gipgujtatanu yineyegiya, Gita koxa gipgujtatanu Nuru tengogne Gajeru yegi. ³³ Girukokta ginutatanno yinyegiya, Gita koxa ginutatatanu Nuru tengogne Gajeru yegi.

Gi wa giglewanshinikanrewlu, seyni yoglolewapi

³⁴ “Gi gkagwakanru nuninri wa tyechijne nutakyaplu kiglegwashle. Gi wa nuna kiglewashle nutakinripa seyni yoglolewapi. ³⁵ Gi rixanu nuna nkotspalatyapna:

Jeji wa ruru kamnixinripa,

Ga wa tshicho tunro tkamnixinripa,

Ga wa tomekanunro tgimajiro tkamnixinripa.

³⁶ Wa jeji kamnixjene, waleppi gajeneko kamnixanru.

³⁷ “Girukta gi wa galukpotutno ruru, runro pixka pnute, gi wa rumukluno Gita. Girukta gi wa galukpotutno gituru, rushicho pixka pnute, gi wa rumukluno Gita. ³⁸ Girukta gi gwanro koroshiteshkita, gi rawgajxigitanno, gi rumukluno Gita. ³⁹ Girukta gikshika giwekleta, ruwekinri ramginina. Girukta gamtakanru ruwekinri Gita chinanu, rukshika giwekletanu.

Gapnutikolkakapa

⁴⁰ “Gixa yoptotachri, Gita yoptota. Wa Gita yoptotachri nyokanatjeru yoptota. ⁴¹ Tokanchi geneklewatachri giwakaya tokanchi geneklewatachri yoptotachri, wale yoptotatanru tokanchi geneklewatachri gapnutikolu. Poyagkakachri giwakaya poyagkakachri yoptotachri, wale yoptotatanru poyagkakachri gapnutikolu. ⁴² Girukokta genekanru girapistonopje kachiklegalu satu mturu wanna nyi mturune nyimakleru giwakaya, galikakni wane nchingi, gi wa ramga gapnutkotanu.”

11

Gwa Katlewakleru yokanatanune

¹ Wane rixa. Geso rali towuletatkana pamole gepi yimaklene, wane yiyatka, papokchikaka wannanu yimaklewatinripa ga wa runkaklewatinripa.

² Yoshmakikowaka Gwa yijnakpiranyegityalu Kristo kamrure. Giyagni yokanatanu yimaklene Gesyegi. ³ Wane chinruna, “¿Pixaklege ginachripi, waka wkagwakerge satu?”

⁴ Rugita Geso. Wane chinna, “Gajewa. Ginkakapanru Gwa gyijnakotanrukakaya ga wa getanrukakaya. ⁵ Maygalenenanu getatka. Ga wa myankanenanu yanatka. Ga wa gijirgitunatachine powratkatka. Ga wa majnakonenanu jemashatatka. Ga wa gipnachine yotunkaaka. Ga wa kwamonurune yegi runkakletika Kiglerpotunanu Tokanchi.

⁶ Giglenshinikanyegitkaluru mutspetkatu Gitaya.”

Geso gipgujtatanru Gwa Katlewaklerupirana

⁷ Yanananumtinna, Geso yinuwaka ginkakletna gixolune yine Gwapirana, “¿Kluneru getapa yineru mwiawakanuya? ¿Satu kapanrege kannipgyalu kowshikanrurige? ⁸ Seyni ¿kluneru getapa? ¿Satu jeji popchikalurege gitakachri? Gike. Pogirchineppi rawna popchikalur gitakachine. ⁹ Seyni ¿klu chinanu wane gyapa? ¿Satu tokanchi geneklewatachirige getapinripa? Gigi, wane nchingi. Tokanchi geneklewatachri pnute. ¹⁰ Gi rixanu walenwa yonpiranyegitkaluru:

Petanu. Gita yokanatanu notowreru pixa penute.

Wale galpokotanru patnugapote pixa penute.

¹¹ “Galikakni wane nchingi, gi wa rupgujewna satu suxo gishpakyachri, Gwa Katlewakleru pnute tsru. Seyni wa mtserutu potu tengogne pogirewatyawakaya tsruni Gwa pnute. ¹² Gwa Katlewaklerukluyakawa ga wa xanigognenanu tengogne pogirewatyawaka muchkowsyegitka. Muchkowatachine kashichlu. ¹³ Gi rixanu pejnuruneko tokanchi geneklewatachine ga wa tokanchi yokanatkaluru Gwakupotunanuko runkakletpiranatluna. ¹⁴ Galuka yoptoletiniplu walenwa Giliya wa ginachri. ¹⁵ Girukokta kajnakopnapa wa yijnakotinripa, yijnakotanru.”

Mturune giputu tuplanatachine

¹⁶ Geso gomkagi wane chinretna, “¿Giru pixka nutakanna nyi gimuweekagognenatachine? Mturune pixka, giputu tuplanatachine, rupxalunna tomsanatachine. ¹⁷ Wane chinna:

Wtumlejyegitgi. Gi wa gansata gixa.

Wamonuwata gixa yegi. Gi wa nchiyagjeta gixa.

¹⁸ Gi rixanu runa Gwa. Gi wa nika. Gi wa rura. Wane chinna, ‘Kamchi waneylu.’ ¹⁹ Nuna Gita Yineru Wgenno, nikachrino ga wa girachrino. Wane chinna, ‘Getanru. Satu jeji tsru nikalu. Winga kgirakleru. Gijgawenutachine ga wa kmukochirerune gipxaalu.’

“Wa gimatkalewlu potukalu gekakgitka kamrureya.”

Geso ginkakna pokchikaka gajene salewnalepapirana

²⁰ Giyagni Geso yinuwaka chigetjeretna pokchikaka gajene. Wale chinanu chigetjetna gi rixanu wanna getanmaklu gixo potu ruyaklewe kamrujetyawaka. Ga wa retmakluna, gi waleko renshinikanutyana. Wane china chigetjeretyana, ²¹ “¡Gi waneni pixa Korasi pokchi! ¡Gi waneni pixa Wetsayta! Gi rixanu Tiro pokchiniya ga wa Sito pokchiniya wanepmaklu giyaklewukaka nkamruyegityagi gixa, wannanimka muchikawako renshinikanutannimkana. Kawshistugalu mkachrimka rutakmanetinnimkawana ga wa chichipagimka rutakmanetinnimkawana. ²² Ga wa wane nchingi, Tiro ga wa Sito pnute salewnalenapgi gixapni giklukanuwnalugognepa. ²³ Ga wa pixa Kapernawo, tengognepotunanuko pixka putaaka. Ga wa gipnachine gwiyawakapotunanuko pixka putaako. Gi rixanu wa Sotoma gajene yegi kamrutikomka giyaklewlu pixa yegi kamrutikaluru, xanigognenanumka rutukna. ²⁴ Ga wa wane nchingi wa gaktoklarupa Sotomachijne gajenniya gixa pnute wa giklukanuwnalugognepatka.”

Ginanu Gita yegi. Gita gapnankakanutkagi

²⁵ Walegogne Geso wane china, “Numalwutyi, Nuru, tengogne Gitsrukate ga wa chiji, tyepirankaka Pixa yogimatyana k gimatkalerune ga wa kanshinikanurune, ga wa mturune pekakgita. ²⁶ Gigi, Nuru, gi rixanu wane Pixa gigeretle getletlu.

²⁷ “Ptwuruko samyokno Nuru. Gikena gimatlu Gituru, seyini Girchipje gimatlu. Gikena gimatkoxlulu Girchi, seyini Giturupje ga wa girukokta raluka gekakgireta Gituru.

²⁸ “Ginanu Gita yegi, pejnurunekgi gama kamrurewletachingi, gitjitchingi. Gita gapnankakanutkagi. ²⁹ Gikamrurewatinnno. Gimatinno. Gi rixanu mayogotno Gita. Mtuuru gixnachriwano najiya. Ga wa gikshikanru gapnanunshinikanutinripa. ³⁰ Gi rixanu myapretni gikamrurewatiniipno. Ga wa nutjitanru munotni.”

12

Gapnanutikalurugogne

¹ Walegognekaka sana yapanata Geso gapnanutikalurugogne. Yimaklene nachi. Yinuwaka sustakagwuremtluna gitaklugwu. Nikluna. ² Gwariseyone getanata. Wane chinruna, “Petanna. Gapnanutikalurugogneko ginanshichkalurni kamrutna pyimaklene.”

³ Wale wane chinna, “¿Gi ge getyongapiranyegitlu Tawi kamrutanru? Wa nachichini wale ga wa waleymalune koxa. ⁴ Gi rixpoko jiglokletlu Goyakalupji. Niklu jimaprokaka gekakgitkaluru. Walenwa ginanshichkaluru wale nikyaplu, ga wa waleymalune koxa. Sasertotenepje nikanruni. ⁵ ¿Gi ge getyongatkoxlulu Tokanchi Yokanatkalaruya wa gapnanutikalurugognekaka kphashiwakapji, sasertotene gimuteru pixka gixkaklu gapnanutikalurugogne? Gi wale chinanu ruklukanuwnanna. ⁶ Gita wane china, gewlu kphashiwakapji pnute tsru. ⁷ Gimka giklukanuwnayegijixanna muklukanuwnakane, gimatinmaka klunerni tyepirana: *Naluklu getwamonrewlu. Gi wa genekashlu giylatkaluru naluka.* ⁸ Gi rixanu gapnanutikalurugogne Gitsrukatno Gita wa Yineru Wgenno.”

Giprigamyotachri

⁹ Wane yiyatka. Wanna ginkaklewawaklepji yatka. ¹⁰ Waneru satu jeji giprigamyotachri. Repomgaluna. Wane chinruna, “¿Munanshichkotlege wa gapnanutikalurugogne pinitikolu?” Wane chinna gepomgaletluna jigvegityapluna.

¹¹ Geso wane chinna, “¿Giru jeji wane gixa yegi, sato gowega waneyalutu? Walamka gijrukanu kapna gapnanutikalurugogneko. ¿Gi ge kashichanro ga wa koschekano? ¹² ¿Gi ge kiglepotlu yineru gowega pnute? Giyagni munanshichkotni gapnanutikalurugogne kigleru kamruruya.” ¹³ Giyagni wane chinru jeji, “Pomyokanu.” Romyokatka. Roglewamyotatka. Kigletkalu pasretako pixka.

¹⁴ Yatkana Gwariseyone. Jemanshinikankakyegitluna ruylatyapluna.

Gipxaklewatachri tsomitkaluru

¹⁵ Rumatinitka Geso, wane yiyatka. Gixolune yine gomkagimtlu. Pejnuruneko ru-tuukaka. ¹⁶ Rujretna ma pogijetyapluna, ¹⁷ poyagakikolupa tokanchi geneklewatachri chinyawaka Gisayiya. Wane china:

¹⁸ Getanru nupxakjeru Gita tsomitlanru.

Nushinikanru potu.

Wale gigletanshinikanutno.

Giwekikaluru Gitanu nutakanru payine yegi runkakletinri gitakyagoklewulpirana.

¹⁹ Gi wa yangalewatanu.

Gi wa saplewjetanu.

Gike yijnaktokanutanru gatnugapoya.

²⁰ Wa katsluksu gischokachri gi wa sustonganu.

Wa yochpiikalurchopa gimoliinatachri

gi wa ruwakanu,

koshpakinpotuklu giklukanuwnayegjixlu raalirewatinripa,

²¹ payine kagwaklewatinripa Wale giwakaya.

Geso yapkaku panchi gajene kotspalanshinikankachinepirana

²² Giyagni Wale yegi raniika satu kamchichachri. Walenwa maygaletu, myanumatkatu. Rutuukaku. Giyagni wa maygaletu myanumatkatu yanumsatka, retatka.

²³ Pejnuruneko gixolone giglajita. Wane chinna, “¿Gi ge Tawiklopishakni wa Tye?”

²⁴ Wa Gwariseyone yijnakotinri, wane chinna, “Wa Tye gi wa maleka giknokna kamchine, seyni Welsewoyapje chinanu, wa kamchine gitsrukate.”

²⁵ Geso gimatanshinikanutanna wanna. Wane chinna, “Pejnuruko pogirewaticowaka wa wane gajene kotspalanshinikankakmaka wannakakluko, giknookalurupni pogirewaticowaka. Pejnuruko pokchikaka ga wa panchikaka wa wane gajene kotspalanshinikankakmaka wannakakluko, gi rumkata gwagognereta. ²⁶ Satanasyokaklukmaka maleka giknoklu Satanasyo, walenanuko kotspalkakanshinikanutinmakwa. Giyagni ¿gi rixpoko gwagogneretanu wale pogirewaticowaka? ²⁷ Ga wa Gita Welsewo chinanumka maleka nuknokana kamchine, gwugenene ¿katu chinanu maleka ruknokna? Giyagni gwugenepni gixa gitakyagokachinepni. ²⁸ Wa Giwekikaluru Goyakalunu chinanu Gita maleka giknokina kamchine, galikakni gixyegitkalu Goyakalu pogirewaticowaka.

²⁹ “¿Gi rixpoko satu gimkata jiglokajiretlu gichkolu, chowgutyaplu rejnunkate, ma mostukanuwalu wa gichkolu? Waneku chowgutyalu gipji gajeru.

³⁰ “Gitasreta mwakatu, walenwa nkamnixeru. Gitayma mapatjetkatu, kotspalewata.

³¹ Giyagni wane nchingi, pejnuruko mukochri ga wa mupashiregnuchi kaspuukalurupni yinyegiya. Seyni ginnakokta yine Giwekikaluru mupashichkane, gi wa kaspukikna.

³² Girukokta gapatno Gita Yineru Wgenno kaspukikalurupni. Seyni girukokta gapatlu Giwekikaluru Kpashiri gi wa kaspukiko, gi wa tyegogneyako, gi wa ginachripogneko.

Yineru gaji tsepowniyachri

³³ “Waka gagmuna kigleru rixa ga wa giji koxa kiglejiru, waka mugletu rixa gagmuna, ga wa giji koxa muglejitu. Gi rixanu gijiya rumatika gagmuna. ³⁴ Gimnu pixkalungi. ¿Gi gixpoko gimkata yanumsaletlu kigleru, muglenekgi gixini? Gi rixanu klunerutka yineru gaji tsepowniyachri, wale yanumatya ginamaya. ³⁵ Kigleru yineru, raji ponikowle kigleru, kiglekakalu koshpakya. Mugletu yineru raji gixolewniyachri mugletu, mugletkaka koshpakya. ³⁶ Ga wa wane nchingi, pejnuruko tokanchi yanumsashatinrina yine, rugyegitanruna giklukanuwnalgognepa. ³⁷ Gi rixanu ptokanu chinanu muklukanuwnakaakotupyi, ga wa ptokanu chinanu koxa giklukanuwnayegjixkalurupyi.”

Gimuweekakgognenatachine muglene gagjitu getkaluru

³⁸ Giyagni pimrine yonchikgapine ga wa Gwariseyone gigita. Wane chinna, “Yimaklewatachri, waluka getletlu pixa kamrutanru getkaluru.”

³⁹ Rugita Geso. Wane chinna, “Gimuweekakgognenatachine muglene, kgimopataklerneruni ragjiltuna getkaluru, seyni getkaluru gi wa reneekona, seyni Gonasu tokanchi geneklewatachri getkalurutepe. ⁴⁰ Gi rixanu *tsro potu tsru wenu gajeronawaka rawanata Gonasu mapgogne, mapyechno*, waneko pixka nixanu Gita Yineru Wgenno. Mapgogne, mapyechno chiji gitokote nwanatanu. ⁴¹ Giklukanuwnalgognepa jejinni, Niniwe gajenni, yotunotanu nyi gimuweekakgognenatachineyma. Wannani giklukanuwnakakana nyi gimuweekakgognenatachine. Gi rixanu wannani genshinikanuta Gonasu ginkaklewe chinanu. Ga wa xani gewru Gonasu pnuterutu. ⁴² Giklukanuwnalgognepa tyotunotanu tkachi kegetesreta gajerni pogirewatachroni nyi gimuweekakgognenatachineyma. Tuklukanuwnakakana, gi rixanu yoptukyawakchijiko tunya tyijnakotyaplu Salomo gimatkalewu. Ga wa getanru. Gewru Salomo pnuterutu.

Kamchi puchotlewatachri satoka

⁴³ “Kamchi puchotlewatachri yineru rushpakamtinika, pnunnu yapanatatka, popriwaakaka. Rujgalu rapnanutyawakapa. Gi wa rukshiklu. ⁴⁴ Giyagni wane china, ‘Nsatokanutka nopji nuyakatyawaka.’ Wane rapokinitka rukshiklu maleppiru, saxritkaluru ga wa galpokotkaluru. ⁴⁵ Giyagni wane ya. Waleyra ranikna pimrine payokgipre kamchine wale pnuterune muglene. Jiglokna. Wane rawna. Ralipretka

gektutu giknogatkalu tye jeji muchinanu pnute. Waneko pixka rixanna nyi gimuweekakgognenatachine muglene.”

Geso ginro ga wa repurune

⁴⁶ Gixolune yine runkaklewyeginatiniwa, runro ga wa repurune maleka tunwatachine, raluka giynumsaletluna. ⁴⁷ Satu wane chinru, “Gewna punro ga wa pepurune, maleka tunwatachine. Raluka giynumsaletyina.”

⁴⁸ Rugitlu wane chinjeru. Wane chinru, “¿Katni wa nunro? ¿Katni wa nepurune?”
⁴⁹ Romyokyegitna yimaklene. Wane china, “Ga ga nyinwa nunro, ga wa nepurune. ⁵⁰ Gi rixanu girukokta kamrutlu tengogne Gajeru Nuru gishinikanru, walenwa nepuru, ga wa nepuro, ga wa nunro.”

13

Yapkaklu kgitaklewaklerupirana

¹ Walegogne panchi rushpakamtya Geso. Tsrú wenuwpuwnaga tuplata. ² Rapatyegitluna gixolune yine. Kanawa ruptekatka. Wane tuplata. Ga wa pejnuruneko gixolune yine wanga gwa. ³ Gi gepikapirana runkagna yapkakluya. Wane china, “Wane rixa. Wa kgitaklewakleru gitaklewtapanu. ⁴ Kopalajitini pimriji gatnugapostsi gapokajita. Runna koshichine. Niklokajitluna. ⁵ Pimriji sotlu gwiyawaka gapokajita mwiyawakanu potu kajpa. Waneklumka rupchekni. Mpixnuwakapotni hiji. ⁶ Ga wa rushpakini tkachi jimanatkalu. Ma matskinu chinanu rupriganatka. ⁷ Pimriji kona yegi gapokajita. Tseruwna konkaka. Kapotanatkalu. ⁸ Pimriji kiglewaka hiji gapokajita. Wane jiwatya. Rawa satu satpachaji, satu patsrujirmoleji, satu mapmoleji. ⁹ Kajnakopnalu wa yijnakotinripa, yijnakotanu.”

Kluneru chinanni yapkalkukaka

¹⁰ Runyegitluna yimaklene. Wane chinruna, “¿Klu chinanu yapkaku punkaklewyegit-yana?”

¹¹ Rugita Geso. Wane chinna, “Gi rixanu wa gixa geneeka gimatyaplu giyogimanatkaluru tokanchi tengogne pogirewatyawakapirana, seyni wanna gi wa geneeka. ¹² Wa waneyalutu wanepnute reneeka. Waneyamigjetu wane rixle konikona. ¹³ Giyagni yapkaku nunkaklewyegityana, retinmakna ma metinitipna, yijnakotinmakna ma yijnakotinitipna, ma mumata jeminitipna. ¹⁴ Wane rixa poyagakikolupa wannaya Gisayiya tokanchi geneklewatchri ginkakle. Wane china:

Gijnakopna gyijnakotini, gi gimata jemanru.

Getini getinmaka, gi gimatanru.

¹⁵ Gi rixanu shikowgajkaakana nyi yine.

Ga wa gijnakopnayna kyapreru yijnakotyana.

Ga wa rushyayaletna ma giygalna metinitipna;

gi wa gijnakopnayna yijnakotinripna;

gi rajiyakna rumata jemyana; ma kashrijetikotupna,

nma mutuukakyanupna.

¹⁶ “Seyni giglenshinikanyegitkalurni giygale gi rixanu geta, ga wa gijnakopna gi rixanu gyijnakota. ¹⁷ Gi rixanu galikaka wane nchingi, wa tsru galuklu rixmakluna gixo tokanchi geneklewatachine ga wa poyagakachine. Raluka getletmakluna wa gixa getanru. Gi retluna. Raluka yijnakletmakluna wa gixa yijnakotanru. Gi wa yijnakotluna.

Kgitaklewaklerupirana ginkakpokowakatka

¹⁸ “Giyagni gjemanru gixa kgitaklewakleru yapkalepirana. ¹⁹ Girukokta yijnakotlu tokanchi pogirewatyawakapirana, ga wa gi rumata jemlu, runa mugletu. Kashichlu raji gitaakaluru. Walenwa gatnugapostsi gitaakaluru. ²⁰ Ga wa sotlu gwiyawaka gitaakaluru, walenwa yijnakotlu tokanchi. Waneklu rumuwlepotuko yoptotlu. ²¹ Seyni gi katskiri. Pshinitsonu gwachripa. Wa runini salewakchi ga wa kojwawakchi tokanchi chinanu, waneklu rutspekaaka. ²² Ga wa kona gwiyawaka gitaakaluru wale yijnakotlu tokanchi. Wa kojwawakshinikanrukaka tyegogneya, ga wa ponikowlu yokwire kapotlu tokanchi. Gi wa jiwatanatka. ²³ Wa kiglewaka hiji gitaakaluru walenwa yijnakotlu. Rumatjemlu tokanchi. Jiwata: satu, satupachaji; satu, patsrujiremoleji; satu, mapmoleji.”

Geso yapkale triko ga wa triko pixkalutu kshanapirana

²⁴ Satu yapkaku runkakyana. Wane chinna, “Tengogne pogirewatyawaka satu jeji pixka rixa, kiglejiru gitakachri rusanate. ²⁵ Seyni rumkakopshinna yine runa kamnixjeru. Rutkaplu triko pixkalutu kshana, triko ganikajite. Yatka. ²⁶ Giyagni wa gitaakaluru gipchekinitka, kaji rixinitka, waneklu koxa rupgujewna triko pixkalutu kshana.

²⁷ “Wayegrechine gapyegitlu kwangixleru. Wane chinruna, ‘Gitsrukaachi, ¿gi ge kiglejiru putaklu wa pusanate? Giyagni ¿ginaka ruyakatya triko pixkalutu kshana?’”

²⁸ “Wale wane chinna, ‘Satu jeji nkamnixjeru wane gixlu.’”

“Ga wa wayegrechine wane chinruna, ‘Giyagni ¿gi ge paluklu wa woplipchetapyaplu?’”

²⁹ “Wale wane china, ‘Gike. Wa goplipchetinri gma moplityakoxaplu triko. ³⁰ Getasha tseruwnaletanru gepiko, jirgakoklunpotunanuko. Jirgakoklunpatka, wane nchinanna wa jirgachinepa, “Muchinangapka goplitlanru triko pixkalutu kshana. Gostuptajetanru yoxikikolpatka. Ga wa triko gapatjetanu. Rumretikowakapji gitakanru.” ’ ”

Yapaklu mostasajipirana

³¹ Satu yapkaku runkakatnakna. Wane chinna, “Tengogne pogirewatyawaka mostasaji pixka rixa. Satu jeji ganiko. Rusanate rutaklo. ³² Walenwa galikaka ptowruko kajiruji mterujitu potu. Seyni wa tseruwninitka walenwa tsru potu kshana gitaakaluru pnute. Gagmauna pixka rixa. Giyagni teno yapachine koshichine gina. Waleplu shalewatna.”

Geso yapkake gisekachripirana

³³ Satu yapkaku runkakatnakna:

“Tengogne pogirewatyawaka gisekachri pixka rixa. Sato suxo gwalu. Gepmole masu yaglu trikopagi tyapjetlu, psoluko rusekinpotunanuko.”

Yapaklukakaya runkaketinri Geso

³⁴ Pejnuruko tyekaka yapkaku gine ginkakna yine. Wa yapkaku migje gike runkaku, ³⁵ wa poyagkakikolupa tokanchi geneklewatachri chinyawaka. Walenwa china: *Nyanumatana yapkaku.*

*Rekamrutoklunuyakawa tye psolchijneko
yogimanatkalurkaka nunkakletanu.*

Geso ginkakpokowakatlu triko pixkalutu kshana yapkaku

³⁶ Giyagni rungatkana gixolune. Panchi yatka Geso. Yimaklene ginyegitlu. Wane chinruna, “Punkakpokowakanwu wa sana gajeru triko pixkalutu kshana yapkakupirana.”

³⁷ Rugita Geso. Wane china, “Wa kiglejiru gitakachri walekno Gita Yineru Wgenno. ³⁸ Sanni wa tye psolu chijiko. Ga wa kiglejirni wa pogirewatyawaka gajenni. Ga wa triko pixkalutu kshana walenwa muglene. ³⁹ Ga wa kamnixjeru walenwa tsru kamchi, triko pixkalutu kshana gitakachri. Wa jirgalni walenwa ralipregognepa. Ga wa jirgachinepa wannanwa Goyakalutowerune.

⁴⁰ “Giyagni wa kshana triko pixkalutu wane rixa goplitkotanu. Yochpiikotanu. Wane rixanu ralipregognepatka: ⁴¹ Gita wa Yineru Wgenno nyokanatananna notowrene, pogirewatyawaka rapatinrina pejnuruko gitspetkalurkaka. Ginanshichkaluru kamrutachine koxa rapatanna. ⁴² Wanna xirnachri giknooko. Wanepu chiyaglu ga wa gashkaygitlu. ⁴³ Giyagni poyagkakachine gatajiwnanu, tkachi pixka, Rurna pogirewatyawakaya. Kajnakopnalu wa yijnakotinri yijnakotanu.

Geso ginkakna ponikowlu yogimatkalurupirana

⁴⁴ “Tengogne pogirewatyawaka ponikowlu pixka rixa sana yogimatkaluru. Satu jeji rukshikinitkalu, yogimatatnaklu. Rumuwle chinanu rushankaplu pejnuruko wane rixle. Ragjitanru wale sana.

Kwenuro potu perlaji

⁴⁵ “Wanepnutetnaka tengogne pogirewatyawaka kmarnewakleru pixka rixa, kigle katajiroji perlaji gijgachri. ⁴⁶ Rukshiklo sato kwenuro potu perlaji. Rushankaplu pejnuruko wane rixle. Ragjitatkalu.

Geso yapkake chalupirana

⁴⁷ “Wanepnutetnaka tengogne pogirewatyawaka tsru chalu pixka rixa. Tsru wenu ruknokgatka. Rawlo pnunnu gixachro shima. ⁴⁸ Wa katsepo rixinitka chalu, wanga koshpatyatkalona. Tuplatna. Tsomitatkalona kiglero. Kojita rutakna. Ga wa gektuto shima maleka ruknokanatalona. ⁴⁹ Wane rixanu ralipregognepa. Rushpakamtanna Goyakalutowerune. Konanna muglene poyagkakachinetskalaya. ⁵⁰ Towrechine xirnachri giknokanunna. Wanepu chiyaglu ga wa gashkaygitlu.”

Geso yapkake ponikolewlu gerotkaka ga wa kapokotkakapirana

⁵¹ Wane chinna Geso, “¿Gi ge gimata jemlu wa tye pejnurkakakopirana?”

Rugitluna, “Gigi.”

⁵² Wale wane chinna, “Giyagni pejnuruko yonchikagapri ginkaakaluru tengogne pogirewatyawakaya, satu jeji pixka rixa kapjiru. Ponikolewle koshpakyalu gerotkaka ga wa kapokotkaka.”

Nasare myoptotikotu Geso

⁵³ Wane rixa. Rali ginkakletinitkalu tyekaka yapkaku, wane yiyatka. ⁵⁴ Gichijne yatka. Wanna ginkaklewawaklepijji runkakjetyana. Wane rixa. Wanna giglajita. Wane chinna, “¿Ginaka rawyalu tye gimatkalewlu ga wa tye giyaklukaka? ⁵⁵ ¿Gi ge kyosokokleru wgenekni wa Tye? ¿Gi ge Mariya chinkalurokni wa runro? ¿Ga wa repurune Santiyako ga wa Gosi, ga wa Simo, ga wa Gota chinkalune? ⁵⁶ ¿Gi ge pejnuroneko repurone wixa yegi? ¿Giyagni ginaka pguta rukshikyalu pejnuruko tyekaka gimatkalewlu ga wa ruyaklewle?” ⁵⁷ Wale pupjetyana.

Seyni Geso wane china, “Maleshlu tokanchi geneklewatachri Goyakalunni mkagwakpi-ratkotu ga wa gichijnepjeya, gapjiya.”

⁵⁸ Gi wa gixo giyaklu kamruta waneya ma malixlena chinanna.

14

Gwa katlewakleru gipnale

¹ Walegognekaka Girore pasreta girukotlewatyachri yijnakpogiwletlu Geso. ² Wane chinna wayegrene, “Walenwa Gwa Katlewakleru. Gipnachineskala yotunomtyatka. Giyagni kgiyaklewaklerni.”

³⁻⁵ Gi rixanu Gwa giykotlu Girore. Wane chinru, “Ginanchichkalurni pepuru gnnuro pwayegitinripa.”

Wale chinanu raluka giylaletmaklu. Seyni yine pika wale, gi rixanu tokanchi geneklewatachri kagwakyaluna. Giyagni Girore kashichjixatkalu Gwa. Rostujixlu. Yoshmak-jetikowaka rutakjixatkalu Giroryana, Wilipi repuru gnnuro, chinanu.

⁶ Meyiwlu kamrutka Girore poyagkale walapute chinanu. Wanna ganikajite tansatya Giroryana nshicho. ⁷ Tmeyitlu Girore. Giyagni rupiratyalu Wale kawchinanu renekyaplo klunerukokta tagjityaplu. ⁸ Wa wala jigetkaluro tunroya. Wane china, “Penekanno gewiya satu kotajipi Gwa Katlewaklerujiwu.” ⁹ Giyagni wa pogirchi wamonuwata. Wa Wale kawchinanu chinre ga wa waleyma gwanatachine nikawakakwale renekjixatkalu. ¹⁰ Yokanrewatanka. Rustaknoojixatkalu Gwa yoshmakjetikowakaya. ¹¹ Kotajipi ranikjiwu-tikatka. Makloji geneekatka. Tunro yegi taniklu.

¹² Rapokna Gwani yimaklene. Ranikmanetatkaluna. Kapnatatkaluna. Runkak-patkaluna Geso.

Pamyo waragkane geneka nikletka

¹³ Geso yijnakpiranyegitanatkalu, wane kanawa yiyatka. Yineru mwiyawakanu yatkana wanna mkoje. Wa gixolune jeminitka, pokchikaka ruyakatyatkana. Romkag-itluna. Chiji yapamtna. ¹⁴ Ruptekinitka Geso, retna gixolune yine. Retwamonutna. Rutuukakna yayixachine.

¹⁵ Wa kayi rixinitka yimaklene gapyegitlu. Wane chinna, “Gewni yineru mwiyawakanu. Wa kayitkani. Giyagni pyokanatanna gixolune pokchikaka yinripna, ragjityapluna nikanrupna.”

¹⁶ Geso wane chinna, “Gi wa magatyana wane yinripna. Genekanna nikanrupna.”

¹⁷ Wane chinruna, “Maleshaywu gewi, seyni pamyo jimapropje ga wa gepi shima.”

¹⁸ Wale wane china, “Ganikyegitanno gewi.”

¹⁹ Peklomta gogo tuplajixatkana gixolune yine. Rawlu pamyo jimapro ga wa gepi shima. Teno yigata. Ruglenshinikanyegitlu. Jiknajrotlu. Renekna yimaklene. Ga wa yimaklene geneksatna gixolune yine. ²⁰ Pejnuroneko nikatka. Jinanutkana. Koschekatkaluna gixetachri psojkaka, pamole gepi kojita katsepo. ²¹ Wa nikachine pamyo waragka jejine. Gi wa kyagna suxone. Gi wa mturuneko.

Tsru wenumta yapamta Geso

²² Waneklu kanawa ratskojixatkana yimaklene, wakanu kosekinripatkana, rungakop-shinna yine. ²³ Rali gingaletinitkana gixolune yine, magka kanika Walepje, ragjigognet-inripa. Kayi rixinitka wane rawanatatka Walepje. ²⁴ Ganikajgatkalo kanawa. Rutwat-jekakanro gishpurga, gi rixanu kannipgyalu satkakanro.

²⁵ Rummereekastsitkani, Geso yayegitatkana. Tsru wenumta yapananumta. ²⁶ Yimaklene getinri tsru wenumta yapananumtini, kojwakanshinikanutna. Wane chinna, “¡Pagixanutkani!” Piklena saplewatna.

²⁷ Waneklu ruynumatatkana Geso. Wane chinna, “Kiglenshinikanupgi. Gitni. Gi wa mpikanu.”

Gonumta yapamta Petro

²⁸ Giyagni Petro gigitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, Pixa pixinipa ptomganno Pixa yegi nyinripa. Gonumta nyapamtanu.”

²⁹ Wale wane china, “Punanu.”

Kanawa ruptekamtya Petro. Gonumta yapamta, Geso yegi yinripa. ³⁰ Retinitkalu gichkonniipygalyu, pikana. Yinuwaka gimxiklemtanatka. Saplewatana. Wane china, “Gitsrukaachi, pognetkakanno.”

³¹ Waneklu Geso gomyyokyegitlu. Kashichlu. Wane chinru, “Psotsotaji galixachriyi. ζKlu chinanu maponshinikanukletyi?”

³² Kanawa rupekinitkana, rutukannipygamtatka. ³³ Giyagni kanawa gwanatachine yoptsojityegitluna. Wane chinna, “Galikakpotunanni Pixni wa Goyakalu Wgenyi.”

Genesare gajene yayixachine rutuukaka Geso

³⁴ Koprugatinitkana, Genesarechijne rapokna. ³⁵ Yine gimatatkalu wane gajene. Yokanrewatna psolusretako walesreta. Yayixachine pejnuruneko ranikyegitluna. ³⁶ Ragjitluna gimkaluptostsipje kamrukinripna. Pejnuruneko kamrukjene wanna gitskalgatka.

15

Wa merkamyonkane nikachine

¹ Giyagni Gwariseyone, yonchikgapine Gerosale giyakyachine gapyegitlu Geso. Wane chinruna, ² “ζKlu chinanu pyimaklene giknoklu gitsrukaachinni giykole? Gi rixanu gi rerkamyotna wa jimapro nikinna.”

³ Wale gigitna. Wane chinna, “ζKlu chinanu koxa gixa giknoklu Goyakalu yokanananru giykole chinanu? ⁴ Gi rixanu Goyakalu wane china, ‘Pkgawakpiratanru puru, punro’ ga wa ‘Girukta kamakpirjetlu ruru, runro walepni gipnanuna.’ ⁵ Ga wa gixa wane china, ‘Girukokta wane chinru ruru ga wa runro, ‘Nenekashle gixanupmaka Goyakalu nenekashatanutka, wa nenekashle gixa gipxakikolupmaka.’ ⁶ Wane gixachri gi kagwakpiratanutkalu ruru, runro.’ Wane gixa giknoklejetlu Goyakalu yokanananru gixa giykole chinanu. ⁷ Sanowashatachingi. Goyakalu tokanu kigle reneklewata Gisayiya gixapirana. Wane china:

⁸ Nyi yine gispuyina kagwakpiratnona

seyini rajiyina wajra yanna Gitaya.

⁹ Magijeru yonogleyegitnona.

Runkakletluna yokanrekakna yine wa Goyakalu tokanu pixkalutu.”

Geso ginkakna wa yineru gaji gajeru puchotlewatachrikaka

¹⁰ Tomgana gixolune yine. Wane china, “Gyijnakotanu. Gimata jemanu. ¹¹ Gi wa ginama jiglokyachri puchotlu wa yineru. Seyni wa ginama gishpakyachri, walenwa puchotlu yineru.”

¹² Giyagni yimaklene yayegitlu. Wane chinruna, “ζGi ge pumata wa Gwariseyone yijnakotinri wa tye tokanchi jigekanuwatna?”

¹³ Seyni rugitna. Wane chinna, “Pejnuruko gitaakaluru ma mutakanutu Nuru tengogne Gajeru goplitkalurupni. ¹⁴ Getashatanna. Maygalenkakluko koseekakachinni. Wa maygaletu kosekinmaklu maygaletu kapna rumujruukakanna.”

¹⁵ Petro gigita. Wane china, “Punkakpokowakatanwu tye yapkaku.”

¹⁶ Geso wane china, “ζWane koxa gixge gixa mumatjemkangi? ¹⁷ ζGi ge gimata jema wa pejnuruko ginama jiglokyachri, ginanwaka ya? Rushpaka gichkajetyawaka. ¹⁸ Seyni wa ginama gishpakyachri raji ruyakaty. Walenwa puchotlu yineru. ¹⁹ Gi rixanu yineru gaji rushpakya mugletu shinanchi, gilyalewlu, gimopatlewlu, gapoklewlu, chowguchkaka, gixasha gipgujtalewlu, mupashiregnuchi. ²⁰ Tyekakni wa puchotlu wa yineru. Ga wa meromyogkatu nikini gi wa puchotlu yineru.”

Kanani gajero galixlewl

²¹ Wane yiyatka Geso. Tirosreta ga wa Sitosreta yatka. ²² Wanero sato suxo Kanani gajero, walesreta giyakyachro. Tsaplewjeta. Wane china, “ιGitsrukaachi, Tawiklopisha, petwamonutanunno! Nshichni kamchichachropotuna.”

²³ Seyni gi satu tokanchi rugityalo. Wa yimaklene yayegitlu. Ragjitluna. Wane chinruna, “Pyokanananro, gi rixanu tsaplewjegajixiyakatwu.”

²⁴ Wale gigita. Wane china, “Gi wa nyokanatka, seyini wa gowegane chinanupje gamgachine Gisrayiliklopishane.”

²⁵ Giyagni tapoka. Tyoptsojityegitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, pupxakanunno.”

²⁶ Rugita Wale. Wane china, “Gi kigleru wa kashichikolupa yine wgenene nikanru, kewe wgenene ruknoyegitkomka.”

²⁷ Wala wane china, “Gigi, Gitsrukaachi. Seyni wa kewene niklu rutsrukatna nikawakakwale gijrukyachripejei.”

²⁸ Giyagni Geso gigita. Wane chinro, “¡Suxo, tsruni palixle! Wane pixikolupa palukyawaka.”

Wanekluyakawa tutukawgenetatka.

Gixolune gituukaakalune

²⁹ Wane yiyatka Geso. Kalile Wennespuwnaga yapa. Magka kanika. Wane tuplata. ³⁰ Rapyegitluna gixolune yine. Wannaymana myankane, maygalene, myanumatkane, mastsine, ga wa pimrine gixo. Gesojixisti rutaakana. Wale gituukakna. ³¹ Wane rixini ruglajitna gixolune yine, reta yanumletkana myanumatkane, ga wa mastsine kigletka, myankane yanatka, ga wa maygalene getatka. Rumalwutluna Gisrayiline Goyakalute.

Gepkoxamkoje waragkane geneka nikletka

³² Geso tomgana yimaklene. Wane chinna, “Netwamonutna gixolune yine, gi rixanu waneyatkana mapgogne Gitayma. Maleshayna nikanruna. Gi naluka yokanretna mnikane ma mujxipakapotiniptna.”

³³ Yimaklene wane chinru, “¿Ginaka gawinri wixa wane pejnu niikaluru yineru mwiyawakanuya, wunanutyapna wane pejnu gixolune yine?”

³⁴ Geso wene china, “¿Gi pejnu jimapro waneygi?”

Wanna wane china, “Payokgipre ga wa psotsotaji kopaji.”

³⁵ Towutna wa gixolune yine tuplatinripna chiji. ³⁶ Kashichatkalu payokgipre jimapro ga wa shima. Poyagnutlu. Jiknajrotlu. Renekna yimaklene, ga wa yimaklene geneksatna gixolune yine. ³⁷ Pejnuruneko nikatka. Jinanutkana. Ga wa gixetachripsojkaka koshchekna payokgipre kojita katsepo. ³⁸ Wane nikyachine gepkoxamkoje waragka jejine. Gi wa kyagna suxone, gi wa mturuneko. ³⁹ Rungatkana gixolune yine. Kanawa rupteekatka. Maktalasreta yatka.

16

Klu chinanu getkalurkaka

¹ Gwariseyone gapyegitlu ga wa Sariseyone rumlukanutyapluna. Ragjitluna rekakgityapna getkaluru tengogne gajeru chinanu.

² Seyni Wale gigitna. Wane chinna, “Wa kayi rixinitka, wane nchina gixa, ‘Kiglegogneru gi rixanu gasergogneru.’ ³ Ga wa goyechnokawa, ‘Xawakni ginapni,’ nchina, ‘gi rixanu gasergogneru ga wa kwamongognetaa rixa.’ Sanowashatachingi. Gimata getgogneretlu tengogne ga wa ¿gi ge gimkata gimata getletlu gipapko gimaxiklechi? ⁴ Gimuweekagognerenatachine muglengi, kgimopatakleruneko gagjitlu getkaluru, seyni getkaluru gi wa rekakgitkona seyni Gonasu tokanchi geneklewatçhri getikalurutepje.”

Ruknokamtna. Yatka Geso.

Gisekachri Gwariseyonenu ga wa Sariseyonenu

⁵ Wakanu rapokinitkana yimaklene. Ramtaka ganikletluna jimapro. ⁶ Geso wane chinna, “Xako ggirukotinwa wa gisekachriya Gwariseyonenu ga wa Sariseyonenu.”

⁷ Wannananuko gishinikanuwata. Wane chinna, “Gi rixanu gi waniklu jimapro.”

⁸ Geso gimata. Wane china, “¿Klu chinanu gixnanuko gishinikanuwata wa jimapro gma manikiniti chinanu? Psotsotajji galixachingi. ⁹ ¿Gi ge gimata jemawa? ¿Gi ge gishiniikoxlu wa pamyó jimapro wa pamyó waragkane chinanu, ga wa gi pejnu kojita gkoschekyalu? ¹⁰ ¿Gi ge gishiniikoxlu wa payokgipre jimpro wa gepkoxamkoje waragkane chinanu, ga wa gi pejnu kojita gkoschekyalu? ¹¹ ¿Gi gixge gi gimata jema gi wa jimapropiranni wane nchinyagi? Gimretinwa gisekachriya Gwariseyonenu ga wa Sariseyonenu.” ¹² Giyagni rumata jemluna gi wane chinna wa gisekachriya jimapro chinanu rumretinwana, seyni wa Gwariseyone ginkaklewleya ga wa Sariseyonenu.

Petro gipgujtale

¹³ Susari Wiliponusreta yinitka, Geso gepomgana yimaklene. Wane chinna, “Wa yine ¿katu wane chinna wa Gita Yineru Wgenno nixinri?”

¹⁴ Wanna wane china, “Pimrine wane china, ‘Gwa Katlewakleru.’ Ga wa pimrine, ‘Giliya.’ Ga wa pimrine, ‘Geremiya.’ Waka satu tokanchi geneklewataçhri kagwakyayina.”

¹⁵ Wale wane china, “Ga wa gixa, ¿katu wane chinno?”

¹⁶ Rugita Simo Petro. Wane china, “Pixni Kristoyi. Goyakalu giwekachri Wgenyi.”

¹⁷ Giyagni rugita Geso. Wane chinru, “Giglenshinikanyegitkaluryi Simo, Gonasu wgenyi, gi rixanu gi wa kamaneru, gi wa kagragalu gekakgityi, seyni wa Nuru tengogne Gajeru gekakgityi. ¹⁸ Seyni Gita koxa wane nchinyi, pixni Petroyi, ga wa tye tsru sotlu gogotemta nkamrutanru gapatjetikowaka Gitanu. Gi wa gipnachine gishyatikowaakaako gichkolu gapatjetachine pixka. ¹⁹ Pixa nenenanru kotpukapi tengogne pogirewatyawaka chinanu. Klunerukokta pixa gostutanru tyechijneya, tengogne koxa rostutiko. Klunerukokta

pkaspuka tyechijneya, tengogne koxa kaspukiko.”²⁰ Giyagni rujretna yimaklene gikena ma munkakinitipna wa Kristo rixinri.

Rupnale runkakagnaputa Geso

²¹ Wanekluyakawa Geso Kristo yinuwaka gekakgiretna yimaklene, rumkata Gerosale yaletinripa. Wane gixo salewninripa tsruneya, tsrukakalune sasertoteneya, ga wa yonchikgapineya; ruylatikolupa ga wa mapgogne rixinri yotunkakikolupa.

²² Petro ganiklu. Yinuwaka chigetjeretlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, kigle gwalepyi. Gike pixiniko wane pixanu.”

²³ Giyagni Wale giprotakyegitlu. Wane chinru Petro, “Najxigi pyanutka, Satanasyo. Nutspekakjermakyi. Gi pushiniklu wa Goyakalupirana, seyni wa yinepirana galikaka.”

Geso Gomkagitachri gimkata kamruretannerupa

²⁴ Giyagni Geso wane chinna yimaklene, “Katukokta galuka gwa gajxigletno raalixinwa walenanuko. Rawanro koroshishkitate. Romkagitanno.”²⁵ Gi rixanu girukokta galuka gishatkapletlu ruwekinri, ruwekinri ramginina. Girukokta gamtakanru ruwekinri Gita chinanu, rukshikanru ruwekinri.²⁶ Gi rixanu ¿klu gaprini wa yineru psolu chijikmaka wane rixletanu, seyni ruwekinri ramginina? Ga wa ¿klu rupekotanru yineru ruwekinripa?²⁷ Gi rixanu nunanu Gita wa Yineru Wgenno Nuru goyakuuyma, notowreruneyma. Waneklu satkaka rixpoko kamruretyawaka napnutinikalu.²⁸ Galikaka wane nchingi, pimrine gewi gwachine gi getunganru gipnalulu ma metkanuwalunachi Gita Yineru Wgenno ginachripatkano npogirewatyawakaya.”

17

Geso satuko kogetkogatka

¹ Patsrujirgogne giknoginitka, Geso ganikna Petro ga wa Santiyako, ga wa repuru Gwa. Satu magka tenolu ranikna wannapje.² Wane wanna getanu satuko kogetkogatka. Yochiigojita tkachi pixka. Ga wa gimkalu klatpotlu pokamlalu pixka.³ Moysisi ga wa Giliya gipgujewnayegitna ruyunusanatjene.

⁴ Rugita Petro. Wane chinru Geso, “Gitsrukaachi, kigleru gewi gawinri. Palukiniplu, wkamrutanru mapa gimajechri. Pixanupa satu, Moysisinupa satu, ga wa Giliyanupa satu.”

⁵ Wa yanumsanatiniwa, satu kyachgapererumko katajiru chikletyegitna. Waneylu satu tokanchi kyachgapererumkoya wane chinachri, “Tyenwa Noturu nushinikanru potu. Wale giletanshinikanutno. Wale gyijnakotanu.”

⁶ Yijnakotinitkaluna yimaklene tye tokanchi, chiji rapokgojitna. Pikpotutna.⁷ Geso yayegitna. Kamrukna. Wane chinna, “Gyotunotanutka. Gi wa mpikanu.”⁸ Tunogitinitkana, gike retatkana. Gesopjetkani.

Giliya gapoklepa

⁹ Wa magka yopikinitkana, rujretna Geso. Wane china, “Gi satuna ginkakanu wa getanruya nma yotunotkanuwa Gita Yineru Wgenno gipnachinetskalaya.”

¹⁰ Yimaklene gepomgalu. Wane chinruna, “¿Gi chinkoxna wa yonchikgapine wa Giliya gingapkatanu?”

¹¹ Rugita Geso. Wane chinna, “Giliya galikakni rungapkatanu rugletyaplu ptowruko.¹² Seyni wane nchingi, Giliya ginpatka. Gi rumatluna. Seyni wane rixluna klunerukokta ralukyawakna. Waneko pixka rixannona Gita Yineru Wgenno. Wannaya nsalewnanu.”

¹³ Wa yimaklene gimata jematkalu wa Gwa Katlewaklerupirana runkakletinri.

Geso gituukaklu mturu popukaleru

¹⁴ Wa gixolune yegi rapokinitkana, runa satu jeji. Yoypsojityegitlu.¹⁵ Wane china, “Gitsrukaachi, petwamonutanru noturni. Gi rixanu popukalerunni. Yayixachrinni. Gixo kata xirnachri yana. Gixo kata gonu yana.¹⁶ Pymaklenyegimka nanikniri. Gi rumkata gituukakletanru.”

¹⁷ Rugita Geso. Wane china, “¡Ya nyi gimuweekakgogonenatachine malixkane, mpotukane! ¿Gi pejnugogonenanukta numwanutkagi? ¿Gi pejnugogonenanukta nakotangi? Ganikyegitanno.”¹⁸ Geso chigetjetlu kamchi. Rushpakamtatka kamchi waleya. Ga wa mturu gitukatka wanekluyakawa.

¹⁹ Giyagni yimaklene gapyegitlu Geso. Wannapje rixinrina, wane chinruna, “¿Klu chinanu wixa gi gimkata giknokletlu maleka?”

²⁰ Geso wane chinna, “Gi rixanu psotsotaji galixa. Gi rixanu galikaka wane nchingi, waneygi gixkamka galixle mostasajipso pixka, wane nchinanru tye magka, ‘Wane pushpakinitka. Pnu pyanutka.’ Ga wa pnumka yanu. Gikenapmakni gma mumkatanutup-maka.²¹ Wa tye pixkalutu gi gishpaka seyni gagjigognerupjeya ga wa gogajirewlupejeya.”

Geso ginkakletatnaklu rupnalepapirana

²² Kalile rapatanatina, Geso wane chinna, “Samyookalurupno Gita wa Yineru Wgenno, yine kashichyapno. ²³ Ruylatannona. Mapgogne rixinri nyotunkaako.” Wanna wamonuwnapotutanna.

Girukotlewatachine gijgawenutikolu geneeka

²⁴ Kapernaawo rapokatkana. Girukotlewatachine gijgawenyegitachine ginyegitlu Petro. Wane chinruna, “¿Gyimakjeru gi ge wenutanru wa girukotlewatachine gijgawenre?”

²⁵ Petro wane china, “Gigi.”

Jiglokapjimtini, Geso gapka yanumata. Wane china, “¿Gi pixka getle pixlu Simo? Tyechijne pogirene, ¿katu yoptotalona sroschi marnewlu girukotlikolu chinanu, ga wa satkaya yineru chinanu? ¿Gimolenyegiyna waka pnu gajenyegiya?”

²⁶ Petro wane china, “Pnu gajenyegiya.”

Geso wane chinru, “Giyagni gimolene gishpaka. ²⁷ Seyni wma jigekeyapna, tsru wenu pyanu. Pkowchontapanu. Wa muchinanu gapka pkosetanropa, wala shima pkoschekanu. Pkomchaknamatanro. Pukshikanro sroschiproji. Wala pwanu. Penekanna Gita chinanu ga wa pixa chinanu.”

18*¿Gimi wa tsru potu?*

¹ Waneklu yimaklene gapyetitlu Geso. Wane chinna, “Giyagni ¿gimi wa tsru potu wa tengone pogirewatyawakaya?”

² Tomgalu satu mturu. Wanna ganikajite rutaklu. ³ Wane china, “Galikaka wane nchingi, gma kashrijetkoklunupa, mturune pixka gma mixkanupa, gi gapokanuna tengone pogirewatyawaka. ⁴ Giyagni girukokta mturu rixnawa tye mturu pixka, walepni wa tsrupotupa tengone pogirewatyawakaya. ⁵ Girukta yoptotlu satu tye pixkalutu mturu Gita giwakaya, Gita yoptota.

Geso ginkakna mturune gitspeekakikolupirana

⁶ “Girukokta gitspekaklu wa satu wa nyi mturune wa nalixjene Gita, kiglemkalu waleya rusrhiknojitikolupa wa tsru sotlu ginripiya, tsru wenu ruknokikolupa.

Wa pumyo ga wa pujixi gitspeakinipyi

⁷ “¿Gi waneni tye psolchijne gajeneko gitspekaklu chinanu! Gi rixanu galikakni wanepu gitspekaklu, seyni ¿gi waneni wale jeji wale chinanu runa gitspeeru! ⁸ Giyagni wa pumyo ga wa pujixi gitspeakinipyi pustakanru. Puknokanru pixyegiya. Kigleyyi mastsi ga wa yokmatachriyi puwekinri pjiglokinripa wanepnute gepimyo pixini ga wa gepjixi pixini, puknookona xirnachri yegi gike rixini mnikawnakatu. ⁹ Wa puygale gitspeakinipyi pkoshpakanru. Puknokanru pixyegiya. Kigleyyi wa puwekinri pjiglokinripa paygalepjeya wanepnute gepiygale pixini puknookona Gigena xirnachri.

Geso yapkake gowega gamganatachropirana

¹⁰ “Xako gi geyikanru satu nyi mturune, gi rixanu wane nchingi Goyakalutowrerune tengone gajene wanna chinanu psolgogneko retgojitluna Nuru tengone Gajeru. ¹¹ Gi rixanu nuna Gita Yineru Wgenno nognetkakapyaplu gamganatachri.

¹² “¿Gi pixka getle gixlu gixa? Waneyapmkalu satu yineru satu pacha gowegane ga wa tamganmaka sato gowega, ¿gi ge magka ruknokamtina wa mturujmole mturuji gowegane, ga wa rujgaplo wa mangachro? ¹³ Wa rukshikinro, galikaka wane nchingi rumuwopotuta wala chinanu, wa mturujmole mturuji mangakane pnute. ¹⁴ Wane rixa. Giru tengone Gajeru gi raluklu wa satu nyi mturune gamginri.

Molchi mukochirewatachri

¹⁵ “Giyagni wa pumole mukochirewyegitinyi, pyayegitanru. Pekakgi giklukanuw-nayegletanru gixapje gixini, pixa ga wa wale. Wa yijnakotinipyi, pukshikmoletatka. ¹⁶ Ma yijnakotkamkayi satumka ga wa gepimka panikanu pixayma, wa gepi getachine ga wa mapa pejnuruko tokanchi poyegitko. ¹⁷ Wa ma yijnakotkanupna wanna, punkakanna gapatjetachine. Ga wa gapatjetachine gi yijnakotanu waneklu mjemkatu pixka ga wa gijgawenutachri pixka pixa getletanru.

¹⁸ “Klunerukokta gixa gostutanru tyechijneya, tengone koxa rostutiko. Klunerukokta gkaspuka tyechijneya, tengone koxa kaspukiko.

¹⁹ “Galikakni wane nchinatnakgi, wa gepi gixa wanerutu nchinanshinikanutini tyechijneya, klunerukoktapirana gagjitini, Nuru tengone Gajeru wane gixingi. ²⁰ Gi rixanu ginakaktana gepi, mapa ngiwaka chinanu gapatachine, wanna ganikajitkoxno Gita.”

Gkaspukini payokgipremole kata payokgipre kata

²¹ Giyagni Petro yayegitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, *¿*gi pejnu kata mukochirewyeigitanno nomole, ga wa gita kaspukinri? *¿*Payokgipre katpotunanrege nkaspuhinri?”

²² Geso wane chinru, “Gi wane nchinyi wa payokgipre katpotunanuko, seyni payokgipremole payokgipre.

Gepi riwishkatchine

²³ “Giyagni tengogne pogirewatyawaka satu jeji pixka rixa, pogirchi. Raluka giglepokletlu wayegrenema riwishkatna. ²⁴ Yinuwaka giglepokletlu riwishkatna. Wale yegi raniika satu riwishkatchri. Gixo potu waragkaproji riwishkatchri. ²⁵ Maleshaylu wenutyaplu. Giyagni gitsrukaachi yokanatlu rushagkikolupa wale, ga wa ganunro, ga wa wugenene, ga wa pejnuruko wane rixle, wenutikolupa.

²⁶ “Giyagni yoptsojityegitlu wayegrechri. Wane chinru, ‘Gitsrukaachi, ma pognanutupyi gitaya. Nwenutanyi pejnuruko.’ ²⁷ Giyagni gitsrukaachi getwamonutlu wayegrechri. Rushotatkalu. Kaspukyegitakalu riwishkatyalu.

²⁸ “Yatka wale wayegrechri. Ruksiklu satu waleyima wayegrechri, wale riwishkatjeru, satu pachaproji riwishkatchri. Kashiplajitanru. Kachinekanru. Wane chinru, ‘Pwenu-tanutkano wa priwishkatyano.’

²⁹ “Giyagni wa rixje wayegrechri gijixistsi yoptsojityegitlu. Ragjitlu. Wane chinru, ‘Ma pognanutupyi gitaya. Nwenutanyi pejnuruko.’

³⁰ “Maka wale gi galuklu. Seyni wane ya. Yoshmakikowaka rutaklu wenutinpotunanuklu riwishkatyalu. ³¹ Giyagni retinrina rixje wayegrechine, wamonuwnapotutna. Runkakapluna rutsrukata pejnuruko wane gixkaluruya.

³² “Giyagni repuklu rutsrukate. Wane chinru, ‘Mugletu wayegrechriyi. Pejnuruko wa tye priwishkate nkaspukeyigiti gi rixanu pagjitno. ³³ *¿*Gi ge pumkatkoxlu pixa petwamonutyalu pixje wayegrechri, wa gita pixka wane nixa getwamonretyi pixa?”

³⁴ “Rutsrukate gimtuwnayegitlu. Saletlewatachine yegi samyoklu wenutinpotunanuklu pejnuruko riwishkanatanru.

³⁵ “Waneko pixka rixangi gixa Nuru tengogne Gajeru, gma kaspukiniplu satkaka gixa gajiya gimole mukochirewyeigitngi.”

19

Gorta wakanute potu romkagitluna Geso wa gixolune

¹ Wane rixa, rali ginkakletinitka Geso tye tokanchikaka, Kalile yiyatka. Gotesreta, Gorta wakanute yatka. ² Romkagitluna gixolune yine. Wane rutuukakyana.

Geso ginkaklewe giknokagnunrowlupiranaya

³ Rapyegitluna Gwariseyone. Rumlukanutanruna. Wane chinruna, “*¿*Munanshichkotlege wa yineru ruknokagnunrotini kluneru chinanukokta?”

⁴ Wale gigitu. Wane china, “*¿*Gi ge getyongatlu wa kgiyaklewakleru, yinuwayawakpotunanuko jeji, *suxo kamrutna?* ⁵ Wane china, ‘Giyagni jeji *rutspalititkana ruru ga wa runro. Ruxaletanrotkani ganunro. Wa gepinanna pamanepje rixanutkana.*’ ⁶ Giyagni gi gepitkana, seyni pamanepjetkana. Giyagni wa Goyakalu gapatanru ma mutspalkakinitipa wa yineru.”

⁷ Wane chinruna, “*¿*Gi rixkoxge Moysisi yokanrewata *kiruka geneekaluropa ma ganunrotyanpatkalo, ruknokya plo?*”

⁸ Wane chinna, “Wa nshiknu gaji chinanu Moysisi gichichgi giknokagnunrotinripa. Seyni wa yinuwayawakpotunanuko gi wane rixa. ⁹ Gita wane china, girukokta giknokagnunrota gapoklewumigjeya, sato ganunrotinitnaka, rumopatlewataatka. Girukokta gnunrotlo giknookaluro rumopatlewataatka.”

¹⁰ Wane chinruna yimaklene, “Wane rixini jeji ganunro chinanu, gi wa kigleylu ganunrotatinri.”

¹¹ Giyagni Wale wane chinna, “Gi wa pejnuruneko gimkata yoptoletlu tye tokanchi, seyni wannapje wa geneekalunepje. ¹² Gi rixanu wanena mumkata gnunrowletkane runronanwakna rushpakinyakawna. Wanena mumkata gnunrowletkane wa yine wane gixkakannu. Wanena mganunrowashatkane tengogne pogirewatyawaka chinanu. Gimkata yoptoletachri yoptotanru.”

Geso giglenshinikanyegitna mturune

¹³ Giyagni Geso yegi raniikana mturune rutakamyogogotyapna, ga wa ragjigognetinripa. Ga wa yimaklene chigetjetna.

¹⁴ Ga wa Geso wane china, “Getashatanna mturune runyegitannona. Gi gimaletanna. Wa wanna pixkalune wannanni wa Goyakalu pogirewatyawaka.” ¹⁵ Rutakamyogogotna. Wane yiyatka.

Wa makluji ponikolu

¹⁶ Wane rixa. Satu ginyegitlu. Wane chinru, “Yimaklewatachri kigleru, ¿klu kigleru nkamrutanu nyoptotyaplu wa nuwekinri gike rixiniko mnikawnakatupa?”

¹⁷ Wane chinru, “¿klu chinanu pepomgano kiglerupirana? Gi satuna waneru kigleru; satupjeru: Goyakalu. Wa paluka jiglokletinri giweklu, pkamrutanu yokanrukaka.”

¹⁸ Wane chinru, “¿Girni?”

Geso wane chinru, “*Gi puylalewatanu. Gi pumopatlewatanu. Gi pchowguwatanu. Gi maleshawaka pupgujtalewashatanu.* ¹⁹ *Pkagwakpiratanru puru, punro. Pushinkanru pumole pixananuko pixka.*”

²⁰ Wane chinru makluji, “Pejnuruko tyekaka nkamrutatka nmaklutinyakawa. ¿Kluneru wanepnute nmagatya?”

²¹ Wane chinru Geso, “Palukiniplu wa mmagatikatu pixinripa, pyanu. Pushankanru ptowruko wane pixle. Penekanna wa kwamonurune. Waneyapyi ponikowle tengogneyapa. Punanu. Pomkagitanno.”

²² Wale tokanchi yijnakotinitka, ralimta wamonuwatachri, wa waneyanru gixo wane rixle.

Kyowiklu ponikolewlu

²³ Giyagni Geso wane chinna yimaklene, “Galikaka wane nchingi, wa ponikolu kyapreptolu tengogne pogirewatyawaka rapokinripa. ²⁴ Wane nchinatnaki, myapretmakni kameyo tsapujripna tjiglokinripa, wa ponikolu pnute jiglokyaplu Goyakalu pogirewatyawaka.”

²⁵ Wa yimaklene yijnakotinri, ruglajpotutna. Wane chinruna, “Giyagni ¿katni gimkata gognetkaakota?”

²⁶ Yopukgatna Geso. Wane chinna, “Wa yineya mumkatkotni wa tye, seyni Goyakalu pejnuruko gimkata.”

²⁷ Giyagni rugita Petro. Wane chinru, “Wixa giknokamtatkalu pejnuruko. Womkagitatkayi. Giyagni ¿klu waneyapwu?”

²⁸ Geso wane chinna, “Galikaka wane nchina, wa ptowruko gerotewatinipa, wa noyaknu ntuplapijere ntuplatini Gita Yineru Wgenno, waneklu gixa koxa wa nomkagitjengi pamole gepi tuplapije, pguru tuplapijerkaka, ntuplatanu. Pamole gepinerune Gisrayiline gitakyagokanu gixa. ²⁹ Pejnuruneko girukokta giknokamtatkalu panchi, yegwakane ga wa repurune, ga wa ruru, ga wa runro, ga wa ganunro, ga wa wugenene, ga wa gichijne Gita giwaka chinanu, yoptotanru satu pacha kata pnute. Wanepnute yoptotanru ruwekinri gike rixiniko mnikawnakatatu. ³⁰ Seyni gixo muchichachine gapkatpotutanu. Gapkatpotutachine wannapni wa muchichachinepa.

20

Sana gowasha kamrurewatyachine

¹ “Gi rixanu wa tengogne pogirewatyawaka satu yineru pixka rixa, kwangixleru. Goyechnokawpotuko yayegitna rusanate rowashate kamrurewatachinepa, kamrurewixyapna. ² Rupiratyana wale ga wa kamrurewatachineyama pamoleprojiipni pagogne. Yokanatakana rusanate rowashate.

³ “Tenotkalu tkachi yatnaka. Retna pimrine giputu tunwanatachine, wa mkamrurewatkane. ⁴ Wale wane chinna, ‘Gajewa. Gixa koxa nusanate gyanu. Nenekangi poyagotyawaka.’

⁵ “Giyagni wanna wane ya. Tumananu kwanjixleru rumepe yaletatnaka. Ga wa kayinwaka koxa yatnaka. Waneko pixka rixatnaka. ⁶ Rumxiikastsi tkachi yatnaka. Rukshikna pimrine tunwanatachine, mkamrurewatkane. Wane chinna, ‘¿klu chinanu gewi psolgogneko ntunwashgognenata?’

⁷ “Wane chinruna, ‘Gi rixanu gi satuna kamrurewixiwu.’

“Wane chinna, ‘Gajewa gixa koxa. Nusanate gyanu.’

⁸ “Wa kayi rixinitka kgisateru wane chinru girukotlewixanru, ‘Ptomganna kamrurewatachine. Pwenutanutkana kamrurna wenru. Gapkatatachine pyinuwaka wenutletanu, ga wa muchichachinpotunanuko.’

⁹ “Rapakna wa rumxiikastsitka tkachi yinuwaka kamruretachine. Pamoleproji satkaka yoptota. ¹⁰ Rapookoxna muchi kamrurewletachine. Kagwaka yoptoretuna wanna pnute. Ga wa wanna koxa satkaka pamoleproji yoptota. ¹¹ Rawatkalona. Kegemgayegitluna wa kgisateru. ¹² Wane chinna, ‘Wa nyi gapkatatachine pshinitsonu kamrurewixiwu. Ga wa wixako pixka pixna, wa gakota salewnalgognenatachinwu ga wa gemeru.’

¹³ “Wa wale gigita. Wane chinru satu wannate, ‘Nomole, gi wa mpoyagkaakotu nixiyi. ¿Gi ge pupiratyano pamoleproji chinanu?’ ¹⁴ Ga ga pixanu pwanutka. Pyanutka. Naluka

genekletkoxlu wa tye gapkatatachri pixako pixka. ¹⁵ ¿Gi ge munanshichkotni wa nkam-rutanru wa nalukyawaka gita wa gitanuya? ¿Waka ksotanuygalegolyi gi rixanu kiglerno gita?

¹⁶ “Wane rixanna muchichachine. Wannapni gapkatatachinpatka. Ga wa gapkatata-chine, wannapni wa muchichachinpatka. Gi rixanu gixolunni wa tomgakalune, ga wa gi gixpotna wa tsomitkalune.”

Geso ginkakletlu rupnalepapirana

¹⁷ Gerosale kanikinpatka Geso, pamole gepi yimaklene kegnetetamnugapo ranikna. Wane chinna, ¹⁸ “Xani Gerosale wkanikanutka, ga wa Gita Yineru Wgenno samyookalur-patkano tsrukakalune sasertotene yegi, ga wa yonchikgapine yegi. Ruklukanuwnayegix-annona nupninripa. ¹⁹ Payineko yegi samyokannona yenetyapnona, kochipjetyapnona, koroshishkita rutakyapnona. Seyni mapgogne chininri nyotunkaako.”

Santiyako ga wa Gwa gagjire

²⁰ Giyagni tyayegitlu Sewereyo wgenene ginro twugeneneyma. Tyoptsojityegitlu. Pagixanu tagjitlu.

²¹ Wale wane chinro, “¿Klu paluka?”

Wala wane chinru, “Wane pchinanu tuplatinripna nyi gepi nwugenene satu potuklesretate ga wa satu pkegnetesretate pogirewatyawakaya.”

²² Wane chinna Geso, “Gi gimata wa gixa gagjitanru. ¿Gimkatge giiretyalo wa girapistono wa Gita girinro? ¿Gimkatge gkatletikolu wa katlu wa Gita katikolu?”

Wanna wane chinru, “Wumkatlu.”

²³ Wane chinna, “Wa girapistono nurapre girini. Wa katlu wa Gita katikolu wale koxa gkatikolupa. Seyni wa tuplalu npotuklesretate, wa nkegnetesretate gi wa Gitanni nenekyaplu, ga wa wannanupni galpokyegitkalunepni Nuru chinanu.”

²⁴ Wa pamole yijnakotinri, rumtuwnana wa gepi moletkakachine chinanu. ²⁵ Geso tomgana. Wane chinna Wale, “Gimata wa tsrukakalune payineko yegi towutlewpotutna. Wanna gitsrukatene tsru gitaaka wanna chinanu. ²⁶ Seyni gi wane gixkakanu, seyni girukokta galuka tsru gixletnachriwa gixyegkalkuko walepni wa gixpaxjerupa. ²⁷ Girukokta gixyegkalkuko galuka muchinanu gixletnawa, walepni gwayegerupa. ²⁸ Gita pixka wa Yineru Wgenno gi nuna nupxakikolupa, seyni nupxaklewatnripa, nenekyaplu nuwekinri wnenutyaplu ruspakinripna gixolune yine.”

Gepi maygalene gimrekgakaakalune

²⁹ Geriko yamtyatkana. Gixolune yine gomkagitlu. ³⁰ Gepi maygalene gatnugapostsi tuplatachine, wa yijnakotinitkana wa Geso giknogniritka, wane china sapletna, “Gitsrukaachi, Tawiklopisha, petwamonutanunwu.”

³¹ Gixolune yine chigetjetna pochke rixinripna, seyni wanepnute saplewjetna, “Gitsrukaachi Tawiklopisha, petwamonutanunwu.”

³² Wa Geso tunwata. Tomgana maygalene. Wane chinna, “¿Klu galukatka wa nixyapgi?”

³³ Wane chinruna, “Gitsrukachi, Wumrekgatinripa.”

³⁴ Giyagni Geso getwamonutna. Kamrukaygaletna. Wanekluyakawa retatkana. Romkagitkatkaluna.

21

Gerosale rapokinri gakagloklewatachri

¹ Kayegikatkaluna Gerosale. Wetpage yana, Goliwa Magkateya. Giyagni Geso yokanatna gepi yimaklene. ² Wale wane chinna, “Tujra pokchi wunaple gyanu. Wane gikshik-inro mporo kwugenero tsatkaluro, twugeneyma. Gkoshpirokanro. Ganikyegitanno. ³ Girukokta wane chininipgi, ‘¿Klu chinanu gkoshpiroklo?’ Wane nchinanu, ‘Gitsrukaachi galukna. Waneklutka satkajixanna mporone.’ ”

⁴ Ptowruko wa tye wane gixkalurni wa poyagkakikolupa wa tokanchi geneklewatachri chinyawaka. Wane china:

⁵ Wane pchinanro Gerosale, wa Siyo nshicho,

Petanru Pogire punyegitjeru.

Mayogotu, mporotji tuplatachri,

ga wa mporo wgenetji.

Walenwa prachi kgitjiklero wgene.

⁶ Ga wa yimaklene wane ya. Wa Geso china towutyawakpotukna rixna. ⁷ Rawpatkalona wa mporo ga wa twugene. Sapowakatjitatkalona gimkaluyma. Wanna gogo tuplamta.

⁸ Gixolune yine potu gikwekamkata gatnugapoya. Pimrine gistaklu gagmunasurkaka.

Rukwekluna gatnugapona ⁹ Gixolune kosekamtachine ga wa kaptomtachine saplewje-nanumta. Wane chinananumtina:

“iWuya, Tawiklopisha!

jGimalwutkaluru ginachri Gitsrukaachi giwakaya!

jWuya tengognepotuya!”

¹⁰ Wa Gerosale rapokamtinitka, psolu pokchi gajeneko gimyeke. Wane chinna, “iKatni wa tye?”

¹¹ Ga wa gixolune wane china, “Tyenwa Geso, Nasare Kalilesreta giyakatyachri, tokanchi geneklewatachri.”

Kpashiwakapji powratkaluru

¹² Geso jiglokamta kpashiwakapji Goyakalunu. Ruknokna pejnuruneko kgishanre-waklerunni gagjijetachinni kpashiwakapjiya. Yawnajkaklo kwalkaka gipekoseroji-proji-tachinni, motkoko gishanretachinni tuplapijere koxa. ¹³ Wane chinna, “Yonatkalurni: *Wa nopji gagjigognewakapji chinkalurupni.*

Ga wa gixa wane gixatkalu gitawakapna

kachowgurune gwiyawakapna.”

Kpashiwakapji runkaklewatya Geso

¹⁴ Giyagni kpashiwakapji runyegityaluna maygalene, ga wa myankane. Rutuukakna. ¹⁵ Tsrुकakalune sasertotene ga wa yonchikgapine getlu giglajrukaka Wale kamrutanru. Ga wa mturune retna saplewjetachine kpashiwakapjiya, wane chinachine, “iWuya, Tawiklopisha!” Rumtuwnana.

¹⁶ Wane chinruna, “iGi ge pjemna wane chinyawakna?”

Geso wane china, “Gigi. iGi ge pagogne getyongatlu: *Wa mturunenamaya ga wa gashichachinenamaya puglepotutlu gimalwuru?”*

¹⁷ Ruknokamtna. Tsrु pokchi ruyakaty. Wetaniya ya. Wane rawamta.

Gikermuna mwakato kamakpiratka

¹⁸ Goyechnokawpotuko tsru pokchi satokatka. Nachneru. ¹⁹ Retlo satopje gikera gatnugapostsi gwachro. Yayegitlo. Gike rukshikyalo. Tosurepjeni. Wane chinro, “Gi pagogneko kajpatkayi.” Wanekluyakawa tuprigamtanatka gikerni.

²⁰ Yimaklene getlo. Ruglajitna. Wane chinna, “iGe! iWanekluyakawa tuprigamtanatka gikerni!”

²¹ Rugita Geso. Wane chinna, “Galikakni wane nchingi, wa kalixlegi gixinipa, gi wa gnutanshinikanutini, gi wa tyejepeni wa gikerapirana wane gixanu, seyini koxa wa tye magka wane nchininipulu gixa, ‘Puxrikanu. Tsrु wenu puknokinwa,’ wane rixanu. ²² Wa gagjigognetinipa pejnuruko girukokta gagjita galixinri, gyoptotanru.”

Yoptopiiru Geso gitakikolupiranaya

²³ Wa kpashiwakapji yinitka, wa runkaklewanatani, rapyegitluna tsrukakalune saser-totene ga wa yine tsrutene. Wane chinruna, “iKatu gitakayi tyeya?”

²⁴ Giyagni Geso gigitna. Wane chinna, “Gita koxa gepomgangi satu tokanchiya. Wa ginkakinipno Gita koxa ginkakangi klu nutakika tyekaka nkamrutinri. ²⁵ Wa Gwa katlewe iGINAKA giyakatyachrini? iTengogne waka yinyegiyakla?”

Giyagni wannananuko gishinikanuwata. Wane chinna, “Wane wchininipmaka: Tengogne giyakatyachrini, wane chinanunwu, ‘iKlu chinanu koxa gi galixlu?’ ²⁶ Wa wane wchininipmaka: Yine yegi giyakatyachrini, gixolune yine wpikanuna. Gi rixanu pejnuruneko kagwaklu Gwa tokanchi geneklewatachri Goyakalunu rixinri.”

²⁷ Rugitluna Geso. Wane chinruna, “Gi wumata.”

Wale koxa wane chinna, “Gi Gitako ginkakangi klu nutakika tyekaka nkamrutinri.”

Geso yapkaku gepi wugenrupirana

²⁸ Seyini iGi pixka getle gixlu gixa? Gepi wgenru satu jeji. Tsrु gituru rapyegita. Wane chinru, ‘Wiwi, nusanate nowashate pyanu. Tyegogne wane pkamrurawatini.’

²⁹ ‘Wale gigita. Wane china, ‘Gi jmero.’ Seyini gowukshini renshinikanuta. Wane yatka.

³⁰ ‘Gapkatatachri rapyegitatnaka. Waneko pixka chinatnaklu wale. Wale gigita. Wane china, ‘Gitapni, papa.’ Seyini gi wane ya.

³¹ “iGiru wa nyi gepi ruru gishinikanru kamruta?”

Wanna wane china, “Tsrु gituru.”

Geso wane chinna, “Galikakni wane nchingi wa gijgawenutachinni, kapoklewaklerone gixa pnute jiglokanna Goyakalu pogirewatyawaka. ³² Gwa ginyegitgi poyagkaklewlu-gapoya. Gi wa galixlu. Ga wa gijgawenutachine ga wa kapoklewaklerone galixlu. Ga wa gixa getinri gi wa waneklu genshinikanuta wa galixyaplu.”

Geso yapkadle kamrurewaklerune muglenepirana

³³ “Gyijnakotanru satu yapkaku. Waneru satu jeji kgisateru. Wale gitaku sana gowasha. Pirijeretjetlo. Tapgatyawakapa jitota. Tenopjiru kamruta. Renekamtana sana girukotachine. Pnu yatka wajra. ³⁴ Tjirgikolustsitka wayegrene yokanyegitna sana girukotachine yegi rawapyapluna sana gwyachritka.

³⁵ “Ga wa sana girukotachine kashichna wayegrene. Satu kochipjetna, ga wa satu ruy-latna, ga wa satu sotlujetna. ³⁶ Rumepe yokanretatnakna pimrine wayegrene muchichachine pnute. Waneko pixka rixkanna wannani. ³⁷ Gapkatatachri potu gituru yokanyegitna. Wane china, ‘Kagwakpiratanruna noturu.’ ³⁸ Wa sana girukotachine retinitkaluna gituru, wane chinkakna wannakakluko, ‘Tyenwa yoptotachripa. Wuya. Wuylaganru. Waneyapwu wa yoptotanrupmaka.’

³⁹ “Kashichanruna. Gowasha ruknokyanruna. Wane ruylatyanruna.

⁴⁰ “Giyagni wa kgisateru gininitka, *¿gi* rixanutkanna wa wanna sana girukotachine?”

⁴¹ Wane chinruna, “Wa gektune ruylapotutanna. Pimrine girukotachine renekamtanunaklu sana. Wanna genekanru sana gwyachritka topapko gapokinitka.”

⁴² Geso wane chinna, “*¿Gi* ge pagogne getyongatlu wa Tokanchi Yonatkaluruya?

Wa sotlu myoptotkotu kamrupjitachineya

Wale gitaaka yoptowaka gitsejita.

Gitsrukaachi chinanu kamrutka wa tye.

Rakaglajiyagletwu.

⁴³ “Giyagni wane nchingi, wa Goyakalu pogirewatyawaka konkalurupni gixyegiya. Panerune reneeko wa pogirewatyawaka kamrure kamrutachinepa. ⁴⁴ Katupnikta tye sotlu gitspetanuna rumlokpotutanuna, ramgapotutanuna. Ga wa tye sotlu gijrukogotanrunapa ramgapotutanuna.”

Sasertotene ga wa Gwariseyone galuka kashretyalu Geso

⁴⁵ Wa tsrukakalune sasertotene ga wa Gwariseyone yijnakotinitkalu yapkalkukaka Wale chinnyawaka, rumatluna wannapirana china yanumsaletinri. ⁴⁶ Rujgaluna gi rixpoko kashretyapluna, seyni gixolune yine pikna, gi rixanu tokanchi geneklewatachri kagwakyaluna.

22*Kashimyolu meyiwlu*

¹ Rugita Geso. Yapkaku runkakyatnakna. Wane china, ² “Tengogne pogirewatyawaka satu jeji pixka rixa pogirchi. Kashimyolu kamrutyalu gituru. ³ Wayegrene yokanata tomgiyapna chanixkalune kashimyolu yegi. Seyni gi raluka ginretna.

⁴ “Rumepe yokanretatnakna pimrine wayegrene. Wane china, ‘Ginkakapanna chanixkalune, “¡Getanru xani! Ralixatka nnijitu nwakate jejine ga wa nuxowaakakanune gylatkalunetka. Pejnuruko galpokotkalurutkani. Ginanu kashimyolu yegi.”’

⁵ “Wanna gi jemlu, seyni ralimtna. Satu rusanate ya. Ga wa satu marnewjetyawaka ya. ⁶ Pimrine kashwayegretanru wale wayegrene. Retketutkanna ga wa ruylatkanna. ⁷ Ga wa pogirchi yijnakotinri wa tyepirana, jigekanuwata. Yokanatna solalotene. Ruylajixanna wa nyi kgiylalewaklerunni. Yochpikpokchitanna.

⁸ “Giyagni wane chinna wayegrene, ‘Wa kashimyolu galikaka galpokotkalurni, seyni wa chanixkalune gi wa rumuklunina. ⁹ Giyagni gajewa. Rutsपालgapotyawaka gyanu. Nchanixanna ginnakokta gikshikanune, kashimyolu yegi yinripna.’ ¹⁰ Yatkana wanna wayegrechine. Wa gatnugapakka yana. Rapatjemtkana pejnuruneko rukshikanunna mugleneymananuko ga wa kiglerune. Ga wa kashimyolu yegi yomitna nachnewatachine.

¹¹ “Jiglokamta pogirchi retyapna wa nachnewatachine. Wane retyalu satu jeji kashimyolu getachinemkalu mutaakatu. ¹² Wane chinru, ‘Nomole, *¿gi* pixpoko jiglokemta gewi wa kashimyolu getachrimkalu mutaakatyi?”

“Seyni wale pochke. ¹³ Giyagni pogirchi wane chinna wa kamrurewyegitjene, ‘Gostujixitanru, ga wa gostumyotanru. Maleka giknokaganru mapshagawaka.’ Wanepulu chiyaglu ga wa gashkaygitlu.

¹⁴ “Gi rixanu gi gepikna chanixkalune, ga wa gi gixna tsomitkalune.”

Gepomgalu pogirchi wenutikolupiranaya

¹⁵ Giyagni wane yana Gwariseyone. Jemanshinikankakna wa kashtokanutyapluna. ¹⁶ Yimaklenna yokanyegitluna Giroreyoneyma. Wane chinna, “Yimaklewatachri, wumatyi Pixni mayrokletu. Galikaka potu punkaklewata Goyakalu gatnugapoteperana. Gike pkagwakpirata, gi rixanu gi putakyagokna jejine. ¹⁷ Giyagni punkakanwu. *¿Gi* pixka getle pixlu Pixa? *¿Wa* munanshichkotnige Goteyone genekyaplu wenrukaka wa Pogirchi Susa waka gike?”

¹⁸ Seyni Geso gimatlu wanna muglenu. Wane china, “Sanowashatachingi, ¿klu chinanu gimlukanutno? ¹⁹ Gekakgitanno wa sroschiproji Susa wenukolupa.”

Ranikyegitluna paproji. ²⁰ Wane chinna Wale, “¿Katunni wa tye yaglu ga wa toyonga?”

²¹ Wane chinruna, “Susa yagluni ga wa Susa yongani.”

Giyagni wane chinna, “Giyagni genekanru Susa Susanni, ga wa Goyakalu Goyakalunu.”

²² Yijnakotinitkaluna, ruglajitna. Kaspukamatkatluna. Yatkana.

Gepomgalu gipnachine yotunreppiranaya

²³ Walegogne rapyegitluna Sariseyone, wane chinachine maleshlu yotunrupa gipnachineya. Repomgaluna. ²⁴ Wane chinna, “Yimaklewatachri, Moysisi wane china: Mwugenetniko gipninina satu, wa repuru gwanro wale gnumronanni, ruxolewnakakinripa giklopishapa yegwakluni chinanupa. ²⁵ Wixa yegi wanena payokgiprerune moletkakachine. Muchinanu tsru gnumrowata. Waleni gipnanuna muknokawgenetkatniko. Repuru gwatnako. ²⁶ Waneko pixka rixana gapkatatachirini, ga wa mapa rixinrini, ga wa payokgipreputunanniko. ²⁷ Pejnurunniko gipnanatka. Tapkata gipukatanatka suxni. ²⁸ Giyagni wa yotunruklupa ¿giru gnumropni wa payokgiprenni gnumronanni? Gi rixanu pejnurunenniko gnumronanni.”

²⁹ Giyagni rugita Geso. Wane chinna, “Gixa pupjeta gi rixanu gi gimatlu wa tokanchi yonatkaluru gi wa Goyakalu giyaklewleko. ³⁰ Gi rixanu yotunruklupa gi wa jejineko gnumrowatanu. Gi wa suxoneko gnumrowatanu, seyni tengogne gajene Goyakalutowrune pixka rixanutkana. ³¹ Wa yotunotachinepa gipnachinepirana, ¿gi geya geyongatlu wa tokanchi Goyakalu chinyawakgi? ³² ‘Gitni wa Gawra Goyakalute, Gisaka koxa Goyakalute, ga wa Gakowo koxa Goyakalute.’ Gi wa gipnachine Goyakalutni, seyni giwekachine Goyakalute.”

³³ Wa yijnakotinitkaluna gixolune yine, ruglajitna wa runkakyana.

Tsru potu Yokanatkaluru Tokanchi

³⁴ Giyagni wa Gwariseyone yijnakotinri Wale kochrokna Sariseyone, rapatjetna wanna mkoje. ³⁵ Satu wannanyi yonchikgapine gepomgalu. Rumlukanutyaplu, repomgalu. Wane chinru, ³⁶ “Yimaklewatachri, ¿giri wa tsru potu Yokanatkaluru Tokanchi pejnuruko pnute?”

³⁷ Rugitlu. Wane chinru, “Pushinikanru Gitsrukaachi Poyakalute psolpotuyako pajiya, psolpotuyako pushinikanuya, psolpotuyako pushinikanuletanruya. ³⁸ Tyenwa tsru potu ga wa muchinanu yokanru. ³⁹ Ga wa gepi chininri tye pixka rixa: Pushinikanru pumole pixnanuko pixka. ⁴⁰ Wa tye gepi yokanru chinanni pejnuruko Tokanchi Yokanatkaluru ga wa tokanchi geneklewatachine chinyawaka.”

Kristo, Tawiklopisha

⁴¹ Rapatanatina Gwariseyone, Geso gepomganna. ⁴² Wane chinna, “¿Gi nchina gixa wa Kristoya? ¿Katuklopishni?”

Wane chinruna, “Tawinu.”

⁴³ Wane chinna Wale, “Giyagni ¿gi rixa Tawi wa Giwekikaluruya wane chinru Gitsrukaachi? Wane china:

⁴⁴ Gitsrukaachi wane chinru

Nutsrukate,

‘Ptuplatanu npotuklesretate,

wa nutakinpotukna Pixa kamnixjene

pujixipta rapukote.’

⁴⁵ Giyagni waleko Tawi wane chininri Gitsrukaachi, ¿gi rixpokotyawaka giklopishayapni?”

⁴⁶ Gi satuna gimkata giletokanutlu. Walegonekakayakawa gi satuna tserpiranawata gepomgaletlu wanepnute.

23

Geso ginkakletna yonchikgapine ga wa Gwariseyonepirana

¹ Giyagni gixolune yine yanumyegita Geso, ga wa yimaklene koxa. ² Wane chinna, “Moysisi tuplapijere tuplatna yonchikgapine ga wa Gwariseyone. ³ Giyagni pejnuruko chinyawakgina gkamrutuyaplu, wale gkamrutuanu. Seyni gi wa kamrutuyawakna gkamrutuanu gixa. Gi rixanu wane chinna, seyni gi wane rixa kamruretuna. ⁴ Gi rixanu rumlutluna ginolu, kyapre ganikolu. Wale rutjikaakana yine. Seyni wannako gi wa gimyojiyakna raluka komyekletyaluna.

⁵ “Ga wa pejnuruko kamrurna wane rixna wa retikolupa yineya. Gi rixanu tserutamtapotutlona yoptoyegitjerna yonchimta. Tserutluna gimkaluptostsimta gwachri.

⁶ Ralukluna tsrukakalune tuplapijere meyiwluya, ga wa tsrune tuplapijere ginkakle-wawakapji gajerakaka. ⁷ Ralukluna giputuya ralukikolna, ga wa yine wane chinyapna, 'Rawii, Rawii.'

⁸ "Ga wa gixa gi wa 'Rawi' nchinko, gi rixanu satupjeru gymakjeru wa Kristo ga wa pejnurunekgi gixa moletkakachingi. ⁹ Gi satuna gixa 'nuru' nchinanu tye chijiya, gi rixanu satupjeru Giru tengogne Gajeru. ¹⁰ Gi wa kgiyokolewaklerune nchinko gi rixanu satupjeru giykotjeru. Walenwa Kristo. ¹¹ Wa tsru potu gixa yegi gajeru, gipxakjerupni wale. ¹² Gi rixanu girukokta tsru potu gixnawa, walepni wa mturupotupa. Girukokta walenanuko mturu potu gixnawa walepni wa tsru gitaako.

"iGi waneni!"

¹³ "iGi waneni gixa yonchikgapingi, ga wa gixa Gwariseyone, sanowashatachingi! Gi rixanu gixni wa gishyatlu wa tengogne pogirewatyawaka yinyegiya. Gi rixanu gi wa gixako jigloka. Gi koxa gichi jiglookakletna jiglokachinmaka. ¹⁴ iGi waneni yonchikgapingi, ga wa gixa Gwariseyone sanowashatachingi! Gi rixanu gkonapijjetanna gipnagnurutachronni. Gixashleya gogagjirgognerkakgi. Giyagni giklukanuwnapotutanuna.

¹⁵ "iGi waneni yonchikgapingi ga wa Gwariseyone, sanowashatachingi! Gi rixanu tsru wenu ga wa popriwaka chiji gyotaljeta gixa, satupje Goteyo gitaknachriwa gixkakyapa. Ga wa wane rixkoklunu, wane gixkaklu Gigena xirnachri gajeru pixkalutu gixa pnute gepi kata rixanu.

¹⁶ "iGi waneni gixa! Maygalenekgi kosekachingi. Wane chinachingi, 'Girukokta wa kpashiwakpotugruko kawchinanu koschekachri, gike rixa. Seyni girukokta wa kpashiwaka potu gajero kori kawchinanu koschekachri walenwa giklukanuwnachrini.'

¹⁷ iSeprolokachingi ga wa maygalengi! Gi rixanu iGirni wa tsrupotu? iWaka kori waka kpashiwaka potu wa kori kpashiri rixikowaka? ¹⁸ Ga wa, Girukokta gima wa genekashlu yochpikjetikowakakwa kawchinanu koschekachri, gike rixa. Seyni gima girukokta wale gogo gwachri genekashlu kawchinanu koschekachri, walenwa giklukanuwnachrini. ¹⁹ Maygalengi, iGirni wa tsru potu: genekashlu waka yochpik-jetikowakakwa wa genekashlu kpashiri rixikowaka? ²⁰ Wa yochpikjetikowakakwa kawchinanu koschekachri, gikwa kawchinanu koscheka ga wa waleymananuko pejnuru-ruko walekwa gwachri kawchinanu. ²¹ Kpashiwakapji kawchinanu koschekachri, walepji kawchinanu koscheka ga wa walepji Gwachri kawchinanu. ²² Tengogne kawchinanu koschekachri, Goyakalu tuplapijere kawchinanu koscheka ga wa wale gogo Tuplatachri kawchinanu.

²³ "iGi wanengi gixa, yonchikgapingi ga wa Gwariseyongi! Gi rixanu pamolete gwenutyalu pgamlusureru, ga wa ganisiji, ga wa kominoji, ga wa gkaspuclu wa tsru potu yokanru Yokanatuluru Tokanchi chinyawaka. Walenwa poyagkaklewlu, getwa-monrewlu, ga wa galixlewlu. Tyekaka gimkata kamrureta. Gi wa pimri koxa gkaspuka kamruretano. ²⁴ iMaygalenekgi kosekachingi! iYosla gixirikachine pixkagi gixa, ga wa kameyo gnikloka!

²⁵ "iGi wanengi gixa, yonchikgapingi, Gwariseyongi! Sanowashatachingi. Gi rixanu mpowratlu kolpeto rogote ga wa kajpapago rogote, seyni gitokoya katsepoylu chowguchi ga wa makotnachinwa. ²⁶ Gwariseyo maygaletyi, muchinanu gapka powratanru kolpeto gitokote ga wa kajpapago gitokote, wa rogo gajeru koxa powra rixinripa.

²⁷ "iGi wanengi gixa yonchikgapingi ga wa Gwariseyongi! Sanowashatachingi. Gi rixanu wane pixka gixachingi, yomlechkaka galatawnachri. Maleka galikaka retika kiglepotlu. Ga wa gitoko katseplu gipnachrigapu ga wa pejnuru kapcholu. ²⁸ Waneko pixka gixa gixa koxa. Maleka galikaka yine getyawakgi poyagkakachinepegutgi. Seyni wa gitokoteya katsepoygi nsanowashle ga wa gmukochire.

²⁹ "iGi wanengi gixa, yonchikgapingi ga wa Gwariseyongi! Sanowachatachingi. Gi rixanu gixa kamrutlu wa Goyakalu tokanu geneklewatachinni kapnatikowaka. Gigletlu poyagkakachinni yomle. ³⁰ Wane chinachingi, 'Wutsrukatenniklu gawkamka koxa wixa, gi wa wupxakmakna Goyakalu tokanu geneklewatachinni giylatikolu.' ³¹ Wane gixa gipgujtaletnawa wa Goyakalu tokanu geneklewatachinni giylatachineklöpishangi. ³² Gixa koxa poyagkakanru gitsrukatenni yaglu.

³³ "iGimnu pixkalungi! iGi gixpoko gasukletinri Gigena xirnachri giklukanuwnayegijixikolupa? ³⁴ Giyagni Gita yokanyegitgi Goyakalu tokanu geneklewatachine, ga wa kgiimatkalerune, ga wa yonchikgapine. Pimrine wanna giylatanu gixa. Koroshishkita gitakanna. Pimrine wanna gkochipjetanu ginkaklewawakleppiya. Papokchimmunanuka gkojwakinna. ³⁵ Wa gixa giklukanuwninripa pejnuruneko poyagkakachinegraga, chiji gipkaakalurugraga, wa Gawili poyagkakachrigragakluyakawa Sakariyragaklupotunanuko, Warachi wgene, wa gixa giylatanruna kpashiwakpotugruko ga wa yochpikowakakwa

ganikajiteswa. ³⁶ Galikaka wane nchingi, wa nyi gimuweekakoggenatachine giklukanuwna pejnuruko tyekakaya.

Geso wamonuwata Gerosaleya

³⁷ “¡Gerosale, Gerosale! Goyakalu tokanu geneklewatachinni giylatachriyi. Ga wa pyokanyegitokolunni sotlujetachriyi. ¡Gi pejnu katananukta naluka gapatjewgenretyi, gaxawripa pixka tapatjewgeneta! Tomejimpuko tutakna. Ga wa pixa Gesosale gajengi gi galuklu. ³⁸ Gwiyawakapjikaka giknokamtanuna gixapni. ³⁹ Gi rixanu wane nchingi, xaniyakawa gi getanutkanno wa gixa wane chininpotunanuko: *Giglenshinikanyegitkalurni Gitsrukaachi giwaka ginyachri.*”

24

Geso ginkakletagnaputlu kpashiwakapji gijrolekachripa

¹ Kpashiwakapji rushpakamtya Geso. Yatka. Rapyegitluna yimaklene, rekakgityapluna kpashiwakapjikaka. ² Geso wane chinna. “¿Getluge tyekaka? Galikaka wane nchingi, gi wa rutukanuna sotlu rogotkakinripa, gi wa mujroleekatunpakni.”

Getkalurkakapa ma mapookanuwa yoptukgognetyawakapa

³ Goliwa Magkate tuplata. Yayegitluna yinaklene wanna mkoje. Wane chinruna, “Punkakanwu. ¿Giklupni wa tyekakapa? ¿Klu getkaluru wanepa wa puninipa ga wa yoptukgognetyawakapa?”

⁴ Rugita Geso. Wane chinna, “Xako gi satunako yokwitangi. ⁵ Gi rixanu gixo ginanu ngi-wakaya. Wane chinachinewa, ‘Gitni wa Kristo.’ Gixopni yokwitanna. ⁶ Giyinjakotanutkalu giylalupirana ga wa pogiwlesha giylalupirana. Gi gkegeknanuwatanu. Runkata wane gixleta, seyini gi wa yoptukyawakapnichini. ⁷ Gi rixanu yotunyegekakanna pachijne gajene pachijne gajene yegi ruylakakinripa. Ga wa pogirewatyawaka gajene yotunyegekakanna pogirewatyawaka gajene. Wanepu nachlukaka ga wa giyolichijrukaka pachijnemununanukaya. ⁸ Tyekakapni pejnuruko muchichachripa wa kachinolkakapa.

Geso ginkakletlu yimaklene kojwakikolupna

⁹ “Wanepnute gixapni samyokalunenapgi nsaletikolupa ga wa giylatikolupa. Ga wa gayegixko payinemnunanukoya Gita giwaka chinanu. ¹⁰ Giyagni gixopni gitspekaakona. Samyookakanna. Rayegixkakanna. ¹¹ Ruppugujewnanna wanna migje Goyakalu tokanu geneklewatachine. Yokwitanunna gixoni. ¹² Mukochri gixolewnakalu chinanupa, gixopni masata galuklewletannatka. ¹³ Seyini wa kashnantakanshinikanutachripa yoptukyawakapotunanuko wale gognetkaako. ¹⁴ Muchinanu ptowruneko payinerununanuka runkakikolupna Kiglerpotunanu Tokanchi pogirewatyawakapirana. Waneklutapani yoptukyawakapa.

Gagnanutkaluru gimtukpotlewatachri

¹⁵ “Giyagni getinpatkalu gagananutkaluru gimtuklewatachri potu, Ntanyili, Goyakalu tokanu geneklewatachri chinyawaka, kpashiwakapji rawanadini, ¹⁶ (Wa getyongatachripa gimata jemanru), waneklu Gote gwachinepni gasukanuna. Magkakaka yanna. ¹⁷ Panchi gogoshrichi gwanatachripa gi gijrukanuna ranikyaplu gipji gajeru. ¹⁸ Wa sana gwachri gi wa satkapanu rawapyaplu gimkalu. ¹⁹ ¡Gi waneni wa kamshironepni wa gashichakachinepni wale gognekakpatka! ²⁰ Gagjigognetanu gi waneyapgi ginapuklu gasuktalu, gi wa gapananutkalurgogneko. ²¹ Gi rixanu wanepatkalu tsru salewakchi wa mwajejetkatu reyinuwakletinitinkalu tye psolchijneko ga wa xanigognenanu salewakchi. Gi wane rixanu. ²² Wa Gitsrukaachi ma sustakanmaklu walegognekaka gi pamanenupnikmaka gishatkapkona, seyini tsomitkalune chinanu sustaklu walegognekaka. ²³ Giyagni satu wane chininipgi, ‘Gewru Kristo,’ ga wa wane chininipgi, ‘Ga ga waneru,’ gi wa galixanu. ²⁴ Gi rixanu ruppugujewnanna wale migje Kristone, ga wa wanna migje Goyakalu tokanu geneklewatachine. Kamrutanruna tsru getkalurkakapa ga wa koglajrukakapa yokwitokolupmakna tsomitkalune wa rumkatmaka wane gixleta. ²⁵ Xani nunkakatkagi ma mapookanuwa.

²⁶ “Giyagni girukokta wane chininipgi, ‘Wane rawa, yineru mwiyawakanumka,’ Gi wane gyanu. Ga wa ‘Gitokogruko rawa,’ gi galixanru. ²⁷ Gi rixanu, wa rawrakle pixka rixanu, tkachi gishpatyawakasreta rawrakini pixka ga wa rumxityawakasretpotunanuko pokamlata, wane pixka nixa ginretanu Gita wa Yineru Wgenno nuninipa. ²⁸ Gi rixanu ginakakokta rawmanetanu gipnachri, wane rapatjetinna klatatalune.

Yineru Wgene gapoklepa

²⁹ “Wa ruknoginitka tyegogne gajeru salewakchi, waneklu:

Ruchpokanu tkachi.

Ga wa ksuru gi wa pokamlatanu.

Ga wa tengogne tujjirrotini katagirkaka.

Wa gichkolkaka tengogne gajeru kowshiwshitko

³⁰ “Wanepnute tengogne rupgijewnitka Gita Yineru Wgenno yigapakle. Giyagni kegeknanuwatanna payinerumnunanuko tye psolchijne gajeruko. Retinpatkanona *Gita Yineru Wgenno ginachripatkana*. *Tengogne gajeru kyachgapererumko numunanu*. Tsru nuyakle, tsru noyaknu numunanu. ³¹ Nyokanatanna notowrene. Tsro pogimnupotuplo kowgimayma nyokanatanna. Wanna gapatjetanna ntsomitanune gepkoxamkojesretayako, yoptukyawakapotunanuko tengogne ga wa pasreta yoptukyawakpotunanuko.

Gikera gipcheksuretinripirana

³² “Gimatanru yapkaku gikerapiranaya. Wa tyosnuygalejiplutinitka, tupcheksuretinpatka, gimatanutkalu wa walapustsitkani. ³³ Waneko pixka gixanu gigognepirana. Getinpatkalu wane gixlutkani tyekaka, gimatanutkalu gi gowukpatkalu. Gipyapstotsitkalu. ³⁴ Galikaka wane nchingi, gi ruknoganu tye gimuweekakgognenatachinesha wa ptowruko tyekaka ma mixkanuwa. ³⁵ Wa tengogne ga wa chiji giknoganu, seyni wa ntokanu gi giknoganu.

Nowegogneklupixka

³⁶ “Seyni walegogne, wale gipapko, gike gimata, gi wa Goyakalu towreruneko tengogne gajene, gi wa Gituruko, ga wa Girchijpe galikaka gimata. ³⁷ Gi rixanu Nowegogneklupixka nixa gapokletanu Gita Yineru Wgenno. ³⁸ Gi rixanu wa gonnewlu ma mapookanuwagognekaka wane rixa nikletna, rurna, ganunrowatna, ga wa ganuruwatna wa Nowe jiglokingognepotunanuko pumlekwa. ³⁹ Gi rumatna rapokinipotunanuko gonnewlu ga wa ranikanna pejnurunniko. Wane pixka rixanu napokinipa Gita Yineru Wgenno. ⁴⁰ Giyagni gepi jejine sana gwanatanu. Satu ganiika ga wa satupni giknokamtkona. ⁴¹ Gepi suxone ginripagita satu ginripiya. Sato ganiika. Satopni giknokamtkona.

⁴² “Giyagni gixa giyokanu. Gi rixanu gi gimata girugogne runanu Gitsrukate. ⁴³ Ga wa gimatanru wa tye. Wa kwangixerupji gimatkamka girpapko runinripa kachowguru, ruyokanmaka. Gi retashatanmaklu kotamgiyaplu gipji. ⁴⁴ Giyagni galpokotinwa gixa koxa, gi rixanu gi gimata gixa girpapko nunanu Gita Yineru Wgenno.

Wayegrechri maponshinikanutkatu

⁴⁵ “Giyagni ¿girupni wa wayegrechri gaponshinikanutkaluru ga wa kshinikanuru? Wale rutakamta rutsrukate gipji gajene chinanu, wale geneka nikletyapna nikjetinnapapko. ⁴⁶ Giglenshinikanyegitkaluru wale wayegrechri wa runini rutsrukate rukshikyaplu wane gixanatachri. ⁴⁷ Galikaka wane nchingi pejnuruko wane rixle chinanu rutakanru. ⁴⁸ Ga wa gektutu wayegrechri wane chinanutka rajiya, ‘Ramga ginreta Nutsrukate,’ ⁴⁹ Yinuwaka gylakletletna ruwayegretkone. Nika, ga wa rura gimetachineyima. ⁵⁰ Wale wayegrechri gitsrukate ginanu. Ma kagwakognetinitgogne, runanu. Ma mumatinpapakko runanu. ⁵¹ Kochijepotutanru. Sanowashatachineyima rutakanru walenuwa. Wanepu chiyaglu ga wa gashkaygitlu.

25

Yapkaku pamole maklojinepirana

¹ “Giyagni tengogne pogirewatyawa pamole maklojine pixka rixanu. Wanna koscheklo yochpiikalurkaka wannanuko. Rushpakamtna yoptotapyapatkaluna gnurowatachripa. ² Pamyona manshinikanurone, ga wa pamyo koxa kanshinikanurone. ³ Giyagni wa manshinikanurone koscheklo yochpikjetanrona, seyni gi ranikluna ringi. ⁴ Seyni wa kanshinikanurone ganiklu ringi pastonoya yochpikjetaluroyuma. ⁵ Ramganatinikopshini gnurowatachripa ruxapnewanatna, rutnonatna pejnuroneko. Rumkanatna.

⁶ “Ganikajyechno jemka saplechi wane chinachri, ‘Tyepatkani! Gnurowatachripatkani. Gishpakanu. Gyoptotapanru.’

⁷ “Giyagni pejnuroneko maklojine yotunota. Ruglepokotlona yochpikjetanrona. ⁸ Giyagni manshinikanurone wane chinna kanshinikanurone, ‘Psoji genekanunwu gringite. Wa wyochpikjetanro giwniyantkawu.’

⁹ “Seyni wa kanshinikanurone gigitna. Wane chinna, ‘Gike. Gi getko poyagotanu wixa chinanupa ga wa gixa chinanu koxa. Seyni gagijitapangonuklu gixanupa wa ragijetikowakaya.’

¹⁰ “Ragijitapakopshinruna rapokatka gnurowatachripa. Ga wa galpokonatachinetka jiglokamtatkaluna kashimyolu yegi. Rushyatkatka gipyapto.

¹¹ “Gowukshini pimrone gina maklojine. Wane chinna, ‘Gitsrukaachi, gitsrukaachi, pkotpukyegitanunwu.’

¹² “Rugita wale. Wane china, ‘Galikaka wane nchingi, gi numatgi.’

¹³ “Giyagni giyokanu. Gi rixanu gi gimatlu gigogne, gi wa gipapkoko.

Yapkaclu sroschiprojkakapiranaya

¹⁴ “Gi rixanu tengogne pogirewatyawaka satu jeji pixka rixa wajra yachri. Tomgana wayegrene. Renekamtna wane rixle. ¹⁵ Satu reneka satu pacha waragkaproji, ga wa satu gepkoxamkojmole waragkaproji, ga wa satu gepmole waragkaproji. Satkaka rumkatyawaka reneka. Wajra yatka. ¹⁶ Wa satu pacha waragka yoptotachri ralimta. Marnewatataka. Walaya satu pacha waragkatnaka yoptotatnaka. ¹⁷ Waneko pixka rixa wa gepkoxamkojmole waragkaproji waneyalutu. Gepkoxamkojmole waragkatnaka yoptotatnaka. ¹⁸ Ga wa gepmole waragkaproji yoptotachri ralimta. Jitotlu chiji. Yogimatatkalorutsrukate serojiprojite.

¹⁹ “Gowukshini potu runa wanna wayegrechine gitsrukate. Ruglepokotluna kwentatna. ²⁰ Rapoka satu pacha waragkaproji yoptotachri. Raniklo pimro satu pacha waragkaprojiitnaka. Wane china, ‘Gitsrukaachi, satu pacha waragka penekamtno. Petanu. Pimro satu pacha waragkaproji nyoptotatnaka walaya.’

²¹ “Rutsrukate wane chinru, ‘Poyagnu, wayegrechri kigleriyi ga wa poyagkakachriyi. Psotsotaji putakika poyagkakachriyi. Gixo potu chinanu nutakinyi. Putsrukate gimuwatyawaka pjiglokano.’

²² “Rapoka koxa gepkoxamkojmole waragkaproji yoptotachri. Wane china, ‘Gitsrukaachi, gepkoxamkojmole waragkaproji penekamtno. Petanu. Pimro gepkoxamkojmole waragkaproji nyoptotatnaka walaya.’

²³ “Rutsrukate wane chinru, ‘Poyagnu, wayegrechri kigleriyi ga wa poyagkakachriyi. Psotsotaji putakika poyagkakachriyi. Gixo potu chinanu nutakinyi. Putsrukate gimuwatyawaka pjiglokano.’

²⁴ “Rapoka koxa gepimole waragkaproji yoptotachri. Wane china, ‘Gitsrukaachi, numaty jeji shiko gajiryi. Pma mutaklewatyawakanu pjirgiya. Pma muknokajityawakanu papatjetya. ²⁵ Npika. Nalimta. Nyogimatlo pserojiprojite chiji gitokote, wa gepmole waragkaproji. Waneyyi wa pixanu.’

²⁶ “Rugita rutsrukate. Wane chinru, ‘Wayegrechri mugletyi ga wa ma mernuwatachriyi. ¿Pumatmakge wa nma mutaklewatyawakanu njirgiya, nma muknokajityawakanu napatjetya? ²⁷ Giyagni pumkata gitakletlo nserojiprojite kgipekoklerune yegi, wa napokini nyoptotatnako gitanuko ga wa gixolewnachroymananuko.’

²⁸ “ ‘Giyagni gkonanro waleya gepimole waragkaproji. Wa satu pacha waragkaproji waneyalutu genekanro. ²⁹ Gi rixanu waneyalutu psoluko reneeko. Ruxolewnayegitanru. Ga wa waneyamigjetu, wane rixleko koniko. ³⁰ Ga wa wayegrechri gike gapri migje maleka mapshagawaka giknakanru. Wanepulu chiyaglu ga wa gashkaygitlu.’

Giklukanuwnalognepotupa

³¹ “Wa noyaku numuninipa Gita wa Yineru Wgenno ga wa pejnuruneko notowreneyma, natajiwniyawaka ntuplapijere ntuplatanu. ³² Gita getanu rapatjekaakona payinemnunanuka. Nkotspalatanna. Wa gowegane girukotachri pixka kotspalatna gowegane chiwo wgeneneyegiya. ³³ Potuklesretate galikaka nutakanna gowegane. Kegnetesretate nutakanna chiwo wgenene.

³⁴ “Giyagni Gita pogirchino wane nchinanna npotuklesretate gajene, ‘Ginanu, Nuru giglenshinikanutanune. Gyoptotanru pogirewatyawaka gixa chinanupa galpokotkaluru ma mutaakonuwa tye psolchijneko. ³⁵ Gi rixanu nachinanno. Geneka nikletno. Nonunnagatewanata. Geneka giiretno. Pnu giyakatyachri. Gyoptotno. ³⁶ Mamkatno. Gmatkatno. Nyayixa. Nsalwayegitno. Yoshmakjetikowakananno. Ginyegitno.’

³⁷ “Giyagni poyagkakachine gigitanno. Wane chinannona, ‘Gitsrukaachi, ¿giklu wetyi pnachinatini ga wa woglutyi, waka gonunnagatewatachriyi ga wa weneka giiretyi? ³⁸ ¿Giklu wetyi pnu giyakatyachriyi ga wa wyoptoty, waka mamkatyi ga wa wmataty? ³⁹ ¿Giklu wetyi pyayixanatini ga wa yoshmakikowaka pwini pixa, ga wa wunyegityi pixa?’

⁴⁰ “Wa Gita pogirchino gigitanna. Wane nchinanna, ‘Galikakni wane nchingi, girukokta wa mturu potu wa nyi nomole wane gixini, wane gixno Gita.’

⁴¹ “Wanepnute wane nchinankoxna wa nkegnetesreta gwachine, ‘Gixrikinno, kamakpiratkalungi. Xirnachri gyanu gike rixiniko muwnakatu, tsru kamchi chinanu galpokotkaluru ga wa gitowrenenupa. ⁴² Gi rixanu nachi nixinina, gi geneka nikletanno. Nonunnagatewanatinina, gi geneka giiretanno. ⁴³ Pnu nuyakatinina, gi wa gyoptotanno. Mamkatu nixini, gi wa gmatkatanno. Nyayixinina ga wa yoshmakikowaka nwinu, gi wa nsalwayegitanno.’

⁴⁴ “Giyagni wanna koxa gigitanno. Wane chinannona, ‘Gitsrukachi, ¿giklu wetyi wa pnachinatini ga wa ponunnagatewatini ga wa pnu puyakatini, mamkatu, ga wa yayix-achriyi ga wa yoshmakikowaka pwini, waneklu gi wa wupxakyi?”

⁴⁵ “Gita gigitanna. Wane nchinanunna, ‘Galikaka wane nchingi, gi rixanu gi wane gixlu satu nyi mturpotune, gi wa Gita wane gixa.’

⁴⁶ “Wane yanunna saletikowakapna gike rixiniko mnikawnakatu. Ga wa poyagkaka-chine wane yanna giwekikowaka gike rixiniko mnikawnakatu.”

26

Tsrुकakalune jemanshinikankaka kashichyapluna Geso

¹ Wane rixa. Rali ginkakletinitikaluna Geso pejnuruko tyekakapirana, wane chinna yimaklene, ² “Gixa gimatlu wa gepigogne giknoginpatka, waneplu Tsrु Giknoglushgogne ga wa Gita Yineru Wgenno samyooko, koroshishkita nutakikopatka.”

³ Giyagni tsrukakalune sasertotene, ga wa yine tsrutene gapata. Sasertotene gitsrukapatupji rapatyana. Kaygwasu giwakni. ⁴ Jemanshinikankakna kashichyapluna Geso yokwireyna, ga wa ruylatyapluna. ⁵ Wane chinna, “Gi wa tsrugognekupni. Ma mejnugimalewatinitipna yine.”

Wetani ruyokjiwutika Geso

⁶ Wetani rawanata Geso, gijirgitutpachri Simopji. ⁷ Tapyegitlu sato suxo. Waneylo pastono klatalo, pgamlugalu yegi. Kwenuru potu. Nikawaka tuplanatini Geso, tuyokji-wutlu.

⁸ Wale retina yimaklene. Rumtuwnana. Wane chinna, “¿Klu chinanu wane tixa salewnaleta? ⁹ Gi rixanu tumkata gishankakotnaka tsru wenruya, renekikolupna kwamonurune.”

¹⁰ Geso gimatlu. Wane chinna, “¿Klu chinanu nsalewnakaklo twu suxo? Gi rixanu kigleru kamrurchi tkamrutyano. ¹¹ Gi rixanu waneygognenanupgi wa kwamonurune gixayma, seyini Gita gi wa gimwagognenanutanutkagi. ¹² Gi rixanu tuyokmanetno pgamlugalo, wa nkapnatikolupa tkamrutyano. ¹³ Galikaka wane nchingi, ginakakokta runkakletiko Kiglerupotunanu Tokanchi wa psolchijneko wa tye koxa tkamrutanru wala wane chinkalurupa wa tushinikolupa wala.”

Gota galuka samyokletlu Geso

¹⁴ Giyagni satu pamole gepi rixinri, Gota Giskaryote giwakatletachri tsrukakalune sasertotene yegi ya. ¹⁵ Wane chinna, “¿Klu galuka genekletno, gita samyokangi Wale?” Rupiratyaluna mapmoleproji.

¹⁶ Wanekluyakawa rujgalu ruglepoktapinri samyokyaplu.

Tsrु Giknoglushgogne chinanu galpokotka

¹⁷ Muchinangogne jimaprojpa gisekachri myapjetkotugognekaka yimaklene ginyegitlu Geso. Wane chinruna, “¿Ginaka paluka galpoklejixwu wa Tsrु Giknoglushgogne pnikyawakapa?”

¹⁸ Wale wane china, “Pokchi gyanu wale jeji yegi. Wane nchinanru, ‘Yimaklewatachri wane china, “Nogognestsitkani. Pixa yegi Tsrु Giknoglushgogne nkamrutinri nyimamkleneyma” ’ ” ¹⁹ Ga wa yimaklene Geso chinyawakna kamrutna. Ralpokotluna Tsrु Giknoglushgogne chinanu.

Geso ginkakletlu wa satu yimakleru samyokanru

²⁰ Kayimnu chininitika nikawaka tuplatatka pamole gepi yimakleneyma. ²¹ Wa nikanatina, Geso wane china, “Galikaka wane nchingi, satu gixate rixinri samyokanutkano.”

²² Wamonuwnapotutna. Yinuwaka wane chinretna satkaka, “¿Gitgetkopni, Gitsrukaachi?”

²³ Giyagni rugitna Wale. Wane chinna, “Girpaktanwa Gitayma gigakachri kolpetoya gimyoya, walepni wa samyokanno. ²⁴ Galikaka Gita wa Yineru Wgenno wane nyanu chinyawaka wa yonchi Gitapiranaya. ¿gi waneni wa tye jeji, wale chinanu Gita wa Yineru Wgenno samyooko! Kiglemkalu tye jeji chinanu ma mushpaakannimka.”

²⁵ Giyagni rugita Gota wa samyokjeru. Wane chinru, “¿Gitgetkoni, Rawi?”

Wane chinru, “Pixa chinyawaka.”

Jimapro gimnikikolu gitaakaluru

²⁶ Nikanatina wanna, Geso kashichlu jimapro. Ruglenshinikanyegitlu. Jiknaglu. Renekna yimaklene. Wane chinna, “Gyoptotanru. Gnikanru. Tyenwa nomane.”

²⁷ Kashichlo girapistono. Poyagnutyegitlo. Renekna. Wane chinna, “Giranu walaya pejnurunekgi. ²⁸ Gi rixanu tyenwa nograga wa gerotu tokanchi gipiratkaluru chinanu,

gixoluru yineru chinanu giyookaluru, wa mukochri kaspukikolupa. ²⁹ Ga wa wane nchingi, xaniyakawa gi wa nuranutkalo twu gowajga wa walegognepotuko wa nuranro geroto wa Goyakalu pogirewatyawakaya.”

Geso ginkakletagnaputlu Petro nutatinripa

³⁰ Wa wanna shikaletinitkalu gimalwuru, rushpakamtatkana. Goliwa Magkate yana.

³¹ Giyagni Geso wane chinna, “Tye yecho no pejnurunekgi gixapni gitspeekaakona Gita chinanu. Gi rixanu kayongalutkani:

*Nuyulkanru girukotapratachri,
ga wa gowegane gapatyawaka gajene
kotspalkaakona.*

³² Wa nyotunotinpatka, Gita gapka kosekanu gixaya. Kalile nyanu.”

³³ Petro gigita. Wane chinru, “Pejnurunekmaka gitspetanu Pixa chinanu, gike nixiniko nutspetanu gita.”

³⁴ Geso wane chinru, “Galikaka wane chinyi, tye yecho ma yanumatkanugnapuwa gaxawripa, mapa kata pnutatano.”

³⁵ Petro wane chinru, “Nunkata gipnaletankoxmaka Pixayma, gi nnutatanyi.” Ga wa pejnuruneko yimaklene wane china.

Getsemani ragjigognetinri Geso

³⁶ Giyagni sana ya Geso wannayma. Getsemani chinikowaka sana yana. Wane chinna yimaklene, “Gewi ntuplatanu, nagjigognetapinikopshini.” ³⁷ Ranikna Petro ga wa gepi Sewereyo wgenene. Yinuwaka wamonuwnaleta. Ga wa kojwakanshinikanutka.

³⁸ Giyagni wane chinna, “Nonshinikanu nwamonuwnapotutya gipukchi pixka potuko. Gkagwakanu gewi. Giyokanu Gitayma.”

³⁹ Wane rajrinya psotsotajji. Yoptsojita. Yonoogjpotuta. Ragjigogneta. Wane china, “Nuru, rumkatini wane gixletikolupa, ruknoganu tye salewakchi Gitaya, seyini gi wa Gita galukyawakapni, seyini Pixa galukyawakapni.”

⁴⁰ Yimaklene yegi ya. Retamtina gimkanatachine. Wane chinru Petro, “Giyagni ¿gi ginkata giyokletge Gitayma pshinitsonu? ⁴¹ Giyokanu. Gagjigognetanu gma yantaletikotupa. Wa jmerenshinikanurungi galikakni, seyini gimane muchkotni.”

⁴² Rumepe wane yaletatnaka. Ragjigognetapa salewnalepirana. Wane china, “Nuru, nma murkanuwalo gi tumkata giknogletini Gitaya wa twu girapistono, wane gixkalurupni palukyawaka.”

⁴³ Rumepe yayegletatnakna. Retamtina gimkanatachine, gi rixanu ruxapnewlena chinanu gi rumkata gimrekaygaletna. ⁴⁴ Rajrinatnaka. Ragjigognetapa mapa kata rixinri. Waneko pixka chintokanutatnaka.

⁴⁵ Wanepnute yimaklene yegi yatnaka. Wane chinna, “Gimkapanuchi. Gapnanutanutka. Nopapkostitkani Gita wa Yineru Wgenno samyookotka kmukochirerunemyoya.

⁴⁶ Gyotunotanutka. Gayanutka. Gi gowukatkalu nsamyokjerupa.”

Geso samyookaluru. Kashichkaluru

⁴⁷ Wa yanumsanatiniwa, runatka Gota satu wa pamole gepi rixinrina. Waleymana gixolune yine kyoglolewaprurune, kagajererune. Runna tsrukakalune sasertotene ga wa tsrunekoxasreta gajene. ⁴⁸ Wa samyokjerupa genekna saturutu gimaxiklechi. Wane china, “Girukta namlutanu gita, Walepakni. Gkashichanru.”

⁴⁹ Rapyegitinitkalu Geso, waneklu wane chinru, “¡Rawi!” Ralukatkalu ga wa ramlutlu.

⁵⁰ Geso wane chinru, “Nomole, ¿klu chinanu puna?”

Giyagni rapyegitluna. Geso. Kashichatkaluna. ⁵¹ Ga wa satu Gesoymalutu koshpaklu yoglolewapre. Rustaklu sasertotene gitsrukate potu wayegeru. Yostakjepitlu.

⁵² Giyagni Geso wane chinru, “Pumretanru pyoglolewapre. Rawyawaka putakanru. Gi rixanu pejnuruneko yoglolewapi koschekachri, yoglolewapiko ruylatiko. ⁵³ ¿Waka gkagwaklude gi numkata gajiretlu Nuru; Walemka gitakyegitanutkano yokgipimole waragka pnutte solalene gitowrene? ⁵⁴ ¿Seyini gi rixpoko poyagkaakotanmaka Tokanchi Yonatkaluru wane chinachri rumkata wane gixleta?”

⁵⁵ Waneklu Geso wane chinna wa gixolune yine, “¿Ginyegitno gixa yoglolewapiyima gajeyma, kachowguru pixka gixa kashretnoge? Pagognemnunanuka gixayma ntuplanata. Nunkaklewata kpashiwakapjiya. Gi wa wane gkashichiyano. ⁵⁶ Seyini pejnuruko tyekaka wane gixkaluru poyagkakikolupa wa yonchi, Goyakalu tokanu geneklewatachine yonga.” Ruknokamluna pejnuruneko yimaklene. Rasukatkana.

Jemanshinikankakjetikowaka tunwatinri Geso

⁵⁷ Ga wa Geso kashichachine ganiklu. Sasertotene gitsrukate potu Kaygwasu yegi ranikatkaluna, rapatyawakatkana yonchikgapine ga wa tsruna. ⁵⁸ Wa Petro gomkagitlu

gogajxigiyako. Sasertotene gitsrukatepotupjipotunanuko romkagitlu. Gitoko jigloka. Tuplanata towrechineyema retyaplu rushinityawakapa.

⁵⁹ Wa tsrukakalune sasertotene, pejnuruneko jemanshinikankakjetikowakaya rujgaluna gipujtalewlusha galikaka migje Geso chinanu ruylajixyapluna. ⁶⁰ Gimka gepikna gipujtalewatachine gapokachine, seyni gi rukshikluna.

Gapkatamachine gepi gapoka, ⁶¹ wane chinachine, “Wale wane china, ‘Numkata jirolekletlu kpashiwaka potu Goyakalunu, ga wa mapgogne nkamrupjitanutnaklu.’ ”

⁶² Palma sasertotene gitsrukate potu. Wane chinru, “¿Gike pugita? ¿Klu rupgujtatayayina wa nyi?” ⁶³ Seyni Geso pochkeru.

Sasertotene gitsrukate potu wane chinru, “Goyakalu giwekachri kawchinanu nkoschekjixyi. Punkakanwu, ¿Pixlege wa Kristo, Goyakalu Wgenyi?” ⁶⁴ Geso wane chinru, “Pixa chinyawaka. Seyni wane nchiniyi,

Xaniyakawa gixa getanno

Gita wa Yineru Wgenno

tuplatyawakapa giyaklu potuklesretate,

nuninkoxapa kyachgapererumkoya tengogne.”

⁶⁵ Giyagni wa sasertote gitsrukate potu suskamkata. Wane china, “Mupashiregnuchi china. ¿Klu wanepnute magatyawu gipujtalewatachine? Getanu wa xani. Gyijnakotatkalu ma mupashiregnuya. ¿Gi pixka getle gixlu?”

⁶⁶ Rugitna. Wane chinna, “Ruklukanuwna rupninripa.”

⁶⁷ Giyagni rutskağejojitluna. Yotmutluna. Pimrine giptagojitlu. ⁶⁸ Wane chinna, “Kristo, Goyakalu chinanu punkakanwu: ¿Katu giylakyi?”

Petro nutatlu Geso

⁶⁹ Malekputu tuplanata Petro. Wane tapyegityalu sato wayegrechro. Wane china, “Pixa koxa Geso Kalile gajeruymananyi.”

⁷⁰ Seyni pejnuruneko getanuya nutata. Wane china, “Gi numata gikta pchina.”

⁷¹ Rushpaka. Maleka gajeru gipyapto ya. Satu getatnaklu. Wane chinna wa wane gwanatachine, “Tye koxa Geso Nasare gajeruymananu.”

⁷² Wale kawchinanu nutatatnaka. Wane china, “Gi numatlu wa jeji.”

⁷³ Pshinitsonu rapyegitluna wane gwanatachine. Wane chinruna Petro, “Galikakni pixa koxa wannaymananyi. Gi rixanu ptokanu pumatika wa wane pixinri.”

⁷⁴ Giyagni yinuwaka kamakpiirewleta. Yinuwaka Wale kawchinanu chinreta, “Gi numatlu wa jeji.”

Waneklu gaxawripa yanumatatka. ⁷⁵ Rushinkaplu Petro wa Geso tokanu, wane chininri, “Ma yanumatkanuwa gaxawripa, mapa kata pnutatanno,” chinyalu. Rushpakamtatka. Maleka ya. Chiyampotuta.

27

Geso Pilato yegi

¹ Goyechnokawpotuko jemanshinikankakjetikowaka jiglokna tsrukakalune sasertotene ga wa yine tsrutene Geso chinanu, wa ruylatyapluna. ² Rostutluna. Ranikatkaluna. Pilato girukotlewatachri yegi samyokluna.

Gota gipnale

³ Giyagni Gota wa samyokjeru retatkalu wa ruklukanuwneyegjixikolutka, kashrijetan-shinikanuta. Satkaklo wa mapamoleproji tsrukakalune sasertotene ga wa tsrone yegi.

⁴ Wane china, “Gita mukochirewatatka. Nsamyoكلu muklukanuwnakatugraga.”

Wa wanna wane chinru, “¿Gi rixwu wixa? Petanru pixa.”

⁵ Ruknokamtlo sroschiproji kpashiwakaya. Ralimta. Rushriknojitanatkawa.

⁶ Tsrukaklune sasertotene gwalu sroschi. Wane chinna, “Ginanshichkalurni tuknokikolu wa kpashiri gignantakikowaka, gi rixanu granchi wenroni.”

⁷ Jemanshinikankakna. Walaya ragjitluna kajpa kamgakleruchijne, pnu giyakatyachine kapnatikowakapa. ⁸ Giyagni wane chinkaluru Granchichijne xanigognenanu. ⁹ Waneklu poyagkakatkalu Goyakalu tokanu geneklewatachri Geremiya wane chinyawaka: *Rawlona mapmoleproji sroschi wa rutakwenutikolu wenru, wa pimrine Gisrayiliklopishane gitakwenutanru.*

¹⁰ *Reneklona kajpa kamgakleruchijne chinanu, Gitsrukaachi chinyawakno.*

Pilato gepomsatlu Geso

¹¹ Girukotlewatachri getanu tunwata Geso. Ga wa girukotlewatachri gepomgalu. Wane china, “¿Pixlege wa Goteyone Pogiryi?”

Geso wane china, “Pixa chinyawaka.”

¹² Wa jigyegetkoklunu tsrukakalune sasertoteneya ga wa tsruneya koxa, gike rugita. ¹³ Giyagni Pilato wane chinru, “¿Gi ge pjema gi pejnupiranananukta jigyegetiyayina Pixa?” ¹⁴ Gi satuna tokanchi rugityalu. Giyagni girukotlewatachri giglajpotuta.

Waka Geso waka Warawasu

¹⁵ Wa tsrugognekle satu yineru rushyegjetna gostutkaluru girukokta ralukanruna. ¹⁶ Giyagni waneyananna gostutkaluru kpogiru, Warawasu giwakatletachri. ¹⁷ Giyagni rapatinikana, Pilato wane chinna, “¿Giru galuka wa nkaspukeyegityapgi? ¿Warawaslege waka Geso wa Kristo chinkaluru?” ¹⁸ Gi rixanu wale gimata wa ranxalna chinanu samyokluna.

¹⁹ Gitakyagoklewatikowaka tuplanatini wale, ganunro yokantokanyegitlu. Wane chinru, “Petashatanru Wale poyagakachri. Gi rixanu xawakni gixo nsalewna Wale chinanu nupnawleya.”

²⁰ Ga wa tsrukakalune sasertotene ga wa tsruna gishinikanutna gixolune yine wa Warawasu galikaka ragjitinripna, ga wa Geso ruylajixinripna.

²¹ Rugita girukotlewatachri. Wane china, “¿Giru galuka wa nyi gepi wa nkaspukeyegityapgi?”

Wanna wane china, “Warawasupni.”

²² Pilato wane chinna, “Giyagni ¿gi nixyaplu Geso wa Kristo chinkaluru?”

Pejnuruneko wane china, “¿Koroshishkita gitaakalurupa!”

²³ Girukotlewatachri wane china, “¿Klu gekutu kamruta?”

Wanepnute potu tsaplewatna. Wane chinna, “Koroshishkita gitaakalurupni.”

²⁴ Giyagni Pilato getinri gike runkata, seyini wanepnute galikaka rixa gejnugima, gonu koscheka. Reromyoga gixolune yine getanu. Wane china, “Muklukanuwnakatno tyegragaya. Gixa getanutkalu.”

²⁵ Pejnuruneko yine gigita. Wane chinna, “Wixa chinanupni gigragaya, ga wa wuwene chinanupni.”

²⁶ Giyagni kaspukyegetna Pilato Warawasu. Rali kochipjetjixletinikalulu Geso, samyokatkalulu koroshishkita rutakikolupa.

Geso gixpiranatkaluru solaloneya

²⁷ Giyagni girukotlewatachri solalotene ganikatkalulu Geso. Tsrupji Pretoryopji ranikluna. Pejnuruneko solalone gapatyegitlu. ²⁸ Giyagni Waleko gimkalulu komkagatkaluna. Pakni yoshmookaluru pixkalutulu mkachri yoshmakatkaluna. ²⁹ Kona kamgikaluru sagyeta yoshmakjiwatatkaluna. Katsluku samyokluna, potuklemyo. Yoptsojityegitluna. Ruxpiranatluna. Wane chinruna, “¿Wuya, Goteyone pogire!” ³⁰ Rutskagjetluna. Kashichluna katsluku. Ruylajiwutluna. ³¹ Rali gixpiranatletinikaluna, komkagatkaluna mkachri. Waleko gimkalulu yoshmakatnakluna. Ranikatkaluna, koroshishkita rutakyapatkaluna.

Koroshishkita gitaakaluru

³² Rushpakamtinikana. Retluna Surene gajeru, Simo giwakatletachri. Wale rutjijixlona Geso koroshishkitate. ³³ Rapokluna Kolkota chinikowaka. Walenwa Gijiwuswaga yegi chinikowaka. ³⁴ Reneka giiretmakluna winga shepichlega yapjetkaluru. Retungamkalo. Gi raluka giiretlo. ³⁵ Koroshishkita rutakatkaluna. Kotspaltamkatluna. Gipenoklu rutakluna gimkalulu. ³⁶ Tuplatna. Wane retanatyaluna. ³⁷ Gijiwu gogwakate rutakyaluna jigyegetikolulu yonga, wane chinachri:

Tyenwa Geso Goteyone Pogire.

³⁸ Giyagni Waleyama koroshishkita rutaakana gepi kachowgurune, satu potuklesreta, satu kegetesreta. ³⁹ Wa giknogachine mupashiregnuchi chinruna. Ruwnownojiwutna. ⁴⁰ Wane chinruna, “Pixni wa kpashiwakapji jijrolekachripyi, mapagogne pkamrupjitanutnaklu. Pixnanuko gognetakkinwa. Goyakalulu Wgene pixinipa, koroshishkita pujrukini.”

⁴¹ Waneko pixka china gixpiranatluna tsrukakalune sasertotene, ga wa yonchikgapine, ga wa tsruna. Wane chinna, ⁴² “Pimrine rognetakka. Walenanuko gi rumkata gognetakketnawa. Goteyone Pogirmaka, koroshishkita rujrukini xani. Walixanmaklu. ⁴³ Raponshinikanutkamkalulu Ruru Goyakalulu. Rushatkapanru xani ralukiniplu. Gi rixanu wane china, ‘Goyakalulu Wgenno.’ ” ⁴⁴ Waneko pixka rixa yangaletluna kachowgurune Waleyama koroshishkita gitaakalulu.

Geso gipnale

⁴⁵ Tumananutkani ruchpokatka tkachi psolchijnepotunanuyako. Kayinwakasreta rapokinpotunanuko rumrekatka. ⁴⁶ Kayinwakapko Geso saplewata. Tsrulu plaji rixa. Wane china, “Geloyi, Geloyi, ¿Lama sawajtani?” Walenwa, “Noyakalulu, Noyakalulu, ¿klu chinanu puknokatkano?”

⁴⁷ Jeminrina pimrine wane gwanatachine, wane chinna wanna, “Pete. Wale tomgalu Giliya.”

⁴⁸ Waneklu rasukamta satu wannate. Rawlo katsopi. Kachgalu shichponkaklu. Katsluku rutaklu. Reneka giiretlu. ⁴⁹ Pimrine wane china, “Getashatanru. Wetkoxewa gikta runanu Giliya rognetakapyaplu.”

⁵⁰ Rumepe saplewletatnaka Geso. Tsuru saple rixa. Kaspukatkalu ruwekinri.

Ksolaloteru gigujtale

⁵¹ Waneklutka mkachrichrata gimaletanatachri kphashiwaka gajeru giskakamtatka. Gepichratatkalu. Teno rumuyaka giskakletyatka chijiina. ⁵² Ruyolikchijita. Sotlukaka gitspatjeta. Ruptukamta yomlechkaka. Gi gepika kphashirinni gapnanutachinnimane yotunota. ⁵³ Wa yotunotinitka Wale, waneklu yomlechi rushpakyatkana. Kphashiri pokchi yatkana. Gixolune yegi ruggujewnayegitna.

⁵⁴ Ga wa ksolaloteru ga wa waleymalune Geso girukotanatachine getlu wa giyolikchijru, ga wa wane gixkalurkaka. Tsuru piklu rixanna. Wane chinna, “Galikakni Goyakalu Wgeni wa tye.”

Koroshishkitastsi gwachine suxone

⁵⁵ Wane rawanatna gixo suxone gowuka getanatyachine. Kalile romkagityaluna Geso. Ruxakanatluna. ⁵⁶ Wannaymana Mariya Maktala gajero, ga wa Santiyako, Gosi ginro Mariya, ga wa Sewereyo wgenene ginro.

Geso kapnatkaluru

⁵⁷ Kayi rixinitka runa satu jeji ponikolu, Garimate gajeru. Gosi giwakatletachri. Wa Geso yimaklerkoxni wale. ⁵⁸ Wale yayegitlu Pilato. Gesnmane ragjita. Giyagni Pilato genekjixmanetlu. ⁵⁹ Gosi gwamanetatkalu. Powrachratulu poyitatkalu. ⁶⁰ Waleko giyomlepmaka gerotupna rutaklu, sotlu yomlechi gigpyaptote gakanokachri. Wane yiyatka. ⁶¹ Wane rawanatna Mariya Maktala gajero, ga wa sato Mariya. Tuplanatna yomlechi ginaple.

Yomlechi girukotka

⁶² Waleprikogone, walenwa gapnanutikalurgogne, Pilato yegi rapatyana tsrukakalune sasertotene ga wa Gwariseyone. ⁶³ Wane chinna, “Gitsrukaachi, wushiniklu wa wale kyok-wirewaklerni wane china, ‘Mapagogne giknoginpatka nyotunotanu.’” ⁶⁴ Giyagni pyokanrewatanu girukotayomletikolupa mapgogne rixinpotunanuko, ma chowgutapyapluna yimaklene goyecho, ma wane chinyanupna yine, ‘Yotunomtatka gipnachinetskalaya.’ Gapkatatachri pupjeru muchinanu pnute ma mixinitipa.”

⁶⁵ Pilato wane chinna, “Waneygi girukowatachine. Gajewa. Gignantakanru gimatyawaka.” ⁶⁶ Wane yatkana. Rugnantakluna yomlechi. Rupitluna sotlu, girukowatachineymananuko.

28

Yotunre

¹ Ruknoginitka gapnanutikalurgogne, rumrerekamtinitka muchinangogne wa simana, wane yana Mariya Maktala gajero ga wa sato Mariya, yomlechi retapyapna.

² Waneklu waneru tsru giyolikchijru. Gi rixanu Gitsrukaachitowreru gijruka tengogneya. Rapoka. Rakapurutlu sotlu yomlechi gajeru. Wale gogo tuplanatka. ³ Rawrakte pixka rixgojita. Gimkalu klataa rixpotuta giwru pixka. ⁴ Wale piklena chinanu wa girukowatachine giypipitana. Gipnachine pixka rixanna.

⁵ Goyakalutowreru gigita. Wane chinna suxone, “Gi mpikanu gixa. Gi rixanu numatgi Geso gijga, wa koroshishkita gitakanatkaluru. ⁶ Gi wa gewitkalu. Yotunomtatka wa Wale chinyawaka. Ginanu. Getapanru rutakanatikowaka. ⁷ Gajewa. Nteyakawamtanu. Ginkakapanna wa yimaklene yotunomtinritka gipnachinetskalaya. Kosekatkagi. Kalile yatka. Wane getinitkalu. Nunkakatgagi.”

⁸ Giyagni wanna yomlechi teyakawamtyatkana. Pikachine ga wa gimuwatachine potu. Rasukamtana yimaklene runkakapyapna. ⁹ Makakta Gesokni wa yoptotapna. Wane chinna, “Kiglenshinikanupgi.” Rapyegitluna. Kashjixitluna. Yoptsojityegitluna. ¹⁰ Giyagni Geso wane chinna, “Gi mpikanu. Gajewa. Ginkakapanna nomolene wa Kalile yinripatkana. Wane retinnona.”

Girukowatachine ginkakle

¹¹ Wane yakopshinna, pimrine girukowatachine pokchi yatkana. Tsrkakalune sasertotene runkakapna pejnuruko retanrutkana wane gixachritka. ¹² Rapatjetna tsruneyma. Jemanshinikankakna. Gixo sroschi reneekana solalone. ¹³ Wane chinkana, “Wane nchinanu, ‘Yimaklene goyecho ginapa. Chowgutpatkaluna, wumkanatni wixni.’” ¹⁴ Wale

yijnakotinipa girukotlewatachri, wixa giglepokyegitangi. Mkojwakanshinikanutkane wixkakangi.”¹⁵ Wanna yoptotlo sroschi. Wane rixna wa runkakikowakna. Giyagni poshalpiranatka Goteyone yegi xanigognenanu.

Tsru yokanru

¹⁶ Giyagni pamole satupje yimaklene Kalile yatkana, satu magka yegi wa Geso chinyawakpotukna. ¹⁷ Retinitkaluna yoptsojityegitluna. Seyni pimrine nutanshinikanyegitlu. ¹⁸ Rapyegitinitkana Geso, ruynumsatna. Wane chinna, “Psolpotuko nutakika tengogne ga wa chiji. ¹⁹ Giyagni gyanu. Gyimakanna payinemnunanuka. Gkatanna Girchi giwakaya, ga wa Gituru giwakaya, ga wa Giwekikaluru Kpashiri giwakaya. ²⁰ Ginkakanna kamrutyapluna pejnuruko nyokanatyagi. Gjemanu: Gixayma nwanu psolgogneko yoptukgogneshatyawakpotunanuko.”

Kiglerpotunanu Tokanchi Kpashiri Marko Yonatanru

Gwa katlewakleru

¹ Tyenwa yinuwakikolu Kiglerpotunanu Tokanchi Geso Kristopirana Goyakalu Wgene. ² Wane rixa yokanatkaluru Gisayiya Goyakalu tokanu geneklewatachri. Wane china:

Gita yokanatlu notowreru pixa penute.

Wale galpokotanru patnugapote.

³ *Yineru mwiyawakanu saplewatyachri wane china:*

Galpokotanru Gitsrukachi gatnugapote.

Mpotukatanru gigapkaka.

⁴ Gwa katlewata yineru mwiyawakanuya. Wane runkakyana yine genshinikanutachinepa katinripna. Ga wa kaspukamukochiretikolupapirana runkakna.

⁵ Rushpakyegitluna pejnuruneko Gotesreta gajene ga wa Gerosale gajene koxa. Wanna ptowruneko katka Gorta gaggaya. Ruppjutamukochiretnawana.

⁶ Wa Gwa makatlu kameyopixi. Wa pamta gipchiji rushrika. Wale niklu tsetse ga wa wrolga gosha gajeru. ⁷ Runkaklewata. Wane china, “Runa najxigi Gita pnute muchkonuru. Gi wa Gita gimukluni nyomshokinri nkoshpiroyaplu yoshmaklejixitsa. ⁸ Gita galikakni katgi gonuya. Wa Wale katangi Giwekikaluru Kpashiriya.”

Geso katka

⁹ Wane gixlutkani walegognekaka. Nasare Kalilechijne runyatka Geso. Wane Gorta gappa Gwa katyalu Geso. ¹⁰ Waneklu wa gonu yotunotyatka. Retlu gitpukachri tengogne, wa Giwekikaluru motkoko pixka rixa, Wale gogwaka gijrukyachri. ¹¹ Tengogne runya satu tokanchi wane chinachri, “Pixni Noturyi nalukanruyi. Pixa gigletanshinikanutno.”

Geso yantaletka

¹² Waneklu wa Giwekikaluru ganiklu yineru mwiyawakanu. ¹³ Wane rawanata yineru mwiyawakanuya gepkoxamkojemolgogne. Wane rumlukanutyalu Satanasyo. Wane rawanata kmatsurunetskala. Goyakalutowrerune tengogne gajene gipxaklu.

Geso yinuwaka kamrureta

¹⁴ Waneklu kashichokklunutka wa Gwa. Wanepnute Geso wane ya, Kalile ya. Runkaklewata Kiglerpotunanu Tokanchi pogirewatyawakapirana. ¹⁵ Wane china, “Gigogne poyagkakatka. Goyakalu pogirewatyawaka gi gowukatkalu. Genshinikanutanu. Galixanru Kiglerpotunanu Tokanchi.”

Tomgana gepkoxamkoje yimaklene

¹⁶ Tsruru wenusti Kalile yapamta. Retlu Simo repuruyma Gantirishi, chalugjetachine tsru wenuya, wa kshimagaklerune. ¹⁷ Wane chinna Geso, “Ginanu gwagajigitanno. Yine gwapjetachine nixkakanutkagi.” ¹⁸ Waneklutka ruknokamtatkaluna chalnena. Romkagitatkaluna.

¹⁹ Wane rajrinya. Retlu Santiyako, Sewereyo wgene repuruyma Gwa. Wanna koxa kanawa gwanata. Ramtatluna chalkaka. ²⁰ Waneklutka tomgana Wale. Ruknokamtluna rurna Sereweyo kanawaya kamrurwakleruneyma. Wane yana. Rawgajigitluna.

Rutuukaklu jeji kamchi puchotlewatachri waneyalutu

²¹ Kapernawo rapokinitkana, gapnanutikalurugognekaka jiglokjeta ginkaklewawakapji. Wane runkaklewajetya. ²² Ruglajitna wa runkaklewleya. Gi rixanu runkakna tsru gitaakaluru pixkako rixa. Gi wa yonchikgapine pixka rixa. ²³ Waneru runkaklewawaklepjiyna jeji wa kamchi puchotlewatachri waneyalutu. Wale saplewata. ²⁴ Wane china, “¡Ya! ¿Gi pixannatkawu Geso Nasare gajeru? ¿Puna pumtukpotutapyapwu? Numatyí Kpashiryí Goyakalunu.”

²⁵ Geso chigetjetlu. Wane china, “Pochkepyi. Pushpakanutka waleya.” ²⁶ Wa kamchi puchotlewatachri shipchojtakanru jejni. Saplewjetana tsruplaji. Rushpakamtatka wa waleya.

²⁷ Pejnuruneko giglajita. Giyagni repomgakakna. Wane chinna, “¿Klunerni wa tye? ¿Klu gerotu ginkaklewutkani wa tye? ¡Walení wa tsru gitaakaluru pixka rixa! Wale yokanatna kamchine puchotlewatachine. Jemluna Wale.” ²⁸ Waneklu pogiwata psolchijnepotunanuko Kalilesretaya.

Rutuukaklo Simo gimajiro

²⁹ Wanepnute rushpakamtinitkana ginkaklewawakapjiya, wanna wane yana Simo, Gantirishipji, Santiyakoyma, Gwa koxa. ³⁰ Wa Simo gimajiro gikluga. Tpatchwata. Giyagni walapirana runkakluna. ³¹ Giyagni rapokinitka kosemyotlo, yotunkaklo. Tupachwalgam-tatka. Wala gipxakatkana.

Gixo gitukachine

³² Wa kayi rixinitka wa rumxikinitka tkachi ranikyegitluna pejnuruneko yayixachine, kamchichachine. ³³ Wa pejnuruneko tsru pokchi gajene gapatjeta gipyaptoya. ³⁴ Geso gituukakna gixo yayixachine pnumnunuka gixachri yayixluya. Wale giknokna maleka gixo kamchine. Gi ruchi yanumsaletna kamchine, gi rixanu rumatluna.

Geso gagjigognetapa

³⁵ Yotunomta goyechnokawpotuko, ma mumrereekanuwa. Rushpakamta. Wane ya yineru mwiyawakanu. Wane ragjigognetya. ³⁶ Simo, waleymalune gijgalu. ³⁷ Rukshikluna. Wane chinruna, "Pejnuruneko gijgayi."

³⁸ Wane chinna Geso, "Wane gayanu papokchikaka gawastsitanune yegi. Wane koxa nunkaklewatini. Wale chinanukni nuna."

³⁹ Wane ya. Runkaklewananumta runkaklewawaklepjjikakayna psoluko Kalileya. Ruknokiyana maleka kamchine.

Geso gituukaklu gijirugitutachri

⁴⁰ Satu gijirugitutachri ginyegitlu. Ragjipotutlu. Yoptsojityegitlu. Wane chinru, "Palukiniplu punkata powratletno."

⁴¹ Geso getwamonutlu. Romyokyegitlu. Kamruklu. Wane chinru, "Naluklu. Powra pixinripa." ⁴² Waneklutka gijirugitlu gitukyegitalku. Powratkalu.

⁴³ Rujretlu. Yokanatatkalu. ⁴⁴ Wane chinru, "Gike punkakanu. Seyni pyanu. Sasertote pekagitapinwa. Penekashatanru powranuya wa Moysisi yokanatanru. Walepni gipguj-talewlu wanna chinanu."

⁴⁵ Wa wale gishpakamtatka. Yinuwaka ginkakletletlu gixo. Poshalpiranamtlu. Giyagni wa Geso gi wa ginkata gapokletlu gipgujewnaleta tsru pokchiya, seyni maleka rawanata yineru mwiyawakanuya. Runyegitluna Wale pnumnunuka gajene.

2

Geso gituukaklu giktegachri

¹ Gi gixogogne giknoginiwa, Kapernawo rapokatka. Yijnakyegitinitka panchitkalu, ² rapatjekakna gixolune. Gi wa gipyaptoke poyagotatka. Geso ginkakna wa tokanchi.

³ Runna. Ranikyegitluna giktegachri. Ranikjene gepkoxamkoje. ⁴ Gi wa rumkata gapeygetluna gixo yine chinanu. Suswakluna wa washre Wale ginaple. Wane rixa kotpukdeswatluna. Wane jirukeyaluna gijeko wa giktegachri giklugyawaka. ⁵ Geso getlu wanna galixle. Wane chinru giktegachri, "Wiwi, pmukochirkaka pkaspukikatka."

⁶ Wane koxa tuplanatna pimirine yonchikgapine. Wanna gishinikanuwata rajiyana. ⁷ Wane chinna wanna, "¿Klu chinanu wane china yanumsaleta wa tye? Mupashiregnuchi china. Gike ginkata kaspukmukochirewleta. Satupjeru Goyakalupje."

⁸ Giyagni rumata Geso Walenanuko wane rixanshinikanutinrina. Wane china, "¿Klu chinanu wane gixanshinikanuta tyekaka wa gajiya? ⁹ ¿Girmi wa myapretu potu? Wane chinikolu giktegachri, 'Wa pmukochirkaka pkaspukikatka,' ga wa wane chinikolu, 'Pyotunotanu. Pkoschekjekotanu. Pyanutka.'" ¹⁰ Wa gimatyaplu wa Gita Yineru Wgenno tyechijneya gitaakalurno kaspukmukochiretjerupno," wane chinru giktegachri, ¹¹ "Pixa wane nchina, Pyotunotanu. Pkoschekjekomtanu. Pyanutka pupji."

¹² Yotunomatatka. Waneklutka koschekjekomtatka. Rushpakamtatka pejnuruneko getanu. Giyagni pejnuruneko giglajita. Rumalwutluna Goyakalu. Wane chinna wanna, "¿Gi pagogneko wane pixkalutu weta!"

Geso tomgalu Rewi

¹³ Rumepe gishpakleta. Tsru wenu yatka. Pejnuruneko yine ginyegitlu. Wale ginkakleweyegitna. ¹⁴ Ruknogamta. Retlu Rewi Galgweyo wgene. Tuplanata girukotlewatachri wenutikowaka. Wane chinru, "Pomkagitanno." Palnamtatka. Romkagitatkalu.

¹⁵ Waneklu wane rawanatini Geso wa nikawakakwa Rewipji, gixna gijgawenutachine ga wa kmukochirerune nikawakakwa koxa rawanatna Gesoyma, yimaklene koxa. Gi rixanu gixolunni yine. Romkagitluna. ¹⁶ Wanena yonchikgapine. Wannanwa Gwariseyone koxa. Retanatluna nikyawaka wannayma kmukochirerune ga wa gijgawenutachine. Wane chinkanna wa yimaklenni Gwariseyoneya ga wa yonchikgapineya, "¿Gi rixatka wa wannayma nika, rura, wanna gijgawenutachine ga wa kmukochirerune?"

¹⁷ Geso yijnakotlu. Wane chinna Wale, “Wa gichkolune gi galuklu kpinrewakleru, seyni yayixachine galuklu. Gi wa nuna ntomgiyapna poyagkakachine, seyni wanna kmukochirerune ntomginripi.”

Gogajirewlu

¹⁸ Wa Gwa yimaklene ga wa Gwariseyonenu gogajirewata. Runna. Wane chinruna, “¿Klu chinanu wanna Gwa yimaklene wa Gwariseyone yimaklene koxa gogajirewata, ga wa Pixa yimaklene gi wa gogajirewata?”

¹⁹ Wane chinna Geso, “Gi rumkata gogajirewletna wanna kashimyolu getachine gnunrowatachri wannaymalutuwa, Gita pixka nyimakleneymanu. Wa wannayma rawanatini gnunrowatachri gi rumkata gogajirewletna, xani pixka wa Gita gimwakopshinna nyimaklene. ²⁰ Runinpatka pagogne wa gnunrowatachri konikolgoznepatka wannayegiya. Waneklu rogajirewatanna wanna.

Yaglu gerotu yimaklewulpirana

²¹ “Gikena gamatlu wa muchkirgakatu mkachri gitsole. Wane rixkoklunu, waleko gerotu sama suskaklu gitsole. Wanepnuteyaka rixa giskakletanatika. ²² Gikena giyokgatlu winga gerotu, tsapkaka tsrutsoleji. Wane rixkoklunutka, winga suskakanru tsapakni. Tuyokgata wino. Tsapkaka salewna. Seyni wa winga gerotu tsapa gerotu tutakgatka.”

Komlakluna gitaklugwu gapnanutikalurgogne

²³ Wane rixa. Sana yapanata gapnanutikalurgogne. Yimaklene yanananumta. Yinuwaka sustakagwuremtluna gitaklugwu. ²⁴ Giyagni Gwariseyone wane chinru, “Petanu. ¿Klu chinanu wane rixna gapnanutikalurgogne wa ginanshichkalurgogne?”

²⁵ Wane chinna Geso, “¿Gi ge pagogne getyongatlu wa gi rixpokota Tawi, magatini wa nachichini wale ga wa waleymalune? ²⁶ Gi rixpoko jiglokletlu wa Goyakalupji, wa Gawayatari walenwa sasertote gitsrukaptopu. Niklu jimaprokaka gekakgitkaluru. Wa walenwa ginanshichkaluru niklu. Sasertotenepje niklu. Reneekoxna ramrotsane.”

²⁷ Wane koxa chinna Geso, “Wa gapnanutikalurgogne yine chinanu kamrutka. Wa yine gi kamrutka gapnanutikalurgogne chinanu. ²⁸ Giyagni wa gapnanutikalurgogne koxa gitsrukakto Gita wa Yineru Wgenno.”

3

Rutuukaku giprigamyotachri

¹ Jiglokaklaklu ginkaklewawakapji. Waneru satu jeji giprigamyotachri. ² Giruktatluna Geso wa gapnanutikalurgogne rutuukaklewatini wa jigyegyiyapluna. ³ Wane chinru wa jeji giprigamyotachri, “Pyotunotanu ganikajiya.”

⁴ Wane chinatnakna Geso, “¿Girni wa gapnanutikalurgogne muklukanutu kamrutkalurupa: waka kiglerge waka gektutlege? ¿Gognetkaklurge giweklu waka giylalu?” Ga wa wanna pochke.

⁵ Reknoktayegitna. Jigekanuwata. Wamonuwana wa shikgaji rixinrina. Wane chinru jeji, “Pomyokanu.” Romyoka. Ruglewamyotatka. ⁶ Rushpakamtna Gwariseyone. Waneklutka Giroreyoneyma jemanshinikankakyegitluna Wale ruylatyapluna.

Romkagimtluna gixolune yine

⁷ Geso gitspalamta. Tsuru wenu wa yimakleneyma. Romkagimtluna gixolune yine Kalile gajene Gote gajene koxa, ⁸ Gerosale gajene, Gitome gajene, ga wa pasreta Gorta gajene, Tirostsi gwachine, Sitostsi gwachine, gixolune yine. Jemyegitluna gi pixkalutukokta kamruta. Runyegitluna Wale. ⁹ Wane chinna Geso wa yimaklene galpokjixanutkalo kanawa gixolune yine chinanu wa machpakanupluna. ¹⁰ Gi rixanu gi gepika rutuukaka. Giyagni rujirkojetna Wale gogo yayixachine pejunanuka kamrukyapluna.

¹¹ Ga wa kamchine puchotlewatachine getinri yoptsojityegitluna. Saplewatna. Wane chinna wanna, “Pixni wa Goyakalu Wgenyi.” ¹² Geso gijretna gixo gi rupgujetanruna.

Tsomitna Geso pamole gepi

¹³ Kanika magka. Tomgana Wale gishinikanune. Runyegitluna. ¹⁴ Geso gitakna pamole gepi Waleyma gwachinepa, wa yokanatanunepa ginkaklewatachinepa, ¹⁵ wa kamchine maleka ruknokiyapna. ¹⁶ Rutakna pamole gepi: Simo; wale rutakgiwakata Petro; ¹⁷ wa Santiyako, Sewereyo wgene; Gwa, wa Santiyako gepuru (Giwakatna Wowanerge; walenwa rutlogle pixkalune), ¹⁸ wa Gantirishi, wa Wilipi, wa Wartolo, wa Matiyo, wa Tomasu, wa Santiyako Galgweyo wgene, wa Tateyo, wa Simo Muchkopiranawatachri; ¹⁹ wa Gota Giskaryote samyokjerupa.

²⁰ Panchi rapokinitkana, rapatjetatnakna yine. Giyagni wa wanna gi gimkata nikletna. ²¹ Wa jempiranyegitluna wa Wale gimwanune. Runna kashichyapmakluna. Wane chinna wanna, “Sepronachrinatkani.”

Mupashiregnuchi Giwekikaluru Kpashiripirana

²² Gerosale yopikyana yonchikgapine. Wanna wane china wa waneylu Welsewo, wa tsru potu kamchiyima ruknokna kamchine maleka.

²³ Wa tomginitkana Geso, wane china yapkalkuya, “¿Gi rixpoko maleka ginknoklet-inwa Satanasyokakluko? ²⁴ Wa pogirewatikowaka gajene wannakakluko kotspalanshinikankakmaka, gi rumkata gwagogneretna wa wale pogirewatikowaka gajene. ²⁵ Panchi gajene wannakakluko kotspalanshinikankakmaka gi rumkata gwagognereta wa wale panchi gajene. ²⁶ Wa Satanasyo yagotinmakwa walenanuko wa, kotspalanshinikanutinmakwa gi rumkata gwaleta seyni nikawnanu. ²⁷ Gike gimkata jiglokletlu gipji gichkolu, chowgutyaplu rejnunkate ma mostutkanuwalu wa gichkolu. Waneklu chowgutyalu gipji gajeru. ²⁸ Galikaka wane nchingi, kaspuukaluruipni wanna yine wgenene pejnuruneko mukochirkakna, mupashiregnuchi girukokta mupashiregnuchi yanumatini. ²⁹ Seyni girukokta wa Giwekikaluru Kpashiri mupashichkatu, gike rixiniko kaspukiko seyni giklukanuwachri mukochri gike rixiniko mnikawnakatupa.”

³⁰ Gi rixanu wanna wane china, “Waneylu kamchi puchotlewatachri.”

Geso ginro, repurune

³¹ Tuna runro, repurune koxa. Maleka rawna. Repukmakluna. ³² Wa gixolune yine ruxiplatjene wane chinruna, “Petanu. Malekna punro, pepurune. Rujgayina.”

³³ Wa Wale gigitna. Wane china, “¿Katni wa nunro, wa nepurune?”

³⁴ Retjetna ruxiplatanune. Wane china, “Getanna nunro nepurune. ³⁵ Wa girukokta kamrutlu Goyakalu galukanru, ga ga walenwa nepuru, nepuro, nunro.”

4

Kgitaklewakleru

¹ Rumepe yinuwaka ginkaklewleta tsru wenustsiya. Rapatyegitluna gixo potu yine. ¡Gi pejnunanukta! Giyagni ratskotatka kanawa. Wane tuplatatka tsru wenuya. Pejnuruneko yine chiji gwa, tsru wenuwnaga. ² Runkaklewyegitna Geso yapkalkuya gi gepikapirana. Wane chinna Geso runkaklewleya,

³ “Gjemanu. Satu kgitaklewakleru gishpakamta rutaklewtafanu. ⁴ Wane rixa kopalajreta. Pimriji gatnugapostsi gapokajita. Runna koshichine teno yapachine. Niklokajitluna. ⁵ Pimriji sotlu gwiyawaka gapokajita mawiyawakanu potu kajpa. Waneklu rupcheknimka gi rixanu gi wa tenru kajpa. ⁶ Ga wa rushpakini tkachi jimanatkalu. Ma matskinu chinanu rupriganatka. ⁷ Pimriji kona yegi gapokajita. Tseruwna konkaka. Kapotanatkalu. Gi kajinatkalu. ⁸ Pimriji kiglewaka chiji, gapokajita. Wane jiwatya. Tseruwna. Ruxolewna. Rawa satu mapamoleji, satu patsrujirmoleji, satu satu pachaji.”

⁹ Wane chinna Geso, “Kajnakopnalu wa yijnakotinripa, yijnakotanu.”

¹⁰ Walepje rixini repomgaluna rawastsitanune pamole gepiyma wa yapkakupiranaya.

¹¹ Wane chinna Geso, “Ga wa gixa geneeka gimatyaplu giyogimanatkaluru Goyakalu pogirewatyawakapirana. Wa maleka gajene ginkaaka yapkakupjeya pejnurukopirana.

¹² Retinna retanmakna, ma mumatinitipna.

Jeminna, jemanmakna, ma mumata jeminitipna, ma kashrijetikotupna, ma kaspukmukochiretkanupna.”

¹³ Wane chinna Geso, “¿Gi ge gimatlu tye yapkaku? ¿Gi gixpoko gimatletanru ptowruko yapkaku? ¹⁴ Wa kgitaklewakleru gitaklu tokanchi. ¹⁵ Ga ga wannanwa gatnugapostsi gwachine. Rutakikna tokanchi. Wa jeminitkana waneklu runa Satanasyo. Konyanna tokanchi rajna gitaakaluru. ¹⁶ Waneko pixka rixna wa gitaakaluru sotlu gwiyawaka. Wa jeminitkaluna tokanchi waneklu yoptotluna rumuwleyna. ¹⁷ Gi wa waneyna gitskina wanna. Wa pshinitsonu gwachinepa. Wa runini salewakchi, wa kojwawakchi tokanchi chinanu waneklu rutspeakaanu. ¹⁸ Pimrine gitaakaluru wannanwa konyegirune wa tokanchi jemachine. ¹⁹ Wa kojwawanshinikanrukaka tyegogneya ga wa ponikolewlu yokwire ga wa getsotanrewlu pagixankakaya jigloka. Kapotlu tokanchi. Gi wa jiwatanatka. ²⁰ Wannanwa gitaakaluru kiglewaka chiji, wa jemachine tokanchi. Wanna yoptotlu. Jiwatna, satu mapamoleji, satu patsrujirmoleji, satu satu pachaji.”

Yochpikjetkaluro

²¹ Wane koxa chinna Geso, “¿Taniikege yochpikjetkalurompuko wa gimatumpuko ga wa shechimpuko tutakikolupa? ¿Gi ge katalo kgapiko tutakikolupni, wa tpokamlatinripa?”

²² Gi rixanu maeshlu wa yogimatkaluru ma mupgujetikotupa. Gi wa pochkeruko mpogijetkotupni. ²³ Girukokta kajnakopnalu wa yijnakotinripa, yijnakotanu.”

²⁴ Wane koxa chinna Geso, “Xakoka gyijnakotanru. Wa yantapi gixa yantajetinro, walako yantatingina gixanuko. Gyognikyegitko gixapa. ²⁵ Wa waneyalutu wanepnute reneeka. Waneyamijetu wane rixle konikona.”

Giji tseruwniyachri

²⁶ Wane china Geso, “Wane rixa Goyakalu pogirewatyawaka wa satu jeji gitaklu giji chijiya. ²⁷ Rumka, yotunota, goyecho no ga wa gogi. Wa kajiruji gipcheka. Tseruwna. Gi rumata gi rixpokota. ²⁸ Walenanuko jiwkawnawa wa chiji. Muchinanu yosnukapcheta; wanepnute gigwutka, wanepnute giji galixachri gigwuya. ²⁹ Wa raliititinka waneklutka gistakapi rustajikatka gi rixanu rapokatka gipapko jirgikolupa.”

Mostasaji

³⁰ Wane china Geso, “¿Giru wutakanru wale pixkalutu pogirewatyawaka Goyakalu? ¿Giru yapkaku wutakanru? ³¹ Wa mostasaji pixka rixa. Wa chiji rutaakoklunu walenu mtsurutu ptowruko kajiruji giyagokolutu wa chijiya. ³² Wa rali gitakletkoklunutka. Rupcheka. Tseruwna tsru potu ptowru kshana gitaakaluru pnute. Tsruplukakni. Giyagni koshichine tengogne gajene gimkata gwaleta gichiklempuko.”

³³ Gixo tye pixkalutu yapkaku luya Wale ginkakna tokanchi wa rumkata jemletyawakna. ³⁴ Ga wa yapkaku migje gi wa runkakna Geso, seyini Waleko yimaklene wannapje rixini runkakpokowakatna ptowruko.

Rutuukaku kannipgyalu

³⁵ Wa walegogne wa kayi rixinitka wane chinna Geso, “Wakanu gayanu.”

³⁶ Wa yokanatkakana gixolune yine. Waneklu ranikatkaluna yimaklene kanawaya. Wane koxa yana pimro kanawakana Waleyma. ³⁷ Yopyoka tsru kannipgyalu. Tuygajetlo gishpurga kanawa. Giyagni katsepगतकालो kanawa. ³⁸ Tostsi rawananumta. Rumkananumta rutspannojreya. Komyekluna. Wane chinruna, “Yimaklewatachri, ¿gikenna rixiyi wa wupninripatka?”

³⁹ Wa yotunotitinka chigetjetlu kannipgyalu. Wane chinru wa tsru wenu, “Pochke. Pushyanamatanu.” Rutuka wa kannipgyalu. Mayegixgataa rixanatika.

⁴⁰ Wa wane chinna Geso, “¿Klu chinanu mpikatka? ¿Klu chinanu gi galixgoggenatawa?”

⁴¹ Pikna tsru piklu. Wane chinkakna wannakakluko, “¿Katni wa Tye? Wa kannipgyalu wa tsru wenu jemyawaklu.”

5

Geso gituukaku kamchichachri

¹ Wakanu yana tsru wenuya Gerasanonesreta. ² Wa rupteinitka kanawaya, waneklutka yoptotaplu satu jeji yomlechi gajeru. Kamchi puchotlewatachri waneyalutu. ³ Yomlechi yegi gwachrini wale. Gikeko gimkata gosturetakalu, gi wa yowumatsayakoxapa. ⁴ Wa gi gepi kata wane rostukamkatka supoya yowumatskoxaya. Wa yowumatsni rustonjemtana waleya. Wa supni tutskinjemtana. Gikena poyago gipuchkakletlu. ⁵ Psolyechnoko psollogneko wane rixa saplewjenanumta magkaya yomlechkakaya. Rustajitnawa sotluya.

⁶ Wa retinitkalu wa Geso gowukayako rasukamta. Yoptsojityegitlu. ⁷ Saplewata. Tsruplaji rixa. Wane china, “¿Gi pikanutkano Geso, Goyakalu teno potu Gajeru Wgene? Kachingagjire nixiyi Goyakalu kawchinanu, gi wa psaletpotutanno.”

⁸ Gi rixanu Geso wane chinatkalu, “Pushpakyegitanru tye jeji, kamchi puchotlewatachri.”

⁹ Geso gepomgalu, “¿Klu giwakiyi?”

Rugitlu. Wane china, “Ngiwaka Gixoluru, wa gixolurunpotwu.” ¹⁰ Wa ragjitlu maleka ma yokanatyaplu tyesretaya.

¹¹ Wanenanru magkastsi gixoluru kochi. Nikanatna. ¹² Ragjitluna pejnuruneko kamchine. Wane chinna, “Kochi yegi pyokanatanunwu wa wanna wjiglokyapa.” ¹³ Geso gichichna. Rushpakamtkakana kamchine puchotlewatachine. Kochinni jiglokamtkakana. Gixolunni kochinni gipjita gijrukyanatka. Tsru wenu rapokanna. Waneketkonna gepi waragka. Tsru wenu gagekyachinena.

¹⁴ Wanna kochi girukotachine gasukamta. Runkaklewtapna tsru pokchiya, ga wa sana gajene koxa. Runatkana retapyapluna klunerukta wane gixkaluru. ¹⁵ Runyegitluna Geso. Retluna wa kamchitpachri wa gixoluru gwanatanru. Tuplanatka. Kamkatkalu. Kanshinikanutkalu. Pikanna. ¹⁶ Retanajtjene ginkakna gikta rixpokonatka wa kamchitpachri, wa kochinepirana. ¹⁷ Yinuwaka gajiretluna Geso wa rushpakinripa wannasretaya.

¹⁸ Ratskota kanawa. Wa kamchitpachri gagjitlu wa Wale yegi rawinripatka. ¹⁹ Geso gi galuka ganikletlu. Wane chingonuklu, “Pupji pyanutka pumwanune yegi. Punkakanna gikta rixpokotatkayi Gitsrukaachi. Wale punkakanna retwamonutyayi.” ²⁰ Ralimta. Yinuwaka ginkaklewletatka Ntekapoliya gikta rixpokotatkalu Geso. Pejnuruneko gimyeka.

Gayro gagjitlu rushicho chinanu

²¹ Koprugatatnaka Geso kanawaya. Wakanu ya. Rapatyegitluna gixo yine. Tsrū wenuwnaga rawa. ²² Runa satu wa tsru gitaakalurune ginkaklewawakapji gajenyeyiya, Gayro giwakatletachri. Retinitkalu yoptsojityegitlu Gesojixistsiya. ²³ Wane chinru, “Wuya wanepnawakla nshicho wgeneji. Petapanunro. Tupnakastsinatnani. Putakamyogogotanunro tutskalginripa. Tuwekanu.”

²⁴ Geso waleymamnutka. Romkagimtluna gixolune yine. Rachpakluna.

Rutuukaklo salewnanatachro

²⁵ Sato suxo gigragalewatachrona. Pamole gepi walapu gigragalewatachrona. ²⁶ Gixo kpinrewakleruneyegimka tyanitka. Wanna chinanu tsalewna gixo. Tnikatlewatanatka ptowruko walanuko tixinri. Gikena gipxakanro. Seyni taalinanumtana. ²⁷ Tjempiranyegitinitkalu Geso, tuna Wale gajxigiya wa gixolune yine yegi. Tkamrukamkatlu. ²⁸ Wa wane china wala, “Nkamrukamkashatinri nutsalaganu.” ²⁹ Waneklutka tograga gitskikatka. Tumatnawa tomaneya tuglewatinritka wa tsalewnanatinri.

³⁰ Waneklutka Geso gimatatka Walenanuko rushpakamtyatka giyaklu. Ruprotaka wa gixolune yine yegi. Wane china, “¿Katu kamrukamkatno?”

³¹ Wane chinruna wa yimaklene, “Gi ge petna wa gixolune yine gachpakyawakayi. Seyni wane pchina, ¿Katu kamrukno?”

³² Wale geknojata retyaplo katukta wane gixlu. ³³ Wa suxo pika. Tutatata. Tumata wa wala gixyawaka. Tuna. Tyoptsojityegitlu Wale. Tunkaklu ptowruko galikaka. ³⁴ Wale wane chinro, “Wiwi, palixle gitskalakayi. Pyanu. Kiglenshinikanpatkayi. Kiglepatkayi wa psalewninrinanutka.”

Yotunkaklo Gayro wgene gipnachro

³⁵ Yanumsatiniwa Wale, ginkaklewawakapji gitsrukatepi runyana pimrine. Wane chinna, “Pshichni tupnanatka. ¿Klu chinanu pkojwakawalu Yimaklewatachri?”

³⁶ Seyni Geso jemashatlu tye tokanchi wane chinkaluru. Wane chinru tsru gitaakaluru ginkaklewawakapji gajeru, “Gi pumyekanu. Palixshatanu.”

³⁷ Gi wa ruchichlu wa satu gininripa Wale gajxigi ga wa Petro, wa Santiyako, wa Gwa, repuru wa Santiyako ³⁸ Wane ya gipjiya ginkaklewawakapji gitsrukate. Retlu sejrechi, chiyagatachine, saplewjepotutachine. ³⁹ Jiglokamta. Wane chinna Geso, “¿Klu chinanu nsejrewna nchiyananata? Wa mturo gi tupna seyni tumkanata.”

⁴⁰ Ruxpiranatluna. Wale maleka ginknokna pejnuruneko. Ranikna wa mturni giru ga wa tunro, ga wa Walemalune koxa. Jigloka mturni gwiyawaka. ⁴¹ Ga wa kosemyotinitkalo mturni, wane chinro, “*Talita komi.*” Walenwa yokaakaluru: “Mturo, pixa wane nchini, pyotonotanu.” ⁴² Waneklutka mturo yotonotatka. Tyanatka, gi rixanu waneyatkalu pamole gepi walapu. Waneklutka ruglajitna. Tsrū giglajru rixna. ⁴³ Wale gijretna gikena gimatlanru. Wane china teneeko tnikanru.

6

Geso ginkaklewata Nasareya

¹ Rushpakamta waneya. Rapoka gichijne. Romkagitluna yimaklene. ² Rapokinitka, gapnanutikalurgogne yinuwaka ginkaklewleta wa ginkaklewawakapjiya. Gi gepika yijnakotlu. Ruglajitna. Wanna wane china, “¿Ginaka rumatyalu Wale tyekaka? ¿Klu gimatkalewlunwa tye renekikolu wa Wale? ¿Gi pixkalutunanni ruyaklekaka kamrutkalurni gimyoaya? ³ ¿Gi ge kyosokoklerukni tye, wa Mariya wgene, wanna Gosi, wa Gota, Simo wanna yegwaklu? ¿Gi wa gewna wixayma repurone?” Wale rutspenshinikanutyana.

⁴ Wa Geso wane china, “Goyakalu tokanu geneklewatachine kagwakpiratkalunni, seyni gichijnepjeya, ga wa gimolenyegisretaya, ga wa gipjiya mkagwakpiratkotni.” ⁵ Gi wa rumkata kamruretlu waneya wa satu ruyakleya. Rutuukakna psotsotajiko yayixachine, walepje. Wanna gogo rutakamyota. ⁶ Ruglajita wa ma malixleya. Sajrukamta papokchikaka walesreta. Runkaklewata.

Yokanatna pamole gepi

⁷ Tomgana Geso wa pamole gepi. Wa yinuwaka yokanretna gepkaka. Tsrū rutakna wa kamchine puchotlewatachine chinanu.

⁸Yokanatakana gikena ranikanna wa gatnugapoya, satupjeru kanojerna; gi wa nikanruna, gi wa tsapako, gi wa sroschiko tsapaneyna. ⁹Wa rutakanrona yoshmakjixrechish-patapje. Gi wa gepimkalu rutakanna. ¹⁰Wane chinna Wale, “Ginakakokta gjiglokuanu satu panchi, wanepji gwanu gishpakamtinpotunanuko waneya. ¹¹Wa pejnuruneko wa gma yoptotjenepa, gma jemjenepa, gishpakamtinpatka wa waneya giplokjiximtanu gistapjixipagi wa rumatikolupa wanna chinanu.”

¹²Rushpakamtatkana. Runkaklewatna wa yine genshinikanutanu. ¹³Gixo kamchine maleka ruknokna. Ruyookana ringi gixo yayixachine. Rutukna.

Gwa katlewatachri gipnale

¹⁴Pogirchi Girore jemyegitlu. Gi rixanu rumatkatka Geso giwaka. Wane china, “Gwa wa katlewatachri yotunota gipnachineya. Giyagni kgiyaklewaklerni Wale.”

¹⁵Pimrine wane china, “Giliyni.”

Pimrine wane china, “Goyakalu tokanu geneklewatachri. Satu tokanchi geneklewatachri pixka rixa.”

¹⁶Jeminitka Girore wane china, “Gwakni wale wa nustaknoojixanru. Yotunotatka.”

¹⁷Gi rixanu muchikawako Girore towyegitanru. Kashijixlu Gwani. Rostujixlu wa yoshmakwaka wa Giroryana chinanu repuru gnumro Wilipi. Wa wala ganunrota Girore. ¹⁸Gi rixanu wa Gwa wane chinatkalu Girore, “Ginanshichkalurni wa pepuru gnumro waneyyi pixinri.” ¹⁹Giyagni Giroryana gayegixlu. Taluka giylajixletlu. Gi tumkatlu. ²⁰Gi rixanu wa Girore wane china, “Gwa. Rumatlu wa wale jeji poyagkakachri wa kphashirni. Girukotlu. Giyagni jemini gi rumatanshinikanuta. Yijnakotlu rumuwleya.

²¹Runa pagogne ruglepoktapini wa Girore wa poyagkakawalaputetini. Meyiwlu nachnewlupa kamruta wa tsrukakalune, tsru gitaakalune, wa wanna potu Kalile gajene chinanu. ²²Tjiglokamta Giroryana nshicho. Tansata. Tmeyitlu Girore ga wa waleyama gwanatachine nikawakakwa. Pogirchi wane chinro makloji, “Pagjitanru klunerukokta paluka. Gita genekanyi.”

²³Wale kawchinu wane chinro, “Pagjitanru pejnunanuka nenekanyi. Ganikajiko npogirewatyawakaya nenekanyi.”

²⁴Tushpakamta wala. Wane chinro tunro, “¿Klu nagjitanu?”

Wala wane china, “Wa Gwa katlewatachrijiwu pagjitanu.”

²⁵Waneklutka giyampotu tjiglokyegitlu pogirchi. Tagjitlu. Wane chinru, “Naluklu xawakniko, penekyapno satu kotajipi Gwa Katlewaklerujiwu.”

²⁶Wa pogirchi wamonuwnapotuta, seyni Wale kawchinanu chinrekaka, waleyama gwanatachine nikawakakwaya chinanu, gi raluka ginkokakletokanuta. ²⁷Waneklutka pogirchi yokanatu satu girukotjeru. Yokanatu ranikjiwutikolupa. Wa wale wane ya. Rustaknojitlu yoshmakawakaya. ²⁸Ranikjiwutatkalu kotajipiya. Reneklo makloji. Wa makloji geneklo tunro.

²⁹Jeminitkana wa yimaklene, runna. Ranikluna gimane. Yomlechi rutakluna.

Yokanatanune satoka

³⁰Yokanatanune rapatjetna Geso yegi. Runkaklewyegitluna ptowruko klunerukta kamrutanrunapirana, wa runkaklewatapinrina. ³¹Geso wane china, “Ginanu gixa mkoje yineru mwiyawakanuya. Gapnanutanu pshinitsonu.”

Gi rixanu gi gepikna wane ginachine yachine. Gi wa kagognena nikinripna.

³²Ralimtna wanna mkoje sato kanawaya yineru mwiyawakanu. ³³Gixo geta yaletna. Rumatkana. Wane rasukyegitluna chijiya ptowruko tsru pokchikaka gajene. Wanna gapka gapoka. Rapatyegitluna Geso. ³⁴Ruptekamta Geso. Retna gixolune yine. Retwamonutna gi rixanu gowegane pixka rixna gi waneyna girukotjerna. Yinuwaka ginkaklewyegitna gixopirana.

Roglutna pamyo waragkalune yine

³⁵Wa kayi rixinitka yimaklene gapyegitlu. Wane chinna, “Gewni yineru mwiyawakanu. Wa kayitkani. ³⁶Pyokanatananna yine wa sana yinripna, wa pokchikaka tyesretaya wa ragjityapluna nikanropna.”

³⁷Rugita Wale. Wane china, “Gixa genekanna nikanropna.”

Wane chinruna, “¿Wanerge gayanu? ¿Wagjitanro jimapro gepi pachproji wenroloto, wenekyapna nikinropna?”

³⁸Wale wane china, “¿Gi pejnu jimapro waneygi? Getapanro.”

Rumatinitkana. Wane chinna wanna, “Pamyo. Gepi shima.”

³⁹Towutna wanna tuplatinripna pejnuruneko paptogkaka peklomta poleru. ⁴⁰Tuplatna paptogkaka satu pachkaka ga wa pamyomolkaka koxa. ⁴¹Geso kashichlo pamyo jimapro ga wa gepi shima. Tengogne yigata. Ruglenshinikanyegitlu. Wa jiknajrotlu jimapro.

Renekna yimaklene ruts pamtinripna. Raneksatkana wa pejnuruneko wa gepiroto shima koxa. ⁴² Nikatkana pejnuruneko. Jinanutkana. ⁴³ Koschekluna psojkaka pamole gepi kojita katsepo, ga wa shima koxa. ⁴⁴ Wa nikachine pamyo warangka jejine.

Gonu gogote yanamtyawaka Geso

⁴⁵ Waneklutka kanawa ratskojixatkana yimaklene wa Wetsayta gapka yinripna wakanu. Wane yakopshinna yokanatna gixolune yine. ⁴⁶ Rali gingaletinitkana wane ya magka. Ragjigognetapa.

⁴⁷ Wa kayi rixinitka wa kanawa ganikajgatkalo tsru wenuya. Walepje chiji gwatka. ⁴⁸ Retna kegeknanuwatna ranikgatyawakna. Wa kannipgyalu satkakanna. Wa goyech-nokawpotuko Geso ginyegitna. Tsru wenumta yapananumta. Raluka giknoglemtna. ⁴⁹ Retinitkaluna wa tsru wenumta yanamtyawaka. Kagwakluna pagixanu. Saplewatanna.

⁵⁰ Gi rixanu pejnuruneko getlu. Rumyekanna. Waneklutka Geso giynumatna. Wane china, “Kiglenshinikanupgi. Gitni. Gi wa mpikanu.”

⁵¹ Ratskota kanawa wanna yegi. Rutukamta kannipgyalu. Ruglajpotutanna. ⁵² Gi rixanu gi rumata jemluna wa jimaprokakupirana. Shikowgajitna wane rixinrina.

Rutuukaklewata Genesareya

⁵³ Wa koprugatinitkana, wane yana Genesarchijne. Ruts pakatkana. ⁵⁴ Ruptekinitkana wa kanawaya, waneklutka rumatkatka Geso. ⁵⁵ Rasuktatna psoluko walesretaya. Yinuwaka gwapletkana pnunnu gajene yayixachine gijekoyna ginakakta jemyegityawakluna. ⁵⁶ Ginakakokta rapoka pokchikaka, tsru pokchikaka, sana, rutaakana giputkaka yayixachine. Ragjiltuna wa kamrukashatyaapluna gimkaluptostsiya. Wa pejnuruneko wa kamrukachine wanna gitskalgatka.

7

Puchotlewatachrikaka

¹ Rapatyegitluna Gwariseyone, pimrine koxa yonchikgapine wa Gerosale giyakyachine. ² Wanna getinna wa pimrine Wale yimaklene nikyawakna gimyoyna gimuteru, walenwa merkatotu yangakanna. ³ (Wa Gwariseyone, pejnuruneko Gote gajene waneyna giyokolu rutsrukateynina wa gixo kata ma meromyogkanna ma merkakanotkanna gi wa nikanna. ⁴ Giputu ruyakatyana ma powratkannuwana gi nikanna. Gixo pimripirana wa yoptotanruna kamrutanruna, wa gerkikaluro wa girapkaka, gashgajkaka, yowumaswagkaka.)

⁵ Repomgaluna Gwariseyone ga wa yonchikgapine, “¿Klu chinanu wa pyimaklene gi wa wane rixna wa gitsrukaachinni giyokole, seyni nikna wa gimyoyna gimuteru?”

⁶ Geso wane china, “Sanowashatachingi. Goyakalu tokanu kigle reneklewata Gisaiyia gixapirana. Wane rixa yonatkaluru:

Nyi yine gispunya kagwakpiratno

seyni rajiyina wajra yanna Gitaya.

⁷ Magijeru yonogleyegitnona.

Runkaklewatna wa Goyakalu tokanu pixkalutu

wa yokanrekakna wa yine.

⁸ Wa gixa giknoklu Goyakalu yokanananru tokanchi. Waneygi wa yine giyokole.”

⁹ Wane chinkoxna Geso, “Kigle giknokle gixlu wa Goyakalu yokanananru tokanchi wa gomkagityaplu wa gixako giyokole. ¹⁰ Wa Moysisi wane china, ‘*Pkagwakpiratanru puru punro.*’ Wane koxa china, ‘*Girukta gogimtukaku ruru, runro walepni wa gipnanu.*’ ¹¹ Ga wa gixa wane china, ‘Wa satu jeji wane chininri wa ruru ga wa runro, “Ptowruko gitanu wa wale gipxakyapmaki, korwani” ’ (Walenwa genekashlu Goyakalunupa). ¹² Gixa gi gichichanutkalu pagixanu kamrutinripa ruru, runro chinanu. ¹³ Gixa kaspuklu wa Goyakalu tokanu wa giyokole chinanu wa gixako genekanru. Gixo wale pixkalutu gkamruta.”

¹⁴ Wa tomgatnakna gixolune yine. Wane chinna Geso, “Gyijnakotanno pejnurunekgi. Gimata jemanu. ¹⁵ Gike wane wa yineru malekate wa jiglokiniropa rumkata puchotletyaplu, seyni wa yineruyako gishpakyachri walenwa puchotu wa yineru. ¹⁶ Girukokta kajnakopnana wa yijnakotinripa, yijnakotanu.”

¹⁷ Ruts palamtinitka wa gixolune yine yegi, jiglokinitka panchi, repomgaluna yimaklene wa yapkakupiranaya. ¹⁸ Wane chinna Geso, “¿Gixa koxa wane gixa mumatjemkangi? ¿Gi ge gimata jemlu wa pejnuruko maleka gwachri wa jigloklu yineru gi rumkata puchotletlu? ¹⁹ Gi rixanu gi wa jigloklu wa raji seyni ginanwakapje. Rushpaka gichkajetyawaka.” Wale powratlu ptowruko niikaluru.

²⁰ Wane china, “Wa yineruya gishpakyachri, ga ga walenwa puchotu yineru. ²¹ Wa gitoko rajiyina yine rushpakya gekutu shinikanchi, gimopatlewlu, gapoklewlu, gylalewlu, ²² chowguchkaka, gimkapnuglu, muglenchi, yokwikaklu, mpogijpatnuchi,

sotanugnuchiyaale, mupashiregnuchi, tserpiranawlu walenanuko, sepronchi. 23 Ptowuruko wa tye muglenchi gishpaka gitokoya. Ga ga walenwa puchotlu yineru.”

24 Wane yiyatka Geso. Tirosreta ga wa Sitoya yatka. Jiglokamta panchi. Wale galuklu gike ma mumatyanupa, seyni gi rumkata yogimleta.

Suxo Sirogwenisanemole

25 Seyni waneklutka tjemyegitlu sato suxo. Tshicho wgenejni waneyanro kamchi puchotlewatachri. Tuna. Tyoptsojityegitlu gijixistsi. 26 Wa suxni Kriyko, Sirogwenisanemole. Tagjitlu ruknokoyaplu maleka kamchi tshichoya.

27 Geso wane chinro, “Petashgapkatanna jinanu rixinripna yine wgenene. Gi kigleru kashichikolupa wa nikanruna wgenchine, ruknokikolupa kewene yegi.”

28 Tugitlu wala. Wane chinru, “Gigi, Gitsrukaachi, seyni wa wanna keweneko nikawakakwa rapukote nikyaluna wa mturune gipopejre.”

29 Wale wane chinro, “Tye tokanchi chinanu pyanutka. Wa kamchi gishpakyatkalo wa pshicho.”

30 Talimta topji. Tetamtaatkalo tshicho tukluganatatka tojeko, wa kamchi gishpakyatkalo.

Rutuukaklu majnakotu myanumatkatu

31 Wane yiyatnaka wa Tirosretaya. Sito yapamta. Tsuru wenu Kalile ya, Ntekapoli ganika-jite. 32 Ranikyegitluna satu majnakotu, myanumatkatu. Ragjitluna rutakamyogogotyaplu.

33 Geso ganiklu yine mwiyawakanu Walepje. Yoshmakamyojita gijnakopnakakaya. Rutskgagata. Kamrukannutlu. 34 Tengogne yigata. Kosennipyapotuta. Wane chinru, “Gegwata.” (Walenwa: Putpukanu.) 35 Rutpukajnakopnatatka. Waneklutka rushpirokatka wa kashinatjeru wa ginnu. Yanumpotutatka.

36 Yokanatatkana Geso gikena runkakanna, seyni gixkatmaka wane china wanepnuteko runkaklewamtna. 37 Tsuru giglajru rixna. Wane chinna wanna, “Kiglepotlu ptowruko kamruta. Jemkakna majnakone. Wa myanumatkane yanumkaka.”

8

Roglutna gepkoxamkoje waragkane yine

1 Wa walegognekaka wanetnaka gixolune yine. Gi wa waneyanna nikanruna. Geso tomgana yimaklene. Wane chinna, 2 “Netwamonutna gixolune yine, gi rixanu waneyatkana mapgogne Gitayma. Maleshayna nikanruna. 3 Wa nyokanatinatkana ma nikanna wa gipjina, rujxipakgapotanunna. Wa pimrinni gowuka giyakatyana.”

4 Rugitluna yimaklene, “¿Ginaka giyakatyachro jimapro wa satu gimkata ginanuwakletanunna gewi yineru mwiyawakanuya?”

5 Geso gepomgana. Wane chinna, “¿Gi pejnu jimapro waneygi?”

Wanna wane china, “Payokgipre.”

6 Yokanatna wa gixolune yine tuplatinripna chiji. Kashichlu wa payokgiprerutu jimapro. Poyagnutatka. Jiknajrotlu. Wa renekna yimaklene rutspamtinripna. Reneksatna gixolune yine. 7 Waneyna psotsotaji shima wgenkaka. Wale gigenishinikanyegitlo. Wa yokanatna rutspamtinripna. Rutspamtina gixolune yine yegi. 8 Nikatkana. Jinanna. Koschekluna wa gixetachri psojkaka payokgipre kojitaya. 9 Wanegatkona gepkoxamkoje waraga yine. Yokanatatkana. 10 Waneklutka ratskota wa kanawa yimakleneyma. Wane ya Talmanutasreta.

Gisekachri Gwariseyonenu

11 Runna Gwariseyone. Yinuwaka yoptopiiretluna. Rujgaluna Waleya getkaluru tengogne gajeru. Yantaletluna. 12 Wamonuwnalenshinikanuya kosennipyapotuta. Wane china, “¿Klu chinanu rujgaluna getkaluru tye gimuweekakgognenatachine? Galikaka wane nchingi, gi wa renekona getkaluru tye gimuweekakgognenatachine.”

13 Kaspukatkana. Kanawa ratskotatnaka. Wakanu ya.

14 Ramtaka gwalemtluna nikanruna. Maleshayna. Satupje jimapro waneyna wa kanawa. 15 Yokanatna Geso. Wane china, “Xako. Girukotinwa wa gisekachriya wa Gwariseyonenu.”

16 Yoptopirkakna wannakakluko. Wane chinkakna, “Jimapro maleshaywu.”

17 Geso gimatlu. Wane chinna Wale, “¿Klu gyoptopirkakya wa maleshaygi jimapro? ¿Gi ge gishinikanuwatawa? ¿Gi ge gimata jemanatawa? ¿Waneygi shikolu gaji? 18 Kaygalmakgi ¿gi ge geta? Kajnakmakgi ¿gi ge gjema? ¿Gi ge gishinika? Wa njiknajrotinitkalu pamyo jimapro wa pamyo waragkaneya ¿gi pejnu kojita katsepo wa psojkaka gkoschekyatkalu gixa?”

19 Wanna wane chinru, “Pamole gepi kojita.”

20 “Wa payokgipre jimapro wa gepkoxamkoje waragkaneya ¿gi pejnu kojita katsepo wa psojkaka gkoschekyatkalu gixa?”

Wanna wane china, “Payokgipre kojita.”

²¹ Wane chinna Geso, “¿Gi ge gimata jemawalu?”

Retkaklu maygaletu Wetsaytaya

²² Rapokna Wetsayta. Rawapluna Wale yegi satu maygaletu. Ragjitluna kamrukyaplu.
²³ Geso kanjimtlu wa maygaletu. Raniklu pokchi kegneteya. Gitskaga sagaygaletlu. Rogwaka rutakamyoyegitlu. Repomgalu, “¿Gi ge petlu pa gixanu?”

²⁴ Rumregata. Wane china, “Netna yine, wa yanachine wa gagmuna pixka gixachine neta.”

²⁵ Rumepe gitakamyoyegletatnaklu wa giygale. Waneklu retatka. Ruglewataatka. Retashpotutatka gowuka ptowrupotuko. ²⁶ Geso yokanatatkalu gipji. Wane chinru, “Gi wa pokchiko pyanu.”

Petro gipgujetlu

²⁷ Yatkana Geso wa yimakleneyma. Pokchikaka ya Susari Wiliponu yegi. Wa gatnugapoya repomgiyna wa yimaklene. Wane chinna Wale, “Wa yine ¿katu wane chinna Gita nixinri?”

²⁸ Wanna gigitlu. Wane chinruna, “‘Gwa Katlewakleru;’ pimrine, ‘Giliya;’ pimrine, ‘Satu Goyakalu tokanu geneklewatachine.’”

²⁹ Wa Wale gepomgana, “¿Ga wa gixa katu wane chinno?”

Rugita Petro. Wane chinru, “Pixni Kristoyi.”

³⁰ Rujretna ma yanumsatinitipna Walepirana gikena.

Geso ginkakna ma mapookanuwa rupninripa

³¹ Yinuwaka ginkakletna wa Yineru Wgene salewninripa gixo, ma yoptotikotupa tsruneya, tsrukakalune sasertoteneya, ga wa yonchikgapineya. Ruylatikolupa. Yotunotanu mapogone chininri. Wane chinru tye tokanchi gipgujetkaluru. ³² Wa Petro ganiklu. Yinuwaka chigetjeretlu. ³³ Geso giprotakyegitna. Retjetna yimaklene. Chigetjetlu Petro. Wane chinru, “Najxigi pyanutka, Satanasyo. Gi rixanu gi pushiniklu wa Goyakalupirana, seyni wa yinepirana galikaka pushinika.”

³⁴ Tomgana Geso wa gixolune yine yimakleneyma. Wane china, “Katukokta galuka gwagajxigletno raalixinwa walenanuko. Rawanro koroshishkitate. Romkagitanno. ³⁵ Girukokta galuka gishatkapletlu wa ruwekinri, ruwekinri ramginina. Girukokta gamtakanru ruwekinri Gita chinanu, Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu, rushatkapanru ruwekinri. ³⁶ Gi rixanu ¿klu kigleyanaplu wa yinerupni psolchijnekmaka waneyapmaklu wane rixle, seyni ruwekinri ramgapotutinina? ³⁷ Gi rixanu ¿klu rupekotanru yineru ruwekinripa? ³⁸ Katukokta gipatewatanno ga wa ntokanuya koxa wa nyi gimuweekakgognenatachine yegi, kgimopataklerune ga wa kmukochirerunni, Gita wa Yineru Wgenno koxa gipatewatanru wale, wa nuninipa Nuru goyaknuya, wanna kphashirine Goyakalutowererune tengogne gajene numuninipa.”

9

¹ Wane chinkoxna Geso, “Galikaka wane nchingi, pimrine gewi gwachine gi wa getunganru gipnalu ma metkanuwalunachi Goyakalu pogirewatyawaka ginachripa giyakluyma.”

Satuko kogetkogatka

² Patsrujirgogne rixinri, Geso ganikna Petro, Santiyako, Gwa. Ranikna wannapje satu magka tenolu. Wanna getanu satuko kogetkogatka. ³ Ga wa gimkalu yochigatatka klatpotlu. Wa giwru pixka rixa. Giyagni gi satuna kgerkakleru tye chiji gwachri gimkata klataa gixkakletlu tye pixka. ⁴ Wanna yegi rupgujewniyna Giliya ga wa Moysisi, Geso giynumsatachine.

⁵ Petro, wane chinru Geso, “Yimaklewatachri, poyagnu gewi gawinri. Gewi wkamru-tanru mapa gimajechri. Pixanupa satu, Moysisinupa satu, wa Giliyanupa satu.” ⁶ Gi rumata yanumatana, ga wa pikanna.

⁷ Runa kyachgapererumko. Wale chikletyegitna. Waneylu tokanchi kyachgapererumkoya, wane chinachri, “Tyenwa Noturu nalukanru. Wale gyijnakotanu.”

⁸ Pshinitsonu potu retanatinna, gikena retatkana wannayma. Gesopjetkani.

⁹ Magka yopikyatkana. Yokanatna Geso gike runkakinripna wa retanruna, ma yotunotkanuwa wa Yineru Wgene gipnachineya. ¹⁰ Rushinikluna wa tokanu. Rugjekakna wannakakluko, “¿Klunerni wa tye, wa gipnachineyegiya yotunotini?”

¹¹ Repomgaluna. Wane chinruna, “¿Klunerni wa yonchikgapine chinanru wa Giliya gapkamka ginanu?”

¹² Rugitna Wale. Wane china, “Giliya galikakni rungapakatanu rugletyaplu ptowruko. ¿Gi chinpiranata koxa wa yonchi wa Gita Yineru Wgenno gixo nsalewinnirpa, ga wa gi nkagwakpiratko?” ¹³ Seyni wane nchingi Giliya ginpatka. Wane rixluna klunerukokta ralukyawakna chinyawaka yonchi walepirana.”

Ruknookamchitetlu mturu

¹⁴ Runinitkana wa yimaklene yegi. Retna gixolune yine wanna yegi. Wa yonchikgapine yoptopiratna wanna. ¹⁵ Waneklutka pejnuruneko gixolune yine getlu. Ruglajitna. Rasukyegitluna. Ralukluna.

¹⁶ Geso gepomgana, “¿Klu gyoptopiratnyana wanna?”

¹⁷ Gixolune satute gigitlu. Wane china, “Yimaklewatachri, nanikyegityi noturu. Waneyanru kamchi myanumatkatu rixkakjeru. ¹⁸ Ginakakokta kashichyanru shipchojtakakjetanru. Soliwanamjetana. Raskereygitana. Ruprigananumtana. Wane nchinna pyimaklene ruknokyapluna maleka, seyni gi rumkatluna.”

¹⁹ Rugita. Wane chinna Wale, “¡Ya nyi gimuweekakoggnenatachine malixkane! ¿Gi pejnugognenanukta numwanutkagi? ¿Gi pejnugognenanukta nakotangi? Ganikyegitanno.”

²⁰ Ranikyegitluna. Retinitkalu waneklutka wa kamchi shipchojtakakpotutanru mturni. Chiji rapokamtana. Ruprurutana. Rushpaksolnamatana.

²¹ Geso gepomgalu ruru, “¿Gipshini wane gixlenatkalu?”

²² Wale wane china, “Mturuyakawa rixini. ²² Gixo kata ruknoklu xirnachri, wa gonga koxa ruylatyapmaklu, seyni pumkatiniplu pupxakanunwu. Petwamonutanunwu.”

²³ Geso wane chinru, “Pumkata galixletinipa, ptowruko gimkata gixkota wa galixachri chinanu.”

²⁴ Waneklutka mturu giru saplewata. Wane china, “Nalixa. Pupxakanno nma malixlenuya.”

²⁵ Geso getna gixolune yine. Rasukamtana. Potowurutna. Chigetjetlu kamchi. Wane chinru, “Kamchi myanumatkatu majnakotu, Gita yokanaty pushpakyegitanru wale. Gi wanepnuteko pijglokanutkalu.”

²⁶ Saplewata. Shipchojtakakpotutanru mturni. Rushpakamtatka. Walenitka gipnachri pixka rixanatka. Giyagni gixo wane china, “Rupnanatka.” ²⁷ Seyni Geso kosemyotlu. Tunwakaklu. Yotunota.

²⁸ Wa jiglokinitka wa panchi yimaklene gepomgalu wannapje rixini, “¿Klu chinanu wixa gi wumkata giknokletlu maleka?”

²⁹ Wane chinna Geso, “Wa tye pixkalutu gi gimkata gishpakleta seyni gagjigognerupjeya.”

Geso ginkakna ma mapookanuwa rupninripa

³⁰ Wa rushpakinitkana waneya, Kalile yapamtana. Gi raluka gimatkota. ³¹ Wa runkalewyegitna Geso yimaklene. Wane chinna, “Gita wa Yineru Wgenno samyookalurupno yinemyoya. Ruylatannona. Nupnanu. Nyotunotanu mapgogne rixinri.” ³² Seyni wanna gi gimata jemlu wa tokanu. Pika gepomgaletluna.

Yoptopirkakna katni wa tsru potu

³³ Rapokna Kapernawo. Panchi rawinitka, Geso gepomgana, “¿Klu gyoptopirkakananumtya gatnugapoya?”

³⁴ Wa pochkena. Wannakakluko yoptopirkakananumtana wa gatnugapoya katni wa tsru potu.

³⁵ Tuplata Geso. Tomgana pamole gepi. Wane chinna Wale, “Girukokta galuka muchinanu gixleta, walepni wa gapkatpotutachri pejnuruneyapa. Pejnuruneko gipxakjetachri-napni.”

³⁶ Koscheklu mturu. Wanna ganikajite rutaklu. Kampuklu. Wane chinna Wale, ³⁷ “Girukta yoptotlu satu tye pixkalutu mturu Gita giwakaya, Gita yoptota. Girukta yoptotno, gi Gita yoptota seyni wa nyokanatjeru galikaka.”

Geso gijretlu Gwa kamrutanru

³⁸ Wane chinru Gwa, “Yimaklewatachri, wetlu satu wa pgiwakaya ruknokiyana maleka kamchine. Wale gi gomkagitwu. Wujretlu gi rixanu gi romkagitwu.”

³⁹ Geso wane china, “Gi wa gijretanru. Wa gikena wane gixa giyakleta ngiwakaya wa rumkata pshinitsonu gektechinretno. ⁴⁰ Wa wma kamnixjeti wixasretni wale.

⁴¹ Girukokta genekangi sato girapistonoya gonu ngiwakaya gi rixanu Kristonungi, galikaka wane nchingi gi ramgini wenutikolupa.

Gitspeekaklu

⁴² “Girukokta gitspeekaklu wa satu wa nyi mturune wa nalixjene Gita, kiglemkalu waleya rushriknojitikolupa wa tsru sotlu ginripiya, tsru wenu ruknokikolupa. ⁴³ Wa punyo

gitspeekakinipyi pustakanru. Kigleyyi wa pjiglokinripa wa puwekinri mastsi, wanepnute gepimyoyi pixinipa wane pyanuna Gigena wa xirnachri muwnakatupa. ⁴⁴ Wanna tsomne ma mupniyawaka. Wa xirnachri gike rixini ruwnanu. ⁴⁵ Wa pujixi gitspeekakinipyi, pustakanru. Kigleyyi wa pjiglokinripa wa puwekinri yokmatachriyi, wanepnute gepijixyi pixinipa puknookona Gigena wa xirnachri muwnakatupa. ⁴⁶ Wanna tsomne ma mupniyawaka. Wa xirnachri gike rixini ruwnanu. ⁴⁷ Wa puygale gitspeekakinipyi, puknookanru. Kigleyyi wa pjiglokinripa Goyakalu pogirewatyawaka paygalepjeja wanepnute gepiygaleyxi pixinipa puknookona Gigena. ⁴⁸ Wanna tsomne ma mupniyawaka. Wa xirnachri gike rixini ruwnanu.

⁴⁹ “Wa pejnuruneko tuwutkalurupa xirnachriya. ⁵⁰ Kiglerni wa tuwu, seyni wa tuwu mushi rixinitka ¿klu gmorotanu? Waneyaggi gixnanuko tuwu. Kigle gimwakakleppi.”

10

Giknokagnunrolu

¹ Wane yiyatka. Gotesreta ya, Gorta wakanute. Rapatyegitatnamluna gixolune yine. Rumepe ginkaklewyegitatnakna wa rixjetyawaka.

² Rapyegitluna Gwariseyone. Repomgaluna wa muklukanutlege giknokagnunrolu wa gnurchi. Rumlukanatluna. ³ Wale gigitna. Wane china, “¿Klu yokanyegitgi Moysisi?”

⁴ Wane chinruna, “Moysisi gichichlu *kiruka yonatyapa ma ganunrotyanpatkalo. Ruknokanrotka.*”

⁵ Wane chinna Geso, “Nshiknu gaji chinanu yonyegitgi wa tye Tokanchi Yokanatkaluru.

⁶ Seyni yinuwayawaka giyaklewlu, *jeji, suxo kamrutna Goyakalu.* ⁷ *Giyagni jeji giknokanna ruru, runro. Rupxaletanrotkani ganunro.* ⁸ *Wa gepinanna pamanepje rixanutkana.* Giyagni gi gepimanetkana, seyni pamanepjetkana. ⁹ Giyagni wa Goyakalu gapatlanru ma mutspalkakinitipa wa yineru.”

¹⁰ Wa panchiya repomgatnamluna yimaklene walekotnaka. ¹¹ Wane chinna Geso, “Girukokta giknoklo wa ganunro, sato ganunrotinitnaka rumopatlewata wala chinanu. ¹² Wa suxo giknokinri tganuru wa satu tganurutini, tumopatlewata.”

Ruglenshinikanyegitna mturune

¹³ Ranikyegitluna mturune wa kamrukyapna. Wa yimaklene chigetjetna wa ranikjerna. ¹⁴ Retinri Geso jigekanuwata. Wane chinna Wale, “Getashatanna mturune runyegitanona. Gi gimaletanna. Gi rixanu wanna pixkalune wannanni wa Goyakalu pogirewatyawaka. ¹⁵ Galikakni wane nchingi, girukokta gi yoptotanru Goyakalu pogirewatyawaka mturu pixka gi wa jiglokanruna.” ¹⁶ Kampukna. Wanna gogo rutakamyota. Ruglenshinikanyegitna.

Gitsrukaachi makluji ponikolu

¹⁷ Gatnugapo yapananumtini, runyegitlu satu gasukamtachri. Yoptsojityegitlu. Repomgalu, “Yimaklewatachri kigleru ¿klu nkamrutanu nyoptotyaplu wa nuwekinri gike rixiniko mnikawnakatupa?”

¹⁸ Geso wane chinru, “¿Klu chinanu wane pchinno kigleru? Gi satuna waneru kigleru. Satupjeru, Goyakalupje. ¹⁹ Wa Tokanchi Yokanatkaluru pumata: Gi *pumopatlewatanu. Gi puyalawatanu. Gi pchowguwatanu. Gi wa maleshawaka pugujtawashatanu.* Gi pyokwirewatanu. *Pkagwakpiratanru puru ga wa punro.*”

²⁰ Rugitlu. Wane chinru, “Yimaklewatachri, pejnurunuko tyekaka nkamrutatka nmaklutinyakawa.”

²¹ Geso yopukgatlu. Raluklu. Wane chinru, “Satupje pmagatya. Pyanu. Pushankanru ptowruko wane pixle. Penekanna wa kwamonurune. Waneyapyi ponikolewlu tengogneyapa. Punanu. Pomkagitanno. Panikanru pkoroshishkitate.”

²² Seyni wale yanshinikanpotutana tye tokanchiya. Ralimta wamonuwatachri gi rixanu waneyanru ponikowle gixo wane rixle.

²³ Geso geknokyegitna. Wane chinna Wale wa yimaklene, “Kyaprepotlu jiglokinripna Goyakalu pogirewatyawaka wa ponikolune.”

²⁴ Wa yimaklene giglajita wa tokanuya, seyni Geso gigitatnaka. Wane chinna Wale, “Wiwine, ¡gi payaprenanutkalu wa jiglokyapluna wa Goyakalu pogirewatyawaka wanna serojiproji gaponshinikanutachine! ²⁵ Myapretmakni kameyo tsapujripna tjiglokinripa wa ponikolu pnute jiglokyaplu Goyakalu pogirewatyawaka.”

²⁶ Wanna giglajpotuta. Wane chinkakna wannakakluko, “¿Katu gimkata gognetkaakotanu?”

²⁷ Geso yopukgatna. Wane china, “Wa yineru mumkatanutu, wale rumkata Goyakalu. Wa ptowruko rumkata Goyakalu.”

²⁸ Petro yinuwaka wane chinretlu, “Petanu. Wixa giknokamtlu ptowruko. Womkagitatkayi.”

²⁹ Giyagni Geso wane china, “Galikaka wane nchingi, girukokta giknokapjimita, yegwakane, repurune, repurone, wa ruru, runro, wugenene, wa rusanatkaka giknokachri Gita chinanu, wa Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu, ³⁰ wale geneeko satu pacha kata pnute xani tyegognekaka, panchikaka, yegwakane, repurune, repurone, runrone, wugenene, rusanatkaka, kojwawakchi koxa. Pagognesha ginachripa reneeko ruwekinri mnikawnakatupa. ³¹ Seyni gixo muchichachine gapkatpotutanu. Gapkatpotutachine wannapni wa muchichachinpatka.”

Geso ginkakna ma mapookanuwa rupninripa

³² Wanena gatnugapo. Gerosale kanikna. Kosekamtna Geso. Ruglajitna. Romkagitluna pikachineko. Ranikatnakna wa pamole gepine. Yinuwaka Wale wane chinretna wane rixikolpatka: ³³ “Xani Gerosale wkanika. Wa Gita Yineru Wgenno samyookotka wa tsrukakalune sasertotene, wa yonchikapine yegi. Ruklukanuwnayegixannona nupninripa. Samyokannona payinyegiko. ³⁴ Rapnokatannona. Kochipjetannona. Ruts Kagjetannona. Ruylatannona. Wa mapogone giknuginpatka nyotunotanu.”

Santiyako, Gwa gagjitanru

³⁵ Wa Santiyako Gwa, Sewereyo wgenene, rapyegitluna. Wane chinruna, “Yimaklewatachri, waluklu klunerukokta wagjityayi wane pixanwu.”

³⁶ Wane chinna Geso, “¿Kluneru galuka wa nixyapgi?”

³⁷ Wanna wane chinru, “Penekanwu Pixa wuxiplatanyi poyaknu yegi, satu potuklesretate, satu pkegnetesretate.”

³⁸ Wane chinna Geso, “Gi gimata wa gixa gagjitanru. ¿Gimkatge giiretyalo wa girapistono wa Gita girinro? ¿Gimkatge gkatletikolu wa katlu wa Gita katikolu?”

³⁹ Wanna wane chinru, “Wumkatlu.”

Wane chinna Geso, “Wa girapistono nurapre girini. Wa katlu wa Gita katikolu wale koxa gkatikolupa. ⁴⁰ Seyni tuplalu npotuklesretate, wa nkegnetesretate gi wa Gitanni nenekyaplu, ga wa wannanupni galpokyegitkalunepni.”

⁴¹ Wa jeminitkaluna, wa pamole yinuwaka gimtuwnaleta Santiyakoya ga wa Gwaya ⁴² Geso tomgana. Wane chinna Wale, “Gimata wa tsrukakalune kagwakikalune payinet-skalaya towutlewpotutna. Wanna gitsrukatenene tsru gitaaka wanna chinanu. ⁴³ Seyni gi wane gixkakanu, seyni girukokta galuka tsru gixletnachriwa gixayegkakluko walepni wa gixpakjerupa. ⁴⁴ Girukokta gixayegkakluko galuka muchinanu gixletnawa, walepni pejnurune wayegeru. ⁴⁵ Gi rixanu Gita wa Yineru Wgenno gi nuna nupxakikolupa, seyni nuna nupxaklewatinripa, nenekyaplu nuwekinri nwenutyaplu rushpakinripna gixolune yine.”

Retkaklu Wartimeyo maygaletu

⁴⁶ Geriko yana. Geriko yiyatka Wale, ga wa yimaklene, ga wa gixolune yine. Wartimeyo wa maygaletu, Timeyo wgene, tuplanata wa gatnugaposti, ragjigognenatlo sroschi. ⁴⁷ Jemyegitlu Walenwa Geso Nasare gajeru. Yinuwaka saplewleta. Wane china, “Geso, Tawiklopisha, petwamonutanno.”

⁴⁸ Gixolune yine chigetjetlu pochke rixinripa, seyni wanepnuteyaka saplewjeta, “Tawiklopisha, petwamonutanno.”

⁴⁹ Geso tunwata. Wane china, “Ntomganru.”

Tomgaluna wa maygaletu. Wane chinruna, “Kiglenshinikanupyi. Palnanu. Tomgayi.” ⁵⁰ Ruknoksapowlechratamta. Rupteka palnaleta. Yayegitatkalu Geso.

⁵¹ Geso gepomgalu. Wane chinru, “¿Klu palukatka wa nixyapgi?”

Maygaletu wane chinru, “Yimaklewatachri, netinripa.”

⁵² Geso wane chinru, “Pyanu. Palixle gitskalakya.” Waneklutka retatka. Romkagitkalu Geso wa gatnugapoya.

11

Jiglola Gerosale

¹ Goliwa Magkatetkana. Gi gowukatkana Gerosalesti, ga wa Wetpage ga wa Wetani. Wane yokanatyana gepi yimaklene. ² Wane chinna Wale, “Gyanu tujra pokchi gixa ginaple gajeru. Pokchipotuko gapokinpatka wane gikshikinri mporo wgene tsatkaluru, gi satuna yineru mtuplatjitanutuwa. Gkoshrikanru. Ganikanru. ³ Girukokta wane chininipgi, ‘¿Klu chinanugkoshpiroklu?’ wane nchinanu, ‘Gitsrukaachi galuklu. Waneklutka yokanatanunaklu gewi.’”

⁴ Wane yana. Rukshikluna mporo wgene tsatkaluru gipgyapto maleka rutspal-gapotyawaka. Koshpirokluna. ⁵ Pimrine wane gwanatachine wane chinna, “¿Klu chinanu gkoshpirjetlu mporo wgene?”

⁶ Wanna wane china Geso chinyawakna. Retashatkatkana. ⁷ Ranikatkaluna mporo wgene Geso yegi. Gimkalna sapwakatjtluna. Wale gogo tuplamatka Geso. ⁸ Gi gepikna gikwekamkatachine gatnugapo. Pimrine gagmunasurkaka gistakamta. Rukwekamtluna gatnugapo. ⁹ Kosekamtachine ga wa kaptomtachine saplewjenanumtna. Wane china sapletna:

jWuya! jGimalwutkaluru

ginachri Gitsrukaachi giwakaya!

¹⁰ *jGimalwutkaluru wutsrukatni Tawi pogirewtapyawakni!*

Waneplu pogirewatyawaka.

jWuya tengonopotuya!

¹¹ Geso gapokamatkalu Gerosale. Kpashiwakapji ya. Retjetinitkalu ptowrunanuka, kayi rixinitka rushpaka. Wa Wetani ya wa pamole gepiymananuko.

Wa gikera masagito

¹² Waleprika Wetani yamtyatkana. Nachlu. ¹³ Retlu gowukaya gikera kasureru. Yayegimtlu, wane getko rukshikinri pagixanu. Rapyegitini gike rukshika. Gisurepjeni. Gi gipapkonni wa sagiwatinri wa gikera. ¹⁴ Geso wane chinanru gikerni, “Gikena niksagitanutkayi gike pixiniko.” Jemluna yimaklene.

Geso powratlu kpashiwakapji

¹⁵ Wane yana Gerosale. Jiglokamta kpashiwakapji. Yinuwaka maleka giknokletna kghishanrewaklerunni ga wa gagjjetachinni wa kpashiwakapjiya. Yawnajkaklo kwalkaka gipekoserojiprojitchineni, motkoko gishanretachinni tuplapijere koxa. ¹⁶ Gi ruchichna Wale wa satuna ganikyalo kastonolo wa kpashiwakapji. ¹⁷ Runkaklewyegitna. Wane chinna Wale, “¿Gi ge yonatkaluru:

Wa nopji gagjigognewakapji chinkalurupni

ptowruko payinerumnunanuko yegi?

Ga wa gixa wane gixatkalu

gitawakapna kachowgurune gwiyawaka pixka.”

¹⁸ Yijnakotluna wa tsrukakalune sasertotene wa yonchikgapine. Rujgaluna gi rixpoko giylaetanruna gi rixanu pikluna. Wa ptowruko yine giglajita runkakleweya.

¹⁹ Wa kayi rixinitka tsru pokchiya yiyatka Geso.

Wa gikera giprigatka

²⁰ Ruknoginna goyechnokawa, retluna gikera rupriganatka gitskiymanananuko. ²¹ Petro gishinkapatka. Wane chinru, “Yimaklewatachri, petanru gikera pkamakpiratanruna rupriganatka.”

²² Geso, wane chinna, “Galixanru Goyakalu. ²³ Galikaka wane nchingi, katukokta wane chinru tye magka, ‘Puxrikanu. Wa tsru wenu puknokinwa.’ Gi wa shikpokwakgajitachriko, seyini ralixa wane rixanu chinyawaka, wanepotuko rixanu wale chinanupa. ²⁴ Giyagni wane nchingi, ptowruko girukokta gagjitanu gagjigognetini, galixinri gyoptotanru, waneyapgi gixinripa. ²⁵ Wa ntunwa gagjigogneretini, gkaspukinri wa waneygi gixinipa pnu gixjeru, wa gixa Giru tengogne gajeru koxa kaspukmukochiretyapgi wa gmukochirkaka. ²⁶ Ga wa gixa gma kaspukinri, wa Giru koxa tengogne gajeru gi wa kaspukmukochiretanungi.”

Goteyone gepomgalu Geso klu rutakika

²⁷ Satokna Gerosale. Yotaljeta kpashiwakapjiya. Runyegitluna wa tsrukakalune sasertotene, wa yonchikgapine, wa tsruna. ²⁸ Wane chinruna, “¿Klu putakika pixa tyekaka pkamrutinri? ¿Katu gitakyi tyekaka pkamrutinri?”

²⁹ Wane chinna Geso, “Nepomgangi gixa satu tokanchi. Gigitanno. Wanepnute nunkakyapatkagi klu nutakika tyekaka nkamrutinri. ³⁰ Wa Gwa katlewele, ¿tengogne giyakatyachrirge? ¿waka yinenukla? Gigitanno.”

³¹ Yoptopirkakna wannakakluko. Wane chinna, “Wane wchininipmaka tengogne giyakatyachrini, Wale wane chinanunwu, ‘¿Klu chinanu koxa gi galixlu?’ ³² Ga wa wane wchiniplu, ‘Yinenni!’”—wanna pikna gixolune yine, gi rixanu pejnuruneko kagwaklu wa Gwa walenwa Goyakalu tokanu geneklewatachri.

³³ Rugitluna Geso. Wane chinruna, “Gi wumata.”

Wane chinna Geso, “Gita koxa gi ginkakangi klu nutakika tyekaka nkamrutinri.”

12

Gowasha ga wa girukotachine

¹ Yinuwaka Geso yanumsayegletna yapkkluya: “Satu jeji gitaklu sana gowasha. Piri-jeretjetlo. Tapgatyawakapa jitota. Tenopjiru kamruta. Renekamtna sana girukotachine. Pnu yatka. Wajra ya. ² Talixinipapko yokanatlu wayegrechri sana girukotachine yegi rawapyaplo wa sana girukotachinyegiya wa gwachrotka gowashaya. ³ Kashichluna. Kochipjetluna. Yokanatanruna maleshalni. ⁴ Rumepe yokanreyegitna satu wayegrechri. Ruylajiwutanruna. Rektutetluna. ⁵ Rumepe yokanretatnaklu satu. Waleni ruylatna. Pimrinnikoxni gixni. Kochipjetkanna pimrinni. Ruylatkanna pimrinni.

⁶ “Waneyawalu satu gituru ralukanru potu. Yokanyegitna waleni koxa gapkatpotu-tachritka. Wane china, ‘Kagwakpiratanruna noturu.’

⁷ “Wa sana girukotachine wane chinna wannakakluko, ‘Tyenwa yoptotachripatka. Ginanu. Wuylaganru. Yoptotanrupmaka wixanpatkani.’ ⁸ Kashichluna. Ruylatluna. Ruknokluna maleka gowashaya.

⁹ “¿Gi rixpokotanu wa kgowashateru? Runanu. Ruylatanunna wa sana girukotachinepni. Renekanna gowasha pimrine. ¹⁰ ¿Gi ge tye yonchiga getyongata?

*Wa sotlu myoptotkotu kamrupitachineya,
Wale gitaaka yoptowaka gitsejita.*

¹¹ Gitsrukaachi chinanu kamrutka wa tye.

Rakaglajiygaletwu.”

¹² Raluka kashretluna. Wanna tsrukakalune pikna gixolune yine. Rumata jemluna wa wannapirana wa yapkaku. Kaspukluna. Yatkana.

Wenutikolu Susa

¹³ Yokanyegitluna pimrine Gwariseyone ga wa Giroreyone wa kashtokanutyapluna. ¹⁴ Runna wanna. Wane chinruna, “Yimaklewatachri, wumatyi Pixni mayrokletyi. Gike pkgawakpirata. Gi petlu wa yinermanewle giglenu, seyni galikaka potu punkakwu Goyakalu gatnugapotepirana ¿Wa munanshichkotnige renekikolupa wenrukaka wa Susa waka gike? ¿Wenekerger waka gi wa wenekanru?”

¹⁵ Wa Wale gimatlul rixashleyana. Wane chinna Wale, “¿Klu chinanu gimlukanutno? Ganikinno sroschiproji netyaplo.”

¹⁶ Wanna ganikyegitlu. Wane chinna Wale, “¿Katu yaglundu tye, ga wa katunni toyonga?”

Wanna wane chinru, “Susanni.”

¹⁷ Wane chinna Geso, “Genekanru Susa wa Susanuko, ga wa Goyakalu genekanru wa Goyakalunu.”

Ruglajitna Waleya.

Gepomgalu yotunruya gipnaluya

¹⁸ Runyegitluna Sariseyone. Wanna wane china maleshaplu gipnachine yotunre. Repomgaluna. Wane chinruna, ¹⁹ “Yimaklewatachri, Moysisi yonyegitwu wa satu yegwakluko gipnini, ruknokagnunrotana, gi ruknokawgenetana wa repuru gwanro wale gnumronanni, ruxolewkakinripa giklopishapa yegwakluni chinanu. ²⁰ Wanenannina payokgipre-rune moletkakachine. Muchinanu tsru gnumrowata. Rupnana. Gi ruknokawgenetana. ²¹ Gapkatatachri gwatnaklo. Rupnana koxa waleni. Gi waleniko giknokawgenetana. Mapa rixinrini waneko pixka rixana. ²² Payokgipre gwalo. Gi wannaniko giknokawgenetana. Suxni gapkata potu gipnaletanatika. ²³ Yotunruklupa yotunotinipna, ¿katu gnumronni wa wannaya? Gi rixanu payokgipreni gnumronitka wa wala.”

²⁴ Rugitna Geso. Wane china, “¿Gi ge mpupjeta gi rixanu gi gimatlul wa Tokanchi Yonatkaluru, gi wa Goyakalu giyaklewleko? ²⁵ Wa yotunotinipna wa gipnachineya gi ganunrowatanutkana, gi kashimyokaakotkana, seyni wa Goyakalutowerrene tengogne gajene wannako pixka rixanutkana. ²⁶ Wa yotunotachinepa gipnachinepirana, ¿gi ge getyongatlo wa Moysisi kirukate, wa Goyakalu ginyumatyawaklu kawshipiriya? Wane china: *Gitni wa Gawra Goyakalute, Gisaaka koxa Goyakalute, ga wa Gakowo koxa Goyakalutno.* ²⁷ Gi wa gipnachine Goyakalutni, seyni giwewekachine Goyakalute. Giyagni gixni gamtakanshinikanpotutana.”

Muchinanu Yokatkaluru Tokanchi

²⁸ Rapoka satu yonchikgapri koxa. Yijnakotna rugjekakyawakna. Rumata kigle gige Geso gixna. Repomgalu, “¿Girni wa tsru potu Yokatkaluru Tokanchi pejnuruko pnute?”

²⁹ Geso gigitlu. “Wa muchinanu walenuwa: *Pjemanu, Gisrayili. Wa Gitsrukaachi Woyakalute, wa Gitsrukaachi satupjeru.* ³⁰ *Pushinikanru Gitsrukaachi Poyakalute psolpotuyako pajiya, psolpotuyako punshinikanuya, psolpotuyako pmuchkonuya.* Ga ga walenuwa

muchinanu Yokanatkaluru Tokanchi. ³¹ Gepi chininri tye pixka rixa: *Pushinikanru pumole pixnanuko pixka*. Maleshlu satu Yokanatkaluru Tokanchi tyeakaka pnute tsru.”

³² Wa yonchikgapri wane chinru, “Kigleru, Yimaklewatachri. Galikaka wane pchina, *Satupjeru Goyakalu*. *Maleshlu satu*. *Walepjeni*. ³³ *Wushinikanru psolpotuyako wajiya, psolpotuyako wunshinikanuya, psolpotuyako wmuchkonuya*. *Wushinikanru wumole wixnanuko pixka*, tyeakaka ptowruko genekashlu yoxiikalurupa wa genekashlu giylatkalurupa pnute tsru.”

³⁴ Geso getinri wa yonchikgapri gigitlu rumatleya, wane chinru, “Gi wa gowukyi pogirewatyawaka Goyakalu.”

Gi satuna tserpiranawanshinikaneyegitlu repomgiyatkalu.

Gepomgalu Tawi Wgenepirana

³⁵ Kpashiwakapji runkaklewata. Geso wane china, “¿Gi chinna wa yonchikgapine wa Tawiklopisha rixinri wa Kristo? ³⁶ Wa waleko Tawi wane china wa Giwekikaluru Kpashiriya:

Gitsrukaachi wane chinru Nutsrukate,

Ptuplatanu npotuklesretate,

Wa nutakinpotukna pkamnixjene pujixipta rapukote.

³⁷ Waleko Tawi wane chinru Gitsrukaachi. ¿Gi rixpokotyawaka giklopishayapni?”

Gixolune yine rumuwleya yijnakotluna.

Yopnuglu yonchikgapineya

³⁸ Wane china Geso wa runkaklewleya, “Ggirukotinwa wanna yonchikgapineya, galuka yanretachine gowuukalkaka gimkaluyna. Ralukluna ralukikolupna giputuya. ³⁹ Ralukluna wa tsrukakalune tuplapijere ginkaklewawakapjikakaya, muchinanu tuplapijkaka koxa nikjetikowakaya. ⁴⁰ Konapijjetkana gipnagnurutachronni. Rixashleya nogogajirgognerkakna. Tsru potu ruklukanuwnayegijikolupna.”

Gipnagnurutachro genekashle

⁴¹ Tuplanata Geso tugnantikowaka genekashlukaka ginaple. Retjetna yine gi rixpoko gitakletyaplona sroschi gignantakikowaka. Gixna ponikolune gitaklo gixo. ⁴² Tuna sato suxo gipnagnurutachro kwamonuro. Tutaklo gepi mturomchataaji. Walanwa satopje sintawo. ⁴³ Tomgana Geso wa yimaklene. Wane china, “Galikaka wane nchingi, wa twu suxo gipnagnurutachro kwamonuro wala gitaklo pejnurune pnute gitakachine gignantakikowaka. ⁴⁴ Pejnuruneko gitaklo ruxetanrona. Wa twu suxo twamonnupoga tutaklo pejnuroko walanu, pejnuroko tuwekinripa.”

13

Getkalurkaka ma mapookanuwa Geso

¹ Wa rushpakamtini kpashiwakapjiya, satu yimakleru wane chinru, “Yimaklewatachri, jpetanru gi pixka sotlerutkakananni, ga wa gi pixkapjirutunanni!”

² Geso wane chinru, “¿Petlu tyeakaka tsru panchikaka? Gi wa rutukanu sotlu rogotkakinripa, gi wa mujrolekatunpakni.”

³ Tuplatini wa Goliwa Magkateya kpashiwakapji ginaple, repomgaluna wanna mkoje rixinna, Petro, Santiyako, Gwa, Gantirishi, ⁴ “Punkakanwu. ¿Giklupni wa tyeakapa? ¿Klu getkaluru wanepa wa tye pejnuroko wa poyagkakinpakta?”

⁵ Yinuwaka Geso wane chinretna, “Xako gi satunako yokwitangi. ⁶ Gi rixanu runanna gixo ngiwakaya, wane chinachinepa, ‘Gitni wa Kristono.’ Yokwitanunna gixopni.

⁷ “Seyni wa gixa jeminiplu wa giylalupirana ga wa pogiwlesha giylalupirana, gi gkegeknanuwatanu. Runkata wane gixleta, seyni gi wa yoptukyawakapnichi. ⁸ Gi rixanu ruylakakanna pachijne gajene ga wa pachijne gajeneyma, ga wa pogirewatyawaka giylakakanu pogirewatyawakayma. Waneplu giyolikhijrukaka pachijnemununanukaya. Waneplu nachlukaka. Tyeakapni muchichachripa wa kachinolkakapa.

⁹ “Gixako getinwa gixnanuko. Wa samyokangina jemanshinikankayawakapna. Ginkaklewawakapjikakaya gkotchipjetiko. Gitsrukaachine, pogirchine getanu gixapni tunwatanuna Gita chinanupa gipgultalewlu waneyapna. ¹⁰ Muchinanu ptowruneko payinerumnunanuka runkakikolupna Kiglerpotunanu Tokanchiya. ¹¹ Wa ganiikoklunpakta gixa wa nsamyokoklunupa gma mapookanupachi gi gkojwakinwa wa gixa chinyawakapa. Gi waleko gyanshinikanutanu, seyni wa genekikolupa gixa walepapakopa, wane nchinyawakapa. Gi wa gixni yanumsatachinepgi seyni Giwekikaluru Kpashiripni.

¹² “Gimole samyokanru rupninripa gimoleko ga wa ruru samyokanru gituru rupninripa. Wa wugenenna gimtuwnayegitanuna rurunepnina. Ruylajixanunna rurunepni.

¹³ Gayegixkalunepgi pejnuruneyako Gita giwaka chinanu, seyni wa kashnantakan-shinikanutachripa yoptukyawakpotunanukopa walepni wa gognetkaako.

¹⁴ “Wa getyongatachripa gimata jemanru: Wa getiniplu gagananutkaluru gimtukpotle-watachri wane rawinri mawiyawakanupmaka, waneklu Gote gwachine gasukanu. Magkakaka yanna. ¹⁵ Panchi gogo gwanatachri wa rujrukanmaka, gi jglokapjitanu ranikyaplu gipji gajeru. ¹⁶ Wa sana gwanatachri gi wa satkapanu rawapyaplu gimkalu. ¹⁷ Gi waneni wa kamshironepni ga wa gashichakachinepni walegognekakapka! ¹⁸ Gagjigognetanu gi waneyapgi ginapuklu gasuktatinripa. ¹⁹ Wa walegognekakapa waneplu salewakchi wa mwajetkatu wa muchi giyakletinitkalu wa Goyakalu giyakle, ga wa xanigognenanu. Gi wane rixanu. ²⁰ Wa Gitsrukaachi ma sustakanmaklu walegognekaka gi pamanenapnikmaka gognetkaakona seyni tsoमितkalune chinanu wa Wale tsoमितanune sustaklu walegognekaka. ²¹ Giyagni satu wane chininipgi, ‘iGewru Kristo!’ ga wa wane chiningi, ‘iGetanru. Waneru!’ gi wa galixanu. ²² Rupgujewnanna wale migje Kristone, wa wanna migje Goyakalu tokanu geneklewatachine. Kamrutanruna getkalurkakapa ga wa koglajrukakapa, yokwitokolupmakna tsoमितkalune wa rumkatmaka wane gixleta. ²³ Xako gixa. Nunkakatkgi psoluko ma mapookanuwa.

Geso ginkakna runinripapirana

²⁴ “Seyni walegognekakapka ruknoginpatka wale salewakchi, wa tkachi gichpokanu.

Wa ksuru gi wa pokamlatanu.

²⁵ Wa katagirkaka gjirotanu tengogneyapa.

Wa gichkolkaka tengogne gajeru kowshiwshitko.

²⁶ Wanepnute retannona *Gita wa Yineru Wgenno kyachgapererumkoya ginachripno*. Tsruru nuyakle ga wa noyaknu nunumanu. ²⁷ Waneklu nyokanatananna notowrene tengogne gajene rapatjetikolupna ntsomitane. Wa gepkoxamkojesretkakayako yoptukyawakpotuko chiji, yoptukyawakpotuko tengogne rapatjerewatinna.

²⁸ “Gimatranu yapkaku gikerapiranaya. Wa tyosnuygalejiplutinitka, tupcheksuret-inpatka, gimatanutkalu wa walapustsitkani. ²⁹ Waneko pixka gixa getinpatkalu wane gixlutkani tyekaka, gimatanutkalu gi gowukpatkalu. Gipgyaptostsitkalu. ³⁰ Galikaka wane nchingi, gi ruknoganu tye gimuweekagognenatachinesha wa ptowruko tyekaka ma mixkanuwa. ³¹ Wa tengogne ga wa chiji giknoganu, seyni wa ntokanu gi giknoganu.

³² “Seyni walegogne, wale gipapko gike gimata, gi wa Goyakalu toweruneko tengogne gajene, gi wa Gituruko, ga wa Girchippe galikaka gimata. ³³ Giyagni giyokanu. Gagjigognetanu. Gi gimatlu giklupaktani gipapko. ³⁴ Waneko pixka rixa wa jeji wajra yachri. Ruknokamtlu gipji. Rutakamta wayegrene. Satkaka renekamta kamrure. Gipgyapto gwachri towutamta ryokinripa.

³⁵ “Giyagni gixa giyokanu. Gi rixanu gi gimata giklu runanu wa kwangixlerupji, patako kayi, patako ganikajyecho, patako gaxawripa yanumatini, patako goyechnokawpotuko. ³⁶ Wa rawraka ginretinipa ma mukshiikanupgi gimkanatachingi. ³⁷ Wa gixa nchinyagi wane koxa nchinna pejnuruneko: Giyokanu.”

14

Jemanshinikankakyegitluna Geso ruylatyapluna

¹ Gepigogne magatiniwa Tsruru Giknoglushgogne wa Tsrugogne jimapro gisekachri myapjetkotu, rujaluna tsrukakalune sasertotene, ga wa yonchikgapine gi rixpoko kashichyapluna gayroklewuya ruylatyapluna. ² Wane chinna wanna, “Gi wa tsrugogne wkashichanru, ma mejnugimalewatinitipna yine.”

Geso giyokjiwutka

³ Wetani rawanata Geso Simopji gijirgitutpachri. Tuplanata nikjetikowakaya. Tuna sato suxo. Waneylo pastono pgamlugalo nartogapje kwenuru potu. Tupokastonotlo. Tuyokjiwutlu. ⁴ Wanena pimrine gimtuwnachine wannananuko. Wane chinna wanna, “iKlu chinanu wane tixa saletletatkalu pgamlugalo? ⁵ Wa tumkata gishankakotmaka wa twu pgamlugalo, wa mapa pachaproji pnute. Walamka kwamonurruni geneeko.” ⁶ Geso wane china, “Getashatanro. iKlu chinanu nsalewnakaklo? Kigleru kamrurchi tkamrutyano. ⁷ Gi rixanu waneygognenangi wa kwamonurune gixayma. Wa galukiniplu gimkata kigleru kamruegletna, seyni gi waneygognenanupgi Gita. ⁸ Wa wala kamrutlu tumkatiyawaka. Tuyokagnaputlo pgamlugalo nomane wa nkapatikolupa. ⁹ Galikaka wane nchingi, ginakakokta runkakletiko Kiglerpotunaru Tokanchi wa psolchijneko wa tye koxa tkamrutanru wala wane chinhalurupa wa tushinikikolupa wala.”

Gota samyoklu Geso

¹⁰ Gota Giskaryote satu pamole gepi rixinri yayegitna tsrukakalune sasertotene samyokiyaplu Geso wanna yegi. ¹¹ Wanna jeminitkalu, rumuwatna. Rupiratyaluna renekyapluna sroschiproji. Rugjaluna ruglepoktapinri gi rixpoko samyokletyapluna.

Tsru Giknoglushgogne

¹² Muchinangogne jimapro gisekachri myapjetkotu wa renekashatinrina giylatkalurupa wa Tsru Giknoglushgogne chinanu, yimaklene wane chinru, “¿Ginaka paluka yokanretwu wa walpokotyaplu wa pnikanrupa Tsru Giknoglushgogne chinanupa?”

¹³ Yokanatna gepi yimaklene. Wane chinna Wale, “Tsru pokchi gyanu. Wane yoptotingi satu jeji wa gashgaji gonu gwanru ganikachri. Gomkagitanru. ¹⁴ Ginakakta jigloka wane nchinanru wa kajiuru. ‘Yimaklewatachri wane china, “¿Ginaku wa napokagrukowakle wa nnikyawakapa Tsru Giknoglushgogne nyimakleneyma?” china.’ ¹⁵ Wale gekakgitangi satu teno gajuru tsrugruko gali galpokletkalurutka. Wane galpokotinri wixanupa.”

¹⁶ Wane yatkana yimaklene. Tsru pokchi yatkana. Rukshikluna Wale chinyawakpotukna. Ralpokotluna Tsru Giknoglushgogunenupa.

¹⁷ Wa kayi chininitka wane ya wa pamole gepiyma. ¹⁸ Wa tuplatinitkana nikawakakwa, nikna. Wane china Geso, “Galikaka wane nchingi, wa satu gixate numnikjeru, wale samyokanno.”

¹⁹ Wa wanna yinuwaka wamonuwleta. Wane chinna wanna satkaka, “¿Gitgetkopni?”

Satu koxa, “¿Gitgetkopni?”

²⁰ Wane chinna Geso, “Wa satu pamole gepi rixinri, wa gigakachri Gitayma kolpetoya. ²¹ Galikaka Gita wa Yineru Wgenno wane nyanu chinyawaka wa yonchi Gitapiranaya. ¿Gi waneni wa tye jeji, wale chinanu Gita wa Yineru Wgenno samyooko! Kiglemkalu tye jeji chinanu ma mushpaakanmaka.”

²² Wa nikanatinna wanna, Wale kashichlu jimapro. Ruglenshinikanyegitlu. Jiknaglu. Wane gixachri renekna. Wane china, “Gyoptotanru. Tyenwa nomane.”

²³ Wale kashichlu girapistono. Poyagnutatkalu. Renekna. Rurna walaya pejnuruneko.

²⁴ Wane chinna Wale, “Tyenwa nograga wa gerotu tokanchi gipiratkaluru chinanu, gixoluru yineru chinanu giyookaluru. ²⁵ Galikaka wane nchingi, gi wa nuranutkalo gowajiga wa walegognepotuko wa nuranro geroto wa Goyakalu pogirewatyawakaya.”

²⁶ Wa wanna shikaletlu gimawuru. Rali shikaletinitkaluna, Goliwa Magkate yana.

²⁷ Wane chinna Geso, “Pejnurunepnikgi gixapni gitspeekaakona. Yonatkalurutkani: *Nuyalkanru wa girukotapratachri.*

Rupalatanna wa gowegane.

²⁸ Nyotunotanu. Nali yotunkakletkoklunpatka, Gita gapka kosekanu gixaya. Kalile nyanu.”

²⁹ Petro wane chinru, “Wa pejnurunekmaka gitspeekaako, ga wa gita gike.”

³⁰ Geso wane chinru, “Galikaka wane nchinyi, wa pixa xani tye yecho ma yanumatkanu gnapu wa gaxawripa gepi kata, pnutatanno mapa kata.”

³¹ Seyni wale psolmuchkonuko tokanuwna. Wane china, “Wa nupnanmaka koxa Pixayma, gi wa nnutatanyi.”

Pejnuruneko waneko pixka china.

Getsemani

³² Wane yana Getsemani giwokatletyawa. Wane chinna Wale wa yimaklene, “Ntuplatanu gewi. Nagjigognetakopshini.”

³³ Ranikna Waleyama Petro, Santiyako, Gwa. Yinuwaka giglajreta, wamonuwnaleta. ³⁴ Wane chinna Wale, “Nonshinikanu nwamonuwnapotutya gipukchi pixkapotuko. Gk-agwakanu gewi. Giyokanu.”

³⁵ Psotsotaaji wajrayaka ya. Wane yoptsojita chijiya. Ragjigogneta wa rumkata wane gixletikolupmaka, ruknoganu Waleyama wale salewakchi. ³⁶ Wane china, “Gagwa, Nuru, ptowru gimkatachriyi Pixa. Pkoshripatinno twu girapistono, seyni gi wa Gita galukyawakapni, seyni Pixa galukyawakapni.”

³⁷ Runa. Retamtana gimkanatachine. Wane chinru Petro, “¿Simo, pumkanatge? ¿Gi ge pumkata giyokleta pshinitsonu? ³⁸ Giyokanu. Gagjigognetanu gma jiglokinitipa yantaletikowakapa. Wa ginshinikanu galikakni jmererni, seyni manchi muchkotni.”

³⁹ Rumepe yaletinitnaka ragjigognetyawaka, waneko pixka chintokanutatnaka. ⁴⁰ Satokatnaka. Retamtatnaka gimkanatachine. Ruxapnewatna. Gi rumata gigretluna.

⁴¹ Runa mapa kata rixinritka. Wane chinna Wale, “Gimkanutka. Gapnanutanu. Wanekotka. Nopapko gapokatka. Xani Gita wa Yineru Wgenno samyookatka mukochire-runemyoya. ⁴² Gyotunotanutka. Gayanutka. Gi gowukatkalu nsamyokjerupa.”

Geso kashichka

⁴³ Waneklutka yanumsanatiniwa Geso, runatka Gota. Walenwa pamole gepi rixinri. Waleymana gixolune yine kyoglolewaprerune, kgagajererune. Wannanwa tsrukakalune sasertotene gayinerutene, yonchikgapineyegirune koxa, tsrunyegirune koxa. Gotaymamnutkana.

⁴⁴ Wa samyokjeru genekagnapatutkana saturutu gimaxiklechi. Wane chinna wale, “Girukta namlutanu gita, Walepakni. Gkashichanru. Ganikanru. Ggirukotpotumtanru.”

⁴⁵ Runinitka, waneklutka runyegitlu. Wane chinru, “¡Yimaklewatachri! ¡Yimaklewatachri!” Ramlutlu.

⁴⁶ Romyokyegimtluna. Kashichluna. ⁴⁷ Wa satu wane gwanatachri koshpakyoglolewapreta. Rustaklu wa sasertote gitsrukate potu wayegeru. Yostakjepitlu.

⁴⁸ Geso wane china, “¿Gishpakamta gixa yoglolewapiyima gagajeyma, kachowguru pixka gixa kashretnoge? ⁴⁹ Pagognemnunanuka gixayma nwanata, nunkaklewanata wa kpushiwakapjiya. Gi wa wane gkashichyano, seyni wa poyagkakikolupa wa yonatkalurkaka, wane gixyatcano.”

⁵⁰ Ruknokamtluna pejnuruneko. Rasukatkana.

⁵¹ Satu jeji gomkagitlu sapwakmanetachri gichrataya. Jeyne kashichlu. ⁵² Wa wale ruknokachratamtlu. Rasukyana mamkatni.

Geso sasertote gitsrukate potu yegi

⁵³ Ranikluna Geso sasertotene gitsrukate potu yegi. Rapatna Walyegiya pejnuruneko tsrukakalune sasertotene, tsrune, yonchikgapine. ⁵⁴ Wa Petro gomkagitlu gogajixigiyako. Sasertote gitsrukatepotupjipotunanuko romkagitlu. Tuplanata towrechineyima. Rolkanata chichpawa.

⁵⁵ Wa tsrukakalune sasertotene, pejnuruneko jemanshinikankakjetikowakaya rujgaluna gipgujtawelumluka Gesoya rupninriya, seyni gi rukshikluna. ⁵⁶ Gi rixanu gixo gipgujtatlu maleshawaka, seyni wa rupgujtaweluna gi wa pixkakakluni. ⁵⁷ Pimrine gapoka. Rupgujtatluna maleshawaka. Wane chinna wanna, ⁵⁸ “Wixa jemlu wane chininri, ‘Gita yotkakanunru wa tye kpushiwakapji myochi kamrutikaluru. Wa mapagogne chininri satu nkamrutanu myochi mkamrutikotpatka.’”

⁵⁹ Seyni rupgujtalna wanna koxa gi pixkakakluni.

⁶⁰ Wa sasertote gitsrukate potu tunwata ganikajitskalaya. Repomgalu wa Geso. Wane chinru, “¿Gikeko pugityano? ¿Klu rupgujtayayina wanna nyi Pixaya?”

⁶¹ Seyni Wale pochkeru. Gike rugita. Sasertote gitsrukate potu rumepe gepomgaletatnaklu. Wane chinru, “¿Pixlege wa Kristoyi Gimalwutkaluru Wgenyi?”

⁶² Geso wane china, “Gitakni.

Gixa getanno Gita, Yineru Wgenno, tuplatyawakapa potuklesreta ruyakle Goyakalu, nuninkoxapa kyachgapererumkoya tengogneya.”

⁶³ Giyagni wa sasertote gitsrukate potu suskakamkata. Wane china, “¿Klu wanepnute magatyawu gipgujtawatachine? ⁶⁴ Gjematkalu wa mupashiregnuchi china. ¿Gi pixka getle gixlu?”

Wa wanna pejnuruneko wane chinyegitluna wa Wale giklukanuwna rupninriya.

⁶⁵ Pimrine yinuwaka gitskagjeretanru, rushyagojitanruna, yotmutanruna. Wane chinruna, “Goyakalu tokanu peneklewatkozewa.” Towrechine giptagojitlu.

Petro nutatlu Geso

⁶⁶ Rapuko rawanata Petro panchiya. Tuna sato rupxakjero wa sasertote gitsrukate potu. ⁶⁷ Wa tetinri wa Petro rolkanatini, tyopukgatlu. Wane china, “Pixni Waleyimalutyi, Geso Nasare gajeru.”

⁶⁸ Seyni wale nutata. Wane china, “Gi numatlu. Gi koxa numatjemlu wa pchinyawaka.” Rushpaka. Maleka ya. Yanumatatka gaxawriya.

⁶⁹ Wa gipxaklewatachro getinri, tyinuwaka wane chinretatnakna wane gwanatachine, “Tyenwa satu wannate.”

⁷⁰ Seyni wale nutatatnaka. Gowukshini wane gwanatachine wane chinruna Petro, “Galikakni pixni satu wannatyi. Gi rixanu Kalile gajeryi.”

⁷¹ Yinuwaka kamakpiirewleta, wane chinreta Wale kawchinanu, “Gi numatpotunatlu wa tye jeji wa Walepirana gyanumsatinri.”

⁷² Waneklu gaxawriya yanumatatka gepi kata chininri. Petro gishiniklu wa tokanu Geso chinyawaklu, “Ma yanumatkanugnapi gaxawriya gepi kata, pnutatanno mapa kata.” Yanshinikanunatlu wa wale, chiyagatkatka.

1 Waneklutka wa goyechnokawa jemanshinikankakatkana wa tsrukakalune sasertotene, wa tsruneyma, wa yonchikgapineyima, wa ptowruneko jemanshinikankakachineyima. Rostutluna Geso. Ranikatkaluna. Pilato samyokatkaluna.

2 Pilato gepomgalu, “¿Pixlege wa Goteyone Pogiryi?”

Rugitlu. Wane china, “Pixa chinyawaka.”

3 Wa tsrukakalune sasertotene jigyegitlu gixo. 4 Repomgatnaklu Pilato. Wane chinru, “¿Gi ge pugita? Petanu. ¿Gi pajigyeglenanukta rixyegityina!”

5 Ga wa Geso gi wa waleko rugitya. Giyagni ruglajita Pilato.

6 Wa tsrugogneklu rushyegjetna gostutkaluru girukokta ragjitna. 7 Wane rawanata satu Warawasu giwakatletachri gostutkaluru yagotkakachineyima, giylawatachine yagotkak-luya. 8 Runna gixolune yine. Yinuwaka gajiretluna rixjetyawakna.

9 Pilato gigitna. Wane china, “¿Gi ge galuklu gita gishyegityapgi wa Pogirna Goteyone?”

10 Rumata ranxalna chinanu samyokluna tsrukakalune sasertotene.

11 Seyni wa tsrukakalune sasertotene komyekanshinikanutna gixolune yine rushyegit-yapna Warawasu galikakapni.

12 Rugitnatnakna Pilato. Wane china, “¿Klu nixyalu galuka wa gixa giwakyatyalu Goteyone Pogire?”

13 Wanna saplewatatnaka, “¿Koroshishkita putakjixaganru!”

14 Wane chinna Pilato, “¿Klu gektutu kamruta?”

Wanna saplewopotuta, “¿Koroshishkita putakjixaganru!”

15 Pilato galuka giglenshinikanretna yine. Giyagni rushyegitna Warawasu. Kochipjetka Geso. Rali kochipjeretkoklunutka, samyoklu koroshishkita rutakikolupa.

Solalone gapnokatu Geso

16 Wa solalone ganiklu wa tsru panchi gitokote. Walenwa Pretoryo. Tomgana ptowruneko wa solalone. 17 Yoshmakluna pakni yoshmookaluru pixkalutu mkachri. Yoshmakluna sagyeta kona kamgikolu. 18 Yinuwaka galukletluna, “¿Wuya, Goteyone Pogire!”

19 Ruylakjiwutluna katsluksuya. Rutskagjetluna. Yonogyegitluna. Yoptsojityegitluna. 20 Wa rali gapnokatletinitikaluna, komkagatkaluna wa pakni yoshmookaluru pixkalutu mkachri. Waleko gimkalu yoshmakatkaluna. Ranikatkaluna koroshishkita rutakyap-atkaluna.

21 Rutjikakluna satu giknogamtachri, Simo, Surene gajeru, Galegantro, Rogwo giru, wa sana ginyachri wa ranikyaplo wa Geso koroshishkitate.

22 Kolkota chinikowaka ranikatkaluna. Walenwa yokaakaluru, Jiwchiswaga yegi.

23 Renekluna winga smurna yapjetkalurga, seyni gi wa yoptotlo.

Koroshishkita rutaaka Geso

24 Koroshishkita rutakluna.

Kotspaltamkatluna.

Rutakluna rupenookaklena ranikyapluna satkaka.

25 Wa goyechnokawasreta koroshishkita rutakatkaluna. 26 Wa tokanu rogwaka gwachri yonatkaluru wa jigyegitikolu, wane china, “Wa Goteyone Pogire.”

27 Waleyima koroshishkita rutaakana gepi kachowgurune, satu potuklesreta, satu kegetesreta. 28 Poyagkaakatka Tokanchi Yonatkaluru, wane chinachri:

Mugleneyma kagwakikolupa Wale koxa.

29 Mupashiregnuchi chinruna giknogachine. Ruwnownojiwutna. Wane chinna, “¿Gaga! Wa Pixni wa kpushiwakapji yotkakachripyi, mapgogne chininri pkamrupjitanru. 30 Pixnanuko gognetkakinwa. Pujrukanu wa koroshishkitaya.”

31 Waneko pixka rixna wa tsrukakalune sasertotene gapnokatletlu. Wane chinkakna yonchikgapineyima, “Pimrine rognetskaka. Walenanuko gi rumkata gognetkaketnawa.

32 Kristo, Gisrayiline Pogire gijrukanu wa xani wa koroshishkitaya. Wetyaplu. Walixyaplu.” Wa Waleyima koroshishkita gitaakalune koxa yangalu.

33 Tumananutkani ruchpokatka psolchijnepotunanuyako kayinwakasreta rapokinpotunanuko. 34 Kayinwakpapko Geso saplewata. Tsuplaji rixa. Wane china, “*Geloyi, Geloyi, ¿Glama sawajtani?*” Walenwa yokaakaluru: “*Noyakalute, Noyakalute, ¿klu chinanu puknokatkano?*”

35 Jeminrina pimrine wane gwanatachine, wane chinna wanna, “Gjemanru. Tomgalu Giliya.”

36 Rasukamta satu. Katsopi kotsgatapyaluna kachgalu. Katsluksu rutaklu. Reneklu ruranrupa. Wane china, “Getashatanru. Wetkoxewa gikta runanu Giliya koshpakapyaplu.”

37 Geso tsruplaji rixa. Rupnanatka.

³⁸ Waneklutka mkachrichrata gimaletanatachri kpashiwaka potu gajeru giskakamtatka gepichratatkalu. Teno rumuyaka giskakletyatka chijiina. ³⁹ Wale ginaple tunwanata satu ksolaloteru. Retanata wane rixa gipnaletinri. Wane china, “Galikakpotunanni tye jejni Goyakalu Wgenni.”

⁴⁰ Wane koxa tunwanatna suxone. Retanatna gowukayako. Wa wannatskala rawanatna Mariya Maktala gajero, Mariya Santiyako mturu wa Gosi ginro, ga wa Salome koxa. ⁴¹ Wa wanna Kalile rawanatiniwa romkagjenatluna. Rupxakjenatluna. Wa pimrone gixo waneklu koxa, Waleyma kanikachine wa Gerosale.

Kapnatluna Geso

⁴² Wa kayi rixinitka wa galpokotikolgogne, walenwa gapnanutikalurgognesti. ⁴³ Gosi Garimate gajeru, jemanshinikankakjetikowaka gajeru kagwakpiratkaluru. Wale koxa kagwaklu pogirewatyawaka Goyakalu. Wane ya. Mpiikatu jiglokyegitlu Pilato. Ragjitlu Gesnimane. ⁴⁴ Wa Pilato giglajita wa rupninrinatka. Repuklu ksolaloteru. Repomgalu wa muchikawako rupninrinatka. ⁴⁵ Runkaklu wa ksolaloteru. Reneklu gimanetka Gosi. ⁴⁶ Wale gagitlu mkachrichrata. Jjrukatkalu. Poyitakalu mkachrichrata. Rutaklu yomlechi wa sotlu jitotikalurupna. Rakapurjixlu sotlu wa giyomle gipyaptote. ⁴⁷ Wa Mariya Maktala gajero, wa Mariya Gosi ginro, getanatna ginakakta rutakanunruna.

16

Yotunru gipnaluya

¹ Wa ruknoginitka wa gapnanutikalurgogne, Mariya Maktala gajero, wa Mariya Santiyako ginro, wa Salome, ragjitlona pgamlugalo wa ruyogatyapluna. ² Goyechnokawpotuko muchinangogne simana wane yana yomlechi yegi. Tkachi gishpakatka. ³ Wane chinkakananumtna wannakakluko, “;Katmakla gakapururutyanywure sotlu yomlechi gipyaptote gajeru?”

⁴ Wa retinitkaluna, retluna wa sotlu gajritkalurutka. Gi rixanu tsrupotunanu sotlu. ⁵ Jiglokatkana yomlechi. Retluna jeji tuplanatachri potuklesreta, gimkalu gowukalu gitakachri klatalu. Ruglajpotutna.

⁶ Wane chinna wale, “Gi wa giglajitanu. Gijgalu Geso, Nasare gajeru, wa koroshishkita gitakanatkaluru. Yotunomatka. Gi gewitkalu. Getanru rutakikowaka. ⁷ Seyni gyanutka. Ginkakanna wa yimaklene, Petro koxa, Wale gapka wane kosekingi. Kalile yanu. Wane getinitkalu chinyawakpotukgi.”

⁸ Wane yiyatkana. Rasukamtna yomlechiya. Wa rutatatna. Ruglajitna. Giketsotaji runkakna, piklena chinanu.

⁹ Wa yotunotinitka wa goyechnokawpotuko muchinangogne wa simanatka, rupgijewnayegitlu muchinanu wa Mariya Maktala gajero. Walanwa ruknokakamchitetanro payokgipre kamchine. ¹⁰ Tyinitka wala. Tunkakna wa Waleymanunenanu, wa wamonuwanatachine, chiyaganatachine. ¹¹ Wa wanna jemyegitinitkalu ruwekinritka, wa retikolutka walaya, gi ralixna.

¹² Wanepnute gepi wa wanna yanananumta sana yachine. Geso wane gipgijewnayegitna. Satuko kogetkogatka. ¹³ Wane yiyatkana. Runkakna pimrine. Gi wannako ralixna.

¹⁴ Ralipretka rupgijewnayegitna Geso pamole satupjene wa tuplanatinna nikawakakwaya. Chigetjetanna wa ma malixleya shikowgajitinriyana, gi rixanu gi ralixkana retjene yotunomtinritka.

¹⁵ Wane chinna Wale, “Psolchijneko gyanu. Ginkakletanru Kiglerpotunanu Tokanchi pejnurunenanuko giyakotkalune yegi. ¹⁶ Wa galixachripa katko wale gognetkaako, seyini wa malixakletu giklukanuwnayegijixko. ¹⁷ Tyekaka getkalurkaka kamrujetanna wa galixachine. Gita giwakaya ruknokirinna kamchine. Gerotu patokanchikaka yanumatinna. ¹⁸ Koschekanruna gimnukaka. Ruririnna kamakalu gi wa rumtukanna. Wa yayixachine gogo rutakamyotanna. Ruglewatanna.”

¹⁹ Wa Gitsrukaachi gali yanumsayegletinitkana, tengogne yoptotikatka. Tuplatatka Goyakalu potuklesretate. ²⁰ Wanna gishpakamtatka. Runkaklewatna pasretamnunanukaya. Wa Gitsrukaachi gikamrurawatna. Wannaya Goyakalu kamrujetlu getkalurkaka. Gitsrukaachi poyegitlu tokanu wa getkalurkakayma. Wane gixkalurupa.

Kiglerpotunanu Tokanchi Kpashiri Lokasu Yonatanru

Teyogwilo chinanupni

¹ Wane rixa. Gi gepika yagota yonretlu wixa yegi kamrutikalurutkapirana. Yagota ginkakpokwakletluna. ² Waneko pixka rixna reynuwaklewayakawa getachine. Wannanwa tokanchi kamruklerune. Ga wa wanna samyokwu tyekakapirana. ³ Giyagni kigle getle nixlu gita koxa nyonyegityi, kshinikanuru potu Teyogwilo. Rixpokotyawaka nunkakyi. Gi rixanu reynuwakayakawa nomkaginshinikanpiranpotutlu, ⁴ pumatpotutyaplu koxa pixa poyegitkalurni wa tokanchi punkakikolu.

Gwa Katlewakleru girune

⁵ Gotechijne pogire Giroreklunanu, waneru satu sasertote, Sakariya giwokatletachri, Gawiya kopishaneya gitaakaluru. Ganunronwa Gaaroklopisha. Gilisawetinwa tgi-waka. ⁶ Ga wa gepiko poyagkakachinni Goyakalu getanuya. Muklukanuwnakane. Romk-agitluna pejnuruko Gitsrukaachi yokanatanru, Wale gitakanru. ⁷ Gi kwugenna gi rixanu migatni Gilisaweti, ga wa gepiko gi gepika walapu waneyanatkana.

Gwa gishpakle ginkakagnaputka

⁸ Wa gipapko gapokinpatka sasertote kamrure kamrutinri Goyakalu getanu, wane rixa. ⁹ Sasertotene gixjetyawaka, wale gitaaka yochpikyaplu pgamlupagiri. Kpashiwaka potu Gitsrukaachinu jigloka. ¹⁰ Pejnuruneko gixolune yine maleka gagijoggenatya yochpikakopshini pgamlupagiri.

¹¹ Gitsrukaachitowreru gipgijewnayegitlu. Pgamlupagiri yochpikjetikowakakwa potuklesretate tunwata. ¹² Wa retinitkalu Sakariya, kojwakanshinikanutnanwa. Tsruru piklu rixa. ¹³ Ga wa Goyakalutowreru wane chinru, “Sakariya, gi pikanu. Gi rixanu pagijoggnere jemka. Ga wa pganunro Gilisaweti gishpaakananru puturu. Gwa giwakanatanru. ¹⁴ Pumuwatanu. Pumjikano. Gixo yine gimuwatanu rushpakinri chinanupa. ¹⁵ Gi rixanu tsrupni Goyakalu getanu. Gi wa wingako ruranu. Gi wa kapsagaluko ruranu. Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanru potu rixanu, runronanwakyakawa. ¹⁶ Gixo Gisrayiliklopishane satkakanu puturupa Gitsrukaachi Royakalutna yegi. ¹⁷ Giwekikaluruya, Giliya pixka, ga wa ruyakleya runanu. Ma mapoakanuwa Gitsrukaachi, wale gapka kosekanu. Wale satkagajinshinikanutanna girchine wugenenna yegi; ga wa kaalirerune satkakyapa kanshinikanurune rixinripna poyagkakachine pixka. Yine galpokotachripni Gitsrukaachi chinanu gilepokotkalunepa.”

¹⁸ Sakariya wane chinru Goyakalutowreru, “¿Gi nixpoko gimatletanru? Gi rixanu tsrutsolejinatkano. Ga wa ngranuro koxa gi gepika walapu waneyatkalu.”

¹⁹ Goyakalutowreru gigitlu. Wane chinru, “Gitni Kawrilno. Goyakalustsi tunwatachirno. Gitni yokanatkalurno nuynumsatyapyi, ga wa nunkakyapyi tye kiglerupirana. ²⁰ Ga wa xani myanumatkatupyi. Gi punkata yanumletannuna wale wane gixkoklugognepotunanukopa, pma malixtokanutkalchinanno. Gigogne poyagkaakalurupni ntokanu.”

²¹ Ga wa yine kagwakanatlu Sakariya. Ruglajitna wa kpashiwaka ramginritka chinanu. ²² Ga wa rushpakamtinitka, gi rumkata yanumletanatka. Rumatna wa pagixanu retinritnatka getkaluru kpashiwakaya. Rutsejrigjeyegishatatkana. Myanumatkatunannatkana.

²³ Wane rixa. Poyagkakalu wa sasertote kamrure. Rali poyagkakletinitkalu, gipji yatka. ²⁴ Ruknoginitka walegognekaka, kamshirotkani ganunro Gilisaweti. Pamyo ksuru tyogimatnawa. Wane china, ²⁵ “Giyagni wane rixno Gitsrukaachi, wa walegogne retyano konpatetyapatkano yine getanuya.”

Geso gishpakle ginkakagnaputka

²⁶ Patsrujire ksuru chininri Goyakalu yokanatlu gitowreru Kawrili. Satu pokchi Nasare giwokatletachri, Kalilesreta, yokanatlu. ²⁷ Makloji jeji metkatowa yegi yokanatlu. Satu jeji gipiranrotka, Gosi giwokatletachri, Tawiklopisha. Wala makloji giwaka Mariyani.

²⁸ Wala yegi jigloka Goyakalutowreru. Wane china, “Mariya, gimutkalurpotyi. Pixay-malu Gitsrukaachi.”

²⁹ Tkojwakanshinikanutnanwa wale tokanu chinanu. Tnutanshinikanuta gi pixkalutuknige wa tye galuklewlu. ³⁰ Giyagni wa Goyakalutowreru wane chinro, “Mariya, gi pikanu. Gi rixanu Goyakalu gimutatkayi. ³¹ Xani pmushiwatanu. Pushpaakananru puturu. Pgiwakanatanru Geso. ³² Tyepni wa tsru. Teno potu Gajeru Wgene chinko. Gitsrukaachi Goyakalu genekanru rutsrukutni Tawi pogirewatyawaka.

³³ Gakownniklopishane yegi pogirewogogenatini. Pogirewatyawaka gike rixiniko nikawnanu.”

³⁴ Giyagni Mariya wane chinru Goyakalutowreru, “¿Gi rixpokotanu wa tye? Gi rixanu gi jeji numatawa.”

³⁵ Goyakalutowreru gigita. Wane chinro, “Giwekikaluru Kpashiri ginyegitanyi. Teno potu Gajeru giyakle chikletyegitanyi. Giyagkoxni kpashiripni gishpakachripa wane chinko Goyakalu Wgene. ³⁶ Ga wa petanro. Pumole koxa Gilisaweti wala koxa tutsroginiko tmushiwata. Toturupni. Patsrujire ksuryegitkalo wa migato chinkaluronanu. ³⁷ Gi rixanu Goyakalu gi satuna ma mumkatanutni.”

³⁸ Giyagni Mariya wane china, “Gitsrukaachi wayegrerno. Wane nixikolupa pixa chinyawakpotuko.”

Wala yegi yiyatka Goyakalutowreru.

Mariya salwayegitlo Gilisaweti

³⁹ Walegognekaka tpalnamta Mariya. Kmagkatewaka tya. Teyakawamta. Gotechijne gajeru pokchi tya. ⁴⁰ Sakariyapi tjiglokamta. Taluklo Gilisaweti. ⁴¹ Wane tixatka. Wa Gilisaweti yijnaka galukletinikalo wa Mariya, wa mturu tonanwaka gajeru ruptekepa. Wa Gilisaweti Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanro potu gixachrotkani. ⁴² Tsuru saple tixa. Wane china sapleta, “Giglenshinikanyegitkaluryi pixje suxonyegiya. Giglenshinikanyegitkaluru punanwaka gishpakyachripa. ⁴³ ¿Gi nixge gita wa tye giknogyapno, wa Nutsrukate ginro ginyegityawakno? ⁴⁴ Gi rixanu neyijnako galukletiniyakawayi, wa mturu nonanwaka gajeru ruptekepa rumuwle chinanu. ⁴⁵ Giglenshinikanyegitkaluro galixachro, gi rixanu poyagakikolupa wa tunkakikolupirana, wa Gitsrukaachi ginkakjixyalo.”

⁴⁶ Mariya wane china,

Numalwutlu Gitsrukaachi nonshinikanuya.

⁴⁷ Ga wa numuwyeigilto Goyakalu, Nognetkakjeru.

⁴⁸ Gi rixanu mpogireto retyano wayegrerno.

Xaniyakawa giglenshinikanyegitkalurno

Wane chinannona pejnurune gimuweekakgoggenatachinepa

gapkatatachineshklumnunanukapa.

⁴⁹ Gi rixanu wa Kgiyaklewakleru tsrupirana kamruyegitno.

Kpashiri giwakni.

⁵⁰ Retwamonunanumtna pagwashlukaka gimuweekakgoggenatachinmnunanuka wa pikjene.

⁵¹ Muchkowamyota. Galixkotnachinewa rajiyina

ga wa ginshinikanuyna kopalatna.

⁵² Pogirewatyawakna tsrukakalune ruknoka.

Mpogirene tsrune rutaka.

⁵³ Kiglerkakaya jinanu rixkakna nachichachine.

Ga wa ponikolune maleshayalune yokanatna.

⁵⁴ Ruxaklu wayegeru Gisrayili,

gi rixanu rushiniklu retwamonrewle,

⁵⁵ Chinyawakpotukna wutsrukateni,

Gawra ga wa giklopishane rushinityawakpotuko.

⁵⁶ Mapa ksuru Gilisawetiyma wane twa Mariya. Wanepnute topji tsatokatnaka.

Gwa Katlewakleru gishpakle

⁵⁷ Ga wa Gilisaweti poyagakatkalu togogne tushpakawgenetinripatka, rushpakatka toturu. ⁵⁸ Yijnakotinitkana tumwastsitanune ga wa tomolene wa tsru getwamonre rixyalo Gitsrukaachi, rumuwatna walayma.

⁵⁹ Wane rixatka. Yokgipogogne chininri runna wa sajruka gistakletyapatkaluna wa mturu. Ruru giwakmaka rutakluna, Sakariya. ⁶⁰ Tugita runro. Wane china, “Gike. Seyni Gwa giwakatko.”

⁶¹ Wane chinrona, “Gi satuna pumole wane tye giwaka giwakatletachri.”

⁶² Rutsejrigyegitluna ruru klu giwaka ralukyalo wale. ⁶³ Ragjitlu pamta. Yonatlu. Wane china, “Gwanwa giwaka.”

Pejnuruneko giglajita.

⁶⁴ Waneklu Sakariya kotpuknamatka ga wa ginnu. Yanumatatka. Rumalwutlu Goyakalu. ⁶⁵ Tsuru piklu rixanna pejnuruneko rumwastsitanune. Ga wa psoluko Gotechijne gajeru kmagkatewaka pogiwatya pejnuruko tyepirankaka. ⁶⁶ Pejnuruneko yijnakotachine gimretpiranatlu rajiyina. Wane chinna, “¿Gi gixachrini: xani tye mturu? Gi rixanu waleyimalu Goyakalu.”

Tokanchi reneklewatyawaka Sakariya

- ⁶⁷ Ga wa Sakariyani ruru, Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanru potu. Goyakalu tokanu reneklewata. Wane china:
⁶⁸ Gimalwutkalurni Gitsrukaachi, Gisrayiline Goyakalute.
 Salwayegitna rayinerutene koshpakapna.
⁶⁹ Wixa yegi rupgujewnakakyalu Gognetkaklewatachri potu,
 satu wayegrerni Tawniklopisha.
⁷⁰ Reyinuwakleyakawa wane chinjetyawakpotuko
 pejnurunniko kpashirinni tokanchi geneklewatachinniya,
⁷¹ Gognewatikalurupapirana, wkamnixjeneyegiya,
 ga wa pejnuruneko wayegixjeneyegiya.
⁷² Gi rixanu retwamonutna wutsrukatenni
 ga wa rushiniklu kpashiri tokanu rupiratanru. ⁷³ Wutsrukatni Gawrani rupiratya
 Wale kawchinanu
 renekyapwu
⁷⁴ Mpiikonewpu wushatkapko wkamnixjeneyegiya,
 Wale yegi wkamrurawatniripa,
⁷⁵ Kpashirinepwu, poyagkakachinepwu
 Goyakalu getanu psollogneko wugogne.
⁷⁶ Ga wa pixa, mturu,
 teno potu Gajeru tokanu geneklewatachri pchinko
 Gi rixanu Gitsrukaachi kosekachripyi
 palpogkapotyaplu.
⁷⁷ Rayinerutene pumatkakanu gognewatikalurupirana
 kaspukmukochiretikolupna,
⁷⁸ Woyakalute gishiniklewle ga wa retwamonrewle chinanu,
 Wa wale chinanu salwayegitwu
 pokamlatachri tengogne potu gishpakyachri.
⁷⁹ Wane rixa pokamlatyegityapna mapshagwaka gwachine,
 ga wa gipnalchikle tuplanatachinena,
 wkosekikolupa, giclewanshinikanrugapo gayinripa.
⁸⁰ Ga wa mturu tseruwana. Muchkowata Giwekikaluruya. Yineru mwiyawakanu
 rawanata walegognepotunanuko wa Gisrayiline yegi rupgujewnini.

2*Geso gishpakle*

¹ Wane rixatka walegognekaka. Susa Gakosto yokanrewata psolchijne gajeneko gitakgiwatakilolupa. Walepirana pogiwata. ² Tye muchinana gapka gitakgiwatakilolu wane gixka wa Surchijne girukotewatyachri rixini Surino. ³ Satkaka waleko gipokchi ya, rutakgiwatakilolupna pejnuruneko.

⁴ Giyagni Kalilichijne gajeru pokchi Nasare yiyatka Gosi. Gotchijne kanika. Tawi pokchi ya Wele chinikowaka. Tawiklopishni wale. Tawnineru. ⁵ Wa rutakgiwatakilolupa Mariyayma rupiratanro. Kamshirni wala. ⁶ Wane rixatka. Wane rawanatinna tpoyagkakatkalu togogne tushpakawgenetinripatka. ⁷ Tushpaakakatkalu muchinanu toturu. Mkachrichrata tpoyitkatlu. Prachine wakane nikjetyawaka tuklukakatkalu, gi rixanu maleshayna pagruko pnu giyakatyachine gwajetyawaka.

Goyakalutoweru ginkakapna girukotapratachine

⁸ Walesretako wanena girukotapratachine, maleka gwachine, girukotaprayechnotachine. ⁹ Goyakalutoweru gapyegitna wanna. Gitsrukaachi gatajiwnale yochigyegitna. Pikpotutna. Tsru piklu rixna.

¹⁰ Ga wa Goyakalutoweru wane chinna, “Gi mpikanu. Gi rixanu kigleru tokanchi nunkakapgi, tsru gimuwulpirana, pejnuruneko yinenupni. ¹¹ Tawi pokchi rushpakya xani gixa chinanu Gognetkaklewatachri. Walenwa Kristo Gitsrukaachi. ¹² Waleko rumatikolupa: Gikshikanru mturu mkachrichrata poyitkaluru; prachine nikjetyawaka giklugachri.”

¹³ Walegnapunanu Goyakalutoweruymatkana gixolune solalone tengogne gajene. Goyakalu gimalwutachine. Wane chinachine:

¹⁴ Goyakalu gimalwutkaluru teno potu Gajeru.

Ga wa tyechijne gajene yinenupa giclewanshinikanrewlu,
 wa gigenishinikanutachinenupa.

Girukotapratachine salwayentaplu prachinepiya

¹⁵ Wane rixatka. Wanna yegi yiyatkana Goyakalutowrerune. Tengogne yatkana. Ga wa girukotapratachine wane chinkakna, “Wele gayanu xani. Wetapanru tyepirana wa giknogachri wa Gitsrukaachi ginkakjixyawu.”

¹⁶ Giyampotu wane yatkana. Rukshiklona Mariya, ga wa Gosi, ga wa mturu prachine nikjetyawaka giklugachritka. ¹⁷ Wa retinitkaluna, pogitatkaluna wa mturupirana, wa chinikowakna. ¹⁸ Ga wa pejnuruneko yijnakotachine giglajita wa girukotapratachine chinyawakna. ¹⁹ Ga wa Mariya pejnuruko tyekakapirana tumreta tajiya. Tyanshinikanpiranatlu. ²⁰ Satokatkana girukotapratachine. Ralixkotluna Goyakalu ga wa rumalwutluna pejnurukopiranaya, wa yijnakotanruna ga wa retanruna, wa chinikowakpotukna.

Sajruka gistakletikolu Geso

²¹ Yokgippogne chininitka wa sajruka gistakletikolpatka wa mturu, giwakatka Geso, wa Goyakalutowreru giwakatyawaklu, ma nanwakchi mawakanuwa giwakatlu.

Goyakalu yegi raniika Geso

²² Wa poyagkakgognetkatka powralu rutakikulupna, wa Moysisi Tokanu Yokanatkaluru chinyawakpotuko, Gerosale ranikatkaluna, wa Gitsrukaachi renekyapatkaluna. ²³ Wa rixyongatyawaka Gitsrukaachi Tokanu Yokanatkaluru: *Pejnuruneko jejine kotpukawu-genewlemapatini kphashirine chinkalunepni Gitsrukaachi chinanupa.* ²⁴ Wa genekashlu giylatkalurupa renekanna wa Gitsrukaachi Tokanu Yokanatkaluru chinyawaka: *Gepirine kamowane, waka gepi motkoko wgenene.*

²⁵ Gerosale waneru satu jeji, Simo giwakatletachri. Walenwa jeji poyagkakachri ga wa kqipashiregolu. Wale kagwaklu rumnanukikolupna Gisrayiline. Waleymalu Giwekikaluru Kpashiri. ²⁶ Giwekikaluru Kpashiriya runkaaka gichi rupnanu ma metkanuwalu Gitsrukaachi Kristote. ²⁷ Giwekikaluruya kphasiwakapji yatka. Wa kphasiwakapji ranikinitkaluna rurune wa mturu Geso, wane rixyapatkaluna wa rixjetyawakna wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu. ²⁸ Giyagni wale kampukatkalu. Rumalwutlu Goyakalu. Wane china:

²⁹ “Xani, Gitsrukaachi, petasha yaletanutkalu pwayegeru
giglewanshinikanutachri pchintokanutyawaka.

³⁰ Gi rixanu noygalpotuko netyatkalu gognewatikaluru Pisanu,

³¹ Wa pejnuruneko yine getanu palpokotanru.

³² Pokamlatachripni payinyegiya gigpujewnakachripa.
Ga wa payinerutene Gisrayiline yochigyegitachripni.”

Simo giglenshinikanyegitna ruru, runro

³³ Ga wa ruru, runro giglajita wa wale wane chinikowaka. ³⁴ Simo giglenshinikanyegitna. Wane chinro runro Mariya, “Pjemanu. Wa Tye gitaaka rujrukinripna, ga wa yotunomtinripna gixolune Gisrayiline. Rutaaka rumatikolupa rixinripa. Gapatkalurupni Wale, ³⁵ rupgujewninripa gixolunenshinikangaji. Ga wa yoglolewapi yoglonshinikanutanyi pixako.”

Gana ginkakletpiranyegitlu Geso

³⁶ Wane koxa twanata Gana, tokanchi geneklewatachro, Panwuri nshicho. Gaseriklopishni. Gixo potu walapu waneyatkalu. Talixinitka, payokgipre walapu tganuru yegi twanata. ³⁷ Gipnagnurutachrotkani, ga wa yokgipimole gepkoxamkoje walapu waneyatkalu. Goyechno ga wa gogi gi tushpaka kphasiwakapjiya. Togajirewatinri ga wa tagjigognetinri Gitsrukaachi yegi tkamjurewatya. ³⁸ Walepako tapoka. Wala koxa gipgujatlu Goyakalu. Walepirana tunkakleta pejnuruneko kagwakachinyegiya, gognewatikaluru Gerosale chinanu kagwakachine.

Satokatkana; Nasare yana.

³⁹ Wa poyagkakinitkaluna wa pejnurkakakopirana wa Gitsrukaachi Tokanu Yokanatkaluru chinyawaka, satokatkana. Kalilechijne gajeru pokchi, Nasare, yatkana. ⁴⁰ Ga wa mturu tseruwna. Ga wa muchkowanunumta. Kgimatkaluru potu rixinri. Ga wa Goyakalu gimutlewe waneylutni.

Kgimatkalerunyeglu Geso

⁴¹ Pawalapkaka Gerosale yana rurune, wa meyiwlulu yegi, Tsuru Giknoglushgogne. ⁴² Wa pamole gepi walapu chininitka, Gerosale kanikna meyiwlugogneklu, rixjetyawakna. ⁴³ Nikawnogognetinika, satokatkana. Ga wa mturu Geso Gerosale rutukatka. Gi rumatna rurune rutukinritka. ⁴⁴ Kagwakluna rumotsananumtjene yegi rawamtinri. Pagogne yanru yinitkana, rujgatkaluna gimolenna yegi ga wa rumatanunna yegi. ⁴⁵ Wa ma mukshikanutkaluna, Gerosale satokna. Rujganunumtluna. ⁴⁶ Wane rixatka. Mappogne giknoginitka, kphasiwakapji rukshiyatkaluna. Kgimatkalerune ganikajite tuplanata.

Jemanatna, ga wa repomgana. ⁴⁷Pejnuruneko wa yijnakotjene giglajita rushinikanuwleya ga wa Wale gigityawakna.

⁴⁸Wa retinitkaluna, ruglajitna. Runro wane chinru, “Noturu, ¿klu chinanu wane pixwu? Gi rixanu, gita ga wa puru gijgayi. Kachingajpotwu.”

⁴⁹Giyagni Wale wane chinna, “¿Klu chinanu gijgano? ¿Gi ge gimata wa Nuru kamrure numkata kamruretarka?”

⁵⁰Gi rumata jempluna wale tokanu wa chinyawakna.

⁵¹Wannayma yopikatka. Nasare yatka. Yijnakotna. Runro taji gimretpiranatlu pejnuruko tyijnakotanru ga wa tetanrupirana. ⁵²Ga wa Geso tseruwnagimatkalawleta. Ya tseruwnaleta. Pnuteyaka Goyakalu gigleretyawaka kamruta, ga wa yine gigleretyawaka koxa.

3

Gwa Katlewakleru ginkaklewle

¹Pamole pamyo walapu girukotlewatinitka Tiweryo Susa, Ponsyo Pilato girukotlewata Gotesretaya. Ga wa Girore girukotlewata Kalilesretaya. Ga wa repuru Wilipi girukotlewata Gitorisretaya ga wa Trakonitesretaya. Ga wa Lisani girukotlewata Gawilinisretaya. ²Sasertotene gitsrukatenepotu rixanatinna Ganasu ga wa Kaygwasu, Goyakalu tokanu ginyegitlu Gwa, Sakariya wgene, yineru mwiyawakanuya. ³Psoluko Gorta Gaggasretchijne yamta. Runkakletananumtlu katlupirana renshinikanutinripna yine, ga wa kaspukmukochiretikolupna. ⁴Wane rixa chinyongatyawaka Gisayiya tokanchi geneklewatachri kirukate:

*Yineru mwiyawakanu saplewatyachri tokanu:
Galpokotanru Gitsrukaachi gatnugapote.*

Mpotukatanru gigapkaka.

⁵Pejnuruko magkachpalkaka tsepotkalurupni.
*Pejnuruko magkamriji ga wa mturu magka
patenkaklutkalurupni.*

*Ga wa katpagapakalu potukatgapotkalurupni.
Ga wa kamlojgapolu pgayamta rixgapotko.*

⁶*Ga wa pejnuruko yineru
getanru gognewatikaluru Goyakalunu.*

⁷Ga wa Gwa wane chinna gixolune yine gishpakamtachine wale katyapna, “Gimnu pixkalungi. ¿Katu ginkakgi gasukyegityawaku Goyakalu jgekanupa? ⁸Giyagni gkamrutanru genshinikanrewlu gimuknu kamrure. Gi wa ginyuwaka wane chinkakletanu, ‘Waneywu wutsrukatni Gawrani.’ Gi rixanu gita wane chingi, Goyakalu gimkata gipgujewnakkakletanna Gawraklopishanemka tyekaka sotlukakaya. ⁹Xani koxa gagmunasko rapokatka gepchi. Pejnuruko gagmuna kiglejiru mwanutu kayiikalurni. Xirnachri ruknokona. Waneko pixka rixko yineru kigleru kamrurchi ma kamrutkanupa.”

¿Klu wkamrutanu?

¹⁰Ga wa gixolune yine gepomgalu. Wane chinruna, “Giyagni ¿klu wkamrutanu?”

¹¹Rugita Gwa. Wane chinna, “Wa gepi mkachri waneyalutu, renekanru waneyamijetu. Ga wa nikchi waneyalutu waneko pixka rixanu.”

¹²Runkoxna gijgawenutachine katikolupna. Wane chinruna, “Yimaklewatachri, ¿klu wkamrutanu?”

¹³Wale wane chinna, “Gi wa gitaakaluru pnute gijganu.”

¹⁴Solalone koxa gepomgalu. Wane chinruna, “¿Ga wa wixa klu wkamrutanu?”

Wane chinna wanna, “Gi satuna mpiikakanu sroschi gijginriya. Gi koxa gapatlewatanu. Mpoyagnutanru gwenutikolu.”

Gwa pnute muchkonurutu

¹⁵Kagwakanatna yine. Pejnuruneko rajiyina gishinikanuwyegitlu Gwa, gikta Kristoni. ¹⁶Pejnuruneko rugita Gwa. Wane chinna, “Gita galikakni katgi gonuya. Ga wa runa gita pnute muchkonurutu. Gi wa gita gimuluni nkoshpirokyaplu yoshmaklejixitsa. Wale katangi Giwekikaluru Kpashiriya ga wa xirnachriya. ¹⁷Ruplokapre gimyo gwa. Triko powratpotutanru giylakaaajetikowaka. Rapatjetanru trikneji rumretyawakaplu, ga wa yoxikanru gichicha xirniywaka gike rixiniko muwnakatupa. Waneko pixka rixanunna yinepni. Genshinikanutachine rumretanu, ga wa menshinikanutkane xirnachri ruknokanu.” ¹⁸Giyagni gixo giykolu ga wa pimripirana giykolu kigleru galikakni runkakletna yine.

Yoshmaakaluru Gwa

¹⁹ Giyagni Gwa gijretlu Girore pasreta girukotlewatyachri wa Giroryana repuru Wilipi gnunro chinanu, ga wa pejnuruko mugletu kamrutanru Girore chinanu. ²⁰ Pejnuruko tyekaka pnute potu rixyatka. Yoshmakikowaka rushyayegitlu Gwa.

Geso katka

²¹ Ma yoshmaakonuwa Gwa wane rixatka. Pejnuruneko yine katkatka, ga wa Geso koza katkatka. Ga wa ragjigognetini tengogne kotpuuka. ²² Wale yegi Giwekikaluru Kpashiri gijrukata, kamanemnuru. Motkoko pixka rixmanemta. Waneylu tokanchi tengogneya wane chinachri, “Pixni Noturyi nalukanruyi. Pixa gigletanshinkanutno.”

²³ Waleko Geso mapamole walapustsitka. Gosi wgene kagwakikaluru.

Geso gitsrukatenni giwaakaka

²⁴ Ga wa Gosni wa Gili wgene. Walenwa Mata wgene.

Walenwa Rewi wgene. Walenwa Melchi wgene.

Walenwa Ganasu wgene. Walenwa Gosi wgene.

²⁵ Walenwa Matati wgene. Walenwa Gamo wgene.

Walenwa Nawomo wgene. Walenwa Gesli wgene.

Walenwa Naaka wgene.

²⁶ Walenwa Mati wgene.

Walenwa Matati wgene. Walenwa Simi wgene.

Walenwa Gosi wgene. Walenwa Gota wgene.

²⁷ Walenwa Gowana wgene. Walenwa Resa wgene.

Walenwa Sorowawil wgene. Walenwa Salatili wgene.

Walenwa Neri wgene.

²⁸ Walenwa Melchi wgene.

Walenwa Gawti wgene. Walenwa Kosami wgene.

Walenwa Gelmotami wgene. Walenwa Geri wgene.

²⁹ Walenwa Geso wgene. Walenwa Giliyase wgene.

Walenwa Goreyi wgene. Walenwa Matati wgene.

Walenwa Rewi wgene.

³⁰ Walenwa Simo wgene.

Walenwa Gota wgene. Walenwa Gosi wgene.

Walenwa Gonani wgene. Walenwa Giliyachi wgene.

³¹ Walenwa Meleya wgene. Walenwa Maynani wgene.

Walenwa Nata wgene. Walenwa Tawi wgene.

³² Walenwa Gesi wgene. Walenwa Gowe wgene.

Walenwa Poosi wgene. Walenwa Salmo wgene.

Walenwa Naasoni wgene.

³³ Walenwa Gaminata wgene.

Walenwa Gatni wgene.

Walenwa Pare wgene. Walenwa Gota wgene.

³⁴ Walenwa Gakowo wgene.

Walenwa Gisaaka wgene. Walenwa Gawra wgene.

Walenwa Tara wgene. Walenwa Nachori wgene.

³⁵ Walenwa Sarochi wgene. Walenwa Rakawo wgene.

Walenwa Paleka wgene. Walenwa Gewre wgene.

Walenwa Sala wgene.

³⁶ Walenwa Kaanani wgene.

Walenwa Garpaksa wgene. Walenwa Seme wgene.

Walenwa Nowe wgene. Walenwa Lamechi wgene.

³⁷ Walenwa Matosala wgene.

Walenwa Genochi wgene.

Walenwa Gare wgene.

Walenwa Malereri wgene.

Walenwa Kaanani wgene.

³⁸ Walenwa Genoso wgene.

Walenwa Seti wgene.

Walenwa Gata wgene.

Walenwa Goyakalu wgene.

¹ Ga wa Geso Gorta satokyatka. Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanrupotni. Yineru mwiyawakanu raniika Giwekikaluru chinanu. ² Gepkoxamkojmolgogne tsru kamchi yantaletlu. Gike nika walegognekaka. Ruknoogognetinitka, nachneru.

³ Giyagni tsru kamchi wane chinru, “Goyakalu Wgene pixinipa, wane pchinanru tye sotlu jimapro rixinwa.”

⁴ Geso gigitlu, “Wane chinyongayegitkalurutkani: *Gi wa niikalurupje ruwekyayineru.*”

⁵ Tenolu potu magka raniklu. Pshinitsonuji rekagigitlu pejnuruko pogirewatyawaakaka psolchijiko. ⁶ Tsrur kamchi wane chinru, “Nutakanyi tye ptowruko chinanu. Ptowruko pogirewle nenekanyi. Gi rixanu gita samyookalurni, ga wa katukta naluka nenekanru. ⁷ Wa pyoptsojityegitinipno pejnuruko pisanpatkani.”

⁸ Geso gigitlu, wane chinru, “Yonatkalurutkani:

Gitsrukaachi Poyakalute pyoptsojityegitanu.

Walepje pkamrureweyegitanu.”

⁹ Giyagni Gerosale raniklu. Kpashiwakapji gwachri tenoptaji potu rutaklu. Wane chinru, “Goyakalu Wgene pchininipa, gewi pakaxikamtini. ¹⁰ Gi rixanu wane chinyongayegitkalurutkani:

Gitowrene towutyegitanyi wanna girukotyapyi.

¹¹ Ga wa:

Kashichanyina gimyoyna,

gi pagogneko sotlu putspejixitiripa.”

¹² Geso gigitlu. Wane chinru, “Kampiranalutkani: *Gi pyantaletanru Gitsrukaachi Poyakalute.*”

¹³ Rali yantaletletinitkalu pejnuruko yantaletlewulaya, Wale yegi yiyatka tsru kamchi. Wanepshini retashatlu.

Geso yinuwaka kamrurewleta

¹⁴ Ga wa Giwekikaluru giyakleya satokatka Geso. Kalile yatka. Psolchijiko walesreta pogiwapiranatyatka. ¹⁵ Wanna ginkaklewawaklepjjikaka runkaklewatyatka. Gimalwutkalurni pejnuruneyako.

Nasare giknokikaluru Geso

¹⁶ Nasare yatka, wa tseruwakikwaka. Rixjetyawaka gapnanutikalurgogne jigloketlu ginkaklewawakapji. Palna. Retyongata. ¹⁷ Tokanchi geneklewatachri Gisayiya kirukate reneeka. Koprakatka kiruka. Rukshiklu wane china yongatyawaka:

¹⁸ *Gita rawa Gitsrukaachinu Giwekikaluru.*

Gi rixanu Wale tsomitno

Kiglerpotunanu Tokanchi nenekyapna

kwamonurune.

Wale yokanatno kashikanotkalune yegi

nunkakletyaplu gishpakikolupirana.

Ga wa maygalene yegi, gimrekgalupirana.

Nkoshpakyapna kapsakletkalune.

¹⁹ *Nunkakletyaplu Gitsrukaachi*

gimutlewe walapute.

²⁰ Sapururutatka kiruka. Kamrurewatachri renekatka. Tuplatatka. Pejruneko ginkaklewawakapji gwanatachine yopukgapotutlu. ²¹ Yinuwaka wane chinretna, “Xawakni poyagkaakatk tye Tokanchi Yonatkaluru gixa jemanu.”

²² Pejruneko pogitlu. Ruglajyegitluna rumutlewe tokanuya, wa yanumatini. Wanna wane china, “¿Gi ge Gosi wgenekni wa Tye?”

²³ Wane china Geso, “Pejrunekgi gixa tye yapkaku nchinanno, ‘Kpinrewakleru, putuukakinwa pixnanuko. Klunerukta wyijnakpiranyegitanru Kapernawo kamrutikaluruya, gewi koxa puchijneya pkamrutinri.’”

²⁴ Wane china, “Galikakni wane nchingi, gi satuna tokanchi geneklewatachri galuukalurni gichijneya. ²⁵ Galikakni wane nchingi, Giliyaklanu tengogne gishyatkalurunanni. Mapa walapu ga wa patrurije ksuru rushyanatka, ga wa tsru nachinanni psolchijneko. Waleklu gi gepikananna gipnagnurutachrone Gisrayilichijneya.

²⁶ Seyni gi satona wanna yegi yokanatka Giliya, seyni Sarepta Pokchi, Sitosreta yokanatka, sato suxo gipnagnurutachro yegi. ²⁷ Giliseyo tokanchi geneklewatachrikulanu gi gepikananna gijirgitutachine Gisrayilichijne gwachine. Seyni gi satuna wa nyi powratka. Ga wa Naama galikakni Suri gajeru powratka.”

²⁸ Giyagni pejnuruneko ginkaklewawakapji gwachine ramewnapotutna, tyeperana yinjakotinna. ²⁹ Palnamtna. Pokchi malekate ranikluna. Pokchi magkatetajapotuko ranikluna, yotkakyapmakluna gitskata. ³⁰ Seyni Wale wanna ganikajite yapamta. Yatka.

Jeji kamchi waneyalutu

³¹ Yopikamatka. Kapernawo yatka, Kalilesreta gajeru pokchi. Gapnanutikalurgognekaka runkakaklewjeta. ³² Runkaklewle koglajejetna, gi rixanu tsru gitaakaluru tokanni.

³³ Ginkaklewawakapi waneru satu jeji kamchi puchotlewatachri waneyalutu. Wale tsru saple gixa. ³⁴ Wane china, “¡Ya! ¿Gi pixannatkawu Geso Nasare gajeru? ¿Puna pumtukopotutapyapwu? Numaty katyi Pixa Kpashiryi Goyakalunu.”

³⁵ Geso chigetjetlu. Wane china, “Pochkepyi. Pushpakanutka waleya.” Giyagni wa kamchi ganikajitskalaya yawnakaklu. Wale rushpakamtyatka. Gi wa rumtukamtlu.

³⁶ Tsruglajru rixna pejnuruneko. Wannakakluko giynumsakaka. Wane chinkakna, “¿Klu tokanchinwa tye, gi rixanu tsru gitaakaluru ga wa kgiyaklewaklerni rixa yokanretna kamchine puchotlewatachine? Rushpakamtna.” ³⁷ Pogita piranamtkatka psoluko walesreta sajrukleya.

Geso gituukaklo Petro gimajiro

³⁸ Palnamta Geso. Ginkaklewawakapi yiyatka. Simopji jigloka. Simo gimajirni tsru pachwalu kashichanro. Wala chinanu ragjtluna. ³⁹ Walastsi tunwata. Chigetjetlu pachwalu. Kaspukakalo pachwalu. Waneklu tpalnamtatka. Tupxakatkana.

Rumxikinitka tkachi, gixolune gituukaaka

⁴⁰ Wa rumxikinitka tkachi, pejnuruneko yayixmoletachine ga wa pimrine yayixachine waneyalune, satumnunanuka gagijewnalkakaya ranikyegitluna. Satkaka rutakamyogogota. Rutuukakna. ⁴¹ Kamchi gishpakyegitna gi gepiko koxa. Saplewamtachine wane china saplemtna, “Pixni Goyakalu Wgenyi.”

Seyni rujretna. Gi retasha yanumsaletanna tyepirankakaya, gi rixanu rumatluna Walenwa Kristo.

Runkaklewananumtya Geso

⁴² Gogi rixinitka rushpakamta. Yineru mwiyawakanu ya. Ga wa gixolune yine jigjalu. Yayegitluna. Chipetmakluna wa wanna yegi ma yinitipachi. ⁴³ Seyni Wale wane china, “Numkata papokchikaka Kiglerpotunanu Tokanchi ginkaklewletya, Goyakalu pogirewatyawakapirana. Gi rixanu wale chinanukni nyokanatka.” ⁴⁴ Ginkaklewawakapjikakaya runkaklewananumtya Gotechijneya.

5*Gixo potu shimni sajiika ruyakleya*

¹ Wane rixatka. Genesare Powgawnaga rawanata. Gixolune yine gachpaklu, Goyakalu tokanu yijnakotinripna. ² Retlo gepni kanawa, gipowgawnaga gwanatachro. Chalugjetachine gitspakamtanrotka. Rerkachalnetna. ³ Sato kanawa rupteka, Simo kanawate. Simo ragjita ganikajgayaka ranikyaplu. Kanawa tuplata. Runkaklewegitna gixolune yine.

⁴ Rutuka ginkaklewletinitka, wane chinru Simo, “Tengawaka gyanu. Giknokchalnetanu shima gkashichinripa.”

⁵ Simo gigitlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, psolyechnoko wkamrurewpotuta. Giketso-taaji wkashichana. Seyni Pixa tokanu chinanu, wuknokanru chalu.”

⁶ Wane rixinitkana gixo potu shimni sajikna. Ruskatana chalnenina. ⁷ Rupxaalunna repnomoyegitna wa sato kanawa gwanatachine wa rupxakapyapna. Runna. Gepi kanawa tsepotna. Wane tixa gimxiklepotutana kanawni. ⁸ Wa Simo Petro getinitkalu, Gesosoji rapokamta Petro. Wane china, “Puxrikyegitanno, Gitsrukaachi. Gi rixanu gitni jejno kmukochirerno.”

⁹ Gi rixanu ruglajpotutana ga wa pejnuruneko waleymalune gixoluro shima chinanu wa kashichanrona. ¹⁰ Waneko pixka rixna Gakowo ga wa Gwa, Sewereyo wgenene, wa Simo gipxaalune.

Ga wa Geso wane chinru Simo, “Gi pikanu. Xaniyakawa kyinegaklerpatkayi.”

¹¹ Chiji kosepowamtatkalona kanawakaka. Pejnuruko ruknokamtatkana. Romkagitatkaluna.

Geso gituukaklu gijirgitutachri

¹² Wane rixatka. Satu pokchi rawanadini, waneru satu jeji gijirgitutachripotuna. Geso reta. Yoptsojityegitlu. Chiji yonogita. Ragjtlu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, palukiniplu pumkata powratletanunno.”

¹³ Giyagni romyokyegitlu. Kamruklu. Wane chinru, “Naluklu. Powrapatkayi.” Wanekluyakawa gijirgitlu gitukyegitkatkalu wale.

¹⁴ Ga wa Geso gijretatkalu gi satuna runkakinripa, seyini, “Pyanu,” chinru. “Sasertote pekakitapinwa. Penekashatanru powranuya wa Moysisi yokanatanru. Walepni nupgugatjeru wanna chinanu.”

¹⁵ Seyini pnute pogitka Walepirana. Giyagni gixolune yine gapatyegitlu wa yinakotyapluna, wa rutuukakikolupna yayixleyina. ¹⁶ Seyini Wale gixirikamta. Yineru mwiyawakanu ya. Wane ragjigognetya.

Geso gituukaklu giktegachri

¹⁷ Pagogne wane rixatka. Wale ginkaklewanata. Wane tuplanatna Gwariseyone ga wa Tokanchi Yokanatkalu yimaklewatachine. Wanna papokchimmunanuka ruyakatyana, Kalilesreta, Gotesreta, ga wa Gerosale koxa. Waneru Gitsrukaachi giyakle rutuukakyapna.

¹⁸ Giyagni pimrine jejine ganiklu satu jeji gijekoya. Walenwa giktegachri. Rujgaluna wa gitoko yoshmakletanruna, Gesostsi rutakyapluna. ¹⁹ Gi rukshikluna gi rixpoko yoshmakletluna gixolune yine chinanu. Panchi gogo ratskotatkana. Washreswa jjiirukyaluna gijekoya. Ganikaji Gesostsi rutakluna. ²⁰ Geso getlu wanna galixle. Wane china, “Jeji, pmukochirkaka kaspuukatkayi.”

²¹ Giyagni wa yonchikgapine ga wa Gwariseyone yinuwaka yanshinikanretna. Wane chinna, “¿Gi gixachrinwa Tye wa mupashiregnuchi china yanumsalet? ¿Katu gimkata kaspukmukochiirewleta? Satupjeru, Goyakalupje.”

²² Giyagni Geso gimata wane rixanshinikanutinrina. Rugita. Wane chinna, ²³ “¿Klu chinanu wane gixanshinikanuta tyekaka wa gajiya? ¿Girni wa myapretpotu, wane chinyalu giktegachri, ‘Wa pmukochirkaka kaspuukatkayi,’ ga wa wane chinyalu, ‘Pyotunotanu. Pyanutka?’ ²⁴ Wa gimatyaplu wa Gita Yineru Wgenno gitaakalurno tye chijiya kaspukmukochirewletachripa,” wane chinru giktegachri, “Pixa wane nchina, Pyotunotanu. Pkoschekjekomtanu. Pyanutka pupji.”

²⁵ Waneklu yotunomatka wa pejnurune wanna getanu. Koscheklu rukluganatyawakamta. Gippi yatka. Rumalwumtlu Goyakalu. ²⁶ Pejnurunniko giglajitana, ga wa rumalwutluna Goyakalu. Tsrupiklu rixna. Wane chinna, “Kogljawatachri weta xawakni.”

Rewi tomgaka

²⁷ Wanepnute rushpakamta. Retlu satu gijgawenutachri. Rewi giwaktletachri, gijgawenutikwaka tuplanatachri. Wane chinru, “Pomkagitanno.”

²⁸ Ruknokamtlu pejnurkakako. Palnamta. Romkagitatkalu.

Gijgawenutachine rumnika Geso

²⁹ Rewi tsru nachnewlu kamruta gipjiya. Gi gepikna wane gijgawenutachine ga wa pimrine koxa wannayma tuplanatachine nikikowakaya. ³⁰ Gwariseyone ga wa yonchikgaprenna kegemgana Geso yimaklenyegiya. Wane chinna, “¿Gi rixatka wa wannayma nika, rura, wanna gijgawenutachine, wanna kmukochirerune?”

³¹ Rugita Geso. Wane chinna, “Wa gichkolune gi galuklu kpinrewakleru, seyini yayixachine galuklu. ³² Gi wa nuna ntomgiyapna poyagkakachine seyini wanna kmukochirerune ntomginripni renshinikanutinripna.”

Gogajirewlupirana repomgana

³³ Giyagni wanna wane chinru, “Wa Gwa yimaklene gogajirewata gixo kata ga wa ragjigognetkoxna. Waneko pixka rixna wa Gwariseyone yimaklene. Ga wa Pixa yimaklene nikna ga wa rurna.”

³⁴ Wane chinna Geso, “Gi rumkata gogajirewletna kashimyolu getachine, wanna yegi rawinikopshini gnurowatachri, xani pixka Gita gimwakopshinna nyimaklene. ³⁵ Runinpatka pagogne wa gnurowatachri konikolgognepatka wannaya. Waneklugogne rogakjirewatanna wanna.”

³⁶ Yapkaklu koxa runkakna. Wane china, “Gikena gamatlu gerotsama wa mkachritsole. Wane rixkoklunu wa gerotsama suskaktsoletlu. Gi koxa pixkakakluni gitsole ga wa gerotsamayma. ³⁷ Gikena giyokgatlu winga gerotu tsapakka tsrutsoleji. Wane rixkoklunutka winga gerotu suskakanru tsapakni. Tuyokgata wino. Tsapakka salewna. ³⁸ Seyini wa winga gerotu tsapa gerotu tuyokgatka. ³⁹ Gi satuna kapokotga girachri galuklu gerotga. Gi rixanu wane china, ‘Kapokotga galikaka kiglepotlu.’ ”

¹ Wane rixatka. Sana yapanatna Gesoyma gapnanutikalurgogne. Ga wa yimaklene sustakagwumtluna gitaklugwu. Gimyoyna jipekamtluna. Nikamtluna. ² Pimrine Gwariseyone wane china, “¿Klu chinanu wane rixna gapnanutikalurgogne wa ginanshichkalurgogne?”

³ Rugita Geso. Wane chinna, “¿Gi ge pagogne getyongapiranyegitlu Tawi kamrutanru wa nachichini wale ga wa waleymalune koxa?” ⁴ Gi rixpoko jiglokletlu Goyakalupji. Jimaprokaka gekakgitkalurkaka koscheka. Niklu. Ga wa waleymalune koxa reneka. Walenwa ginanshichkaluru niklu. Sasertotenepeje nikanruni.”

⁵ Wane chinna, “Gapnanutikalurgogne koxa Gitsrukato Gita wa Yineru Wgenno.”

Jeji giprigamyotachri

⁶ Wane rixa koxa satu gapnanutikalurgogne. Ginkaklewakapji jigloka. Wane runkalewatya. Wane rawanata satu jeji potukdemyo giprigamyotyachri. ⁷ Giruktatluna yonchikgapine ga wa Gwariseyone, wa gapnanutikalurgogne rutuukaklewjetiniri. Rujgaluna wa jigyegityapluna. ⁸ Seyni Wale gimatlu yanshinikanutanruna. Wane chinru wa jeji giprigamyotachri, “Pyotunotanu. Ganikaji ptunwatanu.”

Giyagni yotunomatka. Ganikaji tunwata. ⁹ Giyagni Geso wane chinna, “Nepomgangi, ¿girmi wa gapnanutikalurgogne muklukanutu kamrutkalurupa, waka kiglerge waka gekuttlege? ¿Gognetaklurge giweklu waka giylalu?”

¹⁰ Geso geknokoyegitna pejnuruneko. Wane chinru, “Pomyokanu.” Wane rixa. Ruglewamyotatka. ¹¹ Seprolokpotutatkana. Yanumsayegakna wannakakluko gi rixpokotaranuna Geso.

Wa pamole gepi tsoमितka

¹² Wane rixatka walegognekaka. Magka ya. Ragjigognetapa. Psolu yechnoko ruynumatlu Goyakalu. ¹³ Gogi rixinitka, tomgana yimaklene. Tsoमितna pamole gepi wanna. Yokanatanune chinkoxna. ¹⁴ Wa Simo. Wale rutakgiwakata Petro. Ga wa repuru Gantirishi, ga wa Santiyako, ga wa Gwa, ga wa Wilipi, ga wa Wartolo. ¹⁵ Ga wa Matiyo, ga wa Tomasu, ga wa Santiyako, Galgweyo wgene, ga wa Simo wa Muchkopiranawatachri chinkaluru. ¹⁶ Ga wa Gota, Santiyako wgene. Ga wa Gota Giskaryote. Walenwa samyokjerupa.

Gimta chiji runkalewatya

¹⁷ Wannayma yopikatka. Wa gimta chiji rawna ga wa gixolune yimaklene ga wa gixolune potu yine, psoluko Gotesreta gajene, ga wa Gerosale gajene, ga wa tsru wenusti Tiro ga wa Sitosreta gajene. ¹⁸ Runna yijnakotyapluna, ga wa ragjewnalna rutuukakikolupna. Ga wa kamchine puchotlewatachine kojwakanunena gituukaakalunetkani. ¹⁹ Pejnuruneko gixolune yine galuka kamrukletlu Geso, gi rixanu Waleya rushpaka giyaklu. Pejnuruneko rutuukaka.

Giglenshinikanyegitikolu ga wa “igi waneni!” chinyegitikolu

²⁰ Tunogyegitna yimaklene. Wane china:

Giglenshinikanyegitkalungi kwamonurungi,

gi rixanu gixanni Goyakalu pogirewatyawaka.

²¹ Giglenshinikanyegitkalungi xani nachichachingi,

gi rixanu jinanurunepgi.

Giglenshinikanyegitkalungi chiyagatachingi xani,

gi rixanu gitsolguwatachinepgi.

²² “Giglenshinikanyegitkalunepgi wa yine gayegixinipgi, ga wa ruxrikyegitinipgina, ga wa yanginipgina, ga wa ma maluka yijnaklegiwakatinipgina wa mugletu pixka, Gita wa Yineru Wgenno chinanupa.

²³ “Walgogne gimuwatachinepgi. Giptetanu gimuwleya. Gi rixanu tsrupotni gapnutikolupa tengogneya. Gi rixanu tokanchi geneklewatachine wane gixka rutsrukateniyna.

²⁴ Seyni igi wanengi gixa ponikolungi!

gi rixanu waneyatkagi psoluko gimnanukikolu.

²⁵ ¿Gi wanengi gixa jinanurungi xani!

gi rixanu nachichachinepgi.

¿Gi wanengi gixa xawakni gitsolguwatachingi!

gi rixanu wamonuwatachinepgi, chiyagatachinepgi.

²⁶ “¿Gi wanengi gixa wa pejnuruneko yine kiglerune chinanungi! gi rixanu tokanchi geneklewatachine migjene wane gixka rutsrukateniyna.

“Gishinikanna gkamnixjene,” china Geso

²⁷ “Seyni wane nchingi gixa, yijnakotachingi, gishinikanna gkamnixjene. Kigle getle gixanna gayegixjene. ²⁸ Gagjitanru Goyakalu ruglenshinikanyegitanna gkamakpiratjene.

Gagjigogneyegitanna gektotetjene. ²⁹ Ga wa puptagojitjeru pasretgoji koxa penekanru. Ga wa pkonpatatjeru gi wa pumkalu koxa pchipetinri. ³⁰ Katukta gagjitinipyi, penekanru. Ga wa wane pixle konachripa, gi wa psatkakjixanru. ³¹ Gikta gixpoko galuka gixkota gixa wa yineya, waneko pixka pixanna wanna.

³² “Gi rixanu wa gishinikjene gishinikinipa, *ɔkluneruya mpoyagnutiko?* Gi rixanu kmukochirewaklerune koxa gishinikna wa rushinikjena. ³³ Ga wa kigle getle gixinipna wa kigle getle gixjene, *ɔkluneruya mpoyagnutiko?* Gi rixanu kmukochirewaklerune waneko pixka gixa. ³⁴ Wa nserojiprojite genekinna wa gkagwaka nsatkakletjenepa wane pejnupotuko, *ɔkluneruya mpoyagnutiko?* Wa kmukochirewaklerune koxa sroschi genekjetna wa wane pejnu kagwaka satkakjenepa. ³⁵ Seyni gishinikanna gkamnixjene. Kigle getle gixanna. Nserojiprojite genekanu mkagwaka satkakletkoto. Tsrutu potu gapnutikolupa. Teno potu Gajeru wgenenepgi. Gi rixanu retwamonutna wa poyagnu mchinkane ga wa muglene. ³⁶ Kgetwamonuklerunepgi, Giru pixka kgetwamonuklerni Wale.

Gi wa kgiklukanuru nchinanru satu

³⁷ “Gi gitakyagoklewatanu, gma mutakyagokikotkoxapgi gixa. Gi wa kgiklukanuru nchinanru satu, wa gixa koxa kgiklukanurune gma chinikotkoxapa gixa. Gkaspukiinna pimrine, gixa koxa kaspukikalunepgi. ³⁸ Geneklewashatanu, ga wa gixa koxa genekashatko. Yagotkaluru pnute, salyatkaluru, yoshkishkitkaluru, yomitachrinatka yine genekangi. Wa yantapi gixa yantajetinri, walako gyantatiko.”

³⁹ Satu yapkaku runkakna. “*ɔRumkatge maygaletu koseketlu maygaletu? ɔGi ge kapna rumujruukakanna?* ⁴⁰ Yimaklechi gi wa tsrunwa yimaklewatachri pnute. Seyni galpokotkaluru yimakjeruko pixka rixanu.

⁴¹ “*ɔKlu chinanu petlu kapopejiru pumoleygale gwachri, ga wa puygaleko gwachri kaknalu gi peta?* ⁴² *ɔGi pchinru pumole, ‘Gichikaka. Nwanruchi puygale gajeru kapopejiru?’* Gi petlu wa puygale gwaknatachri. Sanowashatachriyi. Muchinanu gapka puknokanruchi kaknalu puygale gajeru. Waneklu petpotutanutkalu puknokoyaplu pumoleygale gwachri kapopejiru.

Gijiya rumatika satkaka gagmuna

⁴³ “Gi rixanu maleshlu kigleru gagmuna muglejiwletu. Maleshkoxlw mugletu gagmuna kiglejiwleru. ⁴⁴ Gi rixanu gijiya rumatika satkaka gagmuna. Gi rixanu gi wa kawshipiri tjirgika gikersagi. Gi koxa kawshiri tjirgika gowaji. ⁴⁵ Kigleru yineru raji ponikowle kigleru, kiglekakalu koshpakya. Mugletu yineru ponikowle mugletu mugletkaka koshpakya. Gi rixanu gixu potu rajgajeru yanumsatya ginamaya.

Goyakalu tokanu yijnakotachri

⁴⁶ “*ɔKlu chinanu wane nchinno, ‘Gitsrukaachi, Gitsrukaachi,’* Ga wa gi wa nchinyawakgi gkamruta? ⁴⁷ Girukokta nunyegitjeru, wa ntokanu yijnakotachri ga wa wane rixlu, nekakitangi giru pixka rixa. ⁴⁸ Jeji pixkalutni kamrupjitachri. Wale jitotlu. Teno rixlu. Sotlumta gogo ruglepokotlu. Rapompotutini wenu, yoshkigamtlu waleppi. Gi rumkata kowjeweretlu, gi rixanu giglepokotikwaka rutaaka. ⁴⁹ Giyagni girukokta yijnakotlu gi wane rixa, jeji pixkalutu kamrupjitachri. Mshikowakanu chiji rutaklu muglepokotikowakanu chiji. Yoshkigamtlu gonu. Waneklu yawnamtanatka. Tsrutu yawnalu rixana waleppi.”

7

Geso gituukaku satu ksolaloteru wayegreru

¹ Wa rali ginkakletinitka pejnuruko tokanu ga wa yine yijnakotlu. Giyagni Kaper-nawo yatka. ² Satu ksolaloteru wayegreru raluksanru potu yayixyana. Rupnakastinatnani. ³ Yijnakpiranyegitlu Geso. Goteyone tsrutene yokanata Wale yegi. Ragjijixlu rutskalatyaplu wayegreru. ⁴ Rapyegitinitkaluna Geso, ragjipotutluna. Wane chinruna, “Rumukluni wale wane rixkolupa. ⁵ Gi rixanu rushinikanerutwu. Wale kamrupjijixlu wunkaklewawaklepji.” ⁶ Geso wannayma wane ya. Seyni gi gowukatkalu gipji, ksolaloteru yokanyegitlu rumatetanune. Wane chinruna, “*Gi pkojwakinwa, Gitsrukaachi.* Gi rixanu gi numukluyi wa nopji washrempuko pjiglokinripa. ⁷ Tye chinanu koxa gi wa numukluyi netyayi wa nyayegityapyi. Seyni wane pchintokanushatanu. Nwayegreru gitakanutka. ⁸ Gi rixanu gita koxa jejno tsru gitaakalune rapukote gwachrino. Gita koxa solalone gitakika. Wane nchinru wa tye, ‘Pyanutka.’ Yatka. Satu wane nchina, ‘Punanu,’ Runa. Wane nchinru nwayegreru, ‘Pkamrutanru wa tye,’ Kamrutlu.”

⁹ Geso yijnakotinri, ruglajita waleya. Ruprotakyegitna. Wane chinna gixolune yine romkagitjene, “Galikaka wane nchingi, gi satuna Gisrayiline yegi nukshikyalu tye pixkalutu galixlewlu.”

¹⁰ Panchi satokinitkana wa yokanatkalune, retatkaluna wayegrechri gitukachritka.

Nayi gajero gipnagnurutachro wgene ruweekaka Geso

¹¹ Wanepnute wane rixatka. Pokchi yatka Nayi chinikowaka. Waleymamnuna yimaklene ga wa gixolune yine. ¹² Pokchi gipgyaptotesti rapokinitkana, maleka koshaaka satu gipnachri satupjerutu toturu runro. Gipnagnurutachroni wala. Gixolune yine pokchi gajene gimotsatlo. ¹³ Wa Gitsrukaachi getinro, retwamonutlo. Wane chinro, “Gi pchiyaganu.”

¹⁴ Kayegiklu. Kamruklu ruklugyawakamta. Ranikjene tunwata. Wane china, “Makluji, pixa wane nchina, pyotunotanu.” ¹⁵ Giyagni tuplata wa gipnapachritka. Yinuwaka yanumsaleta. Giyagni runro renekatkalu.

¹⁶ Giyagni pejnuruneko pikana. Rumalwutluna Goyakalu. Wane chinna, “Tsrutokanchi genelewatachri Goyakalunu gipgijewnayegitwu. Goyakalu salwayegitna rayinerutene.”

¹⁷ Pogiwata tyepirana psolchijnepotuko Gotechijneya ga wa psolusretayako.

Gwa Katlewaklerutowrene yokanatkalune

¹⁸ Gwa yimaklene ginkaklu wa pejnuruko Walepirana. Giyagni Gwa tomsatna gepi yimaklene. ¹⁹ Gitsrukaachi yegi yokanatna. Wane chinjixlu, “¿Pixlege wa ginachripi, waka satlachi wkagwakanu?”

²⁰ Giyagni wa jejine yayegitlu Wale. Wane chinruna, “Gwa Katlewakleru yokanatwu Pixa yegi. Wane chinjixwu, ¿Pixlege wa ginachripi, waka satlachi wkagwakanu?”

²¹ Wale pshinitsonu rutuukakna gixolune ragijewnalkakayna, ga wa salewnakakjerna, ga wa kamchineya. Ga wa gixo maygalene rumrekgakakna. ²² Rugita Geso. Wane chinna, “Gajewa. Ginkakapanru Gwa getanrukakaya ga wa gyijnakotanrukakaya: Maygalenenanu getatka. Ga wa myankanenanu yanatka. Ga wa gijirgitunatachine powratkatka. Ga wa majnakonenanu jemashatatka. Ga wa gipnachine yotunkaaka. Ga wa kwamonurune yegi runkaketika Kiglerpotunanu Tokanchi. ²³ Giglenshinikanyegitkaluru mutspetkatu Gitaya.”

Geso gipgujtatyawaklu Gwa Katlewakleru

²⁴ Wa yinitkana wa Gwatowrene, Geso yinuwaka ginkakletna gixolune yine Gwapirana, “¿Kluneru wa yineru mwiyawakanuwa getapa? ¿Satu katslu kannipgyalu kowshikanrurige?”

²⁵ Seyni ¿kluneru getapa? ¿Satu jeji popchimakalurege gitakachri? Gi rixanu pogirchineppi rawna wale potu mkachri ga wa popchimakalu gitakachine. ²⁶ Seyni ¿kluneru chinanu wane gya getletapa? ¿Satu tokanchi genelewatachirige getapinripa? Gigi, wane nchingi. Tokanchi genelewatachri pnute. ²⁷ Gi rixanu walenwa yonpiranyegitkaluru:

Petanu. Gita yokanatlu notowreru Pixa penute.

Wale galpokotanru patnugapote Pixa penute.

²⁸ “Gi rixanu wane nchingi, maeshlu satu suxo gishpakyachri Gwa Katlewakleru pnute tsru. Seyni wa mtserutu potu tengogne pogirewatyawakaya tsruni wale pnute.”

²⁹ Giyagni pejnuruneko yine ga wa gijgawenutachine yijnakonatu. Poyagkakachri chinruna Goyakalu, gi rixanu katkana Gwa katlewleya. ³⁰ Seyni wa Gwariseyone ga wa yonchikagapine ruknokluna Goyakalu gishinikyawaka wannayako, gi rixanu gi katkana waleyala.

Mturune giputu tuplanatachine

³¹ Wane china Gitsrukaachi, “Giyagni ¿giru pixka nutakanna nyi gimuweekakoggenatachine? ¿Kluneru pixka rixna?” ³² Mturune pixka, giputu tuplanatachine. Tomgakakna. Wane chinna:

Wtumlejyegitgi. Gi wa gansata gixa.

Wamonuwata gixa yegi.

Gi wa nchiyagata.

³³ “Gi rixanu runa Gwa Katlewakleru. Gi niklu jimapro. Gi ruuro winga. Wane nchina, ‘Kamchi waneylu.’ ³⁴ Nuna Gita Yineru Wgenno. Nikachri ga wa girachri. Wane nchina gixa, ‘Getanu. Satu jeji tsru nikalu. Winga kgirakleru. Gijgawenutachine ga wa kmukochirerune gipxaalu.’ ³⁵ Wa gimatkalewlu potukalu gekakgitka pejnuruneko wugenene chinanu.”

Simopji Gwariseyo rawanatini Geso

³⁶ Chanixlu satu Gwariseyo waleyama nikinripa. Giyagni Gwariseyoppi jigloka. Nikjetikowaka tuplata. ³⁷ Wane tixa. Tsrutokanchi wanero sato suxo kmukochirewaklero. Tumatinitka wa Gwariseyoppi tuplanatini, pastono pgamlugalo tanika. ³⁸ Gitjimne twanata gijixistsi. Chiyaganata. Tyinuwaka gigakajixletlu toktegaya. Tojiwutsa tsheyityalu. Tamlujixitlu. Ga wa tuyokgatlu wa pgamlugalo.

³⁹ Wa Gwariseyo getinri, wa tomgajeru wane china ginanwakaya, “Goyakalu tokanu geneklewatachri rixkamka wa tye, rumatanmaklo girni wa twu suxo ga wa gi pixkalotni wa kamrukjero. Kmukochirewaklerni.”

⁴⁰ Giyagni rugita Geso. Wane chinru, “Simo. Satu tokanchi naluka ginkakletyi.”

Wale gigita, “Wane pchinanu, Yimaklewatachri,” china.

⁴¹ Wane china Geso, “Satu sroschi marnawatyachri waneylu gepi riwishkatjene. Satu riwishkatlu pamyo pachaproji. Ga wa satu, pamyomoleproji riwishkatlu. ⁴² Maleshayna wa wenutyapluna. Giyagni kaspukyana gepiko. Giyagni ζgiru wa gepi rixinrina gishinikpotutlu?”

⁴³ Rugitlu Simo. Wane chinru, “Goo. Wale getko wa gixo potu kaspukikaluru.”

Giyagni wane chinru, “Wane potuko pchina gigleta.”

⁴⁴ Reknokyegitlu wa suxo. Wane chinru Simo, “Petlo twu suxo. Njiglokapjityi. Gi penekno gonu nojixi chinanu. Seyni wa twu tugaklu nojixi toktegaya ga wa tojiwutsaya tsheyitlu. ⁴⁵ Gi wa pamlutno. Seyni wa wala njiglokiniyakawa gi tkaspuka gamlujixletno. ⁴⁶ Gi wa ringi puyokjiwutno, seyni wa twu pgamlugalo tuyokjixitno. ⁴⁷ Giyagni wane nchinyi, gixoluru tmukochire tkaspukika. Giyagni tushinikpotutno. Ga wa ptsotsotajiko kaspukikaluru ptsotsotaji rushiniklewata.”

⁴⁸ Wane chinro wala, “Pmukochirkaka pkaspukikatka.”

⁴⁹ Giyagni Waleyma tuplanatachine yinuwaka wane chinanshinikanretna, “ζGi gixachringe wa Tye, wa mukochri koxa kaspukachri?”

⁵⁰ Giyagni wane chinro suxo, “Palixle gognetkakyi. Pyanutka. Kiglenshinikanpatkayi.”

8

Suxone, Geso gipxakachine

¹ Wanepnute wane rixatka. Papokchimmunanuka, tsru pokchi ga wa mturu pokchiya runkaklewananumta. Kiglerpotunanu Tokanchi runkakletananumta Goyakalu pogirewatyawakapirana. Ga wa pamole gepi Waleyma. ² Ga wa pimrone suxone gituukaakalune kamchineya ga wa yayixlukakaya. Mariya wa Maktala gajero chinkaluro. Walaya payokgipre kamchine giknokikaluro. ³ Ga wa Gwana, Chosa gnumro, Girore gitakanru, ga wa Sosana, ga wa pimrone gixo. Wanna gipxakna wane rixleyna.

Yapaklu kgitaklewaklerupirana

⁴ Gixolune potu yine Waleyma papokchimmunanuka giyaktyachinni. Wale yegi yatkana. Wane china yapkkluya,

⁵ “Satu kgitaklewakleru gishpakamta. Kopalajtapa. Kopalajitini, pimriji gatnugapostsi gapokajita. Rakatooka. Ga wa teno yapachine koshichine niklokajitlu. ⁶ Pimriji sotlu gwiywaka gapokajita. Rupcheknimka. Ruprigana gi rixanu gi kgachijiyeginru. ⁷ Pimriji kona yegi gapokajita. Konaymananuko tseruwna. Ga wa kona kapatanatku. ⁸ Ga wa pimriji kiglewaka chiji rapokajita. Rupchekatka. Jiwatatka. Ruxolewnapotuta.”

Wane chininitkalu tyeperana, wane china sapleta, “iGirukokta kajnakopnalu wa yijnakot-inripa, yijnakotanu!”

Geso ginkakpokowaklatlu yapaklu kgitaklewaklerupirana

⁹ Yimaklene gepomgalu klunerni wa tye yapkkluy. ¹⁰ Wane china, “Gixa geneeka gimatyaplu giyogimanatkaluru Goyakalu pogirewatyawakapirana. Seyni wa pimrine, yapkkluya,

Wa retinna ma metkanupna.

Ga wa jeminna ma mumatjeminitipna.

¹¹ “Ga wa tyenwa yapkkluy. Wa kajirujni wa Goyakalu tokanu. ¹² Ga ga wannanwa gatnugapostsi gwachine, wa yijnakotachine. Gowukshini runa tsru kamchi. Rajajerna tokanchi konanna, ma malixinitipna, ma mognetkakikotupna. ¹³ Ga wa sotlu gwiywaka gwachine, wa yijnaktokanutinitkaluna, rumuwleyna yoptotluna tokanchi. Seyni gi wa waneyna gitskina. Wa pshinitsonu galixachinepa, wa yantaletlewlupapko gapokini ruxrikinrina. ¹⁴ Ga wa kona yegi gapokajitachine, wannanwa yijnakotachine. Wa wane yinina, kojwakanshinikanrukaka, ga wa ponikowlu, ga wa meyiwlukaka tye gwashluya kapotlu tokanchi. Gi wa jiwatanatkana. ¹⁵ Ga wa kiglewaka chiji gapokajitachine, wannanwa potukgajirune, kigle gajirune. Yijnakotluna tokanchi. Kamrutluna. Kashnantakgongenatinrina. Jiwatinrina.

Maleshlu wa yogimatkaluru ma mupgujetikotupa

¹⁶ “Gike yochpiklo katalo yantapistono yogimatyaplo, waka shechi rapukote rutakyaplo. Seyni wa katalo kgapi tutaako, wa jiglokachine getyaplu tpokamlanu. ¹⁷ Gi rixanu maleshlu wa yogimatkaluru ma mupgujetikotupa. Gi wa pochkeruko mumatkotupni ga

wa mpogijetkotupni. ¹⁸ Xakoka wa gyijnakotanru. Gi rixanu wa waneyalutu reneeka. Ga wa waneyamigjetu, waneyapgutlu konikona.”

Geso ginro ga wa repurune

¹⁹ Runro ginyegitlu ga wa repurune. Gi rumkata gapyegletluna gixo yine chinanu. ²⁰ Runkaaka. Wane chinruna, “Punro, pepurune maleka rawna. Raluka getletyina.”

²¹ Giyagni rugitna. Wane chinna, “Nunro ga wa nepurune wannanwa yijnaktokanutlu Goyakalu, ga wa kamrutluna Wale chinyawaka.”

Geso gituukaklu kannipgyalu

²² Wane rixatka pagogne. Sato kanawa rupteka yimakleneyma. Wane chinna, “Tsuru wane wakanute gayanu.” Rutspegatkana.

²³ Koprugatinikopshinna Wale gimkamta. Ga wa yopyoka tsru kannipgyalu tsru wenuya. Tuygajetlo kanawa. Kyowikolni. ²⁴ Yayegitluna Wale. Komyekluna. Wane chinruna, “Gitsrukaachi, Gitsrukaachi, wupnannatka.”

Giyagni yotunota. Chigetjetlu kannipgyalu ga wa gishpurga. Rutukatka. Mayegixgataa rixanatka. ²⁵ Wane chinna, “¿Ginakatkalu galixle?” Pikanna. Ruglajitanna.

Wane chinkakna wannakakluko, “¿Gi gixachrikoxnige wa Tye, wa kannipgyaluy-mawaka towuta ga wa gonu? Ga wa yijnakotka.”

Geso gituukaklu Geraseno kamchichachri

²⁶ Gerasenonechijne rutspakna. Walenwa Kalile wenne wakanute. ²⁷ Wa ruptekinitka kanawaya, yoptotaplu satu jeji pokchi gajeru, kamchine waneyalutu. Gowukshini potu mamkatunatka. Gi panchiko rawa, seyni yomlechi rawa. ²⁸ Wale getinri Geso, saplewata. Chiji rapokamta Walestsi. Tsurplaji rixa. Wane china sapleweta, “¿Gi pixanutkano Geso, Goyakalu teno potu Gajeru Wgene? Nagjityi gi wa psaletpotutanno.” ²⁹ Gi rixanu Wale yokanatatkalu kamchiya wa jeji rushpakniripatka. Gi rixanu gixkatmaka kashichkatka. Rostutka. Yowumatsa rostutikamka. Ga wa supo yoshmakjixitka. Seyni sustonganru yowumatsni. Kamchi yokmentatlu yine mwiyawakanu yinripa.

³⁰ Geso gepomgalu, “¿Klu giwakyi?”

Wale wane china, “Gixoluru.” Gi rixanu gixo potu kamchine jigloklu wale.

³¹ Ragjitluna gitskata potu ma yinitipna. ³² Wanenanru magka gixoluru kochi. Nikanatna. Ragjitluna Wale yokanatyapna kamchine kochine jiglokinripna. Giyagni yokanatna. ³³ Giyagni jeji rushpakamtyatkana kamchine. Kochine jiglokammatkana. Gixoluru kochi gipjita girukya. Tsuru wenu rapokanna. Wane ragyekyanna.

³⁴ Wa kochine girukotachine, wa retinitkaluna wane rixinitka, rasukamtna. Runkaklewatna tsru pokchiya, ga wa sana gajene koxa. ³⁵ Runatkana retapyapluna wane gixachritka. Ga wa Geso yegi yana. Retamtluna wa jeji kamchine gishpakamtinritka. Tuplanatatka wa Gesojixisti. Kamkatkalu. Kanshinikanutkalu. Pikanna. ³⁶ Runkaklewatna wa getanatachine gi rixpoko gigitkotatka wa kamchitpachritka. ³⁷ Giyagni pejnuruneko gixolune Gerasenonesreta gajene gagjitlu yinripatka wannayegiya gi rixanu tsru piklu rixanna. Wa Wale kanawa ruptekatka. Satokatka.

³⁸ Ga wa wale jeji wa kamchine gishpakniritka ragjitlu Waleyma rixinripatka. Seyni Wale yokanatlu. Wane chinru, ³⁹ “Psatokanu. Pupji pyanutka. Pункakletanru Goyakalu gixyawakatkayi.” Wale yatka. Psolpokchiko runkakletamtyatkalu Geso gixyawakatkalu.

Gayro nshicho

⁴⁰ Wa Geso satokinitka kigle yoptole rixluna gixolune yine, gi rixanu pejnuruneko kagwakanatlu. ⁴¹ Rapoka satu jeji Gayro giwaketletachri. Walenwa ginkaklewawakapi gitsrukate. Gesojixisti yoptsojitamta. Ragjitlu gipji yinripa. ⁴² Gi rixanu waneylu satopjeroto rushicho. Wala pamole gepi walapu waneyatka. Tupnakastsinatkani.

Yanananumtiniwa gixolune yine gachpaklu.

Sato suxo kamrukamkaptostsitaplu Geso

⁴³ Sato suxo gigragalewatachrona. Pamole gepi walapu gigragalewatachrona. Gixo kpinrewaklerune chinanu tnikatlewatanatka ptowruko walanuko tixinri. Gikena gimkata gituukakletanro. ⁴⁴ Gitjimne tyapamta. Tkamrukamkaptostsitaplu. Wanekluyakawa tutsikagragatatka.

⁴⁵ Giyagni Geso wane china, “¿Katu kamrukapno?”

“Goo,” chinna pejnuruneko. Giyagni wane chinna Petro ga wa waleymalune, “Gitsrukaachi, gixolune yine gachpakyi ga wa kachinekyina.”

⁴⁶ Seyni Geso wane china, “Satu kamrukapno. Gi rixanu Gita gimata wa giyaklu gishpakamta Gityegiya.”

⁴⁷ Giyagni wa suxo getnawa gi wa tyogimatnawa, gitatachro gina. Tyoptsojityegitlu. Pejnuruneko getanu tunkakletnawa klu chinanu tkamruklu, ga wa wanekluyakawa tutukinritka.

⁴⁸ Wale wane chinro, “Wiwi, palixle gitskalakyi. Pyanu. Kiglenshinikanpatkayi.”

Geso yotunkaklo Gayro nshicho

⁴⁹ Yanumsatiniwa Wale, ginkaklewawakapji gitsrukatepji runya satu. Wane china, “Pshichni tupnanatka. Gi pkojwakanutkalu Yimaklewatachri.”

⁵⁰ Yijnakotinitkalu Geso, rugitlu. Wane chinru, “Gi pumyekanu. Palixashatanu. Ga wa tutskalganu.”

⁵¹ Panchi yatka. Gi satuna retasha jiglokleta Waleyama, seyni Petro ga wa Gwa ga wa Santiyako, ga wa mturo giru ga wa tunro wannapje. ⁵² Pejnuruneko chiyaganata, ga wa kegeknanuwatna. Wale wane china, “Gi nchiyaganu. Gi wa tupna seyni tumkanata.”

⁵³ Ruxpiranatluna gi rixanu rumatna wa tupninrinatka. ⁵⁴ Ga wa Wale kosemyotlu. Tomgalo. Wane china, “Mturo, pyotunotanutka.”

⁵⁵ Giyagni satokatka tuwekinri. Waneklu tyotunotatka. Renekjixatkalu tnikanru.

⁵⁶ Turune giglajinatachine. Wale gijretna gi satuna ma munkakinitipna wa wane gixkaluruka.

9

Pamole gepi yokanatka

¹ Tomsatna pamole gepi yimaklene. Renekna giyaklu. Rutaakoxna wa rutuukakyapna satumnunanuka yayixlu, ga wa pejnuruneko kamchine chinanu. ² Yokanatna Goyakalu pogirewatyawaka runkakletinripna, ga wa rutuukaklewatinripna. ³ Wane china, “Gikena ganikanu wa gatnugapoya, gi wa kanojerchiko, gi wa tsapako, gi wa gnikanruko, gi wa sroschiko, gi wa gepimkaluko ganikanu. ⁴ Ginakakokta giglokkanu satu panchi, wane gwanu, ga wa wane gishpakamtinpotunanuko. ⁵ Wa pejnuruneko wa gma yoptotjenepa, gishpakamtinpatka wa wane pokchiki, giplokjiximtanu gistapjixipagi wa rumatikolupna.”

⁶ Giyagni rushpakamtina. Papokchimnunanuka yana. Runkakletluna Kiglerpotunanu Tokanchi. Pasretamnunanuka rutuukaklewatyana.

Gwa Katlewakleru gipnale

⁷ Giyagni Girore pasreta girukotlewatyachri yijnakotinitkalu pejnuruko wane gixkaluruka, gi rumatanshinikanuta, gi rixanu pimrine wane china, “Gwa gipnacinetskalaya yotunomtyatka.” ⁸ Pimrine, “Giliya giggujewnatka,” china. Ga wa pimrine, “Satu wa tokanchi geneklewatachinni muchikawlurunninyegiya yotunotatka.”

⁹ Wane china Girore, “Gwa nustaknoojixanru. Giyagni ĩkatni xani wa tyekaka njempiranyegitanru?” Giyagni raluka getletlu. Satokatkana yokanatanune. Pejnuruko runkakluna wa kamrutanruna.

Pamyo waragkane geneka nikletka

¹⁰ Ranikna. Rutsalamta wannayma. Papokchi Wetsayta chinikowaka yana, wanna mkoje. ¹¹ Wa rumatinitkana wa gixolune, romkagitluna. Ga wa Wale yoptotna. Goyakalu pogirewatyawakapirana runkakna. Rutuukakna wa galuka pinitkalune.

¹² Rumxiikastsitkani, pamole gepi yayegitatkalu. Wane chinruna, “Pyokanatanu wa gixolune yine papokchikaka yinripna ga wa sankaka tyesretaya. Wane ruknokakyapluna goyecho. Rukshikanruna nikanrupna. Gi rixanu gewwu wa yineru mwiyawakanu.”

¹³ Wane china Geso, “Gixa genekanna wa nikanrupna.”

Wane chinruna, “Maleshayanwu. Pamyo jimapropje waneywu, ga wa gepi shima. ĩWaka wixlege yanu wagjitapyaplu niikaluru nyi pejnuruneko yine chinanu?” ¹⁴ Gi rixanu wanegetkona pamyo waragka jejine.

Giyagni wane china yimaklene, “Ntuplajixanna paptogkaka pamyomolkaka.” ¹⁵ Wane rixna. Pejnuruneko tuplata.

¹⁶ Geso gwalu pamyo jimapro ga wa gepi shima. Tengogne yigata. Ruglenshinikanyegitlu. Wa jiknajrotlu. Renekna yimaklene rutsamtinripna gixolune yine yegi. ¹⁷ Nikatkana pejnuruneko. Jinanna. Koschekluna gixetachritka psojkaka pamole gepi kojita katsepo, ga wa shima koxa.

Petro gigjujtalewata

¹⁸ Wane rixatka. Walepje chininitka ragjigogneta. Wanesti rawna yimaklene. Repomgana. Wane china, “ĩWa gixolune yine katu wane china Gita nchininri?”

¹⁹ Wanna gigitlu. Wane china, “Gwa Katlewakleru. Pimrine, Giliya. Pimrine, satu Goyakalu tokanu geneklewatachinni muchikawlurunni yotunotyachritka.”

²⁰ Ga wa Wale wane chinna, “Ga wa gixa ¿katu wane chinno?”

Rugita Petro. Wane chinru, “Goyakalu Kristoty.”

²¹ Rujretna ma yanumsatinitipna Walepirana gikena. Wane china, ²² “Numkata Gita Yineru Wgenno salewnaleta gixo, nma yoptotikotupa tsruneya, tsrukakalune saser-toteneya, ga wa yonchikgapineya; nuylatikolupa. Nyotunotanu mapagogne rixinri.”

Geso gomkagitachine gimkata kamruretanru

²³ Geso wane chinna pejnuruneko, “Katukokta galuka gwagajxigletno raalixinwa wale-nanuko. Pagognemnunanuka rawanro koroshishkitate. Romkagitanno. ²⁴ Girukokta galuka gishatkapletlu wa ruwekinri, ruwekinri ramginina. Girukokta gamtakanru ruwekinri Gita chinanu rushatkapanru. ²⁵ Gi rixanu ¿klu gaprini wa yineru psolchijikmaka wane rixletanu, seyni ramginina ga wa salewninina? ²⁶ Katukokta gipatewatanno ga wa ntokanuya koxa, Gita Yineru Wgenkoxno gipatewatanru wale wa nuninipa nata-jiwnaleyma ga wa Nuru, ga wa kpashirine Goyakalutowrerunenuyma. ²⁷ Galikaka wane nchingi, pimrine gewi gwachine gi wa getumganru gipnalu ma metkanuwalunachi Goyakalu pogirewatyawaka.”

Geso kogetkogatka

²⁸ Wane rixatka. Rali chinretokanuta. Wanepnute yokgipogogne giknoginitka, ranikna Petro ga wa Gwa ga wa Santiyako. Magka kanikna, ragjigognetapa. ²⁹ Wane rixa. Ragjigogunenatini satuko kogetkogatka. Ga wa gimkalu klatalu, katajiru. ³⁰ Waneklu gepi jejine giynumsatlu Wale. Wannanwa Moysisi ga wa Giliya. ³¹ Goyaknu rumupgujewnanu. Rupnalepirana ruynumsatna, wa Gerosaleya poyagkakanrupa. ³² Ga wa Petro ga wa waleymalune ruxapnewpotutanna. Wa ruyokanatinna retluna royaknu ga wa gepi jejine Waleyma tunwanatachine.

³³ Wane rixatka. Rutspalyegimintikaluna, Petro wane chinru wa Geso, “Gitsrukaachi, kigleru gewi gawinri. Wkamrutanru mapa gimajechri. Pixanupa satu, Moysisinupa satu, wa Giliyanupa satu.”

Gi rumatanshinikanutinna Petroni wa wane chininri. ³⁴ Tyekaka wane chinanatininwa, runa kyachgapererumko. Wale chikleyegitna. Pikanna wa kyachgapererumko jiglokamininna. ³⁵ Waneylu tokanchi kyachgapererumkoya, wane chinachri, “Tyenwa Noturu ntsomitranru. Wale gyijnakotanu.”

³⁶ Wa tokanuwninitka, Gesopje retatkana. Ruchrokanna. Walegognekaka gi satuna runkakna wa retanruyna.

Geso gituukaklu mturu kamchichachri

³⁷ Wane rixatka. Waleprikogogne magka yopikinitkana, gixolune potu yine yoptotaplu.

³⁸ Waneru satu jeji wa gixolune yineymalutu. Saplewata. Wane china, “Yimakle-watachri, nagjityi noturu petinripa. Satupjerutu noturni. ³⁹ Petanru. Kamchi kashjetanru. Walegnapunanu saplewjejetana. Shipchojtakekjetanru. Ratpotposolnamjetana. Gi raluka kaspukletmaklu. Saletjetanru. ⁴⁰ Nagjitna pyimaklene maleka ruknokypapluna. Gi rumkatluna.”

⁴¹ Rugita Geso. Wane china, “¡Ya nyi gimuweekakgognenatachine malixkane, mpo-tukane! ¿Gi pejnugognenanukta numwanutkagi? ¿Gi pejnugognenanukta nakotyagi? Panikanru puturu gewi.”

⁴² Ranikiniwalu, kamchi yotkakanru. Shipchojtakekpotutanru. Ga wa Geso chigetjetlu kamchi puchotlewatachri. Rutuukaklu mturu. Ruru renekatalu.

Geso ginkakagnapatnaku rupnalepapirana

⁴³ Pejnuruniko giglajitana gi rixanu retluna tsru potu kamrutanrukaka Goyakalu. Ga wa ruglajinatina pejnuruneko wa pejnuruko kamrutanruya, wane chinna yimaklene, ⁴⁴ “Tyepirankaka gajnakokpotutanu gixa. Gi rixanu Gita Yineru Wgenno samyookaluru-pno yinemyoya.” ⁴⁵ Seyni wanna gi rumata jemlewatanna tye tokanchi. Wannaya yogimatkaluru ma mumata jemyanupluna wanna. Pika gepomgaletluna tye tokanchiya.

¿Gimi wa tsrupotu?

⁴⁶ Giyagni rugjekakna girni wa wanna tsrupotu. ⁴⁷ Giyagni Geso gimatlul wa yanshinikanutanruna rajinya. Koscheklu satu mturu. Walesti tunwakaklu. ⁴⁸ Wane chinna, “Girukta yoptotlu satu tye pixkalutu mturu, Gita giwakaya, Gita yoptota. Girukta yoptotno nyokanatjeru yoptota. Gi rixanu wa mturu potu gixa yegi, walenwa tsru potu.”

Wma kamnixjetni wixasretni wale

⁴⁹ Giyagni rugita Gwa. Wane chinru, “Gitsrukaachi, wetlu satu wa pgiwakaya ruknokyanu maleka kamchine. Wujretlu gi rixanu gi romkagitwu wixa.”

⁵⁰ Geso wane chinru, “Gi wa gijretanru. Gi rixanu wma kamnixjetni wixasretni wale.”

⁵¹ Wane rixatka. Wa poyagkakastsitkalu gigogne wa teno ranikolpatka muchkotan-shinikanutnawa Gerosale yinripa.

Geso chigetjetna Santiyako ga wa Gwa

⁵² Yokanatna gepi ginkaklewatachinepa Wale penute. Yatkana. Samarya gajene pokchi rapokna wa ralpokotyapluna Wale chinanu. ⁵³ Gi yoptotluna gi rixanu Gerosalesreta yigata.

⁵⁴ Retinitkaluna yimaklene Gakowo ga wa Gwa, wane chinna, “Gitsrukaachi, ¿gi ge paluklu wtowutyaplu xirnachri gijrukanu tengogneya, nikatyapna?”

⁵⁵ Giyagni Geso satkapyegitna. Chigetjetna. ⁵⁶ Papokchi yatkana.

Geso gomkagitachine

⁵⁷ Gatnugapo yapamtini, satu wane chinru, “Nomkagitanyi ginakakta pyanu.”

⁵⁸ Geso wane chinru, “Kewnechrone waneyna kapna. Ga wa koshichine tengogne yapachine waneyna rawyawakna. Ga wa Gita Yineru Wgenno maleshayno nutspanji-wutyawaka.”

⁵⁹ Wane chinru satu, “Pomkagitanno.”

Ga wa wale wane china, “Gitsrukaachi, puchichanno muchinanu gapkachi wane nyanu. Nuruchi nkapnamtanu.”

⁶⁰ Giyagni wane chinru, “Gipnachinni. Giyagni petashatanna wannananukni gipnachine kapnatikolupa wannaya. Ga wa pixa pyanu. Punkakletananumtanru Goyakalu pogirewatyawakapirana.”

⁶¹ Giyagni satu koxa wane china, “Nomkagitanyi, Gitsrukaachi. Seyni petashgapkatanno nungiyapna nopji gajene.”

⁶² Geso wane chinru, “Girukokta tsru jitlolopagipi kashichachritka, gi wa rajxigiyaka reknoka. Waneko pixka rixmaka satu nkamrurewyegitjeru; wa yinuwaka gikamrurewletno ga wa rajxigiyaka reknoka, gi rumukluni Goyakalu pogirewatyawaka kamrurewatinripa.”

10

Payokgipremolene yokanatka kamrurewatinripna

¹ Wanepnute Gitsrukaachi yokgijtatna pimrine payokgipremole. Wanna yokanata gepkaka Wale penute pslopokchikakako ginakakta rushinika yaleta. ² Wane chinna, “Galikakni gixlu jirgakarurupa. Seyni wa kamrurewaklerune gi gixna. Giyagni gagjitanru jirgakarurupa Gitsrukate jirgalyegipa yokanatyapna kamrurewaklerune. ³ Gajewa. Gita yokanatgi gowegane pixka kewetnanetskala. ⁴ Gi wa sroschigapimapa ganikanu, gi wa tsapako, gi wa yoshmakjixreko. Gi satuna galukamtanu gatnugapoya.

⁵ “Girupjikokta gjiglokinipa, muchinanu gapka wane nchinanu, ‘Giglewanshinikanrewlu wanepa tyeppi.’ ⁶ Ga wa wane rawanadini satu giglewanshinikanrewlu wgene, gixa giglewanshinikanre wale yegi rawanu. Ga wa malesha chinini, satokanu gixa yegi. ⁷ Walepjiko gwanu. Wane gnikini. Wane girini klunerukta waneyna wanna. Gi rixanu wa kamrurewakleru rumkata yoptoletlu kamrure gipekole. Gi wa papjimnu gyanu. ⁸ Girpochikokta gapokinipa ga wa gyoptotko, gnikanru klunerukokta gitspakikolupa. ⁹ Wane gwachine yayixachine gituukakanu. Wane nchinanna, ‘Kayegikatkgi gixa Goyakalu pogirewatyawaka.’

¹⁰ “Giru pokchikokta gapokinipa, gma yoptotkoklunupa, wanepji gishpakamtinitka, pokchi gapka gyanu. Wane nchinanu, ¹¹ ‘Gixa pokchichijnepagi wupxakjixitjeru gixa yegi wsheyitanru. Seyni wa tye gimatanu, wa kayegikmakatkagi gixa Goyakalu pogirewatyawaka.’ ¹² Seyni gixa wane nchina, wa gakatkalurupa Sotomachijne gajenniya wale pokchi gajene pnute wa walegognepatka.

Myoptotkane pokchikaka jgi waneni! chinyegitkaluru

¹³ “¡Gi waneni pixa Korasi Pokchi! ¡Gi waneni pixa Wetsayta! Gi rixanu Tiroya ga wa Sitoya wanepmaklu giyaklewlu wa gixa yegi wane gixikaluru, muchikawamka renshinikanutanmakna kawshistugalu mkachri gitakachine, ga wa chichipagi tuplanatachine. ¹⁴ Seyni gakatkalurupa Tiro ga wa Sito gajenniya gixa pnute wa giklukanuwnal-gognepatka. ¹⁵ Ga wa pixa, Kapernawo, tengognepotunanuko pixka putaaka. Ga wa gipnachine gwiwyakpotunanuko pixka putaako. ¹⁶ Wa gixa nyokanatanune yijnakotachine, Gita yijnakotna. Ga wa gixa giknokachine, Gita ruknokna. Ga wa Gita giknokachine, nyokanatanjeru ruknokna.”

Payokgipremolene gapokatnaka

¹⁷ Satokatkana payokgipremolene. Gimuwatachine. Wane chinna, “Gitsrukaachi, kamchineko yijnakotwu wixa pgiwakaya.”

¹⁸ Geso wane chinna, “Gita getlu Satanasyo rawrakle pixka tengogne gijrukyachri. ¹⁹ Nutakatgagi gakatsretyapna gimnune ga wa geklone, ga wa geyikyaplu pejnuruko kamnixlewatachri giyakle. Gike gimtukangi. ²⁰ Seyni gi wa gimuwatanu wa tyeya wa kamchine yijnakotyagi, seyni gimuwatanu tengogne gitakgiwakatikolutka.”

Geso gimuwopotuta

²¹ Waneklu koxa rumuwopotuta Giwekikaluru Kpashiriya. Wane china, “Numalwutyi, Nuru, tengogne Gitsrukate ga wa chiji Gitsrukate. Gi rixanu tyekaka pyogimatyana kgiimatkalerune ga wa kanshinikanerune. Ga wa mturune pugujetyana. Gigi, Nuru, gi rixanu palukyawakni.

²² “Ptowrnanuka Nuru genekyano. Gike gimatlu girni wa Gituru seyni Girchipje gimatlu. Gike gimatlu girni wa Girchi, seyni Giturupje gimatlu ga wa katukta koxa Gituru galuka gimatkakletlu.”

²³ Yimaklene yegi ruprotaka, wannapje rixinna. Wane china, “Katukta getlu wa gixaygale getanru, giglenshinikanyegitaklurni waleygale. ²⁴ Gi rixanu wane nchingi wa gixo Goyakalu tokanu geneklewatachinni ga wa pogirchinni galuka getletmaklu wa gixa getanrutka. Gi wa retluna. Raluka yijnakletmakluna wa gixa yijnakotanrutka. Gi wa yijnakotluna.”

Satu yonchikgapri gimlukanutlu Geso

²⁵ Wane rixaka. Satu yonchikgapri palna rumlukanutyaplu. Wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿klu nkamrutanu wa nuwekgognenatinripa?”

²⁶ Wale wane chinru, “¿Gi china yongata wa Tokanchi Yokanatkaluru? ¿Gi pixpoko getyongaletlu?”

²⁷ Wale gigita. Wane china, “*Pushinikanru Gitsrukaachi Poyakalute psolpotuyako pajiya, psolpotuyako punshinikanuya, psolpotuyako pmuchkonuya, psolpotuyako pushinikanuletanruya. Pushinikanru pumole pixnanuko pixka.*”

²⁸ Geso wane chinru, “Wane potuko pchina gigleta. Wane pixanu ga wa puwekanu.”

Samari gajeru kigleru

²⁹ Walemka galuka muklukanuwnakatu chinretnawa. Wane chinru Geso, “¿Katni wa nomole?”

³⁰ Rugita Geso. Wane chinru, “Satu jeji Gerosale yopikyachri Geriko yachripa kachowgurune yegi rapokana. Komkaganruna. Ruylakanruna. Yatkana. Rupnakastsinatkani ruknokamatkaluna. ³¹ Ma kagwakamtyawakanu wane rixatka. Satu sasertote walegapo yopikya. Retamtanru. Pasreta yapamta. Ruknogamtlu. ³² Waneko pixka rixa satu Rewiklopisha. Wane rapokanta. Retamtanru. Pasreta ruknogamta koxa wale. ³³ Seyni satu Samarya gajeru, yagapotachri gapyegitatnaklu. Retlu. Retwamonutlu. ³⁴ Wale yegi ya. Poyitlu gitre. Ruyoklu ringi ga wa winga. Gipratji rutakatkalu. Pnu giyakatyachine gwajetyawaka ranikatkalu. Girukotlu. ³⁵ Waleprika gepiproji koshpaka. Reneklu wa kappjiru. Wane chinru, ‘Pgirukotanru. Klunerukta wanepnute pwenutyalu, wa nsatokinipa nsatakinyi gita.’

³⁶ “¿Giru pkagwaka pixa wa mapa chininrinwa gimole wa kachowgurune yegi yachrini?”

³⁷ Wale wane china, “Wa retwamonutjeru.”

Giyagni Geso wane chinru, “Pyanu. Waneko pixka pixanu pixa.”

Geso salwayegitna Marta ga wa Mariya

³⁸ Wa wane yinitkana, satu pokchi yatkana. Sato suxo Marta giwakatletachro topji tyoptotyalyu. ³⁹ Wala waneya wa tepuro. Mariya giwakatletachro. Gitsrukaachijixistsi tuplata. Tyijnaktokanutlu. ⁴⁰ Giyagni Marta shiretanshinikanuta gixo tkamrureya. Tapyegitlu. Wane china, “Gitsrukaachi, ¿gike pixa Pixa wa tuknokamtanno nepuro, gitapje nkamrurewatanatka? Giyagni punkakanro tupxakapyapno.”

⁴¹ Gitsrukaachi gigitlo. Wane chinro, “Marta, Marta, kojwakanshinikanutachroyi, mumatanshinikanutkatyi gixo chinanu. Satupje galuukaluru. ⁴² Ga wa Mariya kigleru tsonita walanupa. Gi wa tkoniko.”

11

Gitsrukaachi gagjigognere

¹ Wane rixatka. Wane ragjigognetya. Rali gagjigogneretini, satu yimakleru wane chinru, “Gitsrukaachi, pyimaka gagjigogneretianwu, wa Gwa pixka yimaklene yimaka.”

² Wane chinna, “Wa gagjigognetinipa, wane nchinanu:

Wuru, gipashichgiwakatkalurupy.

Runanutka Pixa pogirewatyawaka.

³ Penekanwu xawakni wnikanrupa

tyegogne chinanupa.

⁴ Pkaspukinwu wmukochire,
wixa pixka wkaspukyana pejnuruneko wriwishkatjene.
Gi wa yantaletikowakako putakanwu.”

Ganikajyechno salwatachri

⁵ Wane koxa china, “¿Gi gixpokota gixa wa satu gimatanru gapyegitingi ganikajyechno? Wane chinangi, ‘Nomole, mapa jimaprochi penekanno. ⁶ Gi rixanu satu numatanru, pnu kyakleru, ginyegitno. Maleshayno nenekyaplu.’

⁷ “Gitokmaka gigitinri. Wane nchinanmaka, ‘Gi pkojwakanno. Gipgyapto rushyatka. Gitaymana mturune shechi. Gi numkata tunreta nenekyapyi.’

⁸ “Wane nchingi gixa, gimka gyotunotanu wa genekyaplu gimatatkalchinanru. Seyni gma mapatewatinitipa chinanu gyotunota. Genekanru psoluko ralukanru.

⁹ “Gita wane chingi, gagitanu ga wa geneeko. Gijjanu ga wa gikshikanu. Giylaylagipgyaptotetanu. Gkotpukyegitko. ¹⁰ Gi rixanu girukokta gagita, yoptota. Ga wa gijgachri rukshika. Ga wa giylaylagipgyaptotetachri kotpukyegitko.

¹¹ “Ga wa gixa ¿satu girchi wa gituru gagjitiñri jimapro renekanru sotlu? ¿Ga wa shima ragjitiñi, gimnurge renekanru? ¹² ¿Ga wa tonaji ragjitiñi, geklorge renekanru? ¹³ Giyagni wa gixa muglenmakgi gimata genekawgeneta kigleru genekashle, pnutlu Giru tengogne Gajeru Giwekikaluru Kpashiri renekana ragjitiñe.”

Panchi gajene kotspalanshinikankakinmakna wannakakluko, nikawnanna.

¹⁴ Maleka ruknokamtlu kamchi. Myanumatkatni. Wane rixatka. Maleka rushpakatka kamchi, wa myanumatkatunanu yanumatatka. Giyagni gixolune yine giglajita. ¹⁵ Pimrine wanna wane china, “Kamchine gitsrukate Welsewoyma ruknokna kamchine maleka.”

¹⁶ Pimrine gimlukanutlu. Ragjitiñluna Geso rekagityapna getkaluru Goyakalu kamru-tanru. ¹⁷ Geso gimatanshinikanutanna wanna. Wane china, “Pejnuruko pogirewatikwaka wa wane gajene kotspalanshinikankakmaka wannakakluko, nikawnana pogirewatikwaka. Pejnuruko panchi, wa wane gajene kotspalanshinikankakmaka wannakakluko, maleshpatkalu. ¹⁸ Ga wa Satanasyo walenanuko kotspalkakanshinikanutinmakwa, ¿gi rixpoko gwagogneretanu wale pogirewatyawaka? Gi rixanu gixa wane china wa Welsewo giyakleya maleka nuknokna kamchine. ¹⁹ Ga wa Gita Welsewo giyakleyamka maleka nuknokana kamchine, ¿katu giyakleyamka maleka ruknokna gwugeneñe? Giyagni gwugeneñepni gixa gitakyagokjenepa. ²⁰ Ga wa Goyakalumyojiya Gita maleka giknokinna kamchine, galikakni wane rixa gapkapletgi Goyakalu pogirewatyawaka.

²¹ “Wa gichkolu kashreru girukotinri gipji, kigle gwashleru wane rixle. ²² Seyni satu wale pnute muchkonurutu gapyegitinri, raalixanru, konyanru kashri raponshinikanutan-runanu. Rushankiyanru rejnunkakate.

²³ “Wa yineru Gitasreta mwakatu walenwa nkamnixjeru. Gitayma mapatkatu, kotspale-wata.

Kamchi puchotlewatachri satokinri

²⁴ “Kamchi puchotlewatachri yineru rushpakamtinitka pnumnu yapanata, popri-waakaka. Rujgalu rapnanutyawakapa. Gi wa rukshiklu. Giyagni wane china, ‘Nsatokanutka nopji nuyakatyawaka.’

²⁵ “Wane rapokinitka rukshiklu saxritkaluru ga wa galpokotkaluru. ²⁶ Giyagni wane ya. Waleyma ranikna pimrine payokgipre kamchine wale pnuterune muglene. Jiglokna. Wane rawna. Ralipretka gekttu giknogatkalu tye jeji muchinanu pnute.”

Wa galikakakni giglenshinikanyegitkalune

²⁷ Wane rixatka. Wa tyeperana runkaketanatiñi sato suxo gixolune yine yegi tsaplewata. Wane china, “Giglenshinikanyegitkalurni wugenewlumapa pwanatyawaka, ga wa tnuchi pashichyawaka.”

²⁸ Wale wane china, “Wanna galikakni giglenshinikanyegitkalune wa Goyakalu tokanu yijnakotachine ga wa kamrutachine.”

Gimuweekakgognenatachine muglenni getkaluru gijga

²⁹ Rapatjetna gixolune yine. Yinuwaka wane chinreta, “Nyi gimuweekakgognenata-chine muglenni getkaluru rujgana. Seyni getkaluru gi wa reneekona, seyñi Gonasu tokanchi geneklewatachri getikolupje. ³⁰ Gi rixanu wa Gonasu pixka walenwa getkaluru Niniwe gajenyegiya, waneko pixka nixa Gita Yineru Wgenno nyi gimuweekakgognenata-chinyegiya. ³¹ Giklukanuwnalgognepa tyotunotanu tkachi kegetesretate gajerni pogire-watachroni wa jejine nyi gimuweekakgognenatachineyma. Tuklukanuwnakakanna, gi rixanu yoptukyawakchijiko tunya tyijnakotyaplu Salomo gimatkalewle. Ga wa gewru Salomo pnuterutu. ³² Giklukanuwnalgognepa jejinni, Niniwe gajenni, yotunotanu nyi

gimuweekakgognenatachineyama. Wannani giklukanuwnakakanna nyi gimuweekakgognenatachine. Gi rixanu wannani genshinikanuta Gonasu ginkaklewe chinanu. Ga wa getanru gewru Gonasu pnuterutu.

Manchi katalote

³³ “Gike yochpiklo katalo yogimatyaplo, gi wa yantapistono rapukote rutakyaplo. Seyni wa katalo kgapi tutaako, wa jiglokachine getyaplu tpokamlanu. ³⁴ Pumane katalote walenwa puygale. Giyagni potukaygale pixinipa, psoluko pumane pokamlapa. Seyni puygale mugletu rixinipa, psoluko pumane mapshagalupni. ³⁵ Giyagni pgirukotinwa wa pokamlalu pixa gwachri ma muchpokinitipa. ³⁶ Giyagni psoluko pumane pokamlatyawaka rixini, maleshni mapshagasretwaka, psoluko pokamlawatyawakni, katalo pixka rixa gatajiwnaletanu pixa yegi.”

Geso giklukna Gwariseyone ga wa yonchikgapine

³⁷ Wa yanumsatinika, satu Gwariseyo gagjiltu rumnikyaplu. Giyagni jiglokamta. Nikjetyawaka tuplata. ³⁸ Ga wa Gwariseyo retinri, ruglajita gi rixanu gi wa reromyogapkata wa nikinipa.

³⁹ Giyagni wa Gitsrukaachi wane chinru, “Gixni wa Gwariseyongi mpowratlu kolpeto rogote ga wa kajpapago rogote, seyini wa gixa gitokote katseplu makotnacinwa ga wa muglenchi. ⁴⁰ Mshinikanungi. ¿Wa rogote kamrutachri gi ge gitoko koxa kamruta? ⁴¹ Seyni gishiniklewe geneklewashatini, ga wa getanu, ptowruko powrayapgi.

⁴² “Seyni igi wanengi gixa Gwariseyongi! Gi rixanu pamolete gwenutyalu pgamlusureru, ga wa rotasure, ga wa pejnuruko giputu gitaakaluru, seyini Goyakalu poyagkaklewe ga wa rushiniklewe giknogashamta. Tyekaka gimkata kamrureta. Gi wa pimri koxa giknogashamtanu.

⁴³ “igi wanengi gixa Gwariseyongi! Gi rixanu galuklu tsrukakalune tuplapijere ginkaklewwakapi gajerakaka. Galuklu giputuya galukikolu. ⁴⁴ igi wanengi gixa! Kapna pixkalungi, metapnatkotu, ga wa yine rogo yapanatna. Gi rumatna.”

⁴⁵ Giyagni wa satu yonchikgapri gigita. Wane chinru, “Yimaklewatachri, wa wane pchininri, wixa koxa gektutu pchina.”

⁴⁶ Wane wane china, “igi wanengi gixa koxa yonchikgapingi! Gi rixanu gitjikakna yine kyapre ganiikolu. Ga wa gixa gi wa pamyojiko gijtukyalu gitjikalurkaka.

⁴⁷ “igi wanengi gixa! Gi rixanu gixa kamrutlu wa Goyakalu tokanu geneklewatachinni kapnatikowaka. Ga wa gitsrukateni giylatanna. ⁴⁸ Giyagni gixni wa gipguyatnacinwagi gigeretlu wa gitsrukateni kamrutanru. Gi rixanu wanna giylatanna, ga wa gixa kamrutlu giyomlena. ⁴⁹ Giyagkoxni rumatkaleweya Goyakalu tokanu wane china, ‘Nyokanyegitanna wanna ntokanu geneklewatachine ga wa nyokanatanune. Pimrinepni ruylatanna. Ga wa pimrinepni kojwakanna.’

⁵⁰ “Nyi gimuweekakgognenatachine gepomsatko wa pejnurunniko Goyakalu tokanu geneklewatachinnigraga chinanu, gipkaakalurugraga, rekamrutikowaka tye psolchijneko ga wa xangognenanu. ⁵¹ Rugitanna pejnurunniko chinanu, wa Gawiligragakluyakawa ga wa Sakariyagragaklupotunanuko, wa giylatkaluru kpashiwakpotugruko ga wa yochpikikowakawa ganikajiteswa. Gigi. Nyi gimuweekakgognenatachine gepomsatko wale chinanupa.

⁵² “igi waneni gixa yonchikgapingi! Gi rixanu gixa konru wa gimatyawaka kotpukapre. Gi wa gixako jigloka. Ga wa jiglokachinmaka gimaleta.”

⁵³ Wa Geso wane gishpakamtinika, wa yonchikgapine ga wa Gwariseyone yinuwaka tsru jgekanchi gixleta. Gixopirana repomsatluna. ⁵⁴ Rutsekletmakluna, wa kash-tokanutyapluna wa yanumsatinri.

12

Ggirukotinwa wa sanowashluya

¹ Wa rapatinitkana gixolune yine, gixo waragkane, wane rixa gakatookakletna. Muchinanu gapka Geso yinuwaka giynumsaletna yimaklene, “Ggirukotinwa wa gisekachri, walenwa sanowashlena, wa Gwariseyonenu. ² Gi rixanu maleshlu wa gishyatkaluru ma mupgujetikotupa. Gi wa pochkeruko gi wa mumatkotupni. ³ Klunerukokta wa mapshagwaka nchintokanutinri, pokamlawaka jemiko. Klunerukokta gitokogruko potu gixaxa nchintokanutinri, panchi gogote runkakletiko.

Katu mpikanu

⁴ “Ga wa wane nchingi, numatanune, gi mpikanna manchi giylatachine. Ga wa wanepnute gike rumkata kamruretatkana. ⁵ Seyni nekakgitangi katu mpikanu. Wale mpikanu, wa kgiyaklewakleru wa rali giylaletinitkagi Gigena xirnachri ruknokypagi. Gigi,

wane nchingi, Goyakalu mpikanu. ⁶ ¿Gi ge wa ganikajproji chinanu rushankaaka pamyo koshichi? Ga wa gi satuna wanna gimuslawatka Goyakalu getanu. ⁷ Seyni gijiwutsako pejnuruko yantatkalurni. Giyagni gi mpikanu. Kiglepotgi gixa gixo koshichine pnute.

Girukokta gipgujatno yine getanu

⁸ “Wane nchingi, girukokta gipgujatno yine getanu, Gita Yineru Wgenkoxno gipgujatnanru wale Goyakalutowrerune getanu. ⁹ Wa nnutatjeru yine getanuya, Goyakalutowrerune getanu nutatkalurupni. ¹⁰ Girukokta gapatno Gita Yineru Wgenno kaspukikalurupni. Seyni girukokta mupashiregnuchi chinru Giwekikaluru Kpashiri gi wa kaspukiko.

¹¹ “Wa ginkaklewawakapjikaka gwapikoklunupa, ga wa tsrukakalune ga wa tsru gitaakalune yegi, gi wa gkojwakanshinikanutinwa gi gixpoko giykoyegletinwa ga wa nchinyawakapa. ¹² Gi rixanu Giwekikaluru Kpashiri waneklupapko ginkakangi wa gimbata chinretyawakapa.”

Jeji ponikolu mshinikanutu

¹³ Wane chinru satu gixolune yine yegi, “Yimaklewatachri, wane pchinanru nyegwaklu wa kotspalatininno yoptotanrupa.”

¹⁴ Ga wa Wale wane chinru, “Jeji, ¿katu gitakno gitakyagokachri ga wa kotspaltatachri nixinripa gixa chinanu?”

¹⁵ Wane chinna, “Getinwa. Psoipotuyako ggirukotinwa gixo geju galukachine gma mixinitipa. Gi rixanu gi wa gixo rejnunkate gigitlu yineru gwashle.”

¹⁶ Yapkaklu runkagna. Wane chinna, “Satu jeji ponikolchijne gixo potu rawyalu. ¹⁷ Wale gishinikanuwata ginanwakaya. Wane china, ¿Gi nixanutka? Gi rixanu maleshayatkano nutakyaplu njrganru.’

¹⁸ “Wane china, ‘Wane nixanu. Nugnantakyaawaakaka nkoshganu. Tsrupotu nixanutkalu. Wane nutakanru pejnuruko ntrikoteji ga wa wane nixle. ¹⁹ Wane nchininwa gitnanuko, Gixo wane nixle waneyatkano gignantaakaluru gixo walapu chinanupa. Napananutanuka. Nnikanu. Nuranu. Numjikanu.’

²⁰ “Goyakalu wane chinru, ‘Mshinikanutyi. Tyeyecho kashichko puwekinri. ¿Ga wa palpokotanru katunpatkani?’

²¹ “Wane rixa ponikolewlu gapotachri, seyni wa Goyakaluya gi wa ponikolini.”

Kojwakanshinikanrewlu ga wa kegekanuwlu

²² Geso wane chinna yimaklene, “Giyagni wane nchingi, gi gkojwakanshinikanutanu giwekinriya, klu gnikanuna. Gi koxa gimaneya, klu gmakatanu. ²³ Gi rixanu giwekle wa niikaluru pnutni wale, ga wa manchinwa gitaakaluru pnutni wale. ²⁴ Getpotutanna pokotune mutaklewatkanni. Gi jirgana. Maleshayna rapotyawakagrukna, gi wa rugnantakyaawakagrukokna. Ga wa Goyakalu goglutna. ¿Gi psonanukta kigleygi gixa koshichine pnute! ²⁵ ¿Katu gixa gimbata yognikletlu pshinitsonuji ruwekinriya kojwakanshinikanrewleya? ²⁶ Giyagni gi gimbata wa mturu potu kamruretini, ¿klu chinanu koxa wanepnute gkojwakanshinikanutnawa?

²⁷ “Getjetanru kagwuru, gi rixpoko tseruwnaleta. Gi kamrurewpotuta. Gi jiweta. Seyni wane nchingi gi wa Salomoko psolpogirewleyako makawata satu tye gwukaka pixka. ²⁸ Ga wa Goyakalu wane gixa makatletinri kshana xawakni gwachri, yechikawa xirnachri ruknookonatka ¿gi ge wale pnute makatangi gixa, ptsotsotaji galixachingi? ²⁹ Ga wa gixa gi gijganru klu gnikanu, ga wa klu giranu. Gi gkojwakanshinikanutinwa. ³⁰ Gi rixanu payine tye psolchijneko gajene pejnuruko tyekaka rujgana. Ga wa Giru tengogne Gajeru gimatlu tyekaka galukanru. ³¹ Seyni muchinanu gapka gijganru Goyakalu pogirewatyawaka, ga wa Wale poyagkalewle. Pejnuruko tyekaka koxa waneyapgi.

Ponikolewlu tengogne gajeru

³² “Gi mpikanu muxone gowegane gapatachingi. Gi rixanu gixa Giru gigleretlu pogirewatyawaka renekyapgi. ³³ Gishankanru wane gixle. Kwamonurune genekashatanu. Wane gixanu wa gixa ponikolewle gignantakikowaakapa tengogne gajeru mutsrunkatupa, mnikawnakatupa, kachowguru ma mapokyawakanupa, gi wa kochopako gimtuklewatyawakapa. ³⁴ Gi rixanu ginakaktaplu mponikowle wanekoxaplu gaji.

Wayegrechri giyokanatachri

³⁵ “Giyagni galpokmanetinwa, waneyapgi gkatalote yochpiikaluro. ³⁶ Ga wa gixa jejine pixkalunepgi, wa rutsrukakna kagwakachine, giklu kashimyolu yegi ruspakini rutsrukakna. Wa runinipa ga wa ruylaylagipgyaptotetinipa, giyampotu kotpukyegityapluna. ³⁷ Giglenshinikanyegitkalunepni wanna wayegrechine wa runinipa rutsrukakna giyokanatachine rukshikinipa. Galikakni wane nchingi, wa ralpokotinwa. Tuplajixanna. Ga wa wale gipxakanna. ³⁸ Goprikmaka runinipa ga wa gogistsi runinipmaka ga wa retamtanna wane gixanatachine, giglenshinikanyegitkalunepni wanna. ³⁹ Seyni gimatanru

wa tye: wa kwangixlerupji gimatkamka gipapko runanu wa kachowguru, gimka retasha kotamgaletikolupa wa gipji. ⁴⁰ Giyagni gixa koxa gali galpokletachinepgi, gi rixanu gma kagwakinpapko Gita Yineru Wgenno ginanu.”

Wayegrechri mpoyagkaakatu

⁴¹ Giyagni Petro wane chinru, “Gitsrukaachi ζtye yapkaku wixapiranrege pchina, waka pejnurunekopiranra?”

⁴² Gitsrukaachi wane china, “Giyagni ζkatni wa girukotapjitchri poyagkakachri ga wa kanshinikanuru, wa rutsrukate gitakanru wa gipji kamrurewatyachine chinanu, wa renekyapna nikanruna kyagolu niklupapkokaka? ⁴³ Giglenshinikanyegitkalurni wa wale wayegrechri, wa rutsrukate ginini retamtlu wane gixanatachri. ⁴⁴ Galikakni wane nchingi, pejnuruko wane rixle chinanu rutakanru. ⁴⁵ Ga wa wale wayegrechri wane chinmaka rajiya, ‘Ramga ginreta nutsrukate.’ Yinuwaka giylakletetna wayegrechine ga wa wayegrechrone; nika ga wa rura gimetachineyma. ⁴⁶ Wale wayegrechri gitsrukate ginanu. Ma kagwagognetinitgogne runanu. Ma mumatinpapko runanu. Kochipjepotutanru. Malixkane yopotanruymapa rutakanru walenupa.

⁴⁷ “Wa wale wayegrechri wa rutsrukate gishinikanru gimatachri seyini gi wa ralpokota, gi wa rushinikyawaka kamruta, gixo kata ruylaakona. ⁴⁸ Seyini wa mumatkatu girukokta kamruta wale rumupgotka, gi gixo kata potu ruylaako. Wa girukokta gixo reneeka, gixo koxa rujigiko. Wa gixo gitakikaluru, gixo ragjitanruna.

Kotspalkakikolu Geso chinanu

⁴⁹ “Nuna tye psolchijneko nutakyaplu xirnachri. ¡Gi pagaluklenanukta nixlu wa yoch-pikikolpatka! ⁵⁰ Katlewlu waneyno nkatikolupa. ¡Gi pagerutkonanukta nixka ma poyagkaakanukopshini! ⁵¹ ζGkagwakluge wa tyechijne nuninri kigle gwashle nenekyapna tye psolchijne gajeneko? Wane nchingi, gike. Seyini kotspalkakikolu galikakni. ⁵² Gi rixanu xaniyakawa wanepna pamyo papji gajene kotspalanshinikankachinepa. Mapa kamnixanna gepi, ga wa gepi kamnixanna mapa.

⁵³ Girchi kamnixanru gituru,

ga wa gituru kamnixanru ruru.

Ga wa ginrochi kamnixanro tshicho,

ga wa tshicho kamnixanro tunro.

Ga wa gimajichro kamnixanro tomekanunro,

ga wa mekanunrochi kamnixanro tgemajiro.”

ζGi gixpoko gi gimata getletlu tyepapkopirana?

⁵⁴ Wane chinkoxna gixolune yine, “Wa kyachgapererumko getini wa tkachi gimxityawakasreta ruyakitini, waneklu wane nchina, ‘Ginpatkani.’ Ga wa wane rixa. ⁵⁵ Ga wa tkachi kegnetesretate giyakannipgyatyachri rapokannipgyatini, wane nchina, ‘Gemerpakani.’ Wane rixa. ⁵⁶ ¡Sanowashatachingi! Gimata getgogneretlu chiji ga wa tengogne. ζGi gixpoko gi gimata getletlu tyepapkopirana?

Pkaspukikolupa pkamnixeruya

⁵⁷ “ζKlu chinanu gixnanuko gi gitakyagoklu wa potukalu? ⁵⁸ Wa pkamnixeruyama gitsrukaachi yegi pyini, pujgapotutanru pkaspukikolupa walyegiya, ma kotlolomtyanupyi kgitakyagoklewakleru yegi. Ga wa kgitakyagoklewakleru ma samyookanpakayi gitowreru yegi. Ga wa gitowreru ma yoshmakyanupyi yoshmakjetikowaka. ⁵⁹ Wane nchini, gi wane pushpakini pma wenutkanuwalo talipremchataajpotunanuko.”

13

Gma menshinikanutkanu, giylatko gixa

¹ Walgogne koxa wanena pimrine. Runkakluna Kalile gajenepirana, wa wannagraa Pilato yapjetjixlu renekashlekakna giylatkalurkakagraa. ² Geso gigita. Wane chinna, “ζGkagwakluge wa nyi Kalile gajene kmukochirewaklerune pejnuruneko Kalile gajene pnute gi rixanu wane rixa salewanaletna? ³ Wane nchingi, gike. Seyini gma menshinikanutkanu gixa, pejnurunekgi waneko pixka gixa giylatkotanuna. ⁴ Ga wa wanna pamole yokgipi, wa Silowe gajeru tenopjiru yawnayegitanune. Ruylatanna. ζGkagwakluge wa wanna magatya wa pejnuruneko yine Gerosale gajene pnute? ⁵ Wane nchingi, gike. Seyini gma menshinikanutkanu gixa, pejnurunekgi waneko pixka gixa giylatkotanuna.”

Gikeramuna masagito

⁶ Wane china tye yapkaku, “Satu waneylu gikeramuna rusanate gowasha gitaakaluro. Wane ya rujasantaplo. Gi rukshiksagitlo. ⁷ Wane chinru gowasha girukotachri, ‘Petanro.

Mapa walapu nuna. Nujgasagjetlo wa twu gikera. Gi nukshiksagitlo. Pustakaganro. ¿Klu chinanu tumaletashatatkalo chiji?

⁸ “Wale gigita. Wane chinru, ‘Gitsrukaachi, tye walapuchi petashatanro. Wa nyopagiskotanrochi ga wa npojtaskotanrochi. ⁹ Tsagiwatinipa, kigleru. Ga wa wane tma mixkanupa, pustakjixaganutkalo.’ ”

Gapnanutikalurgogne Geso gituukaklo suxo

¹⁰ Satu ginkaklewawakapji gapnanutikalurgogne runkaklewatya Geso. ¹¹ Wanenanro sato suxo kamchi yayixkaklewatachri waneyaluto. Pamole yokgipi walapu tyayixa. Satpokachroni. Giketsotaji tumkata potukawletyana. ¹² Wa Geso getinro, tomgalo. Wane chinro, “Suxo, pkaspukikatka pyayixinriya.” ¹³ Rutakamyogogotlo. Waneklu tputukawamtatka. Tumulwutlu Goyakalu.

¹⁴ Giyagni ginkaklewawakapji gitsrukate gimtuwna gi rixanu Geso gapnanutikalurgogne pinrewata. Rugita ginkaklewawakapji gitsrukate. Wane chinna wa gixolune yine, “Waneru patsrujirgogne runkata kamrurewatikolu. Giyagni walegognekaka ginanu mpinitikolupa. Gi wa gapnanutikalurgogneko.”

¹⁵ Giyagni Gitsrukaachi Geso gigita. Wane china, “iSanowashatachingi! ¿Gi ge satkakgi gixa wa gapnanutikalurgogne goglujetyawakna gkoshpirokyana gwakate ga wa mporote gipra? Ganiklu rurapinriya. ¹⁶ Ga wa twu Gawraklopisha, getanro, wa Satanasyo gostutanrona pamole yokgipi walapu, ¿gi ge tumkata koshpirookotana wa tye tostutikolu wa gapnanutikalurgogneko?”

¹⁷ Wa wane chininitka, pejnuruneko patewatana kamnixjene. Ga wa pejnuruneko gixolune yine gimjika wa pejnurkakayako Wale kamrutanru gimalwutkaluru.

Yapaklu mostasajipirana

¹⁸ Giyagni wane china Geso, “¿Kluneru pixka rixa Goyakalu pogirewatyawaka? ¿Giru pixka nutakanru? ¹⁹ Mostasaji pixka rixa. Satu jeji ganiklo. Rusanate rutaklo. Tseruwana. Gagmuna tixnawa. Giyagni tenyapachine koshichine gina. Walaplu shalewatna.”

Yapaklu gisekachripirana

²⁰ Wane chinatnaka, “¿Giru pixka nutakanru Goyakalu pogirewatyawaka? ²¹ Gisekachri pixka rixa. Sato suxo gwalu. Gepimole masu yaglu trikopagi tyapijetlu, psoluko gisekinpotunanuko.”

Mtsergipyaptotetu

²² Papokchimnu yapananumta. Tsuru pokchi, mturu pokchi runkaklewananumtya. Gerosale rushinika.

²³ Satu wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿gi gixo potu gognetkaako?”

Wale wane chinna, ²⁴ “Gyagota jiglokletanru mtsergipyaptotetu, gi rixanu wane nchingi, gixo gijga jiglokletanu. Gi rumkatanruna. ²⁵ Wa kwangixlerupji palninpatka, rushyatanutkalu gipgyapto, gyinuwaka maleka gwaletanuna. Giylaylagipyaptotetanuna.

“Wane nchinanuna, ‘Gitsrukaachi, Gitsrukaachi, pkotpukeyegitanunwu.’

“Ga wa rugitanu. Wane chinanu, ‘Gi numatgi, ginaka giyakatyachinektagi.’

²⁶ “Giyagni gyinuwaka wane chinretanu, ‘Pixa getanu wnikanata ga wa wuranata. Ga wa wuputreya punkaklewatya.’

²⁷ “Wane chintokanyegitangi, ‘Gi numatgi ginaka giyakatyachinektagi. Gitspalatinno gixa pejnurunekgi mpoyagkagnuchi kamrurewatyachingi.’

²⁸ “Wanepnu chiyaglu ga wa gashkaygitlu, wa Goyakalu pogirewatyawaka gixa geta tuplaletanna Gawra, ga wa Gisaaka, ga wa Gakowo, ga wa pejnuruneko Goyakalu tokanu geneklewatachine, ga wa gixapni maleka giknookona. ²⁹ Runanna tkachi gishpatyawakasreta gajene, ga wa tkachi gimxityawakasreta gajene, ga wa tkachi potukdesrete gajene, ga wa tkachi kegnetesrete gajene. Goyakalu pogirewatyawaka tuplatanna nikjetikowakaya. ³⁰ Ga wa wanena kaptotachine. Wannapni muchichachinpatka. Ga wa muchichachinenanu wannapni kaptotachinpatka.”

Geso ginkaaka Girore gishinikyawakmakapirana

³¹ Walgogne koxa yayegitluna pimrine Gwariseyone. Wane chinruna Geso, “Pasukanutka. Pyanutka gewiya. Gi rixanu Girore galuka giylaletyi.”

³² Wale wane chinna, “Gajewa. Ginkakapanru wale kewnechro pixkalutu, ‘Petanu. Maleka nuknokna kamchine ga wa nutuukaklewata xawakni ga wa yechikawa. Ga wa yechikawapnutgogne, nali kamruretanu. ³³ Seyni wa xawakni ga wa yechikawa ga wa yechikawpnutgogne numkata yaleta, gi rixanu Goyakalu tokanu geneklewatachri gi ginkata gipnaleta Gerosale mwakatu.’

³⁴ “jGerosale, Gerosale! Goyakalu tokanu geneklewatachinni giylatachriyi. Ga wa pyokanyegitjenni sotlujetachriyi. jGi pejnu katananukta naluka gapatjewgenretyi gax-awripa pixka tapatjewgeneta! Tomejimpuko tutakna. Ga wa pixa gi galuklu. ³⁵ Giyagni gipji giknokamtkalurupni gixa chinanu. Gi rixanu wane nchingi, xaniyakawa gi getanutkano wa gixa wane chininpotunanuko:
Giglenshinikanyegitkalurni
Gitsrukaachi giwaka ginyachri.”

14

Geso gituukaklu satu gankajetachri

¹ Wane rixatka Geso. Satu gitsrukaachi Gwariseyopji jigloka gapnanutikalurgogne nikinripa. Giruktatluna. ² Waneru satu jeji gankajetachri Wale yegi. ³ Yonchikgapine ga wa Gwariseyone wane china Geso, “jGinanshichkalurege wa gapnanutikalurgogne gituukaklewlu waka gike?”

⁴ Wana pochke. Giyagni Wale kosetlu. Rutuukaklu. Yokanatatkalu. ⁵ Wane chinna Wale, “jGiru jeji wane gixa yegi, wa gituru ga wa mporote wa kapna rujrukina, gi ge koschekanna waneklu wa gapnanutikalurgogneko?”

⁶ Gi rumkata yoptopiiretluna wa tyepiranaya.

Kashimyolu getachine

⁷ Retanatna wa tsrukakalune tuplapijere tsumityawakna nikjetikowakaya. Chanixkalune runkaka satu yapkaku. Wane chinna, ⁸ “Wa satu chanixinipyi kashimyolu yegi, gi wa tsrukakalune tuplapijere ptuplatanu. Patako gonra satu kagwakpiratkaluru wa pixa pnute chanixkaluru waleyale. ⁹ Ga wa yayegitinipyi nchanixjeru pixa ga wa wale, wane chininipyi, ‘Penektuplapijeretanru tye.’ Giyagni patewatachriyi pyinuwaka gimuteru potu tuplapijere tuplaleta.

¹⁰ “Seyni wa pchanixkoklunupa, wane pyanu. Gimuteru potu tuplapijere ptuplatanu, wa runinipa wa pchanixjeru, wane chininipyi, ‘Nomole, kiglewaka pyanu.’ Waneklu gimalwutkalurupyi wa pejnuruneko pumnikjenyeyiya. ¹¹ Gi rixanu girukokta wa tsru gitaknachriwa mturu rutaako wale. Ga wa mturu gitaknachriwa tsru rutaako wale.”

¹² Wane koxa chinru wa chanixjeru, “Wa niikaluru pkamrutini ga wa tsru nachnewlu, gi pchanixanna pumatunune, gi wa pumunanwakaneko, gi wa pumoleneko, gi wa pumwastitanune ponikoloneko, wana ma mupeko chanixletyanupyi, pma mapnutikotupa. ¹³ Wa nachnewlu pkamrutinipa pixa, pchanixanna kwamonurune, mastsine, yokmatachine, ga wa maygalene. ¹⁴ Ga wa giglenshinikanyegitkalurupyi, gi rixanu maleshayna rapnutyapyina. Seyni yotunkoklunupna poyagkakachine, waneklu gapnutkalurupyi.”

Yapkaku tsru nachnewlupirana

¹⁵ Satu rumnikjeru yijnakonatlu tyepirana. Wane chinru, “Giglenshinikanyegitkalunepni wa Goyakalu pogirewatyawaka nikyachinepa.”

¹⁶ Wale wane chinru, “Satu jeji tsru nachnewlu kamruta. Gixo chanixa. ¹⁷ Nachnewlupapko chininitka, yokanatlul wayegeru, runkakapyapna chanixkalune, ‘Ginanutka. Gi rixanu pejnuruko galpokotkalurutkani.’

¹⁸ “Pejnuruneko pixkakaku rixanshinikanutna. Yinuwaka gaalirewletna. Muchinanu chanixkaluru wane china, ‘Nagjitatkalu chiji. Numkata wane yaleta, netapyaplu. Nagjityi petashjixa yaletanno.’

¹⁹ “Satu wane china, ‘Pamole wakane nagjita gepirinkaka. Nyantatapanna. Nagjityi petashjixa yaletanno.’

²⁰ “Satu wane china, ‘Nganunrowatka. Giyagni gi numkata wane yaleta.’

²¹ “Satokatka wayegrechri. Walepirana runkaku rutsrukate. Giyagni rumtuwna kwangixerupji. Wane chinru wayegeru, ‘Giyampotu tsru pokchiputu pyanu ga wa gatnugapakka. Pwapanna gewi kwamonurune, ga wa mastsine, ga wa maygalene, ga wa yokmatachine.’

²² “Wane china wayegrechri, ‘Gitsrukaachi, wane gixkalurutkani wa pchinyawaka, ga wa kaswajiwalu.’

²³ “Giyagni gitsrukaachi wane chinru wayegrechri, ‘Gatnugapo pyanu ga wa prijer-tamnu. Pertapanna jiglokinripna, tseponinripa nopji. ²⁴ Gi rixanu wane nchingi, gi satuna wa nyi jejine wa chanixkalune getumganru wa nnijitu.’ ”

Geso gomkagitachine gimkata kamruratanru

²⁵ Gixolune yine Waleymamnuna. Ruprotakyegitna. Wane chinna, ²⁶ “Girukokta ginyegitinipno ga wa ma mayegixkanuplu ruru, gi wa runroko, ga wa ganunroko, ga wa wugeneneke, ga wa gimoleneko, ga wa gimoleroneko, ga wa ruwekleko, gi rumkata

nyimakleru gixleta. ²⁷ Girukokta gi gwalo koroshishkitate, gi wa Gita gajxigi rawa, gi rumkata nyimakleru gixleta.

²⁸ “Gi rixanu wa satu gixa yegi galuka tenopjiru kamruretachri, *¿gi ge muchinanu gapka tuplanatanu ga wa rutakyagokwenutanru, gikta waneylu wa nikatyaplu?* ²⁹ Rawiyawakapa tenopjiru ralpokoshata, gi rumkata nikatletniripa wane ma mixinitipa, pejnuruneko getachine ma yinuwaka gixpiranatletyapluna. Wane chinna, ³⁰ ‘Tye jeji yinuwakasha kamruretlu panchi. Gi rumkata nikatletlu.’

³¹ “Ga wa pogirchi giylalu yegi yachri satu pogirchi yoptotachri, *¿gi ge muchinanu gapka tuplatanu jemanshinikanrewatachri rixinripa gikta rumkata pamole waragakayma yoptoletlu wa gepmole waragka waneyalutu wa runeyegitjerupa?* ³² Ga wa ma mumkatkanru, wajra rawiniwa pogirchi runeyegitjeru, yokanatna tsrone, repomgiyapluna rawashletnapirana. ³³ Giyagni waneko pixka rixa. Girukokta gixa gma kaspuukanru wa pejnuruko wa wane gixle gi rumkata nyimakleru gixleta.

Rumushikinitka tuwu

³⁴ “Kiglerni wa tuwu. Seyni wa mushi rixinitka tuwu *¿kluneru morotkatka?* ³⁵ Gi wa chijiko pojitikolu kigleylu, seyni maleka giknookalurutkani.

“Girukokta kajnakopnalu wa yijnakotinripa, yijnakotanu.”

15

Yapaklu gowega pupjetachropirana

¹ Yayegitluna pejnuruneko gijawenutachine ga wa kmukochirerune yijnakotyapluna. ² Kegengana Gwariseyone ga wa yonchikgapine. Wane chinna, “Wa Tye kmukochirerune yoptota. Ga wa wannayma nika.”

³ Giyagni Wale ginkakna tye yapkaku. Wane chinna, ⁴ “Satu jeji wa gixa yegi satu pacha gowega waneyalutu, sato gangini *¿gi ge yineru mwiyawakanu ruknokamtna wa mturujmole mturuji ga wa gangachro chinanu wane ya rukshikinpotunanuko?* ⁵ Rukshikinro, rutjimtakalo gimuwatachri. ⁶ Gipji rapokinitka tomgana rumatanune ga wa rumwastsitanune. Wane chinna, ‘Gimumuwatanno. Gi rixanu nukshikatkalu nowegate gamganatachro.’ ⁷ Wane nchingi, wa tengogne wanepu tsru potu gimuwlu wa satupje kmukochireru renshinikanutinri chinanu, mturujmole mturuji poyagkakachine chinanu pnute, genshinikanru mmagatikane.

Yapaklu sroschiproji gamgachropirana

⁸ “Ga wa sato suxo pamoleproji waneyaloto, wa paproji tamgini *¿gi ge tyochpiklo katalo, ga wa tsaxritlu panchi, ga wa tujgapotutlo tukshikinpotunanuklo?* ⁹ Wa tukshikinitkalo, waneklu tunkakna tumatanune ga wa tumwastsitanune. Wane chinna, ‘Gimumuwatanno. Gi rixanu nukshikatkalu gamganatachro nserojiproji.’

¹⁰ “Wane nchingi, waneko pixka rixa. Wanepu gimuwlu Goyakalu towrunyegiya wa satupje kmukochireru chinanu renshinikanutini.”

Yapaklu wgenchi pupjetachropirana

¹¹ Wane china, “Gepi wgenru satu jeji. ¹² Mtuwu wane chinru ruru, ‘Papaa, penekanno wane wixle psojite wa gitano nixinripa.’

“Giyagni kotspalatyatkana wane rixlena.

¹³ “Gi gixgogne potu giknoginitka, gituru mturu gwatkalu pejnuroko. Wajrachijne yatka. Wane saletyalo wane rixle mgirukotnachiwa. ¹⁴ Wa pejnuroko nikatinitatka, rapoka tsru nachi walechijne. Yinuwaka magletyanatka. ¹⁵ Wane ya. Ruxaklu satu walechijne gajeru. Wale yokanatlu peklomtate yegi kochine roglutinripa. ¹⁶ Raluka ginanuwkakletnawa galkarowajiya wa kochine nikanru. Gikena genekanru.

¹⁷ “Ga wa rushinikanuwpotutinitka, wane china, *‘¿gi pejnunanukta nuru yegi kamrurewatyachine gixetlu niikaluru! Ga wa gitni gewi nachi kamakatininno.* ¹⁸ Npalnamtanutka. Nuru yegi nyanutka. Wane nchinanru, ‘Papaa, tengogne getanu nmukochirewata ga wa pixa getanu. ¹⁹ Gi wa numuklutkani wa puturu nchinikolpatka. Satu pkamrurewyegitjeru pixkakanutkano.’”

²⁰ “Giyagni palnamta. Yayegitlu ruru. Ga wa ruru gowukako retyalu. Retwamonutlu. Rasukyegitlu. Kanopatlu ga wa ramlutlu. ²¹ Giyagni wa gituru wane chinru, ‘Papaa, tengogne getanu nmukochirewata ga wa pixa getanu. Gi wa numuklutkani wa puturu nchinikolpatka. Satu pkamrurewyegitjeru pixkakanutkano.’

²² “Giyagni ruru wane chinna wayegrene, ‘Giyampotu gwapanru wale potu mkachri. Gyoshmaknanru. Yoshmakamyojrechi genekanru. Gyoshmakjixitanru yoshmakjixrechi.

²³ Waka wgene gwapanu gixowaakaaluru. Giylatanru. Wnachnewatanu. Wmeyiwatanu. ²⁴ Gi rixanu tye noturu gipnachrinanni. Ruwekamtatka. Gamgachrinanu ga wa rukshiikatka.' Yinuwaka meyiwletna.

²⁵ "Ga wa tsru gituru sanananru. Wa panchistsi rapokinitka, yijnakotlo gitlotkalurkaka ga wa gansalu. ²⁶ Satu wayegrechri tomga. Repomgalu klunerni. ²⁷ Wale wane chinru, 'Pepuru gapokatka, ga wa puru waka wgeni gixowaakaakalurni giylajixa. Gi rixanu gichkolu yoptotlu.'

²⁸ "Giyagni yegwaklu gimtuwna. Gi raluka jiglokleta. Rushpakamta ruru rumnanukyaplu. ²⁹ Giyagni wale gigita. Wane chinru ruru, 'Papa, jgi pejnu wala-punanukta pwayegeru nixnawa! Gi pagogneko nkaspu kyokanatyano. Gi pagogneko penekno chiwo wgene numatanune numeyiwinripa. ³⁰ Seyni wa tye puturu wa pnikata wane gixletjeru suxone kjejigeroneya, wa runinitka, puylatlu waka wgenpotuko gixowaakaaluru wale chinanu.'

³¹ "Giyagni wale wane chinru, 'Noturu, pixa gimwagognenatno. Pejnuruko wane nixle pixanni. ³² Giyagni wumkata meyiwleta ga wa gimuwleta wa pepuru chinanu. Gi rixanu tye pepuru gipnachri pixkalutunanni, ga wa ruwekatka. Gamganatachrini ga wa gikshikalurutkani.'

16

Panchi girukowatachri mpoyagkaakatu

¹ Geso wane chinkoxna yimaklene, "Waneru satu jeji ponikolu. Waneylu gipji girukowatachri. Wa wale jigyegitkalurni waleyegiya, wa saletlu wane rixle. ² Giyagni tomgalu. Wane chinru, '¿Klunerni wa tye wa nyijnakyegityawakyi? Puglepokotanru pgirukotanru kwentate. Gi rixanu gi pumkata girukowletatka.'

³ "Giyagni girukowatachri wane china gitoknanwakaya, '¿Klu nkamrutanu? Gi rixanu nutsrukate giknokanno ngirukowatinriya. Gi numkata jitleta. Npatewata sroschi nagjityapmaka. ⁴ Numatatka klu nkamrutanu wa nushpakiniya ngirukowatinri, wanapji yoptotinipnana.'

⁵ "Giyagni tomgana satkaka rutsrukate riwishkatachri. Wane chinru muchinanu gapokachri, '¿Gi pejnu priwishkatlu nutsrukate?'

⁶ "Wale wane china, 'Gepkoxamkoje waragka pamyu pachaksu ringi.'

"Giyagni wane chinru, 'Ga ga pkwentate. Ptuplatanu. Giyampotu pyonatanru gepi waragka gepi pacha pamyomoleksu ringi.'

⁷ "Satu wane chinatnaka, '¿Ga wa pixa? ¿Gi pejnu priwishkata?'

"Wale wane china, 'Satpacha shiwate trikoji.'

"Giyagni wane chinru, 'Ga ga pkwentate. Yokgipmole pyonatinri.'

⁸ "Ralixkotlu gitsrukaachi wa girukowatachri mpoyagkaakatu, gi rixanu kgimatkaleru rixa. Gi rixanu tyegogne gajene wa wanna gimuweekakgognenatachineklusha kgi-matkaleru rixna pokamlawaka gajene pnute. ⁹ Gita wane chingi, wane gixa gimatletkakanna gyokwireya, wa sroschi yoptotinripna. Wane pixini gnukawnagognenatini, waneklu wanna yoptotangi Gigena rawiyawakapna gike rixiniko mnikawnakatupa.

¹⁰ "Girukokta poyagkakachri ptsotsotaji chinanu, gixo koxa chinanu poyagkakanu. Ga wa mpoyagkaakatu ptsotsotaji chinanu, gixo koxa chinanu gi poyagkakanu. ¹¹ Giyagkoxni wa mugletu ponikolewleya gi wa poyagkakachingi, ¿katu gaponshinikanutangi wa galikaka potu ponikolewleya? ¹² Wa pimrine wane gixleya mpoyagkaakane gixini, ¿katu genekangi gixanupa?'

¹³ "Gi satuna gimkata panchi kamrurewatya gepi gitsrukaachinyegiya, gi rixanu waka rayegixanru satu, satu rushinikanu; waka satu rupxaletanu, satu reyikanu. Gi gimkata wayegrechri gixleta Goyakalu chinanu ga wa ponikowlu chinanu."

Gwariseyone gixpiranatu Geso

¹⁴ Ga wa Gwariseyone sroschi galukachine potu yijnakonatu pejnuruko Walepirana. Ruxpiranatluna Wale. ¹⁵ Wane chinna Wale, "Gixni wa gixnanuko poyagkakachine gixashatnawa wa yine getanuya. Seyni wa Goyakalu gimatgajitgi. Gi rixanu wa kiglepotlu yine getanuya, walenwa gagananutkaluru Goyakalu getanu.

Geso wane gixa getleyawaklu Tokanchi Yokanatkaluru

¹⁶ "Tokanchi Yokanatkaluru ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine waneyanangi Gwakupotunanuko. Wanekluyakawa runkakletka Goyakalu pogirewatyawakapirana. Pejnuruneko muchkoyegitlu. ¹⁷ Myapretpotni tengogne nikawninripa ga wa psolchinijeko, wa satu yotmokle pnute nikawninripa Tokanchi Yokanatkaluruya.

Geso ginkakletlu giknokagnunrolupirana

¹⁸ “Girukokta giknoklo ganunro ga wa sato ganunrotatnaka, rumopatlewjixatka. Ga wa girukta ganunrotlo wa jeji giknokanro rumopatlewata.

Geso ginkakna wa ponikolu ga wa Lasaropirana

¹⁹ “Waneru satu jeji ponikolu. Pakni yoshmookaluru pixkalutu mkachri ga wa wale potu klatalu mkachri gitakachri. Pagognemnunanuka meyiwlu ponikpoturu rutaka. ²⁰ Satu kwamonuru, Lasaro giwakatletachri, rupgyaptotesti rutaaka. Katreru. ²¹ Raluka ginanuwleta ponikolu nikjetyawaka gijrukyachriya. Kewene koxa gina. Ga wa rem-tretretluna.

²² “Wane rixatka. Rupnana kwamonurni. Goyakalutowrene ganikatkalu. Gawrasta rutakluna. Rupnana koxa ponikolni. Kapnatkana. ²³ Ga wa gipnachine gwiywaka salewnapotutinri, wane yigatya. Wajra retyalu Gawra, ga wa Lasaro walesta gwanatachritka. ²⁴ Giyagni wale saplewpotuta. Wane china, ‘jPapa Gawra, petwamonutanno! Lasaro pyokanyegitanno, gonu rugakaptomyojimtanu. Ruyalkapannutanunno. Gi rixanu tye xirnachri nsalewnapotutyatanaka.’

²⁵ “Gawra wane china, ‘Wiwi, pushinkapanru wa puwekanatini pyoptojenatanru kigleru wane pixle. Ga wa Lasaro koxa gektu yoptojenatanru. Giyagni wa xani gewi gimnanukikalurni wale, ga wa pixa salewnagogenatachripatkayi. ²⁶ Ga wa tyekaka pejnuruko pnute, wixa ga wa gixa ganikajite rawgogenatyawaka tsru gitskata. Giyagni wixa yegi galuka kopruratachri gixa yegi rixinripmakna, gi rumkatluna. Ga wa wane gajeneko gi ginkata koprurata wa wixa yegi rixinripmakna.’

²⁷ “Giyagni wane china, ‘Xani koxa nagjityi, papa. Nurupji pyokanatanru wale. ²⁸ Gi rixanu waneyno pamyo nomolene. Rupguytayegityapna wale, wa gewi tye salewnikowaka ma muninitipkoxna wanna.’

²⁹ “Ga wa Gawra wane china, ‘Wanna waneya Moysisi kirukate ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine. Wanna yijnakotanna.’

³⁰ “Giyagni wale wane china, ‘Gike, papa Gawra, seyni satu gipnachinegiya yayegitinna, renshinikanutanna.’

³¹ “Ga wa Gawra wane chinru, ‘Ma yijnakotkanruna Moysisi ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine, gi koxa rushinikanutkona wa satu gipnachineskalaya yotunotini.’ ”

17

“Gi waneni!” chinna Geso

¹ Wane chinna yimaklene, “Gi rumkata gimaletkota wa gitspetkalurkaka chinrinipa. Seyni jgi waneni girukokta jijruku yineru! ² Kiglemkalu waleya rushriknojitikolupa wa tsru sotlu ginripiya, tsru wenu ruknokikolupa, wanepnute wa tye satu mturpotu jijrukinri.

Geso ginkakletlu kaspukmukochirewlupirana

³ “Gixnanuko ggirukotinwa. Wa pumole mukochirewatini punkakanru wa ruk-lukanuwninri. Ga wa renshinikanutinipa, pkaspukinri wale. ⁴ Ga wa payokgipre kata pagogne mukochirewatini pixaya, ga wa payokgipre kata satkakyegitinyi wane chinachri, ‘Nenshinikanuta,’ pkaspukinri wale.”

Pyognika galixletanwu

⁵ Giyagni yokanatanune wane chinru Geso, “Gitsrukaachi, pyognika galixletanwu.”

⁶ Giyagni wa Gitsrukaachi wane china, “Waneygi gixkamka galixle mostasaji pixka, wane nchinanru tye sukomormuna, ‘Pkopkolikinwa. Tsru wenu putakinwa.’ Yijnakotangi.

Geso ginkakletlu wayegrechri kamruratanrupirana

⁷ “¿Satu wa gixa yegi waneya wayegeru tsru jitlolepagitachri ganikachri ga wa gowe-gane girukotachri, wa sana ruyakatini, gi koxa wane nchinru, ‘Punanu. Nikjetikowaka ptuplatanu?’

⁸ “¿Gi ge wane nchinangonuklu, ‘Pkamrutanru nnikanrupa. Palpokotinwa. Pupxakanno nnikakopshini ga wa nurini. Wanepnute pixa nikanutka ga wa puranu?’

⁹ “¿Poyagnutanruge wa wayegrechri gi rixanu wale kamrutlu towutikowaka waka gike? ¹⁰ Waneko pixka gixanu gixa. Wa gixa kamrutinitkalu wa pejnuruko ntowutikwaka, wane nchinanu, ‘Wayegrechine gimuterunwu, gi rixanu wutakikolupje wkamrutatka.’ ”

Pamole gjirgitutachine powratkalune

¹¹ Wane rixatka. Gerosale yini, Samari koprumta ga wa Kalilechijne koxa koprumta.

¹² Satu pokchi rapokamtinitka, pamole jejine yoptotaplu gjirgitutachine. Wajra tunwatna.

¹³ Saplewatna. Wane chinna, “Geso, Gitsrukaachi, petwamonutanunwu wixni.”

¹⁴ Wa retinitkana wane chinna, “Gajewa. Sasertotene gekakgitapinitkawa.” Wane rixatka. Wane yakopshinna powratkana.

¹⁵ Giyagni satu wa wannate retnatkawa wa rutukinritka, satkapa. Tsru saple rixa gimalwuretlu Goyakalu. ¹⁶ Chiji yoptsojitamta gijixistsi. Poyagnutlu. Samarya gajerni wale.

¹⁷ Ga wa rugita Geso. Wane china, “¿Gi ge pamolna powratkalune? Ga wa mturuji ¿ginakatkana? ¹⁸ Gi satuna geta satkapletka wa Goyakalu rumalwutyapa, seyni tye pnu gajeru galikakni.”

¹⁹ Wane chinru, “Palnanutka. Pyanutka. Palixle gitskalakyi.”

Pogirewatyawaka gininripa

²⁰ Repomsatka Geso Gwariseyoneya gikluplu Goyakalu pogirewatyawaka. Wale gigitna. Wane chinna, “Gi wa getkaluru runini Goyakalu pogirewatyawaka. ²¹ Gi wane koxa chinanna, ‘Getanu. Gewru.’ Gi koxa, ‘Waneru.’ Gi rixanu, Goyakalu pogirewatyawaka gixa gitokote rawa.”

“Nowgognekle pixka,” china Geso

²² Giyagni wane chinna yimaklene, “Pagognekaka ginanu wa gixa galukpotu getletanmaklu pagogne wa Gita Yineru Wgennogognekaka. Gi wa getanru. ²³ Wane chinangina, ‘Ga ga waneru.’ ‘Ga ga gewru.’ Gi wane gyantu. Gi gomkagitanru. ²⁴ Gi rixanu rawracle pixka rixanu pasreta teno rapukotgogne rawrakini pixka ga wa pasreta teno rapukotgognepotunanuko pokamlata. Wane pixka nixanu Gita Yineru Wgenno nogognepa. ²⁵ Seyni muchinanu numkata salewnaleta gixo, nma yoptotikotupa nyi gimuweekagognenatachinea.

²⁶ “Gi rixanu Nowogognekle pixka rixanu nogognelupa wa napokinipa Gita Yineru Wgenno. ²⁷ Niknina, rurnina, ganunrowatnina ga wa ganuruwatnina, wa Nowe jiglockingognepotunanuko pumlekwa. Runatka gonnewlu. Nikatanna pejnurunniko.

²⁸ “Waneko pixka rixa Lotgognekle. Niknina, rurnina, marnewatnina, rushanrewatnina, rutaklewatnina, panawatnina. ²⁹ Wa Lote gasukingognepotuko Sotomaya, tengogne gina pixka rixa gijrukleta xirnachri ga wa gasogre. Pejnurunniko nikata.

³⁰ “Waneko pixka rixanu nogognepa, wa Gita Yineru Wgenno nupgujewninogognepa. ³¹ Walegognepa panchi gogo gwanatachri ga wa panchi rawa rejnunkate, gi rujukanu rawapyaplu. Waneko pixka rixanu wa sana gwanatachri, gi wa satkapanu rajxigiyaka. ³² Gishinkapanro Lote chnuronni.

³³ “Girukokta gijga chipetlegiwekletanu ruwekinri ramginina. Ga wa girukokta gamtakanru, rushatkappiwekletanu. ³⁴ Wane nchingi, wale yechnopa, satu shechi gepi gwanatanu. Satu ganiiko, ga wa satupni giknokamtkona. ³⁵ Gepi suxone gimunri-pagkakanatachinea. Sato ganiiko, ga wa satopni giknokamtkona.”

³⁶ Rugitna. Wane chinruna, “¿Ginaka, Gitsrukaachi?”

³⁷ Wale wane chinna, “Ginakakokta rawmanetanu gipnachri wane rapatjetinna klatalalune.”

18

Yapkaklu wa gipnagnurutachro ga wa kgitakyagoklewaklerupirana

¹ Satu yapkaku runkaakoxna wa ma mamanga gagjigogneretinitipna. ² Wane china, “Papokchi waneru kgitakyagoklewakleru. Wale gi piklu Goyakalu. Gi koxa kagwakpiratna yine. ³ Wale pokchi koxa wanero sato gipnagnurutachro. Wale yegi tya. Wane chinru, ‘Puglepokyegitanno nkamnixeruya.’

⁴ “Seyni gixgogne gi raluklu. Wanepnutetka wane china ginanwakayatka, ‘Gimka npiklu Goyakalu. Gi koxa nkagwakpiratlu yineru. ⁵ Seyni twu gipnagnurutachro kojwakalchinanno nugnapokyegitanutkalo. Nma maalinanumtinitipa wala kojwakle chinanu wa ginjetachro.’”

⁶ Wane china Gitsrukaachi, “Gyijnakotanru wa chinyawaka wa kgitakyagoklewakleru. Walenwa mpoyagkaakatu yineru. ⁷ Ga wa Goyakalu ¿gi ge gapnuyegitanna tsomitanune wa gogi ga wa goyecho no ragijtjene? Ga wa ma pognanutupni wannayegiya. ⁸ Wane nchingi, giyampotu rapnuyegitanna. Seyni wa Gita Yineru Wgenno gininipa tye chijiya ¿nuksikinri galixlu?”

Wa Gwariseyo ga wa gijgawenutachri

⁹ Wane koxa chinna tye yapkakluya pimrine gaponshinikanutnacinwa wa poyagkaka-chine rixinrina; pimrine reyikna:

¹⁰ “Gepi jejine kpashiwakapi kanikna ragjigognetinripna. Satu Gwariseyni, ga wa satu gijgawenutachri. ¹¹ Wa Gwariseyo tunwata. Walenanuko wane china gagjigogneyeget-nawa, ‘Goyakalu, npoyagnutyi gi wa pimrine jejine pixkalutno, kachowgurune, mpoy-agkaakane, kgimopataklerune. Gi koxa wa tye gijgawenutachri pixka gixachrino. ¹² Satu simankaka gepi kata nogajirewjeta. Pejnuruko nyoptotanro pamolete nenekjeta.’

¹³ “Ga wa waja tunwata gijgawenutachri. Gi raluka tengogne yigleta. Seyni ruylakastata. Wane china, ‘Goyakalu, petwamonutanno gita kmukochirerno.’

¹⁴ “Wane nchingi, tye yopikachritka gipji muklukanuwnakaakotutkani satu pnute. Gi rixanu girukokta wa tsru gitaknachriwa mturu rutaako wale. Ga wa mturu gitaknachriwa tsru rutaako wale.”

Geso ga wa mturune

¹⁵ Ranikyegitluna gajerya maturewnachinewa kamrukyapna. Wale retna yimaklene. Chigetjetkana ranikjenna. ¹⁶ Wa Geso tomgana. Wane chinna Wale, “Getashatanna mturune runyegitannona. Gi gimaletanna. Gi rixanu wanna pixkalune wannanni wa Goyakalu pogirewatyawaka. ¹⁷ Galikaka wane nchingi, girukokta gi wa mturu pixka rixyoptoletanru Goyakalu pogirewatyawaka gi wa jiglokanru.”

Ponikolu

¹⁸ Satu gitsrukaachi gepomgalu. Wane chinru, “Yimaklewatachri kigleru, ¿klu nkamrutanu nyoptotyaplu nuwekinri gike rixiniko mnikawnakatupa?”

¹⁹ Geso wane chinru, “¿Klu chinanu wane pchinno kigleru? Gi satuna waneru kigleru. Satupjeru, Goyalupje. ²⁰ Wa Yokanatkalaru Tokanchi pumata:

Gi pumopatlewatanu.

Gi puylalewatanu.

Gi pchowguwatanu.

Gi wa maleshawaka pupgujtalewashatanu.

Pkgawakpiratanru puru ga wa punro.”

²¹ Ponikolu wane china, “Pejnuruko tyekaka nkamrutatka nmaklutinwakawa.”

²² Ga wa Geso yijnakotlu tye. Wane china, “Satupje pmagatya. Pushankanru ptowruko wane pixle. Penekanna wa kwamonurune. Waneyapyi ponikole tengogneypa. Punanu. Pomkagitanno.”

²³ Giyagni ponikolu, walepirana yijnakotinitka, wamonuwnapotutatka gi rixanu ponikolpotni. ²⁴ Retinri Geso, wane china, “¿Gi pakyaprenunanuktalu Goyakalu pogirewatyawaka jiglokinripna wa kserojiprojirune!” ²⁵ Geso wane china koxa, “Myapretmakni kameyo tsapujripna tjiglokinripa wa ponikolu pnute jiglokyaplu Goyakalu pogirewatyawaka.”

²⁶ Ga wa yijnakonatachine wane china, “Giyagni ¿katu gimkata gognetkaakotanu?”

²⁷ Geso wane china, “Wa yineya mumkatanutu, wale rumkata Goyakalu.”

²⁸ Giyagni Petro wane china, “Petanu. Wixa giknokamtlu wane wixle. Ga wa womkagitatkayi.”

²⁹ Wale wane chinna, “Galikakni wane nchingi, girukokta giknokapjimta, ga wa ganunro, ga wa gimolene, ga wa rurune, ga wa wugenene Goyakalu pogirewatyawaka chinanu, ³⁰ wale yoptotanru gixo kata pnute xani tyegognekaka, ga wa pagognesha ginachripa waneyaplu ruwekinri mnikawnakatupa.”

Geso ginkakletagnaputlu rupnalepapirana

³¹ Wa Geso ganikna pamole gepi. Wane chinna, “Xani Gerosale wkanikanutka, poyagkakikolupa pejnuruko Goyakalu tokanu geneklewatachine chinyongatyawaka wa Gita Yineru Wgennopirana. ³² Gi rixanu samyookalurupno payine yegi. Gapnokatkalurupno. Gektutetkalurupno. Ga wa gitskagjetkalurupno. ³³ Kochipjetannona. Ruylatannona. Ga wa mapgogne chininri nyotunotanu.”

³⁴ Ga wa wanna gi gimata jemlu tyepirana. Wanna yogimatika tyepirana. Gi rumatluna wa chinyawaka.

Maygaletu Geriko gajeru

³⁵ Wane rixatka. Gerikostsi rapokinitka, waneru satu maygaletu. Gatnugapostsi tulanatachri. Sroschi gagjijetachri. ³⁶ Wale yijnako giknogletinna gixolune yine. Repomle-wata klunerni. ³⁷ Runkakluna wa Geso Nasare Gajeru giknogamta. ³⁸ Giyagni saplewjeta. Wane china, “Geso, Tawiklopisha, petwamonutanunno.”

³⁹ Wa kosekamtachine chigetjetlu pochke rixinripa. Seyni wanepnute saplewjepotuta, “Tawiklopisha, petwamonutanunno.”

⁴⁰ Giyagni Geso tunwata. Rawapjixlu Wale yegi. Wa rapyegitinitkalu, repomgalu.

⁴¹ Wane chinru, “¿Klu palukatka wa nixyapyi?”

Wale wane china, "Gitsrukaachi, netinripa."

⁴² Ga wa Geso wane chinru, "Petanutka. Palixle gitskalakyi." ⁴³ Waneklu retatka. Romkagitakalu. Rumalwumtlu Goyakalu. Ga wa pejnuruneko yine getinri rumalwutluna Goyakalu.

19

Sakeyo wa gijgawenutachri

¹ Geriko Pokchi rapokamtinitka Geso. Koprupokchimtlu. ² Waneru satu jeji Sakeyo giwakatletachri. Walenwa gijgawenutachine gitsrukate. Ponikolni wale. ³ Raluka getletlu Geso gi gixachrini. Gi rumkata getletlu wa gixolune yine chinanu ma tennu chinanu. ⁴ Penute ya gasukleta. Sukomormuna ratskota retyaplu. Gi rixanu wane yapamtanu.

⁵ Wane rapokinitka Geso, yopukgatlu. Wane chinru, "Sakeyo, giyampotu pujrukanutka. Gi rixanu xawakni pupji numkata gapokleta." ⁶ Giyagni giyampotu rujruka wale. Gimuwatachri yoptotlu.

⁷ Pejnuruneko getanatachine kegemga. Wane chinna wa satu jeji kmukochireru yegi jiglokinri wane rawinripa.

⁸ Giyagni tunwata Sakeyo. Wane chinru Gitsrukaachi, "Petanu, Gitsrukaachi. Ganikaji wane nixle nenekna kwamonurune. Ga wa girukokta nyokwire nujgiylo sroschi, gepko-amkoje kata pnute nsatkaklo."

⁹ Geso wane chinru, "Xawakni tyepji rapokatka gognawatikaluru, gi rixanu Gawraklo-ishkoxni wale. ¹⁰ Gi rixanu Gita Yineru Wgenno gina nujgiyaplu gamganatachri ga wa nognetkakyaplu."

Yapaklu wa gepi pachaprojipirana

¹¹ Wale tokanchi yijnakotinitkana, satu yapaklu wane chinyatnakna Geso, gi rixanu gi gowukatkalu Gerosale, ga wa wanna kagwaklu waneklu rupgujewnanu Goyakalu pogirewatyawaka. ¹² Giyagni wane china, "Satu jeji wale potu pnu chiji ya, pogirewatyawaka yoptotinripa ga wa satokinripa. ¹³ Pamole wayegrene tomga. Satkaka gepi pachaproji reneka. Wane chinna, 'Gmarnewatanu napokinpotunanuko.'

¹⁴ "Ga wa gichijne gajene gayegixlu. Yokanatkana tsrune wale gajxigi, wane chinanna, 'Gi waluklu wixa yegi pogirewatinripa wa tye.'

¹⁵ "Wane rixatka. Wa yoptotinitkalu pogirewatyawaka. Satokinitka tomgajixatkana wanna wayegrechine wa sroschi renekamtanune, rumatyapna satkaka marnewatinrina.

¹⁶ "Muchinanu rapyegitlu satu. Wane chinru, 'Gitsrukaachi, petanu. Gepi pacha pserojiprojite tyogniklo gepi waragkaproji.'

¹⁷ "Wale wane chinru, 'Poyagnu, kigleru wayegrechriyi. Ptsotsotaji chinanu poyagkakinri. Giyagni pamole pokchi putakiko.'

¹⁸ "Satu ginatnaka. Wane china, 'Gitsrukaachi, gepi pacha pserojiprojite tyogniklo satu waragkaproji.'

¹⁹ "Wale koxa wane china, 'Pixa koxa pamyo pokchi putakiko.'

²⁰ "Satu ginatnaka. Wane china, 'Gitsrukaachi, petanro gepi pacha pserojiprojite. Numretlo mkachrisama poyitkaluro. ²¹ Npikiyi. Gi rixanu jeji shikgajiryi. Pma mutaklewatyawakanu pwiya. Pma muknokajityawakanu papatjetya.'

²² "Giyagni wale wane chinru, 'Mugletu wayegrechriyi. Pixako ptokanu nuklukanuw-nayegixinyi. ¿Pumatnoge wa shikgajiru jeji nixinri? ¿Nma mutaklewatyawakanu nwini, ga wa nma muknokajityawakanu napatjetya? ²³ ¿Klu koxa gi putakyalo nserojiprojite kgipekoklerune yegi, wa napokini nyoptotanmaklo gitanuko ga wa gixolewnachroymananuko?'

²⁴ "Wane chinna wane tunwanatachine, 'Gkonanro gepi pachaproji waleyegiya. Genekanru wa gepi waragkaproji waneyalutu.'

²⁵ "Wanna wane chinru, 'Gitsrukaachi, waneyatkalu gepi waragkaproji.'

²⁶ "Giyagni wane nchingi, waneyalutu psoluko reneeko. Ga wa waneyamigjetu, wane rixleko koniko. ²⁷ Ga wa nkamnixjene koxa wa nma maluka pogirewletjene wannayegiya, ganikanna gewi. Giylaganna gita getanu."

Gerosale rapoka Geso gakagloklewatachri

²⁸ Tyepirana rali wane chinremtinitka Geso, yatka. Kosekamtatka. Gerosale kanikatka. ²⁹ Wane rixatka. Gi gowuka chininitka Wetpage ga wa Wetani. Magkastsitkani, wa Goliwa Magkate chinikowaka. Gepi yimaklene yokanata. ³⁰ Wane chinna Wale, "Gyanu tujra pokchi ginaple gajeru. Gapokinpatklu, waneklupa gikshikanro mporo wgene tsatkaluru, yineru mtuplatanutowa. Gkoshrikanru. Ganikanru. ³¹ Girukokta gepomgingipi, '¿Klu chinanu wane gixa koshpirokletlo?' wane nchinanu, 'Gitsrukaachi galuklu.'"

³² Wane yatkana yokanatkalune. Rukshikluna chinyawakpotukna.
³³ Koshpirokatkaluna mporo wgene. Kwangixleru wane chinna, “¿Klu chinanu gkoshpiroklulu mporo wgene?”

³⁴ Wanna wane china, “Gi rixanu Gitsrukaachi galuklu.”

³⁵ Ranikatkaluna Geso yegi. Sapwaktatjitatkaluna gimkaluymana mporo wgene. Gitji rutakatkaluna Geso. ³⁶ Yamtini Wale, rukwekamkatna gatnugapo.

³⁷ Gi gowuka rixininitka, Goliwa Magkate yojrigle rapokiniwa, pejnuruneko gixolune yimaklene gimuwata. Yinuwaka gimalwuretluna Goyakalu. Saplee gimalwuretluna wa pejnuruko retanruyna, wa giyaklukakaya. ³⁸ Wane chinna:

jGimalwutkaluru Pogirchi,

Gitsrukaachi giwaka ginyachri!

jKigle gwashle rixanu tengogneya!

jTenowaka potu wanepu goyaku!

³⁹ Giyagni pimrine Gwariseyone gixolune yine yegi gwachine wane chinruna, “Yimaklewatachri, pchigetjetanna pyimaklene.”

⁴⁰ Wale gigita. Wane china, “Wane nchingi, wa nyi pochke rixinmakna, sotlumka saplewatanu.”

Geso gichiyagatlu Gerosale

⁴¹ Gi gowuka tixininitka, retlu tsru pokchi. Chiyagata wale chinanu. Wane china,
⁴² “Pumatkamkalu xani pugogneya, kluneru chinanmaka kigle gwashlepmyi! Seyni xani puygale yogimatika. ⁴³ Gi rixanu runanu pagognekaka, pkamnixjene chiji pirijeretinyina. Sajrukanyina. Pejnurusretako rerutanyina. ⁴⁴ Chiji jirukanyina, ga wa pwugenene gitoko gwachine. Gi wa rutukanu sotlu rogotkakinripa, gi rixanu gi pumatlu wa psalwayegitoklogne.”

Kpashiwakapi powratka

⁴⁵ Kpashiwakapi jiglokamtatka. Yinuwaka giknokletna maleka gishanrewanatachine.

⁴⁶ Wane chinna, “Kayongalutkani:

Nopji gagjigognewakapijni.

Ga wa gixa wane gixatkalu

gitawakapna kachowgurune gwiywaka.”

Kpashiwakapi runkaklewatya Geso

⁴⁷ Pagognemnunanuka kpashiwakapi runkaklewatya. Ga wa tsrukakalune sasertotene ga wa yonchikgapine, ga wa wanna potu yine gija giylaletluna. ⁴⁸ Gi rukshikluna gikta rixpokotyapluna. Gi rixanu pejnuruneko yine Walepje kagwakna wa jemyapluna.

20

Geso gitakikolu gepomsayegitka

¹ Pagogne wane rixatka. Yine runkakanata kpashiwakapiya. Runkakletlu Kiglerpotunanu Tokanchi. Rapyegitluna tsrukakalune sasertotene, ga wa yonchikgapine tsruneyma.

² Ruynumsatluna. Wane chinruna, “Punkakanwu klu putakika Pixa tyekaka pkamrutinri. ¿Katu gitakyi wa tyeya?”

³ Giyagni rugita Geso. Wane chinna, “Gita koxa gepomgangi satu tokanchiya. Ginkanno. ⁴ Wa Gwa katlewe ¿tengogne giyaktyachrirge? ¿Waka yinenuklu?”

⁵ Yoptopirkakna wannakakluko. Wane chinna, “Wane wchininipmaka, tengogne giyaktyachrini, Wale wane chinanunwu, ¿Klu chinanu koxa gi galixlu?” ⁶ Wane wchininipapa yinenni, pejnuruneko yine sotlujetanunwu. Gi rixanu rushinikanutkana Goyakalu tokanu geneklewatachritkani Gwani.” ⁷ Giyagni rugitna wa gi rumatna ginakakta giyaktyachri.

⁸ Giyagni Geso wane chinna, “Gi Gitako ginkakangi klu nutakika tyekaka nkamrutinri.”

Kamrurewatachine muglene

⁹ Yinuwaka ginkakletna yine tye yapkakluya, “Satu jeji sana gowasha rutaka. Renekamtana sana girukotachine. Pnu yatka. Gixgogne ramga. ¹⁰ Topapkotka satu wayegrechri yokanata girukotachine yegi, wa renekyapluna wa sana gwiychritka. Seyni wa girukowatachine kochipjetanru. Maleshalni yokanatna. ¹¹ Rumepe yokanretatnaklu satu wayegrechri. Seyni wale koxa kochipjetna. Rektutetanruna. Maleshalni yokanatna. ¹² Wanepnute mapa rixinri yokanatnakna. Waleni rustakna. Ruknokanruna.

¹³ “Giyagni wa kgisnateru wane china, ¿Klu nkamrutanutka? Nyokanatanru nalukanru noturu. Kagwakpirgetkotanruna wale.”

¹⁴ “Wa sana girukotachine wa retinikaluna, wane chinna wannakakluko, “Tyenwa yoptotachripatka. Ginanu. Wuylaganru. Yoptotanrupmaka wixanpatkani.”

¹⁵ “Kashichanruna. Gowasha ruknokyanruna. Wane ruylatyanruna.

“Giyagni *¿*gi rixanutkana kgisateru wa wanna sana girukotachine? ¹⁶ Runanu. Ruylatanunna wa nyipni sana girukotachinepni. Pimrine renekanu gowasha.”

Wa wanna yijnakotinitkalu, wane chinna, “Gike rixiniko.”

¹⁷ Wa Wale retanatna. Wane china, “*¿*Klunerkojni wa tye yonatkaluru?”

*Wa sotlu myoptotkotu kamrupitachineya,
wale gitaaka yoptowaka gitsejita.*

¹⁸ “Katupnikta tye sotlu gitspetanuna, rumlokpotutanuna, ramgapotutanuna. Ga wa tye sotlu gijrukogotanrunapa ramgapotutanuna.”

¹⁹ Waneklu yonchikgapine ga wa tsrukakalune sasertotene galuka kashretlu Geso, gi rixanu rumata jemluna wa wannapirana chinyalu tye yapkaku. Seyni yine pikna.

²⁰ Giruktatluna. Yokanyegitluna yimlewashatachine, wa poyagkakachine pixka rixas-hatinripna, wa kashtokanutyapluna, samyokyapluna gitsrukaachi yegi, wa tsru potu gitaakaluru girukotlewatyawa. ²¹ Repomgaluna. Wane chinruna, “Yimaklewatachri, wumatlu wanepotuko pchinjeta ga wa punkaklewjeta. Gi wa manewle gigeni chinanu pyoptodu yineru. Seyni galikaka potu punkakletpiranatu Goyakalu gatnugapote. ²² *¿*Wa munanshichkotnige wenrukaka wenekyaplu Susa waka gike? *¿*Wenekerger waka gi wa wenekanru?”

²³ Seyni Wale gimatlu wanna sanowashle. Wane chinna, ²⁴ “Gekakgitanno wa sroschiproji. *¿*Katu yaglu waneylo, ga wa katunni toyonga?”

Wane chinruna, “Susanni.”

²⁵ Giyagni Geso wane chinna, “Giyagni genekanru Susa Susanni, ga wa Goyakalu Goyakalunni.”

²⁶ Gi rumkata kashretokanutluna yine getanu. Ruglajitanna wa rugityana. Pochkenna.

Gepomsalu yotunrupirana

²⁷ Rapokna pimrine Sariseyone. Wane chinachine maleshlu yotunrupa gipnachineya. Repomgaluna. ²⁸ Wane chinruna, “Moysisi yonyegitwu, *satuyegwawluni kganunronru gip-ninina gi kwugenniri, wa repuru gwanro wale gnuunronanni ruxolewkakinripa giklopishapa yegwawluni chinanu.* ²⁹ Giyagni wanena payokgiprerune moletkakachine. Muchinanu tsru gnuunrowata. Rupnana. Mwugenetniko. ³⁰ Waneko pixka rixana gapkatatachri. ³¹ Mapa chinirina gwalo. Waneko pixka rixanna pejnurunniko payokgipreni. Rupnana. Gi ruknokawgenetanna. ³² Suxni gapkata potu gipnaletanatka. ³³ Giyagni yotunrukupa, *¿*giru gnuunropni wa wannaya? Gi rixanu payokgipreni gnuunronitka wa wala.”

³⁴ Geso wane chinna, “Tyegogne gajene ganunrowata ga wa ganuruwatna. ³⁵ Seyni wa rumuknu getkonina rapkapyapluna tujragogne mnikawnakatupa ga wa yotunru gipnachineskalaya wanna gi ganunrowatanutka. Gi koxa ganuruwatanutkana. ³⁶ Gi rumkata gipnaletanutkana. Gi rixanu Goyakalutowrene pixka rixanutkana. Goyakalu wgenenpatkani, gi rixanu yotunru wgenenpatkani. ³⁷ Wa yotunotachinepa gipnachinepirana, Moysisi ginkakpokowaklewata kawshipiripirana runkakletinri, wane rixinri *Git-srukaachi, Gawra Goyakalutni, ga wa Gisaaka koxa Goyakalutni, ga wa Gakowo koxa Goyakalutni.* ³⁸ Gi wa gipnachine Goyakalutni, seyni giwekachine Goyakalute. Gi rixanu pejnuruneko giweka Wale chinanu.”

³⁹ Giyagni pimrine yonchikgapine gigita. Wane chinna, “Yimaklewatachri, kigleru wane pchinre.” ⁴⁰ Gi rixanu wanekluyakawa gi tserpiranawa gepomgaletatkaluna.

Kristo, Tawiklopisha

⁴¹ Giyagni Wale wane chinna, “*¿*Gi chinna wa Tawiklopisha rixinri wa Kristo? ⁴² Gi rixanu waleko Tawi wane china Shikalchi kirukateya:

Gitsrukaachi wane chinru Nutsrukate:

‘Ptuplatanu npotuklesretate,

⁴³ *Nutakinpotukna pkamnixjene*

putspanjixgapre rixinripna.’

⁴⁴ “Giyagni waleko Tawi wane chinru Gitsrukaachi, *¿*gi rixpokotyawaka giklop-ishayapni?”

Geso giklukna yonchikgapine

⁴⁵ Pejnuruneko yine yijnakonatinri, wane chinna yimaklene, ⁴⁶ “Ggirukotinwa wanna yonchikgapineya. Galuka yanretachine gimkaluyna gowukalu. Ralukluna ralukikolupna giputuyna. Ralukluna wa tsrukakalune tuplapijere ginkaklewawakapjikkakaya, muchinanu tuplapijkaka koxa nikjetikowakaya. ⁴⁷ Nikatapijjetkana gipnagnurutachronni. Rixashleya gogagjirgognerkakna. Wanna giklukanuwnakakalunpotupni.”

21

Gipnagnurutachro genekashle

¹ Geso getanata. Retna ponikolune, wa genekashlu gignantakikowaka gitakachine. ² Sato gipnagnurutachro reta kwamonuro. Tutaklo gepi mturomchataaji. ³ Wane china, “Galikaka wane nchingi, wa twu kwamonuro gipnagnurutachro wala gitaka pejnurune pnute. ⁴ Gi rixanu nyi pejnuruneko ruxetanrona rutakna renekashlena Goyakalunupa. Seyni wa twu magatyachro potu tutaklo tseyomchataaji, pejnuruko tuwekinripa.”

Geso ginkakletagnaputlu wa kpashiwakapji gjirolekachripa

⁵ Pimrine kpashiwakapjipirana yanumsanatna, wa kiglepotkaklu sotlu ga wa giglewlukaka genekashatkaluru. Geso wane china, ⁶ “Wa tyekaka getanru. Pagogne ginanu gi wa rutukanu sotlu rogotkakinripa, gi wa mujrolekatunpakni.”

⁷ Giyagni repomgaluna. Wane chinruna, “Yimaklewatachri, ¿giklupni wa tyekakapa? ¿Klu getkaluru wanepa wa tyekaka wane gixinripatka?”

⁸ Giyagni wane china Geso, “Girukotinwa gi wa yokwitkalunepgi. Gi rixanu gixo ginanu ngiwakaya. Wane chinanna, ‘Gitni. Kayegikatkalu gigogne,’ chinanna. Giyagni gi wa gomkajigitanna. ⁹ Seyni wa gixa jeminiplu wa giylalupirana ga wa yawroptajrukakapirana, gi gimyekekanu. Gi rixanu rumkata muchinanu wane gixleta, seyni gi wa yoptukyawakapnichi.”

Tsru getkalurkakapa ma mapookanuwa yoptukyawakapa

¹⁰ Giyagni Geso wane chinna, “Yotunyegekakanna pachijne gajene pachijne gajene yegi, ga wa pogirewatyawaka yotunyegekaka pogirewatyawaka. ¹¹ Wanepu tsru giyolikchirukaka pachijnemnunankaya. Ga wa wanepu yayixlukaka, ga wa nachlukaka, ga wa gimyeklukaka, ga wa tsru getkalurkaka tengogneya.

¹² “Ga wa ma mapookanupachi tyekaka, gkashichkona. Kojwakangina. Ginkaklewawakapjikakaya ga wa yoshmakikwaka nsamyooko. Ga wa pogirchine yegi ga wa gitsrukaachine yegi ganiiko Gita giwaka chinanu. ¹³ Rushpakana gipgujtalewle chinanu. ¹⁴ Giyagni gaji gitakanru tye shinikanchi xani, gi wa gyanshikaneyegitanru gikta nchina giykoyegletinwa. ¹⁵ Gi rixanu Gita genektokanutangi ga wa gimatkalewle ma mumpkata satkaketanruna, gi koxa rumkata yoptopiiretanruna pejnuruneko gkamnixjene. ¹⁶ Gixa samyooko giruneyako, ga wa gimunanwakaneyako, ga wa gimoleneyako, ga wa gimatanuneyako. Ga wa gixa pimringi ruylatanna. ¹⁷ Gayegixkalunepgi pejnuruneyako Gita giwaka chinanu. ¹⁸ Ga wa gixjiwutsa gi wa patsapjeko gangingi. ¹⁹ Gakotanshikanutinri, giwekanu.

Gerosale mwakotupni

²⁰ “Wa gixa getiniplu solalone sajrukiniplu Gerosale, waneklu gimatanutkalu kayegikatkalu mwakotu rixinripatka pokchi. ²¹ Waneklu wa Gote gwachine magkakaka ya gasukletanna. Ga wa pokchi ganikajite gwachine wane rushpakinna. Ga wa pokchi malekate gwachine gi wa pokchi yanutkana. ²² Gi rixanu walegognekakapa saletikolupna Gerosale gwachine, wa poyagkakikolupa pejnurkakako yonatkalurkaka. ²³ ¿Gi waneni wa kamshironepni ga wa gashichakachinepni walegognekakpatka! Gi rixanu wanepu tsru kegeknanuwlu tye chijiya, ga wa jgekanchi nyi yinyegiya. ²⁴ Yawnanna yoglolewapi gistakikalune. Payinemnunanuka ganikanna kashikanotkalunenapa. Ga wa Gerosale gakatooko payineya poyagkakikolpotunanuko payingognesha.

Yineru Wgene gininripa

²⁵ “Wanepu getkalurkaka tkachiya, ga wa ksuruya, ga wa katagirkakaya, ga wa tye psolchijneyako payinemnunanuka salewnale. Wa tsru wenu seirewnale ga wa gishpurga yowjere nutanshinikankakinna. ²⁶ Rupnagoojetanunna yinepni piklena chinanu, ga wa kagwakanruna chinanu tye psolchijneko ginachripa chinanu. Gi rixanu wa gichkolkaka tengogne gajeru kowshiwshitko. ²⁷ Wanepnute retannona wa *Gita yineru Wgenno ginachripa kyachgapereruyama*. Tsru nuyakle ga wa noyaknu numunanu. ²⁸ Wa tyekaka yinuwaka wane gixletinpatka, mpotukawatana. Ntunogitanu. Gi rixanu gi gowukatkalu gkoshpakikolpatka.”

Gikera gipchekaygalejitinipirana

²⁹ Satu yapkaklu wane chinyana, “Getanro gikera ga wa pejnurmunako. ³⁰ Wa gixa getinikalo tupchekaygalejitinika, gixnanuko gimatatkalu gi gowukatkalu walapu. ³¹ Waneko pixka rixanu gixa getinpatkalu wane gixlutkani tyekaka, gimatanutkalu gi gowukatkalu Goyakalu pogirewatyawaka.

³² “Galikaka wane nchingi, gi ruknoganu tye gimuweekakgoggenatachinesha, wa ptowruko tyekaka ma mixkanuwa. ³³ Wa tengogne ga wa chiji nikawnanu, seyni wa ntokanu gi nikawnanu.

Giyokanu; gagjigognetanu

³⁴ “Ga wa gixa girukotinwa gixnanuko, gi wa ginjiwujpa gixkalchianu, gi wa gimru chinanu, gi wa gkojwakanshinikanutinri tyegogne gajeruya, mkagwaakotupa rapyegityapi nogogne gitseku pixka. ³⁵ Gi rixanu wane rixa papyegletanna pejnuruneko tye psolchijnemtako gwachine. ³⁶ Giyagni psolgogneki giyokanu. Gagjigognetanu pejnuruko ginachripa gimkata gasukletinripa, ga wa Gitastsi, Yineru Wgennostsi gimkata tunwaletinripa.”

Kpashiwakapji runkaklewatya Geso

³⁷ Ga wa gogikaka, wa kpashiwakapji runkaklewjetya. Ga wa goyecho Goliwa Magkate chinikowaka yajeta. Wane rawjejeta. ³⁸ Ga wa pejnuruneko yine goyechokawpotuko yotunjeta. Kpashiwakapji yayegityaluna wa yijnakotyapluna.

22

Tsrukakalune sasertotene ga wa yonchikgapine

¹ Gi gowukatkalu meyiwlugogne, wa jimapro gisekachri myapjetkotu niikalurupa, wa Giknoglushgogne chinkaluru. ² Ga wa tsrukakalune sasertotene ga wa yonchikgapine gigjalu gi rixpoko giylaletanruna Geso, gi rixanu yine pikna.

Gota galuka samyokletlu Geso

³ Satanasyo jiglokotkalu Gota, Giskaryote chinkaluru. Walenwa pamole gepi rixinrina. ⁴ Wane ya. Ruynumsatapna tsrukakalune sasertotene ga wa kpashiwakapji girukotachine gi rixpoko samyokletyaplu wanna yegi. ⁵ Wanna gimuwata. Rupiratyaluna renekyapluna sroschiproji. ⁶ Giyagni wale gipiratyana. Rujgalu ruglepoktapinri gi rixpoko samyokletyaplu wa gixolune yine mwiyawakanu.

Tsru Giknoglushgogne chinanu galpokotkaluru

⁷ Rapokatka jimapro gisekachri myapjetkotu nikilogogne. Runkata giylaletluna Tsru Giknoglushgogne genekashatkaluru. ⁸ Giyagni Petro ga wa Gwa yokanata. Wane chinna, “Gajewa. Galpokotanru wixanupa wa Tsru Giknoglushgogne wnikanrupa.”

⁹ Wane chinruna, “¿Ginaka paluka galpoklejixwu?”

¹⁰ Wale wane chinna, “Wa tsru pokchi gyinipa, wane yoptotingi satu jeji wa gashgaji gonu gwanru ganikachri. Gomkagitanru panchipotunanuko ginakakta jigloka. ¹¹ Wane nchinanru wa kapjiru, ‘Yimaklewatachri wane china, “¿Ginaku wa napokagrukwakle wa nniyawaka Tsru Giknoglushgogne nyimaklენემა?” china.’

¹² “Wale gekakgitangi satu tsru teno gajerugruko gali galpokletkalurutka. Wane galpokotinri.”

¹³ Giyagni wane yatkana. Rukshikluna Wale chinyawakpotukna. Ralpokotluna Tsru Giknoglushgoggenupa.

Ralipre nachnewlu

¹⁴ Wa gipapko gapokinitka, nikjetikwaka tuplata. Ga wa Waleymana yokanatanune. ¹⁵ Wane chinna Wale, “Naluka gimniklepotutgi tye Giknoglushgogne nma salewnagnapuwa. ¹⁶ Gi rixanu wane nchingi, gi wanepnuteko nnikanutkalu ma poyagkaakanuwa wale Goyakalu pogirewatyawakaya.”

¹⁷ Rawlo girapistono. Poyagnutatkalu. Wane china, “Gyoptotanro wa twu. Gimurkakanu. ¹⁸ Gi rixanu wane nchingi, gi nuranutkalo wanepnute gowajga ma mapookanuwa Goyakalu pogirewatyawaka.”

¹⁹ Kashichlu jimapro. Poyagnutinikalu, jiknajrotlu. Reneksatna. Wane china, “Tyenwa nomane gixa chinanu geneekaluru. Wane gixjetanu gishinikyapno Gita.”

²⁰ Rali nikletinitkana, waneko pixka rixlo girapistono. Wane china, “Twu girapistono walanwa gerotu gipiratkaluru nogragaya, gixa chinanu giyookaluru.

²¹ “Seyni getanru nsamyokjerumyopa Gitayma nikjetikowakaya. ²² Gi rixanu galikakni Gita wa Yineru Wgenno galimtanu nutakikowaka, seyni igi waneni wa tye jeji, wale chinanu Gita wa Yineru Wgenno samyooko!”

²³ Giyagni wanna yinuwa gepomsakakleta wannakakluko girupni wale wane gixachripa.

Wa tsru potu Goyakalu pogirewatyawakaya

²⁴ Yoptopirkakna wannakakluko giru yimaklelupni wannate tsru kagwaakaluru. ²⁵ Giyagni Geso wane chinna, “Payineko pogirene girukotanna wanna, wanna chinanu

gitaakalune kigleru gixjene chinkalune. ²⁶ Ga wa gixa gi wane gixanu. Seyni wa tsru potu gixachri gixyegiya, mturu potu pixka rixanu. Ga wa gitsrukaachi, satu kamrurewatachri pixka rixanu. ²⁷ Gi rixanu, *¿girmi wa tsrupotu, wa nikjetikwaka tuplatachri waka kamrurewatachri? ¿Gi ge wa nikjetikwaka tuplatachri?* Seyni wa gixyegiya, Gitni wa kamrurewatachri pixkalutno. ²⁸ Ga wa gixni wa Gitaymalunenangi nyantaletikowaakakaya. ²⁹ Giyagni Gita gipiratyagi. Nuru pixka pogirewatyawaka rupiratyano. ³⁰ Wa numnikjenepgi ga wa numurjenepgi wa nnikjetyawaka npogirewatyawakaya. Ga wa pamole gepi pogirchi tuplapijere ntuplatanu. Gixa gitakyagokanna pamole gepinerune wa Gisrayiline.”

Geso ginkakletagnaputlu Petro nutatiniplu

³¹ “Simo, Simo, petanu. Satanasyo gagjiyegitgi trikoji pixka gixirikajitkalunepgi. ³² Ga wa Gita gagjigoneyegityi wa palixle mmagatinitipa. Ga wa pixa penshinkanutinpatka, pmuchkotanshinikanutanna pumolene.”

³³ Giyagni Petro wane chinru, “Gitsrukaachi, galpokotachrino yoshmakikwaka nyinripa Pixayma waka gipnalu yegi.”

³⁴ Geso wane chinru, “Petro, wane nchini, ma yanumatkanuwa gaxawripa xawakni, pnutatano mapa kata pma mumatyanupno.”

Yoglolewapi

³⁵ Wane chinatnakna, “Wa nyokanatingi wa sroschimapa maniikangi, ga wa mtsapanengi ga wa myoshmakixlengi, *¿pagixanrege gmagatya?*”

Wanna wane china, “Gi satuna wmagatya.”

³⁶ Geso wane chinna, “Seyni wa xani wa sroschimapa waneyalutu ranikanru, ga wa tsapa koxa. Ga wa yoglolewapi waneyamigjetu, rushankanru gimkaluko. Ragjitanru. ³⁷ Gi rixanu wane nchingi rumkaka poyagkakletiripachi wa tye yonatkaluru Gitapirana. Wane china: *Mugleneyma kagwakolupa Wale koxa*, Gi rixanu wa yonatkaluru Gitapirana poyagkakpotutkalurupni.”

³⁸ Giyagni wanna wane chinru, “Gitsrukaachi, petanru. Gewru gepi yoglolewapi.”

Wale wane chinna, “Gigiyatka.”

Getsemani ragjigognetya Geso

³⁹ Giyagni wane yiyatka. Wa rixjetyawaka Goliwa Magkate ya. Ga wa yimaklene koxa gomkagitlu. ⁴⁰ Wa wane rapokinitkana, Wale wane chinna, “Gagjigognetanu gma yantaletikotupa.”

⁴¹ Ga wa Wale gitspalatayana wa sotlu gimkata giknokikwakapshini. Yoptsojita. Wane ragjigognetya salewnalepapirana. ⁴² Wane china, “Nuru, palukiniplu tuknoganu twu girapistono Gitaya, seyni gi wa Gita galukyawakapni, seyni Pixa galukyawakapni.”

⁴³ Satu Goyakalutowruru tengogne giyakatyachri gipgijewnayegitlu. Muchkotlu. ⁴⁴ Tsru chingajiwlu rixinri, wanepnute muchkowa gagjigognereta. Wane rixa runkoke wa tsru rutspigle pixka rixagragata wa chiji gapokachri.

⁴⁵ Wa ragjigognetyawaka palnamtinitka. Yayegitna yimaklene. Retamtina gimkanatachine wamonnpugna chinanu. ⁴⁶ Wane chinna, “*¿Klu chinanu gimkanata? Gyotunotanu.* Ga wa gagjigognetanu wa yantaletikowakapa gma jiglokinitipa.”

Geso samyooka ga wa kashichka

⁴⁷ Wa Geso yanumsanatiniwa, getanu, gixolune yine. Ga wa Gota chinkaluru, wa pamole gepi chininri, wanna kosekamta. Wa Geso yegi rapokatka. Ramlutlu. ⁴⁸ Giyagni Geso wane chinru, “Gota, *¿pamlurege psamyokyatkano Gita wa Yineru Wgenno?*”

⁴⁹ Ga wa Waleymalune getanatlu giknogachripa. Wane chinruna, “Gitsrukaachi, *¿yoglolewaplege wustaklewatini?*”

⁵⁰ Satu wannaymalutu wa sasertotene gitsrukate potu wayegeru ruylaka. Potuklejepi yostakyalu. ⁵¹ Ga wa rujretlu Geso. Wane china, “Wanpotunanuko getashatanu.”

Kamrukjepitlu. Rutuukaklu.

⁵² Geso gepomgana sajrukjene, wannanwa tsrukakalune sasertotene, ga wa kphasiwakapji girukotachine, ga wa tsrone; wane chinna, “*¿Kachowguru gishinikachine pixkagi gixa gishpaklemta yoglolewapiyma ga wa gagajeyma?* ⁵³ Pagognemnunanuka kphasiwakapji gixayma nwanata. Gi wa wane gomyokyegityano. Seyni tyenwa gipapkotkani gixa, ga wa mapshagwaka girukotachripapkotkani.”

Petro nutatlu Geso

⁵⁴ Kashichatkaluna. Ranikluna. Sasertotene gitsrukatpotupji ranikluna. Ga wa Petro gowukayako gomkagitlu. ⁵⁵ Ganikajputu pawatna. Wane ruxiplakakayana. Wanna yegi tuplata koxa Petro. ⁵⁶ Sato wayegrechro getlu wa chichpawastsi tuplanatyawaka. Tetpotutlu. Wane china, “*Wa tye Waleymalutunanu.*”

⁵⁷ Giyagni wale nutatlu. Wane china, “Suxo, gi numatlu.”

⁵⁸ Gowukshiniyaka satu getatnaklu. Wane china, “Pixa wannaymalutunanyi.”

Ga wa Petro wane china, “Jeji, gi wa gitni.”

⁵⁹ Gowukshini giknoginitka, satu psolmuchkonuko wane chinatnaka, “Galikakni wa tye koxa Waleymananu. Gi rixanu Kalile gajerni.”

⁶⁰ Ga wa Petro wane china, “Jeji, gi numata gikta pchina.”

Waneklu, wa yanumsatiniwa, gaxawripa yanumatatka. ⁶¹ Giyagni Gitsrukaachi geknokyegitlu. Retlu Petro. Ga wa Petro gishinkaplu Gitsrukaachi tokanu, wa chinyawaklu, “Ma yanumatkanuwa gaxawripa xawakni, pnutatanno mapa kata.”

⁶² Giyagni maleka rushpaka Petro. Chiyampotuta.

Geso gixpiranatka ga wa kochipjetka

⁶³ Geso kashichachine jejine gixpiranatlu. Kochipjetluna. ⁶⁴ Rushyagoyitluna. Repomsatluna. Wane chinruna, “Goyakalu tokanu peneklewatkoxewa. ¿Katu giylakyi?”

⁶⁵ Wanepnute tye pixkalutu mupashiregnuchi gi gepika chinruna Geso.

Jemanshinikankakjetikowakaya tunwata Geso

⁶⁶ Gogi rixinitka rapatjetna yine tsrutene, ga wa tsrukakalune sasertotene, ga wa yonchikgapine. Jemanshinikankakjetyawakna ranikluna. ⁶⁷ Wane chinna, “¿Pixlege wa Kristoyi? Punkakanwu.”

Wale wane chinna, “Wa nunkakingi gi galixanno. ⁶⁸ Wa nepomginkoxgi, gi wa gigitanno. ⁶⁹ Ga wa xaniyakawa Goyakalu kgiyaklewakleru potuklesretate ntuplatanu Gita Yineru Wgenno.”

⁷⁰ Ga wa pejnuruneko wane china, “Giyagni ¿Pixlege wa Goyakalu Wgene?”

Wale wane china, “Gixa chinyawaka Gitakni.”

⁷¹ Giyagni wanna wane china, “¿Klu wanepnute gipgujtalu walukatka? Gi rixanu wixa yijnakotokanutatkalu Walepotuko.”

23

Geso wa Pilato ginaple

¹ Giyagni palnamatkana pejnuruneko gixolune yine. Pilato yegi ranikatkaluna. ² Yinuwaka jigyeglejetatkaluna. Wane chinna, “Tye wukshika wa wumolene pupjekakachri. Rujretna wa Susa genekikolupa wenru. Wane china Walegimni wa Kristo, Pogirchi.”

³ Giyagni Pilato gepomgalu. Wane chinru, “¿Pixnige wa Goteyone Pogiryi?”

Rugitlu Wale. Wane chinru, “Pixa chinyawaka.”

⁴ Pilato wane chinna tsrukakalune sasertotene ga wa gixolune yine, “Gi satuna giklukanuwnalu nukshikyalu tye jeji.”

⁵ Ga wa wanna muchkotnawana. Wane chinna, “Komyekanshinikanutna yine. Runkaklewa psoluyako Gotechijneya. Kalile rumuyaka ginkaklewletya gewina.”

Geso wa Girore ginaple

⁶ Giyagni Pilato yijnakotinitkalu, repomgalewata gikta Kalile gajerni tye jeji. ⁷ Wa rumatinitka wa Girore girukowasretatyawaka gajerni, yokanatlu Girore yegi, gi rixanu walegognekaka Gerosale rawanata Girore.

⁸ Ga wa Girore getinitkalu Geso, rumuwpotuta. Gi rixanu gi pomshinikmaka raluka getletlu. Gi rixanu yijnakpiranyegitlu. Kagwaka getletlu satu getkaluru Wale kamrutanru.

⁹ Gixo tokanchi repomgiylu, seyni Wale gike rugityalu. ¹⁰ Wanna koxa tunwanatna tsrukakalune sasertotene ga wa yonchikgapine. Muchkowa jigyegletluna. ¹¹ Ga wa Girore solaloteneyma geyiklu. Rapnokatluna. Ponikolu mkachri yoshmakluna. Pilato yegi yokanatnaklu. ¹² Walegogne rumatkakatkana Girore ga wa Pilato. Gi rixanu muchikawa kannixkakapna.

Waka Geso waka Warawasu

¹³ Giyagni Pilato tomgana tsrukakalune sasertotene ga wa tsrukakalune ga wa yine. Wane chinna, ¹⁴ “Wa tye jeji ganikyegitno wa yine pupjekakachri pguta. Ga wa nepomsatlu gixa getanu. Gi satuna nukshika giklukanuwnaletlu tye jeji wa jigyegityalu. ¹⁵ Gi wa Giroreko. Gi rixanu wale yokanatlu wixa yegi. Ga wa gi satuna kamruta rupninri chinanupa. ¹⁶ Giyagni nkochipejixanru. Wane gixachri nkaspukanru.”

¹⁷ Wa satkaka meyiwlugognekaka rumkata kaspuklejetlu satu. ¹⁸ Ga wa pejnuruneko gixolune yine pasaplewatkalnuni wane chinna, “Puxriikakanru wa Tye. Ga wa Warawasu pkaspukinwu.” ¹⁹ Walenwa yagotkaklu chinanu wa pokchi kamrutikaluru yagotkaklu, ga wa ruylale chinanu yoshmaaka.

²⁰ Rumepe tomgaletatnakna Pilato. Raluka kaspukletmaklu Geso. ²¹ Seyni wanna saplewatatnaka. Wane chinna, “¡Koroshishkita putakaganru! ¡Koroshishkita putakaganru!”

²² Wale wane chinna mapa kata chininri, “Seyni zklu gekutu kamruta wa Tye? Gi satuna nukshikyalu rupninri chinanupa. Giyagni nkochipjexanru. Nkaspukanru.”

²³ Seyni wanna gichko saplewlepotutatnaka. Ragjiluna koroshishkita rutakikulupa. Giyagni wanna tokanu gaalirewata. ²⁴ Giyagni Pilato towuwatarka wa ragjityawakna rixikolpatka. ²⁵ Giyagni kaspukjixatkalu Warawasu wa yoshmaakaluru, yagotkaklu chinanu ga wa ruylale chinanu yoshmaakaluru, wa wanna gagjitanru. Ga wa Geso samyokatka wanna galukyawaka.

Wa gatnugapo Gijiwuswaga gapokgapotachri

²⁶ Ranikatkaluna. Surene gajeru Simo kashichna, sana giyakyachri. Wale rutjikaklona koroshishkita, Geso gajxigi ranikyaplo. ²⁷ Romkagitluna gixolune potu yine, ga wa suxone koxa, kegeknanuwatachine, wamonuwatachine Wale chinanu. ²⁸ Ruprotakyegitna Geso. Wane chinna, “Gerosale gajerone, gi wa gichiyagatanno. Seyni gixnanuko gichiyagatinwa, ga wa gwugenene chinanu. ²⁹ Gi rixanu runanu pagognepa, wane chininripna, ‘Giglen-shinikanyegitkalune migatone, ga wa nanwakchikaka mmushiwatkanne, ga wa tnuhkaka ma mashichkotu.’ ³⁰ Waneklupa yinuwaka wane chinretanruna magkakaka:

Wixa gogo pujukanu.

Ga wa mturu magkakaka:

Pushyatanwu.

³¹ Gi rixanu wa tyekaka kamrutna wa yinuwakikoluya, zgi rixpokotanna pagogne?”

Koroshishkita gitaakaluru

³² Raniikakoxna Waleyama gepi gekutu kamruklerune giylatkalunepa. ³³ Rapokluna Kolkota chinikowaka. Walenwa Gijiwuswaga yegi chinikowaka. Wane koroshishkita rutakyaluna, ga wa gepi gekutu kamruklerune koxa, satu potuklesreta, ga wa satu kegnetesreta. ³⁴ Geso wane china, “Nuru, pkaspukinna wanna. Gi rixanu gi rumatna kluneru kamrutna.”

Kotspaltamkatluna. Rutakluna rupenokalkakna.

³⁵ Wane tunwanatna yine. Retanatna. Tsrkakaluneyma ruxpiranatluna. Wane chinna, “Pimrine rognetakka. Walenanuko gognetakkinwa wa xani Goyakalu Kristote rixinpakni, ga wa tsumitanru.”

³⁶ Wa solalone yayegitlu. Rapnokatluna. Renekmakluna kachgalu. ³⁷ Wane chinna, “Wa Goteyone pogire pixinipa, pognetkakinwa Pixnanuko.”

³⁸ Wanekoxlu jigyegitkoluyonga Wale gogwaka wane chinachri:

Tyenwa Goteyone Pogire.

Wa gepi kachowgurune

³⁹ Wanenna gepi gekutu kamruklerune, wa gixripatachinni. Satu mupashiregnuchi chinru. Wane china, “zGi ge Kristokyi pixa? Pixnanuko pognetkakinwa ga wa wixni koxa gognetakanu.”

⁴⁰ Rugita wa satu. Chigetjetlu. Wane chinru, “zGi ge piklu Goyakalu? Waneko pixka giklukanuwneyegijxkaluryi pixa. ⁴¹ Ga wa wixa galikakni wanepotuko wixka. Gi rixanu wkamrutyawaka pixkapotuko wyoptota. Seyni wa Tye gi satuna mugletu kamruta.”

⁴² Giyagni wale wane china, “Geso, pushinikanno gita wa pogirewatyawaka pjiglokinipa.”

⁴³ Giyagni Geso wane chinru, “Galikakni wane nchiniyi, xawakni Gitaymapyi giletikowaka tengogneya.”

Geso gipnale

⁴⁴ Tumananutkani ruchpokatka psolchijnepotunanuyako, kayinwakasreta rapokinpotunanuko. ⁴⁵ Tkachi giwnamatka. Mkachrichrata gimaletachri kpashiwaka potu gajeru gitlalakamatka ganikajpotunanuko. ⁴⁶ Giyagni Geso tsru saple potu rixa. Wane china, “Nuru, pumyo nutaklu nuwekinri.”

Wane rixatka, rupnanatka.

⁴⁷ Wa ksolaloteru getinri wane rixinritka, rumalwutlu Goyakalu. Wane china, “Galikakpotunanni tye jejni poyagkakachrini.”

⁴⁸ Ga wa pejnuruneko gixolune yine wane gapatjetyachine getpachine, wa retinitkaluna wane rixinritka, ruylakastatna. Satokna. ⁴⁹ Ga wa pejnuruneko rumananune ga wa suxone, Kalileya romkagitjene, gowuka tunwanatna. Retanatluna wa tyekaka.

Gesni kapnatkaluru

⁵⁰ Ga wa satu jeji Gosi giwakatletachri. Walenwa jemanshinikankakjetikowaka gajeru, jeji kigleru ga wa poyagkakachri. ⁵¹ Wale gi gigitlu wanna gishinikyawaka, gi wa wanna kamrutanru. Garimate gajerni, Gotesreta gwapokchitachri. Wale koxa Goyakalu pogirewatyawaka gawaka. ⁵² Wale Pilato yegi ya. Gesnimane ragjita. ⁵³ Jjirukatkalu. Pachrata

poyitakalu. Rutaklu yomlechi sotlu jitotikalurupna, gi satuna mutakikowakanuwa.⁵⁴ Walegognenwa Tsrugognestitka. Ga wa gapnanutikalurgogne gimrerekamtinpatka.

⁵⁵ Ga wa suxone, Kalile rumuninine, gomkagitlu retapyapluna kapnatikowaka, ga wa gi rixpoko gitakamanretanruna. ⁵⁶ Ga wa satokatkana. Ralpokotluna pgamlungiru ga wa pgamlugalu. Gapnanutikalurgogne rapnanutna wa yokanru chinyawaka.

24

Yotunru

¹ Goyechnokawpotuko muchinangogne simana wane yana yomlechi yegi. Raniklona pgamlugalo wa ralpokotanrona. ² Retluna wa sotlu gakaprurutkalurutka yomlechi gajeru. ³ Jiglokapatluna. Gi wa rukshikmanetatkaluna Gitsrukaachmane Geso. ⁴ Wane rixatka. Ma mumatanshinikanutkana wa tyeaya, waneklu gepi jejine gapyegitna katajimakalune. ⁵ Pikanna. Chiji yonogimtna. Wane chinkana, “¿Klu chinanu gijgalu wa giwekachri wa gipnachinetskalaya? ⁶ Gi wa gewitkalu seyni yotunomtatka. Gishinkapanru wa runkakyagi wa Kalile rawanatinwa, ⁷ wa wane chininri, ‘Numkata Gita, Yineru Wgenno kmukochirerunemyo samyookalurupno. Numkata koroshishkita rutakikolupa, ga wa mapgogne rixinri nyotunotanu.’ ” ⁸ Giyagni wanna gishinkaplu wa tokanu.

⁹ Yomlechi satokyatkana. Pejnuruko wa tyekaka runkaakana pamole satupje ga wa pejnuruneko pimrine. ¹⁰ Wannanwa Mariya Maktala gajero, ga wa Gwana, ga wa Mariya Santiyako ginro, ga wa pimrone wannaymalone ginkakna yokanatkalune tyekakapirana. ¹¹ Ga wa wanna yanumsalesha pixka rixa jemletluna. Ga wa gi ralixkana. ¹² Palnamta Petro. Rasukamta. Yomlechi yegi ya. Rujnoka. Retlu mkachrichrata kotnuukaluru. Gipji satokatka giglajitachri wa giknogachriyatka retinri.

Yimaklene Gemawo Pokchi yachinepa

¹³ Walegogneko gepi wanna papokchi yana. Pamole gepi kilometroni Gerosaleya, Gemawo chinikowaka. ¹⁴ Ruynumsakakananumtna wannakakluko wa pejnurukopirana giknogachriyatka. ¹⁵ Wane rixatka. Wa ruynumsakakananumtinna, repom-sakakananumtinna, Waleko Geso kayegikna. Wannaymamnutkalu. ¹⁶ Ga wa wanna gimaletaygaletka ma mumatyanupluna.

¹⁷ Ga wa Wale wane chinna, “¿Klupirana nchinkakananumta gixkakluko gyanananumtyawaka wamonuwgojitachingi?”

¹⁸ Satu wa Kleyopa giwaketletachri gigitlu. Wane chinru, “¿Gerosale gapkapachripjeraygi pixa? ¿Gi ge pumatlu pixa wa wane rixanatinitka tyegognekaka?”

¹⁹ Giyagni Wale wane chinna, “¿Klunernige?”

Ga wa wanna wane chinru, “Wa Gesni Nasare gajernipirana. Walenwa jejni Goyakalu tokanu geneklewatachri. Kgiyaklewaklorni kamrureya ga wa tokanuya, Goyakalu getanu ga wa pejnuruneko yine getanu. ²⁰ Ga wa wane rixa samyokletluna wa tsrukakalune sasertotene, ga wa wutsrukateneya giklukanuwneyegijxkalurni rupninripa. Ga wa koroshishkita rutakluna. ²¹ Ga wa wixa kagwaklu Walepni wa Gisrayiline kosh-pakachripmaka. Ga wa tyekaka pnutetkani xawaknitkani mapgognetkani wane rixinritka. ²² Ga wa pimrone suxone koxa wa wixanune kogljitwuna. Wa goyechnokawpotuko yomlechi yana. ²³ Gi rukshikmanetluna. Giyagni runatkana. Wane chinna klugimkoxakta retna, Goyakalutowrene. Wanna gima wane china ruwegkimataka. ²⁴ Wane koxa yapna pimrine wixaymalunenanu yomlechi yegi. Wa chinyawakpotukna suxone rixa getletluna. Seyni Wale gi retapna.”

²⁵ Giyagni Wale wane chinna, “Gaa mumata jemkangi. Mshinikangajingi wa galixinripa wa pejnuruko wa Goyakalu tokanu geneklewatachine chinyawaka. ²⁶ ¿Gi ge tyekaka rumkata salewnaletya wa Kristo, ga wa royaknu jiglokinripa?” ²⁷ Moysisi kirukate yinuwaya ga wa pejnuruneko tokanchi geneklewatachine kirukate, yokakyegitna pejnuruko yonpiranyegitkalurni Wale.

²⁸ Kayegikatkaluna pokchi rushinikyawakna. Wane rixa wa pne yaletanutka. ²⁹ Ga wa wanna chipetlu. Wane chinruna, “Wixyempakyichi, gi rixanu kayistsitkani; nikaw-nagognemtanutka.”

Giyagni jigloka. Wannayma rutukamta. ³⁰ Wane rixatka. Wannayma tuplanatini nikjetikowakaya, rawlo jimapro. Ruglenshinikanyegitlu. Jiknaglu. Reneksatna. ³¹ Giyagni rumrekgatatkana. Rumatatkaluna. Ga wa Wale gamgamtatka wannaygaleya. ³² Wane chinkakna wannakakluko, “¿Gi wixpokonshinikanunanumta wa gatnugapo ruynum-sananumtinitkawu ga wa runkakpokowakatyawu wa yonatkalurkaka?”

³³ Walepapkoyakawa palnamtna. Gerosale satokna. Rukshikana gapanatatachine pamole satupjene ga wa wannaymalune. ³⁴ Wane chinna, “Galikakni yotunomtatka Gitsrukaachi. Simo yegi rupgujewniyatka.”

³⁵ Giyagni wanna ginkaklewata wa gatnugapoya retanrukaknapirana, ga wa gi rixpoko gimatletatkaluna wa jimapro jiknajrotinritka.

Geso gipgujewnayegitna pamole satupje

³⁶ Wa yanumsatiniwana tyeperana, wanna ganikajite tunwatatka Geso. Wane chinna, “Kiglenshinikanupgi.”

³⁷ Giyagni wanna gimyeka. Pikanna. Samenru kagwakyaluna wa retyawakluna. ³⁸ Wale wane chinna, “¿Klu chinanu gkojwakanshinikanuta? ¿Klu chinanu wane gixa gishinikanuwgajreta? ³⁹ Getamyotanno ga wa nojixi, wa Gitakni. Gkamrukanno ga wa getanno. Gi rixanu wa samenchi gi kagitlu, gi kagaplu wa gixa getyawakno.”

⁴⁰ Wane rixinitka, rekakgimyotatkana ga wa gjixi. ⁴¹ Gi raliawana wa rumuwleya ga wa ruglajreyna. Wane chinna, “¿Gi ge waneygi gewi pagixanu niikaluru?”

⁴² Giyagni wanna psoji shima jimkaluro ganikyegitlu. ⁴³ Ga wa Wale yoptotlo. Wanna getanu nikatka.

Geso yokakyegitna tokanchi yonpiranyegitkalurni Wale

⁴⁴ Ga wa Wale wane chinna, “Tyenwa ntokanu nunkakyagi wa gixa yegi nwanatiniwa. Wa rumkata poyagkaakota pejnurkakako Gitapirana yonatkaluru, wa Moysisi Tokanu Yokanatkaluruya, ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine kirukateya, ga wa Shikalchi kirukateya.”

⁴⁵ Giyagni kotpukanshinikanutatkana wa rumata jemyapluna yonatkalurkaka. ⁴⁶ Ga wa wane chinna, “Wane rixyongata, wa Kristo salewninripa ga wa mapgogne chininripa yotunotinripa gipnachinetskalaya. ⁴⁷ Ga wa payinemnunanuka yegi runkakletikolupa giwakaya renshinikanutinripna kaspukmukochiretikolupna. Ga wa Gerosale yinuwakini. ⁴⁸ Gixni wa gipgujtatachinepgi tyeperana. ⁴⁹ Gixa yegi nyokanatanru Nuru gipiratanru. Ga wa gixa Gerosale Pokchi gitukanu, wa gitaakoklunpotunanuko tsru giyaklewlu potu tengogne giyakatyachri.”

Tengogne raniikatka

⁵⁰ Wetanistsipotuko ranikna. Yotukamyota. Ruglenshinikaneyegitna. ⁵¹ Wane rixatka. Wa ruglenshinikaneyeginatinitkana, wanna yegi konikatka. ⁵² Giyagni wanna yoptsojityegitlu. Wanepnute Gerosale satokatkana. Gimuwpotum-tachinetka. ⁵³ Psolgogne kpashiwakapji rawna. Goyakalu rumalwutna.

Kiglerpotunanu Tokanchi Kpashiri Gwa Yonatanru

Tokanchi

¹ Yinuwakikolu wane rawa Tokanchi. Ga wa Tokanchi Goyakaluymananru. Ga wa Tokanchinwa Goyakalu. ² Yinuwakikolu Tyenwa Goyakaluyma.

³ Ptovrnanuka kamrutka Waleya. Wale mwaknu gikenna kamrutka wa gwachritka. ⁴ Wale rawa giweklu. Ga wa giweklunwa yine pokamlatyegitachri. ⁵ Pokamlalu mapshagawaka pokamlatachri. Wa mapshagawaka gi gagagloklu.

Gwa gipgujtatlu pokamlalu

⁶ Waneru satu jeji Goyakalu yokanananru. Gwa giwakatletachri. ⁷ Wale gina rupgujtawatinripa, rupgujtatyaplu pokamlalu, ralixinripna pejnuruneko wale chinanu. ⁸ Gi wa pokamlalni wale, seyni runa rupgujtatyaplu pokamlalu.

Pokamlalu galikakpotunanu

⁹ Tokanchinwa pokamlalu galikakpotunanu. Wa pejnuruko yineru pokamlatachri tye psolchijneko gapokachri. ¹⁰ Tyechijne rawanata. Tye psolchijneko kamrutka Waleya. Tyechijne gajene gi gimatlu. ¹¹ Walenu runyegita Wale. Ga wa Walenune gi wa yoptotluna. ¹² Seyni pejnuruneko yoptotjene Wale gitakna Goyakalu wgenene rixinripna, wa ralixgi-wakatjene. ¹³ Wanna gi wa granchiko wugenetikna, gi wa manchi galukyawaka, gi wa jeji galukyawakako, seyni Goyakaluya wugenetikna.

Tokanchiko manewata

¹⁴ Tokanchiko manewata. Wixatskala rawanata. Wetlu royaknu. Girchi satupjerutu Gituru goyaknu waneylu. Kgitumlewaklerpotni. Galikakpotni.

¹⁵ Gwa gipgujtatlu. Wane china sapleta, "Tyenwa nchinjenatanru, 'Najxigi ginachripa, muchichachri gitaya, gi rixanu muchinanu gwachrini gitaya.'" ¹⁶ Gi rixanu wane rixle gixoluruya wyoptojeta pejnurunekwu. Ga wa rumutlewe wanepnute rumutlewe potu wyoptota. ¹⁷ Gi rixanu Moysisiya reneeka Tokanchi Yokanatkaluru. Wa Geso Kristo chinanu rawa gimutlewu ga wa galikakpotunanu tokanchi. ¹⁸ Gikena getlu Goyakalu gi pagogneko. Girchistsi gwachri, satupjerutu Gituru, Wale ginkakletlu.

Gwa Katlewakleru gipgujtale

¹⁹ Tyenwa Gwa gipgujtale, wa Goteyone yokanatinitkana Gerosaleya sasertotene ga wa Rewinane repomgiyapluna, "¿Giryi pixa?"

²⁰ Rupgujetnawa Gwa. Gi wa nutatnawa. Rupgujetnawa, "Gi wa Kristono gita."

²¹ Repomgaluna, "¿Klunerkoxxni? ¿Giliyaklayge pixa?"

Wane china, "Gi waleno."

"¿Wa tokanchi geneklewatachrirayge?"

Rugita, "Gike. Gi waleno."

²² Giyagni wane chinruna, "¿Gi gixachriyi? wunkakyapna wyokanattjene. ¿Gi pchinrawa pixnanuko?"

²³ Wane china:

"Gitni giplaji yineru mwiyawakanu saplewatyachrino,
wane chinachrino:

Mpotukatanru Gitsrukaachigapo,

wa Gisayiya tokanchi geneklewatachri chinyawaka."

²⁴ Wa yokanatkalune, Gwariseyonenu. ²⁵ Repomgaluna. Wane chinruna, "¿Klu koxa pkatlewaty, wa Kristomigjeki, gi wa Giliyyi, gi wa tokanchi geneklewatachrikoxyi?"

²⁶ Gwa gigitna. Wane chinna, "Gita katlewata gonuya. Seyni gixatskala rawa wa gixa mumatanutu. ²⁷ Walenwa gita gajxigi ginachri. Gi wa gita gimukluni wa nkoshpiroyaplu yoshmaklejixitsa."

²⁸ Tyeakaka wane gixkaluru Wetawara Pokchi, Gorta wakanute, wa Gwa katlew-jetyawaka.

Getanru Gowega Wgene Goyakalunu

²⁹ Waleprikogone Gwa getlu Geso wale yegi yachri. Wane china, "Getanru Gowega Wgene Goyakalunu, tye psolchijneko gajene konmukochiretachri. ³⁰ Tyenwa nchinjenatanru, satu jeji najxigi ginachripa, Walenwa muchichachri gitaya, gi rixanu muchinanu gwachrini gitaya. ³¹ Gi numatanatlu. Seyni wa rumatikolupa Gisrayiline yegi, giyagni nuna gita nkatlewatinripa gonuya."

³² Wa Gwa gipgujtalewata. Wane china, “Netlu Giwekikaluru tengogne gijrukyachri. Motkoko pixka rixa Geso gogo gwachri. ³³ Gi numatanatlu, seyini wa nyokanatjeru gonu nkatlewatiripa, Wale wane chinno, ‘Wa Giwekikaluru peta gijruklegogwakanuru, Wale gogwaka gwachri, Walenwa Giwekikaluru Kpashiri katlewatyachri.’ ³⁴ Gita getlu. Nunkakletlu Tyenwa Goyakalu Wgene.”

Muchichachine Geso yimaklene

³⁵ Waleprikogone rumepe tunwaleta Gwa, ga wa gepi yimaklene. ³⁶ Rushinga yaletinri Geso, wane china, “Getanru gowega Wgene Goyakalunu.”

³⁷ Gepi yimaklene yijnako yanumsaletlu. Romkagitkatluna Geso. ³⁸ Ruprotaka Geso. Retna rawgajxigitjene. Wane chinna, “¿Klu gijga?”

Wa wanna wane chinru, “Rawi (walenwa yokaakaluru, Yimaklewatachri), ¿ginaka pwa?”

³⁹ Wane chinna Wale, “Ginanu. Getapanru.”

Wane yana. Retluna ginakakta rawa. Walgogne rutukna Wale yegi. Kayinwakpapotkani.

⁴⁰ Wa gepi Gwa yijnakotachine, romkagitjene, satni Gantirishi Simo Petro gepuru. ⁴¹ Gantirishi gikshikgapkatlu waleko yegwaklu Simo. Wane chinru, “Wukshikatkalu Mesiya.” Walenwa yokaakaluru Kristo.

⁴² Geso yegi raniklu. Geso getlu. Wane china, “Pixni wa Simo, Gona wgene. Pixa giwakatko Segga. (Walenwa yokaakaluru Sotlu.)”

Geso tomgana Wilipi, Natanayli

⁴³ Waleprikogone Kalile raluka yaleta Geso. Rukshiklu Wilipi. Wane chinru, “Pomkagitanno.”

⁴⁴ Wetsayta Pokchi gajerni Wilipi. Walenwa Gantirishi ga wa Petro pokchi. ⁴⁵ Wilipi gikshiklu Natanayli. Wane chinru, “Wukshikatkalu Moysisi yonyegitanru Tokanchi Yokanatkaluruya, ga wa tokanchi geneklewatachine koxa yonyegitanru. Gesni, wa Gosi wgene, Nasare Gajeru.”

⁴⁶ Natanayli wane chinru, “¿Nasarege rumkata giyakletya pagixanu kigleru?”

Wilipi wane chinru, “Punanu. Petapanru.”

⁴⁷ Geso getanataplu Natanayli. Wane chinyegitlu, “Getanru satu galikakotunanu Gisrayili. Walenwa mayrokletu.”

⁴⁸ Natanayli wane chinru, “¿Ginaka pumatyano?”

Geso gigita. Wane chinru, “Wilipi ma tomgakanuwayi, wa gikera rapukote pwanatini, netyi.”

⁴⁹ Rugita Natanayli. Wane chinru, “Rawi, Pixni Goyakalu Wgenyi. Pixni wa Gisrayiline Pogiryi.”

⁵⁰ Geso gigitlu. Wane chinru, “Gi rixanu wane nchiniyi, ‘Netyi wa gikerampukoya,’ ¿palixge? Tyekaka pnute tsru petanu.” ⁵¹ Wane chinru, “Galikakni, galikakni wane nchiniyi, xanikakayakawa getanru tengogne gitpukinri, ga wa Goyakalutowrene gatskomtachine, gijrukamtachine Gita Yineru Wgenno yegi.”

2

Kashimyolu Kanaya

¹ Waleprika pnutogone waneru kashimyolu Kana Pokchiya, Kalilesreta. Wanero Geso ginro. ² Chanixka koxa Geso ga wa yimaklene kashimyolu yegi. ³ Winga magata. Wa Geso ginro wane chinru, “Winga mareshayna.”

⁴ Wane chinro Geso, “¿Gi rixno Gita ga wa pixa, suxo? Gi rapokawa nopapko.”

⁵ Runro wane chinna gipxaklewatachine, “Gkamrutanru klunerukokta runkakyagi.”

⁶ Wanananru patsruijire sotlu gashgaji, wa powratjetyawakna Goteyone. Gepi, mapa yokmajtagapi jigloklu satkaka.

⁷ Wane chinna Geso, “Ntseptagatanru gonu tyekaka gashgaji.” Tsepotgapotutluna.

⁸ Wane chinna Wale, “Nsajikgatanru xani. Nikikwaka chinanuwatyachri ganikyegitanru.”

Ranikyegitluna. ⁹ Wa retumginitkalo chinanuwatyachri gonu kamrutikaluro winga, gi rumata ginaka tuyakatya, seyini wa gipxaklewatachine gonga saajegatachine gimata. Wa chinanuwatyachri tomgalu gnurowatachri. ¹⁰ Wane chinru, “Pejnuruko yineru muchinanu rutaklo kiglero winga. Wa rumetinitkana rutakatkalu mugletotka. Ga wa pixa gimretlo xangognenanu kiglero winga.”

¹¹ Tyenwa muchinanu getkaluru kamruta Geso Kanaya, Kalilesretaya. Rekekigoyaknuta. Ga wa yimaklene galixlu. ¹² Wale gowukshini yopika. Kapernawo yatka Wale ga wa runro, ga wa repurune, ga wa yimaklene. Gi gixgogne wane rawna.

Geso powratlu kpashiwakapji

¹³ Gi gowukatkalu Tsuru Giknoglushgogne Goteyonenu. Gerosale kanika Geso. ¹⁴ Kpashiwakapji retyana wakane gishanretjetachine, ga wa gowegane gishanretjetachine, ga wa motkokone gishanretjetachine, wanepnute gipekserojiprojkekachine tuplatachine. ¹⁵ Kochipjerewapitsa kamruta. Kpashiwakapji rerutya pejnuruneko, ga wa gowegane, ga wa wakane. Rupkakyanna serojiprojna wa kgipekoklerune. Yawnajkaklo gikwalna. ¹⁶ Motkoko gishanretjetachine wane china, “Gkoshpakano wala gewiya. Gi wa Nurupjiko marnewakapji gkamrutini.”

¹⁷ Giyagni yimaklene gishinkaplu yonatkalurni: *Wane nixa jmerpotno pupji chinanu.* ¹⁸ Wa Goteyone wane chinru, “¿Klu getkaluru pekakitwu wa tye pkamrutinri?”

¹⁹ Rugita Geso. Wane chinna, “Gnikatanru tye kpashiwaka potu, ga wa mapgogne chininri ntunotakanru.”

²⁰ Giyagni wane chinna wa Goteyone, “Gepkoxamkojmole patsrujire walapu kamrupjimatkaluru tye kpashiwaka potu, ga wa Pixa ¿mapgognepe ptunotakanru?” ²¹ Seyni Wale wane chinyegitlu gimanepirana kpashiwaka potu. ²² Giyagni wa yotunotinitka gipnachinetskalaya, yimaklene gishinkaplu wa wane chinjenatinri. Ralixluna wa yonatkaluru, ga wa Geso chinyawaka.

Geso gimatgajitna pejnuruneko

²³ Tsuru Giknoglushgogne, meyiwlugogne, Gerosale rawanatin gixo galixgiwakatlu. Retanatluna wa getkalurkaka kamrutini. ²⁴ Waleko Geso gi gaponshinikanyegitnawa wanayegiya, gi rixanu Wale gimatna pejnuruneko. ²⁵ Gi wa magatya wa satu gipguytatyaplu yineru, gi rixanu Waleko gimatlu yineru gaji gwachri.

3

Geso ga wa Nikotemo

¹ Wanenanru jeji satu Gwariseyo, Nikotemo giwaktletachri. Goteyone gitsrukate. ² Tyenwa goyecho no yayegitlu Geso. Wane chinru, “Rawi, wumatyi Goyakalu yegi ginyachriyi yimaklewatachri pixinri. Gi rixanu gike gimkata kamruretlu tyekaka getkaluru wa Pixa kamrutanrukaka waleyama ma mixkanumka Goyakalu.”

³ Rugita Geso. Wane chinru, “Galikakni, galikakni wane nchiniyi, wa mumepe gishpakletkatu gi rumkata getletlu Goyakalu pogirewatyawaka.”

⁴ Nikotemo wane chinru, “¿Gi rixpoko gishpakletatnaka satu jeji tsrutsolejinatka? ¿Rumkatge gimepe jiglokletanutnaka runronanwaka, rushpakinripatnaka?”

⁵ Rugita Geso, “Galikakni, galikakni wane nchiniyi, satu ma wugenetiknaka gonuya ga wa Giwekikaluruya, gi rumkata jiglokletanru Goyakalu pogirewatyawaka. ⁶ Ga wa manchi gishpakyachri manchini wale, ga wa Giwekikaluru gishpakyachri, giwekikalurni wale. ⁷ Gi wa puglajitanu wa wane nchiniyi, gimkata gimepe gishpakletanutnaka. ⁸ Wa kannipgyalu ginakakta raluka wane yannipgyata. Pyijnakpogimnutlu, seyni gi pumata ginakakta runya, ga wa ginakakta yanu. Wane rixa pejnuruko Giwekikaluru gishpakyachri.”

⁹ Rugita Nikotemo. Wane chinru, “¿Gi rixpoko wane gixkotanu?”

¹⁰ Rugita Geso. Wane chinru, “¿Pixni wa Gisrayiline yimakachriyi, ga wa gi ge pumatlu tyekaka? ¹¹ Galikakni, galikakni wane nchiniyi, wa wumatanru wane wchina, ga wa wetanru wupguytata. Gi gyoptotlu wupguytatanru. ¹² Wa nunkakingi tyechijne gajerupirankaka, gi galixa, ¿gi gixpokotyawaka galixini wa tengogne gajerupirankaka nunkakingi? ¹³ Gike gatskotlu tengogne, seyni wa tengogne gijrukyachripje, Gita wa Yineru Wgenno tengognerutno. ¹⁴ Moysisi pixka yotunkakinri wa gimnu yineru mwiyawakanuya, waneko pixka nixa: numkata yotunkaakotanu Gita Yineru Wgenno. ¹⁵ Wa pejnuruneko nalixjene ma mamginitipa, seyni waneyapna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatlu.”

Ralukyapogna Goyakalu tye psolchijne gajeneko

¹⁶ “Wane rixa galuklepotutna Goyakalu tye psolchijne gajeneko, giyagni renekna satuperutlu Gituru, wa pejnuruneko ralixjene ma mamginitipa, wa waneyapna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatupa. ¹⁷ Gi rixanu Goyakalu gi yokanatlu Gituru tyechijne ruklukanuwnayegjixyapna tye psolchijne gajeneko, seyni wa tye psolchijne gajeneko gognetkakikolupa Wale chinanu. ¹⁸ Wa Gita galixachri gi ruklukanuwnayegjixko. Seyni malixakletu ruklukanuwnayegjixkanatka gi rixanu gi ralixgiwaktatno Gita Goyakalu Wgenno satuperutu. ¹⁹ Tye chinanu Goyakalu giklukanuwnayegjixanru yineru, wa tye psolchijneko runa pokamlalu, ga wa yine galukpotutlu mapshagwaka pokamlalu pnute, gi rixanu mugletni wa kamruna. ²⁰ Wa pejnuruneko mugletu kamrutachine gagananutlu pokamlalu. Gi wa pokamlalu yegi yana ma mekakgi giklukanuwnaletikotupna kamruna.”

21 Wa poyagkakachrii yayegitlu pokamlawaka, rekakgi kamruretikolupa Goyakaluya wane gixka.”

Gnunrowatachri galukjeru

22 Wanepnute Gotechijne ya Geso yimakleneyma. Wane rawjenatini wannayma. Katlewjixa. 23 Katlewata koxa Gwa Genoya, Sali Pokchistsi, gi rixanu wane rawa gixo gonu. Wane yana. Katkalune. 24 Gi rixanu gi wa yoshmaklewjetikwaka rutaakawa Gwa. 25 Gwa yimaklene gigjekaka satu Goteyoyma powratjetikwakistanaya. 26 Yayegitluna wa Gwa. Wane chinruna, “Rawi, wa Gorta wakanute pixaymalutunanu, wa pupgujtajenatanru, petanru, katlewjixa. Ptowrunpotunanuko yayegitlu.”

27 Rugitna Gwa. Wane china, “Gike rumkata yoptoleta yineru, seyni walepje wa Goyakalu genekyalu. 28 Gixakni wa nupgujtajengi wane nchinre, ‘Gi wa Kristono gita,’ seyni gitni wa yokanatkalurno Kristo penutete. 29 Wa gnunrowatachri walenwa kganunrolu, Kristo pixka waneylu ralixjene. Wa gnunrowatachri galukjeru, walesti gwachri, pixka nixa gita. Ralukjeru yijnakotlu gnunrowatachri tokanu, ga wa rumuwpotuta tokanu chinanu. Waneko pixka nixa gita. Waneuwpotuta Kristo chinanu. 30 Rumkata tsru gixleta Wale, ga wa gita giyagokananumtanu.

Teno giyakatyachri

31 “Ga wa teno giyakatyachri pejnuruneko pnute tsruni Wale. Ga wa chiji giyakatyachri, chiji gajerni wale. Tye chiji gajerupirana runkakleta. Ga wa tengogne giyakatyachri pejnurune pnute tsruni Wale. 32 Ga wa retanru, ga wa yijnakotanru Wale rupgujita. Gike yopto gipgujtaletlu. 33 Yopto gipgujtaletjeru runkakpokowakwegitlu wa Goyakalni wa poyagkakachri. 34 Gi rixanu wa Goyakalu yokanatanru, Kristo, Goyakalu tokanu runkakleta. Gi rixanu gi reneku Goyakalu Giwekikaluru kyagolu. 35 Ruru galuklu Gituru. Ptowrunanuka reneku gimyoaya. 36 Wa Goyakalu Wgene galixachri waneylu ruwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. Seyni wa Goyakalu Wgene malixkatu gi retanru ruwekinri, seyni Goyakalu jigekanuwyeegognenatu.”

4

Gakowni jitotkomgalesti tuplatinri Geso

1 Giyagni wa Geso gimatlu wa Gwariseyone yijnakwegitlu Gwa pnute rixna yimaklene Geso. Katlewjixna. 2 Gimka katlewata Geso, seyni yimaklenepe katlewata. 3 Giyagni Gote rushpakaya. Kalile satokanuntnaka.

4 Samarya rumkata yaplemta. 5 Giyagni wane rapoka papokchi Samarisreta, Sicha chinkaluru pokchi, wanesti wa Gakowo genekchijityalu gituru Gosi. 6 Waneru Gakowni jitotkomgale. Giyagni Geso gama yagapleta. Wane tuplata gitkomgasti. Tumananutkani.

Samari gajero

7 Samari gajero sato suxo gina sajkapgatachropa. Wa Geso wane chinro, “Putanno.” 8 Gi rixanu yimaklene pokchi yatkana. Ragjitapluna niikaluru.

9 Samari gajero wane chinru. “¿Gi pixkatge Pixni Goteyui pagjitno wa nutyapyi, gitni wa Samari gajerno?” Gi rixanu Samaritanoneyma gi rumatletkagna Goteyone.

10 Rugita Geso. Wane chinro, “Pixamka gimatanru Goyakalu genekashle ga wa Girmi wa wane pchinjeru, ‘Putanno,’ pixa gagjitanmaklu Waleya. Walemka genekanyi gonu giwekachri.”

11 Suxo wane chinru, “Gitokopna rawatkomgata. ¿Ginaka pguta waneyyi wa gonu giwekachri? 12 ¿Pixege wa wutsrukadni Gakowni pnute tsrurayge, wa tyetkomga wenekjerni, waleni koxa giuru, ga wa wugenene, ga wa giprane?”

13 Rugita Geso, “Pejnuruneko tye gonu girachine, rumepe gonunnagatlewletanatnakna. 14 Wa girukta girinri wa gonu Gita genekyaplu gi pagogneko ronunnagatewanatnakna. Seyni wa gonu Gita genekyaplu gonutkomga pixka rixnanwakatanu, rushpakatinri ruwekinri chinanu gike rixiniko mnikawnakatupa.”

15 Suxo wane chinru, “Nutsrukate, penekanno tye gonu, gikekni gi nonunnagatewanatuka. Gi koxa gewi nsajkapinitka.”

Goyakalni Giwekikaluru

16 Geso wane chinro, “Ptomgapanru pganuru. Ginanu gewi.”

17 Suxo gigita. Wane china, “Gi kganurno.”

Geso wane chinro, “Wanepotuko pchina, ‘Gi kganurno,’ 18 Gi rixanu pamyu pganurtpa. Ga wa xani wanerutu pganurmaka, gi wa pganurni. Galikakpotunanu wane pchinno.”

19 Wane chinru suxo, “Nutsrukate, netyi tokanchi geneklewatachriyi. 20 Wutsrukateni tye magkate yonogyegitni. Wa gixa wane china, Gerosale gimkata yonogjetikwaka rixinripa.”

²¹ Wane chinro Geso, “Suxo, palixanno, gipapko ginanu, gi wa tye magkateko, gi wa Gerosaleko gixa yonogyegitanru Girchi. ²² Gixa yonogyegitlu gma mumatanutu. Wixa yonogyegitlu wumatanru. Gi rixanu Goteyone yegi ruyakaty gognewatikaluru. ²³ Seyni gipapko ginanu, xawaknitkani, wa galikakpotunanu kyonogiklerune yonogyegitanruna Girchi psolu rajyakoyna, galikakpotunanu. Gi rixanu Girchi gijgakoxna wane gixachine yonogyegyapluna. ²⁴ Goyakalni Giwekikaluru, ga wa yonogyegitjene Giwekikaluruya galikakpotunanu, rumkata yonogyegletluna.”

²⁵ Wane chinru wa suxo, “Numata gita wa Mesiya gininripa —Walenwa Kristo chinkaluru—wa Wale gininipa runkakanwu ptowrukopirana.”

²⁶ Geso wane chinru, “Walekno Gita giynumsatyi.”

¿Kristo getkokatkanwa Wale?

²⁷ Wane rixanatawa rapokna yimaklene. Ruglajitna wa suxo ruynumsanatini. Seyni gi satuna wane china, “¿Klu paluka?” waka “¿Klu puynumsatyalo wala?”

²⁸ Giyagni wa suxo tuknokgashajremtatka. Pokchi tyatka. Wala wane chinna jejine, ²⁹ “Ginanu. Getapanru satu jeji, wa pejnuruko nixyawaka nchinjeru. ¿Kristo getkokatkanwa Wale?”

³⁰ Giyagni pokchi yiyatkana. Yayegitluna Wale.

Jirgikolu

³¹ Wanekopshini ragjitluna yimaklene. Wane chinruna, “Rawi, pnikanutka.”

³² Wale wane chinna, “Waneyno nnijitu nnikanrupa wa gixa mumatanutu.”

³³ Giyagni wa yimaklene wane chinkakna, “¿Satu getko gwapnijitlutlu?”

³⁴ Wane chinna Geso, “Nnijitni wa nkamrutanru nyokanatjeru gishinikanru, ga wa nnikatyaplu kamrure. ³⁵ ¿Gi ge wane nchina gixa, wa gepkoxamkoje ksuru magatiniwa rapokinripa wa jirgikolu? Giyagni Gita wane chinyagi, ntunogitanu. Getanru trikosha. Rutlikagwutatka jirgikolpatka. ³⁶ Jirgachri yoptotlu wenutikolu. Rapatjetlu wenutikolu gike rixiniko mnikawnakatupa, wa gitakachri koxa ga wa jirgachri koxa rumuwatinripna. ³⁷ Gi rixanu tye chinanu galikakpotunanni wa tokanchi, ‘Satni wa gitaklewatachri, ga wa satni wa jirgachri.’ ³⁸ Wa Gitni wa yokanatgi gjirgiyaplu wa gixa ma kamruretanutu. Pimrine yaprewpotuta, ga wa gixa kashrigna wanna kamrurenanu.”

Gixo Samari gajene galixa

³⁹ Wa gixo Samari gajene wale pokchi gajene galixlu suxo tokanu chinanu, gipgujtawatachro. Wane china, “Runkakyano pejnuruko nixyawaka.” ⁴⁰ Giyagni Samari gajene runyegitinitikaluna, ragjitluna wane rutukinripachi. Wane rutuka gepgogne. ⁴¹ Gixo wanepnute galixa Geso tokanuya.

⁴² Wane chinrona suxo, “Gi wa ptokanuya walixatka, gi rixanu wixpotuko jematkalu. Wumata galikakpotunanu rixinri Tyenwa wa tye psolchijne gajeneko gognetkakachri-patka.”

Kalile yatnaka Geso

⁴³ Gepgogne chininri wane rushpakya. Kalile yatka. ⁴⁴ Gi rixanu Waleko Geso gipgujtatlu wa tokanchi geneklewatachine gichijneyna gi wa kagwakpiratikna. ⁴⁵ Giyagni Kalile rapokinitka, wa Kalile gajene yoptotlu, gi rixanu wa Gerosaleya retjetluna pejnurkakakochri-patka.”

Pogirchi gitakanru wgene gituukaaka

⁴⁶ Giyagni Kana yatnaka Geso, Kalilesreta, wa gonga winga kamrutyawaka. Kapernawo rawanata satu pogirchi gitakanru. Wale wgene yayixa. ⁴⁷ Wale yijnakyegitinitikaluna Geso Gote ruyakatyatka. Kalile rapokatka. Geso yegi ya. Ragjitlu yopikinripa rutuukakyaplu gituru, gi rixanu rupnakastinatkani. ⁴⁸ Giyagni Geso wane china, “Gma metkamkalu getkalurkaka, ga wa koglajrukaka, gi galixanu.”

⁴⁹ Pogirchi gitakanru wane chinru, “Nutsrukate, pyopikanu ma mupnakanuwa noturu.”

⁵⁰ Wane chinru Geso, “Pyanutka. Puturu giweka.”

Wa jeji galixlu wa tokanchi Geso wane chinyalu. Yatka. ⁵¹ Wa yopikamtinitka wayegrene gishpakamta yoptotpatkaluna. Runkakluna. Wane chinruna, “Puturu giweka.”

⁵² Giyagni repomgana gipapko yinuwaka gigurewleta. Wane chinruna, “Kapetgogne rutmayitini, rupachwalgatka.”

⁵³ Giyagni ruru gimatlu wanepapkonwa Geso wane chinru, “Puturu giweka.” Ralixa wale, ga wa pejnuruneko gipi gajene.

⁵⁴ Wa tye gepi chininri getkaluru kamrutatnaka Geso, Gote ruyakatinitka. Kalile yinitka.

5

Yayixachri, Wetesta gajeru

¹ Wanepnute meyiwlugognetnaki Goteyonenu. Gerosale kanika Geso. ² Wa Gerosale, gowegane gipgyaptotesti, waneru kawjetikwaka. Gewreyone tokanu wane chinika Wetesta. Wale waneya pamyotamnukaka. ³ Wane rukluga gixolune yayixachine, maygalene, yokmatachine, giprigrmanetachine. Kagwakluna rakaykokgatikolupa gonu. ⁴ Gi rixanu gipapko gapokini Gitsrukaachitowreru gijrukini kawjetikwaka. Rakaykokgatlu wa gonu. Rali gakaykokgatkoklunutka wa gonu, muchinanu gijrukगतचरि kawjetikowakaya, wale gituka gi gixachrikokta yayixlu chinanu. ⁵ Wanenanru satu jeji mapamole yokgipi walapu yayixachrinatka.

⁶ Wa Geso getinri tye giklugachri, wa rumatinri gowukshini potu wane rawinri, wane chinru, “¿Paluka giglewletge?”

⁷ Rugitlu wa yayixachri, “Gitsrukaachi, maleshayanno jeji nyoshmakjerupmaka wa kawjetikowaka wa rakaykokgatkoklunupa gonu. Wa nunakopshini gita satu gijrukगत muchinanu gitaya.”

⁸ Wane chinru Geso, “Pyotunotanu. Pkoschekjekotanu. Pyanutka.” ⁹ Waneklu ruglewataatka jeji. Koschekjekotatka. Yanamtatka.

Geso jigyegitka wa gapnanutikalurgogne kaspukapgutatinri

Gapnanutikalurgognewa walegogne. ¹⁰ Giyagni wa Goteyone wane chinru wa giletkalurutka, “Gapnanutikalurgognewani. Ginanshichkalurni wa panikjekotinripa.”

¹¹ Wale gigitna, “Nugletjeru Walepotuko wane chinno. ‘Pkoschekjekotanu. Pyanutka.’ ”

¹² Giyagni repomgaluna, “¿Giru jejni wa wane chinyi, ‘Pkoschekjekotanu. Pyanutka?’ ”

¹³ Wa giletkalurutka gi gimatlu gi gixachritkani. Gi rixanu Geso gixrikamta, gi rixanu gi gepikna yine wane.

¹⁴ Wanepnute kposhiwakapi Geso gikshikyalu. Wane chinru, “Petinwa. Pugletikulutka. Gi wa wanepnuteko pmukochirewatanutka, wane pnuterutu ma munyegityanpatkayi.”

¹⁵ Wa jeji galimta. Runkakapna Goteyone, Gesoktanwa rugletjeru. ¹⁶ Wale chinanu wa Goteyone kojwakananumtlu Geso. Raluka giylaletluna, gi rixanu wa tyekaka kamruta gapnanutikalurgogneko. ¹⁷ Wa Geso wane chinna, “Xangognewanu kamrurewata Nuru, ga wa Gita koxa kamrurewata.”

¹⁸ Giyagni wale chinanu pnute raluka giylaletluna Goteyone, gi rixanu gi wa gapnanutikalurgognepje gi rapnanuta, seyni wane china Ruru potu rixinri Goyakalu. Goyakaluko pixka rixnawa.

Goyakalu Wgene gitakikolu

¹⁹ Giyagni Geso gigitna. Wane chinna, “Galikakni, galikakni, wane nchingi, gike rumkata kamrureta Walepje rixini Gituru, seyni wale rumkata wa Ruru reta kamruretanru, gi rixanu klunerukta kamruta Goyakalu, Gituru koxa waneko pixka gixa kamruretu. ²⁰ Gi rixanu Girchi galuklu Gituru. Rekagitlu pejnurkakako Wale kamrutanru. Tyekaka pnute tsru kamrurchi rekakgitanru wa gixa giglajitinripa. ²¹ Gi rixanu Girchi wane gixa yotunkakletna gipnachine. Ruweekakna. Waneko pixka koxa rixa Gituru. Girukokta raluka giweekakleta, ruweekaklu. ²² Gi rixanu Girchi gikena ruklukanuwnayegjixa. Seyni pejnuruko giklukanuwnayegjixlewlu reneklu Gituru. ²³ Kagwakpiratyapluna Ruruko pixka wa Gituru wa pejnuruneko. Wa Gituru mkagwakpiratkatu, gi koxa kagwakpiratlu Girchi wa yokanatjeru.

²⁴ “Galikakni, galikakni wane nchingi, ntokanu yijnakotachri, nyokanatjeru galixachri waneylu ruwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. Maleshayaplu ruklukanuwninripa. Gipnaluya ruspakamtya. Jigloklu giweklu. ²⁵ Galikakni, galikakni wane nchingi, rapokanu gigogne, xawaknini wa gipnachine yijnaktokanutinipno Gita Goyakalu Wgenno. Yijnakotachine giwekanu. ²⁶ Gi rixanu Girchi waneylu giweklu Walenanuko. Reneekoxlu Gituru waneko pixka nixinripa wa waneyapno giweklu Gitananuko. ²⁷ Rutaakoxno nuklukanuwnayegjixlewatinripa gi rixanu Yineru Wgenno.

²⁸ “Gi giglajitanu tyeya, gi rixanu rapokanu gigogne wa pejnuruneko yomlechi gwachine yijnaktokanutanno. ²⁹ Kigleru kamrutachine gishpakanu yotunruyapa ruwekinripna. Wa gekututu kamrutachine yotunotanna ruklukanuwnayegjixikolupna.

Kristo gipgujtatachine

³⁰ “Gike numkata kamrureta Gitapje nixini. Nyijnakotyawaka waneko pixka nixa giklukanuwnayegjixlewleta. Wanepotukni wa nuklukanuwnayegjixlewle. Gi rixanu gi nujgalu Gitako nushinikanru, seyni wa nyokanatjeru gishinikanru. ³¹ Wa Gitnanuko gipgujtatinwa, wa nupgujtalewle gi wa galikakpotunanni. ³² Satni wa gipgujtatno. Numata Gita wa rupgujtatanru Gitaya wanepotukni wale.

³³ “Gixa yokanatna yine Gwa yegi. Wale gipgujtatlu galikakpotunanu tokanchi. ³⁴ Gi wa nyoptotlu wa yineru gipgujtawele. Seyni tyekaka nchina wa gixa gognetkakikolupa. ³⁵ Gwanwa katalu xirnachri, pokamlatachri. Wa gixa galuka gimuwlepotuta pshinitsonu pokamlanuya.

³⁶ “Waneyno Gita tsru potu gipgujtawelu Gwanu pnute. Gi rixanu Girchi genekeyano kamrurchi npoyagkakinripa. Waleko kamrurchi nkamrutanru, waleko gipgujtatno wa Girchi yokanatno. ³⁷ Wa nyokanatjeru Girchi Walekni gipgujtatno Gita. Gi pagogneko gjeaplayitlu gixa. Gi koxa getgetkowakatlu. ³⁸ Gi koxa waneygi tokanu gaji gwachri. Gi rixanu Goyakalu yokananruno, wa Gita gixa ma malixanutno. ³⁹ Getjepotutanru yonatkaluru tokanchi, gi rixanu gixa kagwaka waleywa waneyapgi giwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. Wale tokanchinwa gipgujtatno Gita. ⁴⁰ Gixa gi galuka ginyegletno waneygi gixinripa giwekinripa.

⁴¹ “Gi nyoptotlu gimalwuru yineya.

⁴² “Seyni Gita gimatyegitgi wa maleshaygi Goyakalu galuklewe gixa gwachri. ⁴³ Gita gina Nuru giwakaya. Gi gyoptotno. Satumka ginanu waleko giwakaya, wale gyoptotanu. ⁴⁴ ¿Gi gixpoko galixleta gixa, gixkakluko gimalwukakinri? Gi gijgalu wa satupjerutu Goyakalu kigle getle rixyapgi.

⁴⁵ “Gi wa gyanshinikanutanru wa Gita jigyegitangi Girchiyegiya. Waneru jigyegitjerupa. Moysisni wa gixa kagwakanshinikanutanru. ⁴⁶ Gi rixanu gixa galixanmaklu Moysisi, gitkoxmaka galixanu. Gi rixanu Gitapirana yonyegita wale. ⁴⁷ Gma malixiniplu wale yonatanru ¿gi rixyawaka galixtokanutinno?”

6

Pamyo waragkane reta nachneta

¹ Wanepnute Kalile tsru wenne wakanute yatka Geso. Walenwa Tiwerya wenne. ² Gixolune yine gomkagitlu, gi rixanu getkalurkaka retina, Wale kamrujanru yayixachineya. ³ Magka kanika Geso. Wane tuplata yimakleneyma. ⁴ Gi gowukatkalu Tsru Giknoglushgogne, Goteyone meyiwatanrigogne.

⁵ Giyagni tunogyagaleta Geso. Retna gixolune yine ginyegityawaklu. Geso wane chinru Wilipi, “¿Ginaka wagjitapinro jimapro wa nikinripna wanna?” ⁶ Yantaletyalu wane chintokanuta, gi rixanu Wale gimatlu kamrutanrupa.

⁷ Wilipi gigitlu, “Gepi pacha wenroluto jimapro gi poyagotanu satkaka ptsotsotajkaka yoypotinripna.”

⁸ Satu yimakleru Gantirishi, Simo Petro gepuru, wane chinru, ⁹ “Gewlu satu mturu waneylu pamyo jimapro triko pixkalutu kamrutikaluru, ga wa gepi shima. Seyni ¿klu kigleylu wane pejnurune chinanu?”

¹⁰ Giyagni Geso wane china, “Ntuplakakanna yine.”

Waneru tsru peklotna. Tuplatna. Pamyo waragka getko jejine. ¹¹ Giyagni Geso gwalo jimapro. Rali poyagnutletinri, Wale geneksatna yimaklene. Wa yimaklene geneksatna tuplatachine. Waneko pixka rixlo shima ralukyawakpotukna.

¹² Wa jinanu rixinitkana, wane chinna yimaklene, “Gapatjetanru wa gixetachri psojkaka gike ma salewninitipa.”

¹³ Giyagni rapatjetluna. Pamole gepi kojita tsepotna psojkaka wa pamyo jimapro triko pixkalutu kamrutikaluru, ruxetanruna nikanatachine.

¹⁴ Giyagni wa jejine getinri getkaluru wa Geso kamrutanru, wane chinna, “Tyenwa galikakpotunanu tokanchi geneklewatachri tyechijne ginachripa.”

Tsru wenu gogote yepamta Geso

¹⁵ Giyagni rumatini Geso wa rushinika kashretyapluna pogirna rutakyapluna, ruxrikamtatnaka. Magka ya Walepje.

¹⁶ Kayi chininitka. Yopikamtna. Wenu yana yimaklene. ¹⁷ Kanawa ruptekna. Tsru wenu wakanute, Kapernawosreta, yanna. Mapshagatkalu. Gi wa runyegitawana Geso. ¹⁸ ¿Gi psoshpurgananuktalu tsru wenu, tsru rawokannipgyale chinanu! ¹⁹ Giyagni ranikgatnimkatkana. Gepi waragkasti, mapa waragkasti getko gowuknu yatkana. Retluna Geso. Tsru wenu gogote yepamta. Gi gowukatkalu kanawa yegi. Pikanna.

²⁰ Wa Wale wane chinna, “Gitni. Gi mpikanu.” ²¹ Giyagni raluka yoypotlupluna kanawaywa. Wanekluyakawa tutsbaka kanawa rushinikyawakna chiji.

Gixolune yine gijgalu Geso

²² Waleprika gixolune yine tsru wenu wakanute gwachine getlo maleshlo sato wanepnute kanawa. Satopjero. Ga wa Geso gi gipteklo wala yimakleneyma. Wa yimaklenepje yatka. ²³ Seyni wa Gitsrukaachi gali poyagnutletlo jimapro, Tiweryawnaga tuknogamtya kanawkaka. Tiwerya giyakatyachrokaka. ²⁴ Giyagni wa gixolune yine geta gi wa Gesoko

wanetka, gi wa yimakleneko. Wane retinitkana gixolune yine, kanawa ruptekatkana. Kapernawo yatkana. Wane rujiyatkaluna Geso.

Galikakpotunanu tengogne giyakatyachri jimapro

²⁵ Tsrú wenu wakanute rukshikinitkaluna, wane chinruna, “Rawi, ¿Giklu papokatka gewi?”

²⁶ Rugitna Geso. Wane china, “Galikakni, galikakni wane nchingi, gi wa gijgano getkalurkaka getinri chinanu, seyni wa jimapro gnikinri ga wa jinangi gixinri chinanu gijgano. ²⁷ Gkamrurewatanu gi wa niikaluru gamgachri chinanu, seyni wa waneyapgi gwag-oggenatachri giwekinri mnikawnakatupa niikaluru chinanu gkamrurewatanu. Walenwa Gita Yineru Wgenno genekangi. Gi rixanu Girchi, Goyakaluko gimaxikoletno Gita.”

²⁸ Giyagni wane chinruna, “¿Klu wkamrutanu wa Goyakalu kamrure wkamruret-inripa?”

²⁹ Rugita Geso. Wane chinna, “Tyenwa Goyakalu kamrure, wa gixa galixyaplu Wale yokanananru.”

³⁰ Giyagni wane chinruna, “¿Klu getkaluru koxa pkamruta Pixa wa wetyaplu, wa walixyapyi? ¿Klu pkamruta? ³¹ Wutsrukatenni niklo mana yineru mwiyawakanuya, yonchi chinyawaka: *Jimapro tengogne giyakatyachro roglutna.*”

³² Wane chinna Geso, “Galikakni, galikakni wane nchingi, gi wa Moysisi genekgi wa tengogne giyakatyachro jimapro, seyni Nuru genekgi wa galikakpotunanu tengogne giyakatyachri jimapro. ³³ Gi rixanu Goyakalu jimapre Walenwa tengogne gijrukyachri, tye psolchijne gajeneko genekgiwekdetachri.”

³⁴ Giyagni wane chinruna, “Gitsrukaachi, penekjetanwu tye jimapro.”

Geso, wa jimapro giwekikaluru

³⁵ Wane chinna Geso, “Gitni wa jimapro giwekikalurno. Nunyegitjeru gi pagogneko nachiplu. Nalixjerupa gi pagogneko ronunnagatewatanu. ³⁶ Seyni wane nchingi gixa, getmakno. Gi galixa. ³⁷ Pejnuruneko Girchi genekyano ginyegitanu. Wa nunyegitjeru gi wa maleka nuknoklu. ³⁸ Gi rixanu tengogne gijrukyachrino gi wa Gitako nushinikanru nkamrutinripa, seyni wa nyokanatjeru gishinikanru. ³⁹ Tyenwa nyokanatjeru Girchi gishinikanru, wa pejnuruneko renekano gi satuna gamganu, seyni nyotunkakanru ralipregognepatka. ⁴⁰ Gi rixanu tyenwa nyokanatjeru gishinikanru, wa pejnuruneko Gituru getachine, Wale galixachine waneyapna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatuta. Gita yotunkakanna ralipregognepatka.”

Kegemgana Goteyone Geso chinanu

⁴¹ Giyagni Goteyone kegemgayegitlu wane chinre chinanu, “Gitni jimaprono tengogne gijrukyachrino.”

⁴² Wane chinna, “¿Gi ge Gesokni wa tye, wa Gosi wgene, wa ruru, ga wa runro wumatna? ¿Gi rixkoxge wane china wa Tye, ‘Tengogne gijrukyachrino?’”

⁴³ Geso gigita. Wane chinna, “Gi gkegemganu Gitaya gixkalkuko. ⁴⁴ Gi satuna gimkata ginyegletno Gita wa Girchi nyokanatjeru ma kosetanutu. Gita yotunkakanru ralipregognepatka.

⁴⁵ “Yonatkalurni tokanchi geneklewatachine kirukateya: *Goyakalu yimakanna pejnuruneko.* Wa pejnuruneko Girchi yijnakatachine, yimaakalune runyegitnona. ⁴⁶ Gi wa satu getyalu chinanru Girchi, seyni Gitapje Goyakalu yegi giyakatyachrino netlu Girchi. ⁴⁷ Galikakni, galikakni wane nchingi, nalixjeru wale waneya ruwekinri gike rixiniko mnikawnakatuta. ⁴⁸ Gitni wa jimapro giwekikalurno. ⁴⁹ Gitsrukatenni niklo mana yineru mwiyawakanuya, ga wa rupnanatkana. ⁵⁰ Gitni wa jimapro tengogne gijrukyachrino, wa tye nikachripa ma mupninitipa. ⁵¹ Gitni wa jimapro giwekachrino, tengogne gijrukyachrino. Girukokta nikiniplu tye jimapro ruwekgognenatanu. Wa jimapro Gita geneklepa walenwa nogitu neneklepa ruwekinripna psolchijne gajene.”

Gesogitu ga wa gigraga

⁵² Giyagni Goteyone gejnugimyegekaka. Wane chinna, “¿Gi rixpoko genekletanwu Tye gigitu wnkyaplu?”

⁵³ Wane chinna Geso, “Galikakni, galikakni wane nchingi, gma niikanuplu nogitu, Gita Yineru Wgenno ga wa gma muragragatkanuplu nograga, maleshayapgi giwekinri gixa gwachri. ⁵⁴ Wa nnikgitutjeru, nuragragatjeru waneylu ruwekinri gike rixiniko mnikawnakatuta. Gita yotunkakanru ralipregognepatka. ⁵⁵ Gi rixanu nogitni wa galikakpotunanu niikalurni, ga wa nograga galikakpotunanu girkalurni. ⁵⁶ Wa nnikgitutjeru, ga wa nuragragatjeru Gita rawa. Wale Gita gwa. ⁵⁷ Wane rixa yokanretno Girchi giwekachri, ga wa Girchi chinanu nuweka, waneko pixka rixa wa nnikjeru. Wale koxa giwekanu Gita chinanu. ⁵⁸ Tyenwa jimapro tengogne gijrukyachri. Gi wa gitsrukatenni pixka rixa, wa

mana nikna. Wa gipnachenatnani. Wa tye jimapro nikachri giwekgognenatanu gike rixiniko mnikawnakatu.”

⁵⁹ Tyekaka wane china ginkaklewakapiya, Kapernawo Pokchi runkaklewanatya.

Wa Giwekikaluru Walenwa geneka giweklerewatachri

⁶⁰ Wa gixo yimaklene yijnakonatinri, wane chinna, “Kginmlu tye tokanchi. ¿Katu gimkata yijnakletlu?”

⁶¹ Wa rumatini Geso Walenanuko wa yimaklene kegemginri tye tokanchi chinanu, wane chinna Wale, “¿Tyerge gitspeekakgi? ⁶² ¿Gi gixpokotanu wa getinipno Gita Yineru Wgenno teno nyinipa muchinanu nwanatyawaka? ⁶³ Wa Giwekikaluru Walenwa geneka giweklerewatachri. Wa manchi gike gaprini. Wa tokanchikaka Gita ginkakyagi, walenwa giwekikaluru ga wa giweklu. ⁶⁴ Seyni wanena pimrine gixate wa malixkane.”

Gi rixanu Geso gimata yinuwakikoluyakawa ginnaktanwa malixkane, katupni wa samyokjerupa. ⁶⁵ Wane china, “Wale chinanu wane nchingi, gi satuna gimkata ginreta Gita yegi ma muchichkanru Girchi.”

Tokanchi giweklu mnikawnakatupirana

⁶⁶ Wanepnute gixo yimaklene satkapa. Gi wa Waleyima yanatkana.

⁶⁷ Giyagni wane chinna Geso wa pamole gepi, “¿Gi ge galuka yaleta gixa?”

⁶⁸ Simo Petro gigitlu, “Gitsrukaachi, ¿katiegmaka gayanu? Pixa waneya tokanchi giweklu mnikawnakatupirana. ⁶⁹ Wixa galixa. Wumatyi wa Kristoyi pixinri, Goyakalu giwekachri Wgenyi.”

⁷⁰ Geso gigitlu, “¿Gi ge ntsomitgi gixa wa pamole gepirungi? Ga wa gixa satu kamchini.”

⁷¹ Gota Giskaryote wa Simo wgenepiranni wane china, gi rixanu walepni wa samyokjerupa. Walenwa pamole gepirune rixinrina.

7

Ma malixlena Geso gepurune

¹ Wa wanepnute Kalile yapanata Geso. Gote gi raluka yapleta, gi rixanu Goteyone galuka giyalaletlu. ² Gi gowukatkalu Goteyone meyiwintrigogne, wa Gimajechrigogne. ³ Repurune wane chinru, “Pyanutka gewiya. Gote pyanutka. Wa pyimaklene koxa getyaplu pkamrujetanru. ⁴ Girukokta galuka kpogiru gixleta gi yogimatlu kamrure. Tyekaka pkamrutinri, pupgujetinwa psolchijne gajeneko yegi.” ⁵ Gi rixanu gi wa repuruneke galixlu.

⁶ Giyagni wane chinna Geso, “Nopapko gi wa rapokawa. Seyni waneygognenangi wa gipapko. ⁷ Tye psolchijne gajeneko gi gimkata gayegixletgi gixa. Seyni Gita rayegixna. Gi rixanu Gita gipgujatna wanna wa mugletu kamruretinnrina. ⁸ Gixa kanikanu tye meyiwlu yegi. Gichi nkanikanu Gita tye meyiwlu yegi. Gi rixanu gi wa poyagkaakawa nopapko.”

⁹ Wane chininitkana, Kalile rutukatka.

Gimajechrigogne meyiwluyeglu Geso

¹⁰ Wa meyiwlu yegi kanikinitkana repurune, gowukshini kanikatka Geso koxa. Gi wa gipgujewnachri, seyni pochkeru pixkako. ¹¹ Giyagni rujgaluna Goteyone meyiwluyegiya. Wane chinna, “¿Ginaku wa Wale?” ¹² Tsuru gixaxkaklu rixna gixolune yine Gesoya. Wa pimrine wane china, “Kiglerni.”

Pimrine wane china, “Gike. Seyni Wale yokwitna yine.”

¹³ Seyni gi satuna pgujetanwaka yanumsayegitlu Goteyone piklena chinanu.

Kpashiwakapi runkaklewatya Geso

¹⁴ Ganikaji meyiwlu kanika Geso. Kpashiwakapi ya. Wane runkaklewatya. ¹⁵ Giyagni ruglajitna Goteyone. Wane chinna, “¿Gi rixpoko gimatletlu wa Tye wa yonchi? Gi wa yimaakalurni.”

¹⁶ Geso gigitna. Wane china, “Nunkaklewele gi wa Gitanukni, seyni wa nyokanatjerunni. ¹⁷ Girukta galuka kamruretlu nyokanatjeru gishinikanru rumatanru nunkaklewelepirana, Goyakalunrege waka Gitako ntokanra. ¹⁸ Waleko tokanu ginkakletachri, waleko rumalwutikolu rujga. Seyni wa yokanatjeru gimalwutikolu gijgachri, walenwa galikakpotunanu. Maleshaylu wale mpoyagkaknuchi. ¹⁹ ¿Gi ge Tokanchi Yokanatkaluru renekgi Moysisi, ga wa gixa gi satuna kamrutlu Tokanchi Yokanatkaluru? ¿Kluneru chinanu galuka giyalaletno?”

²⁰ Yine gigita. Wane chinna, “Kamchi waneyyi. ¿Katu galuka giyalaletyi?”

²¹ Geso gigitna. Wane chinna, “Satu kamrurchi nkamruta. Wa pejnurunekgi gixa giglajita. ²² Galikakni Moysisi genekgi wa sajruku gistaklewlw (seyni gi wa Moysisi runya, seyni wa gitsrukaachinni runya) ga wa gapnanutikalurgogne gixa sajruka gistakletlu jeji.

²³ Wa gapnanutikalurgogne sajruga gistakikolupa jeji wa Tokanchi Yokanatkaluru Moy-sisinu ma kaspukikotupa, ¿gimtuwnayegitnoge gixa wa gapnanutikalurgogne nutuukakpotutyalu satu jeji? ²⁴ Gi gitakyagoklewatanu rixa getletikwaka chinanu, seyni wanepotuko gitakyagoklewatanu.”

¿Gi ge Walekni Kristo?

²⁵ Giyagni wane chinna pimrine Gerosale gajene, “¿Gi ge Walekni wa Tye wa raluca giylaletanruna? ²⁶ Getanu. Gipgujewnachri yanumsata. Gike chinruna. ¿Rumatatkaluna xani galikakpotunanu tsrukakalune wa Kristo rixinri? ²⁷ Seyni wa Tye wumatlu ginaka giyakatyachrini. Seyni wa Kristo gininipa gike gimata ginakakta ruyakatini.”

²⁸ Giyagni kphasiwakapji runkaklewanatini Geso, saplewata. Wane china, “Gimatno Gita. Ginaka giyakatyachrino gimata. Gi wa Gitako nushinikanu nuna. Seyni wa nyokanatjeru galikakpotunanni Wale, wa gixa mumatanutu. ²⁹ Gita gimatlu, gi rixanu Walenno. Ga wa Wale yokanatno.”

³⁰ Giyagni raluca kashretluna, seyni gi satuna gomyokyegitlu gi rixanu gi wa gipapko gapokawa. ³¹ Gixo Wale galixachine wane gixolunetskala. Wane chinna, “¿Wa Kristo gininipa, getkalurkakapa wa Tye kamrutanrupnolege kamrutanu Wale? Gike.”

Gwariseyonetowrene yokanatka kashichyapluna Geso

³² Wa Gwariseyone yijnakotna gixolune yine kegemgiyawakna Walepirankakako. Tsrukakalune sasertotene ga wa Gwariseyone yokanatna gitowrenna wa kashichyapluna.

³³ Geso wane china, “Pshinitsonuchi numwamtangichi. Nyokanatjeru yegi nyanutka. ³⁴ Gijganmakno. Gi gikshikanutkano. Wa nwiyawakapa gixa gi gimkata yaletanu.”

³⁵ Giyagni wa Goteyone wane chinkaka wannakakluko, “¿Ginaka rushinika yaletge wa Tye wma mukshikyanpatkalu? ¿Rushinika yaletge gitpalatachine, Kriykonetskala gwachine yegi, runkaklewyegityapna Kriygone? ³⁶ ¿Klupiranni wa tye wa Wale wane china? Wa, ‘Gijganmakno. Gi gikshikanutkano. Wa nwiyawakapa gixa gi gimkata yaletanu.’ ”

Gonu giwেকachri yapgatyawaka pixka

³⁷ Ralipregogne, tsru meyiwlugogne potu, Geso tunwata. Saplewata. Wane china, “Girukokta gonunnagatewata runyegitanno. Ruranu. ³⁸ Yonchi chinyawaka, Gonu giwেকachri yapgatyawaka pixka rixa gishpakletanu ginanwakaya nalixjeru.” ³⁹ Giwেকikalurupiranni china wa tye tokanchi, wa ralixjenepa yoptotanrupni Wale. Gi rixanu gi rapyegitawana Giwেকikaluru Kpashiri, gi rixanu Geso gi wa royakawatyawaka jiglokawa.

Gixolune kotspalanshinikankaaka

⁴⁰ Giyagni gixolune yijnakotinri tyepirana, pimrine wane china, “Galikakpotunanni Tyenwa tokanchi geneklewatachri.”

⁴¹ Pimrine wane china, “Kristokni wa Tye.”

Pimrine wane china, “¿Kalilege ruyakatini Kristo? Gike. ⁴² ¿Gi ge wanekni china yonchi wa Tawiklopisha, Wetle Pokchirge, Tawi gwanatyawaka, wane ruyakatini rixa Kristo?”

⁴³ Giyagni wannakakluko kotspalanshinikankakna gixolune Geso chinanuya. ⁴⁴ Wa pimrine galuka kashretlu, seyni gikena gomyokyegitlu.

Gi pagogneko Wale pixka rixa ginkakleta satu yineru tye jeji pixka

⁴⁵ Giyagni towrechine gapyegitna tsrukakalune sasertotene ga wa Gwariseyone. Wane chinkana towrechine, “¿Klu chinanu gi ganiklu?”

⁴⁶ Wa towrechine gigita, “Gi pagogneko Wale pixka rixa ginkakleta satu yineru tye jeji pixka.”

⁴⁷ Giyagni wa Gwariseyone gigitna. Wane chinkana, “¿Gixkoxnirge yokwitkanatka? ⁴⁸ ¿Ralixluge satu tsrukakalu, ga wa satu Gwariseyo? Gi ralixluna. ⁴⁹ Seyni wa nyi gixolune, Tokanchi Yokanatkaluru mumatkane, kamakpiratkalunni.”

⁵⁰ Wane chinna Nikotemo (Goyechno yayentapjeru. Walenwa Gwariseyone satute). ⁵¹ “Tokanchi Yokanatkaluru wixanu gi giklukanuwnayegixlu yineru ma muchinanu jempiranyegitkanuwalu, rumatikolupa wale kamrutanru.”

⁵² Rugitluna Nikotema. Wane chinruna, “¿Kalile gajerkoxlayge pixa? Petjetanru. Pumatnaru. Gi pagogneko Kalile rupgujewnini tokanchi geneklewatachri.”

⁵³ Satkaka gipji yatka.

8

Gimopatlewatachro

¹ Wa Geso Goliwa Magkate yatka. ² Goyechnokawpotuko kphasiwakapji yatnaka Geso. Pejnuruneko yine ginyegitlu. Tuplata Geso. Runkaklewyegitna.

³ Wa yonchikgapine ga wa Gwariseyone ganiklo sato suxo Wale yegi. Tkashichka tumopatlewanatyawakaya. Ganikaji rutaklona. ⁴ Wane chinruna, “Yimaklewatachri, twu suxo kashichka tumopatlewanatyawakpotukoya. ⁵ Wa Tokanchi Yokanatkaluruya, Moysisi towutwu sotlujetikolupna wane gixachrone. Ga wa Pixa, ¿gi pchina Pixa?”

⁶ Wane chinna yantaletyaluna rumkata jigyegetyapluna. Geso yonogimta. Chiji yonawata gimyojia. ⁷ Romkaga gepomsaletinitkaluna, potukawata. Wane chinna, “Girukokta gixa satu mmukochiretu, wale gapka ginkaganro sotluya.” ⁸ Rumepe yonogletatnaka. Chiji yonawatatnaka.

⁹ Wa yijnakotinitkana, yatkana. Satkaka yananumta. Muchinanu tsrutsoleji potu ga wa gapkatatachripotunanuko. Gesopje giknokamtkatka, ga wa suxo ganikaji gwanatachro. ¹⁰ Potukawatatnaka Geso. Gi satuna retatka. Suxopjetkani. Wane chinro, “Suxo, ¿ginakatkana pijyegitjene? ¿Gikena giklukanuwnayegjixyi?”

¹¹ Wala wane china, “Gi satuna, Gitsrukaachi.”
Geso wane chinro, “Gi Gitako giklukanuwnayegjixyi. Pyanutka. Gi wanepnuteko mukochirewatanutka.”

Gesni wa tye psolchijne gajeneko pokamlatyegitachri

¹² Wa Geso yanumyegitatnaka. Wane china, “Gitni tye psolchijne gajeneko pokamlatyegitachri. Wa nomkagitjeru gi wa mapshagwaka yananu, seyni waneyaplu pokamlalu giweekaklewatachri.”

¹³ Giyagni Gwariseyone wane chinro, “Pixnanuko gippujtatnawa. Wa pupgujtalewle gi wa galikakpotunanni.”

¹⁴ Rugita Geso. Wane chinna, “Gitnanukmaka gippujtatnawa. Nupgujtalewle galikakpotunanni. Gi rixanu numata Gita ginaka nuyakaty ga wa ginaka nyanu. Wa gixa gi gimata ginaka nuyakaty ga wa ginaka nyanu. ¹⁵ Wa gixa giklukanuwnajixlewata rixpokmanetyawaka. Gita gi satuna nuklukanuwnayegjixa. ¹⁶ Gita giklukanuwnajixlewatinu nuklukanuwnajixlewle galikakpotunanni, gi rixanu gi wa Gitapjeni, seyni Gita ga wa nyokanatjeru, Girchi. ¹⁷ Wa Tokanchi Yokanatkaluru gixanu wane yonatika: Gepi jejine gippujtalewle galikakpotunanni. ¹⁸ Gitni wa Gitnanuko gippujtatnachriwano, ga wa nyokanatjeru Girchi gippujtatno Gita.”

¹⁹ Wane chinruna, “¿Ginaklu Puru?”
Geso gigita, “Gi gimatno Gita, gi wa Nuruko. Gitamka gimatanu, Nurkoxmaka gimatanu.”

²⁰ Tye tokanchikaka wane china Geso sroschi gignantakikwaka, kpashiwakapij runk-aklewatini. Gi satuna kashichlu gi rixanu gi wa gipapko gapokawa.

Niyiyawakapa Gita gixa gi gimkata wane yaletanu

²¹ Giyagni rumepe wane chinretatnaka Geso, “Nyanutka. Gijganmakno, seyni gixapni gmukochire gimupnanuna. Niyiyawakapa Gita gixa gi gimkata wane yaletanu.”

²² Giyagni wane chinna Goteyone, “¿Walenanuklege giylatinwa? Giyagoka gonra wane china, ‘Niyiyawakapa Gita, gixa gi gimkata wane yaletanu.’”

²³ Wane chinna Geso, “Gi wa teno gajengi gixa. Gitni wa teno gajerno. Gixni wa tyechijne gajengi. Gi wa tyechijne gajerno Gita. ²⁴ Giyagni wane nchingi wa gmukochire gimupnanuna. Gi rixanu, gma malixkanupmakno Gita nixinri gmukochire gimupnanuna.”

²⁵ Giyagni wane chinruna, “¿Gi gixachriyi Pixa?”
Wane chinna Geso, “Wa muchinanu nunkakyagi. ²⁶ Waneyno gi gepika nunkakletpiranatyapgi, nuklukanuwnayegjixapgi, seyni wa nyokanatjeru galikakpotunanni. Wa Waleya nyijnakotinri Gita, wale nunkakleta tyechijneya.”

²⁷ Wa Girchipirana runkakyana. Gi rumata jemluna ²⁸ Giyagni Geso wane chinna, “Wa gixa yotukinpatkano Gita wa Yineru Wgenno, waneklu gimatanutkano wa Gita nixinri, ga wa gike nkamruta Gitnanuko, seyni wa Girchi yegi numatinri wale nunkakleta. ²⁹ Gitaymalu wa nyokanatjeru. Gi rutspaltapyano Gitapje nixinri Girchi. Gi rixanu Gita kamrujetlu rugleretjetyawaka.” ³⁰ Tyeipirana runkakletini, gixo galixlu Wale.

Galikakpotunanu tokanchi koshpakangi

³¹ Giyagni wane chinna Goteyone ralixjenetka, “Wa ntokanu gomkayegitini, galikakpotunanu nyimaklenepgi. ³² Gixa gimatanu galikakpotunanu tokanchi. Galikakpotunanu tokanchi koshpakangi wayegrechine gma mixinitipa.”

³³ Rugitluna, “Gawraklopishanwu wixa. Gike wayegrenenanwu, gi pagogneko. ¿Gi pchinkoxge Pixa, ‘Gishpakachinepgi?’”

³⁴ Rugitna Geso, “Galikakni, galikakni, wane nchingi, wa pejnuruneko mukochri kamrutachine, mukochri wayegrenni. ³⁵ Wa wayegrechri gi wa panchi rawgogenatanu.

Wgenchi gwagogenatanru. ³⁶ Giyagni wa Giture koshpakiniippi, galikakpotunanu gish-pakachineppi. ³⁷ Numatgi Gawraklopishangi gixinri, seyni galuka giylaletno, gi rixanu wa ntokanu gi wa gwagi. ³⁸ Gita ginkakletlu wa Girchistsi netinri, ga wa gixa kamrutlu wa girursti gjeminri.”

Kamchi girutachingi

³⁹ Rugitluna. Wane chinruna, “Wurni Gawrani.”

Wane chinna Geso, “Gawra wgenengi gixkamka, Gawra kamrujetanrumka gkamrutanu. ⁴⁰ Ga wa xani galuka giylaletno, jeji tokanchi galikakpotunanu ginkakjerno. Wale tokanchi Goyakalu yegi njeminri. Gi wale kamruta Gawra. ⁴¹ Gixa kamrutlu girni kamrure.”

Wane chinruna, “Wixa gi wa gapoklewlu chinanu wushpakya. Pagirupje waneywu. Walenwa Goyakalu.”

⁴² Wane chinna Geso, “Wa Goyakalu girutkamka, galukanmakno galikaka. Gi rixanu Goyakalu yegi nuyakatya Gita. Gewi napoka. Gi rixanu koxa gi wa Gitako nushinikanu nuna, seyni Wale yokanatno. ⁴³ ¿Klu chinanu gi gimata jemlu nunkakletjetanru? Gi rixanu gi ginkata yijnakletlu ntokanu.

Gixni wa giru giyakatyachingi

⁴⁴ “Gixni wa giru giyakatyachingi. Walenwa tsru kamchi. Giru getsotanrewle galuka kamrureta. Reyinuwakleyakawa kgiylalewaklerni wale. Galikakpotunanu tokanchiya mwakatni wale. Gi rixanu maleshaylu wale galikakpotunanu. Rayroklewatini, waleko rushinikanu china, gi rixanu kayroklerni. Gayroklu girni. ⁴⁵ Gixa gi galixno, gi rixanu Gita galikakpotunanu nchina. ⁴⁶ ¿Katu wa gixa gimkata gekakgi giklukanuwnaletyano wa nmukochirewatinritka? Galikakpotunanu nchinini, ¿klu chinanu gi galixno? ⁴⁷ Goyakalu yegi giyakatyachri yijnakotlu Goyakalu tokanu. Giyagni gi gyijnakotlu gixa, gi rixanu gi wa Goyakalu yegi giyakatyachingi.”

Gawrani mwakanuwa, Gitni

⁴⁸ Rugitluna Goteyone. Wane chinruna, “¿Gi ge wanepotuko wchina wixa, wa Pixni wa Samari gajeryi, ga wa waneyyi kamchi?”

⁴⁹ Rugita Geso, “Maleshayno kamchi, seyni nkagwakpiratlu Nuru, ga wa gixa mkagwakpiratkotu gixno. ⁵⁰ Gi wa nujgalu numalwutikolupa. Waneru wa nujga gimalwureteru. Waneru kgitakyagoklewakleru. ⁵¹ Galikakni, galikakni wane nchingi, ntokanu gomkagitachri gike rixiniko retanru gipukchi.”

⁵² Wane chinruna Goteyone, “Xawakni wumatanatkayi waneyyi kamchi. Gawrani gipnana ga wa tokanchi geneklewatachinni. Ga wa Pixa wane china, ‘Wa ntokanu gimretachri gike rixiniko retunganru gipukchi.’ ⁵³ ¿Pixlege wa wutsrukutni Gawrani pnuteputy? Wale gipnachrinatka. Ga wa tokanchi geneklewatachinni gipnana. ¿Katu pixnawa Pixnanuko?”

⁵⁴ Rugita Geso, “Gitnanuko gimalwutinwa, gike gaprini numalwure. Nuru genekno numalwutikolupa. Walenwa wa gixa Goyakalute nchinanru. ⁵⁵ Gixa gi gimatlu, ga wa Gita gimatlu. Gi numatlu, nchinanmaka Gita, gixa pixkamka nixanu kayroklerupmakno. Seyni numatlu. Numretatokanulu. ⁵⁶ Gawrani gitsrukutni rumuwatni retgognetinno nogogne. Retlu ga wa rumuwatni.”

⁵⁷ Giyagni wane chinruna Goteyone, “Gi pamyomole walapuunawayi. ¿Petnirge Gawrani?”

⁵⁸ Wane chinna Geso, “Galikakni, galikakni wane nchingi, Gawrani mwakanuwa, nwatka Gita.”

⁵⁹ Giyagni koscheksotletna sotlujetyapluna. Wa Geso yogimata. Kpashiwakapji rush-pakamtya.

9

Jeji rushpakiniyakawa maygaletu rutuukaka Geso

¹ Wane yapamntini Geso retlu satu jeji rushpakiniyakawa maygaletu. ² Yimaklene gepomgalu. Wane chinruna, “Rawi, ¿katu mukochirewata, waleko waka rurune, wa maygaletu rushpakiniya?”

³ Rugita Geso, “Gi tyeko mukochirewata, gi wa ruruneko, seyni wa Goyakalu kamrure gipgujewniripa waleya. ⁴ Numkata kamrurewleta wa nyokanateru kamrurkaka gogikopshini. Goyechno gina. Waneklu gikeko gimkata kamrurewleta. ⁵ Tyechijne nwakopshini, tye psolchijneko pokamlatachrino.”

⁶ Wane chininitka, chiji ruts Kagata. Rugakajpatlu gits Kagaya. Maygaletuygale saga-jpatlu kajpa. ⁷ Wane chinru, “Gajewa. Kawjetikwaka Silowega perkapinwa.” Silowe walenwa yokaakaluru, Yokanatkaluru. Giyagni wane ya. Rerkinawa. Getachri ginatka.

⁸ Giyagni wa rumwastsitanune, ga wa muchikawa retanatjene wa maygaletu rixanatini, wane chinna, “¿Gi ge walekni wa tye, wa tuplajenatachri gagijjenatachri?”

⁹ Pimrine wane china, “Walekni.”

Ga wa pimrine wane china, “Gike, seyni wale pixka rixa.”

Waleko wane china, “Gitakni.”

¹⁰ Giyagni wane chinruna, “¿Gi pixpoko gimrekgaletatka?”

¹¹ Rugita wale. Wane china, “Wa jeji Geso giwaktatletachri, kamrujpatlu kajpa. Sagay-galetno. Wane chinno, ‘Gajewa. Silowega perkapinwa.’ Wane nya. Nerkinawa. Netatka.”

¹² Wane chinruna, “¿Ginaklu Wale?”

Wale wane china, “Goo. Gi numata.”

Gwariseyone gepomgalu maygaletunanu

¹³ Gwariseyone yegi ranikluna maygaletunanu. ¹⁴ Gapnanutikalurgognewa Geso kamrujpatlu kajpa, rumregkakakalkalu. ¹⁵ Giyagni rumepe gepomgaletatnakluna Gwariseyone gi rixpoko getletatka. Wale wane chinna, “Kajpa sagaygaletno. Nerkinawa. Netatka.”

¹⁶ Giyagni pimrine Gwariseyone wane china, “Tye jeji gi wa Goyakalu yegi giyakatychri, gi rixanu gi wa gapnanutikalurgogne rapnanuta.”

Pimrine wane china, “¿Gi rixpoko gimkata kamruretlu tyekaka getkalurkaka satu jeji kmukochireru?”

Wannakakluko kotspalanshinikankakna. ¹⁷ Giyagni rumepe wane chinretatnakluna maygaletu, “Ga wa pixa, ¿gi pchina pixa Waleya, gi rixanu rumregkakakayi?”

Wale wane china, “Tokanchi geneklewatachri.”

Gwariseyone gepomgalu maygaletunanu giru

¹⁸ Giyagni gi ralixpiranyegitluna Goteyone wa maygaletu rixanatini, ga wa retinritka. Gi ralixluna tomginpotunanukna rurune rugletaygaletikulutka. ¹⁹ Repomgakna. Wane chinkana, “¿Tyenwa giture, wa gixa wane chinanu maygaletu gishpakyachri? ¿Ga gi rixpoko getletatka?”

²⁰ Giyagni rugitna rurune. Wane chinna, “Wumatlu tyenwa wixa wgene wa maygaletu gishpakyachri. ²¹ Gikta rixpoko getletatka gi wumata. Katukta gimregkakaklu gi wumata. Gepomganru wale. Tsrutkani wale. Walenanuko ginkakletinwa.”

²² Wane chinna rurune gi rixanu Goteyone pikanna. Gi rixanu Goteyone yijnaakakatkana wa satu gigujtatinri wa Mesiya rixinri, ruknooko maleka ginkaklewawakapjiya. ²³ Giyagni rurune wane china, “Tsrutkani. Gepomganru wale.”

Satupje numata

²⁴ Giyagni rumepe tomgaletatnakluna wa jeji maygaletunanu. Wane chinruna, “Pumalwutanru Goyakalu. Wixa gimatlul tye jeji kmukochirerni.”

²⁵ Giyagni wale gigita. Wane china, “Kmkochireru rixinri, gi numata. Satupje numata, wa maygaletu nixanatini, xawakni netatka.”

²⁶ Giyagni rumepe wane chinretatnakluna, “¿Gi rixpokoty? ¿Gi rixpoko gimregkakaklety?”

²⁷ Rugitna, “Nunkakatkagi. Gi wa gjemno. ¿Klu chinanu galuka yijnakletatnaklu? ¿Gixkoxlege galuklu wa yimaklengi gixinripa?”

²⁸ Yangaluna. Wane chinruna, “Pixni wa yimakleryi, ga wa wixa Moysisi yimaklenwu wixa. ²⁹ Wixa gimata wa Moysisi ruynumsata Goyakalu. Ga wa Tye, gi wumata ginaka runya.”

³⁰ Rugita wa jeji. Wane chinna, “Galikakni giglajruni wa gixa gi gimatlu ginakakta runya, ga wa rumregkakakno. ³¹ Wumata wa Goyakalu gi yijnakotna kmukochirerune, seyni wa satu Goyakalu yonogyegitachri, ga wa Wale gishinikanru kamrutachri, wale yijnakota. ³² Gi pagogneko jempiranyegitka wa satu gimregkakakyawakalkalu wa maygaletu gishpakyachri. ³³ Goyakalu yegi ma muyakatkanumka wa Tye gikemka rumkata kamruretano.”

³⁴ Rugitluna. Wane chinruna, “Psolpotuyako mukochri gimushpakachriyi, ¿ga wa pixa ginkaklewegitwu wixa?”

Maleka ruknokluna.

Maygalene

³⁵ Yijnakota Geso wa maleka ruknokyawakluna. Rukshiklu. Wane chinru, “¿Palixluge wa Goyakalu Wgene?”

³⁶ Rugita wale. Wane china, “¿Katni Wale, Gitsrukaachi, wa nalixyaplu Wale?”

³⁷ Wane chinru Geso, “Petatkalu. Walekni giynumsatyi.”

³⁸ Wale wane china, “Nalixa, Gitsrukaachi.” Yoptsojityegitlu.

³⁹ Wane china Geso, “Giklukanuwnayegjixlewu chinanu, Gita gina tye psolchijneko, retinripna metkane, ga wa maygalene rixinripna getachine.”

⁴⁰ Wa pimrine Gwariseyone Wale yegi gwanatachine yijnakotlu Wale. Wane chinruna, “¿Wixkoxlege maygalenwu?”

⁴¹ Wane chinna Geso, “Maygalengi gixkamka, gimka kmukochirepgi. Ga wa xani gi rixanu gixa wane china, ‘Weta,’ giyagni gmukochire waneygi.

10

Geso ginkakle: Yapkaklu gowegane prijerepiranaya

¹ “Galikakni, galikakni, wane nchingi, wa gowegane prijere gipgyaptotpotuko mjiglokikatu, seyini pnusretako ratskomtya, walenwa kachowguru. ² Wa gipgyaptotpotuko jiglokyachri, Walenwa gowegane girukotachri. ³ Wale chinanu kotpukgipgyaptoteta wa gipgyapto gajeru. Gowegane yijnaktokanutlu. Rowegatene tomga satkaka tgiwakaya. Koshpakna. ⁴ Wa pejnuruneko Walenune koshpakinitkana, kosekamtatkana. Gowegane gomkagitlu gi rixanu rumatatokanutluna. ⁵ Gi wa romkagitanruna pnu gajeru, seyini rasukinrina wale, gi rixanu gowegane gi gimatatokanutna maleka gajene.”

⁶ Tye yapkaklu tokanchi Geso ginkakna, seyini wanna gi gimata jemlu klunwa wane chinyana.

Gesni wa kigleru kgirukotaprakleru

⁷ Giyagni Geso gimepe wane chinretatnaka, “Galikakni, galikakni wane nchingi, Gitni wa gowegane gipgyaptotno. ⁸ Pejnuruneko muchinanu ginachine Gitaya kachowgurunni, seyini wa gowegane gi yijnakotna. ⁹ Gitni wa gipgyaptono. Gitaya jiglokyachri rognetaako. Jiglokjetanu. Rushpakjetanu. Rukshikjetanu nikiyawakapa. ¹⁰ Wa kachowguru gina walepje chinanu, chowguwatinripa, ga wa ruylalewatinripa, ga wa nikatlewatinripa. Gita gina waneyna rixinripna ruwekinrina, ga wa ponikowa giwekletinripna.

¹¹ “Gitni wa kigleru kgirukotaprakleru. Kigleru girukotapratachri ruwekinri rutaka gowegane chinanu. ¹² Wa wenutkalurni, wa girukotapratachri migje, kgowegateru migje, retapinri kewetna ginachri, ruknokamtna gowegane. Rasukatka. Kewetna kashichanna. Rakapalatna gowegane. ¹³ Wa wenutkaluru gasuka gi rixanu wa wenutkalurni. Gike rixluna wa wale wa gowegane.

¹⁴ “Gitni wa kigleru kgirukotaprakleru. Numatna nowegatene. Wa Gitanune gimatno. ¹⁵ Waneko pixka rixa gimatletno Gita Girchi, ga wa Gita gimatlu Girchi. Nutaklu nuwekinri gowegane chinanu. ¹⁶ Pimrone koxa waneyno gowegane, tye prijere mwakane. Wanna koxa numkata gwapleta. Yijnaktokanutannona. Waneplu satupje rapatyawakapna gowegane, ga wa satupje girukotapratachri. ¹⁷ Giyagni Girchi gishinikno gi rixanu nuwekinri nutaka numepe yoptoletyapatnaklu. ¹⁸ Gike konanno nuwekinri, seyini Gitako gitaklu Gitanuko. Nutaaka nutakyaplu. Nutaaka numepe yoptoletyapatnaklu. Wane rixa yokanretno Nuru.”

Kotspalanshinikankaklu Goteyonkakluko

¹⁹ Wanetnaklu kotspalanshinikankaklu Goteyonkakluko tye tokanchi chinanu.

²⁰ Gixolune wane china, “Kamchi waneylu. Seprolokachrini. ¿Klu chinanu gyijnakotlu?”

²¹ Pimrine wane china, “Gi wa kamchichachri tokanni wa tye. ¿Kamchirge gimkata gimrekgakletlu satu maygaletu?”

Nowegatene jematokanutno

²² Gerosale waneru meyiwlugogne, wa kpashiwakapi gitaakoklungogne. Ginapukluni. ²³ Kpashiwakapi yotaljeta Geso, gitamnu Salomonu. ²⁴ Giyagni sajrukluna Goteyone. Wane chinruna, “¿Giklunanu pali kojwakanshinikanretanwu? Wa Kristo pixinipa, punkakanwu pgujetanwaka.”

²⁵ Rugitna Geso, “Nunkakatkgi. Gi galixa. Wa nkamrurkaka Nuru giwakaya, waleko gipgujatno Gita. ²⁶ Seyini gixa gi galixa gi rixanu gi wa nowegatengi. ²⁷ Nowegatene jematokanutno. Gita gimatna. Romkagitnana. ²⁸ Gita genekna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatu. Gi pagogneko ramganna. Gikena koshripatanna nomyoaya. ²⁹ Nuru, nenekjeru, pejnurunene pnute tsruni Wale. Gikena gimkata koshripletna Nurumyoaya. ³⁰ Gita ga wa Girchi satupjerunwu.”

Goteyone galuka sotlujeretlu Geso

³¹ Rumepe koscheksotleretna Goteyone sotlujetyapluna. ³² Rugitna Geso, “Gixo kigleru kamrurchi nekakgiti Girchiya. ¿Giru kamrurchi tyekaka chinanu nsotlujetanmakno?”

³³ Rugitluna Goteyone, “Wa kigleru kamrurchi chinanu, gi wa wsotlujetyi, seyni wa mupashiregnuchi chinanu wsotlujetanmaki, gi rixanu Pixa yineruki Goyakalu putaknawa.”

³⁴ Rugitna Geso, “¿Gi ge yonatka wa Tokanchi Yokanatkaluruya gixanu: *Gita wane china, goyakalungi?*”

³⁵ “Wane chinna goyakalune wanna Goyakalu tokanu genekikolune, ga wa yonchi gi rumkata kaspukletko, ³⁶ wa Gita Girchi kpashiri gitakanruno, tyechijne yokanatanru, gixa wane china, ‘Mupashiregnuchi pchina,’ gi rixanu wane nchina, ‘Gitni Goyakalu Wgenno.’ ³⁷ Gimka Nuru kamrure nkamrutanu, gi galixanno. ³⁸ Wa nkamrutinri, gimka galixanno Gita, galixanru kamrurchi, gimatyapatkalu, gimatgognenatinripa wa Girchi gwano Gita, ga wa Gita Girchi nwa.”

³⁹ Giyagni rumepe galuka kashretmkluna, ga wa Wale gishpakamta wannayegiya.

Rumepe Gorta wakanute yaletatnaka Geso

⁴⁰ Rumepe Gorta wakanute yaletatnaka, wa Gwa muchinanu katlewenatyawaka. Wane rawanata. ⁴¹ Gixo yayegitlu. Wane chinna, “Gwa galikakni gi satuko getkaluru kamruta. Seyni Gwa ginkakletjenatanru wa Tye powruko galikakni.” ⁴² Gixo galixlu waneya.

11

Lasaro yayixinri

¹ Yayixana Lasarni, Wetani gajerni, Mariya gwiyawaka pokchi, ga wa tyegwaklo Marta. ² Mariya, wa Gitsrukaachi pgamlugalo giyokachro, ga wa tsheyjixitlu tojiwutsaya ga ga walanwa yayixyegwakatachro Lasarni. ³ Repurone yokanrewata Wale yegi. Wane chinjixluna, “Gitsrukaachi, petanu, wa palukanruni yayixanatka.”

⁴ Wa yijnakotinitka Geso wane china, “Tye yayixlu, gi wa gipukchipni seyni rumalwutikolupa Goyakalu, wa Goyakalu Wgene gimalwutikolupa Wale chinanuya.”

Lasaro gipnale

⁵ Geso gishinikna Marta, ga wa tepuro, ga wa Lasaro. ⁶ Giyagni wa jeminitka wa yayixinrinatka, wane rutukawa gepgogne wa rawanatyawaka.

⁷ Giyagni wanepnute wane chinna yimaklene, “Gote gayanutnaka.”

⁸ Yimaklene wane chinru, “Rawi, tyegognekakniko, raluka sotlujeretanyina Goteyone. ¿Waneklege pyanutnaka?”

⁹ Rugita Geso, “Waneylu pagogne pamole gepi gora. Gogi yanini satu, gi wa rutspeta, gi rixanu tyechijne pokamlatachini reta. ¹⁰ Wa satu goyechno yanini rutspeta, gi rixanu maeshlu pokamlalu waleya.”

¹¹ Rali wane chinretinitka, wane chinna, “Lasarni, walukanru, rapnanutatka. Seyni wane nyanu. Nkomyekapanru.”

¹² Giyagni wane chinruna yimaklene, “Gitsrukaachi, rapnanutini, rutukanu.” ¹³ Wa Geso wane chinre wale gipnaleya. Wa wanna kagwaklu wa rapnanushatinri rumkinriyapirana, china.

¹⁴ Giyagni Geso wane chinatkana pgujetanwaka, “Lasarni gipnanatka. ¹⁵ Numuwata gixa chinanu, gi wa wane nwanata, galixinripa. Seyni gayanutka wale yegi.”

¹⁶ Giyagni Tomasu wa Gepirutu chinkaluru wane chinna ruyimakikolune, “Wane koxa gayanu wixa Waleyma wupninripa.”

Yotunru ga wa giweklu

¹⁷ Giyagni rapokinitka Geso, rumatatkalu gepkoxamkojognetkani kapnatikolutka. ¹⁸ Wa Wetani gi gowukayatkalu Gerosale, mapa getko kilometroni. ¹⁹ Gixo Goteyone ginye-gitlu Marta ga wa Mariya yegwakluniyna rumnankapkana. ²⁰ Giyagni Marta jeminitka Geso gininritka, tyopotaplu. Ga wa Mariya panchi tuplanata.

²¹ Giyagni Marta wane chinru Geso, “Gitsrukaachi, gewi pwanatkamka, gimka rupnanni nyegwakluni. ²² Xani koxa numatlu wa pejnuruko pagjityaplu Goyakalu, Goyakalu genekanyi.”

²³ Wane chinro Geso, “Yotunotanu pyegwaklupa.”

²⁴ Marta wane chinru, “Numatlu yotunotinripa yotunkoklunchipa ralipregognepa.”

²⁵ Wane chinro Geso, “Gitni wa yotunru ga wa giweklu. Wa nalixjeru rupnanmaka, ruwekanu. ²⁶ Pejnuruneko giwekachine nalixjene gi pagogneko rupnanna. ¿Gi ge palixlu tye?”

²⁷ Wane chinru, “Gigi, Gitsrukaachi. Nalixatka gita Pixni wa Kristoyi, Goyakalu Wgenyi, tyechijne ginachriyi.”

Geso chiyagata

²⁸ Tali wane chinretinitka, talimta. Pochkeroko tomgalo tepuro Mariya. Wane chinro, “Gewitkalu Yimaklewatachri. Repukyi.”

²⁹ Wala jeminitka, giyampotu tpalnamta. Tyayegitlu. ³⁰ Gi wa pokchi rapokawa Geso, seyini wa Marta yoptotapyawakaku rawanata. ³¹ Giyagni Goteyone panchi gwanatachine walayma tumnanukanatjene, wa retinitkalona Mariya tunwamtinritka giyampotu, tushpakamatka, romkagimtlona. Kagwakna wa yomlechi tyinripa wane chiyaamtapinripa.

³² Giyagni Mariya tapyegitinitkalu Geso, tetinri, chiji tapokamta gijixistsi. Wane chinru, “Gitsrukaachi, gewi pwanatkamka, gimka rupnanni nyegwakluni.”

³³ Giyagni Geso wa retinro chiyagatachro, ga wa walayma ginachine Goteyone chiyaganatachine jigeakanuwata ginshinikanuya. Kojwakanshinikanuta. ³⁴ Wane china, “¿Ginaka gitakanru?”

Wane chinruna, “Gitsrukaachi, punanu. Petapanru.”

³⁵ Chiyagata Geso. ³⁶ Giyagni wane chinna Goteyone, “¡Getanru! ¡Gi pagaluklenanukta rixlu!”

³⁷ Wanna pimrine wane china, “¿Gi ge rumkatlu wa Tye wa maygaletu gimrekakachri, gituukakletlu wale ma mupninitipa?”

Lasaro yotunkaaka

³⁸ Giyagni Geso jigeakanuwatnaka Walenanuko. Yomlechi yegi rapoka. Gitawakapani, sotlu gishyatkaluru. ³⁹ Wane china Geso, “Gkoschekanru sotlu.”

Marta, wa gipnachri gepuro wane chinru, “Gitsrukaachi posunatkalu, gi rixanu gepkoxamkojognetkani.”

⁴⁰ Geso wane chinro, “¿Gi ge wane nchini, palixini petanru Goyakalu goyaknu?”

⁴¹ Giyagni koschekluna wa sotlu wa gipnachri gitakikowakaya. Wa Geso teno yigata. Wane china, “Nuru, npoyagnutyi Pixa yijnakotyawakno. ⁴² Numata pyijnakjetno. Seyini gixolune yine chinanu wa sajrukachine, wane nchina, wa ralixinripna Pixa yokanatyano.”

⁴³ Rali wane chinretinitka, saplewata. Tsuru tokanu rixa, “Lasaroo, tekali. Pushpakanu.”

⁴⁴ Wa gipnatachri rushpakatka, gostumyotkaluru, ga wa gijixi mkachrichrataya. Ga wa gigoji sawpakgojitka kasamalu.

Wane chinna Geso, “Gkaspukanru. Getasha yaletanru.”

Jemanshinikankakna ruylatyapluna Geso

⁴⁵ Giyagni gixo Goteyone wa Mariya yegi ginachine, ga wa Geso kamrutanru getachine ralixluna Wale. ⁴⁶ Wa wanna pimrine Gwariseyone yegi ya. Runkaakana wa Geso kamrutanrupirana. ⁴⁷ Giyagni wa tsrukakalune sasertotene ga wa Gwariseyone gapatjetna jemanshinikankakjetikwaka gajene. Wane chinna, “¿Gi wixanutka? Gi rixanu wa tye jeji kamrutlu gixo getkalurkaka. ⁴⁸ Wetasha wane gixletinri pejnuruneko galixanru. Runanna Romanone. Konanunwuna gawiywaka ga wa wgirukotlewatyawaka.”

⁴⁹ Wa Kaygwasu, satu wannate, wale walapu sasertotene gitsrukate potu rixinri, wane chinna, “Gixa gike gimata. ⁵⁰ Gi waleko gyanshinikanuta wa rupxakyapwu wa satu jeji gipninripa yine chinanu, ma mamginitipna pejnuruneko yine.” ⁵¹ Gi wa waleko rushinikanu wane china, seyini wa sasertotene gitsrukate potu rixinri wale walapu, tokanchi reneklewata. Wane china wa Geso gipninripatka yine chinanu. ⁵² Gi wa wannanerupje chinanu, seyini koxa wanerutupje rapatyawakapna Goyakalu wgenene wa gipalanatachine. ⁵³ Giyagni walgogneyakawa jemanshinikankakna ruylatyapluna.

⁵⁴ Giyagni Geso gi wane yapatka pgujetanwaka Goteyonetskalaya, seyini wane yiyatka. Yineru mwiyawakanusti gwachijnetachri ya, satu pokchi Giprayi giwakatletachri. Wane rawanata yimakleneyma.

Yokanatkaluru kashichikolupa

⁵⁵ Wa Tsuru Giknoglushgogne Goteyonenu gi gowukatkalu. Walesreta rushpakayana gixo. Gerosale kanikna, Tsuru Giknoglushgogne ma mapookanuwa, kpashirine rutakikolupna. ⁵⁶ Giyagni rujaluna Geso. Kpashiwakapjiya tunwatachine wane chinkakna, “¿Gi pixka getle gixlu? ¿Gi wa meyiwatikwaka runanu?” ⁵⁷ Tsurukakalune sasertotene ga wa Gwariseyone yokanrewatna, wa katukokta gimata ginaka rawa, runkaklewatinripa wa kashichyapluna.

12

Ruyokjixitka Geso Wetaniya

¹ Giyagni patsrujirgogne magatiniwa Tsuru Giknoglushgogne, Wetani rapoka Geso, wa Lasaro gwiywaka, wa gipnapachri wa yotunkakanru gipnachinetskalaya. ² Giyagni wane ralpokotyayaluna nachnewlupa. Marta gitspapota. Lasaro walenwa ruxiplatjeru nikikowakaya. ³ Giyagni Mariya wa pgamlugalo ganikaji ginu twapa, nartogapje

kwenuru potu. Tuyokjixitlu Geso. Tsheyjixitlu tojiwutsaya. Psolupjiko tyapa pogam-lunuta.

⁴ Satu yimakleru Gota Giskaryote, Simo wgene, wa samyokjerupa, wane china, ⁵ “¿Klu chinanu gi tushankaka twu pgamlugalo wa mapa pachaproji chinanu, kwamonurun-nimka teneeko?” ⁶ Gi wa retwamonutya chinanna wa kwamonurune, seyni gi rixanu kachowgurni wale. Sroschimapa ranika. Rawjetlu tsapatkaluru.

⁷ Giyagni Geso wane china, “Petashatanro. Nkapnatikolgogne chinanu tumretlo wa twu. ⁸ Gi rixanu wa kwamonurune gimwagogenata gixa, ga wa Gita gi wa gimwagogenatanu.”

Jemanshinikankakyegitluna Lasaro

⁹ Giyagni gixolune Goteyone gimata wa wane rawinri Wale. Gi wa Geso chinanupe runna, seyni Lasaro koxa retapinripna wa yotunkakanru gipnachinetskalaya. ¹⁰ Jemanshinikankakna tsrukakalune sasertotene, Lasaro koxa ruylatinripna. ¹¹ Gi rixanu wale chinanu gixo Goteyone wane ya. Ralixluna Geso.

Gerosale rapokinri gakaglokwatachri

¹² Waleprikogogne gixolune yine gina meyiwluyegi, gi rixanu yijnakotluna Geso Gerosale yinripa. ¹³ Rawluna kasureru. Yoptotapluna. Saplewatna:

jPoyagnu!

jGiglenshinikanyegitkaluru Gitsrukaachi giwaka ginyachri,

Gisrayiline Pogire!

¹⁴ Geso gikshiklu mporo. Waletji tuplata. Yonchi chinyawaka:

¹⁵ *Gi pikanu, Siyo nshicho.*

Petanru. Pogire gina,

mporo wgenetji tuplatachri.

¹⁶ Muchinanu yimaklene gi gimata jemlu tyekakapirana, seyni royaknu jiglokinitka Geso, waneklu rushinkapluna tyekaka yonatkaluru Walepirana, ga wa wane rixluna tyekaka.

¹⁷ Giyagni wa gixolune Wale yegi gwanatachine, wanna gipgujatlu tomgiyawaklu Lasaro kapnaya. Gipnachinetskalaya yotunkaklu. ¹⁸ Wale koxa chinanu yoptotapluna gixolune yine, gi rixanu jempiranyegitluna Wale getkaluru kamrutinri. ¹⁹ Giyagni Gwariseyone wannakakluko wane chinkaka, “Getlu. Gikegapri gkamruta. Getanru. Psolchijne gajeneko gwagajigitlu.”

“Waluka getletu Geso”

²⁰ Kanikachine meyiwluyoptsojityentapachinepaymana pimrine Kriykone. ²¹ Giyagni wa nyi gapyegitlu Wilipi, Wetsayta, Kalillesreta gajerunanu. Ragjitluna. Wane chinruna, “Wumole, waluka getletu Geso.”

²² Wilipi ginkakaplu Gantirishi. Gantirishi ga wa Wilipi ginkaklu Geso. ²³ Geso gigitna. Wane china, “Nopapko gapokanu noyaknu njiglokinripa Gita, Yineru Wgenno. ²⁴ Galikakni, galikakni wane nchingi, Chiji ma mujrukini trikoji, ma mupnakanu, walepje gituka. Wa rupninina, gixoji rawini. ²⁵ Ruwekinri galukachri, ramginina ruwekinri, ga wa ruwekinri gayegixachri tyechijneya, wale gimretanru ruwekinripa gike rixiniko mnikaw-nakatupa. ²⁶ Satu kamrurewyegitinno, romkagitanno. Ginakpaktano, wane koxa rawanu nkamrurewyegitjeru. Satu kamrurewyegitinno, Nuru gitakanru kagwakpiratikalupa.

Yineru Wgene gimkata yotunkakletkota

²⁷ “Xani nkojwakanshinikanuta. ¿Gi nchinanu? ¿Nuru, pognetkanno tyepapkoa? Seyni tye chinanukni tyepapko nuna. ²⁸ Nuru, pgiwaka gimalwutikalupa Pixa chinanu.”

Giyagni tengogne ruyaktya tokanchi, “Rumalwutikalutka Gita chinanu. Rumepe gimalwutikalupa Gita chinanupa.”

²⁹ Giyagni wa gixolune wane gwanatachine, yijnakonatachine, wane chinna, “Rut-logleni.”

Pimrine wane china, “Goyakalutowreru giynumsatlu.”

³⁰ Rugita Geso. Wane china, “Gi wa Gita chinanni runa tye tokanchi, seyni gixa chinanu. ³¹ Xani ruklukanuwnayegjixikolna tye psolchijne gajeneko. Xani tye psolchijne gajeneko gitsrukate, Satanasyo, giknookalurupni maleka. ³² Wa yotukinpatkanona chijiya, pejnuruneko nkosetanu Gita yegi.” ³³ Wane china rumatkakypna gi pixkalutu gipukchi rupninripa.

³⁴ Giyagni rugitluna gixolune, “Wixa jemlu Tokanchi Yokanatkaluruya wa Kristo gwagogenatanu. ¿Gi pchinkoxge Pixa: ‘Rumkata yotunkaakota Yineru Wgene?’ ¿Gi gixachringe wa tye Yineru Wgene?”

³⁵ Giyagni Geso wane chinna, “Pshinitsonu gixa yegi rawanu pokamlalu. Pokamlalu waneyakopshingi gyananu, ma kashichkanupgi wa mapshagalu. Wa mapshagwaka yanachri gi wa rumata ginakakta ya.

Goteyone malixle

³⁶ “Pokamlalu waneyakopshingi galixanru pokamlalu, wa pokamlalu wgenene gixinripa.” Walekakapirana yanumsata Geso. Ralimta. Yogimatyana.

³⁷ Gixomka getkaluru kamrugetanutna. Gi ralixluna Wale, ³⁸ poyagkakikolupa wa tokanchi Gisaiya tokanchi geneklewatachri chinyawaka:

Gitsrukaachi, ¿katu galixlu wunkakletanru?

¿Katu gekakgitka wa Gitsrukaachimyo?

³⁹ Wale chinanu gi rumkata galixletna, gi rixanu rumepe wane chinretatnaka Gisaiya:

⁴⁰ *Maygalene rixkakna.*

Shikowgajkakna.

Giygaleyna ma metinitipna.

Ma mumata jemgajitinipna ma kashrijetikotupna.

Nma mutskalakyanutna.

⁴¹ Tyekaka chinjeta Gisaiya wa retinri wa royaknu, Walepirana ruynumsatinri.

⁴² Wane gixkamka, seyini wa tsrukakaluneko gixo galixlu Wale, seyini wa Gwariseyone chinanu gi wa rupgujatluna, ginkaklewwakapji ma muknokikotupna. ⁴³ Gi rixanu ralukpotutluna yine gimalwure Goyakalu gimalwure pnute.

Geso tokanu giklukanuwnakakletanri

⁴⁴ Saplewata Geso. Wane china, “Nalixjeru gi Gita ralixa seyini wa nyokanatjeru galikaka.

⁴⁵ Wa netjeru retkoxtlu wa nyokanatjeru. ⁴⁶ Gitni pokamlalno tye chiji ginachrino wa pejnuruneko nalixjene mapshagwaka mawinitipna.

⁴⁷ “Satu jeminni ntokanu, gi wa ralixanru, gi wa Gita giklukanuwnayegjixanru. Gi rixanu gi wa nuna nuklukanuwnayegjixyapna tyechijne gajene, seyini nognetkakyapna tyechijne gajene. ⁴⁸ Nuknokjeru, gi wa yoptotokanutno, waneru wa ruklukanuwnayegjixjerupa. Wa tokanchi nunkakletanru, wale giklukanuwnakakanru ralipregognepa. ⁴⁹ Gi rixanu gi wa Gitako nushinikanu nunkaklewata, seyini wa nyokanatjeru Girchi, Wale yokanatno wane nchinyawakapa, ga wa nunkakletanrupa. ⁵⁰ Numatlu Wale yokanatyawaka Walenwa giweklu gike rixiniko mnikawnakatu. Giyagni wa Gita ginkakletanru wa Girchi chinyawakno, wane nchina ginkakleta.”

13

Geso gerkajixitna yimaklene

¹ Ma mapookanuwa meyiwlw Tsru Giknoglushgogne, rumata Geso wa gipapko gapokinritka, tyechijne rushpakinripatka, Girchi yegi yinripatka. Wane rixa gishinikletna Walenune tyechijne gwanatachine, yoptukyawakpotuko rushinikna.

² Rali nachinewletinitkana kamchi gajitletkakatkalu Gota, wa Simo Giskaryote wgene, samyokyapatkalu. ³ Rumata Geso wa Girchi genekyalu pejnurkakako, ga wa Goyakalu yegi giyakatyachri, ga wa Goyakalu yegi ya. ⁴ Palnatka nachnewluyeyiya. Komkaga. Sheyipisama rawa. Saprikapchijitnawa. ⁵ Wanepnute gerkapi rutakgatlu gonu. Yinuwaka gerkajixletna yimaklene. Sheyipisama saprikapchijitanruya sheyityana.

⁶ Giyagni Simo Petro yegi runini, Petro wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿Pixlege gerkajixitanno?”

⁷ Rugita Geso. Wane chinru, “Wa Gita kamrutanru, gi wa xani pumata jemlu. Wa gowukshiniyaka pumata jemanru.”

⁸ Wane chinru Petro, “Gike pixiniko perkajixitanno.”

Geso gigitlu, “Nma merkakanyi maleshayapyi Gitanuya.”

⁹ Wane chinru Simo Petro, “Gitsrukaachi, gi wa nojixipje, seyini nomyo koxa ga wa nojiwu koxa.”

¹⁰ Wane chinru Geso, “Wa gerkakalurutka, gi wa magatatka. Satupjetkalu wa gijixipje gerkako, seyini psoluyako powratka. Ga wa gixa powralungi, seyini gi wa pejnurunekgi.”

¹¹ Gi rixanu rumatlu samyokjerupa. Giyagni wane china, “Gi wa pejnurunekgi powra.”

Gyimanrupa nekakgitgi

¹² Giyagni rali gerkajixitletinitkana, wa rawamkatinitka, tuplatatnaka nikikowakaya. Wane chinna, “¿Gi ge gimatlu wa nixyawakgi? ¹³ Gixa wane chinjetno, ‘Yimaklewatachri ga wa Gitsrukaachi.’ Wanepotuko nchina, gi rixanu Gitakni. ¹⁴ Maka Gita wa Gitsrukaachino ga wa Yimaklewatachri nerkajixitgi, gixa koxa ginkata gerkajixkakleta. ¹⁵ Gi rixanu gyimanrupa nekakgitgi, gixa koxa kamrutuyaplu nkamrutuyagi. ¹⁶ Galikakni, galikakni

wane nchingi, wa wayegrechri gi wa rutsrukate pnute tsruni wale. Wa yokanatkaluru gi wa yokanatjeru pnute tsruni wale. ¹⁷ Tyekaka gimatini, giglenshinikanyegitkalunepgi wa wane gixinipa.

¹⁸ “Gi wa pejnurunekgi gixapirana wane nchina. Gita gimatna ginnanwa ntsomitane, seyni poyagkaakaluruwa satu tokanchi yonatkaluru, wane chinachri: *Wa Gitaymajimapro nikachri rumtukno yokwireya.*

¹⁹ “Xanigognenanu nunkakgi ma mapookanuwa, wa rapokinipa galixanno Gita nixinri. ²⁰ Galikakni, galikakni wane nchingi, wa nyokatananru yoptotachri Gita yoptota. Ga wa Gita yoptotachri nyokanatjeru yoptota.”

Geso ginkakletlu wa satu yimaklerni wa samyokjerupa

²¹ Wane chininitka Geso, kojwakanshinikanuta. Rupgjutalewata. Wane china, “Galikakni, galikakni wane nchingi, satu gixa nchininri wale samyokanno.”

²² Giyagni yimaklene getjekaka. Gi rumatanshinikanutna katupiranni wane china. ²³ Waneru satu yimakleru Geso gishinikanru, Geso gitspanostatachri. ²⁴ Giyagni Simo Petro gitnoyogitlu tye, wa repomgiyaplu katupiranni wane china. ²⁵ Geso gitspanostatachri wane chinru, “Gitsrukaachi, *¿katni wale?*”

²⁶ Giyagni rugita Geso, “Waleni Gita genekanrupa psoji gigakachri.” Wale gigaklu psoji. Reneklu Gota Giskaryote, wa Simo wgene. ²⁷ Psoji niklokinitka, Satanasyo jiglokakalu.

Giyagni Geso wane chinru, “Pkamrutanru giyampotu pkamrutanru.”

²⁸ Gi satuna nikiwakaya tuplanatachine gimata klu chinanu wane chinru. ²⁹ Gi rixanu pimrine kagwaklu wa Gota ktsapane rixinri, Geso wane chinru, “Pagjitanru wa walukanru meyiwlu chinanu, waka kwamonurune renekanu pagixanu.” ³⁰ Giyagni wale yoptotinitkalu psoji, waneklu rushpakamtatka. Goyechnotkani.

Gerotu yokanru

³¹ Giyagni rushpakamtinitka, wane china Geso, “Xanitkani njiglokanutka noyaknu Gita Yineru Wgenno. Ga wa Goyakalu gimalwutikolpatka Gita chinanu. ³² Goyakalu gimalwutikolupa Gita chinanu, Goyakalu chinanu koxa Gita gimalwutikolupa. Xaniyakawa numalwutikolupa Goyakalu chinanu.

³³ “Wiwine, pshinitsonu numwanutkagi. Gijganmakno. Wa Goteyone nchinyawaka, wa nyiyawakapa Gita, gixa gi gimkata wane yaletanu. Wane koxa nchingi gixa xani.

³⁴ “Satu yokanru gerotu nenekgi, wa gishiniikakinripa. Gita gishinikini kopixkagi, waneko pixka gixa gishiniikakletanu. ³⁵ Wale chinanu pejnuruneko gimatanu gixni wa nyimaklengi, wa gixkakluko gishiniikakinripa.”

Geso ginkakletagnaputlu Petro nutatinripa

³⁶ Simo Petro wane chinru, “Gitsrukaachi, *¿ginaka pyanu?*”

Geso gigitlu, “Wa nyiyawakapa Gita gi pumkata gomkagletanno wa xani. Wa gowukshini pomkagitanno.”

³⁷ Petro wane chinru, “Gitsrukaachi, *¿klu chinanu gi nunkata gomkagletanyi wa xani?* Pixa chinanu nutakanru nuwekinri.”

³⁸ Geso gigitlu, “*¿Gita chinanu putakanru puwekinri?* Galikakni, galikakni, wane nchinyi, ma yanumatkanuwa gaxawripa, mapa kata pnutatanno.

14

Gatnugapo, ga wa tokanchi galikakpotu, ga wa giweklu

¹ “Gi gkojwakanshinikangajitinwa. Galixlu Goyakalu. Galixankoxno Gita. ² Nurupji gixo gwikwaka wane. Wane ma mixkanumka, nunkakanmakgi. Giyagni nyanuchi. Nalpoktapingi gwiyawakapa gixanupa. ³ Nyinpatka, nalpokotiniplu gwikowakapa gixanupa, nunanutnaka. Gitako gwapanutkagi. Nwiyawaka koxa Gita, wane koxa gwanu gixa. ⁴ Gimatlu ginaka nyanu. Gimatgapotlu.”

⁵ Tomasu wane chinru, “Gitsrukaachi, gi wumata ginaka pyanu. *¿Gi wixpoko gimatletanru wa gatnugapo?*”

⁶ Geso wane chinru, “Gitni wa gatnugapo, ga wa tokanchi galikakpotu, ga wa giweklu. Gike yayegitlu Girchi, seyni Gitapje chinanu yayegitka Girchi. ⁷ Gimatinno, Nuru koxa gimatanu. Xaniyakawa gimatlu. Getatkalu.”

Pekakgitanwu wa Girchi

⁸ Wilipi wane chinru, “Gitsrukaachi, pekakgitanwu wa Girchi. Poyagota wixa chinanu.”

⁹ Geso wane chinru, “Gi pomshiniko numwatka, *¿gi ge pumatno, Wilipi?* Wa netjeru retkoxlu Girchi. *¿Gi pchinkoxge pixa, ‘Pekakgitanwu Girchi?’* ¹⁰ *¿Gi ge palixno wa Gita Girchi nwinri, ga wa Girchi Gita rawa?* Wa tokanchi nunkakyagi, gi wa Gitako nonshinikanu wane nchina. Seyni wa Girchi Gita gwachri Wale kamrutlu wa kamrurchikaka.

11 Galixanno Girchi nwinri, ga wa Girchi Gita rawa. Gma wane gixkanupa, galixanno kamrurchiyako.

Kamrurchi tyekaka pnute

12 “Galikakni, galikakni wane nchingi, wa kamrurchikaka nkamrutanru nalixjeru koxa kamrutanru. Ga wa tyekaka pnute kamrutanu nalixjeru, gi rixanu Girchi yegi nyanu. 13 Klunerukokta gagjitanru Girchi ngiwakaya, wale nkamrutanu, Girchi gimalwutikolupa Gituru chinanu. 14 Klunerukokta gagjitinipa ngiwakaya, Gita kamrutanru.

Giwekikaluru Kpashiri gipiratkaluru

15 “Gishinikinipno gkamrutanru nyokanatanrukaka. 16 Gita gagjitanru Girchi ga wa satu Kgimnanukakleru renekangi, gixa yegi gwagogenatachripa. 17 Walenwa Giwekikaluru galikakpotunanu. Wale tyechijne gajene gi gimkata yoptoletanru, gi rixanu gi retluna. Gi koxa rumatluna. Gixa gimatlu gi rixanu gixa yegi rawa, ga wa gixa gitokote rawanu.

Kristo gipgujewninri

18 “Gi wa murungi nuknokamtanu. Nyayegitangi. 19 Pshinitsonu tyechijne gajene gi getanutkano, ga wa gixa getanno, gi rixanu Gita giweka, ga wa gixa koxa giwekanu. 20 Walegogne gimatanu wa Girchi nwinri, ga wa Gita gwa gixa, ga wa gixa nwa Gita. 21 Nyokanrekaka waneyalutu, ga wa wale kamrutachri, walenwa nushinikjeru. Nushinikjeru Nuru gishinikanrupa. Gita gishinikanru. Nupgujetinwa wale yegi.”

22 Gota gi wa Giskaryotni wale, wane chinru, “Gitsrukaachi, ¿klunerni wa tye wa wixa yegi pupgujetinwa, gi wa tye psolchijne gajeneko yegi?”

23 Geso gigitlu. Wane chinru, “Girukokta gishinikinipno rumretatokanutanno. Nuru gishinikanru wale. Wale yegi gayanu. Wale yineru yegi gawgogenatanu. 24 Nma mushinikjetu gi gimretanru ntokanu. Ga wa tokanchi gyijnakotanru gi wa Gitanni, seyni Girchi wa nyokanateru tokanni.

Giglewanshinikanru nuknokoyegimti.

25 “Tyekaka nunkakgi gixa yegi nwanatini. 26 Wa Kgimnanukakleru, Giwekikaluru Kpashiri, wa Girchi yokanatanru Gita giwakaya, Wale gimatkakangi pejnurukopirana. Rushiniikakangi pejnurupiranako nunkakayagi. 27 Giglewanshinikanru nuknokoyegimti. Nuglenunshinikanu nenekgi. Gi wa tyechijne gajene genekle pixka, Gita genekyagi. Gi wa gkojwakanshinikanutinwa. Gi wa kpiklegolunepgi.

28 “Gyijnakotlu wa nunkakyawakgi: ‘Nyanu, ga wa nunanutnaka gixa yegi.’ Gishinikinipno, gimuwatanmaka, gi rixanu wane nchina, Girchi yegi nyanu. Gi rixanu Girchinwa Gita pnute tsru. 29 Ga wa xani nunkakatagki ma mapookanuwa, wa wane rixinpatka galixinripa. 30 Gi wa gixo potu nuynumsatanutkagi, gi rixanu runatka kamchi, tyechijne gitsrukate. Gike waneylu wa Gitaya. 31 Seyni rumatinripna tyechijne gajene Girchi nushinikinri, ga wa Girchi yokanatyawakno wane nixa kamrureta.

“Ntunwatanu. Gewi gayinitka.

15

Geso ginkakna Gowatsa galikakpotupirana

1 “Gitni wa gowatsno galikakpotu. Nurni wa kgisateru. 2 Pejnuruko giplutsa Gita gwachri, gi kajru, Wale konanru. Ga wa pejnuruko kajiru Wale powratanru jiwpotutinripatka. 3 Ga wa gixa powralunetkagi tokanchi chinanu wa nunkakayagi. 4 Gita gwanu gixa. Gixa nwanu Gita. Wa giplutsa pixka gi rumkata gwaleta walenanuko, wa gowatsa mwakatu rixini, waneko pixka gixa, Gita gmawakanu.

5 “Gitni wa gowatsno. Gixni wa giplutsa. Gita gwachri, wa wale nwini Gita, wale gixoji gwiylu. Gi rixanu Gita mwakatu gike gimkata kamrureta gixa. 6 Girukta gi gwinno, maleka giknookalurupa wa giplutsa pixka. Rupriganu. Rawanruna. Xirnachri ruknokanruna, ga wa xirnanu. 7 Gita gwini. Gixa rawini ntokanu, galukanru pejnunanuka gagjitanu. Waneyapgi. 8 Waleya rumalwutika Nuru, wa gixa gixo Wale kamrure gwini. Wane gixinipa nyimaklenepgi.

9 “Girchi gishinikinikopixkano, wane nixa gishinikletgi. Nushiniklewle gomkagitanu. 10 Gkamrutinipnu nyokanrekaka nushiniklewle gomkagita. Gita pixka Nuru yokanrekaka nkamruta ga wa rushiniklewle nomkagita. 11 Tyeipirana nunkakgi, numuwle waneyapgi, ga wa gixa gimuwle tseruwnapotutinripa.

Geso ginkakna wa gikena waneya rushiniklewle tye pnute tsru

12 “Tyenwa nyokanre, wa gishiniikakinripa, Gita gishinikinikopixkagi. 13 Gikena waneya rushiniklewle tye pnute tsru, wa rutakyaapu ruwekinri rumatanune chinanu.

¹⁴ Gixni wa numatanungi wa gkamrutinri nyokanatyagi. ¹⁵ Gi wa wayegrechine nchinanutkagi, gi rixanu wa wayegrechri gi rumata kluneru kamruta wa rutsrukate. Seyni numatanune nchinatkagi, gi rixanu ptowrukakapirana nyijnakotanru Nuru yegi, numatkakgi. ¹⁶ Gi wa gixa tsomitno Gita, seyni Gita tsomitgi gixa. Nutakgi gyinripa, kiglerkaka gkamrutinripa, ga wa gkamrutanrupa gwagogenatinripa, wa klunelukokta gagjityaplu Girchi ngiwakaya Wale genehangi. ¹⁷ Tyenwa nyokanyegitgi, gishiniikakinripa.

Geso galipre ginkaklewleta

¹⁸ “Tyechiyne gajene gayegixinipgi, gimatanru Gita gapka rayegixna ma mayegixkanuwagina gixa. ¹⁹ Tyechiyne gajene gixkamka, tyechiyne gajene galukmakna wannanune. Seyni seyni gi rixanu gi wa tyechiyne gajengi ga wa Gita tsomitgi tyechiyneya, giyagni rayegixgina tyechiyne gajene. ²⁰ Gishinikanru wa tokanchi wa nchinyagi: Wayegrechri gi wa rutsrukate pnute tsruni. Gitpotuko kojwakinitkana, kojwakankoxgina gixa. Wa ntokanu rumretkamkana, gixanu koxa rumretanna. ²¹ Seyni wa tye pejnanunuka kamrutingina ngiwaka chinanu, gi rixanu gi rumatluna wa nyokanatjeru. ²² Nuna. Nunkaklewyygitna gkojwakjenepa. Nma munkanumka, gimka nunkaklewyegitanna, gimka kmukochirepna, seyni nunkakna. Giyagni xani maleshayna rushyamukochirettrinna. ²³ Nayegixjeru Nuru koxa rayegixa. ²⁴ Wane nma mixkanupa wanna yegi, satu mkamrutanutna, gimka waneyapna mukochirna. Ga wa xani Gita koxa ga wa Nuru koxa retina. Rayegixnona Gita ga Nuru koxa. ²⁵ Seyni poyagakikolupa yonchi chinyawaka Tokanchi Yokanatkaluruya wannanu: *Gike chinanu rayegixnona*.

²⁶ “Ga wa rananu Kgimnanukakleru, Wale Girchi yegi nyokanyegitangi, wa Giwekikaluru galikakpotu, wa Girchi yegi gishpakyachri. Wa runinipa, Wale gipgujtatanno. ²⁷ Wa gixa koxa gipgujtalewatanu gi rixanu nyinuwakinyakawa gimwano.

16

Geso gomkagi ginkaklewleta

¹ “Tyekaka nunkakgi gma pupjetinitipa. ² Ginkaklewakapjikaka ginkokikolupa. Runanu gipapko wa katukokta giylatangi kagwakanru Goyakalu chinanu kamrurawat-inri. ³ Tyekaka kamrutingina gi rixanu gi rumatluna Girchi, gi wa Gitako. ⁴ Seyni wa tyekaka nunkakgi, wa rapokinipa walepapko gishinkapanru wa wane nchinyagi. Seyni tyekaka gi nunkakgi muchinanu, gi rixanu gixa yegi nwa. ⁵ Ga wa xani nyokanatjeru yegi nyanutka, ga wa gixa gi satuna gepomgano, ‘¿Ginaka pyanu?’ ⁶ Seyni gi rixanu nunkakgi tyekakapirana gwamonnu mpachikgajita.

Giwekikaluru Kpashiri kamrurpirana runkakleta Geso

⁷ “Seyni galikaka nunkakgi gipxakikolupni nyinripa, gi rixanu wane nma yakanu Kgimnanukakleru gi ginanmaka gixa yegi. Ga wa Gita wane yinipa, Wale nyokanyegitangi. ⁸ Wa Kgimnanukakleru gininipa rushinikanutanna tyechiyne gajene mukochirpirana, ga wa poyagaklewulpirana, ga wa giklukanuwulpirana. ⁹ Mukochirpirana galikaka rushinikanutanna, gi rixanu gi ralixnona Gita. ¹⁰ Wa poyagaklewulpirana rushinikanutanna, gi rixanu Girchi yegi nyanu. Gi wa getanutkano. ¹¹ Ga wa giklukanuwulpirana rushinikanutanna, gi rixanu tyechiyne gitsrukate giklukanuwunayegijxkalurupa.

Galikaka potu Giwekikalurupirana runkakleta Geso

¹² “Gi gepika waneyawano nunkakyapgi, seyni xani gi ginkata kashnantakletlu. ¹³ Wa runinipa galikaka potu Giwekikaluru Wale kosekangi pejnuruko Galikakpotunanu Tokanchi yegi. Gi rixanu gi Waleko rushinikanu runkakletanu, seyni wa yijnakotyalu pejnanunuka runkakletanu. Runkakangi ginachrikakapirana. ¹⁴ Wale chinanu numal-wutikolupa, gi rixanu Gitanu rawanu. Walepirana runkakangi. ¹⁵ Klunelukta Girchinu walekoxni Gitanu. Giyagni wane nchina wa Gitanu rawini, runkakangi.

Gwamonnu gimuwlu gixkalurupni, china Geso

¹⁶ “Pshinitsonu gi getanutkano. Wanepnute pshinitsonu, getanutnakno.” ¹⁷ Giyagni wane chinkakna pimrine yimaklene,

“¿Klunerni wa tye wa wane chinyawu, ‘Pshinitsonu gi getanutkano. Wanepnute pshinitsonu getanutnakno.’ Ga wa ‘gi rixanu Girchi yegi nyanutka?’ ”

¹⁸ Giyagni wane chinna, “¿Klunerni china, wa ‘pshinitsonu?’ Gi wumata jemlu wa wane chinre.”

¹⁹ Rumata Geso raluka gepomgaletyaluna. Wane chinna, “¿Gixkakluko gepomgakaka wane nchininri, ‘Pshinitsonu gi getanutkano. Wanepnute pshinitsonu, getanutnakno?’ ²⁰ Galikakni, galikakni wane nchingi, wa gixapa chiyagatanu, ga wa gwamonuwatanu. Tyechiyne gajene gimuwatanu. Gixa gwamonuwatanu, seyni gwamonnu gimuwlu

gixkalurupni. ²¹ Wa suxo tushpakawugenetini, kachinololu teta gi rixanu rapokatka topapko. Wa rushpakinitka mturu gi wa tushnikatkalu tsalewninrinanu, tumuwle chinanu wa tyechijne rushpakiniyatka satu yineru. ²² Giyagni xani gixa koxa galikakni kachinololu geta. Seyni netanutnakgi ga wa gimuwgajitanu. Gikeko koningi gimuwle. ²³ Walegognepa gike gagjitanu gixa. Galikakni, galikakni wane nchingi, klunerukokta gagjitanru Girchi ngiwakaya Wale genekangi. ²⁴ Xanigognenu gike gagjitawa ngiwakaya. Gagjitanru ga wa gyoptotanru tseruwninripa gimuwle.

“Girchi yegi nyanutka,” china Geso

²⁵ “Tyekaka yapkaklu tokanchiya nunkakgi. Wa gipapko ginanu, gi wa yapkaklu tokanchiya nunkakangi. Seyni pgujetanwaka nunkakangi Girchiperana. ²⁶ Walegogne gixa gagjitanu ngiwakaya. Gi wane nchingi Gita gagjitanru Girchi gixa chinanupa. ²⁷ Gi rixanu Girchiko galukgi gi rixanu gixa galukno, ga wa galixno Goyakalu yegi nuyakatya. ²⁸ Girchi yegi nushpakamtya. Tyechijne nuna. Nuknokamtanutnaklu tyechijne. Girchi yegi nyanutka.”

“Gita gaalixaplu tye psolchijneko,” china Geso

²⁹ Wane chinruna yimaklene, “Petanu. Xani pgujetanuwaka pchina yanumsaleta. Gi satuna yapkaklu pchina. ³⁰ Xawakni wumata Pixa gimatlu ptowrunanuka. Gi pmaga gepomgakota. Tye chinanu walixa Goyakalu yegi nuyakatya.”

³¹ Rugitna Geso, “¿Xawakni galixge? ³² Gipapko ginanu, runatka, gitspalkakanu. Satkaka rawyawaka yanu. Gitapje giknokamtanu. Seyni gi Gitapjeni, gi rixanu Gitaymalu Girchi.

³³ “Tyekaka nunkakgi waneygi nchininripa gigurewanshinikanru Gita chinanu. Tyechini waneyapgi salewakchi. Seyni kiglenishinikanupgi. Gita gaalixaplu tye psolchijneko.”

17

Geso gagjigognere

¹ Tyekaka wane china Geso. Teno yigata. Wane china, “Nuru, nopapko gapokatka. Puturu gimalwutikolupa Pixa chinanu, wa Pixa koxa gimalwutikolupa Puturu chinanu.

² Wane pixa gitakletno pejnurune yine chinanu, wa pejnuruneko penekyano, Gita genekyapna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatupa. ³ Tyenwa giwekle gike rixiniko mnikawnakatu, wa rumatyapyina, satupjeru Goyakalu galikakpotunanu, ga wa Geso Kristo wa pyokanatanruno. ⁴ Gita chinanu pumalwutikolutka tyechijneya. Nnikatkatkalu kamrurchi penekyano nkamrutuyaplu. ⁵ Ga wa xani, Nuru, penekanno noyaknu, wa Pixastsi nwini noyaknunanu tye psolchijneko mawanatkanuwa.

Geso gagjigogneyegitna yimaklene

⁶ “Wa nyi yine tyechijne gajene penekyano, nekakgigiwatyti. Pixanune, ga wa Gita penekatka. Rumretatokanutyina. ⁷ Xawakni rumatatkaluna pejnurkakako penekyano Pixa ruyakatya. ⁸ Gi rixanu wa tokanchi wa penekyano, nenekatkana. Yoptotatkaluna. Rumatatkaluna galikakpotunanu Pixa yegi nuyakatinri. Ga wa ralixna Pixa yokanatyano. ⁹ Wanna chinanu nagjita. Gi wa tye psolchijne gajeneko chinanu nagjita, seyni penekyano chinanu, gi rixanu Pixanunni. ¹⁰ Wa pejnuruko wane nixle, Pixa wane gixleni. Pixa wane gixle Gitankoxni. Gimalwutkalurno waley. ¹¹ Gi wa tyechijnetkano, ga wa wanna tyechijne gwawa. Pixa yegi nyanu Gita. Nuru kpashiri, pgiwakaya pumretanna wa penekyano, satupjerune rixinripna, Wixa pixka. ¹² Wanna yegi nwanatini, Gita gimretanatna pgiwakaya. Wa penekyano numretanatna. Gi satuna gangiyina wanna, seyni kamchi jiglokanrunapjeni gangana, poyagakikolupa wa yonatkaluru.

¹³ “Ga wa xani Pixa yegi nya, ga wa tye wane nchina tyechijneya, waneyna rixinripna numuwle tseruwnapotutachri. ¹⁴ Gita genekna ptokanu, ga wa tyechijne gajene gayegixna, gi rixanu gi wa tyechijne gajenni, Gitako pixka, gi wa tyechijne gajerno. ¹⁵ Gi wa nagjita wa Pixa gwapyapna tyechijneya, seyni Pixa girukotyapna mugletuya. ¹⁶ Gi wa tyechijne gajenni, Gita pixka; gi wa tyechijne gajerno. ¹⁷ Kpashirine pixkakana galikaka potu ptokanuya. Galikakpotni ptokanu. ¹⁸ Wa tye psolchijneko Pixa yokanatno, waneko pixka nixa tye psolchijneko yokanretna. ¹⁹ Wanna chinanu Gitnanuko kpashiri nixnawa, kpashirine rixinrikoxapna wanna galikaka potu tokanchiya.

Geso gagjigogneyegitna gapatachinepa

²⁰ “Gi wannapje chinanu nagjita, seyni koxa wa nalixjenepa wanna tokanu chinanu. ²¹ Satupjerune rixinripna pejnuruneko, Pixa pixka, Nuru, Gita pwinri, ga wa Gita Pixa nwinri; wanna koxa satupjerunepa Wixa rawinripna, wa tyechijne gajene galixinripa Pixa yokanatyano. ²² Wa noyaknu penekyano, wale nenekatkana. Wa satupjerune rixinripna, Wixa pixka satupjerunwu. ²³ Wanna nwinri Gita ga wa Pixa Gita pwinri,

satupjerune rixpotutinripna, wa tye psolchiijneco gajene gimatinripa Pixa yokanatyano, ga wa pushinikyana Gita pushinikiniko pixka.

²⁴ “Nuru, wa wanna penekyano naluklu ginakaktanwa Gita, wanna koxa Gita yegi gwanu, wa retyapluna noyaknu penekyano. Gi rixanu Pixa gishinikno tyechijne ma mutaakanuwa.

²⁵ “Nuru poyagkakachri, tyechijne gajene gi gimaty, seyini Gita gimaty. Ga wa nyi gimata wa Pixa yokanatyano. ²⁶ Gita gimatkakna pgiwaka, ga wa numatkakanna, wa gishiniklewu wa pushinikyano wanna rawinripa, ga wa wanna nwinripa.”

18

Geso samyookaluru ga wa kashichkaluru

¹ Wane chininitka Geso, yatka yimakleneyma. Setro Gapga wakanute yatka, wa sana gwiywaka. Geso jiglokamtlu sana yimakleneyma.

² Ga wa Gota koxa wa samyokjerupa rumatlu sana. Gi rixanu gixo kata wane rapat-jetyana Geso ga wa yimakleneyma. ³ Giyagni Gota ganikna solalone, wa tsrukakalune sasertotene ga wa Gwariseyonetowrerune. Wane yana yochpiikaluroyma, kataluyma, giylalewapiyma.

⁴ Giyagni Geso gimatlu ptowrunanuka wa ruknogjerupa. Potukle ya. Wane chinna, “¿Katu gijga?”

⁵ Rugitluna, “Geso, Nasare gajeru.”

Wane chinna Wale, “Gitni.”

Wannaymakoxlu Gota samyokjeru. ⁶ “Gitni,” chinanna Geso, ruxririkamtanna. Nakgamtanna.

⁷ Giyagni rumepe gepomgaletatnakna, “¿Katu gijga?”

Wanna wane china, “Geso Nasare gajeru.”

⁸ Rugita Geso, “Nunkakatka Gitni. Giyagni Gita gijgini getasha yaletanna nyi,” ⁹ poyagkakikolupa tokanchi Wale chinyawaka, “Wa penekyano, gi satuna gamgiyno.”

¹⁰ Giyagni Simo Petro kyoglolewaperu, koshpaklu. Rustaklu sasertotene gitsrukate potu wayegeru, ga wa rustakjepitlu. Potuklejepi rustakyalu. Wayegrechri giwaka Malko.

¹¹ Giyagni Geso wane chinru, “Petro, gipata pyoshmakanru yoglolewapi. Wa Girchi genekyano wa girapistono, ¿gi ge nurinro?” Wane china salewnalepapirana.

Geso Ganasa yegi

¹² Giyagni solalone, ga wa ksolaloteru, ga wa Goteyonetowrerune, wanna kashichlu Geso. Rostutluna. ¹³ Ganasa yegi gapka ranikluna. Gi rixanu Kaygwasu gimatjirni. Walenwa wale walapu sasertotene gitsrukpotu. ¹⁴ Walenwa Kaygwasu wa Goteyone giykotachri, wa wane chinachri wa rupxakyapna wa satu jeji gipninripa yine chinanu.

Sasertotene gitsrukpotupji rawini Petro

¹⁵ Simo Petro gomkagitlu Geso, ga wa satu yimakleru. Wa tye yimakleru rumata sasertotene gitsrukpotu. Gesoyma jigloklu sasertotene gitsrukpotupji. ¹⁶ Maleka, gipgyaptosti rawanata Petro. Giyagni rushpaka wa satu yimakleru wa sasertotene gitsrukate potu gimatanru. Ruynumsatlo gipgyapto gajero. Gitoko raniklu Petro.

¹⁷ Giyagni wa gipxaklewatachro gipgyapto gajero wane chinru Petro, “¿Gi ge tye jeji yimaklerkoxyi pixa?”

Wale wane china, “Gi wa gitni.”

¹⁸ Wane tunwanatna wayegrechine ga wa towrechine, yoshikpawatachine. Gi rixanu kachikleru. Rolkana. Petro koxa wannasti tunwata. Rolka koxa wale.

Sasertotene gitsrukate potu gepomgalu Geso

¹⁹ Giyagni wa sasertotene gitsrukate potu gepomgalu Geso, yimaklenepiranaya, ga wa runkaklewleya. ²⁰ Geso gigitlu, “Pgujetanuwaka potu nchina yanumsayegletna psolchijneco gajene. Gita ginkaklewjeta ginkaklewkapjiya, wa rapatjetyawakna pejnuruneko Goteyone. Gi wa yogimawakako nunkaklewatya. ²¹ ¿Klu pepomgiyno Gita? Pepomganna wa yijnakotachine wa nchinyawakna. Petanu. Wanna gimata wa nchinyawaka.”

²² Wa wane chininitka, satu towrechri wane tunwanatachri giptagojitlu Geso. Wane china, “¿Wane pixa gigitlu sasertotene gitsrukate potu?”

²³ Rugitlu Geso, “Wa gekutu nyanumsatini, pupgujetanru gekutu, ga wa kigleru, ¿klu chinanu puylakno?”

²⁴ Giyagni sasertotene gitsrukate potu Kaygwasu yegi yokanatlu Ganasu gostutkaluru.

Petro nutatlu Geso

²⁵ Wa Simo Petro tunwa golkalenatachri. Wane chinruna, “¿Gi ge satu yimaklerkoxyi pixa?”

Wale nutata. Wane china, “Gi wa gitni.”

²⁶ Satu sasertotene gitsrukate potu wayegreru, wa Petro gistakjepmoletanru, wane chinru, “¿Gi ge sana netayai Waleyma?”

²⁷ Giyagni rumepe nutletatnaklu Petro. Waneklu yanumatatka gaxawripa.

Geso Pilato yegi

²⁸ Giyagni Kaygwasu yegi ranikyatkalu Geso. Tsrupji, Pretoryopji ranikluna. Goyech-nokawni. Wannako gi jigloklu Pretoryopji ma puchowninripna, seyini wa Tsruru Gi-knoglushgogne nachnewlu nikinripna. ²⁹ Giyagni maleka rushpakyegeitna Pilato. Wane china, “¿Klu gijigyegitlu tye jeji?”

³⁰ Rugitluna. Wane chinruna, “Gektutu ma kamrutkanumka wa Tye, gimka wsamyokanyi.”

³¹ Giyagni Pilato wane chinna, “Ganikanru gixa. Giklukanuwneyegixanru Tokanchi Yokanatkaluru gixanu chinyawaka.”

Wane chinruna Goteyone, “Ginanshichkaluru wuylatyaplu satu.” ³² Wane rixa wa poyagakikolupa Geso wane chinre, wa rumatkakyana gi pixkalutu gipukchi rupninripa.

Pilato gepomgalu Geso

³³ Giyagni Pilato rumepe jiglokletlu Pretoryopji. Tomsatlu Geso. Wane chinru, “¿Pixni Goteyone Pogiryi?”

³⁴ Rugita Geso, “¿Pixako pushinikanrerge wane pchina, waka pimrinra ginkakyi wa Gitaya?”

³⁵ Rugita Pilato, “¿Gitlege wa Goteyo? Pumolene ga wa tsrukakalune sasertotene gita samyokyina. ¿Kluneru pkamruta?”

³⁶ Rugita Geso, “Wa npogirewatyawaka gi wa tyechijne rawa. Tyechijne rawkamka npogirewatyawaka, ntowrerune yagotkakanmaka nma samyokikotupmaka Goteyone yegi. Ga wa xani npogirewatyawaka gi wa gewi rawa.”

³⁷ Giyagni wane chinru Pilato, “Giyagni ¿pogirchiklayge Pixa?”

Rugita Geso, “Pixa wane chinyawaka pogirchi nixinri. Wale chinanukni nushpaka, ga wa wale chinanukni nuna tyechijne, nupguyatyaplu tokanchi galikakpotunanu. Pejnu-ruko galikakpotunanu gixachri yijnaktokanutno.”

³⁸ Pilato wane chinru, “¿Klunerni wa galikakpotunanu?”

Waka Geso waka Warawasu

Wa wane chininitka rushpakatnaka Goteyone yegi. Wane chinna, “Gi satuna nukshikyalu ruklukanuwinnri. ³⁹ Wa gixa gixjetyawaka satu nkoshpakyegeityagi tsru Gi-knoglushgogne. ¿Giyagni gi ge galuklu gita koshpakyegeityagi Goteyone Pogire?”

⁴⁰ Giyagni pejnuruneko gimepe saplewletatnaka. Wane chinna, “Gi wa Tyepni, seyini Warawasu galikakapni.” Ga wa Warawasni kachowgurni.

19

Getanru wa jeji

¹ Giyagni Pilato gwapatkalu Geso. Kochipejixlu. ² Solalone kona kamgiylona sagyeta. Yoshmakjiwutluna. Pakniga yoshmookaluru pixkalutu mkachri yoshmakluna. ³ Wane chinna, “¡Galú, Goteyone Pogire!”

Ruylakluna.

⁴ Pilato gishpakatnaka maleka. Wane chinna, “Getanu. Nanikyegitgi maleka, wa gimatinripa gi satuna ruklukanuwinnri nukshikyalu.”

⁵ Giyagni rushpaka Geso maleka. Sagyeta kona kamgikolo rutaka, ga wa pakniga yoshmookaluru pixkalutu mkachri. Wane chinna Pilato, “Getanru wa jeji.”

⁶ Giyagni retinitkaluna tsrukakalune sasertotene ga wa towrechine, saplewatna. Wane chinna, “¡Koroshishkita putakaganru! ¡Koroshishkita putakaganru!”

Pilato wane chinna, “Gixako ganikanutkalu. Koroshishkita gitakanru. Gi rixanu gita gi gikshikyalu wa ruklukanuwinnri.”

⁷ Rugitluna Goteyone, “Wixa waneya Tokanchi Yokanatkaluru. Tokanchi Yokanatkaluru wixanu chinyawaka rumkata gipnaleta, gi rixanu Goyakalu Wgene rixnawa.”

⁸ Tye tokanchi jeminitka Pilato, pnute pikletkalu. ⁹ Rumepe jiglokletatnaklu Pretoryopji. Wane chinru Geso, “¿Ginaka giyakyachriyi?”

Seyni Geso gi gigitlu. ¹⁰ Giyagni wane chinru Pilato, “¿Gita gi wa puynumsata? ¿Gi ge pumata wa gita gitaaka koroshishkita nutakyapyi, ga wa nutaaka nkoshpakyegeityagi?”

¹¹ Rugita Geso, “Tengogne pma mutaakikamka gimka putaako Gita chinanu. Giyagni pixa yegi nsamyokjeru pixa pnute tsru mukochri waneylu wale.”

Pilato samyoklu Geso koroshishkita rutakikolupa

¹² Wanekluayakawa Pilato galukmaka koshpakletlu. Seyni Goteyone saplewata. Wane chinna, “Wa Tye pkoshpakinipa, gi wa Susa gimatjerpatkayi. Girukokta pogirchi rixnawa yoypotpiratlu Susa.”

¹³ Giyagni Pilato tye tokanchi yijnakotinri, maleka ranikatkalu Geso. Gitakyagoklew-jetikwaka tuplata, wa Sotlumta chinikwaka, ga wa Gewreyone tokanu, Kawata. ¹⁴ Tsrugiknoglushgognestsitkani. Tumananutkani. Wale wane chinna Goteyone, “Getanru Mpogire.”

¹⁵ Giyagni wanna saplewata, “jPuxriikakanru! jPuxriikakanru! jKoroshishkita putakaganru!” Wane chinna Pilato, “jWa koroshishkita nutakanru mpogire?”

Rugitluna tsrukakalune sasertotene, “Maleshaywu wpogire. Susapjeni.”

¹⁶ Giyagni samyoklu koroshishkita rutakyapluna. Yoypotluna Geso. Ranikatkaluna.

Koroshishkita gitaakaluru

¹⁷ Rutjitakoroshiteshikitatata. Ralimta. Jiwchiswaga yegi chinikowaka ya. Gewreyone tokanu wane chinka Kolkota. ¹⁸ Wane koroshishkita rutakyaluna, ga wa Waleyma pimrine gepi. Satkaka pasretkaka. Geso ganikaji gwa.

¹⁹ Yonatkoxlun Pilato jigyegitikolupirana. Koroshishkitaptosti rutaklu. Wane chinyongata:

Geso, Nasare Gajeru, Goteyone Pogire.

²⁰ Giyagni gixo Goteyone getyongatlu tye jigyegitikolu, gi rixanu koroshishkita rutakikwaka Geso, gi gowuklu tsru pokchi. Gewreyone tokanu yonatika, ga wa Ratinane tokanu, ga wa Kriyokone tokanu. ²¹ Giyagni tsrukakalune sasertotene Goteyonenu wane chinru Pilato, “Gi wa ‘Goteyone pogire’ pchinkakyongatanru, seyni, ‘Wale wane china, ‘Goteyone Pogirno’” ’ ”

²² Rugita Pilato, “Nyonanrutkani nyonatatka.”

²³ Giyagni solalone koroshishkita gitakinitkalu Geso, rawamkatatkaluna. Gepkoxamkoje kotspaltatyatkaluna, satkaka solalonenupa. Ga wa gimkaluchrata. Wa gimkaluchrata myotsgakotni. Teno ruyaka saxpaletika psoluko. ²⁴ Giyagni wannakakluko wane chinkaka, “Gi wa wsuskakanru, seyni wupenokatanru galikaka katunpaktani wa mkachri.”

Wane rixa poyagkakikolupa wa yonchi wane chinachri:

Kotspalatluna nomkalu wannanupa rixinripa.

Nomkalu chrata rupenokotna.

Giyagni wane rixna solalone.

Geso gitaklo runro Gwa yegi girukotyaplo

²⁵ Geso koroshishkitatesti koxa tunwanatna runro, ga wa runro gepuro, ga wa Mariya wa Kleyogwa gnumro, ga wa Mariya Maktala gajero. ²⁶ Giyagni Geso getinna runro ga wa yimakeru rushinikanru wane gwanatachri, wane chinro runro, “Suxo petanru puturu.”

²⁷ Wanepnute wane chinru yimakeru, “Petanro punro.” Wanekluayakawa yimakeru ganiklo waleyma tixinripa.

Geso gipnale

²⁸ Wanepnute gi rixanu rumata Geso pejnurkakako poyagkaakalurutkani wa yonchiko poyagkakikolupa, wane china, “Nonunnagatewata.”

²⁹ Wanenanro pastono kachgalu gwanro katsepolo. Giyagni wanna shichpongakluku katsopi kachgalu. Gisopoje rutakluna. Ginama rapookakluna. ³⁰ Giyagni kachgalu rurinitka Geso, wane china, “Nikatkalurutkani.”

Yonogjiwumta. Reneklu ruwekinri.

Yoglokwanapatka Geso

³¹ Tsrugiknoglushgognestsitkani, ga wa tsrupotgognenwa wale gapnanutikalurgogne. Giyagni koroshishkita ma mutukmanetinitipna gapnanutikalurgogne, Pilato ragjitna Goteyone jiknagatpalitikolupna, wa koroshishkita koshpakikolpatkana. ³² Giyagni solalane wane ya. Yoypowaka gwachrigapkanijiknagatpalitna. Waneko pixa rixanruna wa satni wa Waleyma koroshishkita gitaakalurni. ³³ Seyni wa Gesni yegi rapokinna gi rixanu retluna gipnachritka, gi wa jiknagatpalitakaluna. ³⁴ Seyni satu solalo yoglokwanapatlu chokorujeya. Waneklu rushpaka gigraga, gonu koxa. ³⁵ Wa getachri gipgujatlu, ga wa rupgujitale galikaka potu. Wale gimata wa galikaka potu china, wa gixa koxa galixinripa. ³⁶ Gi rixanu tyekaka wane gixka poyagkakikolupa wa yonchi chinikwaka: *Gi jiknagaputko Wale.* ³⁷ Ga wa satu yonchi koxa wane chinatnaka: *Retanruna yoglotanruna.*

Kapnatkaluru Gesni

³⁸ Wanepnute Gosi Garimate gajeru, Geso yimaklarni seyni giyogimatnachriwa Goteyone pikle chinanu. Pilato ragjita wa Gesnimane koshpakinripa. Ruchichlu Pilato. Giyagni wane ya. Koshpakmanetlu Geso. ³⁹ Nikotemo koxa wane ya, wa muchikawa goyecho no yayegitjeru Geso. Raniko miramunga ga wa galowemunga yapjetkaluro, gepkoxamkojmole patsrujire getko ginnu. ⁴⁰ Ranikmanetatkaluna Gesni. Poyitakaluna mkachrichrata. Pgamlugalo rupoyitluna wa Goteyone gixjetyawaka kapnatikolupa. ⁴¹ Wa koroshishkita rutakikwaka waneru sana. Wa sana waneru gerotu yomlechi, satuna ma mutakikowakanuwa. ⁴² Giyagni gi rixanu Tsru Giknoglushgognestsitkani Goteyonenu, ga wa gi gowuklu yomlechi, wane rutakluna Gesni.

20

Yotunru

¹ Muchinangogne wa simana, goyecho kawpotuko mapshagakowalu yomlechi tya Mariya Maktala gajero. Tetlu sotlu gajriikaluru yomlechiya. ² Giyagni tasukamta. Simo Petro yegi tya, ga wa satu yimakleru Geso galukanru. Wane chinna, “Kapna raniky-atkaluna Gitsrukaachini. Gi wumata ginaka rutakanruna.”

³ Ralimta Petro ga wa satu yimakleru. Yomlechi yegi yana. ⁴ Pagasukamtikalunni gepi. Wa satu yimakleru kapnugantlu Petro. Wale gapka gapoklu yomlechi. ⁵ Rujnoka getletlu. Retlu mkachrichrata wane gwanatachri. Seyni gi wa jigloka. ⁶ Giyagni rapoka romkagitjeru, Simo Petro. Jiglokamtlu kapna. Retlu mkachrichrata wane gwanatachri. ⁷ Ga wa kasamalu wa gijiwu sawakanatachri gi wa mkachrichratayma rawanata, seyni sapru-ruukaluru pasretako gitaakaluru. ⁸ Giyagni jiglookoxatka satu yimakleru wa yomlechi gapokgapkatachri. Retlu. Ralixa. ⁹ Giyagni gi rumatawaluna yonchi chinyawaka, wa rumkata yotunretinripa gipnachinetskalaya.

¹⁰ Giyagni satokatnakna yimaklene gimolenyegna.

Geso gipgijewnayegitlo Mariya Maktala gajero

¹¹ Wa Mariya maleka tunwanata. Yomlechisti chiyaganatya. Wa chiyaganatini tujnoka tetyaplu kapna. ¹² Tetna gepi Goyakalutowrene klatamkalune tuplanatachine, satu giji-wusretananu, ga wa satu gijixisretananu Gesomane gwanatyawaka. ¹³ Wane chinrona, “Suxo, ¿klu kachokyi?”

Wane chinna wala, “Gi rixanu ranikluna Nutsrukadni. Gi numata ginakakta rutakanruna.”

¹⁴ Wane chininitka tuprotaka. Tetlu Geso. Wane rawanata. Gi tumatlu wa Geso rixinri.

¹⁵ Wane chinro Geso, “¿Suxo, klu kachokanatyi? ¿Katu pujga?”

Wala kagwaklu sana girukotachrini. Wane chinru, “Gitsrukaachi, Pixa ganikiniplu punkakanno ginaka putakniri. Gita ganikanutkalu.”

¹⁶ Wane chinro Geso, “¿Mariya!”

Tuprotaka. Wane chinru wala, “¿Rawoni!” Wane chinreni, “Yimaklewatachri.” ¹⁷ Wane chinro Geso, “Gi pkamrukanno, gi rixanu gi wa teno nyawa Gita, Nuru yegi. Seyni nomolene yegi pyanu. Punkakanna, “Teno nyanu Nuru yegi ga wa Giru yegi, Noyakalute yegi, wa Goyakalute yegi.”

¹⁸ Talimta Mariya Maktala gajero. Tunkakna yimaklene wa tetyawakatkalu Gitsrukaachi, ga wa tyepirana wane chinro.

Geso gipgijewnayegitna yimaklene

¹⁹ Wa muchinangogne simana kaynotka, tushyatka gipgyaptokaka wa yimaklene gapatyawaka Goteyone pikle chinanna, runa Geso. Wanna ganikajite tunwata. Wane chinna, “Kiglenshinikanupgi.” ²⁰ Wane chininitka rekakgimyotna ga wa gikwanapa. Giyagni yimaklene gimuwata retyawakluna Gitsrukaachi.

²¹ Giyagni rumepe wane chinretatnakna Geso, “Kiglenshinikanupgi. Wa Girchi yokanatiniko pixkano Gita, waneko pixka nixa yokanretgi.”

²² Wane chininitka, runnipegayegitna. Wane chinna, “Gyoptotanru Giwekikaluru Kpashiri. ²³ Wa gixa kaspukmukochiretanune, kaspukyegitkalunepni. Wa gimret-mukochiretanune gimretyegitkalunepni.”

Tomasu malixle

²⁴ Wa Tomasu, satu wa pamole gepi rixinrina, wa Gepirutu chinkaluru, gi wannayma wane rawanata wa Geso gapkapini. Giyagni wane chinruna pimrine yimaklene, “Gitsrukaachi wetatka.”

²⁵ Wane chinna wale, “Nma metkanuplu wa gimyo wa klawopchole, nma yoshmaakanuplu nomyoji klawopna, nma yoshmaakanuplu nomyo gikwanapa, gi nalixanu.”

¡Nutsrukate! ¡Noyakalute!

²⁶ Yokgipgogne giknoginitka, gitoko rawanatatnakna yimaklene. Wannaymakoxlu Tomasu. Runa Geso. Gipygpyotkaka gishyatka. Ganikaji tunwata. Wane china, “Kiglenshinikanupgi.”

²⁷ Wane chinatkalu Tomasu, “Pomyokyegitanno pumyoji. Petamyotanno. Pomyokyegitanno. Nokwanapa pyoshmakanru. Gi wa malixakletupyí, seyni galixachripyi.”

²⁸ Wa Tomasu gigitlu. Wane chinru, “¡Nutsrukate! ¡Noyakalute!”

²⁹ Wane chinru Geso, “Gi rixanu petno, palixa. Giglenshinikanutkalunni nmametjene ga wa galixachine.”

Twu kiruka rumushinikolupa

³⁰ Giyagni gi gepi pimrikaka getkalurkaka kamruta Geso, yimaklene getanu, twu kiruka mutakyongkatoku. ³¹ Tyekakni yonatkaluru galixinripa Gesonwa Kristo Goyakalu Wgene, ga wa galixinri waneyapgi giwekinri giwakaya.

21

Geso gipgujewnayegitna payokgipre yimaklene

¹ Wanepnute Tiwerya Wenne rupgujewnayegitatnakna yimaklene Geso. Wane rixa gipgujewnaleta. ² Rapatanatna Simo Petro, ga wa Tomasu wa Gepirutu chinkaluru, ga wa Natanayli, Kana gajeru Kalilesreta, ga wa Sewereyo wgenene, ga wa pimrine gepi yimaklene. ³ Wane china Simo Petro, “Nchaluntapanu.”

Wane chinruna, “Gapakapwu pixayma.”

Wane yana. Kanawa ruptekna. Wale yecho, gi satona kashichna.

Tiwerya Wennestsi rupgujewninri Geso

⁴ Goyechookawa chininitka, wanga tunwanata Geso. Seyni wa yimaklene gi rumatluna Geso rixinri. ⁵ Wane chinna, “Wiwine, ¿gi ge waneygi gnikanrupa?”

Rugitluna, “Malesha.”

⁶ Wale wane chinna, “Kanawa potuklesretate giknokanru chalu. Gikshikanro.” Giyagni ruknokluna. Gi rumkata kosletatkaluna, gi rixanu gi gepiklo shima.

⁷ Giyagni wa yimakleru Geso gishinikanru wane chinru Petro, “Gitsrukaachikni Wale.”

Giyagni wa Simo Petro wa yijnakotinitka Gitsrukaachi rixinri, gimkalu sapwaknawa gi rixanu mamkatunanni. Tsrú wenu ruptekgamtatka. ⁸ Ga wa pimrine yimaklene kanawa yapamta, gi rixanu gi gowuklu chiji, seyni pamyomolestsi getko gowuknuni. Kosemtluna chalu shimayma.

⁹ Giyagni chiji ruptekinitkana, retluna chichpawa ginglepokotkaluru, ga wa shima gitaakaluro, ga wa jimapro. ¹⁰ Wane chinna Geso, “Ganikanro shima, wa gkashichanronatka xani.”

¹¹ Ratskotlota Simo Petro. Chiji kosemtlu chalu. Katsepomnuro tsrokaka shima. Satu pacha pamyomole mapa shima. Wane pejnumkalo, seyni gi ruskaka chalu. ¹² Wane chinna Geso, “Ginanutka. Gnikanutka.”

Gi satuna yimakleru tserpiranawata wa repomgiyaplu, “¿Katyi Pixa?” Rumatluna wa Gitsrukaachi rixinri. ¹³ Runa Geso. Koscheclu jimapro. Renekna. Waneko pixka rixlo shima.

¹⁴ Tyenwa mapa kata chininri rupgujewna Geso yimaklene yegi wa gipnachinetskalaya rali yotunretinitka.

Peneka nikletanna nowegatene

¹⁵ Giyagni rali nikaprikletinitkana Geso wane chinru Simo Petro, “Simo Gonasu wgene, ¿gi ge pushinikno wa nyi pnute?”

Wane chinru, “Gigi, Gitsrukaachi. Pixa gimata nalukyayi.”

Wane chinru, “Peneka nikletanna noprane gowega wgenene.”

¹⁶ Rumepe wane chinretatnaklu, “Simo, Gonasu wgene, ¿gi ge pushinikno?”

Wane chinru, “Gigi, Gitsrukaachi. Pixa gimata nalukyayi.”

Wane china, “Peneka nikletanna nowegatene.”

¹⁷ Mapa kata chininri wane chinru, “Simo, Gonasu wgene, ¿gi ge palukno?”

Wamontaklu Petro wa mapa kata chininri wane chinru, “¿Gi ge palukno?”

Wane chinru, “Gitsrukaachi, Psoluko pumata. Pixa gimata nalukyayi.”

Wane chinru Geso, “Peneka nikletanna nowegatene. ¹⁸ Galikakni, galikakni wane nchinyi wa makluji pixini pushrikapchijitnawa. Palukyawaka pya. Wa tsrutsoleji pixini pkanakanu. Satu gishrikapchijitanyi. Ranikanyi pma maluka yaletyawakanu.”

¹⁹ Tyenwa china rumatkiyaplu gi pixkalutu gipukchi chinanu rumalwutikolupa Goyakalu. Wane chininitka wane chinru, “Pomkagitanno.”

Yimakleru rushinikanru

²⁰ Ruprotaka Petro. Retlu wa yimakleru wa Geso gishinikanru romkagitjerna, wa rutspanostatkojjeru nikiwowakaya, wa wane chinachri, “Gitsrukaachi, ¿katupni wa psamyokjerupa?” ²¹ Giyagni Petro getlu wale. Wane chinru Geso, “Gitsrukaachi, ¿ga wa tye, gi rixanu?”

²² Wane chinru Geso, “Nalukiniplu rutukanu wale nuninpotunanuko, ¿gi pixanru pixa? Pomkagitanno pixa.”

²³ Giyagni rushpaka tye tokanchi wa moletkakashinkakluko, wa tye yimakleru gi wa rupnanu. Seyni wa Geso gi wane chinru, “Gi rupnanu,” seyni, “Nalukiniplu rutukanu wale nuninpotunanuko, ¿gi pixanru pixa?”

²⁴ Tyenwa yimakleru gipgujtatachri tyekakapirana. Wale yonatlu tyekakapirana. Wu-matlu wa rupgujtalewle galikakpotunanni.

²⁵ Gi gepiikoxlu wa Geso kamrutanru. Satkaka yonatkamka walepje rixinri, nkagwaklu gi wa tye psolchijneko poyagotlo kiruukaka yonatkalurupmaka.

Yokanatkalune Kamrure

Giwekikaluru Kpashiri Gipiratkaluru

¹ Teyogwilo, muchinanu tokanchi nunkakyayi pejnurukopirana wa Geso kamrure-watinitka ga wa runkalewatinitka. ² Psoluko nunkakatkayi yinuwakleyakawa ga wa tengogne yoptotikolgognepotunanuko. Wa tengogne ma yoptotikonuwa towutamtna yokanatanune wa tsomitanune. Giwekikaluru Kpashiriya towutamtna. ³ Muchinanu salewnanata Geso. Rali salewnaletinitka, gepkoxamkojmolgogne rupgjujwennayegitatkana wanna giwekachritka. Gixo waneylu rumatpotutikolu. Goyakalu pogirewatyawaka runkaleta. ⁴ Waleyma rapatanatina, Wale yokanatna Gerosale ma mushpakinitipnachi, seyini wane kagwakinrina Girchi gipiranu “wa gixa yijnakotyano,” china, ⁵ “Gi rixanu Gwa katlewata galikakni gonuya, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gkatikolupa gixa. Gi gixogogne potu magatatka.”

Tengogne yinritka

⁶ Giyagni wa gapanatachine gepomgalu. Wane chinruna, “Gitsrukaachi, ɛgi ge xawakni pugletanutaku Gisrayiline pogirewatyawaka muchinanu pixka?”

⁷ Wale wane chinna, “Gi gimkata gimatletlu walegognekaka, gi wa gipapko wa Girchi gitakanru Waleko girukotyaplu. ⁸ Seyni gyoptotanru giyaklu Giwekikaluru Kpashiriya, gixa gogo gapokachripa. Nupgujatjenepgi Gerosaleya, ga wa psoluko Goteya, ga wa Samaryakoxaya, ga wa yoptukyawakpotunanuko tyechijne.”

⁹ Rali wane chinretinitka tyekakapirana, retanatinrina ruxenownakakamtatka. Kyachgapererunoko yoptotlu ma metikotpatka. ¹⁰ Teno yiganatna yinikopshini. Gepi jejine tunwastisna, klatalu mkachri gitakachine. ¹¹ Wanna wane chinkoxna, “Jejine, Kalile gajene, ɛklu wane ntunwanatya, tengogne gyiganata? Waleko Geso tengogne yoptotikaluru gixyegiya, waneko pixka rixa ginretanu gishingatiniko pixkalu tengogne yinitka.”

Tenogruko rawinrina yimaklene

¹² Giyagni Goliwa Magkate chinikowaka satokyatkana. Gerosale yana. Gi gowuklu Gerosaleya, wa gapanutikalurgogne gimkata yanretikowaka. ¹³ Rapokna. Ratskotna. Tenogruko yana, rawjetyawakna Petro, ga wa Gwa, ga wa Santiyako, ga wa Gantirishi; Wilipi ga wa Tomasu; Wartolo ga wa Matiyo; Santiyako, Galgweyo wgene, ga wa Simo Muchkopiranawatachri, ga wa Gota, Santiyako gepuru. ¹⁴ Pejnuruneko wanna panshinikanerune gomkagi gagjigognereta, suxoneyma, Mariyayma Geso ginro, ga wa repuruneyma.

Gotni gipekole tsoमितkaluru

¹⁵ Walegognekaka Petro tunwata moletkakachine ganikajiteya. Wane pejnu getko: satu pacha gepimole gapatjetachine. Wane china, ¹⁶ “Jejine, nomolene, rumkata poyagkakletikolutka wa yonchi Gotnipirana, wa muchikawa chinyawaka Giwekikaluru Kpashiri Tawinamaya. Gotni wa kosekna wa Geso kashichachine. ¹⁷ Wixayma gitakgi-wakatkalurni. Rutaaka tye kamrurchi chinanu.

¹⁸ “Giyagni galikakni waleni wenutlu chiji muglenchi wenru chinanu. Rakaxikamta. Rupsheksatamtana. Psoluko rupkagichkapimtana. ¹⁹ Kpoginru pejnuruneko Gerosale gwachinyegiya. Wane rixa tyechijne Gaseltama chinkaluru wanna tokanuyo. Walenwa Granchichijne. ²⁰ Gi rixanu Shikalchi Kirukate wane yonatkalurutkani:

Yineru mwiyawakanupni rawyawaka.

Gike gwanutkalu.

Ga wa:

Satu rupekole jiglokanru waleni girukowatyawakmaka.

²¹ “Giyagni satu nyi jejine wixaymalune gitakikolupa, gi rixanu psolgogneko wixayma rawna ginakakokta wa Wutsrukate Geso jiglokjenatini ga wa rushpakjenatini wixaymananuko. ²² Gwa katlewatinnyakawa wa wixyegiya tengogne yoptotikolgognepotunanuko. Satu nyi jejine rumkata gitakletikolupa Geso yotunotinri gipgujtatachripa.”

²³ Rutaakana gepi: Gosi, Warsawa chinkaluru, Poyagkakachri yoklegiwakatachri, ga wa waleyma Matiya.

²⁴ Ragjigognetna. Wane chinna, “Gitsrukaachi, Pixni pejnurune gimatgajitachriyi. Pekagitanwu girni ptsomita wa nyi gepi. ²⁵ Walepni tye kamrurewatyawaka ga wa tye yokanatanru kamrure yoptotanu. Wane rutsikyanatka Gotni rawyawakako yinripa.”

²⁶ Rutakluna gipenoklu wanna chinanu, ga wa rujruka Matiya chinanu gipenoklu. Rutaaka pamole satupjeyma yokanatanune.

2

Giwekikaluru Kpashiri gapokinri

¹ Poyagkakatkalu pamyomolegogne, Jirgikolpatkagogne. Pejnuruneko panshinikanurune gapatjekaka. ² Walegnapananu waneru rakagnenekle tengogne giyakatyachri gichkonnipgyalu pixka. Giyampotu rajpokokannipgyata. Wa tuplanatyawakapjina tse-pownapogimnuta psolupjipotuko. ³ Rujgijewnayegitna katmerolkaka pixkalutu gitspal-jemtachri. Satkaka wannatseptagi rapoka.

Satkaka waleko tokanu yijnakoyamnumletna

⁴ Giwekikaluru Kpashiri gwagajpotutatkana pejnuruneko. Yinuwaka yanumletyaluna panerunemnu tokanu wa Giwekikaluru yanumsakakyawakna.

⁵ Gerosale rawna Goteyone jejine kgipashiregolune, pachijnemnunanuka giyakatyachine tengogne rapukote gwachijnejetachri. ⁶ Rakagnenekle gwinitka rapatjetna gixolune. Gi rumatanshinikanutanna gi rixanu satkakeru tokanu yijnako yanumsaletkana. ⁷ Rummyekna. Ruglajitna. Wane chinna, “Getanna. ¿Gi ge Kalile gajenni wa nyi pejnuruneko yanumsatchine? ⁸ ¿Gi wixpoko wixa satkakwu wixako tokanuya wa wumushpakanru wtokanu wyijnako yanumletna? ⁹ Wixni Partone, ga wa Metone, ga wa Gelamitane, ga wa Mesopotami gajene, Gote gajene, ga wa Kapatosi gajene, Ponto gajene, ga wa Gasya gajene. ¹⁰ Prigi gajene, ga wa Pampiri gajene, Gigo gajene, ga wa pasretkaka Liwya, Surene tukasreta gajene, ga wa Roma giyakatyachine, ¹¹ Goteyone ga wa Goteyo gitaknawachine koxa. Krete gwachine, Garawa gwachine, wyijnako yanumsaletna wixako wtokanuya tsru ruyaklekaka Goyakalupirana.”

¹² Rummyekna pejnuruneko. Gi rumatanshinikanutna. Wane chinkakna, “¿Klunerutkange?”

¹³ Pimrine kgixpiranataklerune. Wane chinna, “Jinanunatkana winga.”

Petro ginkaklewe

¹⁴ Giyagni Petro tunwata wa pamole satupjeneyma. Gichko tokanru runkakleweyegitna. Wane chinna, “Jejine, Goteyone, ga wa pejnuruneko Gerosale gwachingi, gimatanru tye. Giyijnakotokanutanno. ¹⁵ Gi rixanu gi wa gimetachinni wa nyi wa nchinanshinikanutyawaka. Gi rixanu tumananustiwani. ¹⁶ Seyni tye kgonutkala wa tokanchi geneklewatachri Goweke chinyawaka: ¹⁷ Wane china Goyakalu:

Wane rixanu ralipregognepatka.

*Giwekikaluru Gitanu napookapotutanru
pejnuruneko gaji.*

*Tokanchi geneklewatachinepni pwugenene jejine
ga wa suxone.*

Gmaklutene getanru kaygawlukaka.

Gixa tsrutene gipnawatanu gipnawlukaka.

¹⁸ Galikakni walgognepatka

nwayegrene, nwayegerone yegi

nyokananru Giwekikaluru Gitanu.

Tokanchi geneklewatachinepni.

¹⁹ Kogljajrukaka nenekanu tengogneya,

ga wa tengognempuko getkalurkaka

tyechijneya, jralu, ga wa xirnachri,

ga wa chichipgya gimomopgyatachri.

²⁰ Kashrijewnanu tkachi. Ruchpokanu.

Ga wa ksuru jraplu, ma mapookanuwachi

Gitsrukaachi tsru kogljajrugogne.

²¹ Wane rixanu girukokta Gitsrukaachi

giwaka tomsatanu, wale gognetkaako.

Tye Geso yotunkaka Goyakalu

²² “Jejine, Gisrayiline giyijnakotanru tye tokanchi: Geso, Nasare gajeru, Walenwa jeji Goyakalu kiglepiranyegiru rixkakanru gixyegiya ruyaklekakaya, ga wa kogljarekakaya, ga wa getkalurkakaya. Tyenwa Goyakalu kamrutanru Waleya gixatskalaya, gimatyawaka koxa gixa. ²³ Walenwa samyookaluru Goyakalu giglepokotyawaka wa rushinikanru, ga wa muchikawako rumatgognenatanru. Wale gixa gixirpakanru ga wa gilyatanru

wa kmukochirerunemyoya. Koroshishkita gitakjixanru. ²⁴ Wale Goyakalu yotunkaka. Gipukchichino kaspukyalo. Gi rixanu gi rumkata chipetkotatka gipukchiya.

²⁵ “Gi rixanu Tawi wane chinpiranyegitlu:

Netlu Gitsrukaachi

gita ginaple rawgoggenatinri.

Gi rixanu npotuklesretate rawa,

Gi wa nkomyemyetko.

²⁶ *Wale chinanu numuwgajita,*

ga wa numuwleymananuka nyanumata.

Ga wa xani nomane koxa gapnanutanu

kagwakikolupa chinanu.

²⁷ *Gi rixanu gi puknokamtanno*

gipnachine gwiyawaka.

Gi koxa puchichanru

wa Pixanu mmukochiretu rujpaginripa.

²⁸ *Pumatkakno giweklugapkaka.*

Pomjikpotutanno Pixa yegi nixinri.

²⁹ “Jejine, nomolene, gichichanno nunkakyaggi pgujetanuwaka tsrupotni gitsrukaachini Tawipirana. Wa gipnachrinatka. Kapnatkana. Ga wa giyomle wixyeglu xanigog-nenanu. ³⁰ Giyagni tokanchi geneklewatachri rixinri, Tawi gimatlu wa *Wale kawchichinanu* Goyakalu wane chinru wa *Tawiklopishaneya gixmanetyawaka Goyakalu gipgujew-nakakanru Kristo pogirewatinripa Tawi pogirewatyawakaya.* ³¹ Ma mapookanuwa retinitkalu, runkakletlu Kristo yotunotinripa. *Gi wa ruknooko gipnachine gwiyawaka.* Gi wa gigituko jpaggianu ³² Wa tye Geso yotunkaka Goyakalu. Walepirana pejnurunekwu gipgujatachinwu. ³³ Giyagni pogirchi rutaaka Goyakalu potuklesretate. Girchi yegi rawyalo gipiratkaluru Giwekikaluru Kpashiripirana. Rawinitkalu rupkakatkalu wa tye gixa getanru ga wa gyijnakotanru. ³⁴ Gi rixanu Tawi gi wa tengogne ya, seyni wale wane china:

Gitsrukaachi wane chinru wa Nutsrukate,

Npotuklesretate ptuplatanu,

³⁵ *Nutakinpotukna pkamnixjene*

putspanjixgapre rixinripa.

³⁶ “Gimatankoxlu pejnuruneko Gisrayiliklopishangi wa tyeko Geso wa koroshishkita gitakanru, Goyakalu galikakni gitakatkalu Gitsrukaachi ga wa Kristo rixinripa.”

Mapa waragkane katkalune

³⁷ Giyagni yijnakotinrina tyepirana, kachingajinatkana. Wane chinkana Petro ga wa pimrine yokanatanune, “Jejine, wumolene, ¿gi wixanutka xani?”

³⁸ Ga wa Petro wane chinna, “Genshinikanutanu. Gkatikolupa wa gixa satkakgi Geso Kristo giwakaya, gkaspukmukochiretikolupa. Gyoptotanru Giwekikaluru Kpashiri geneekaluru. ³⁹ Gi rixanu gixanupni wa gipiratkaluru, ga wa gwugenenenupkoxapa, ga wa gyoptukaklopishatyawakpotunanuka, gi pejnukta wa Gitsrukaachi Woyakalute tomganunepa.”

⁴⁰ Gixo pimri tokanchi rupgujtalewata. Ruykolewata. Wane china, “Gognetakikolupa gixa tyegogne gimuweekakanatachine mpotukanyegiya.”

⁴¹ Giyagni wa yoptotokanutjene katka. Yogniikalunni walegogne mapa waragka getko yine.

⁴² Yokanatkalu ginkaklewe romkagitna. Romkagi gimatkakletna. Romkagi jiknajro-letlona jimapro. Romkagi gagjigogneretna.

Muchichachine Kristonune gimatkaklewe

⁴³ Pejnuruneko yine pika. Gixo koglajru ga wa getkaluru kamrutka wanna yokanatkalinuya. ⁴⁴ Pejnuruneko galixachine gimwakaka. Ptownrunanuka rejnunkatna pejnurune wane gixleni. ⁴⁵ Rushankaluna rejnunkatna, wane rixlena. Kotspalkakyana pejnuruneko wa satkaka magatyawaka. ⁴⁶ Wane rixjegoggenatna kpashiwakapjiya pashinikanurune pagognemnunanuka. Jiknajrojetlona jimapro panchikakaya. Panniikalunni gimuwatachine, myokwirgajine. ⁴⁷ Rumalwutluna Goyakalu. Kiglepiranyegirune pejnuruneko yinyegiya, ga wa Gitsrukaachi yognikananumtna pagognemnunanuka gognetkaakalunepa gapatjetachine yegi.

¹ Petro ga wa Gwa kayinwaka gaggjognepapko kanikna. Kpashiwakapji yana. ² Satu jeji rushpakinyakawa myankatu gwapjetka. Pagognemnunanuka kpashiwakapji gipgyap-totestsu rutakluna, wa Kigleru potu Gipgyapto chinikowaka. Wa kpashiwakapji jiglokachine ragjitinripa sroschi. ³ Wale getna Petro ga wa Gwa kpashiwakapji jiglokachinepa. Sroschi ragjitna renekyapluna.

⁴ Ga wa Petro Gwayma yopukgatluna. Wane chinru, "Petanwu." ⁵ Wa wale getpotutna. Kagwakanata pagixanu yoptotinripa, wanna genekashatyaplu.

⁶ Petro wane china, "Maleshayno sroschi, gi wa koriko. Seyni satu waneyno. Wale nenekeyi. Geso Kristo Nasare gajeru giwakaya, palnanu. Pyananu."

⁷ Potuklemyo kashichyalu. Palnakaklu. Waneklu gichko rixkatka gijixi ga wa giygaleji. ⁸ Rupteka tunwaleta. Yanatka. Wannayma jiglokamtatkalu kpashiwakapji. Yanamtatka. Ruptemta. Rumalwumflu Goyakalu. ⁹ Pejnuruneko yine geta yanretlu ga wa rumalwumflu Goyakalu. ¹⁰ Rumatluwa wa kpashiwakapji Kigleru Gipgyaptotestsu tuplajetachri sroschi gaggijetachri. Ruglajpotutanna. Rumyekpotutanna wa wane rixinritka.

Petro ginkakewle Salomotamnuya

¹¹ Wa myankatunanu gigletkalurutka kashichna Petro ga wa Gwa. Pejnuruneko yine potogiwnayegitna Salomotamnu chinikowakaya. Giglajitachine. ¹² Petro getlu. Wane chinna yine, "Jejine, Gisrayiline, ¿gi gixge giglajita wa tye? ¿klu chinanu gyopukgapotutwu, wixako wuyakleptutlege, wixako wupashirenupgutlege wyankakalu wa tye?" ¹³ *Gawra Goyakalute, Gisaakanu, Gakowonu, wutsrukateni Goyakalute* tsru pogirewlu renekanru Gituru Geso, wa gixa samyokanru ga wa ginutatunru Pilatyegiya. Giklukanuwneyegjixlu wa kaspuukalurupmaka. ¹⁴ Gixa ginutatlu wa Kpashiri ga wa Poyagkakachri. Gixa gajitlu genekikolupa kgiylalewakleru. ¹⁵ Giylatanru giweklu genekachri wa Goyakalu yotunkanaru gipnachine tskalaya. Walenwa gipgujtatachinwu wixa. ¹⁶ Ralixgiwakatko chinanu, giwaka gichko rixkaklu wa tye, gixa getanru ga wa gimatanru. Wa galixlu Wale chinanu, tye gituukakpotutlu gixa pejnurunekgi getanu.

Petro chanixna renshinikanutinripa

¹⁷ "Ga wa xani, nomolene, numatlu wa gma mumatkanchinanu wane gixlu, gitsrukateni pixka koxa. ¹⁸ Giyagni Goyakalu poyagkaklu wa muchikawa runkaklewjixanru pejnurunniko tokanchi geneklewatachinninamaya, wa Kristote salewninripa. ¹⁹ Giyagni genshinikanutano. Gkashrijetko, powratkalunepgi gmukochireya, ²⁰ Gitsrukaachyegiya runinipa giyalganshinikanurugogne, ga wa Geso Kristo yokanyegityapgi, wa muchikawa gixa chinanu gitaakaluru. ²¹ Galikakni rumkata tsegogne chipetletlu wa rugletkoklungognepotunanuko ptowruko. Wale runkakleta Goyakalu, Walenune kpashirine tokanchi geneklewatachinninamaya, muchikawa potu gwapachinni. ²² Gi rixanu Moysi wane china, *'Gitsrukaachi Goyakalute gipgujewnakakyegitangi Tokanchi Geneklewatachri satu gimolepa gita pixka. Wale gijnjakotanu pejnurkakako Wale ginkakangi.* ²³ Wane rixanu: *Girukokta yineru gi yijnjakotanru Wale Tokanchi Geneklewatachri, nikatkalurupni yinyegiya.'*

²⁴ "Pejnuruneko tokanchi geneklewatachine, Samoyroni muchichachri ga wa gapkatamtachine, pejnuruneko ginkaklewatachine ginkakletpiranatlu tyegognekaka. ²⁵ Gixni wa tokanchi geneklewatachinniklopishangi. Gixa chinanni wa gipiratkaluru wa Goyakalu gipiratyana wutsrukateni. Wane chinru Gawrani, *'Puklopisha chinanu giglenshinikaneyitkalunepni payinemnunanuka tye psolchijneko gwachine.'*

²⁶ "Rali yotunkakletiniklatu Gituru Goyakalu gixa yegi gapka yokanatu ruglenshinikaneyegityapgi gkashrijetkolupa satkaka gma muglenuya."

4

Petro ga wa Gwa yoshmaaka

¹ Wanna Petro ginkakleweginatinna yine, sasertotene gapyegitna kpashiwakapji gitsrukateyma ga wa Sariseyone. ² Kojwakanshinikanutkana wa Goyakalupirana runkakikoluktana yine, ga wa Geso chinanu yotunkoklunchipa gipnachinetskalaya runkaakana. ³ Kashichkana. Yoshmakikowaka rutaakana waleprikpotunanuko, gi rixanu kayitkani. ⁴ Seyni gixo tokanchi yijnakonatachine galixa. Wane pejnugetkona jejine pamyo waragka.

Jemanshinikankakjetikowaka rupguyatya Petro

⁵ Wane rixatka waleprikogne Gerosale rapatjetiyana rutsrukateni, ga wa tsrone, ga wa yonchikgapine. ⁶ Ga wa Ganasu Sasertotene Gitsrukapotu, ga wa Kaygwasu, ga wa Gwa, ga wa Galignatro, ga wa pejnuruneko Sasertotene Gitsrukapotumolene. ⁷ Wanna ganikajite tunwakaakana. Repomsatkana, "¿klu giyakluya, katu giwakaya wane gixyalu wa tye?"

⁸ Giyagni Petro Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanru potu wane chinna, “Yine gitrukutengi ga wa Gisrayiline tsrutengi, ⁹ xawakni gepomsatkalunwu wixinri, satu kigleru chinanu, jeji yayixachri kamrutikoluya, gi rixpoko gituukakota. ¹⁰ Pejnurunekgi gixa ga wa pejnuruneko Gisrayilinerune gimatanrupa tye: wa Geso Kristo giwakaya rutuka tye yineru. Geso Nasare gajerunwa gixa koroshishkita gitakanru, ga wa Goyakalu yotunkakanru gipnachinetskalaya. Gesoya wa tye jeji gixa getanu gitukachritka tunwachri. ¹¹ Gesonwa Tye:

Sotlu myoptokotu gixaya sotlupji kamrupjitachingi

Wale gitaaka yoptowaka gitsejita.

¹² “Gi satuna rawa gognawatikaluru. Gi rixanu maleshlu pagiwaka tengogne rapukote renekikolna yine, wa wale chinanu wumkata gognetletikolupa.”

Gi wumkata kaspuka ginkakletletlu wa wetanru ga wa wyijnakotanru

¹³ Retkana pgujetanuwaka china ginkakletna Petro ga wa Gwa. Rumatkana jejine kiruka myimaakona, wumatkanni. Giyagni rumatkana wa Gesoyma rawanatinrina. Tsrukakalune gijlajita. ¹⁴ Retanatluna jeji gituukaakaluru wannayma tunwachri. Gike rumkata chinretna. ¹⁵ Yokanatkakana maleka rushpakinitkana jemanshinikankak-jetikowakaya. Jemanshinikankakna wannakakluko.

¹⁶ Wane chinkakna, “¿Gi wixanutkana wa nyi jejine? Gi rixanu getkaluru pgujetanuru kamrutkaluru wannaya. Pejnuruneko Gerosale gwachine yegi rumatika. Gi wumkata ginutletlu. ¹⁷ Seyni ma poshalpiranyegitokitupa yinyegiya, wkawgutanna xaniyakawa gikena ma munkakinitpatkana tye giwakaya.”

¹⁸ Tomgakatnakna. Towutkana ma munkaklewatinitpatkana giketsotaji, gi wa yimakle-watanna Geso giwakaya. ¹⁹ Wa Petro ga wa Gwa gigitna. Wane chinna, “Gitakyagokanru poyagakachri chininipa Goyakalu getanu, wa Goyakalu pnute gyijnakotko gixa. ²⁰ Gi rixanu gi wumkata kaspukle ginkakletletlu wa wetanru ga wa wyijnakotanru.”

²¹ Giyagni yokanatkakana. Pnute kawgutkatkana, gi rixanu gi wa rukshiika saletikolupna wa yine chinanu. Gi rixanu pejnuruneko Goyakalu gimalwuta wa wane rixikolutka. ²² Gi rixanu wa jeji wa gituukaakalurutka tye getkaluruya, wale waneya gepkoxamkojmole pnute walapu.

Galixachine gagjigogneta gi wa popiklerunepa rixinripna

²³ Wa kaspuukana. Wannanune yegi yana. Runkakletluna wa pejnuruko wa tsrukakalune sasertotene ga wa tsrone chinyawakna. ²⁴ Rali yijnakletinitkana, panshinikanurune muchkowntokanutna. Wane chinruna Goyakalu, “Gitsrukaachi potu, Pixni wa Goyakalyi, wa tengogne kamrutachriyi, ga wa chiji, ga wa tsru wenu, ga wa ptowrunanuka wanerutu kamrutachriyi. ²⁵ Wa putowreru Tawinamaya wane pchina:

¿Klu chinanu matsuwatna payinemnunanuka,

Ga wa yine gike gapri rushinikna?

²⁶ *Tyechijne gajene pogirchine gimalpoolakakata,*

Ga wa tsrukakalune potowruta

Gitsrukaachi kamnixachine,

Ga wa Kristote kamnixachine.

²⁷ “Gi rixanu galikakpotunanu kpashiri Puturu Geso ptsomitranu chinanu, tye pokchi rapatana Girere ga wa Ponsoyo Pilato, ga wa payinemnunanuka, ga wa Gisrayilinerune. ²⁸ Wane rixinripa puyakleya ga wa pushinikanruya muchikawako putakanru wane rixikolupa. ²⁹ Ga wa xani, Gitsrukaachi, petanru kawgurna. Penekanna pwayegrene psolpotuyako pgujetanwaka china ginkakletyapluna ptokanu. ³⁰ Giyagni wixyempotuyi wane gixkalurkakapa gitskalgalkaka, ga wa getkalurkaka, ga wa koglajrukaka wa kpashiri Puturu Geso giwakaya.”

³¹ Rali gagjigogneretinitkana, rapatjetyawakapjina gimyemyeta. Giwekikaluru Kpashiri psolmuchkonuko jiglogkajpotutna pejnuruneko. Goyakalu tokanu runkakletna pgujetanuwaka.

Ptowrunanuka rejnunkatna pejnurune wane gixleni

³² Wa gixolune galixachine panshinikanurunni. Gi satuna wane china, “Gitanupjeni,” wa wane rixlemka, seyni ptowrunanuka rejnunkatna pejnurune gejnunkatni. ³³ Ga wa yokanatanune gipgujatlun Gitsrukaachi Geso yotunotinri tsru giyaklewuluya. Gimutlewat-achinpotni pejnuruneko wanna. ³⁴ Gi satuna magatyachri wanna. Gi rixanu katukokta kwangixeru sankaka ga wa panchikaka, rushankalu. Raniklu wa rushankanru wenru. ³⁵ Yokanatanunexijistisi rutakluna. Reneksatkana satkaka wane rixa magletyawakna.

³⁶ Giyagni Gosi, wa yokanatanune wane chinanru yoklegiwaka Wirnawisi (walenwa yokaakaluru Gimnanuklewatachri) Rewineru, Supro giyakatyachri. ³⁷ Waneyanaru chiji. Giyagni rushankalu. Raniklu wenru. Yokanatkalunejixisti rutakwenutlu.

5

Ganani gipnale

¹ Waneru satu jeji Ganani giwaketletachri. Sagirni ganunro. Rushankalu wane rixlena. ² Psoji kotnukwenutyaluna. Tumata koxa ganunro. Psoji ranika. Yokanatkalunjixisti rutaklo. ³ Petro wane china, “Ganani, ¿klu chinanu Satanasyo tsepogajityi pyokwitmaklu Giwekikaluru Kpashiri, pkotnukyalu puchijne wenru?” ⁴ Pumretanatinri ¿gi ge waneyananyi? Wa pushankinitkalu ¿gi ge pixa chinanni? ¿klu chinanu pyanshinikangaji kamruretu? Gi wa yine pyokwita seyri Goyakalu pyokwitmaka.”

⁵ Giyagni Ganani jeminitkalu tye tokanchi, yawnamtanatka. Rupnanatka. Tsuru piklu rixna pejnuruneko jempiranyegitachine. ⁶ Palnamtna maklujine. Poyitanatkaluna. Koshpakanatkaluna. Kapnatanatkaluna.

Sagira gipnale

⁷ Gowukshini tjiigloka ganunro. Gi tumata wane rixinrinatka. ⁸ Giyagni Petro wane chinro, “Punkakanno. ¿Wane pejnurge gishankiyu wa chiji?”

Wala wane china, “Gigi. Wane pejnu.”

⁹ Ga wa Petro wane chinro, “¿Klu chinanu wanerutu nchinanshinikanuta gyantaletyaplu Giwekikaluru Gitsrukaachinu? Petanna gipyaptosti rapokatkana pganurni kapnatpachine. Koshpakankoxyina pixa.”

¹⁰ Waneklu tyawnamtanatka walejixistsiya. Tupnanatka. Jiglokamtna maklujine. Gipnachroni rukshikatkana. Koshpakanatkalona. Tganurusti kapnatanatkalona. ¹¹ Tsuru piklu rixna pejnuruneko gapatjetachine, pejnuruneko tyepirana yijnakotachine.

Gixo getkalurkaka, giglajrukaka

¹² Yokanatkalune kamrujetlu gixo getkalurkaka, koglajrukaka yinetskalaya. Pejnuruneke panshinikanurune Salomotamnu rawanatna. ¹³ Gi pimrineko tserpiranawata gipxaleletna wanna, seyri wa yine gimalwupotutna. ¹⁴ Gitsrukaachi galixachine gixolewnananumta wanepnute gixo potu jejine, ga wa suxone koxa. ¹⁵ Giyagokni gatnugapakka raniikana yayixachine. Gijeekakayna ga wa shechimtakakaya rutaakana, wa Petro gininipa mayawlepjeko chikletyegimtyapmaklu satu wa wanna. ¹⁶ Gerosale potowrurutyana gixolune Gerosalesputa gwapokchijetachine. Raniikana yayixachine ga wa kamchine kojwakanune. Pejnuruneke wanna gituukaakalunetkani.

Petro, Gwa gishpakachinetka

¹⁷ Wane rixna wa Sasertotene Gitsrukate potu ga wa pejnuruneko waleymalune. Wannanwa Sariseyone mkoje. Ranzatna. ¹⁸ Kashichkana yokanatanune. Yoshmakikowaka pejnurunenu rutaakana. ¹⁹ Wa Gitsrukaachitowreru goyechno kotpukaplu yoshmakikowaka gipyaptote. Koshpakna. Wane china, ²⁰ “Gyanutka. Kpashiwakapji ntunwatanu. Ginkakanna yine pejnupiranako tye giweklupirana.”

Yokanatkalune kashichkatnaka

²¹ Wa yijnakotinitkaluna goyechnokawpotuko jiglokluna kpashiwakapji. Wane runkalewatyana.

Ga wa rapatna sasertotene gitsrukate potu ga wa waleymalune. Repuukana jemanshinikankakjetikowaka gajene, ga wa pejnuruneko tsrone mkoje Gisrayiliklopishane. Yoshmakikowaka rawapjixikna. ²² Yoshmakikowaka rapokna towrechine. Gi rukshikana. Satokna wa towrechine. Runkaklewatna.

²³ Wane china, “Yoshmakikowaka wukshika gishyatkaluru poyegishyaluru, ga wa girukowatachine gipyapto ginaple tunwatachine. Wa wkotpukinitkalu gi satuna wukshika gitokogrukoya.”

²⁴ Tyepirana yijnakotinna wa sasertotene gitsrukate potu ga wa kpashiwakapji gitrukate, ga wa tsrukakalune sasertotene gi rumatanshinikanutanna kluneru giknoganutka.

²⁵ Satu gapoka. Runkakna, “Wa yoshmakikowaka gitakanune jejine, kpashiwakapji tunwanatatkana. Yine runkalewyeginatkana.”

²⁶ Giyagni kpashiwakapji gitsrukate ga wa towrechineyama wane yana. Wale gwapna. Gi wa psolmuchkonuko, gi rixanu pika sotlujetkotna yineya.

Gi wa yine gimkata galixkota. Goyakalu galikakni

²⁷ Rawapkana. Jemanshinikankakjetikowaka tunwakaakana. Sasertotene gitsrukate potu gepomgana. Wane china, ²⁸ “Gachi wujretpotutakagi wa tye giwaka gma munkakletinitpatka. Psolpotuko Gerosale mposhalpiranatalkalu ginkaklewle. Galuka giklukletwu tye jejigragaya.”

²⁹ Rugitna Petro ga wa pimrine Geso yokanatanune. Wane chinna, “Gi wa yine gimkata galixkota. Goyakalu galikakni.

³⁰ “Wutsrukateni Goyakalute yotunkaklu Geso, wa gixa giylatanru. Gagmunashkita gixripkanru. ³¹ Wale Goyakalu potuklesretate tsru potu rutakanru Gitsrukaachi rixinripa ga wa Gognetkaklewatachri, renshinikankakyapna Gisrayiline kaspukamukochiretikolupna. ³² Wixni ga wa Giwekikaluru Kpashiri gipguyatachinwu tye pirana. Wale Goyakalu genekna ralixjene.”

Kamalye giykole

³³ Wanna yijnakotinri kegeknanuwatna. Jemanshinikankakna ruylatikolupna. ³⁴ Giyagni jemanshinikankakjetikowakaya tunwata satu Gwariseyo, Kamalye giwakatletachri. Tokanchi Yokanatkaluru yimaklewatachri. Pejnuruneko yine kagwaxpiratanru. Wale maleka koshpakjixna pshinitsonu yokanatkalune. Wane chinna wale, ³⁵ “Jejne, Gisrayiline, ggirukotinwa nyi jejineya wa gkamrutanruyapa. ³⁶ Gi rixanu muchikawako rupgujewna Teyota. Tsru chinashatnachriwa. Wane pejnu getko gepkoxamkoje pacha jejne gapatyegitlu. Giylatkalurni. Pejnuruneko ralixjene gipalata. Gikeenanatanina. ³⁷ Wanepnute gitakgiwaakaklugogneni Gota Kalile giyakatyachri gipgujewna. Rawapna gixo yine rawgajxigitjenepa. Walekoxni gipnana. Ga wa pejnuruneko ralixjene rakapalatkana. ³⁸ Xawakni wane nchingi, getashatanutkana nyi jejine. Gkaspukanutkana. Gi rixanu tye shinikanchi, wa tye kamruruchi yinenu rixinipa nikawanu. ³⁹ Wa Goyakalunu chininipa gi gimkata nikatletanru, gma mukshikikotupa Goyakalu gyagotinri.” Wane rixa gishinikanutletna Kamalye.

Yokanatkalune gijretka. Kaspuukatkana

⁴⁰ Tomgakatkana yokanatkalune. Muchinanu kochipjetkana. Rali kochipjeretkokulunutkana, rujretkana wa Geso giwaka wa munkakletinitpatkana. Kaspuukatkana.

⁴¹ Giyagni wanna jemanshinikankakjetikowaka gajenyegiya yatkana gimuwamtachine, gi rixanu rutaka yagookana rumuknina salewninrina, reyiikana Geso giwaka chinanu. ⁴² Psolgogneko kpashiwakapjiya ga wa papjikakaya gi kaspuka ginkaklewletna Geso Kristopirana, gi kaspuka yimaklewletna.

6

Wa payokgipre kamrurewatachine

¹ Walegognekaka ruxolewnatkana yimaklene, Kriykone tokanu yanumatyachine yegi kegemgayegitna Gewreyone chinanu, gi rixanu wannanu gipnagnurumatyachrone gi gislagika geneksajetikowakaya pagognemnunuka. ² Giyagni wa pamole gepine rapatkakna gixolune yimaklene. Wane chinna, “Gi kigleru wa wixa giknokamtyalu Goyakalu tokanu wkamrurewatniripa wa nikikowaka chinanu. ³ Giyagni, nomolene, gijganna payokgipre jejine gixkaklukoya kiglepiranyegirune, Giwekikaluru Kpashiri gwagajpotutanunetka ga wa kgiimatkalerune. Wanna wutakanu tye kamruruchi chinanupa. ⁴ Ga wa wixa gomkagitanru wagjigognere ga wa wkamrure tokanchi chinanu.”

⁵ Pejnuruneko gixolune yine gigeretlu tye tokanchi. Ga wa tsomitkana Gishtuwa, jeji galixachri potu Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanru potu ga wa Wilipi, ga wa Prokoro, ga wa Nikanoro, ga wa Timo, ga wa Parmena, ga wa Nikolasu, Goteyo gitaknachriwa, Gantiyoki giyakatyachri.

Gixo sasertotene galixlu tokanchi

⁶ Wa wanna yokanatkalune ginaple tunwakaakana. Yokanatkalune gagjigogneyegetna. Wannatseptagi rutakamyotna.

⁷ Gitsrukaachi tokanu tseruwana. Ruxolewnana yimaklene Gerosaleya. Sasertotene koza gixolune galixlu tokanchi.

Gishtuwa kashichkaluru

⁸ Wa Gishtuwa kgimutlewakleru potu ga wa kgiyaklewakleru potu rixkaklu Goyakalu. Giyagni wale kamrutlu tsru koglajrukaka, tsru getkalurkaka yinetskalaya. ⁹ Giyagni wane rixna pimrine ginkaklewawakapji gajene Gishpakachinenu, ga wa Sureyone, ga wa Gagantrinone, ga wa Surisyane, ga wa Gasya giyakatyachine. Yoptopiratluna Gishtuwa. ¹⁰ Gi wa rumkata gaaliretluna rumatkaleya, gi wa Giwekikaluru koza yanumkakjeru.

¹¹ Giyagni yokshatkana jejine wane chininripna, “Wjema wane chinretlu tokanchi mupashiregnuchi Moysisipirana ga wa Goyakalupirana.”

¹² Komyekanshininutkana yine ga wa tsrunne koxa, ga wa yonchikgapine. Rapyegitluna. Rakapogomtluna. Jemanshinikankakjetikowaka ranikluna. ¹³ Tunwakaakana gipgultalewashatachine kayroklewaklerune. Wane chinna, “Tye jeji gi wa kaspuka gapatletlu tye kpašiwaka ga wa Tokanchi Yokanatkaluru. ¹⁴ Gi rixanu wyijnako wane chinretlu, ‘Wa tye Geso Nasare gajeru nikahanru tyeppi. Kashrijetgimatanru wa Moysisi genekyawu wixjetyawaka.’”

¹⁵ Giyagni pejnuruneko jemanshinikankakjetikowaka tupaletachine yopukgapotutlu. Retgojtluna. Wa Goyakalutowreru pixka rixgojita.

7

Gishtuwa giykoyegitnawa Gawrani tomgakikolupirana

¹ Sasertotene Gitsrukate potu wane chinru Gishtuwa, “¿Wane gixachirige?”

² Wale wane china, “Jesine, nomolene, ga wa tsrunne, Gyijnakotanu. Goyakalu gimalwutkaluru gipgujewnayegitlu wutsrukatni Gawrani. Mesopotami rawanadini. Chara mawakanniwa. ³ Goyakalu wane chinru Gawra, ‘Puchijne pushpakinitka, ga wa pumolenyegiya. Nekakgichijnyawakapyi pyanutka.’”

⁴ “Giyagni Kalteyonchijne rushpakamtyatka. Chara rawanatatka. Rupnanatka rurni. Wane Goyakalu ganikyatnaklu Gawra. Tyechijne rapoka wa gixa gwiyawaka wa xani. ⁵ Waneya gi renekchijnetlu, gi psojiswajinako rutakjixityawakapmaka. Seyni rupiratyalu renekchijnyaplu walenu chiniripa, ga wa giklopishanenu wanepnute. Gi wa kwugenewalu. ⁶ Wane chinru Goyakalu wa waleklopishanepni pnu gajenenapni payinchijneya. Wayegrechine rutaakonna. Gepkoxamkoje pacha walapupa gi yigleko retkona.

⁷ “Wane china Goyakalu, ‘Gita giklukanuwnayegijixanna wa payine wanna wayegretlewanatachine. Wanepnute rushpakanna waleklopishane. Gewiya yonoyegitinnona.’”

⁸ “Tokanchi gipiratkaluru reneklulu, sajruka gistaklewupirana. Gawra wugenetlu Gisaaka. Yokgipgogne chininri sajruka gistakletlu. Gisaaka wugenetlu Gakowo. Ga wa Gakowo wugenetna pamole gepi tsrupotunni gitsrukaachinni.

Gishtuwa ginkakletlu Gakowni ga wa Gosnipirana

⁹ “Ga wa tsrupotunni gitsrukaachinni kanxalerune rushankanruna Gosni Gigitpo yinripa. ¹⁰ Seyni Goyakalu waleyma. Koshpaklu pejnuruکو salewninriya. Goyakalu gipxaklu rumutyaplu Gwarawo, Gigipsyone pogire. Kgimatkaluru rixkaklu Gwarawo getanu. Wale gitaklu girukotlewatinripa Gigitpoya ga wa pejnuruکو gipji gajeruya.

¹¹ “Runa tsru nachi psolchijnepotunanuko Gigitpoya, ga wa Kana koxa. Tsruru salewakchi. Wutsrukatenni gi rukshikluna nikanruna. ¹² Giyagni Gakowo jempiranyegitini wa Gigitpo rawinri triko, yokanatna wutsrukatenni muchinanu kata. ¹³ Gepi kata rapkapinitkana yegwakane. Gosi ginkakatkana wa repurna rixinrina. Gwarawo gimatanerutatkalu Gosi. ¹⁴ Gosi gepuklu ruru Gakowo ga wa pejnuruneko gimolene, payokgipremole pamy yineru.

¹⁵ “Yopikatka Gakowo. Gigitpo rapoka. Wane rupniyanatka waleni ga wa wutsrukatenni. ¹⁶ Wannani Suche ganiikana. Kapna rutaakanatkana wa Gawrani gajityawakapna sroschi wenruya. Wa Gemoro wgenene, Suche gajene ragjityalu.

Gishtuwa ginkakletlu Moysisni gishpakinripirana

¹⁷ “Konapu chininika wa gogi wa Wale kawchinanu Goyakalu gipiratyalu Gawra Gigitpo ruxolewnananumtana yine. ¹⁸ Gigitpo jiglokinpotunanuko satu pogirchi Gosi mumatkatu. ¹⁹ Wale yokwitna wumolenni. Gi yigleko retanna wutsrukatenni. Maleka rutakjixinpotunka gegishpaklunniwa ma muweekananumtinitipna.

²⁰ “Walegogneka rushpaka Moysisi. Goyakalu gigeretanru. Mapa ksuru ruru rrupji tseruwakika. ²¹ Wa maleka rutaakoklunutka, Gwarawonshicho gwapatkalu. Tseruwakatkalu. Toturu pixka tixlu. ²² Psolpotuyako Gigitpo gajene gimatkale yimaaka Moysisi. Tokanchi ga wa kamrurchi gixo gimkatachrini.

Gishtuwa ginkakletlu Moysisni moyptotkotupirana

²³ “Gepkoxamkojemole walapu pyogkakinitka rushinika salwayegletna gimolene, Gisrayiliklopishane. ²⁴ Wa retinitkalu wa satu yenetkaluru, yoptoyegitlu. Ruylatanru Gigitpo gajerni. Rapnuyegitlu yenetkaluru. ²⁵ Wale kagwaklu gimolene gimata jemyaplu wa Goyakalu gognetakanna waleya. Seyni wanna gi gimata jemlu. ²⁶ Waleprika yagotkakna. Wale gapyegitna. Ruykotmakna kigle gimwakakle rixinripna. Wane china, ‘Jesine, moletkakachingi. ¿Klu chinanu gyenetkaka?’”

²⁷ “Giyagni rumwastsitanru yenetachri satkaklu. Wane china, ‘¿Katu gitakyi wutsrukate ga wa wuklukanuwnayegijixeru pixinripa?’ ²⁸ ¿Paluka giyalaetno kapetgogne puylatanruna pixka Gigitpo gajeri pixka?’”

²⁹ “Tye tokanchi chinanu rasukatka Moysisi. Pnu gajeru rixnatkawa Matiyichijne ya. Wane gepi wugenetya.

Gishtuwa ginkakletlu gi rixpoko Goyakalu tomgalu Moysisni

³⁰ “Gepkoxamkojmole walapu poyagkatnaka. *Goyakalutoweru gipgujewnayegitlu xirnalmero kawshipiriya, yineru mwiyawakanuya Sina Magkatestsiya.* ³¹ Giyagni Moysisi giglajita retyawaklu wa xirnachri. Kayegiklu rumata getyaplu. Gitsrukaachi tokanu jema, ³² ‘Gitni putsrukateni Goyakalutno, Gawra Goyakalute, ga wa Gisaaka Goyakalute, ga wa Gakowo Goyakalute.’

“Rutatatana pikle Moysisi. Gi rumkata getleta. ³³ *Wane chinru Gitsrukaachi, ‘Pkoshpakano pyoshmaklejixi. Gi rixanu kphasiwakchijne ptunwatyawaka.* ³⁴ *Netpotutlu nayinerutene Gigopto gwachine ma yigleko ma metikolna. Nyijnakotlu wanna gochgire. Nujruka nkoshpakyapna. Punanu wa xani. Gigopto nyokanatananyi.’*

Gishtuwa ginkakletlu Gisrayiline ma maluka yijnaklewlepirana

³⁵ “Waleko Moysisi wanna ma yoptotanutu —wane chinanruna, ‘*¿Katu gitakyi gitsrukaachi ga wa giklukanuwnayegixlewatachri pixinripa?*’ chinanruna. Waleko yokanata Goyakalu, wanna Gisrayilini gitsrukate rixinripa, ga wa koshpakjerepni Goyakalutoweru chinanu. Walenwa gitowreru, kawshipiri gipgujewniyachri. ³⁶ Wale koshpakna, koglajrukaka getkalurkaka kamrutinri Gigoptochijneya, ga wa Tsuru Wenuya Sergalu, ga wa yineru mwiyawakanuya gepkoxamkojmole walapu. ³⁷ Tyenwa Moysisi wa Gisrayiliklopishane wane chinachri, ‘*Gitsrukaachi Goyakalute gipgujewnakakyegitangi Tokanchi Geneklewatachri satu gimolepa gita pixka.*’ ³⁸ Walekni wa gapatikowaka gwachri yineru mwiyawakanuya, wa Goyakalu toweruyma, wa Sina Magkate ruynum-satjeru, ga wa wutsrukateni giynumsatachri. Wale yoptotokanuta tokanchi giwekachri renekyapwu. ³⁹ Walekni wutsrukateni ma maluka yijnakletanutu, seyni satkakkamakluna. Rajinya raluka satokletyatnagna, Gigopto yinripatnagna.

⁴⁰ “Wane chinruna Gaaro, ‘*Pkamrutinwu goyakalune wkosejeneda. Gi rixanu tye Moysisi wa Gigoptochijne wkoshpakapjeru, gi wumata gikta rixanatka.*’ ⁴¹ Walegognekaka kamrutlona waka wgene. Ranikyegitlona yaglusha genekashlukaka giylatkalurupa. Rumeiy-wakatluna gimiyona kamrutinrina.

⁴² “Giyagni Goyakalu katjitna. Samyokna gixolurkaka tengogne gajerkaka yonogyegityapna. Wa tokanchi geneklewatachine kirukate chinyongatyawaka:

Gisrayiliklopishangi,

¿Ganikyegitnoge Gita

*giylatkalumepa ga wa genekashlukaka giylatkalurupa
wa gepkoxamkojmole walapu wa yineru mwiyawakanuya?*

⁴³ *Gkoscheklu mkachripji Molochoppi.*

Wane gixno, ga wa gkoscheklo

katagiri koxa, Rempanni goyakalute.

yagluchkaka wa gkamrutanru gyoptsojityegitanrupa.

Giyagni najriikanungi Wawilonya tukasretate.

Gishtuwa ginkakletlu Goyakalupjipirana

⁴⁴ “Wutsrukateni waneya mkachripji Goyakalu gipgujewnajetyawakapji pochke-wakaya. Goyakalu towtyawakpotuko. Wa Moysisi chinyawaka wa retyawakpotuko, wane rixa kamruretanruna. ⁴⁵ Wutsrukateni yoptopjitatkalu. Goswuyma rutakluna payine gwanatyawakaya. Wannani panenni ruknoka Goyakalu wutsrukateniyegeiya, Tawigognepotunanuko. ⁴⁶ Goyakalu gimutlu. Tawi gagjitlu retyaplu, kamrujixyaplu wa Gakowo Goyakalute gwapjityawaka. ⁴⁷ Seyni Salomo kamrutlu panchi Walenupa.

⁴⁸ “Seyni wa tengajeru potu gi wa myochi kamrupjitaluru rawa. Tokanchi geneklewatachri chinyawaka:

⁴⁹ *Tengognenwa ntuplapijere.*

Chijni wa nutsapanjixgapre.

¿Gi pixkapjirutu gkamrutinno?

china Gitsrukaachi.

‘¿Ga wa ginakapni wa napnanutyawakapa?’

⁵⁰ *¿Gi ge nomyo nkamrutyalu pejnurkakako tyekaka?’*

Gishtuwa wane chinna, “Gixni wa Giwekikaluru gyagotgognenata”

⁵¹ “Shikonshinikanurungi. Gixni msajruka gistaakongajgi ga wa gijnakopnaya koxa. Giwekikaluru Kphashiri gyagotgognenata, gitsrukateni pixka. Waneko pixka gixa gixa. ⁵² Pejnurunniko tokanchi geneklewatachinni kojwaknina gitsrukateni. Ga

wa wanna giylatanna Poyagkakachri gininripapirana ginkakletachinni. Wale Poyagkakachri samyokachingi gixa xani. Wale giylatachingi. ⁵³ Gixni wa gyopotlu Tokanchi Yokanatkalu Goyakalutowrerune gitakyawaka. Gi wa gkamrutlu.”

Gishtuwni sotlujetkalurni

⁵⁴ Yijnakotinitkaluna kegekanuwatna. Rashkaygityegitluna. ⁵⁵ Seyni wa wale, Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanru potu, teno yigata. Retpotuta. Retlu Goyakalu goyaknu, ga wa Geso Goyakalu potuklesretate gwachri. ⁵⁶ Wane china, “Netlu tengogne gitpukachri, ga wa Yineru Wgene Goyakalu potuklesretate tunwatachri.”

⁵⁷ Giyagni saplewpotumtna. Kachpokajnakopnamtna. Pagakapgomtkalune rixanruna. ⁵⁸ Koshpakluna pokchiya. Sotlujetanatkalu. Getashanachine satu maklujijixisti rutakamkatluna. Sawolo giwakatletachri wale. ⁵⁹ Gishtuwni sotlujetanruna.

Ragijogneta. Wane china, “Nutsrukate Geso, pyoptotanno.”

⁶⁰ Yoptsojitamta. Tsrusaple rixa. Wane china sapleta, “Nutsrukate, gi puklujixanna tye mukochriya.” Wane chintokanunititka rapnanutatka. Sawolo gigneretu ruylatikolu.

8

Sawolo kojwakna gapatjetachine

¹ Walgogne tsru kojwawakchi rixkana gapatjetachine, Gerosale gwanatachine. Pejnuruneko gipalata Gotechijneya, ga wa Samarchijneya. Yokanatkalu nepje gixeta. ² Ranikanatkalu Gishtuwni jejine kgipashiregolune. Tsruchiyaglu rixna wale chinanni. ³ Giyagni Sawolo yenetpotutna gapatjetachine. Papjimmu jigloka. Kosepowjixna jejine, suxone. Samyokjixna yoshmakikolupna.

Samari runkaklewatya Wilipi

⁴ Giyagni gipalatachine pasretamnunanuka yana. Runkakletananumtluna tokanchi. ⁵ Giyagni Wilipi yopika. Samari Pokchi rapoka. Runkaklewyegitna Kristopirana. ⁶ Panshinikanurune yine yijnakpotutlu Wilipi chinyawaka. Yijnakatna, ga wa retanatluna wa getkalurkaka kamrutanru. ⁷ Gi rixanu kamchine puchotlewatachine gishpakyana gixo kamchichachine. Tsrusaple rixna kamchine. Gixo giktegachine, ga wa myankane gituukaakalunetka. ⁸ Giyagni waneru tsru gimuwlu wale pokchi.

Kagonchi Simo galixle

⁹ Wanenanru satu jeji Simo giwakatletachri. Muchikawa kagonchinanni wale pokchiya. Rummyekna Samari gajene. Satu tsru chinnachriwa. ¹⁰ Pejnuruneko yijnakpotutlu, mturune ga wa tsruneymananuko. Wane chinna, “Tyenwa tsru ruyakle Goyakalu chinkaluru.”

¹¹ Yijnakpotutluna gi rixanu wa kagonchitnri rummyekyana muchikawogone-nanuyakawa. ¹² Seyni wa ralixinitkaluna Wilipi Kiglerpotunanu Tokanchi runkakletini Goyakalu pogirewatyawakapirana, Geso Kristo giwakapirana, katkana jejine ga wa suxone. ¹³ Wale koxa Simo galixa. Katka. Wilipiyma rawa. Tsrugetalurkaka, ruyaklekaka wane gixkaluru reta. Rummyeka.

Samari salwatyana Petro ga wa Gwa

¹⁴ Wa yokanatkalu Gerosale gwanatachine yijnakyegitluna Samari gajene yopotyawaakalulu Goyakalu tokanu. Giyagni wanna yegi yokanatkana Petro ga wa Gwa. ¹⁵ Wanna yopika. Rapokinitkana ragijognetna Samari gajene chinanu wa yopotyapluna Giwekikaluru Kpashiri. ¹⁶ Gi rixanu gi satuna rapokawa. Katashatkana Geso giwakaya. ¹⁷ Giyagni rutakamyotseptagitkana. Yoptotatkaluna Giwekikaluru Kpashiri.

¹⁸ Wa retinitka Simo wa rutakamyotseptaglewatinrina yokanatkalu, Giwekikaluru Kpashiri geneekatka, sroschi ranikyegitmakna. ¹⁹ Wane china, “Gitankoxno gita tye chinanu, wa gi gixachrikokta nutakamyotseptagitanu, yoptotanru Giwekikaluru Kpashiri.”

²⁰ Giyagni Petro wane chinru, “Pixaymaplo pserojijite gangikowaka, gi rixanu pkagwaku Goyakalu genekashle sroschi yoptotikalurni. ²¹ Maleshayyi pixa tye pirana. Gi putaaka. Gi rixanu gi potukgajyi Goyakalu getanu. ²² Giyagni penshinikanutanu tye gektutuya. Gitsrukaachi pagitanu gikta pkaspukmukochirgajitko pyanshinikanutanu. ²³ Gi rixanu pachikgajitachriyi, gekutu gostutanruyi wane nixa getletyi.”

²⁴ Giyagni rugita Simo. Wane china, “Gitsrukaachi gagjiyegitanunno gixa, gi satuna wa gixa wane chinyawaka ma munyegitkanupno.”

²⁵ Giyagni wanna gipgujatitnri. Goyakalu tokanu rali ginkakletinrina, satokna. Gerosale yana. Papokchimmunanuka Samaritane pokchi wane runkakletyaluna Kiglerpotunanu Tokanchi.

Wilipi ga wa Getyope giyakatyachri

²⁶ Gitsrukaachitowreru giynumatlu Wilipi. Wane chinru, “Palnanu. Tkachi kegnetes-retate pyanu, Gerosale yopikgapotyachri. Kasa gapokgapotachri. Wanenwa yineru mwiyawakanu.” ²⁷ Palnatka. Wane yatka. Wanenanru satu Getyope gajeru, suxone girukotachri, tsru jiglokachri Kanrasa yegi Getyope gajene pogirewatyachro. Wale gitaaka pejnuruko tponikole chinanu. Wane ya, Gerosale yoptsojtapinripa. ²⁸ Rali yoptsojityentapinitkalu, satoka. Chijiyapachrote tuplananumta. Retyonganumtlo Gisaiya tokanchi geneklewatachri kirukate. ²⁹ Giwekikaluru wane chinru Wilipi, “Pyayegitanro. Twu chijiyapachrostsi pyanu.”

³⁰ Wilipi gasukyegitlo. Yijnako getyongaletlo tokanchi geneklewatachri Gisaiya kirukate. Wane china, “Giyagni *z*pumata jemluge wa peta yonganaru?”

³¹ Wale wane china, “*z*Gi rixyawaka numata jeminri gi satuna ginkakpokowakatanno?” Ragjitlu Wilipi ratskotinripa, waleyama tuplamta. ³² Tyepiranyegiktani retyonganumta:

Gowega pixka giylajetikowaka raniika.

Gowega wgene myanumatkato tjiwjitjeru yegi, waneko pixka rixa Wale. Gi yanumata.

³³ *Kamturetkoklunu gi wanepotuko rixluna girukotlewatachine.*

zKatu ginkakletanna walegogne gajene?

Gi rixanu chiji konikaluru ruwekinri.

³⁴ Suxone girukotachri gepomgalu Wilipi. Wane chinru, “Nepomganyi. *z*Katupiranni wane china tokanchi geneklewatachri? *z*Walenanuklege waka satupiranra?”

³⁵ Giyagni Wilipi tyepiranako yonatkaluru yinuwaka ginkakpokowakletyaplu. Runkaklu Kiglerpotunanu Tokanchi Gesopirana.

³⁶ Gatnugapo yapananumtina. Gongasti rapokna. Wane china suxone girukotachri, “Petanru gonu. *z*Klu gimaletlu nkatikolupa?”

³⁷ Wilipi wane chinru, “Psolpotuyako pajiya palixini, pumkatlu.”

Giyagni rugita. Wane china, “Nalixlu wa Geso Kristo Goyakalu Wgene rixinri.”

³⁸ Tunwajixlo chijiyapachro. Ruptekgamtna Wilipi ga wa suxone girukotachri. Wilipi katlu. ³⁹ Kanikatkana. Giwekikaluru Gitsrukaachinu koschekamtkalu Wilipi. Gi wanepnuteko suxone girukotachri getatkalu. Yatka gatnugapo gimuwamtachri. ⁴⁰ Gasoto retikatka Wilipi. Pnumnu ya. Pejnuru pokchiko runkakletyalu Kiglerpotunanu Tokanchi, Susari rapokinpotunanuko.

9

Sawolo kashrijetkaluru

¹ *z*Gi pakawgurenauktalu rixna Sawolo Gitsrukaachi yimaklene! Ruylalewlennaspuu rixa. Sasertotene gitsrukatpotyegi ya. ² Ragjitlu kiruka Tamasko gajene chinanu, wa ginkaklewawakapi gajene, wa rukshikinipna jejineko ga wa suxoneko tyepirana gomkagitachine Gerosale ranikyapna gostutkalune. ³ Gatnugapo yapamta. Tamaskosti rapokatka. Walegnapunanu yochigyegitanru tengogne gajeru yochigatachri. ⁴ Chiji rapokamtana. Yijnakotlu satu tokanchi wane chinjeru, “Sawolo, Sawolo, *z*klu chinanu pkojwakno?”

⁵ Wane china, “*z*Katy Pixa, Gitsrukaachi?”

Wane chinru, “Gitni Geso, wa pixa kojwakanruno. ⁶ Seyni palnanutka. Pokchi pyanu. Wane punkakiko pumkata kamruretanrupa.”

⁷ Sawoloyalune jejine menuwatachine. Plaschi galikakni yijnakotna, seyni gikena retna. ⁸ Giyagni Sawolo chiji palniyatka. Rumrekgatnimkatka. Gikena retanatka. Giyagni kanjimtanaikaluna. Tamasko Pokchi rutakatkaluna. ⁹ Mapgogne wane rawa. Metkatuna. Mniikatuna. Murkatuna.

Ganani yokanatka Sawolo yegi

¹⁰ Tamasko rawanata satu Gitsrukaachi yimakleru Ganani giwokatletachri. Kaygawleya wane chinru Gitsrukaachi, “Ganani.”

Wale gigita, “Gewno, Gitsrukaachi.”

¹¹ Gitsrukaachi wane chinru, “Palnanu. Gatnugapo pyanu, Potukgapolu chinkaluru. Gotapi pujinri satu Sawolo giwokatletachri, Tarso gajeru. Gi rixanu wale gagjigogneta.

¹² Satu jeji reta kaygawleya, Ganani giwokatletachri, wa pixa. Reta jiglokletyi. Pixa gitaktseptagimyogotanru retinripatka.”

¹³ Giyagni Ganani gitlu Gitsrukaachi, “Nutsrukate, gi gepika yine njempiranyegityalu tye jeji, gi pejnunanukta gekutu kamrutyana Pixanune kphashirine Gerosale gajene. ¹⁴ Gewi koxa rutakika tsrukakalune sasertoteneya rostutyapna pejnuruneko Pixa giwaka koschekachine.”

¹⁵ Gitsrukaachi wane chinru, “Wane pyanu. Gi rixanu walenwa nkamrurewapre ntsomitinri, ngiwaka ranikinripa payinyegiya, ga wa pogirchinyegiya, ga wa Gisrayiliklopihanyegiya. ¹⁶ Gi rixanu Gita gekakiganru gi pejnunanpaktalu rumkata salewnaletinripa ngiwakaya.”

¹⁷ Giyagni Ganani wane ya. Panchi jigloka. Rutaktseptagimyogogotlu. Wane china, “Nepuru Sawolo, Gitsrukaachi Geso, wa gatnugapoya petinri wa puninitka, Wale yokanatno petinripa, wa Giwekikaluru Kpashiri gwagajpotutyapyi.”

¹⁸ Waneklu rujuktataygalemangka gitataji pixkalutu. Retatka. Palnatka. Katkatka. ¹⁹ Wa nikitka gichkonshinikanutkalu. Gi pejnugogneka Sawolo gimwana Gitsrukaachi yimaklene Tamasko gwachine.

Tamasko runkalewatya Sawolo

²⁰ Waneklu ginkaklewawakapjikaka Kristopirana runkaleta. Wane chinjeta wa Gesonwa Goyakalu Wgene.

²¹ Wa pejnuruneko yijnakonatachine gimyeka. Wane chinna, “¿Gi ge tyenwa Gerosale saletlewatyachri wa tye giwaka koschekachinni? Wale chinanu runa gewi, gostutkalune ranikyapna wa tsrukakalune sasertotene yegi.”

²² Giyagni Sawolo wanepnute muchkotanshinikanutka. Gi rumatanshinikankakna Goteyone Tamasko gajene. Runkakpokowakatna Kristokni wa Geso.

Goteyone galuka giylaletlu Sawolo

²³ Gixgogne giknoginitka Goteyone jemanshinikankaka ruylatyapluna Sawolo. ²⁴ Wale gimata jemanshinikankakpiranyegitluna. Wanna girukotpotutlu gipyaptokaka gogi ga wa goyecho ruylatyapluna. ²⁵ Giyagni wa Gitsrukaachi yimaklene pokchi prijere gogote rutakluna goyecho. Wane rujruokakyaluna. Wane kojita jijrukyaluna.

Gerosale yinri Sawolo

²⁶ Wa Gerosale rapokinitka raluka Gitsrukaachi yimaklene gipxaleleta. Seyni pejnuruneko pikanru. Gi ralixluna wa Gitsrukaachi yimakleru rixinri. ²⁷ Giyagni Wirnawisi gwaplu. Raniklu yokanatkalune yegi. Runkakna gi rixpoko Sawolo getletlu Gitsrukaachi gatnugapoya, ga wa Gitsrukaachi giynumatyawaklu. Runkaakoxna wa Tamasko Sawolo ginkaklewatya pgujetanuwaka Geso giwakaya. ²⁸ Rupxalejetna. Wannayma yotaljeta Gerosaleya. Pgujetanuwaka china yanumsaleta Gitsrukaachi giwakaya. ²⁹ Wale gigjetna Kriykon tokanu yanumatyachine. Ruylatmakluna. ³⁰ Wa rumatinitkana moletkakahine ranikluna Susarpotuko. Wane Tarso yokanatyatkaluna.

Ruxolewnana gapatjetachine

³¹ Giyagni gapatjetachine ruglewanshinikanutna psoluyako Gote, ga wa psoluyako Kalile, ga wa psoluyako Samari. Tseruwakanshinikanutkana. Kosekna Gitsrukaachi pikachine. Giwekikaluru Kpashiri gimnanukanune ruxolewnana.

Geneyasa gigletkaluru

³² Wane rixa Petro. Pnumnu yapamta. Yopika koxa kpashirine Lita gwachinyegiya. ³³ Wane retyalu satu jeji Geneyasa giwakatletachri. Yokgipi walapu gijeko rukluganatika. Giktegachrinri. ³⁴ Wane chinru Petro, “Geneyasa, Geso Kristo gituukakayi. Pyotunotanutka. Puglepokjejekotanutka.”

Waneklu yotunotatka. ³⁵ Retluna pejnuruneko Lita gwachine, ga wa Sarona gwachine. Wanna kashrijetka. Gitsrukaachinunepa.

Petro yotunkaklo Tawita

³⁶ Gope twa sato Gitsrukaachi yimaklero, Tawita giwakatletachro. Walenwa yokaakaluru Kshotero. Kigleru kamrujetachro. Kwamonurune genekjetachro. ³⁷ Wane rixatka walegognekaka. Tyayixana. Tupnanatka. Rerkatkalona. Tenogruko rutakanrona. ³⁸ Litaya gi gowuklu Gope. Giyagni wa Gitsrukaachi yimaklene yijnakotlu wa Petro wane gwanata. Gepi jejine yokanyegitluna. Ragjityapluna, “Gi pyoxigikamtanu. Punyegitanwu.”

³⁹ Giyagni Petro palnamta. Wannayma wane ya. Rapokatka. Tenogruko ranikatkaluna. Walesti tunwatna pejnuruneko gipnagnurutachrone. Chiyagatna. Rekekgitluna gitokoochi ga wa mkachri wa Kshoterni kamrurni wanna yegi twanatini.

⁴⁰ Giyagni pejnuruneko maleka yokanata Petro. Yoptsojita. Ragjigogmeta. Ruprotakye-gitlo tomane. Wane china, “Tawita, pyotunotanutka.”

Tumregkata. Tetlu Petro. Tuplata. ⁴¹ Romyokyegitlo. Tunwakaklo. Giyagni tomgana kpashirine ga wa gipnagnurutachrone. Giwekachro rekakgitatka. ⁴² Wale gimatka psoluyako Gopeya, ga wa gixo galixlu Gitsrukaachi. ⁴³ Wane rixa Petro. Gi gepikogne Gope rawa Simopji, nikchimita yoshmojetachri.

10

Kornelyo kaygawle

¹ Susari rawanata satu jeji Kornelyo giwakatletachri, ksolaloteru gixolune solalone Gitalyanone chinkalune. ² Kqipashiregolu. Goyakalu pikachri pejnuruneko gipji gajeneymananuko. Kgetwamonreru. Renekashjetna yine. Goyakalu ragjigognejeta. ³ Kayinwaka retpotutlu kaygawleya satu Goyakalu towreru. Reta jiglokleyegitlu. Wane chinru, “Kornelyo.”

⁴ Retpotutlu. Pikanatka. Wane china, “¿Klunerni, Gitsrukaachi?”

Wane chinru, “Pagjigognere ga wa petwamonrekaka Goyakalu getanu rushinikikolpatka. ⁵ Ga wa xani pyokanatanana jejine Gope yinripna. Pepukanru satu Simo. Yoklegiwaka Petro. ⁶ Wa Simopji rawanata, kyoshmomtakleru. Tsrú wenustsi gwapjitchri,” china.

⁷ Wa yinitka Goyakalutowreru Kornelyo giynumsatachri. Tomgana gepi kamrurewye-gitjene, ga wa satu solalo kqipashiregolu, satu rupxaletjetanruymalutu. ⁸ Runkakna pejnurukopirana. Yokanatkana Gope.

Petro kaygawle

⁹ Waleprika yagaponatatkana wanna. Tsrú pokchistsi rapokinitkana, Petro tenogruko ratskota, ragjigognetinripa. Tumananustsitkani. ¹⁰ Wane rixa. Nachpotunru. Raluka nikletana. Ralpokokopshinna, rushpakanshinikanuta. ¹¹ Retlu tengogne gitpukachri. Reta gijrukletlu katlogamnuru. Tsrú mkachrichrata pixka rixa. Gepkoxamkojetsojri gishrikikaluru. Jijruukaluru. ¹² Wane rawamtna ptowrunanuka nikchine gepkoxamkojexirune, ga wa yosrolotachine chiji gajene, ga wa tengogne yapachine kamejirune. ¹³ Satu tokanchi jema, “Palnanu, Petro. Puylatanru. Pnikanru.”

¹⁴ Giyagni Petro wane china, “Gitsrukaachi, gike nixiniko. Gi rixanu gi pagogneko gimuteru, kapcholu nnikjejeta.”

¹⁵ Gepi kata chininri jematnaklu tokanchi wale yegi: “Wa Goyakalu powratanru gi wa gimuteru pchinanutkalu.” ¹⁶ Mapkata wane rixatka. Waneklu gitloga tengogne rawikatka.

Petro yoptotna Kornelyo yokanatanune

¹⁷ Petro gi rumatanshinikanunata walenanuko klunerni wa kaygawlu retyawaka. Waneklu wa Kornelyo yokanatanune jejine gipgyapto gapokatka. Repomsayeginanumtluna Simopji. ¹⁸ Tomgana. Repomgana gikta xani wane rawanata Simo wa Petro yokletgiwakatletachri.

¹⁹ Yanshinikanunatinwa Petro wa kaygawleya, wane chinru Giwekikaluru, ²⁰ “Pete. Mapa jejine gijgayl. Ga wa xani palnanutka. Pujrukanutka. Gi putakyagoka yaletanu. Wannayma pyanu. Gi rixanu Gita yokanatanu.”

²¹ Giyagni Petro gijrukyegitna jejine Kornelyo yokanatanune. Wane china, “Getanno. Gitni wa gijanruno. ¿Klu chinanu gina?”

²² Wa wanna wane china, “Kornelyo wa ksolaloteru, jeji poyagkakachri, Goyakalu pikachri, kiglepiranyegirni pejnuruneko Goteyoneyegiya. Satu Goyakalutowreru kpushiri yokanatu wale gwapjixapyapi, gipji pyinripa. Yijnakotokanutanyi.”

²³ Giyagni chanixna jiglokinripna. Renekna runkiyawakapna. Waleprikogone yotunota. Wannayma wane yatka. Waleymamnuna pimrine Gope gajene moletkachine.

Kornelyopji rapoka Petro

²⁴ Pagognetakni Susari rapokna. Kornelyo kagwakanatna. Rapatanunetka gimolene ga wa rumatletanune potu. ²⁵ Wane rixa. Petro jiglokamtinitka, Kornelyo yoptotaplu. Chiji rapokamta gijixistsi. Yoptsojityegitlu. ²⁶ Giyagni Petro palnakaklu. Wane china, “Palnanu. Yinerkoxno gita.”

²⁷ Ruynumsakakamtatkana waleyama. Jiglokamta. Retna gixo gapatanatachine. ²⁸ Wane chinna wale, “Gixa gimatlu ginanshichkaluru satu jeji Goteyo gipxaletyaplu payineru, yayegityaplu. Ga wa Goyakalu gekagitno gi satuna yineru gimuteru, kapcholu chinkaluru. ²⁹ Giyagni nepuuka pnunnu mchinkatno nuna. Giyagni nepomgayi, ¿klu chinanu pepukno?”

Kornelyo ginkaklu Petro klu chinanu repuku

³⁰ Kornelyo wane china, “Gepkoxamkojegognetakni xanipapko nogajirewanata. Kayinwakpako nagjigognenata nopjiya. Netlu satu jeji. Tunwaginapletno. Katajimkalu. ³¹ Wane china, ‘Kornelyo, pagjigognere jemkalurni, ga wa petwamonre gishiniikalurni Goyakalu getanu. ³² Giyagni Gope pyokanrewatanu,’ chinno. ‘Pepukanru satu Simo, Petro yokletgiwakatletachri. Simopji rawanata, kyoshmomtaklerupji, tsru wenustsi gwapjitchri.’ ³³ Giyagni waneklu nyokanrewata pixa yegi. Kigleru pkamruta punyawaka.

Ga wa xani geewu pejnurunekwu wixa Goyakalu getanu, wyijnakotyapyi pejnuruko Gitsrukaachi yokanatyayi.”

Petro ginkaklewe Kornelyopjiya

³⁴ Giyagni Petro yanumata. Wane china, “Galikakni numatjematkalu gi wa manewle giglenu chinanu yoptotyaplu Goyakalu wa yineru. ³⁵ Seyni payinerumnunanuka Wale pikachri, poyagkakachri, walenwa Goyakalu gigleretanru. ³⁶ Gisrayilineklopishane yegi yokanatlu tokanchi. Tyenwa Kiglerpotunanu Tokanchi gilewanshinikanrupirana Geso Kristo chinanu. Walenwa pejnuruneko Gitsrukate. ³⁷ Gixa gimatlu tokanchi pogitkaluru psoluko Goteya. Kalile yinuwakya. Wane chininitka katlu wa Gwa runkakletanru. ³⁸ Wa Geso, Nasare gajeru, wa Goyakalu Giwekikaluru Kpashiri gipkakyegitanru, ga wa giyaklu koxa. Wa Wale pnunmu yapananumta. Kigleru kamrunanumta: rutuukakna pejnuruneko tsru kamchi kapsakletanune, gi rixanu Waleyimalu Goyakalu.

³⁹ “Wa wixni wa gipgujtatachinwu pejnurupirankakayako wa Gotechijne kamrutinri ga wa Gerosale. Wa Wale ruylatna. Ruxripkakluna gagmunashkitaya. ⁴⁰ Wa Wale Goyakalu yotunkaka mapgogne chininri. Ruchichlu rupgujewninripa. ⁴¹ Gi wa pejnuruneko yine yegi rapoka, seyni gipgujtatachinnye gipje, wa Goyakalu muchikawa tsomitane, wa wixa Waleyima nikachinwu ga wa girachinwu rapyegita, rali yotunremtinitka gipnachinet-skalaya. ⁴² Yokanatwu wa yinyegiya wunkaklewatnripa ga wa wupgujtatyaplu; wane wchinanu wa Walenwa Goyakalu gitakanru gitakyagoklewatachripa giwekachineya ga wa gipnachineya. ⁴³ Pejnuruneko tokanchi geneklewatachine gipgujtajenatanuni wa Wale. Wane chinna wa pejnuruneko wa Wale galixachinepa kaspukmukochiretkalunepni giwakaya.”

Payineko yoptotlu Giwekikaluru Kpashiri

⁴⁴ Wa yanumsatiniwa Petro tyeperana, wa Giwekikaluru Kpashiri gapokyegitna pejnuruneko wanna tokanchi yijnakonatachine. ⁴⁵ Rumyekna galixachine sajrukgestaakalune Petro gimotsatachine gi rixanu payine koxa yegi rupkaaka genekashlu Giwekikaluru Kpashiri. ⁴⁶ Rumyekna gi rixanu yijnako yanumsaletkana payinerunemnuka tokanu ga wa rumalwutluna Goyakalu.

Giyagni wane china Petro. ⁴⁷ “¿Katu gimkata ginanshiretlu gonu wa ma katikotupna wa nyi Giwekikaluru Kpashiri yoptotachine wixako pixka?” ⁴⁸ Katjixatkana Geso Kristo giwakaya. Giyagni ragjiltluna pimrigognechi wanna yegi rawinripa.

11

Petro ginkakna Gerosale gapatjetyachine

¹ Yokanatkalune ga wa moletkakachine Gote gwanatachine yijnakyegitna wa payineko koxa wa Goyakalu tokanu yoptotyawakatkana. ² Wa Gerosale kanikinitka Petro, yoptopiratluna wa sajruka gistaakotachine. ³ Wane chinna, “Pixni jiglokyegitna jejine msajruka gistaakotkone. Wannayma pnika.”

⁴ Giyagni Petro yinuwaka ginkakpokowaklepotutna. Wane china, ⁵ “Gope Pokchi nwanatini, nagjigogneatini. Nushpakanshinikanuta. Kaygawleya netlu katlogamnuru gijrukachri. Tsrul mkachrichrata pixka rixa. Gepkoxamkojetsojri jirukikaluru tengogneya. Gita yegi rapoka. ⁶ Nyopukgatlu. Netpotutlu. Nikchine chiji gajene gepkoxamkoojixirune, ga wa kmatsurune, ga wa yosrolatachine, ga wa kamejirune tengone yapachine neta. ⁷ Nyijnakotlu satu tokanchi wane nchinjeru, ‘Palnanu, Petro. Puylatanru. Pnikanru.’

⁸ “Wane nchina, ‘Gitsrukaachi, gike nixiniko. Gi rixanu gi pagogneko gimuteru, kapcholu jigloknamatno.’

⁹ “Giyagni gepi kata chininri tengogne giyakatyachri tokanchi gigitno, ‘Wa Goyakalu powratanru gi wa gimuteru pchinanutkalu.’

¹⁰ “Mapkata wane rixatka, ga wa pejnuruko tengogne rawikatka.

¹¹ “Waneklu rapokna mapa jejine wa nwapjitanru. Susari yokanatikna gita yegi. ¹² Giwekikaluru wane chinno nma mutakyagoka yaletinitipna wannayma. Giyagni nyatka. Gitaymalune koxa nyi patsrujire nomolene. Satu jejipji wjigloka. ¹³ Wale ginkakwu gikta rixpoko getletlu Goyakalutowreru gipjiya. Wane gima tunwanata. Wane chinru, ‘Gope pyokanrewatanu. Pepukanru satu Simo, Petro yoklegiwakatletachri,’ chingimata. ¹⁴ ‘Wale ginkakanyi tokanchi, wa wale tokanchi chinanu pognetkaako pixa ga wa pejnuruneko pugi gajene.’

¹⁵ “Giyagni nyinuwaka ginkaklewyegletinna, rapyegitna Giwekikaluru Kpashiri wixa muchinanu pixka, wa rapyegitnitkawu. ¹⁶ Giyagni nushinkaplu Gitsrukaachi tokanu. Wale chinyawaka, ‘Gwa katlewata galikakni gonuya, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gkatikolupa gixa.’ ¹⁷ Giyagni wa Goyakalu renekinna waleko genekashlu koxa wa

wixako pixka, wa Gitsrukaachi Geso Kristo galixachinwu, ʘgi gixachripno gita numkata gimaletleyapmaklu Goyakalu?”

¹⁸ Giyagni yijnakpiranatuna tyekaka, ruchkekna. Rumlwutluna Goyakalu. Wane china, “Giyagni Goyakalu geneekoxna payine renshinikanutinripna, ruwekinripna.”

Gantiyoki yokanatika Wirnawisi

¹⁹ Giyagni wa gipalatachine salewakchiya Gishtuwni chinanu, pnunnu yapananumtna, Winisipotuko ga wa Supro, ga wa Gantiyoki. Gike runkakna wa tokanchi, ga wa Goteyonepe. ²⁰ Wanena pimrine wa nyi jejine Supriyone ga wa Surensene, Gantiyoki rapokinitkana. Kriykone runkakna Kiglerpotunanu Tokanchi Gitsrukaachi Gesopirana. ²¹ Wannaymalu Gitsrukaachi. Gixolune galixa. Wanna kashrijetka Gitsrukaachinunepa rixinripna.

²² Gapatjetachine Gerosale gwachine yijnakotlu tyepirankaka. Wirnawisi yokanatina. Gantiyoki yinripa. ²³ Wa wale gapokinitka, retlu Goyakalu gimutyawakna. Rumjika. Ruykotna pejnuruneko psolgalukdeya rajiyina Gitsrukaachi yegi rawgognenatinripna. ²⁴ Gi rixanu jeji kiglerni. Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanrupotni ga wa kalixaklerpotni. Gixolune yogniwnananumtna Gitsrukaachi yegi.

²⁵ Tarso yatka Wirnawisi. Sawolo rujga. Rukshiklu. Gantiyoki raniklu. ²⁶ Psolwalapuko gapatjetachineymana. Gixolune yine runkakpokowakyegetna. Kristonune chinkana Gitsrukaachi yimaklene muchinanu gapka Gantiyokiya.

Gakawo ginkakagnaputlu tsru nachlupa psolchijiyakopa

²⁷ Walegognekaka Gerosale yopikyana tokanchi geneklewatachine. Gantiyoki rapokna. ²⁸ Satu tokanchi geneklewatachri palna. Gakawo giwakatletachri. Runkakna Giwekikaluruya waneplu tsru nachi psolchijine gajenpotunanuko yegi. Klawtyoklunanu wane rixanata. ²⁹ Giyagni Gitsrukaachi yimaklene wane rixanshinikanutna yokana gipxakletirinripna Gote gwachine moletkakachine yegi. ³⁰ Satkaka poyagotyawaka wane rixle yokanatanu. Wanepotuko rixna. Wirnawisi, Sawolo ganiklu tsrone yokanyegitoklu.

12

Santyakni ruylajixa Giore; Petro yoshmaakaluru

¹ Waneklu koxa pogirchi Giore kashichijixanna pimrine gapatjetachine yenetyapna. ² Gwa yegwakluni Santyakni yoglolewapi ruylajixya. ³ Retlu Giore waleko rugleretkakna Goteyone, pnute rixa. Petro koxa kashicha. ⁴ Wa jimapro gisekachri myapjetkotgognekakni. Wa kashichinitkalu Petro, yoshmakikowaka rutakjixlu. Gepkoxamkojeptogi solalone yegi samyoklu, rumretyapluna. Ruknoginitka Tsru Giknoglushgogne raluka koshpakletlu yine chinanu.

⁵ Giyagni Petro yoshmakikowaka girukotika. Ga wa gapatjetachine psolmuchkonuko Goyakalu ragjigogneyegitluna.

Yoshmakikowaka koshpakika Petro

⁶ Wa Giore galuka koshpakletinitkalu, walyechno Petro gimkanata gepi solalone ganikajite. Gostutkaluru gepi yowumatsaya. Wa girukowatachine gipyapto ginapleya girukotluna yoshmakikowaka. ⁷ Gitsrukaachitowreru gapoka. Pokamlalu yoshmakikowaka gatajitya. Petrokwanapa ruylaka. Komyeklu. Wane china, “Giyampotu pyotunotanu.”

Rujrukatsamtatka yowumatsa gimyo gajerni.

⁸ Goyakalutowreru wane chinru, “Pushrikapchijitanu. Postutanru pyoshmakjixre.”

Wane rixa. Wane chinru, “Pyoshmamkatanu. Pomkagitanno.”

⁹ Rushpakamta. Romkagitmatkalu. Gi wa rumata wa galikaka rixinri wa Goyakalutowreru wane gixyawaka. Wale kagwaklu kaygawlu reta. ¹⁰ Ruknogamtluna muchinanutpogi girukowatachine, ga wa gepi chininriptogi girukowatachine. Yowuma gipyapto rapokna, maleka gishpakikowaka, pokchi ganikajite. Wa gipyapto gitpukamta walenanuko wanna chinanu. Rushpakamtna. Ruknogamtluna pagapo. Waneklu Goyakalu towreru gitspalamtyatkalu.

¹¹ Rushinikpotutatka Petro. Wane china, “Xawakni numatatkalu galikakni wa Gitsrukaachi yokanatu gitowreru; koshpakapno Gioremyoya, ga wa pejnurukoya Goteyone kagwakanatyatkana.”

Petro ginkakpokowakatlu yoshmakikowaka koshpakikolu

¹² Rumata jematkalu. Mariyapi yatka. Gwa, Marko yokletgiwakatachri ginropji, gixo gapatanyawaka. Ragjigognenatna. ¹³ Maleka gajeru gipyapto ruylaylata Petro.

Tushpakamta sato tserowaklechi, Rote giwokatletachro, tyijnakotinripa. ¹⁴ Tumat yijnakootokanutinikaluro Petro, tumuwlepoga gi tkotupuklu maleka gipygaptote. Seyni gitokogruko tya gasukleta. Tunkaklewata wa Petro maleka gipygaptote tunwatinritka. ¹⁵ Wanna wane chinro, "Pseprolokana." Seyni wala tupnaje ginkakleta wane rixinri.

Giyagni wanna wane china, "Goyakalutowreru, Petro girukotachrini xani."

¹⁶ Seyni Petro gomkagi giylaylagipygaptotleta. Kotpukyegitipinikaluna. Rummyekna. ¹⁷ Seyni yotukamyoyegitna pochke rixinripna. Runkakna gi rixpoko koshpakletlu Gitsrukaachi yoshmakikowakaya. Wane china, "Ginkakanna Santiyako ga wa moletkachine tye pirana."

Rushpakamtatka. Pnuko yatka.

Girukowatachine ganiika Girore yegi

¹⁸ Wa gogi chininitka tsru kegeknanuwlu rixna solalone Petro chinanu klukta giknogyawakatkalu. ¹⁹ Girore gijgapotutlu. Gi wa rukshiklu. Repomsapotutna girukowatachine. Rali gepomsaletinna ruylajixanna.

Girore gipnale

Wanepnute Girore Gote yopikya. Susari ya. Wane rawanata. ²⁰ Ruylakakna Girore wa Tiro gajene ga wa Sito gajeneyma. Seyni pashinikanurunetkani wale yegi yana. Rushinikanutluna Plasto, pogirchi gimkiyawaka girukotachri. Rawashatinripna ragjitna, gi rixanu wa gichijjena gajene waneyna nikanruna pogirchichijneya.

²¹ Rutakgognetka pagogne. Girore gitaklu pogirchimkalu. Pogirchi tuplapijere tuplata, ga wa runkaklewyegitna. ²² Saplewatna yine, "Goyakalu tokanuktani. Gi wa yinerunni."

²³ Waneklu Gitsrukaachitowreru giylatanru Girorni, gi rixanu gi wa Goyakalu rumalwujixa. Tsomi nikanru. Rupnana.

²⁴ Ga wa Gitsrukaachi tokanu tseruwna. Ruxolewna.

Wirnawisi ga wa Sawolo Gerosale satokya

²⁵ Poyagkakinitkaluna kamrurna Gerosale satokyatkana Wirnawisi, Sawolo. Rani-ikoxluna Gwa, Marko yoklegiwakatletachri.

13

Wirnawisi ga wa Sawolo yinuwaka yagapgaleta yokanatkalune chinanna

¹ Gantiyoki gajene gapatjetachinetskalaya wanena tokanchi geneklewatachine ga wa yimaklewatachine. Wirnawisi, ga wa Simo, Nigi giwakatletachri, ga wa Losyo, Surene gajeru, ga wa Manaya tseruwaakaluru Giroreyma, pasreta girukotlewatyachri, ga wa Sawolo. ² Wanna yonogyegitlu Gitsrukaachi, ga wa rogajirewatna. Wane china Giwekikaluru Kpashiri, "Gkotspalatinno Wirnawisi ga wa Sawolo kamrurchi chinanu. Wale chinanu ntomgana."

³ Giyagni rogajirewatna. Ragjigognetna. Wannatseptagi rutakamyotna. Yokanatkakana.

Supro runkalewatyana Wirnawisi, Pawlo

⁴ Giyagni wanna yokanatkalune wa Giwekikaluru Kpashiriya yopikna. Selesi rapokna. Wane yagapgatyana. Supro rapokna. ⁵ Salamina rapokatnakna. Wane runkalewatyana Goyakalu tokanu Goteyone ginkaklewawaklepjkaka. Waneyamnuna Gwa kamrurewye-gitjerna.

⁶ Koprutna psolu kniprekako, Papo rapokinpotukna. Wane retyaluna satu jeji kagonchi, tokanchi geneklewatachri wale potu migje. Goteyni. Wargeso giwakatletachri. ⁷ Sergio Pawlo girukotlewatachrimalu Wargeso. Jeji kgimatkalerni Sergio Pawlo. Wale gepukna Wirnawisi ga wa Sawolo. Raluka yijnakletlu Goyakalu tokanu. ⁸ Gilima kagonchinka gaalixna. Gilimni wa yokaakaluru Wargeso giwaka. Raluka satookakletmaklu girukotlewatachri ma malixinitipa. ⁹ Giyagni Sawolo, walenwa Pawlo, Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanru potu, retpotutlu. ¹⁰ Wane chinru, "Psolpotuyako kyokwirewakleryi, mshinikanutyi. Tsru kamchi wgenyi. Poyagkalewlu gayegixachriyi. ¡Wuya! ¡Pkaspuka yoliwgapkaketanmaklu potukgapolu Gitsrukaachinu! ¹¹ Ga wa xani, Gitsrukaachimyo pixa yegi rapoka. Metashatkatunapyi. Gowukshinina gi petlewatanuna tkachi."

Waneklu rapyegitanakalu yachgapere pixkalutu ga wa mapshagalu. Sajrurunatanatka. Rujgalu kanjiterupa. ¹² Giyagni wa girukotlewatachri wane gixkaluru retinika, ralixa. Ruglajitana Gitsrukaachi tokanuya.

Gantiyoki, Pisirisreta, runkalewatini Pawlo

¹³ Papo rutspegyatkana wanna Pawlo. Perge yana Pampirisreta. Ga wa Gwa gitspalatyana. Gerosale satoka. ¹⁴ Perge yagapgatyana. Rapokluna Gantiyoki, Pisirisreta.

Gapnanutikalurgogne jiglokluna ginkaklewawakapji. Wane tuplatna. ¹⁵ Retyongatka Tokanchi Yokanatkalu ga wa tokanchi geneklewatachine kirukate. Rali getyongaletkolunu yokanrewatna ginkaklewawakapji gitsrukatenene wanna yegi. Wane chinjixkana, “Jejine, wumolene, waneygi nchininipa satu tokanchi yine giykotinripa, ginkaklewatanu.”

¹⁶ Giyagni Pawlo palna. Yotukamyoyegitna pochke rixinripna. Wane china, “Jejine, Gisrayiline, wa Goyakalu pikachine, gyijnakotanu. ¹⁷ Wutsrukateni tsonita nyi Gisrayiline Goyakalute. Pnu gajene rixanatinna Gigitoyu, tsru potu rixkakna. Tsru ruyakle wane koshpakyana. ¹⁸ Gepkoxamkojmole walapupshini Goyakalu gakotlu rixjetyawakna yineru mwiyawakanuya. ¹⁹ Payokgipreneru nikata Goyakalu Kanachijneya. Payinnichijne renekna.

²⁰ “Ruknoginitka gepkoxamkoje pacha pamyomole walapu, renekna gitakyagoklewatachine, Samoyro tokanchi geneklewatachriklupotunanuko. ²¹ Wanepnute pogirchi renekikolupna ragjitna. Goyakalu genekna Sawolo, Susu wgene, jeji Wigamiklopisha, gepkoxamkojmole walapu rawinripa. ²² Konkokolunutka wale. Tawi renekna Goyakalu pogirna rixinripa. Wane china gipgujtaletlu, *Netlu Tawi*, Gesi wgene, *nugleretgajityawaka*. Wale kamrutanru pejnuruko nalukanru.

²³ “Rupiratyawakpotuko waleklopishaneya Goyakalu gipgujewnakaklu Geso, Gisrayiline Gognetakachritka. ²⁴ Ma munkanuwa Geso, Gwa ginkakletlu katlu genshinikanrupirana pejnuruneko Gisrayiline chinanu. ²⁵ Wa poyagkaka kamrurenanumtinitka Gwa, wane china, ‘¿Giru gkagwakyano? Gi wa gitni gkagwakanru, seyni runa satu najxigi. Gi wa gita gimukluni nkoshpirokyaplu yoshmaklejixitsa.’

Gesoya poyagakikolu Goyakalu gipiranru

²⁶ “Jejine, nomolene, Gawraklopishane wgenengi, ga wa gixatskala gwachine. Goyakalu pikachingi, Goyakalu yokanyegitgi gixa tokanchi tye gognewatikalurupirana. ²⁷ Gi rixanu wa Gerosale gwachine ga wa rutsrukatenna gi rumatluna gognewatikalurupirana. Ga wa gi rumatluna wa tokanchi geneklewatachine tokanu pagapanutikalurgognemnu retyongatka. Giyagni poyagakakluna tye tokanchi wa Geso ruklukanuwneyegixxyana. ²⁸ Gi rukshika giklukanuwnaletluna rupninripa, seyni Pilato ragjitna ruylatikolupa. ²⁹ Poyagakakinitkaluna pejnurkakako Walepirana yonatkalu, gagmunashkitaya rawiyatkaluna. Yomlechi rutakluna. ³⁰ Seyni Goyakalu yotunkaklu gipnachinetskalaya. ³¹ Gixgogne retkatnaka rukanikanuneya wa Kalileya kanikini Gerosale. Wannanwa yine yegi rupgujattajene.

³² “Wixa koxa ginkaklewyegitgi Kiglerpotunanu Tokanchi wa gitsrukateni gipratyegitkalurupirana. ³³ Wanepotoku Goyakalu poyagakakatkalu wannaklopishane yegi: wixa yegi yotunkakatkalu Geso. Shikalchi gepi chininri chinyongatyawaka koxa: *Pixni Noturyi. Xawakni nwugenetyi.*

³⁴ “Kapiranalni wa tye: wa gipnachinetskalaya yotunotinri Geso, gi pagogneko gipagikowaka satokinripatka. Wane china: *Nenekangi kpashirkaka gaponshinikanutkaluru Tawinu.*

³⁵ “Giyagkoxni wane china satu shikalchiya: *Gi puchi gijpagletanru Pixa Wgene kpashiri.*

³⁶ “Gi rixanu Tawi galikakni gigogne gajene gipxaka. Rali gipxakletnitkana, rapnanutkatka. Rutsrukateni yegi rutaaka. Rujpaganatka. ³⁷ Ga wa Wale Goyakalu yotunkakanru gi gijpaga.

³⁸ “Giyagni jejine, nomolene, gimatanru runkakletka gixa chinanu kaspuka mukochiretikolu Waleya. ³⁹ Moysi Tokanu Yokanatkalu ruwa gi gimkata ptowruyako muklukanuwnaakakone gixletna yine, ga wa Gesoya ptowruyako muklukanuwnaakonetka rixinritkana pejnuruneko galixachine. ⁴⁰ Giyagni getinwa ma munyegitinitipgi wa tokanchi geneklewatachine chinyawaka:

⁴¹ *Getanu kgeyikaklerune.*

Giglajitanu. Gisuptaganuna.

Gi rixanu kamrurchi nkamrutanu

gixagognekl.

Kamrurchi satumka ginkakpokowakatangi gi galixanru.”

Gixo Goteyone ga wa Goteyo gitaknachinwa gomkagitlu Pawlo

⁴² Goteyone ginkaklewawaklepji rushpakinitkana Pawlo ga wa Wirnawisi, payine gagjitna tujra gapnanutikalurgogne runkaklewyegitikolupna tyepirana. ⁴³ Rungakatkana gapatachine. Gixolune Goteyone ga wa Goteyone gitaknachinwa kyonogiklerune, Pawlo romkagitna ga wa Wirnawisi. Pawlo ga wa Wirnawisi giynumsatna. Rushinikanutkana Goyakalu yegi rawinripna Wale gimutyapna.

Wirnawisi ga wa Pawlo yayegitatkana payineko

⁴⁴ Giyagni rapokinitka gapnanutikalurgogne psolu pokchi gajenenshinikanuko gapat-jeta yijnakotyapluna Goyakalu tokanu. ⁴⁵ Ga wa Goteyone getna gixolune yine. Ranxapopotutna. Giyagni Pawlo ginkaklewle yoptopiratna mupashiregone.

⁴⁶ Giyagni Pawlo ga wa Wirnawisi pgujetanuwaka china ginkakletna. Wane chinna, “Gixa muchinanu gapka wumkata ginkakleta Goyakalu tokanu. Seyni gi rixanu gixa giknoklu, ga wa gitakyagoknawa ga wa gimuknuni gyoptotalu giwekinri mnikawnakatu, xanipatka pnuko gayanutka payine yegi. ⁴⁷ Gi rixanu wane rixa yokanretwu Gitsrukaachi: *Nutakyi payine pokamatyegitachripyi Gognewatikaluru chinanu pixinripa yoptukyawakpotumanuko chiji.*”

Pawlo, Wirnawisi Gantiyoki giknokikalurune

⁴⁸ Payine yijnakotinri tyepirana, rumuwatna. Rumlwutluna Gitsrukaachi tokanu. Ralixna pejnuruneko wa gitaakalune waneyapna ruwekinrina gike rixiniko mnikawnakatupa. ⁴⁹ Wa Gitsrukaachi tokanu psoluko walesretaya raniika. ⁵⁰ Ga wa Goteyone yokshatna suxone kyongiklerone wannapotune, ga wa tsrukakalune pokchi gajene. Pawlo, Wirnawisi chinanu kojwawakchi gixkaaka. Ruknookana wanechijneya. ⁵¹ Giyagni wa wanna ruplokjiximtna gistapjixnapagi wannayegiya. Gikonyo yatkana. ⁵² Giyagni Gitsrukaachi yimaklene gimuwatachine potu ga wa Giwekikaluru Kpashiri gwagajitanune potu rixna.

14*Gikonyo rawanatinrina Pawlo, Wirnawisi*

¹ Wane gixlutkani Gikonyo yana. Pawlo, Wirnawisi jigloklu Goteyone ginkaklewawaklepji. Wane rixa ginkaklewletna wa gixolune yine galixatka, Goteyone ga wa Kriyokone koxa. ² Ga wa Goteyone malixkane komyekanshinikanutna yine. Yokshatkana moletkakachine chinanu. ³ Giyagni gi gepikgogne wane rawna. Pgujetanuwaka china ginkakletna Gitsrukaachi chinanu. Wale gipgujtajetlu tokanchi Gitsrukaachi gimutlewleyapirana. Renekna getkalurkaka, koglajrukaka. Wannamyoya wane rixika. ⁴ Seyni gixolune pokchi gajene kotspalanshinikankaka: pimrine Goteyoneyma, pimrine yokanatkaluneyma. ⁵ Payine giptekyegimtmakna ga wa Goteyone koxa, rutsrukateneymananukna. Yenetikolupmakna ga wa sotlujetikolupmakna. ⁶ Wanna gimata. Rasukna. Listra, Terwe yana, pokchikaka Likayonisretaya ga wa sajrukyawaka chiji. ⁷ Wane runkakletyaluna Kiglerpotunanu Tokanchi.

Goyakalune kagwakikna Pawlo, Wirnawisi

⁸ Listra gajeru jeji muglejixitu tuplanata, myankatu rushpakinyakawa. Pagogne myanjejetkatu. ⁹ Wale yijnaka yanumsaletlu Pawlo. Pawlo yopukgapotutlu. Retlu ralixinri rutuukakikolupa. ¹⁰ Muchkowitzokanuta. Wane china, “Palnanu. Potuktunwalepyi.” Ruptekapa. Yanamtatka.

¹¹ Giyagni yine getinri wa Pawlo kamrutanru, saplewatna. Likayoni gajene tokanu wane chinna, “Goyakalune, jejine pixkalune wixa yegi gijrukachine.”

¹² Giyagni Gopite chinruna Wirnawisi, ga wa Pawlo Merkoryo chinruna, gi rixanu walenwa tokanchi ginkakletjepotuta. ¹³ Giyagni Gopite sasertotete pokchi ginaple gwachri, gipgyaptokaka ranikna wakane jejine ga wa giglegwutkaluru. Raluka genekashletlu giylatkaluru yineyma.

¹⁴ Wanna yokanatkalune Pawlo, Wirnawisi yijnakotinitkalu suskakamkatna. Rakaxikamtna. Yine ganikajite rapokna. Saplewatna. ¹⁵ Wane chinna, “Jejine, zklu chinanu wane gixa? Yinkoxwu wixa. Gixa pixka geta salewnaletachinwu. Kiglerpotunanu Tokanchi wunkakleta gkashrijetikolupa tyekaka gike gaprimigjeya. Goyakalu giwekachrinunepgi. Tengogne kamrutachri, ga wa chiji, ga wa tsru wenu, ga wa ptowrunanuka wanerutu kamrutachri. ¹⁶ Giknogachri gwashlukakatka Wale getashatna payinemnunanuka wannako gigapo yapinripna. ¹⁷ Seyni koxa gi wa mupgujatkotu retashyegitnawa. Seyni kigleru kamruta. Teno giyakatyachri gina renekgi, ga wa jiralupapko. Poyampotutyawaka renekgi gnikjetanruya, ga wa gimuwleya.” ¹⁸ Wane chinikopshinna kyapreru rumkata gituukakletna yine ma menekashatikotupna giylatkalurupmaka.

Listra sotlujetika Pawlo

¹⁹ Rapokna Gantiyoki ga wa Gikonyo giyakatyachine Goteyone. Rushinikanutkana gixolune. Sotlujetluna Pawlo. Gipnachri kagwakyaluna. Pokchi kotlolomtyatkaluna.

Maleka rutakluna. ²⁰ Wa Gitsrukaachi yimaklene sajruklu. Yotunota. Pokchi satokatnaka. Waleprika Terwe yatkana Wirnawisiyima.

²¹ Wane pokchi Kiglerpotunanu Tokanchi wanna ginkakletya. Gixo yimaklene rixkakna. Listra satokatkana, ga wa Gikonyo, ga wa Gantiyoki. ²² Muchkotanshinikanutkana Gitsrukaachi yimaklene. Ruykotkana romkaga galixletinripna. Ruykotkana wa gixo salewakchiyima wumkata jiglokletyaplu Goyakalu pogirewatyawaka. ²³ Satkaka gapatjetikwaka rutaakana tsrune. Ragjigognetna gogajirewatachine. Gitsrukaachi raponshinikanutna wanna chinanu, wa raliخانrutkana.

Suri satokyana; Gantiyoki yana

²⁴ Pisiri yapa koprurementna. Pampiri Pokchi rapokna. ²⁵ Perge runkakletyaluna tokanchi. Gatali yopikna.

²⁶ Wane rutspegyana. Gantiyoki rapokna, wa Goyakalu gimutlewie rumaponshinikanutikowakna kamrurchi chinanu, wa poyagkakapanrutkana. ²⁷ Rapokinitkana, wanna gapatjixna gapatjetachine. Runkaklewatna gi pejnunanukta Goyakalu gikamrurewatyawaknapirana, ga wa Goyakalu kotpukyegitna payine galixlu gipgyaptote. ²⁸ Gi gepikgogne wane rawna Gitsrukaachi yimakleneyma Pawlo ga wa Wirnawisi.

15

Gepomsakaklu wa sajruka gistaklewupiranaya

¹ Wa pimrine Goteya giyakatyachine ginkakna moletkakachine. Wane chinna, “Gma sajruka gistakletkonu wa Moysisi gixjixlewatyawaka, gi ginkata gognetkaakotanu.”

² Giyagni waneru tsru gigjekaklu, gepomsakaklu Pawloyima ga wa Wirnawisi wanna chinanu. Rutaakana Pawlo ga wa Wirnawisi Gerosale kanikinripna, pimrine wannayma, wa yokanatkalu ga wa tsrune yegi tye gepomsakaklu chinanu. ³ Giyagni wanna gipxaletamtka gapatjetachineya. Winisi yapa koprurementna ga wa Samari. Runkaklewananumtna payine kashrijetikolupirana. Tsrus gimjiklu rixkakna moletkakachine. ⁴ Gerosale rapokinitkana, yoportkana gapatjetachineya ga wa yokanatkalu neya, ga wa tsruneya. Runkaklewatna gi pejnunanukta Goyakalu gikamrurewatyawaknapirana.

⁵ Giyagni tunwatna pimrine Gwariseyone mkoje galixachinetka. Wane chinna, “Rumkata sajruka gistaakotkana. Rumkata kamrurjixkotkana Moysisi Tokanu Yokanatkalu.”

Gapatyawaka Gerosaleya

⁶ Yokanatkalu gapatjeta ga wa tsrune rumatyapluna wa tye pirana. ⁷ Tsrus gepomsakaklu wane chininitka, palna Petro. Wane chinna, “Jejine, nomolene, gixa gimatlu wa muchikawako Goyakalu tsomitno gita tokanuya wa payine yijnakotyaplu Kiglerpotunanu Tokanchi, raliخانripna. ⁸ Goyakalu gaschi gimatachri gipgujatna, wa wane rixa genekletna Giwekikaluru Kpashiri wixako pixka. ⁹ Psoipotuyako pixkakakanwu rixa getletwu wixa, wanna. Powratgajitna raliخانeyna. ¹⁰ Giyagni wa xani zklulu chinanu gyantaletlu Goyakalu, Gitsrukaachi yimaklene gogo gitakyawaklu gitjipije? Gi wa wutsrukatenniko ginkata ganikletlu, gi wixako. ¹¹ Seyni walixlu Gitsrukaachi Geso gimutlewieya wognetkaaka wannako pixka.”

Santiyako gigitanru

¹² Giyagni pejnuruneko gixolune gichkeka. Yijnakotluna Wirnawisi ga wa Pawlo runkaklewatinna gi pejnunanukta tsru getkalurkaka ga wa koglajrukaka Goyakalu wane gixkakyawakna payinetskalaya.

¹³ Wa ruchkekinitkana wanna, Santiyako gigita. Wane china, ¹⁴ “Nomolene, gyijnakotanno. Simo ginkakletlu gikta rixpokotlu Goyakalu. Muchinanu salwayegitna payine, wa wannayegiya yoportyapna rayinerutenepa. ¹⁵ Waneko pixka chintokanutna tokanchi geneklewatachine, yonchi chinyawaka:

¹⁶ *Wanepnute nsatokanutnaka.*

*Nugletanutnaklu Tawnipji,
wa yawnachrinatka.*

*Nugletanutnaklu gimtutewnachritka.
Ntunotakanutnaklu.*

¹⁷ *Wa gixetachine yine gijgiyaplu Gitsrukaachi,
ga wa pejnuruneko payinemnunauka,
ngiwakaya chinkalune.*

*Wane china Gitsrukaachi
tyekaka pejnuruko kamrutachri.*

¹⁸ Muchichyawakpotunanutko rumatkatkalu Goyakalu tyekakapirana.

¹⁹ “Giyagni gita gitakyawaka mkojwaakonepni payine kashrijetkalune Goyakalunune rixinripna. ²⁰ Seyni yonyegitkalunepni rutspalatyapluna puchotlewatachri yagluchishaya, ga wa gapoklewluya, wa saprinorurusha, ga wa granchiya. ²¹ Gi rixanu muchikawa potu gwashluyakawa Moysisi waneya runkakletjene papokchikaka ginkaklewawakapjikakaya. Wane retyongapiranatika pagapnanutikalurgognemnu.”

Yokanatkalune kirukate

²² Giyagni kigle getle rixluna yokanatkalune, ga wa tsrunne, ga wa pejnuruneko gapatjeta-chine tsoमितिकोलुपना pimrine jejine wannayegiruneko, Gantiyoki yokanatikolupna Pawlo Wirnawisiyama, wa Gota, wa Warsawa yokletgiwakatachri, ga wa Sura girukotlewatachine jejine moletkakachinyegiya. ²³ Kigle getle rixluna yonatkaluropa kiruka wanna ganikan-ropa. Wane chinachropa:

“Wixa yokanatkalunwu ga wa tsrunwu, ga wa wumolene galukgiwakatgi, wumolengi, Gantiyoki gwachine, ga wa Suri gwachine, ga wa Surisya gwachine.

²⁴ Gi rixanu wiyinjanyegitlu pimrine wixa yegi giyakatyachine kojwakgi tokanchiya. Rumtukanshinikanutgina. Gi wa wanna wyokanata. ²⁵ Panshinikanurunwu wixanatinine kigle getle wixlu wtsomitkapna jejine ga wa wyokanatyapna gixa yegi: walukanene Wirnawisi ga wa Pawloyama. ²⁶ Giyagni wutakna jejine genekgiwekletachinemka Wut-srukate Geso Kristo giwaka chinanu. ²⁷ Giyagni wyokanata Gota ga wa Sura. Waneko pixka china ginkakletangina. ²⁸ Kigle getle rixlu Giwekikaluru Kpashiri ga wa wixa koxa gi satuna kamrurchi gitakyegitko wanepnute. Tyekakapjetkani gimkata kamrutkaluru: ²⁹ Gitspalatinri wa yagluchisha geneekalurkaka, ga wa granchi, ga wa saprinorurusha, ga wa gapoklewlu. Wale pejnunanukaya gkamrutini, kigleru gkamruta.

Seyoka.”

Gantiyoki gajene geneeka kiruka

³⁰ Giyagni wanna yokanatkalune yopikna. Gantiyoki rapokna. Wanna gapatkakna gixolune. Kiruka yonatkaluoro reneekana. ³¹ Retyongatinitikalona rumuwatna giykololu chinanu. ³² Gota koxa ga wa Sura tokanchi geneklewatachinkoxna wanna. Giyagni ruykolewatna gi gepika tokanchiya moletkakachine yegi. Muchkotanshinikanutkana. ³³ Pshinitsonu wane rawamtna. Yokanatkana moletkakachineya kiglenshinikanurune, yokanatiyenna yegi yinripna. ³⁴ Seyni wa Sura kigle getle rixlu rutukinripa wane. Gotapje yatka. ³⁵ Pawlo ga wa Wirnawisi Gantiyoki rawanatna. Gitsrukaachi tokanu runkakletna. Kiglerpotunanu Tokanchi runkakletna pimrine gixoluneyma.

Gepi kata chininri yagapgatna

³⁶ Pagognetnaki Pawlo wane chinru Wirnawisi, “Wsatokanutnaka wsalwayegityapna moletkakachine papokchimnunanuka wa Gitsrukaachi tokanu wunkakletanatyawaka, gi pixkaktana.”

³⁷ Wirnawisi galuka ganikletmaklu Gwa, Marko yokletgiwakatachri. ³⁸ Seyni Pawlo gi kigle getle rixlu ranikikolupa wannayma rixinripa gi rixanu wa Pampiri Marko gitspalamtyana; kamrurchi yegi myakatutka wannayma. ³⁹ Jigeekakna. Wane rixle-nanukna rutspalkakyana. Wirnawisi ganikatkalu Marko. Koprugatna. Supro yana. ⁴⁰ Ga wa Pawlo Sura tsoमितatka. Yatka. Gitsrukaachi gimutlewleya rumaponshinikanyegitkana moletkakachineya. ⁴¹ Suri ga wa Surisya yapananumtna. Muchkotanshinika-nunanumtkana gapatjetachinkaka.

16

Timotiyo gimotsatna Pawlo ga wa Sura

¹ Terwe rapoka Pawlo. Wanepnute Listra. Wane rawa satu Gitsrukaachi yimakleru Timotiyo giwaktatetachri, galixachro Goteyo suxo wgene. Ga wa ruru Kriykoni. ² Listra ga wa Gikonyo gajene moletkakachine kiglepiranyegiru chinanruna. ³ Walemka Pawlo galuka waleyma chininripa. Raniklu. Sajruka gistakletlu Goteyone chinanu wane pokchikaka gajene, gi rixanu pejnuruneko gimatlu Kriykoni wa ruru. ⁴ Papokchimnu yapananumtna. Renekanumtkana rumretyapluna tokanchi poyagkaakalurupa wa yokanatkalune ga wa tsrunne gitakanru Gerosale gwachine chinanu. ⁵ Giyagni wa gapatjetachinkaka muchkotanshinikanutkana ralixleya. Pagognemnununanuka ruxolewnananumtna.

Masetone gajeru gipgujewnayegita kaygawleya

⁶ Prigi sreta koprutna. Wanepnute Kalatasreta. Giwekikaluru Kpashiri gijretna Gasya ma munkaklewatinipna tokanchi. ⁷ Misi rapokatnakna. Witinimka yana. Giwekikaluru Gesonu gi gichichna. ⁸ Giyagni ruknogamtluna Misi. Yopikna. Trowa rapokna. ⁹ Goyechno Pawlo getlu kayigawlu. Satu jeji Masetoni gajeru tunwastsitlu. Ragjitlu. Wane chinru, “Pkoprutganu. Masetoni punanu. Pupxakapanunwu.” ¹⁰ Wa retinitkalu kaygawlu

waneklu wupruka Masetoni gayinripa. Wale wumatyatkalu Goyakalu tomgawu Kiglerpotunanu Tokanchi wunkaklewyegityapna.

Wilipo Pokchi terotewanshinikanutika Litya

¹¹ Trowa wutspegyatka. Potuklega gaya. Samotrasede wapoka. Waleprikogone Neyapoli wapokatnaka. ¹² Waneya Wilipo wapoka. Walenwa tsru potu pokchi Masetonisretaya. Walenwa pnu giyakatyachine gwiyawaka. Wale pokchi gawanata gi pejnugognekta.

¹³ Pagogne gapnanutikalurgogne pokchi gayiyatka gipgyaptoteya. Gonusti gayiya wa ragjigognejetyawakna. Wane wtuplata. Wuynumtana suxone wa gapatachine. ¹⁴ Wanenanro sato suxo Litya giwakatletachro, Tiyatira Pokchi mkachri pakni yoshmookaluru pixkalutu gishanretjetachro. Goyakalu yonyogegitachro. Tyijnakota. Gitsrukaachi kotpukanshinikanutlo wala, tyijnakpotutyaplu Pawlo chinyawaka. ¹⁵ Wala katka ga wa tomolene. Rali katkoklunutkana, tagjitwu. Wane china, “Gitakyagokinno wa Gitsrukaachi nalixinri, gjiglokapjitanno. Wane gwanu.” Chipetpotutwu.

Makloji wa kamchi kagonchitinri waneyaluto

¹⁶ Wane rixatka. Gagjigognetikwaka gayamtini, tyoptotapwu sato makloji wayegrechro. Waneylo kamchi kagonchiwatinri. Gixo tkanashkatanru twayegitna twayegitanune tkagonchitinri. ¹⁷ Tomkagimtwu Pawlo ga wa wixa. Wane china saplenanumta, “Nyi jejine Goyakalu teno potu Gajeru wayegrenni. Wanna ginkaklewyegitgi gognawatikalurgapopirana.”

¹⁸ Gi gepikogone wane tixjeta. Seyni gi rugleretlu Pawlo. Ruprotaka. Wane chinru kamchi, “Geso Kristo giwaka nyokanatyayi, pushpakanutka walaya.”

Wanekluyakawa rushpakamtatka.

Yoshmakikowaka gitaakalune

¹⁹ Retinitkana twayegitanune wa maleshatkalu kagwakanshinikanutanruna kanashkatinripna, kashichanatkalu Pawlo ga wa Sura. Kosemtkanatkana. Tsrukakalune gapatjetyawaka raniikana. ²⁰ Girukotlewatachine yegi rutaakoklunutkana. Twayegitanune wane china, “Nyi jejine Goteyoneko. Tsru kojwaklu rixpokchitwuna. ²¹ Runkakletluna gixjetikowaakaka ginanshichkalurni wyijnakotyaplu, wkamrutuyaplu gi rixanu Romanonwu wixa.”

²² Gixolune giptekyegimtna. Girukotlewatachine suskamkatna. Gagaje kochipjexixikna. ²³ Rali gipgoletkoklunutkana yoshmakikwaka yoshmaakana. Kyoshmaklewakleru yokanatka rumretpotutyapna. ²⁴ Wane rixa towutkota, gitokpotugruko yoshmakna. Yoshmakjixitkana.

Kyoshmaklewakleru Wilipo gajeru gerotewanshinikanutka

²⁵ Ganikajyechno ragjigognetna Pawlo ga wa Sura. Goyakalu gimawutikolu shikaletna. Wa gostutkalune yijnakotna. ²⁶ Walgnapunanu waneru tsru giyolikchijru. Wane rixlunanuko wa yoshmakwakapjistsigi gimemyeta. Wanekluyakawa pejnuru gipgyaptoteko gitpukamta. Pejnuruneko gitkokgosturemtatka. ²⁷ Giyagni ruyoka yoshmaklewakleru. Retlu yoshmakwaka gipgyaptoteka rutpuukanatata. Koshpaklu yoglowlowapi. Ruylatinmakatkawa. Kagwaka gasukletatkana gostutkalune. ²⁸ Seyni Pawlo tsru saple rixnawa. Wane china, “Gi wa pumtukinwa, gi rixanu pejnurunekwu gewi.”

²⁹ Giyagni katalo ragjita. Rakaxikamta. Jiglokaagrukoma. Gitatatachri chiji rapokamta Pawlojixistsi ga wa Sura. ³⁰ Maleka koshpakatkana. Wane chinna, “Tsrune, ¿klu numkata kamrureta nognetkakikolupa?”

³¹ Wanna wane chinru, “Palixanru Gitsrukaachi Geso Kristo. Waneklu pognetkaako pixa ga wa pupji gajene.”

³² Runkakluna Gitsrukaachi tokanu, ga wa pejnuruneko gipji gajene. ³³ Wanekluyakawa waleyechnoko ranikna. Rerkatkana wa rupgotikolna. Waneklu katkatka wale ga wa pejnuruneko walenune. ³⁴ Gipji ranikatkana. Ralpokotlu nikikwaka. Rumuwata gi rixanu pejnuruneko gipji gajeneymananuko ralixatkalu Goyakalu.

Girukotlewatachine koshpakna Pawlo, Sura

³⁵ Gogi chininitka girukotlewatachine yokanatna kashrewaklerune. Wane chinna, “Pkaspukanna wa nyi jejine.”

³⁶ Kyoshmaklewakleru ginkakatkalu Pawlo tye tokanchi. Wane china, “Wa girukotlewatachine yokanrewata gkaspukikolpatka gixa. Giyagni wa xani gyanutka. Kiglenshinikanurunemnupgi.”

³⁷ Giyagni Pawlo wane chinna, “Kochipjetwuna pejnuruneko getanu, muklukanuw-nakanwu. Jejine Romanonekwu; yoshmakikwaka yoshmakwuna. ¿Ga wa xanimkalge ruknokanwuna giyogimatkalunwu? ¡Gike wixiniko! Seyni runanna wannako. Koshpakapanwuna.”

³⁸ Kashrewaklerune ginkakapna girukotlewatachine tye tokanchi. Pikanna wa yijnakot-
inrina Romanone rixinrina. ³⁹ Runna. Rumnanuukana. Koshpaakatkana. Ragitkana
wa pokchiya yinripna. ⁴⁰ Giyagni yoshmakikwaka rushpakamtyatkana. Lityapji jiglokna.
Retatkana moletkakachine. Rumnanuukatkana. Wane yiyatkana.

17

Sejrewnananumtna Tesalonika gajene

¹ Gampipoli yapamtna, ga wa Gapoloni. Tesalonika rapokna. Wane rawa Goteyone
ginkaklewawaklepji. ² Pawlo gixjetyawaka jiglokyegitna. Mapa kata gapnanutikalur-
gogne wale gynumsatna Tokanchi Yonatkalurupiranaya. ³ Rekakgitna rumkata salew-
naletinri Kristo. Rumkata gipnachinetskalaya yotunretinri. Wane china, “Geso wa
nunkakletyegityagi Walenwa Kristo.”

⁴ Pimrine wanna galixa. Pawlo, Surayma jiglokna. Wa Kriycone kyonogyegiklerune, gi
gepikna wanna. Ga wa suxone wanna potu gixolune.

⁵ Giyagni Goteyone wa malixaklene ganxata. Rawapkana pimrine jejine
yaglotashatachine muglene. Potowurkaakana gixolune. Sejrewnananumtna pokchiya.
Ruptekyegimtluna Gasopji. Koshpaakomkana Pawlo, Sura yinyegiya. ⁶ Gi wa rukshii kana.
Gasni kostapna, ga wa pimrine moletkakachine koxa. Pokchi girukotlewatachine yegi
raniikana.

Wane china sapletna, “Nyi psolchijne gajeneko komyekanshinikanutachine gewi koxa
runna. ⁷ Gaso yoptotatkana. Susa yokanrekaka mpoyagkaakane wanna Pawlo pejn-
runeko. Wane chinna wanegimlu satu pogirchi Geso.”

⁸ Kojwakanshinikanutkana yine ga wa pokchi girukotlewatyachine, tyepirana yijnakot-
inrina. ⁹ Yoptomtlona sroschi satkapinripa Gaso ga wa pimrine koxa. Kaspuukatkana.

¹⁰ Waneklu moletkakachine yokanatkana Pawlo ga wa Sura goyecho, Were yinripna.
Wane rapokinitkana, Goteyone ginkaklewawaklepji jiglokna.

Were Pokchina Pawlo, Sura

¹¹ Tesalonika gajene pnute kshinikanna wanna Were gajene, gi rixanu yijnakotluna
tokanchi psolgalukleyako. Pagognemnunanuka retjetluna yonchi wa galikaklege
tyekakapirana. ¹² Giyagni wanna gixo galixa Kriyko suxone wanna potune, ga wa
jejine gixolune.

¹³ Giyagni Tesalonika gajene Goteyone gimatinitka Were koxa runkakletikatka Goyakalu
tokanu Pawlo chinanu. Wane yana. Komyekanshinikanutkana gixolune yine. Kojwakans-
shinikanutkana. ¹⁴ Giyagni waneklu wa moletkakachine yokanatkalu Pawlo. Tsru
wenusreta yinripa. Ga wa Sura ga wa Timotiyo waneko gituka. ¹⁵ Wa Pawlo ganikjene
Gatenpotuko ranikluna. Wanna ganiklu Pawlo tokanu giyampotu runinripna Sura ga wa
Timotiyo. Yatkana.

Gatena rawanatini Pawlo

¹⁶ Kagwakinikopshinna Pawlo Gatenaya jgekanshinikanutka wa pokchi retinri gi
gepiklu yagluchisha. ¹⁷ Giyagni ginkaklewawakapijiya ruynumsatna Goteyone ga wa kyon-
ogyegiklerune. Pagognemnunanuka giputuya ruynumsatna yoptotanunkaka. ¹⁸ Pimrine
galuka gimatletachine Gepikoreyone mkoje gajene ga wa Gestoyko mkoje gajene yoptopi-
ratluna. Ga wa pimrine wane china, “¿Klu raluka chinreta tye kyanumsakleru?”

Pimrine wane china, “Kginkaklewaklergetkoni pnuko gixachine goyakalunepirana.” Gi
rixanu Gesopirana ga wa gipnachine yotunrepirana runkakletyegitna.

¹⁹ Kashichanruna. Gareyo Magkate ranikluna. Wane china, “¿Gi ge wumkata gi-
matletlu tye gerotu ginkaklewlu, wa pixa ginkakletanru?” ²⁰ Gi rixanu pnuko gixpi-
ranatachri punkakwu. Giyagni waluka gimatletlu klupiranni wa tye.” ²¹ Pejnuruneko
Gatena gajene ga wa pnu gajene, walepiranapje ruknokakognetyana, wane rixinrina
yijnakotinrina gerotupirana.

Gareyo Magkate runkalewatya Pawlo

²² Gareyo Magkate ganikajite tunwata Pawlo. Wane china, “Jejine, Gatena gajene,
psoluyako netgi yonogyegjeshpotutachingi. ²³ Gi rixanu wa nuknogamtini, netlu gyono-
gyegjetanrukaka. Netkoxlu satu genekashatikwakakwa, wane china yongatyawaka:
Goyakalu Mumatkotu Chinanu.

“Giyagni wa Wale wa gixa yonogyegitanru gma mumatanutuko, Wale nunkakletyegit-
angi.

²⁴ “Tye psolchijneko ga wa ptowrunanuka tyechijne gajeru kamrutachri Goyakalu,
wa tengogne, tyechijne Gitsrukate rixinri, gi wa myochi kamrutikaluru kpushiwakapiji

rawa. ²⁵ Gi wa yinemyo gipxakikaluru pagixanu magatyachri pixkalutu. Gi rixanu Wale pejnuruneko geneka giwekleta, ga wa runnipgyatinrina, ga wa pejnurkakako.

²⁶ “Pagragapje kamrutyana panermnunanuka psolchijnemtako rawinripna. Wale gityakigitna rushingognetyawakapna, ga wa yoptukyawaka rawyawakapna. ²⁷ Wa rugiyapluna Goyakalu, wa kamrumrunshinikanutkamkaluna rukshikanmakluna. Gimka gowuklu wa satkaka wixa yegi. ²⁸ Gi rixanu Wale wuwekya, ga wa Wale wuyoljetya, ga wa Wale gawya. Wa pimrine kiglerupirana kamrutachine gixanune chinyawaka:

Gi rixanu Wale gishpakyachinkoxwu.

²⁹ “Giyagni Goyakalu gishpakyachinwu wixinri, gi wumkata kori pixkalutu kagwakletyalu Goyakalu, gi wa sroschi pixkalutuko, gi wa sotlu pixkalutuko, gi wa yaglu kamrutikolu gimatkalewluya, yinerushinikannuya. ³⁰ Giyagni mumatkonchiklushmananu, retashlewata Goyakalu. Ga wa xani yokanatna pejnurunekonera pachijnemnunanuka gajene renshinikanutinripna. ³¹ Gi rixanu pagogne rutaka wanepotuko rutakyagokyapna psolchijne gajeneko tye jejia Wale gitakanru. Renekna pejnuruneko ralixinripna gi rixanu gipnachinetskalaya yotunkaklu.”

Pimrine Gatena gajene galixlewata

³² Giyagni wa yijnakotinrina wa gipnachine yotunrepirana, pimrine gixpiranawata. Pimrine wane china, “Wumepe yijnakletanutnakyi tyeperana.”

³³ Giyagni Pawlo wanna ganikajite rushpakamtyatka. ³⁴ Pimrine jejine galixa. Rupxaletluna. Wannaymakoxlu Tyonisyo, Gareyo Magkate gajeru, ga wa sato suxo Tamari giwakatletachro, ga wa pimrine wannayma koxa.

18

Korinto yinuwaka kamrurawletya Pawlo

¹ Wanepnute Gatena yiyatka Pawlo. Korinto rapoka. ² Wane retyalu satu Goteyo, Gakila giwakatletachri, Ponto gajeru, ga wa ganunro Presura. Gi gowukshini Gitalya giyakatyachri. Gi rixanu Klawtyo towuwata wa pejnuruneko Goteyone Roma gishpak-inripa. Pawlo yayegitna. ³ Wannapji rawa gi rixanu waleko kamrurchi koxa kamrujeta wale. Kamrurawata. Gi rixanu mkachripji kamrutachinni. ⁴ Ruynumsalewjeta pejnuruko gapnanutlurgogne ginkaklewwakapjia. Rushinikanutna Goteyone ga wa Kriykone.

Gixolune Korintyone galixlewata. Katkatkana

⁵ Wa Masetoni ruyakatinitkana Sura ga wa Timotiyo, Pawlo gimupruklu tokanchi. Goteyoneyegiya rupgujatlu wa Gesni wa Kristo. ⁶ Raalixmakluna. Mupashiregnuchi chinna. Pawlo giplokamakaluta. Wane chinna, “Gixako chinanupni gamga giwekletanuna. Powrano gita. Xaniyakawa payine yegi nyanutka.”

⁷ Wane yiyatka. Gosto giwakatletachri jiglokapjitatka. Goyakalu yonogyegitachri. Ginkaklewwakapjisti rawapjita. ⁸ Krispo wa ginkaklewwakapji gitsrukate galixlu Gitsrukaachi, pejnuruneko gipji gajeneymananuko. Ga wa gixo Korintyo gajene yijnakotlu. Ralixluna. Katkatkana.

⁹ Giyagni Gitsrukaachi wane chinru goyechno Pawlo kaygawleya, “Gi pikanu. Seyni punkaklewatanu. Gi wa pochkepyi. ¹⁰ Gi rixanu pixaymano. Gike giptekyegitanyi wa rumtukyapyi. Gi rixanu gi gepikayno yineru tye pokchi.”

¹¹ Satu walapu wanepnute patsrujire ksuru wane rawa. Goyakalu tokanu runkakna.

Kalyo yegi tunwata Pawlo

¹² Kalyo walenwa Gakayi girukotlewatyachri rixini Goteyone pashinikanurunni kamnixluna Pawlo. Gitaka yagoklewwakapjita ranikluna. ¹³ Wane chinna, “Tye gishinikanutna yine yonogyegityapluna Goyakalu, Tokanchi Yokanatkalu rinanshichyawaka.”

¹⁴ Yanumatkastsini Pawlo, Kalyo wane chinna Goteyone, “Satu mpoyagkaakatunka ga wa yokwirumka mugletu rixinri, numkata yijnakletanmakgi, Goteyone. ¹⁵ Wa gepom-sakaklusha chinini tokanchipirana, ga wa giwackhipirana, ga wa Gyokanyegitikolu Tokanchipirana, getanru gixa. Gi rixanu gi naluklu gitaka yagoklewatachri nixinri tyekakapirana.”

¹⁶ Gitaka yagokjetikwakaya wane rakaxrijetyana. ¹⁷ Pejnuruneko Kriykone kashichlu Sostene wa ginkaklewwakapji gitsrukate. Gitaka yagokjetikowakaya ginaple ruylakyanruna. Ga wa Kalyo gike rixlu tyekaka.

Rutspegatka Pawlo Suri yinripa

¹⁸ Wanepnute Pawlo gixgogne wane rawinitka, rungatkana moletkakachine. Rutspegatka. Suri ya, ga wa Presura ga wa Gakila. Senkre Pokchi jiwjitika, gi rixanu waneylu wa

Pawlo Goyakalu rupiratinri. ¹⁹ Gigwiso rapoka. Wane ruknokna Pawlo. Wale ginkakle-wawakapji jigloka. Ruynumsatna Goteyone. ²⁰ Wanna gagjitu wannayma rutukinripachi gowukshiniyaka. Seyni gi rugita. ²¹ Rungagonukna. Wane china, “Goyakalu galukiniplu nsatokyegitanutnakgi.” Gigwiso yiyatka.

Mapa chininri Pawlo yagapgale

²² Susari yinitka. Kanika. Ralkapna gapatjetachine. Gantiyoki ya.

²³ Rali wane gwaletinitka ralimta. Kalatasreta ga wa Prigisreta kopruta. Papokchim-nunanuka rapokananumta. Muchkotanshinikanunanumtina pejnuruneko Gitsrukaachi yimaklene.

Gigwiso runkalewatya Gapolo

²⁴ Giyagni satu Goteyo Gigwiso gapoka, Gapolo giwakatletachri, Galegantri giyakaty-achri, jeji gimata yanumsatachri potu, ginkatachri potu Tokanchi Yonatkalurupirana. ²⁵ Runkakpokowakatluna Gitsrukaachgapopirana. Muchkopiranawatachri ginshinikanuya. Runkaklewata ga wa yimaklewopotuta Gitsrukaachipiranaya. Gwa katlewlepiranaje rumata. ²⁶ Gapolo yinuwaka pgujetanwaka china ginkaklewleta ginkaklewwakapjiya. Presura ga wa Gakila yijnakotlu. Ranikluna. Runkakpokowakpotutluna Goyakalgapo.

²⁷ Raluka koprugleta, Gaka yinripa. Moletkachine yonyegitna Gitsrukaachi yimaklene. Ruykotikolna yoptotyapluna. Wa wale gapokinitka, gixo rupxakna wa gimutlewluya galixyachine. ²⁸ Gi rixanu psolmuchkonuko rushinikanutna Goteyone pejnuruneko getanu. Tokanchi Yonatkaluru rekakgityana Kristo chininri wa Geso.

19

Gigwislu Pawlo. Pamole gepi yimaakalune yoptotlu Giwekikaluru Kpashiri

¹ Wane rixatka. Korinto rawanatinikopshini Gapolo, Pawlo gitokosha potu koprunata. Gigwiso rapoka. Retna pimrine Gitsrukaachi yimaklene. ² Wane chinna wale, “¿Gi ge gyoptotlu Giwekikaluru Kpashiri wa galixinitka?”

Wanna wane chinru, “Giyaka wyijnakpiranyegitlu wa Giwekikaluru Kpashiri wane rixinri.”

³ Wane china, “¿Giyagni klu gkatika?”

Wanna wane china, “Gwa katlewleya.”

⁴ Wane china Pawlo, “Gwa katlewata. Genshinikanrupirana katlewata. Gwa wane chinna yine ralixyapluna rajxigi ginachripa. Walenwa Geso Kristo.”

⁵ Wa yijnakotinitkaluna katkatkana Gitsrukaachi Geso giwakaya. ⁶ Wa Pawlo gitakamyotseptagotinitkana, rapyegitna Giwekikaluru Kpashiri. Panerunmu tokanu yanumatyana, ga wa Goyakalu tokanu reneklewatna. ⁷ Wane pejnugetkona pamole gepi jejine.

Tiranopji runkalewatyawaka Pawlo

⁸ Mapa ksuru ginkaklewwakapji jiglokjeta. Pgujetanwaka china yanumsaleta. Ruynumsalewata. Rushinikanutlewata Goyakalu pogirewatywakapiranaya. ⁹ Seyni pimrine shikowata. Gi ralixna. Rapatluna Gitsrukaachgapo gixolune jemanu. Pawlo gitspalatyana ga wa Gitsrukaachi yimaklene ranika. Pagognemnunanuka Tiranopji yimaklewatywaka ruynumsalewatya. ¹⁰ Wane rixa gepi walapu. Giyagni pejnuruneko Gasya gwachine Goteyo ga wa Kriyko, yijnakotluna Gitsrukaachi tokanu.

Payokgipre Sewa wgenene

¹¹ Metjetkotu ruyaklekaka Goyakalu kamruta Pawloya. ¹² Giyagni mkachrisamkaka, gistatlechkaka gimane gajeru yayixachine yegi ranikna. Rutuka yayixlematkana. Kamchine gishpakamtyatkana.

¹³ Wanena pimrine Goteyone kagonchine yapashawakle gwachine. Wa kamchine waneyalune chinanumka koschekmakluna Gitsrukaachi giwaka. Wane chinna, “Wa Pawlo ginkakletanru Geso kawchinanu nyokanatgi.”

¹⁴ Wanena Sewa wgenene payokgipre, Goteyo, sasertotene gitsrukate. Wanna wane gixa. ¹⁵ Kamchi gigita. Wane china, “Geso numata. Pawlo koxa numata. Ga wa gixa, ¿katgi gixa?”

¹⁶ Wa jeji kamchi gwanru ruptekyegimtna. Raalixna. Gepi pnute muchkonru. Giyagni walepji rasukyana mamkane poletkalunena.

¹⁷ Kapiranyeglu wa tye pejnuruneko Goteyone ga wa Kriykone yegi Gigwiso gwachine. Pikatkana pejnuruneko. Gitsrukaachi Geso giwaka tserutpiranyegitka. ¹⁸ Gixna galixachinetka gapoka. Ruptujatnawana. Runkaklewatna wa kamrutanruyna. ¹⁹ Gixna

wa kagonchiwanatachine kiruka rapatna. Yoxikanatkalona pejnuruneko getanu. Koshpakwenutlona. Wane pejnu rukshikwenrotyalona: pamole waragkaproji. ²⁰ Wane rixa muchkonpotuya tseruwnaleta Gitsrukaachi tokanu. Muchkowata raalirewatinri.

Masetoni yokanatkana Timotiyo ga wa Gerasto

²¹ Giyagni wane rixkatka, Giwekikaluru gishinikanutlu Pawlo Masetoni ga wa Gaka yinripa. Waneya Gerosale yinripatnaka. Wane china, “Nali wane gwaletinipa, Roma koxa numkata getleta.”

²² Giyagni gepi rupxakjene Masetoni yokanata, Timotiyo ga wa Gerasto. Gasya rutukawa wale pshinitsonu.

Tiyanapji kamrurewjetyachine

²³ Walegognekaka tsru kegeknanuwl wane Gitsrukaachgapo chinanu. ²⁴ Gi rixanu waneru satu sroschi pagixanu kamrujetyachri, Rimitri giwaketletachri. Wale sroschi kamrujetyalu kphasiwakapjiji Tiyananupa. Gixo wenru rawyana kamrurewaklerune. ²⁵ Wale gapatjekakna kamrurewaklerune waleko kamrurchi kamrujetyachine. Wane chinna, “Gixa gimatlu tye kamrurchi chinanu waneywu wponikowle. ²⁶ Gixa getlu ga wa gyijnakotlu wa tye Pawlo, gi wa Gigwisopje seyni psolunshinikanuko Gasya, rushinikanutanumtyana gixolune. Wale kashrijetjetna. Wane china wa gi gima goyakalunni wa myochi kamrutikaluru. ²⁷ Gi wa walepjeni wa tye kamrurchi gike gaprini chinanatko, seyni wanepnute wa kphasiwakapji wa tsro goyakalo Tiyanapji gike gapri rumkata gixkota. Yinuwaka nikatkotanu toyaknu. Walanwa yonogyegitka psolu Gasya gajeneyako, ga wa psolchijneko gajeneya.”

Gigwiso gajene gixrijetajitaa gixa

²⁸ Wa yijnakotinitkaluna tyepirana, ramewnapotutna. Saplewatna. Wane chinna, “Tsropotni wa Tiyana, Gigwiso gajenenu.”

²⁹ Pokchi gajene gixrijetajitaa gixa. Panshinikanurune gaxaxikamta. Pejnurune gapatjetyawakagruko yana. Kayo ga wa Garistarcho kashichna, Masetoni giyakyachine, Pawlo gipxaaletanune. ³⁰ Pawlo galuka gishpakyegletna gixolune yine. Gitsrukaachi yimaklene gi gichichlu. ³¹ Pimrine koxa tsrukakalune Gasya gajene, ralukjene, yokanotanyegitluna. Ragjitluna pejnurune gapatjetyawakagruko ma mutakinitipa.

³² Pimrine saplewjeta, ga wa pimrine pnuko china sapleta. Gi rixanu gapatachine sejurewnashatachine. Gixo potu gi gimata klu chinanu rapatna. ³³ Gixolune yine ganikajite koshpakluna Galegantro. Goteyone gertamtanru. Giyagni Galegantro yotukamyoyegitna pochke rixinripna. Raluka giglepokleyegitnawa wa gixolune yegi. ³⁴ Wa rumatinitkaluna Goteyo rixinri, pejnuruneko pasaplewatkalune. Gepi goranshinikanu saplewjetna. Wane chinna, “Tsronwa Tiyana Gigwiso gajenenu.”

³⁵ Giyagni wa yonchikgapri kochrokatkana. Wane china, “Jejne, Gigwiso gajene, ³⁶ girmi wa jeji mumatkatu wa Gigwiso Pokchi gajene kphasiwakapji girukotachine wa tsro Tiyanapji, ga wa Gopite gijrukyachro. ³⁶ Giyagni gi rixanu gi rumkata nutatkota, gixa gimkata gituketatka. Gike giyampotu wane gixanu. ³⁷ Gi rixanu gixa gwapna nyi jejine. Gi wa mupashiregonni. Gi koxa woyakalote kapataklerunni. ³⁸ Giyagni Rimitri ga wa waleymalune kamrurewaklerune waneyna rixinna jiyegitkolu papirana satu chinanu, gapatikowakapa rutakanna. Wanena girukotlewatachine. Runkakletkakanna. ³⁹ Ga wa gijjiniplu satuyako, gapatjetikwaka gitaakaluru ruglepokotikolupa. ⁴⁰⁻⁴¹ Gi rixanu gimkata tomgakota gixa yagotkakluyapa xawakni chinanu. Gi rixanu gike chinanni wugityaplu tye potowurushatyawakapirana.”

Wane chininitka, yokanatakana gapatachine.

20

Masetoni ga wa Kresi ya Pawlo

¹ Wa rutukinitka gejnugima Gitsrukaachi yimaklene repuka Pawlo. Rumnanukatkana. Rungatkana. Yatka. Masetoni yinripatka. ² Wanesreta yapamtini, ruykonanumtna gixo tokanchi. Kresi rapoka. ³ Mapa ksuru wane rawanata. Raluka yagapaleta, Suri yinri-ripmaka. Goteyone jemanshinikankayegitlu. Wane rixa gishinikleta Masetoni satokinripa. ⁴ Gasyapotuko rupxaaltapyaluna Sopate Were gajeru, wanepnute Tesalonika gajene Garistarcho ga wa Sekonto, wanepnute Kayo, Terwe gajeru, ga wa Timotiyo; wanepnute Gasya gajene, Tichiko ga wa Trogimo. ⁵ Wanna koseka. Trowa kagwakyawuna. ⁶ Wa jimapro gisekachri myapjetkotugonekaka giknoginitka, Wilipo wutspesya. Pamyogogne Trowa wapyegityatkana. Wane gawanata payokgipregogne.

Trowa salwatya Pawlo rungiyapna

⁷ Muchinangogne simanaya, rapatna Gitsrukaachi yimaklene jiknajrotiyapluna jimapro. Pawlo giynumsatna. Waleprikogone raluka yaletatka. Goginkakleweru ganikajyechnopotunanuko. ⁸ Gi gepiklo katalo wa tenogruko wa rapatyawakna. ⁹ Satu makluji Gewticho giwakatletachri gonotasawawa tuplanatachri. Ruxapne gaalixanruna. Wa Pawlo gogiyumsalewle rixini, ruxapne gaalixanrunatka. Mapagruko chininriya ruyaka gijrukletyana. Gipnachrinatka gwapkanatka. ¹⁰ Giyagni Pawlo yopikamta. Wale gogo rapokamta. Kanopatlu. Wane china, “Gi wa gejnugimalewatanu. Gi rixanu ruwekinri waneyawalu.”

¹¹ Giyagni ratskotatnaka. Jiknajrotatkalu jimapro. Niklu. Gixo ruynumsatna goyechnokawpotunanuko. Wane gixachri yatka. ¹² Ranikatkaluna makluji giwekachri. Rumnanukpotutkana.

Trowa yiyatka; Mireto rapoka.

¹³ Wixa gatskotatkalu kanawa. Gaso gayatka. Wane wyoptotinri Pawlo. Gi rixanu wane rixa ginkakpokowakleta. Wale chiji yapamtanu. ¹⁴ Wale yoptotinitkawu Gasoya. Wpokatatkalu. Mitirini gayatka. ¹⁵ Wane wutspegaya. Waleprikogone wapoklu Chiyo ginaple. Pagognetnaki Samo yopjewakle wutspaka. Trogelyo gawamta. Waleprika wapoklu Mireto. ¹⁶ Gi rixanu Pawlo gishinika giknoglemtlu Gigwiso, Gasya ma mamginitpatka. Gi rixanu shireta Gerosale rumkata giknokakletyaplu Tsuru Jirgikolognepatka.

Runkaklewata rungiyapna

¹⁷ Mireto repukyana Gigwiso gajene gapatjetachine tsrutene. ¹⁸ Rapyegitinitkaluna, wane china, “Gixa gimata wa nejigloklegogne Gasya wanekluyakawa, gi pixka gimwale nixanatgi. ¹⁹ Gitsrukaachi wayegrerno nixa. Psolpotuyako malixkotnachriwano. Ga wa gixo noktegayma. Ga wa gixo nyantaletikolu Goteyone jemanshinikankakjetyawakno. ²⁰ Klunerukta gimkata gipxakjerupa gi wa nyoxigika ginkakletgi yimakletgi pejnurune getanu ga wa papjikakaya. ²¹ Goteyone yegi ga wa Kriykone yegi gi nupguyatlu genshinikanpirana Goyakalu chinanu, ga wa Wutsrukate Geso Kristo galixikulupapirana.

²² “Ga wa xani gostutkalurno Giwekikaluruya, Gerosale nyanu. Gi numata klunerukta giknoganno waneya. ²³ Seyni papokchimmunanuka Giwekikaluru Kpashiri gipguytaye-gitno. Wane china wa gosturewlu ga wa salewakchi waneyapno. ²⁴ Seyni gike rixno. Gi wa nutakyagoklu nuwekinri kigleyopotno gita. Walepje, npoyagkakyaplu psoluko Goyakalu gitakyano numuwleypotuko, ga wa kamrurchi Gitsrukaachi Geso nyoptotinri, nupguytapyaplu Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalu gimutlewlpirana.

²⁵ “Ga wa xani, numata gita gi satuna gixa getgojianutkano, pejnurunekgi wa gixatskalaya nyapanatini, nunkakletanatinri Goyakalu pogirewatyawakapirana. ²⁶ Giyagni tyegogne nupguytatlu muklukanuwnakatno gita pejnuruneko giwekgognenatinripana chinanu. ²⁷ Gi rixanu gi wa nyoxigika ginkakletgi pejnuruko Goyakalu gishinikanru. ²⁸ Ggirukotinwa gixnanuko, ga wa ggirukotayapna Gitsrukaachi gapatjetanune, wenutanune Walenuko gigragaya. ²⁹ Gi rixanu numata gita, gitgajixigiyaka gixa yegi yoshmakinwana kewetnane kmatsurune, gowegane metashatkanepa. ³⁰ Pimrine wa gixa, jejine mputukatupirana ginkakletjetachine gipguyjwanu. Gitsrukaachi yimaklene wanna gajixigimka rawkakanna. ³¹ Giyagni giyokanu. Gishinikanru wa mapa walapu goyechno ga wa gogi gi nkaspuka giykoletgi satkaka gixa noktegayma.

³² “Ga wa xani Goyakalu naponshinikanyegitgi, ga wa tokanu rumutlewleya. Walenwa kgiyaklewakleru tokanchi, tseruwakyapgi, ga wa renekyapgi kiglerkakapa gyoptotanrupa pejnuruneko kpashirine gixkaluneyma. ³³ Gi satuna neta sotanserojipjojita, gi koriteko, gi gimkaluko. ³⁴ Gixa koxa gimata tye nomyo nkamrurewatya nalukanru chinanu ga wa gitaymalune koxa chinanu. ³⁵ Psolpotuyako nyimakgi, wane gixa kamrurewlepotletinripana gimkata gipxakletna gigrakachine. Gimkata gishiniketlu Gitsrukaachi Geso tokanu. Wale wane china, ‘Giglenshinikanyegitkaluru geneklewashatachri yoptotachri pnute.’ ”

Mireto rungika Pawlo

³⁶ Wane chininitka, yoptsojita. Ragjigogneta pejnuruneko wannayma. ³⁷ Giyagni pejnuruneko tsru chiyaflu gixa. Kanopnojiltuna Pawlo. Ramlutluna. ³⁸ Kachingajpotna wane chintokanutyawakna ma metgojityanpatkaluna. Rumotsamtatkaluna kanawyempotuko.

21

Mireto yiya. Tiro rapoka

¹ Wutspalamtyatkana, wyagapgatatka. Potuklegapo gaya. Kowo wapoka. Waleprikogone Rota wapoka. Wane gaya. Patara wapoka. ² Wukshiklo sato kanawa gitsroka. Winisi koprugatachropa. Wane wuptekatka. Wyagapgata. ³ Pguje chininitka Supro.

Wuknogamtlu. Wkegnetesretate rawa. Suri gaya. Wapokatkalu Tiro. Gi rixanu wa kanawa wane koschekwunutiko. ⁴ Wane wukshikyana Gitsrukaachi yimaklene. Payokgipregogne wane wutuka. Wanna wane chinru Pawlo Giwekikaluruya Gerosale ma kanikinitipa. ⁵ Wpoyagkakognetinitka, wiyiyatka. Pokchi supotalpotuko rumapwuna pejnuruneko suxone ga wa mturuneymananuko. Wanga wyoptsojitatka. Wagjigognetatka. ⁶ Wungakakatka. Kanawa watskotatka. Wanna rawyawaakna satokatka.

Susari Pawlo salwayegitlu Wilipi

⁷ Tiro wuyakatyatka. Wpoyagkaka yagappaletatka. Tolemayta wapoka. Walukna moletkakachine. Wanna yegi pagogne wutuka. ⁸ Waleprika gayatka. Susari wapoka. Wilipi Kiglerpotunanu Tokanchi ginkakletachripji wjigloka. Walenwa payokgipre chininri. Wale yegi wutuka. ⁹ Gepkoxamkoje wgenru. Maklojine. Tokanchi geneklewatachine.

¹⁰ Gi gepikogne wane gawa. Gote yopikyana satu tokanchi geneklewatachri Gakawo giwakatletachri. ¹¹ Runyegitwu. Rawlo Pawlo gishrikapchijremta rawa. Waleko gijixi rostutnawa Gakawo, ga wa gimyo. Wane china, “Giwekikaluru Kpashiri wane china, ‘Goteyone Gerosale gajene wane rixa gosturejixanruna jeji tye gishrikapchijremta waneyalutu. Payinemyo samyokanruna.’”

¹² Wyijnakotinri, wagitlu wixa wane gajene koxa Gerosale ma kanikinitipachi. ¹³ Giyagni Pawlo gigitu, “¿Gi gixanatge nchiyaganata, gwamontakgajitno? Gi rixanu galpokomtachritkano gi wa gostutkalurupjepno, seyni nupninrikoxapa numkata gixkota Gerosaley Gitsrukaachi Geso giwakaya chinanu.”

¹⁴ Gi wumkata gishinikanutletinitkalu, pochketkawu. Wane wchina, “Wane gixkalurupa Gitsrukaachi gishinikanru.”

Gerosale rapoka Pawlo

¹⁵ Walegognekaka giknoginitka, wuprukata. Gerosale wkanikatka. ¹⁶ Wixaymakoxna Susari gajene pimrine Gitsrukaachi yimaklene. Raniikoxluna satu Gitsrukaachi yimakleru kapokotu, Mnaso, Supro gajeru. Waleyma wane gawamta.

¹⁷ Gerosale wapokinitka moletkakachine gimuwatachine yoptotwu. ¹⁸ Waleprikogne wixayma jigloka Pawlo Santiyako yegi. Pejnuruneko tsrune gina. ¹⁹ Rali galukletinitkana, psolpotuko Pawlo ginkakna ptowruko wa Goyakalu gixyawaka payineyeyiyako wale kamrureya.

²⁰ Wa yijnakotinitkana, rumalwutluna Goyakalu. Wane chinruna, “Petewa, wumole, gi pejnu waragananukta Goteyone galixachinetka. Pejnuruneko muchkopiranaweyegitlu Tokanchi Yokanatkalu. ²¹ Wanna ginkaaka pixapirana: pixa gimcha yimakna pejnuruneko Goteyone payinetskala gwachine wanna gitspalatyapatkalu Moysisinu. Wane pchingimata ma sajruka gistakletkotpatkana mturune; gixjetikwaka ma mixinitpatkana. ²² Giyagni ¿klu wanepa? Wa gixolune ginkata gapatleta. Gi rixanu pejnuruneko yijnakoyegitiniyipi papokinritka. ²³ Giyagni wane pixanu wa wchinyawakyi. Wanena wixa yegi gepkoxamkoje jejine Goyakalu gipiryegitachine. ²⁴ Panikanna nyi. Kpashiri pixkaako wannayma. Wanna chinanu pwenutanu shishyajiwutikolupna. Pejnuruneko gimatanu wa pixapirana runkaakana gikeenani, seyni pixa koxa wanepotuko gixanata. Pkamrutlu Tokanchi Yokanatkalu. ²⁵ Ga wa payine galixachine wyonyegita wa ginanshichkaluru yagluhisha geneekalurkakaya, ga wa granchiya, ga wa gapoklewluya.”

²⁶ Giyagni Pawlo ganikna jejine. Waleprikogne kpashiri rixka wannayma. Kpashiwakapji jiglokatka. Runkakletyaplu poyagkakikologognekakapa kpashirine rixikolpatkana, satkaka genekashle giylatkalurupa genekikolupa.

²⁷ Payokgipregogne nikawnakasti, pimrine Goteyone Gasya gajene, wa retinrina kpashiwakapji, komyekanshinikanutkana pejnuruneko gixolune yine. Kashichluna. ²⁸ Saplewjetna, “Jejine, Gisrayiline, gipxakanunwu. Tyetkanwa jeji pasretmnunanuka pejnuruneko ginkaklewyegitachri, yine gapatachri, ga wa Tokanchi Yokanatkalu koxa, ga wa tyepji koxa. Wanepnute Kriykone yoshmaka kpashiwakapji. Tye kpashiwaka gimuteru rixkaka.” ²⁹ Gi rixanu muchikawa retjejetanruna waleyma pokchiya Trogimo, Gigwiso gajeru. Wanna gagwaku Pawlo jiglookakyawaku kpashiwakapji.

³⁰ Giyagni pejnuruneko pokchi gajene yotaljeptaajitaa rixna. Potowurutna yine. Kashichanruna Pawloni. Kpashiwakapji koshpakyaluna. Waneklu gipgyaptokaka gishyatka. ³¹ Ruylatanmakluna.

Runkakapka solalone gitsrukate, “Psolpokchiko Gerosale yotaljeptaajitaa gixa.” ³² Waneklu solalone gitsrukate ganikna solalone ga wa ksolaloterune. Rasukamtana. Gixolune yine yegi rapokna. Giyagni retkana, solalone gitsrukate ga wa solalone, kaspuka giylaklemtluna Pawlo.

³³ Giyagni rapokinitka solalone gitsrukate, kashjixlu. Rostujixanru gepitsa yowumat-saya. Repomgalu gi gixachrini, ga wa klu kamruta. ³⁴ Wa gixolune pnumnu china

sapletna. Gi rumkata gimata jemletlu galikaka wa sejrewakchi chinanu. Giyagni gitoko ranikjixatkalu solalonepi. ³⁵ Gatskopije rapokinitka. Wane rixa koschekletatkaluna solalone psolmuchkonuko yine kamrutanru chinanu. ³⁶ Gi rixanu gixolune gwagajxigitna. Saplewananumtina, “iPuylaganru!”

Pawlo gagjitlu wa ruchichikolupa ruykoyegitinwa

³⁷ Yoshmaakastsitkalu Pawlo solalonepi, wane chinru solalone gitsrukate, “iGi ge munanshichkotni wa papirana nunkakyapi?”

Wale wane china, “iPumatluge Kriyko tokanu? ³⁸ iGi ge Gigipsyo gajerukyi pixa, wa muchikawako gepkoxamkoje waragka jejine kgiylalewaklerune pkomyekanshinkanuta; yineru mwiyawakanu panikna?”

³⁹ Wane china Pawlo, “Gita galikakni jeji Goteyno, Tarso gajerno, pokchi kapiranyegiru Surisyasretaya. Giyagni nagjityi puchichyapno yine nunkakinripa.”

⁴⁰ Giyagni wale gichichlu Pawlo. Gatskopije tunwata wale. Yotukamyota pochke rixinripna yine. Wa pochke potu rixinitkana, Gewreyone tokanu yanumatya. Wane china,

22

¹ “Jejine, nomolene, tsrune, gyijnakotanunno. Nuykoyegitnawa xani gixyeyiya.”

Pawlo giykoyegitnawa yine getanu

² Jeminitkana Gewreyone tokanu yanumatina, pochkepotutkana. Wane china, ³ “Gita galikakni Goteyno. Tarso gishpakyachrino Surisyasretaya. Tye pokchi nseruwakika Kamalyoyegiko. Wanepotuko yimaakalurno Tokanchi Yokanatkalu wutsrukateni chinyawaka. Muchkopiranawatachrino Goyakaluta, pejnuruneki gixako pixka xani. ⁴ Gita kojwakjenatna tyegapo yapachine rupninpotunanukna. Nostutna. Yoshmak-jetikowaka nsamyokna jejine ga wa suxone. ⁵ Wa wane nixatka sasertotene gitsrukate potu walenwa netjeru, ga wa pejnuruneko tsrune. Wanna yegi nagjityalo kiruka wumolene chinanu. Tamaskomka nyanu, Gerosalemka nanikyapna gostutkalune wane gwanatachine saletkalunepmaka.

Runkakletlu kashrijetanshinkanutikolupirana

⁶ “Wane rixatka, nyanatini, Tamaskostsi napokini, ganikajgogneni walegnapananu yochigyegitno tengogne gajeru yochigatachri. ⁷ Chiji napokana. Nyijnakotlu satu tokanchi wane nchinjeru, ‘Sawolo, Sawolo, iKlu chinanu pkojwakno?’

⁸ “Giyagni gita gigita, ‘iKatyi Pixa, Gitsrukaachi?’

“Wane chinno, ‘Gitni Geso, Nasare gajeru, pixa kojwakanruno.’ ⁹ Gitaymalune retluna galikakni yochigatachri. Pikanna. Seyni gi wa jemluna wa nuynumsatjeru tokanu.

¹⁰ “Wane nchina, ‘iKlu nkamrutanu, Gitsrukaachi?’

“Gitsrukaachi wane chinno, ‘Palnanu. Tamasko pyanu. Wane punkakiko pejnuruko putakikolupa pkamrutanrupa.’ ¹¹ Ga wa gitnitka gi netanatka wale gatajnu yochigle chinanu. Gitaymalune kanjimtno. Tamasko napoka.

Ganani salwayegitinripirana runkakleta

¹² “Giyagni satu Ganani, jeji kgipashiregolu Tokanchi Yokanatkalu chinyawakpotuko, kiglepiranyegiru pejnuruneko Goteyone yegi wane gwachine. ¹³ Runyegitno. Tunwata. Wane chinno, ‘Nepuru, Sawolo, petanutka.’ Wanekluyakawa netatkalu.

¹⁴ “Wane china, ‘Wutsrukateni Goyakaluta muchikawako yokgitatkayi pumatyaplu Wale gishinikanru. Petyakoxaplu wa Poyagkakachri. Pyijnakotyakoxaplu tokanu ginamaya. ¹⁵ Gi rixanu Wale gipgujtatachripyi payinmnunanuko yegi petanrupirana ga wa pyijnakotnanrupirana. ¹⁶ Ga wa xani iKlu pyoxigikanatya? Palnanutka. Pkatkotka. Pmukochire gerkikalurpatkayi. Pkoschekgiwakatanutkalu.’

Wale chanixikolu wa payine yegi runkaklewatiripa

¹⁷ “Wane nixatka. Gerosale nsatokatka. Kpashiwakapi nagjigognenatyatka. Nush-pakanshinkanuta. ¹⁸ Netlu wane nchinjeru, ‘Pshiretanu. Giyampotu pyanutka Gerosaleya. Gi rixanu wanna gi yopto gipgujtaletanyi Gitaya.’

¹⁹ “Wane nchina, ‘Gitsrukaachi, ‘Wane gimata yoshmakjetikwaka nyoshmakjenatna Pixa galixachine. Nkochipjetna ginkaklewakapjikakaya. ²⁰ Ppugujtatjerni Gishtuwni giylatkoklununa wane koxa ntunwanata gita. Nugleretlu. Numretamkatna wa ruylatjene.’

²¹ “Wane chinno, ‘Pyanutka. Gi rixanu Gita yokanatananyi wajra payine yegi.’ ”

Girukotka Pawlo wa ksoloteruya

²² Yijnakotluna wale tokanchi chininpotunanuko. Waneklu saplewopotutna. Wane chinna, “Tye chiji gkoninri wane giachri. Gi rumkata giwekleta.”

²³ Saplewjetna. Ruknopxemkatna. Yoptepagitna. ²⁴ Solalone gitsrukate ranikjixlu solalonepjiugruko. Wane china wa kochipjetikolupa, repomsatko, rumatikolupa klu chinanu wane rixa saplewjeyegitluna. ²⁵ Nikchimtatsaya kanraakakanatluna. Pawlo wane chinru ksolaloteru wane gwanatachri, “¿Munanshichkotlege gkochipjetyaplu satu jeji Romano muklukanuwneyegjixkotuko?”

²⁶ Giyagni ksolaloteru yijnakotinitkalu, wane ya. Runkakaplu solalone gitsrukate. Wane china, “¿Gi pisanu? Gi rixanu Romanni tye jeji.”

²⁷ Wane ya solalone gitsrukate. Wane chinru, “Punkakanno, ¿pixni Romanyi?”

Wale wane china, “Gigi.”

²⁸ Solalone gitsrukate gigita, “Tsruru wenru napkapyalu Romano nutakikolu.”

Ga wa Pawlo wane china, “Seyni gita wane nixa gishpakleta.”

²⁹ Giyagni waneklu rutspalamtyatkaluna saletjenepmaka. Ga wa solalone gitsrukate koxa pika, rumatinri Romano rixinri, ga wa rostujixyalu.

Jemanshinikankakjetikowaka tunwatya Pawlo

³⁰ Waleprikogone raluka gimatleta galikakni klu chinanu jigyegitluna Goteyone. Koshpirokjixatkalu rostutikolu. Repukatkana tsrukakalune sasertotene ga wa pejnuruneko jemanshinikankakjetikowaka gajene. Rawpatkalu Pawlo. Wanna yegi rutaklu.

23

¹ Giyagni Pawlo yopukgatna jemanshinikankakjetikowaka gajene. Wane china, “Jejine, nomolene, muklukanuwanshinikanutkatno wa nixjetyawaka xanigognenanu Goyakalu getanu.”

² Sasertotene Gitsrukate potu Ganani towutna walestsi gwanatachine giylaknamatyaplu.

³ Giyagni Pawlo wane china, “Goyakalu giylakanmakyi pixa, prijeru galatatkaluru pixkalutyi. ¿Pixa tuplanatachirayge putakyagokyegitno Tokanchi Yokanatkalu chinyawaka, ga wa Tokanchi Yokanatkalu mchinyawakanu puylakjixnoge?”

⁴ Wane gwanatachine wane china, “¿Pyangalge sasertotene gitsrukate potu Goyakalunu?”

⁵ Giyagni Pawlo wane china, “Gi numata, nomolene, wa sasertotene gitsrukate potu rixinri. Gi rixanu yonatkalurni, *Gi wa gekutu tokanchi pchinyegitanru punerune gitsrukate.*”

Rugjekaktokanutna Gwariseyone ga wa Sariseyone

⁶ Giyagni Pawlo gimatinri pimrine Sariseyone rixinri, ga wa pimrine Gwariseyone jemanshinikankakjetikowaka saplewaty, “Jejine, nomolene, gitni Gwariseyno, ga wa Gwariseyone wgenno. Nalixkalchinanru yotunkakikulupna gipnachine, gitni wa giklukanuwneyegjixkalurno.”

⁷ Wane chininitka rugjekaktokanutna Gwariseyone ga wa Sariseyone. Gixolune kotspalanshinikankaka. ⁸ Sariseyone wane china maeshlu yotunru, gi wa Goyakalu toweruko, gi wa giwekikaluruko. Seyni Gwariseyone gipgujatlu gepiko wane.

⁹ Tsruru saplechi rixna. Palnana yonchikgapine Gwariseyonesreta gwachine. Yawrotna. Wane chinna, “Gi satuna gekutu wukshikyalu tye jeji. Gikta xani wa giwekikaluru giynumatinri waka Goyakalutowreru.”

¹⁰ Tsruru yagotkaklu wane rixinri, solalone gitsrukate pikana kochnokakyapluna Pawlo. Giyagni repukna solalone. Kashjixlu wanna ganikajiteya. Solalonepjiugruko ranikjixlu.

Gitsrukaachi gighenshinikanutlu Pawlo

¹¹ Waleprikyechno Gitsrukaachi tunwastsitlu. Wane chinru, “Kighenshinikanupyi Pawlo. Gi rixanu Gerosale pupgujatiniko pixkano waneko pixka punkata gipgujataletno Romaya koxa.”

Pawlo jigkakyegitachine kamakpiratnamkawana

¹² Gogi chininitka pimrine Goteyone jigkaka. Kamakpiratnamkawana. Wane chinna ma muylatgangimapluna Pawlo gi nikanna, gi ruranna. ¹³ Gepkoxamkojmole pnutna jigkakachine. ¹⁴ Tsrurakalune sasertotene ga wa tsruene yegi yana. Wane chinna, “Wkamakpiratnamkawa gi ptsotsotajiko wnikloknijitutanu wma kamakatkanupluchi Pawlo. ¹⁵ Giyagni wa xani gixa wa jemanshinikankakjetikowaka gajeneyma ginkakanru solalone gitsrukate, koshpakye gitangi wanepotuko galuka gimatlepगतatranu pagixanupirana waleya. Ga wa wixa ma mapookanawa galpokotachinepwu wuylatyaplu.”

Pawlo palikleru yijnakyegitlu yogimagnaputyawakapluna

¹⁶ Giyagni Pawlo palikleru yijnakyegitlu yogimagnaputyawakapluna. Wane ya. Solalonepji jiglokamta. Runkakatkalu Pawlo.

¹⁷ Giyagni Pawlo tomgalu satu ksolaloteru. Wane china, “Panikanru tye makluji solalone gitsrukate yegi. Gi rixanu waneylu papirana runkakyaplu.”

¹⁸ Giyagni yoptotlu. Raniklu solalone gitsrukate yegi. Wane china, “Wa gostutkaluru Pawlo tomgano. Ragjitno tye makluji nanikyegityapyi. Waneygimlu papirana runkakyapyi.”

¹⁹ Wa solalone gitsrukate kanjimtlu. Kegnete ya wannapje. Repomgalu, “;Klu waneyyi punkakyapno?”

²⁰ Wane china, “Wa Goteyone jemkaka ragjitanyina wa yechikawa pkoshpakyaplu Pawlo jemanshinikankakjetikowaka yegi. Wanepotuko raluka gimatlepgutgimatanruna pagixanupirana waleya. ²¹ Giyagni gi palixanna pixa. Gi rixanu gepkoxamkojmole pnute jejine wannanune yogimagnaputlu. Wanna kamakpirjetnacinwa ma niikanupna, ma murkanupna ma muylatkanuplunachi. Xani ralpokotatkana. Kagwawluna ptokanu.”

²² Giyagni solalone gitsrukate yokanatkalu makluji. Rujretlu, “Gikena pma munkakinipita wa punkakapyatkano tyepirana.”

Galpokjixikowaka wa gitsrukaachi Wilisi yegi ranikikolupa Pawlo

²³ Gepi ksolaloterune tomga. Wane china, “Galpokjixanna gepi pacha solalone gokaynona Susari yinripna, ga wa payokgipremole kawalyo kyapaklerune, ga wa gepi pacha kchokorejerune. ²⁴ Gwapanna kawalyone Pawlo gwamtanropa. Kigle gapokle gixkakanru Gitsrukaachi Wilisi yegi.”

Kiruka Wilisi chinanupa

²⁵ Yonatlo kiruka wane chinyawaka:

²⁶ Gitni Klawtyo Risyano.

Wa kshinikanuru potu Gitsrukaachi chinanupa Wilisi.

Nalukgiwakaty.

²⁷ Tye jeji, Pawlo, Goteyone kashichanruna, ruylatanrupmakna. Solaloneyma napyegitlu. Nkoshpaklu. Gi rixanu numatatkalu Romano rixinri. ²⁸ Naluka gimatletinri klu chinanu jigyegitluna. Jemanshinikankakjetyawakna naniklu. ²⁹ Nukshiklu wa jigyegityaluna Goteyone gepomsalkakapiranaya Tokanchi Yokanatkaluruya wannanu. Gike jigyegityaluna rupninri chinanupa ga wa rostutikolupa. ³⁰ Wa nunkakapkok-lunutka jemanshinikankakatkana waleya, waneklyyakawa nyokanatkalu pixa yegi. Nunkakna jigyegitjene runkakyapyina waleya.

Seyoka.

Wilisi yegi samyokika Pawlo wa Susariya

³¹ Solalone ganikatkalu Pawlo rixa towutikowakna. Goyechno Gantipatri ranikluna. ³² Waleprikogne Pawloyma ruchi yaletkatkana kawalyo yapachine. Solalone satoka gipjigrunka. ³³ Susari rapokinitkana. Kiruka renekatkalu gitsrukaachi. Wale yegi rutaakoxluna Pawlo. ³⁴ Gitsrukaachi getyongatatkalo kiruka. Repomgalu ginakasreta gajerunanni. Rumatinitka Surisa gajeru rixinri, ³⁵ wane china, “Njemanyi runinipna wa pjigyegitjene.”

Girorepji, tsrupji, girukotjixyatkalu.

24

Tertolo jigyegitlu Pawlo wa gitsrukaachi yegi

¹ Pamyogogne giknoginitka yopikatka Sasertotene Gitsrukaptopu Ganani, pimrine tsruneyma, ga wa satu ktokanuwakleruyma, Tertolo. Runkakletluna Pawlopirana gitsrukaachyeyiya. ² Tomgaka Tertolo. Yinuwaka jigyeglewleta. Wane china, ³ “Ga wa pixa chinanu kigle gwashlepotwu. Gixopirana gilepokotka yinyeyiya pyanshinikanug-naplewle chinanu. Psollogneko, pasretmnunanuka wyoptotalu, psolpotuyako wpoy-agnutjetyi, kanshinikanuru potu Wilisi. ⁴ Ga wa nma mumaletpotutyanupy, nagjityi pyijnakotyapwu pshinitsonu wa pixjetyawaka potukalyi.

⁵ “Gi rixanu wukshiklu tye jeji kojwakpotlewjetachri. Yagotkaklu palnakakjetachri ni wa pejnuruneko Goteyoneyegkaka psolchijiyako. Walenwa Nasarenone mkoje chinkalune kosekachri ⁶ Kpashwakapji gimuteru rixkakkama. Wkashichanru. Waluka gitakyagokleyegitanru Tokanchi Yokanatkaluru wixanu chinyawaka. ⁷ Ga wa solalone gitsrukate Risy gapyegitwu. Psolmuchkonuyako wumyo konyawu. Yokanatna jigyegitjene pixa yegi yinripna. ⁸ Pixpotuko gepomsatanru, punkata gimatletyaplu pejnurunuko tyekakapiranaya wjigyegityalu.”

⁹ Pajigyegitkolotu rixluna Goteyone. Wanepotuko chinruna tyepirana.

Pawlo giykoyegitnawa Wilisi yegi

¹⁰ Gitsrukaachi towutlu Pawlo yanumatnripa. Giyagni Pawlo gigita, “Gi rixanu numata gixo walapu kgitakyagoklewakleryi nyi yinyeyiya, kiglenshinikanurno nuykoyegitnawa. ¹¹ Gi rixanu pixa gimkata gimata jemletlu gi wa pamole gepogonepnutewani

Gerosale nkanikinri nyoptsojityeglewta pinripa. ¹² Gi wa rukshiknona satuyma nugjekaktokanutinri kphashiwakapiya. Gi koxa rukshiknona yagotkaku palnakakachrino, gi wa ginkaklewakapiyako, gi wa pokchiyako. ¹³ Gi rumkata gimatkakletlu xani wa jigye gityanona. ¹⁴ Tye nupgujatnawa pixyegiya, rixgapotyawaka wane chinka pnuko gixachri yimaklewu, wanepotuko nixa kamrurewyletlu nutsrukateni Goyakalute. Nalixlu ptowrukakako Tokanchi Yokanatkaluruya ga wa tokanchi geneklewatachine kirukateya yonatkaluru. ¹⁵ Goyakalu nkagwakyalu waneplu yotunru gipnachine chinanu, poyagkakachine ga wa mpoyagkaakane. Wale koxa kagwakna wanna. ¹⁶ Wale chinanu nmuchkotnawa psolpotuyako muklukanuwnanshinkanutkatupno Goyakalyegiya ga wa yinyegiya.

¹⁷ “Giyagni gixo walapu giknoginitka wane nya nenekashatyapna kwamonurune nonerune, ga wa genekashlukaka nanikinripa. ¹⁸ Kpashiwakapi rukshikyanona pimrine Gasya gajene Goteyone. Kpashiri nixkaaka. Gi wa gixoluneyma, gi wa gejnungimalewanatachineyma rukshiknona. ¹⁹ Wanna gimkata gewi gwaleta pixa yegi jigye gitannona waneyna chininipna gitapiranaya. ²⁰ Wannako gimkata ginkakleweta wa pagixanu mpoyagkaakotu retinnona wa jemanshinikankakjetikowaka ntunwanatini. ²¹ Walepje getko satu tokanchipje wa nsaplewatinri wanna ganikajite ntunwanatini. Wane nchina, ‘Yotunkakikolupna gipnachinepirana gitni wa giklukanuwnayegijxkalurno xani gixyegiya.’”

Wilisi kagwakjixna ma menekanshinkanutkanuwa

²² Giyagni Wilisi yijnakpiranatinikalulu kagwakjixna, gi rixanu rumatpotutlu wanna Pawlo galixlepirana. Wane china, “Wa yopikinipa wa solalone gitsrukate Risya, numatpotutunu gixapirana.”

²³ Giyagni yokanatu ksolaloteru Pawlo girukotinripa. Kayaagostureko rixatkaluna. Gi wa rumaletkona gimolene rupxakjenepa.

Gi gepikata repuku Pawlo wa Wilisi

²⁴ Pagognetnaki runa Wilisi Trosilayma ganunro. Walanwa Goteyo. Pawlo tomga. Yijnakyegitlu galixlu Geso Kristoya. ²⁵ Poyagkakupirana ruynumsatlu, ga wa girukotmanrewlupirana, ga wa giklukanuwnayegilupapirana. Pika Wilisi gitsrukaachi. Rugita, “Pyanutka xani. Kagogne nchininipa nepukanyi.”

²⁶ Kagwaakoxlu Wilisi renekikolupa sroschi Pawlo chinanu kaspukyaplu. Giyagni gi gepiko kata repuku. Ruynumsatlu.

²⁷ Gepi walapu giknoginitka, Porsyo Wisto kashrigatkalulu Wilisi. Ga wa Wilisi galuka gimutletna Goteyone. Giyagni ruknokamtkalulu gostutkaluru Pawlo.

25

Goteyone jigye gitlu Pawlo Wisto yegi

¹ Giyagni walesreta rapokinitka Wisto. Mapgogne chininitka Susari kanikya. Gerosale rapoka. ² Runkakluna tsrukakalune sasertotene ga wa wanna potu Goteyone Pawlopirana. Ragjiltuna. ³ Ragjiltuna rupxakikolupna Pawlo chinanu. Gerosale ranikjixyaplu. Yogimagnaputyatkaluna gatnugapoya ruylatyapluna. ⁴ Giyagni Wisto gigita wa Pawlo Susari girukotikaluru, ga wa waleko pshinitsonu yanutka. ⁵ Wane china, “Giyagni wa gixa gimkatachine Susari giyopikanu. Gjigye gitannu wa waneya chininipa pagixanu mugletu wa tye jeji.”

Pawlo gapguwyegitlu Susa

⁶ Wanna yegi rawanata yokgipgognepje ga wa pamolgogne getko. Yopika. Susari ya. Waleprikogne gitakyagoklewjetikowaka tuplata. Rawapjixatkalulu Pawlo. ⁷ Rapokinitka wale, Gerosale giyakatyachine Goteyone sajruklu. Runkaksayempotutluna gekutpotutpirana. Gi rumkata gipgujtaletluna galikaka rixinri.

⁸ Ruykoyegitnawa Pawlo. Wane china, “Giketsotaji wa Tokanchi Yokanatkaluruko Goteyonenu, gi wa kphashiwakapijo, gi wa Susako mugletu nkamrutya.”

⁹ Wa Wisto galuka gimutletna Goteyone. Giyagni Pawlo rugita. Wane china, “¿Gi ge paluka kanikleta Gerosale? Wane nutakyagokinyi tyekakapirana.”

¹⁰ Wane china Pawlo, “Wa Susa gitakyagoklewjetiyawaka ntunwatanu. Wane numkata gilepokletikolupa nutakyagokikolupa. Gikena mugletu nkamrutkamka Goteyone, wa pixa gimatpotutyawaka. ¹¹ Gi rixanu wa mugletu nkamrutmaka ga wa pagixanu nupninri chinanupa, gi wa nkegemga nma mupninitipmaka. Seyni malesha chinini wa jigye gityanona gikena gimkata samyokletno wannayegi. Napguwyegitlu Susa.”

¹² Giyagni Wisto giynumsatna jemanshinikankakjetikowaka gajene. Rali giynumsale tinitkana, wane china, “¿Paguwyegitluge Susa? Susa yegi pyanu.”

Wisto ginkaklu pogirchi Gakripa Pawlopirana

¹³ Pagognetnaki pogirchi Gakripa ga wa Wirnisa Susari rapokna. Wisto ralukinripna. ¹⁴ Gixgogne wane rawinitkana, Wisto ginkaklu pogirchi Pawlopirana. Wane china, “Waneru satu jeji Wilisi ginknokamtanru gostutkaluru. ¹⁵ Gerosale nyini, tsrukakalune sasertotene ga wa tsrunne Goteyone ginkakno walepirana. Ragjiyegitluna ruklukanuw-nayegixikolupa.

¹⁶ “Wanna nugita, gi wa rixjetyawakna Romanone wa satu yineru samyooko wale ma metgojitkanuwana jigyegitjene wuchichyaplu ruykoyegitinipwa jigyegitikoluya. ¹⁷ Giyagni gewi runinitkana pejnurunemnnuni, gi nkagwakjixajitna. Waleprikoggne gitakyagokikowaka ntuplata. Nwapjixlu jeji. ¹⁸ Rapokinitkana jigyegitjene gi satuna jigyeglewlu mugletu ranikna, wa nkagwakanrumka. ¹⁹ Satupjeru waneyna waleya gepomsalewlukaka rupashichanruyna, ga wa satu Gesopirana gipnachrinatka wa Pawlo gipgujatyalu giwekachri rixinri. ²⁰ Gita gi numatanshinikanuta wane pixkalutu gepomsalewlupiranaya. Giyagni wane nchinru gikta Gerosale raluka yaleta ruglepokyegitikolupa, rutakyagokikolupa tyepirankaka. ²¹ Wa Pawlo gapguwata rumretikolupa Pogirchi Gakosto gimata getjerewatinrigognepotunanuko. Giyagni numretjixlu Susa yegi yokanatkoklunpotunanuko.”

²² Giyagni Gakripa wane chinru Wisto, “Gita koxa galuka yijnakletlu wale jeji.”
Wale wane china, “Yechikawa pyijnakotanru.”

Pawlo ganiika Gakripa yegi ga wa Wirnisi koxa

²³ Giyagni waleprikoggne runa Gakripa ga wa Wirnisi koxa. Tsru pogirewlu rumupgu-jewnana. Jigloketikwaka rapokna, solalone gitsrukateneymananuko, ga wa jejine wanna potu pokchi gajene. Wisto gwapjixlu Pawlo. ²⁴ Wane china Wisto, “Pogirchi Gakripa ga wa pejnurunne jejine wixaymalune, getanru tye. Pejnuruneko gixolune Goteyone jigyegitluna gita yegi Gerosaleya ga wa gewi koxa. Wane china soplewjeretna ma muwekinitpatka. ²⁵ Ga wa gi satuna numata jema rupninri chinanupa, ga wa waleko gapguwagyegitlu Gakosto. Giyagni wane nixa gishinikleta yokanatkalurupni. ²⁶ Gi wanepotuko waneyno walepiranaya nyonyegityaplu wa gitsrukaachi. Giyagni nkoshpaklu gixa yegi. Pixpotuko galikaka, pogirchi Gakripa, wa repomsatkoklunpatka waneyapno tokanchi nyonatan-rupa. ²⁷ Gi rixanu gita goya seprolokunwa gostutkaluru yokanatkoklunchi munkakleweyegitkotuko klu chinanu jigyegitka.”

26

Pawlo giykoyegitnawa Gakripa yegi

¹ Giyagni Gakripa wane chinru Pawlo, “Pumkata ginkakleyegitnawa.”
Giyagni Pawlo yotukamyota. Ruykoyegitnawa, ² “Pogirchi Gakripa, npoyagnutlu wa pixyegiya nuykoyegitinwa xani ptowrukopirana wa Goteyone jigyegityano. ³ Galikakakni. Gi rixanu pixni wa Goteyone gixjetyawaka ga wa repomsalewlekakna gimatachriyi. Giyagni nagjiityi mapognanutupyi pyijnakotyapno.

Gi rixpokotyawaka Gwariseyo rixinri

⁴ “Gi rixanu nmaklutinyakawa nixjetyawaka muchikawayakawa nonerunetskalaya ga wa Gerosaleya, pejnurunne Goteyone gimata. ⁵ Muchikawayakawa rumatnana wanna, wa raluka gipgujaitinipmaknana, wa wanepotuko gixa yonogletachine wixanune mkoje pixkalutunanno Gwariseyonanno. ⁶ Ga wa xani kagwakikolu chinanu Goyakalu gipiratanru wutsrukateniya nutunwata nutakyagokikolu. ⁷ Wale kagwakikolu kagwaka gapkapletna wpamolegepinerutene, Goyakalu kamrurewyempotutachine gogi ga wa goyechno. Wale kagwakikolu chinanu Goteyone jigyegitno, Pogirchi Gakripa. ⁸ iGaal zGixa goya gayroklurge gixkaklukoya wa Goyakalu yotunkakanna gipnachine?”

Kristonune kojwaka Pawlo

⁹ “Giyagni gita galikaka gishinikanuwatapa numkata kamrureta gixo nkamnixyaplu giwaka Nasare Gajeru Geso. ¹⁰ Tye nkamrutapa Gerosaleya. Gitaakalurunanno tsrukakalune sasertoteneya. Yoshmakikwaka nushyayegityana gixo kpashirine. Ruy-latkoklunutkana, nugita gita. ¹¹ Gi gepiko kata pejnuruko ginkaklewawakapjikakaya nsaletjetyana. Psolmuchkonuko nertatna mupashiregnuchi chininripmakna. Gimtuwanananumtachripotno wanna chinanu. Nkojwakananumtna pasreta gajerjaka pokchipotunanuko.

Yochigatachri wa Tamasko gapokgapotachriya

¹² “Wane nixananumtini, Tamasko nyinitka. Nutaaka ga wa waneyno kiruka nyokanatikolu tsrukakalune sasertoteneya. ¹³ Pogirchi, ganikajgognetkani gatnugapo netyalu tengogne gajeru yochigatachri, tkachi gatajnu pnute. Ratajiwnayegitwu gita ga wa

numotsane. ¹⁴ Giyagni hiji wapokana pejnurunnikwu wixni. Satu tokanchi nyijnakota Gewreyone tokanuya nuynumatjeru. Wane china, ‘Sawolo, Sawolo, ɔklu chinanu pkojwano? Pixnanniko kachinolu pixnanwa pakaxjerewatana yowumajri pixka.’

¹⁵ “Wane nchina, ‘ɔKatyi Pixa, Gitsrukaachi?’

“Wane china Gitsrukaachi, ‘Gitni Geso wa pixa kojwakanruno. ¹⁶ Seyni palnanutka. Ptuwatanu. Gi rixanu tye chinanu nupgujewnayegityi nutakyapyi notowrerupyi ga wa gipgujtalewatachripyi petanrukakapirana ga wa nupgujewnayegityapyipirana. ¹⁷ Nkoshpakanyi yinyegiya ga wa payinyegiya, wa wanna yegi nyokanatan. ¹⁸ Rumrekgakakikolupna panene, ruprotakinripna, mapshagwaka rushpakinripna. Pokamlawaka yigatinripna; Satanasyo girukotlewatyawaka rushpakinripna; Goyakalu yegi yigatinripna; kaspukmukochiretikolupna, ga wa waneya rixinripna kpushirine gixkakaluneyma, gi rixanu ralixnona Gita.’

Gi wa malixkotni wale wa tengogne gekakgitikaluru

¹⁹ “Giyagni, pogirchi Gakripa, gita gi wa malixkatno wa Goyakalu gekakgityano. ²⁰ Seyni wa Tamasko gwanatachine gapka, ga wa Gerosale gajene, ga wa psolusretako Gote gajene, ga wa payineko nunkaklewyegita renshinikanutinripna. Kashrijetikolupna Goyakalunune rixinripna, genshinikanutachine kamrure pixkapotuko kamrutinripna. ²¹ Wale chinanu Goteyone kashichno kpushiwakapjiya. Ruylatmaknona. ²² Giyagni Goyakalu gipxakalchinanno, xanigogennanu nomkagi gipgujtalewleyegitna mturune ga wa tsrune. Gikena nchina wanepnute. Tyejeni tokanchi geneklewatachine chinyawaka ga wa Moysisi chinyawaka ginachripa. ²³ Tokanchi ginkakletachine ginkakletlu wa Kristo salewninripa. Walenwa muchinanu gapka yotunotachripa gipnachinetskalaya, yine yegi runkakletyaplu pokamlalu ga wa payinyegiya.”

Pawlo chanixlu Gakripa ralixinripa

²⁴ Wane china giykoylegetnawa. Giyagni Wisto tsru tokanu rixnawa. Wane china, “Seproluktayi, Pawlo. Gi gepika Tokanchi Yonatkalu pumatinni seprolookakayi.”

²⁵ Wane china Pawlo, “Gi wa seproluno, kshinikanuru Wisto, seyni tokanchi galikakpotunanu kanshinikanuru nyanumatya. ²⁶ Gi rixanu, Pogirchi, pumatlu tyekakapirana. Pixa getanu koxa nyanumatsa pgujetanwaka. Gi rixanu gi nkagwaklu yogimatika wale. Gi rixanu gi wa kegnete kamrutikalurni wa tye. ²⁷ Pogirchi Gakripa, ɔgi ge palixna tokanchi geneklewatachine? Numaty palixinri.”

²⁸ Giyagni Gakripa wane chinru Pawlo, “Ptsotsotaji magata pushinikanutyano Kristonu nixinripa.”

²⁹ Wane china Pawlo, “Nagjitlu Goyakalu wa ptsotsotajiyako ga wa gixpotuyako pixa ga wa pejnuruneko nyijnakotjene wa xani, gitako pixka gixachinetkani, seyni tye gosturutsapje gi waneyapgi.”

Gakripa goya

³⁰ Rali wane chinretinitka Pawlo tyepirana, Pogirchi palnatka, ga wa gitsrukaachi, ga wa Wirnisa, ga wa wannayma tuplanatachine. ³¹ Wa ruxrikamtinitkana, wannakakluko wane chinkakna, “Gi satuna kamruta tye jeji rupninri chinanupa, gi wa rostutikolupako.”

³² Giyagni Gakripa wane chinru Wisto, “Tye jeji gimkata kaspukletkamka ma mapguwyegitkanumkalu Susa.”

27

Roma yokanatkalu Pawlo

¹ Giyagni wa rutaaka wyagapgatnripatka, Gitalya gayinripatka. Ksolaloteru Golyo giwaktletachri, Gakosto solalotene yegi gwachri, samyokatkaluna Pawlo, ga wa pimrine gostutkalune waleyama. ² Giyagni watskotatkalo sato tsro kanawa potu Gatromentina giyakatyachro. Gasya pokchikaka galuka yaletachro. Wutspegatka. Wixaymalu Garistarcho, Tesalonika, Masetonyasreta gajeru.

³ Waleprika Sito wutspakatka. Golyo kigle getle rixlu Pawlo. Ruchi yaletlu, ralukanune yegi yinripa, rupxayapluna. ⁴ Wane wutspagyatka. Suproknipreka tukasretate gayapamta. Gi rixanu kannipgyalu gaxaxrikamtwu. ⁵ Surisyawa Wenne ga wa Pampiri Wenne gayapamta. Mira wapoka Lisyasreta pokchi. ⁶ Ksolaloteru wane gikshikyalo sato tsro kanawa potu Galegantri giyakatyachro, Gitalya yachropa. Wala pokotwu. ⁷ Gi gepikgogne wyagapgata yiglepotuko. Wixasha gapokleta Knito ginaple. Gi kaspukapanwu kannipgyalu. Kretatlapga wyapamta Salmosti. ⁸ Kyapre potu gayinri. Wapoklu Kigleru Yopjewaka chinikowaka. Wane gi gowukaylu Lase Pokchi.

Pawlo giyokole mjemkotu

⁹ Gi gepikgogne wuknokakatka. Kyowiklu yagapgalu, gi rixanu ruknogatka wa goga-jirewlogogne. Pawlo giykotna. ¹⁰ Wane chinna, “Jejine, netlu tye yagapgalu wanepulu tsru gimtuklupa ga wa tsru gamgalupa, gi wa wunruchipjeni ga wa kanawa koxa, seyini wuwekinriko koxa.”

¹¹ Ga wa ksolaloteru galixna kanawa ganikachri tokanu ga wa kanawateru, wa Pawlo chinnyawaka pnute. ¹² Gi kiglepokyopjewakleru wuknokakyaplu ginapu. Gixo gishinika yaleta waneya, gikta rumkata gapokletluna Winisi, wane wuknokakyaplu ginapu, Kretaknipreklala yopjewakle, tkachi kegnetesretateswaji ga wa potuklesretateswaji giyakatyachrinippya gapokannippyajetyawaka.

Jiweylunnipgya pixkalutu

¹³ Tkachi kegnetesretate ruyakannippyatya. Yiglepotuko rajpopokannippyata. Kagwakluna waneyatkana wa rushinikanruyna. Kosetatkaluna tsataprena. Kretakniprekaw-naga yana. ¹⁴ Gowukshini rapyegitlo kannipgyalu jiweylunnipgya pixkalutu, Geroklito giwakannippyani. ¹⁵ Tushatkapka kanawa. Gi tumkata yoptoretlu kannipgyalu. Wetashatkatlo. Gayashatkatka. ¹⁶ Satu mturu kanipreklulu, Klawta giwaketletachri, wuknogamta. Wixasha gimkatle gishatkapletlo mturo kanawa pokotkaluro. ¹⁷ Wala ranikinitkana. Wane rixa gigleretanutkalona tsro kanawa. Rapatlona. Surtesloji pika gapokletna. Jijrukluuna mkachrichrata. Wane wixaxa gayashletatka. ¹⁸ Giyagni wyowjeyemopotutana. Waleprika ruknopjegawunnutanatkana. ¹⁹ Waleprika potu wumyoyopotuko wuknogachratatyatkalu kanawa yaninri. ²⁰ Gixgogne gi pgujru tkachi, gi katagiriko. Wunnewgongenatana. Gike kagwaakatka wanepnute wushatkapikolupa.

Pawlo gighenshinikanutna rumotsatjene

²¹ Gixgogne wogajirewatanatka. Giyagni Pawlo wanna ganikajite tunwata. Wane china, “Jejine, galikaka gixa gimkata galixletkamkano. Gimka Kreta wutspeginnichi, ma munyegitkanimkawu tye gimtuklu ga wa gamgalu. ²² Ga wa xani nuykotgi kighenshinikanupgi. Gi rixanu gi satuna gixa gangagiwekletanu. Seyni kanawapje gamganu. ²³ Gi rixanu tyeeyehnoni gita yegi rapoka Goyakalutowreru. Wa Walenoni gita. Wale nkanmurewye-gita. ²⁴ Wane china, ‘Pawlo, gi pikanutka. Suxa yegi pumkata gapokletinri. Ga wa Goyakalu genekyi pejnuruneko puyagapaganune.’ ²⁵ Giyagni, jejine, kighenshinikanupgi. Gi rixanu gita galixlu Goyakalu, wanepotuko rixanu wa chinnyawakno. ²⁶ Seyni wumkata satu kanipreklulu gitaakota.”

Galuka gasukletachinmaka

²⁷ Pamole gepkoxamkojyechno chininri, Gatriyakoskitgatlapa gayashatanatka. Ganikajyechno kanawa ganikachine kagwaklu gi gowukatkalu chiji. ²⁸ Yantagatluna. Gepkoxamkojmolekano rukshikyaluna tennuga. Wanepnuteyaka yana. Rumepe yagotgaletatnakna. Mapmole patsrujire metro tennuga rukshikyatkalu. ²⁹ Wanna piklu sotlu gwiywaka wyoxigegitinri. Giyagni tosti ruknogatluna gepkoxamkoje tsataprena. Ragjigognetna rumrakinri. ³⁰ Giyagni tsro kanawamka rasukyamkana ganikachine. Jijrukgatatlona kanawa mturo. Wala pguta rapgutanatna jijrukgyapluna wa tojri gajeru tsataprena. ³¹ Pawlo wane chinru ksolaloteru ga wa solalone “Tsro kanawa ma mutukinna wanna, gixa gi gimkata gishatkapkotanu.”

³² Giyagni solalone gistakatsatatlona mturo kanawa. Retasha gijrukletatlona.

Tsro kanawa yagapgyatychine gali gogajirewleta

³³ Pawlo nikjixatkana pejnuruneko rumrerekastsipotunanuko. Wane china, “Pamole gepkoxamkojgognetkani tye gkagwakanata gogajirewatnri. Giketsotaji gnika. ³⁴ Giyagni nuykotgi gnikanutka. Gi rixanu tyenwa giwekinri. Gi rixanu gi pajiwutsana gamgini pejnurunekgi gixa.”

³⁵ Wane chininitka, rawlo jimapro. Poyagnutlu Goyakalu pejnurune getanu. Jikna-jrotlu. Yinuwaka nikletatkalu. ³⁶ Giyagni pejnuruneko kighenshinikanutka. Niikoxatkana wanna. ³⁷ Wane pejnuwu tsro kanawa, gepi pacha payokgipremole patsrujire. ³⁸ Jinanutkana. Komlikayakatatlona kanawa. Tsru wenu ruknokanatkalu trikoji.

Taschekatka kanawa gitsroka

³⁹ Gogi rixinitka gi wa rumatluna chiji, seyini retluna ratlogkapyawaka. Kaksatewnaglu. Wane rushinika gitspaakakletlona kanawa rumkatiniplona. ⁴⁰ Koshpirokatsatatlona tsatapre. Tsru wenu kaspukatkaluna. Waneklu koxa kogrokatsatatlona potukatapretna. Romukluuna mkachrichrata teno gajeru kannipgyalu yegi. Wangasreta ya kownokletatlona. ⁴¹ Giskitga ganikajite, taschekatka kanawa. Taschekajritanatka. Gi tuyoljetatka. Ga wa tosti tutspatgastsityatka gichkogalu chinanu.

⁴² Giyagni solalone gishiniklu ruylatikolupna gostutkalune, gikena ma masuukanpakni ganogatachri. ⁴³ Seyni ksolaloteru galuka gognetkaketlu Pawlo. Rumaltayegitlu wanna

gishinikle. Wale yokanatakana gimkata ganogletachine muchinanu gapka ruptekgamtinripatkana, chiji rapokinripna. ⁴⁴ Ga wa gixetachine, pimrineko kanawashpata, ga wa pimrineko klunerukokta kanawa gajeru, yiyatkana. Wane rixkatka pejnuruneko chiji gapoka. Rognewatatkana.

28

Gimnu saprikamyotlu Pawlo

¹ Wognawatinitka. Giyagni wumatatkalu kaniprekluni. Melita giwakni. ² Ga wa patokanchiko yanumatyachine retwamonpotutwuna. Pawatatkana. Kigle yoptole rixwuna pejnurunekuwa gina chinanutka ga wa kachikleru chinanu. ³ Giyagni rapatjepluta Pawlo. Xirnachri gogo rutaklu. Satu gimnu chichi gemnu rasukya. Saprikamyotlanru.

⁴ Patokanchiko yanumatyachine getinri gimnu ruxripamyonatlu, wane chinkakna, “Tye jeji galikakni kgilyalewaklerni. Tsrū wenu rognawatyani, seyni kgiklukanuwunlu chinanu gi retashatka ruwekinripa.”

⁵ Giyagni wale giwlipatlu gimnu. Xirnachri rapokamtana. Giketsotaji yayixya. ⁶ Kagwaka gankaletmakluna, ga wa walegnapanunu yawnamtinripa gipnachri. Seyni gowukshini potu kagwakinitkana, retluna wa gike giknoglū. Kashrijetanshinikanutna. Goyakaluktani chinruna.

Poplyo giru gituukaaka

⁷ Waneru kachijneru, kanipreklū gitsrukate. Poplyo giwakatletachri. Kigle yoptole rixwu. Mappogne gijji rutakwu. Rushinikanuwyegetiwu. ⁸ Wane rixatka. Poplyo giru yayixachrina. Pachwatana ga wa tserugatana, giklugachrina. Pawlo jiglokyegitlu. Ragjigogmeta. Rutakamyogogotlu. Rutuukaklu. ⁹ Wane rixinitka, pimrine koxa kanipreklū gwachine, yayixachine ginyegitlu. Rutuukaakana. ¹⁰ Gixō renekashatwuna kagwakpiratyachinanuwuna. Wutspeginpatka pokotyawuna walukanru.

Romatkalu Pawlo

¹¹ Mapa ksuru giknoginitka, sato kanawa Galegantrina giyakatyachro wutspegyatka, waneknipreka giknokakginaputetyachro. Wala waneya tumatikolu Gopite wgenene gepirune yaglu. ¹² Surakosa wapoka. Mappogne wane wutuka. ¹³ Waneya wsajruka. Wapokatkalu Rigyo. Waleprika tkachi kegnetesretate ruyakannipgyatya. Waleprika potu wapoklu Potewolo. ¹⁴ Wane wukshikyana moletkakachine. Ragjitwuna payokgipregogne wumwiyapna. Wane wixā yaleta Roma. ¹⁵ Wane gajene moletkakachine yijnakyegitnitkawu, yoptotapwuna. Gapyoputu Pokchipotunanuko ga wa Mapa Gwajetikwaka Pokchi rapokna. Pawlo getinitkana, Goyakalu poyagnuta. Kiglenshinikanutkalu.

¹⁶ Roma wapokatka. Ksolaloteru gostutkalune samyokatkalu solalonepiji gitsrukate. Ga wa ruchichka Pawlo waleko rawyawaka rawinripa, satu solaloyma girukotjerupa.

Pawlo gepukna tsrukakalune Goteyone Roma gajene

¹⁷ Wane rixatka. Mappogne giknoginitka, Pawlo gapatjixna tsrukakalune Goteyone. Rapatinatkana wane chinna, “Jejine, nomolene, gikeykā nkamruyegitna yine. Gi wa wuneruneko gixjetyawaka nkotnuka. ¹⁸ Seyni Gerosale nsamyokika gostutkalurno Romanonemyoya. Wanna gitakyagokinno, raluka kaspukletnona, gi rixanu maleshayno nuklukanuwunale nupninri chinanupa. ¹⁹ Ga wa Goteyone yoptopiratno. Giyagni nerutka Susa napguwyegitinripa. Gi wa waneyno njigyegityapna nonerune. ²⁰ Giyagni tye chinanu nepukgi netyappi ga wa nuynumsatyappi. Gi rixanu Gisrayiline kagwakle chinanu gostutkalurno tye yowumatsaya.”

²¹ Giyagni wane chinruna, “Gi Gote giyakatyachrotsotaji kiruka wyoptoyegityi. Gi satuna wane giyakatya wumole runkakletpiranyegityapyi, mugletu chinpiraneyegityapyi. ²² Walukmaka yijnakyegletyi pchinanshinikanutyawaka. Gi rixanu wixā gimatlu psolusretayako nyi pnuko gixa galixletachine mkoje gapatkalunni.”

Ma malixlenna Goteyone

²³ Pagogne rutakna. Gi gepika wanna yayegitlu rawyawaka. Runkakpokowakatna. Wanna yegi rupgujtatlu Goyakalu pogirewatyawakapirana. Rushinikanutna Gesopiranaya Moysisi Tokanu Yokanatkaluruya, ga wa tokanchi geneklewatachine kirukateya, goyechnokawpotokū wa kaypotunanuko. ²⁴ Giyagni pimrine gishinikanutka chinyawaka chinanu, ga wa pimrine gi galixa. ²⁵ Gi wa panshinikanurunni wannakakluko. Giyagni ralimatkana. Pawlo wane china tye tokanchi, “Kigle yanumle rixa Giwikkaluru Kpashiri, tokanchi geneklewatachri Gisayiyaya. Wane chinna wutsrukateni:

²⁶ Nyi yine yegi pyanutka.

Wane pchinanu:

Gijnakopna gyijnakotini, gi gimata jemanuna.

Getini getinmaka, gi gimata getanuna.

²⁷ *Gi rixanu shikowgajitkana nyi yine.*

Ga wa gijnakopnayna kyapreru yijnakotyana

Ga wa rushyaygaletna. Giyalna ma metinitipna.

Gi wa gijnakopnayna yijnakotinripna.

Gi rajiyakna rumata jemyana,

ma kashrijetikotupna, nma mutuukakyanupna.

²⁸ *Giyagni gixa gimatanru payineko yokanyegitkatka tye gognetkaklewlu Goyakalunu. Wanna yijnakotanru.”*

²⁹ *Wane chininitka, Goteyone yatka. Repomsakakpotna.*

Gepi walapu gostutkaluru rixinri Pawlo runkaklewaty

³⁰ *Giyagni Pawlo gepi walapu psolwalapuko gipji wenutkalurupji rawa. Yoptotna pe-jnuruneko runyegitjene.* ³¹ *Goyakalu pogirewatyawakapirana runkakleta. Pgujetanwaka china ginkakletna Gitsrukaachi Geso Kristopirana. Gike gimaletlu.*

Kpashiri Pawlo Kirukate Romanone Chinanu

Kiruka yonatachri ga wa yonatanrupirana

¹ Gitni Geso Kristo wayegrerno Pawlono, tomgakalurno yokanatanrupa, nutakikolupa Kiglerpotunanu Goyakalu Tokanu chinanu. ² Tye tokanchinwa muchikawa rupiratanru tokanchi geneklewatachineya Goyakalunu, kpashiri yonchiya. ³ Tye tokanchinwa Giturupiranni. Walenwa Tawiklopisha gimaneya. ⁴ Walenwa gipgujetkaluru Goyakalu Wgene rixinri muchkonuyuma. Gipgujetkaluru Giwekikaluru Kpashirpotuya, wa gipnachinet-skalaya yotonomtyachritka wa Geso Kristo Wutsrukate. ⁵ Geso gimutlewe chinanu yokanatanru nutakikolu, ralixyapluna Wale tokanu ptowruneko pachijnemnunanuka gajene wa giwakaya.

Kiruka yoptotachine Romanone galixachine

⁶ Wanna galixachinemkojenangi gixa. Geso Kristo tomganungi, ⁷ wa pejnurunekgi Roma gwachingi. Goyakalu galukanungi, tomgakalungi, kpashirinepgi, gimutkalunepgi gixa. Wa Goyakalu Wuru, Wutsrukate koxa Geso Kristo giglenshinikankakangi ga wa rumutangi.

Pawlo galuka Roma salwayegletna galixachine

⁸ Muchinanu npoyagnutlu Noyakalute, Geso Kristoya pejnurunekgi gixa chinanu, wa gixa galixle psolchijneko pogitikolutka. ⁹ Goyakalni nkamrurewyegitanru nonshinikanuya Kiglerpotunanu Tokanchi Giturunu. Walenwa netjeru, gi nutuka gishiniketgi wa gixa nagjigogneyeegognenatgi. ¹⁰ Nagjitlu patako waneplu pagogne, Goyakalu galukiniplu, kigleru yagapgalu gixa yegi nyinripa.

¹¹ Gi rixanu gita galuka getlepotutgi wa nkotsalpatayegityapgi Goyakalu genekashle Giwekikaluruya gmuchkotanshinikanutjerupa. ¹² Walenwa wugleretanshinikanutikolupa gixaymananuko satkaka galixleya, gixanni wa gitanu koxa. ¹³ Seyni gi naluklu, nomolene, gma mumatyanru, wa gixo katmaka wane nushinika gixa yegi nyinripa, seyni xanigognenanu wane nixa gimaletletkota. Naluklu wa gixatskalaya koxa waneyapno nkamrutanrupa, payinetskalaya pixka.

¹⁴ Nriwishkatna Kriyikone, kgimtokanurune koxa, wanepnute kgimatkalerune ga wa mumatkalene. ¹⁵ Giyagkoxni gita pejnuruko numkatyawaka naluklu ginkaklewyegityapgi Kiglerpotunanu Tokanchi wa gixa koxa Roma gajengi.

Kiglerpotunanu tokanchi giyaklewe

¹⁶ Gi rixanu gi nupatewatlu gita Kiglerpotunanu Tokanchi. Gi rixanu walenwa Goyakalu giyaklewe wa gognawatikaluru chinanu, pejnuruneko galixachine chinanu, wa Goteyone gapka chinanu, ga wa Kriyikone koxa chinanu. ¹⁷ Gi rixanu Kiglerpotunanu Tokanchi gekakgitlu Goyakalu poyagkaklewe yineru galixle chinanu. Ga wa pnuteyaka galixlu waneyaplu, Yonchi chinyawaka: *Wa poyagkakachri giwekanu ralixleya chinanu.*

Yine mukochire

¹⁸ Pgujetanurni Goyakalu jgekanu tengogneya ptowruko makagwakpireyna, ma poyagkakenuyina wanna yine chinanu wa rumretanruna galikakpotunanu tokanchi mpoyagkaakane rixinrina. ¹⁹ Gi rixanu wa Goyakaluya gimatikolutka wanna koxa gipgujetyegitka. Gi rixanu wa Goyakalu gipgujetlu. ²⁰ Gi rixanu wa mpogijetkaka wa Goyakalunu, walenwa gike rixiniko mnikawnakatu ruyakle, wa Goyakalu rixinri. Mpogijetkaka pgujetanru wa ruyakotiniyakawlu wa tye psolchijneko. Gimata jemkalurni wa kamrutkalurkaka chinanu. Giyagni wannako chinanupni, wanna mpoyagkaakane.

²¹ Gi rixanu rumatmakluna Goyakalu, gi rupashichluna Goyakalu rixinri. Gi koxa poyagnutluna, seyni maleshawaka nutanshinikanutna. Manshinikanugajine mapshaga rixgajitkana. ²² Kgimatkalerune rixashatnawana. Seprolokanatkana. ²³ Royaknu Goyakalu mpojpakatu rupekotluna yagluchi yineru pojpakalu pixkalutu, ga wa kamejirune pixkalutu, ga wa nikchine gepkoxamkojexirune pixkalutu, ga wa gistako yosrolotyachrikaka ixkalutu.

Jejine ksotanugolune

²⁴ Giyagkoxni wa Goyakalu samyokna puchowninripatkana sotanugnuchi rajiyina, mpashmanene rixkakinripna wannakaluko. ²⁵ Wanna gipekotlu galikakpotunanu

tokanchi Goyakalunu gayroklu chinanu. Yonogyegitluna, giyakotkalunkaka wa Kgiyak-lewakleru pnute. Walenwa gimalwugognenatkalurupa gike rixiniko mnikawnakatupa. Wane gixkalurupa.

²⁶ Giyagni wa Goyakalu samyokna wa sotanugnuchi kapatmenuru waneyapna. Gi rixanu wa suxkena kashrijetluna rixjetyawakna rumumturetanruna wa ma mixyawakanna gimumturetkaluru. ²⁷ Waneko pixka koxa rixna wa jejine. Ruknokluna rixjetyawakna rumumturetanruna wa suxoneya. Tsrusotanugnuchi rixna wa wannakakluko. Wane rixa mapatmennuchi kamrutna wa jejine jejinkakluko. Gimanekeyna saletikolupna rapnutikolupna pupjeyeginatanrunako pixkalutu.

²⁸ Gi wa rugleretluna rumatpotutyapluna Goyakalu. Waneko pixka Goyakalu samyokna satu shinikanchi mugletuya, wa kamrutuyapluna maluukotu. ²⁹ Ptowruko mpoy-agkaknuchi, muglenchi, gimkapnuglu, gektutu gwagajpotutanunni. Ga wa wanepnute waneyna ranxalna, ruylalewluna, yoptopirkakleyna, yokwireyna, ma nshinikanunyna. Gixaxatachinni. ³⁰ Kapataklerune, Goyakalu kamnixachinni, kgektutetaklerune, galixkotnacinwa, tsru gixashatnacinewa, gektutu koshpakachine, kaaligiruklerune. ³¹ Manshinikanune, mpoyagkaakane, rumumtureta galuklewl mixkane, maluka gishinikanuwyeglekaakane, metwamonrene. ³² Rumata jemanrukmaxnina Goyakalu gitakanru, wa wale pejnuka kamrutachine poyagkkluna wa rupninripna. Gi wa walepje kamrutna, seyni rugleretluna pimrine koxa waneko pixka kamrutinripna.

2

Goyakalu wanepotuko gitaka yagoklewl.

¹ Giyagni pixako pchinanupni, yineru, girukoktayi pixini wa ruklukanuwna pchinyegitlu satu. Gi rixanu wa klunerukokta ruklukanuwna pchinyegitlu, pukluknanwa pixnanniko. Gi rixanu waneko pixkalutunyi pixni, wa pixa wane china ruklukanuwninripa. ² Seyni wumatlu wanepotuko ruklukanuwneyegijixanna Goyakalu wale pejnanuka kamrutachinepni. ³ ¿Gi ge pushiniklu pixa, yineri, ruklukanuwna pchinyegitna tyekaka kamrutachine, pkamrutlu waneko pixkalutu: pixlege kaspunwanu wa giklukanuwnalupa Goyakaluya? ⁴ ¿Peyikluge pixa wa Goyakalu makotkotu rumutlewl, tsru pogirewlu potu shinikannuya, ga wa rakotanshinikanrewle? ¿Gi putakyagoklu walekni, wa Goyakalu kosekanshinikanutyi penshinikanutinripa?

⁵ Seyni pshiknugajiya, wa paji gi penshinikanutyi, pumretanru pixonpako jgekanchi walegognepa jgekanchigogneklupa, rupgujewninrigognepa wa Goyakalu wanepotuko gitakyagoklewatipna. ⁶ Wale gapnutanru satkaka rixpoko kamruretyawaka. ⁷ Kashnantakognenatachine kigleru kamrutna, rujgaluna yochiglu, kagwakpiiru, mpojpaknuchi, Wale rapnutinna wanna ruwekinripna gike rixiniko mnikawnakatupa. ⁸ Seyni kgimkapnugaklerune, gi wa ralixluna wa galikakpotunanu, seyni ralixluna wa mpoyagkaknuchi, Wale rapnutinna wannapni jgekanchi wanepnute gimtuwakchi. ⁹ Salewakchi, kachinolu koxa psolpotuko yineru giwekachri chinanu wa gektutu kamrukleru, wa Goteyonepni muchichachripa, ga wa Kriykonkoxapni. ¹⁰ Seyni pogirewlu, kagwakpiiru, gilewanshinikanru kigleru kamrutachinepna, muchinanu Goteyonupa, Kriykonkoxapni. ¹¹ Gi wa manewle giglenu chinanu yoptotanru Goyakalu wa yineru.

Tokanchi Yokanatkaluru wane migjene

¹² Gi rixanu ptowruneko waneyamigjene Tokanchi Yokanatkaluru mukochirewatachine, Tokanchi Yokanatkaluru waneyamigjene koxa ramganna. Ga wa ptowruneko Tokanchi Yokanatkaluruya mukochirewatachine ruklukanuwanna Tokanchi Yokanatkaluruya. ¹³ Gi rixanu gi wa poyagkakachine Goyakalu getanuya wa yijnakoshatachine, seyni Tokanchi Yokanatkaluru kamruklerune muklukanuwnaakonetkani. ¹⁴ Gi rixanu wa payine gi waneyna Tokanchi Yokanatkaluru, rumumturetanruna kamrutluna wa Yokanatkaluru Tokanchiya, wanna Tokanchi Yokanatkaluru waneyamigjene, seynimka waneyna Tokanchi Yokanatkaluru wannayako. ¹⁵ Reakgitluna wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrurepa kayongalutkani rajiyina. Rupgujtanshinikanutnawana. Wanekopshini jigjegitnawana rushinikanuwnaleya. Rapgutakna panshinikanu wa satunshinikanu. ¹⁶ Wane rixanu walegognepa wa Geso Kristoya Goyakalu gitakyagokanru yine yogimatnaru, wa chinyawaka Kiglerpotunanu Tokanchi gita ginkakletanru.

Wa Goteyone ga wa Tokanchi Yokanatkaluru

¹⁷ Petanu, pixni Goteyo chinnachriwayi, wa Tokanchi Yokanatkaluru munangachriyi. Pterpiranatnawa Goyakaluya. ¹⁸ Pixa gimatlu Goyakalu gishinikanru, pumata getanru wa kiglerpotu. Yimaakaluruyi Tokanchi Yokanatkaluruya. ¹⁹ Paponshinikanutnawa wa

pixni wa maygalene kosekachriyi; pixni wa pokamlalyi mapshagawaka gwachineya. ²⁰Pyimakjetna manshinikanune. Mturune yimakachriyi. Waneyyi gimatkalewlu psoluko ga wa psoluko galikakpotunanu Tokanchi Yokanatkaluru. ²¹Giyagni pixa koxa wa satu yineru yimakachriyi pixnipa, ¿gi ge pyimahnawa pixnanuko koxa? Pixa wa ginkakle-watachriyi ma chowguwatikotupa, seyni ¿pchowguwatawa pixa? ²²Pixa wane chinachriyi ma mumopatlewatikotupa, ¿mumopatlewatge pixako? Pixni wa yagluhkaka getnanu-tachriyi ¿mupashiregotyi? ²³Tserpiranatnachriwayi wa Yokanatkaluru Tokanchiya. Pma kamrutkalchinanu wa Tokanchi Yokanatkaluru, ¿gi ge pma mupashichyanru wa Goyakalu waka gike? ²⁴Gi rixanu *mupashichkotu gixkaku Goyakalu giwaka payinetskalaya*, chinyawaka wa yonchi.

Sajruka gistaklewlu galikakpotunanu

²⁵Gi rixanu sajruka gistaklewlu gipxaklewata galikakpotunanni, pkamrutiniplu wa Yokanatkaluru Tokanchi. Seyni pkaspukiniplu wa Tokanchi Yokanatkaluru, wa pixa sajruka gistakikolu kamrutka masajruka gistakikotpatka. ²⁶Giyagni wa msajruka gistakletkotu kamrutuyaplu Tokanchi Yokanatkaluru chinyawaka, ¿gi ge wale ma sajruka gistakletkoklunu gitaako sajruka gistakletikolu chinanu? ²⁷Girukta wa mumumture sajruka gistakletkotu seyni kamrupotutlu wa Tokanchi Yokanatkaluru, wale giklukanuw-nakakanyi pixa kapiranyegirutkayi, ga wa sajruka gistakletkaluryi, seyni pkaspukinri wa Tokanchi Yokanatkaluru.

²⁸Gi rixanu gi wa Goteyni, wa wane rixa gipgujewnaletachrini, gi waleni koxa wa sajruka gistaklewlu gipgujewnalulu wa manchiya. ²⁹Seyni Goteyni wa gitokoya Goteyo, ga wa sajruka gistaklewlu walenwa gaschiya, wa giwekikaluruya gi wa Tokanchi Yonatkalu-ruya. Gi wa rumalwurni yineya seyni Goyakaluya.

3

Panene pnute waneylu Goteyo

¹¿Giyagni kluneru waneylu Goteyo panene pnute? ¿Klu rupxaklewata wa sajruka gistaklewlu? Gixo psoluyako. ²Gi rixanu muchinanu Goyakalu tokanu galikakpotunanu gaponshinikanutka Goteyone yegi.

³¿Gi rixkoxge wa pimrine wanna malixaklene rixinrina? ¿Wanna ma malixle chinanu gi ralixikolupa Goyakalu? ⁴Gike rixiniko. Seyni wa Goyakalni myokwiretu ga wa ptowruko yineru kayloklerunmakni, wa tokanchi yonatkaluru chinyawaka:

Wa Pixa, Goyakalu, muklukanuwnaakotupy pchina yanumsaletinri;

Wa paalirewatnripa wa putakyagokikolupmaka.

⁵Yineru ma poyagkaklenu chinanu pnute pgujpotlu Goyakalu poyagkaklewle. Wane rixini galikaka, ¿gi wchinanuna? ¿Mpoyagkaakatlege wa saletlewatnri Goyakalu? (Wa yineru gixyawakako nchina.) ⁶Gike rixininanuko. Wa wane rixini ¿gi rixpoko gik-lukanuwneygijixletanna tye psolchijneko gwachine wa Goyakalu? ⁷Seyni naylokle chi-nanumka tsru rixinipa Goyakalu myokwirnu, rumalwutikolupa Goyakalu, ¿klu chinanu nuklukanuwneygijixkota gita kmukochireru pixka? ⁸¿Klu chinanu gi wane wchina, “Wkamrutanru gekutu runinripa wa kigleru”? wa pimrine wane chinyegitwu wa wane pguta wchinyawaka. Poyagkaaka ruklukanuwneygijixikolupna wane chinachine.

Maleshlu poyagkakachri, gi satunako

⁹Giyagni ¿klunerni? ¿Wanna pnutelege kiglewu wixa Goteyonwu? Gike rixininanuko. Muchinanu wunkakletanataka Goteyone, ga wa payineko, pejnuruneko kmukochire-runni. ¹⁰Wane chinyongatyawaka:

Maleshlu poyagkakachri, gi satunako.

¹¹*Maleshlu gimata jemachri.*

Maleshlu satu Goyakalu gijgachri.

¹²*Pejnuruneko gitspalata.*

Gike gapine rixkana.

Pawane gixkalunenatkanina.

Maleshlu satu kigleru kamrutachri.

¹³*Yomlechi gitpukachri pixka rixaplajitna.*

Ginnuyina yokwiewatna.

Gimnu kachingate pixkalutu waneyna gispuyana rapukote.

¹⁴*Ginamna katsepoyana kamakpiirewleyina, kapsakletlewleyina.*

¹⁵*Teyaknanjixirunni wa ruyokiyapluna granchi.*

¹⁶*Gigapkaka rawa gimtuklewlu, tsru salewnalu.*

¹⁷*Gi rumatluna gwashatikowakgapo.*

¹⁸*Wannaygale getanu maleshayna pikyaluna Goyakalu.*

¹⁹ Seyni wumatlu ptowruko Yokanatkaluru Tokanchi chinyawaka, wane china Tokanchi Yokanatkaluru waneyalune chinanu, wa pejnuruko yineru pokche rixinripa wa psolchijnepotunanuko gwachri giklukanuwnakaakaluru Goyakalu getanu. ²⁰ Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrutkalchinanu gi pamanennako muklukanuwnakaakonepni Wale yegi. Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluru rumatika wa mukochri.

Poyagkaklewu wa galixlewluya

²¹ Ga wa xani Tokanchi Yokanatkaluru migje poyagkaklewu Goyakalu pgujetanurutkani. Gipujatkalurni wa Tokanchi Yokanatkaluru ga wa tokanchi geneklewatachineya. ²² Poyagkaklewu Goyakalu, Geso Kristo galixikolu chinanu, wannanupni ralixjene pejnunanuka. Gi rixanu pixkakaklunni. ²³ Gi rixanu pejnuruneko mukochirewata. Gi rapkapluna wa royaknu Goyakalu. ²⁴ Ga wa rumutlewu chinanu Goyakalu muklukanuwnakaakone rixkakna. Walenwa renekashle, gi rixanu Kristo Geso wenutlu yine gognewatinripa. ²⁵ Goyakalu galukyawaka, Geso chinanukni kaspuuka yineru mukochire ralixleya, Gesograga chinanu. Wane rixa gipgijewnakakletlu Goyakalu poyagkakachri rixinri, wa wane rixa getashletlu wumukochire wa muchikawa wkamrutanrukaka. ²⁶ Pogetwamonrewlu rixkalchinanu Goyakalu, rumatyapluna yine wa galikakni poyagkakachri Wale tyegognekakaya, gi rixanu tyegogneko poyagkakachri Wale, ga wa poyagkakachri rutaku yineru, Geso ralixinri chinanu.

Tserpiranawnalu gimaletkaluru

²⁷ ¿Ginaakoxluge wa tserpiranawnalu? Ginanshichkaluru. ¿Giru Tokanchi Yokanatkaluru chinanu? ¿Kamrurchiyege? Gike. Seyni rixjetyawaka galixlu. ²⁸ Giyagni wyanshikanutlu muklukanuwnakaakotu rixinripa wa yineru ralixleya, wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrurimigjeya. ²⁹ ¿Wa Goteyonenupjerje wa Goyakalu? ¿Gi ge payine Goyakalutkoxni wa Goyakalu? Galikakpotunanni payine Goyakalutkoxni. ³⁰ Gi rixanu satupjerutni Goyakalu. Walenwa muklukanuwnakane rutakanna sajruka gistaakotachine galixluya, ga wa msajruka gistaakotkone koxa galixlu chinanu. ³¹ ¿Giyagni wutakashatlu maleshawaka wa Tokanchi Yokanatkaluru galixlu chinanu? Gike. Wmuchkotlu Tokanchi Yokanatkaluru.

4

Gawrani wyimanrupa

¹ ¿Gi wchinankoxlu wa Gawra gikshikanru? Walenwa wutsrukutni wumaneya. ² Wa Gawra muklukanuwnakaakotu rixinmaka wa kamrurchiya, ralixkotinmakwa, seyni gi wa Goyakalu getanu. ³ Gi rixanu ¿gi china wa yonchi? *Wa ralixlu Goyakalu Gawrani. Rutakyegitka poyagkaklewu rixinri.*

⁴ Seyni wa kamrurawatachriya gi wa genekashlu kagwaaka wa wenutikolu, seyni riwishkaachi. ⁵ Ga wa girukta gi kamrurawata seyni ralixlu Goyakalu wa mupashiregolune muklukanuwnakaakone gitakachri, wale galixle gitaaka poyagkakleyapa. ⁶ Tawi pixka koxa wane chinyegitlu giglenshinyegitkaluru wa yineru wa Goyakalu gitakyalu poyagkale kamrurchi migje. ⁷ Wane china:

Giglenshinyegitkalune wanna ruklukanuwnalna kaspukyegitkana, wa wanna gishyamukochiretkalune.

⁸ *Giglenshinyegitkaluru wa jeji gi wa kmukochireru rutaaka Gitsrukaachiya.*

Yaglu rixa sajruka gistaklewu, rumatikolupa poyagkaklewu

⁹ Giyagni wa tye giglenshinyegitkaluru ¿wa sajruka gistaakotkalunepjenuplege? ¿Waka msajruka gistaakotkonkoxaplege? Gi rixanu wane wchina, *wa Gawra galixle gitaaka wale poyagkale rixinripa.* ¹⁰ ¿Gi rixpoko poyagkakachri kagwaakota wale? ¿wa sajruka gistaakotkaluru, waka msajruka gistaakotuwa? Gi wa sajruka gistakletkaluru, seyni msajruka gistaakotu. ¹¹ Sajruka gistaakikolu yaglu rixinripa, rumatikolupa poyagkakachri rixinri ralixleya chinanu. Wane rixa msajruka gistaakotuwa, rurna rixinripa pejnuruneko galixachine msajruka gistaakone, wanna koxa poyagkakachine gitakikolupa. ¹² Rurna rixinrikoxapa sajruka gistaakotkalune, gi wanna sajruka gistaakotkalunepje, seyni koxa wa gomkagitachine galixlugapo wa wutsrukutni Gawrani msajruka gistaakonuwa waneylu.

Wa gipiratkaluru tokanchi, gi wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu

¹³ Gi rixanu gi wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu, seyni wa poyagkaklewu chinanu galixlewluya, Gawra ga wa giklopishane gipiryegitka wanna yoptotyaplu psolchijneko. ¹⁴ Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyalune wannapmakni yoptotachinepa, gike gaprimkatkani wa galixlu; giknookalurmakni wa gipiratkaluru tokanchi. ¹⁵ Gi rixanu

wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrutlu jgekanchi. Gi rixanu ginakakta maleshlu Tokanchi Yokanatkaluru, gi koxa wane kaspukika wa Yokanatkaluru Tokanchi.

Wa gipiratkaluru yoptotko galixlewlu chinanu

¹⁶ Giyagni poyagkakachine gitaaka wa galixle chinanu, wa Goyakalu gimutlewleya rixinripa, poyegi rixinripa tokanchi gipiratkaluru pejnuruneko giklopishane chinanupa, gi wa wannapje chinanupni wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyalune, seyni wanna koxa chinanupni, wa Gawra galixle waneyalune. Walenwa wutsrukutni pejnurunekwu wixa. ¹⁷ Wane chinyongatyawaka, *Gita gitakyi gixo payinerumnunauka gitsrukutni pixinripa*. Wane rixa Gawra Goyakalu getanu. Walenwa Gawra galixanru. Walenwa gipnachine genekgiwekletachri. Walenwa wane gwachri pixka chinru wa mwakatuwa.

¹⁸ Mumkata kagwaakotupmaka, kagwaka Gawra. Ralixlu wa *gixo payinerumnunauka gitsrukutni rixinripa*, chinyawakpotuko: *Wane pixka rixanna puklopishane*. ¹⁹ Gi wa rugroka galixluya. Gi rutakyagoknawa gimaneya gipnachritka. (Satu pacha walapust-sitkani.) Gi koxa rutakyagoklu gipnachri twugenewlemapa Sara. ²⁰ Gi koxa nutatlu Goyakalu gipiranaru ma malixlenuya. Seyni muchkotnawa ralixleya. Rumalwutlu Goyakalu. ²¹ Psołpotuyako rushinikanuwatya wa ptowruko rupiranaru Goyakalu, kgiyaklerni kamrutya plu. ²² Giyagkoxni wa Gawra galixle *rutakyegitlu poyagkaklewle rixinri*. ²³ Gi wa walepje chinanni yonatka wa rutakyegitokulu. ²⁴ Seyni wixa koxa chinanu, wa wixa galixachinwu gitakyegitokolupa, gi rixanu walixlu wa Geso yotunkakachri Wutsrukate wixanu gipnachinetskalaya. ²⁵ Walenwa samyookaluru wixa mukochire chinanu, ga wa yotunkaakaluru muklukanuwnakaakone wixinripa.

5

Muklukanuwnakaakone yoptotanrupa

¹ Giyagni muklukanuwnakaakonwu galixluya, kigle gwashletkawu Goyakaluyma Wutsrukate Geso Kristo chinanu. ² Wale chinanu koxa wapkaplu tye gimutlewlu gawyegitanru galixluya. Wumu wata wkagwakinri Goyakalu goyaknu. ³ Gi wa walepjesi, seyni wumu watanu koxa salewakchiya. Wumatlu wa salewakchi kamrutlu kashnantakogneru.

⁴ Ga wa kashnantakogneru kamrutlu gasruglewlu. Ga wa gasruglewlu kamrutlu kagwakikolu. ⁵ Ga wa kagwakikolu gi wa kapatmenurni. Gi rixanu Goyakalu gishiniklewle gipkaakalurni wajiya Giwekikaluru Kpashiriya, wenekikolu.

Kristo gipna mkagwakpiraklene chinanu

⁶ Gi rixanu wa Kristo muchkonwu wixanatini, gipapko rupnana mkagwakpiraklene chinanu. ⁷ Kyapreru satu gipnanmaka poyagkakachri chinanu, seyni patako satu mpiikatu rixnawa rupninripa kigleru chinanu. ⁸ Seyni Goyakalu gekakgi galuklewleta wixaya, gi rixanu, kmukochirerunwu wixanatini, Kristo gipna wixa chinanu.

⁹ Giyagni wanepnuteyaka muklukanuwnakaakonwu gigragaya; Waleya wognetkaako wa jgekanchiyegiya. ¹⁰ Giyagni wkamnixanatinrikopshini rupoyikgayegitinwu Goyakalu Gituru gipuka chinanu, wanepnuteyaka wupoyikgayegitokolutka, wognetkaako Wale giwekle chinanu. ¹¹ Gi wa walepjesi, seyni wumu wata Goyakaluya, Wutsrukate wixanu Geso Kristo chinanu. Wale chinanu wupoyikgayegitokolutka.

Pogirewata mukochri ga wa gipukchi

¹² Giyagni, wane rixa jiglokleta mukochri tye psolchijiko satupje yineru chinanu. Mukochri chinanni wa gipukchi. Giyagni wane rixa giknogletna gipukchi pejnuruneko yine. Gi rixanu pejnuruneko mukochirewata.

¹³ Wa ma mwanatunawa Yokanatkaluru Tokanchi, tye psolchijneko rawanatatka mukochri. Seyni Yokanataluru Tokanchi mwakanuwa gi wa ruklukanuwnakaaka yineru. ¹⁴ Seyni pogirewatatka gipukchi Gatakluyakawa wa Moysisiklupotunanuko, wanna koxa chinanu gi wa Gata ma mumretkale pixka rixa mukochirewletna. Gatanwa ginachripatka yaglu.

Poyagkaklewlu genekashatkaluru

¹⁵ Seyni gi wa mukochri pixka rixa genekashlu. Gi rixanu satupje yineru mukochire chinanu rupninna gixni, pnuteyaklu wa Goyakalu gimutlewle gixo chinanu, ga wa genekashlu satupje yineru gimutlewle chinanu. Walenwa Geso Kristo. ¹⁶ Gi koxa wane pixka rixa wa genekashlu, wa satupje yineru mukochire pixka. Gi rixanu satupje mukochri runya giklukanuwnayegjixlu ruklukanuwnayegjixkolupna, seyni gixo mukochri runya gimutlewlu muklukanuwnakaakone rutakikolupna. ¹⁷ Gi rixanu satupje yineru mukochireya pogirewatinri gipukchi ga wa satupje yineru chinanu koxa, wanepnuteyaka pogirewatanna giwekachinepa satupje wa Geso Kristo chinanu, gixo gimutlewlu yoptotachinepa, wa poyagkaklewlu genekashatkaluru yoptotachinepa.

Gixo potu gimutlewu

¹⁸ Giyagni waneko pixka rixanu satupje yineru mukochireya ruklukanuw-nayegjixikolna pejnuruneko yine. Waneko pixka rixa: satupje yineru poyagkaklewleya, pejnuruneko yine muklukanuwnaakone gitakikolu ruwekinripna. ¹⁹ Gi rixanu satupje yineru majnaknu chinanu rutaakana kmukochirerune gixolune. Waneko pixka satupje yineru yijnakle chinanu gixo gitaako poyagkakachinepa.

²⁰ Wa Tokanchi Yokanatkalaru jigloka wa mukochri tseruwninripatka. Wa mukochri tseruwninitka tseruwnapotuta wa gimutlewu koxa. ²¹ Wane rixa pogirewata mukochri rupninriyna yine, waneko pixka rixa poyagkaklewlu chinanu; pogirewata gimutlewu ruwekinripna gike rixiniko mnikawnakatutu Geso Kristo chinanu Wutsrukate wixanu.

6*Wixa gipniyanatkalu mukochrini*

¹ ¿Gi wchinanu koxa? ¿Womkagitanru wmukochirewatini tseruwninripa gimutlewu? ² Gike wixiniko. Gi rixanu wixa gipniyanatkalu mukochrini. ¿Gi wixpoko satokleye-gitanutnaklu wale? ³ ¿Gi ge gimatlu gixa wa wixa girukokta katkaluru Geso Kristoya, katkaluru rupnaley? ⁴ Gi rixanu katluya kapnatkalunwu. Waleyma gipnachinetkawu. Wa Kristo wane rixa yotunretinri gipnachinetskalaya Girchi goyaknuya, waneko pixka wixanu wixa: gawinripa gerotu giweklupa.

Goyakaluya wuweka Kristoya

⁵ Waleyma pagipnakalunetkawu wixini Wale gipnale yagluya, waneko pixka rixa yotunotinri yaglu wixanu. ⁶ Wumatlu wa tye: wa kapokotmane wixinri Waleymananuko koroshishkita rutaaka, gike mumkatkatu rixikolupa wa mukochrimane, ma wayegretyan-patkawu mukochri. ⁷ Gi rixanu wa gipnachrinatka, gi wa mukochri giklukatkalu.

⁸ Kristoyma wupnini, walixlu wa wuwekinrikoxapa Waleyma. ⁹ Wumatlu wa Kristo yotunotinritka wa gipnachinetskalaya, gi rupnanutka. Waley gi pogirewatanatka gipuk-chini. ¹⁰ Gi rixanu rupninri, pakatapje rupniyanatkalu mukochrini, seyni ruwekinri Goyakaluya ruwekatka. ¹¹ Waneko pixkapotuko gixanu gixa. Gkagwakinwa galikakni gipniyanatkalu mukochrini, seyni Goyakaluya giweka wa Kristo Gesoya Wutsrukate wixanu.

Genekinwa Goyakalu

¹² Giyagni gi pogirewatanu mukochri gimaneya wa gimane gipnachripa, gma yij-nakotyaplu gimane retsotanrewleya. ¹³ Gi koxa genekanru gimane psojite mukochri, mpoyagkknuchi gapi rixinripa, seyni giwekachingi wa gipnapachine pixkalungu genek-inwa Goyakalu. Goyakalu galikaka genekanru gimane psojite poyagkaklewlu gapi rix-inripa. ¹⁴ Gi rixanu gi wa gitsrukatanutkalu mukochri. Gi rixanu gi wa Tokanchi Yokanatkalaruyegitkagi, seyni gimutlewluyegitkagi.

Poyagkaklewlu wayegrenepa

¹⁵ Giyagni ¿kluneri? ¿Wmukochirewatewge gi rixanu gi wa Tokanchi Yokanatkalaruyegwu, seyni gimutlewluyegwu? Gike wixiniko. ¹⁶ ¿Gi ge gimata gixa wa girukokta wayegrene gitakinwa gyijnakotyaplu, wale wayegrene gixinitka wa gyijnakotanru? Waka mukochri wayegrengi gixinripa, waka yijnaklewlu wayegrengi poyagkakachine gixinripa. ¹⁷ Poyagnutkalurni Goyakalu, wa mukochrimka wayegretanatanungi, gyijnakotatkalu gajiya tye pixkalutu ginkaklewlu wa wale chinanu gitaaka gixa. ¹⁸ Mukochri yegi gishpakyatka. Poyagkaklewlu wayegretatkagi. ¹⁹ Gi rixanu yineru muchkotu gixyawakpotuko pixka nchingi. Wane gixa genekletlu gimane psojite gimuteru wayegereru rixinripa, mpoyagkknuchi wayegereru rixinripa, waneko pixka gixanu xani. Genekanru gimane psojite poyagkaklewlu wayegretyaplu gipashiregnuyapa.

Mukochri wenutikolu

²⁰ Gi rixanu mukochri wayegretanatingi, gi wa poyagkaklewlu wayegrenenangi. ²¹ ¿Klu koxa waneyatkagi waleywa, wa xawakni gipatewatanrutka? Gi rixanu gipnalni wale yoptukyawaka. ²² Ga wa xani mukochri gishpakyatka. Goyakalu wayegrengitkagi. Ga wa gkamrure koxa kphashiritka. Ga wa yoptukyawakapni giwekinri gike rixiniko mnikawnakatupa. ²³ Ga wa mukochri wenutikolni wa gipnalpotu, seyni Goyakalu genekashle yoptotachri walenwa giweklu gike rixiniko mnikawnakatupa Kristoya Geso Wutsrukate wixanu.

7*Gipniyatkalu Tokanchi Yokanatkalarupiranaya*

¹ Nomolene, gi wa mumatkangi, gi rixanu nuynumsatna Tokanchi Yokanatkaluru gimatachine. ¿Gi ge gimatlu wa Tokanchi Yokanatkaluru rutsrukata yineru ruwekakopshini? ² Gi rixanu kganururo, ruwekakopshini tganuru, Tokanchi Yokanatkaluru ginanshichawalo. Seyni rupnini tganuru, Tokanchi Yokanatkaluru gnurchipirana tushpakyatka. ³ Giyagni wa ruwekiniwa tganuru, gimopatlewatachro chinkaluropni wa satu jeji tganurutinipa. Seyni tprognurutinika tushpakatka Tokanchi Yokanatkaluruya. Giyagni gi wa gimopatlewatachrotkani wa satu tganurutinitka.

Gipniyanatkalu Tokanchi Yokanatkaluru

⁴ Waneko pixka gixa, nomolene gitanune, gipniyanatkalu Tokanchi Yokanatkaluru Kristomaneya, satunuko gixinripatka, walenwa yotunotachritka gipnachinetskalaya, kigle kamrurewlepwu Goyakalu chinanu. ⁵ Gi rixanu manchi wixanatinawi, mukochri getsotanrewle, Tokanchi Yokanatkaluruya, wumane psojtkaka kamrurewatya. Wale gwakakyaplu gipukchi. ⁶ Ga wa xani Tokanchi Yokanatkaluru wushpakyatka. Wupniyanatkalu wkashinatjerni, ga wa Giwekikaluruya wkamrurewatinripatka. Werotewat-inritka. Gi wa yonchi kapokotewatinriya wkamrutanutka.

Tokanchi Yokanatkaluruya rumatika mukochri

⁷ ¿Gi wchinanu? ¿Tokanchi Yokanatkaluru mukochrige? Gike rixiniko. Gi numatanatlu mukochri, seyni wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu numatlu mukochri. Gi rixanu gikoxmaka numatanru getsotanrewlu, wane ma chinkanumka Tokanchi Yokanatkaluru: *Gi petsotanrewatanu*. ⁸ Mukochri gikshiklu ruglepoktapinri yokanruya. Wane rixkakyano ptowruko getsotanugnuchi. Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluru migje mukochri gipnachrini. ⁹ Tokanchi Yokanatkaluru migje nuwekanata. Seyni wa Tokanchi Yokanatkaluru gininitka, mukochri giwekatnaka, ga wa gita gipnana. ¹⁰ Netatkalu yokanru giweklu chinanmaka, walenwa nupnale chinanu. ¹¹ Gi rixanu mukochri gikshiklu ruglepoktapinri yokanruya. Yokwitanno. Waleya ruylatanno. ¹² Giyagni galikakni Tokanchi Yokanatkaluru kpushirni, ga wa yokanru kpushirni, poyagkakachrini, kiglerni.

Mukochri gita gitokote gwachri

¹³ Giyagni ¿kiglerunanu gita chinanu gipnalu rixa? Gike rixiniko. Seyni mukochri mukochri gipgujewninripa wa kigleruya ruylatno, mukochri potunanu rixinripa mukochri Tokanchi Yokanatkaluru chinanu.

¹⁴ Gi rixanu wumatlu Tokanchi Yokanatkaluru Giwekikaluruyni. Ga wa gitni manchino, gishankakalurno mukochrinupno. ¹⁵ Gi rixanu wa nkamrutanru gi numata jemlu. Gi koxa wa nalukanru nkamruta. Seyni nayegixanru wale nkamruta. ¹⁶ Wa nma malukanutu wale nkamrutini, nupgujatlu wa Tokanchi Yokanatkaluru kiglerni. ¹⁷ Giyagni xani gi wa gita kamrutlu, seyni mukochri gita gitokote gwachri kamrutlu. ¹⁸ Gi rixanu numatlu gitnanuko, walenwa nomaneya, gi rawa kigleru. Gi rixanu waneyno naluklewle, seyni gi nukshiklu kigleru nkamrutinri. ¹⁹ Gi rixanu gi nkamrutlu naluka kamruretanru kigleru. Seyni wa gekutu nma malukanutu wale nkamruta. ²⁰ Ga wa nma malukanutu nkamrutini, gi wa nkamrutanutkalu gita, seyni mukochri kamrutanru gita gitokote gwachri.

Yagotkaklu nonshinikanuya

²¹ Nukshiklu pnuko gixjetikowaka: wa naluka kigleru kamruretini, gekutu gwakoxno. ²² Gi rixanu wa gitoko gajeruya numjika Tokanchi Yokanatkaluruya Goyakalunu. ²³ Seyni netlu nomaneya psojite pnuko gixpokotikowaka. Wale satkakkaklu nonshinikanu gixpokotyawaka. Raniikoxno gostutkalurno nkamrutiyapmaklu mukochri gixpokotyawaka nomaneya psojiteya galukyawaka.

²⁴ ¿Kapsakletkalurno! ¿Katu koshpakanunno tye gipukchimaneya? ²⁵ Npoyagnutlu Goyakalu, Geso Kristoya Wutsrukate wixanu. Giyagni nonshinikanu galukyawaka nkamrutini, Goyakalu yokanrekaka wayegrerno. Ga wa nomaneya galukyawaka nkamrutini, mukochri gixpokotyawaka wayegrerno.

8

Gi ruklukanuwnayegjixkona wa Kristo Geso gwachine

¹ Giyagni maleshpoututkalu ruklukanuwninritkana wa Kristo Geso gwachinetka, wa galixachinetka. ² Gi rixanu Giwekikaluru yokanre giweklupirana Geso Kristoya wale koshpakno mukochri yokanreya, ga wa gipukchi yokanreya. ³ Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkaluru munkatanatanutu, wumane gigroklewle chinanu, Goyakalu kamruta. Wane rixa yokanretlu Waleko Gituru kmukochirerunmane pixkalutu ga wa mukochri chinanu. Wane rixa nikatlepotutyaplu mukochri wumane gwachrini, ⁴ poyagkakikolupa wa kigleru yokanruya wixaya, wa manchi gixjetyawaka mixkanwu, ga wa Giwekikaluru gixyawaka.

⁵ Gi rixanu manchi pixka gixachine, manchipiranaya nshinikanutachinni; ga wa Giwekikaluru pixka gixachine, Giwekikalurupiranape yanshinikanutachinni. ⁶ Gi rixanu manchinshinikanu gipnalni, ga wa Giwekikalurunshinikanu giwekluni, ga wa kiglen-shinikangajirni. ⁷ Giyagni manchi gishinikyawaka walenwa kamnixikolu Goyakalu. Gi rixanu wane gixachri gi yijnakotlu Goyakalu yokanre. Gi koxa rumkatlu. ⁸ Giyagni manchi giyakatyachine gi rumkata gighlenshinikanretluna Goyakalu.

Gixa gitokote gwachri Giwekikaluru

⁹ Ga wa gi manchi giyakatyachingi, seyni Giwekikaluru giyakatyachingi, wa gixa gwinri Giwekikaluru Goyakalunu. Katukta Giwekikaluru Kristonumigjetu, gi Kristonni wale. ¹⁰ Seyni gixa gitokote rawini Kristo, gimane galikakni gipnachrini mukochri chinanu. Ga wa giwekikaluru giweka wa poyagkakikolu chinanu. ¹¹ Wa gixa gitokote rawini Giwekikaluru, Geso yotunkakjerunu wa gipnachinetskalaya, wa yotunkakjeru Kristo Geso gipnachinetskalaya ruweekakankoxlu gixamane popukalu Giwekikaluruya Walenu, gixa gitokote gwachri.

Kristoyma yoptotachinepwu

¹² Giyagni nomolene, riwishkatchinwu, gi wa manchiyni, giyagni gi wa manchi gixjetyawakako wixinripni. ¹³ Gi rixanu manchi gixyawakako gixininapa, gipnanuna. Seyni wa Giwekikaluruya gixa gipnakakanru wa manchi kamrure waneklu giwekanu. ¹⁴ Gi rixanu pejnuruneko Giwekikaluru Goyakalunu kosekanune, wannanwa Goyakalu wgenene. ¹⁵ Gi rixanu gi gyopotlu wayegrechinshinikanu wa mpikyapatnaka. Seyni gyopotlu wgenchi gitaakalurunshinikanu. Wale chinanu wsaplewata, "Gawwa, Nuru." ¹⁶ Gi rixanu Giwekikaluruko wixanshinikanu gipgujatlu Goyakalu wgenene wixinri. ¹⁷ Wale wgenene wixini, yoptotachinkoxapwu; yoptotachinepwu Goyakalunu; Kristoyma yoptotachinepwu. Waleyima salewnachinkoxapwu wixini, Waleymapotuko pogirewlu wenekikolupa.

Pogirewlu ginachripa galuukaluru

¹⁸ Gi rixanu numatpotutlu wa tyegognekaka wsalewninri gi rumuknini pogirewlu ginachripa gipgujewnachripa wixaya. ¹⁹ Gi rixanu wa giyakotkaluru psolu galukleyako kagwakpotuta wa rupgujewninripna Goyakalu wgenene. ²⁰ Gi rixanu moyakatlu rixkaku ruyakotanru Goyakalu, gi wa giyakotkaluru gishinikanru chinanu, seyni wane rixkakeru wa Goyakalu chinanu. Wane rixlu wa Goyakalu wa kigleru kagwakyapna wa ruyakotanrutka. ²¹ Wa waleko giyakotkaluru koshpaakalurupni moyaknuchi wayegretle-watyawakaya. Rapkaplu gishpakikowaka katajiwaka Goyakalu wgenenu.

²² Gi rixanu wumatlu pejnuruko giyakotkaluru pagochgitkalune rixna, pakachinolu getkalunni xanigognenanu.

²³ Gi walejeni, seyni wannanuko, wa Giwekikaluru gekamrure waneyalune, wixa koxa ga wa wanna gitokoyako wochgita, wkagwakanatinri wa Wale wugenene gitakpotutikolupa, walenwa wumane gishpakleyapa, wenutikolutka chinanu. ²⁴ Gi rixanu kagwachinwu wognewatinri. Seyni wa kagwaakaluru getika, gi wa kagwaakalurni. Gi rixanu wa satu getkoclunu, ¿gi rixpoko kagwakletanru? ²⁵ Seyni wma metanutu wkagwakini, wakotanshinikanreya wkagwakanru.

Wa Giwekikaluru gagjigognere

²⁶ Waneko pixka rixa gipxakletwu Giwekikaluru wumenoklunshinikanruya. Gi rixanu gi wumata kluneri kigleru wagjittinripa. Seyni wa Giwekikaluruko gagjita wixa chinanu rochgyle mumkata chinkotu. ²⁷ Getjegajrewatachri gimatlu Giwekikaluru gishinikanru. Gi rixanu wanepotuko Goyakalu gishinikyawaka, ragjita kphashirine chinanu.

Ptowrunanuka pakamrutkolutni kigleyapna Goyakalu galukachine

²⁸ Wumatlu ptowrunanuka pakamrutkolutni kigleyapna Goyakalu galukachine, wannanwa tomgakalune Wale galukyawaka. ²⁹ Gi rixanu muchikawako rumanatane rutakagnaputa, Gituru yaglu pixka rixkakikolupna, Wale muchinanu gishpakachri rixinripa gixo gimolenetskalaya. ³⁰ Wa rutakagnaputanune wanna koxa tomga. Wa tomganune wanna koxa muklukanuwnakaakone rixna. Wa muklukanuwnakaakone rixanune wanna koxa royaknu reneka.

Wakagloklewopotuta

³¹ Giyagni ¿gi wchinanu wa tyeya? Wixa yegi rixini Goyakalu, ¿katu kamnixwu wixa? ³² Ga wa Wale gi chipetlu Giturpotuko, seyni samyoklu ptowruneko wixa chinanupa ¿gi rixpokotyawaka Gituruymananuko ma meneekanupwu ptowrunanuka? ³³ ¿Katu jigyegitna Goyakalu tsomitanune? Goyakalni muklukanuwnakaakone gixkaklewatachri ¿Katni wa giklukanuwnayegjixlewatachri? ³⁴ Kristonwa gipnachri. Wanepnute Walenwa

yotunkaakaluru. Walenwa Goyakalustsi potukdesreta gwachri. Wale koxa giykoyegitwu wixa. ³⁵ ¿Giru kotspalatinwu Kristo galuklewleya? ¿salewakchirge? ¿ga wa kachinolege? ¿ga wa kojwawakchirge? ¿ga wa nachlege? ¿ga wa mamkatutnuchlege? ¿ga wa kyowikolege? ¿ga wa yoglolewaprege? ³⁶ Wa chinyawaka yonchi:

Pixa chinanu psolgogneko gipnachinwu.

Kagwaakalunwu gowegane pixka giylatkalunepa.

³⁷ Seyni psoluyako tyekakaya wakagloklepoptuta walukjeruya. ³⁸ Giyagni nalixa gita, gi wa gipukchiko, gi wa giwekluko, gi wa kamchineko, gi wa tsrukakaluneko, gi wa kgiyaklewakleruneko, gi wa xanirutuko, gi wa ginachripako, ³⁹ gi wa tenolu, gi wa gitokpotuko, gike giyakotkaluru gimkata kotspaletyawu Goyakalu galuklewleya, wa Kristo Geso gwachri, Wutsrukate wixanu.

9

Kachingajgognenaru Pawlo Gisrayiline chinanu

¹ Galikakni wa nchinanru Kristoya. Gi nayroklewata. Giwekikaluru Kpashiriya nonshinikanu gipgujatno muklukanuwnanshinikanutkatno. ² Wane nixa, tsru wamonchi nixa. Kachingajgognenanno. ³ Gi rixanu nalukmaklu gitakmaka kamakpiratko Kristoyegiya nomolene chinanu, nonerune nomaneya. ⁴ Wannanwa Gisrayiline. Wannanni wa wgenchine gitakikolu, ga wa pogirewlu, ga wa tokanchi gipiratkaluru. Wannanwa Tokanchi Yokanatkaluru geneekalune, wa Goyakalu kamrurewyegitachine. Wannanni wa Goyakalu gipiratanru. ⁵ Wannanni wa gitsrukachinni. Wannanni wa Kristo gimaneya. Walenwa Goyakalu pejnurkakayako gimalwutkalurgognenanu. Wane gixkalurupa.

Gipiratkaluru wugenetikalune

⁶ Gi wane rixa magjeretmaka Goyakalu tokanu. Gi rixanu gi wa Gisrayiliklopishane pejnuruneko Gisrayilinni. ⁷ Gi wa Gawraklopishane rixinrina chinanu, pejnuruneko wale wugenetika. Seyni *giklopishane chinikolupna Gisaakaya*. ⁸ Wane chinyawaka, wa manchi wugenetikalune, wanna gi wa Goyakalu wgenene chinkana, seyni wa tokanchi gipiratkaluru wugenetikalune wannanwa kagwaaka Gawraklopishane. ⁹ Gi rixanu wa tokanchi gipiratkaluru wane china:

“Xani topapko gapokinipa, nunanu. Waneypatkalo Sara toturu.”

¹⁰ Gi wa walepjesi, seyni Riwiki koxa mushiwata satu Gisaakaya, wutsrukadni. ¹¹ Gi rixanu wa mushpaakanuwana, gi koxa kigleru kamrutawana, gi wa mugletuko, Goyakalu galukyawaka rawgogenatinripa, Wale tsomityawaka, gi wa kamrurchi chinanu, seyni tomgalewatachri chinanu, ¹² wane chinka wala, *“Wa mturu wayegretanru wa tsru.”*

¹³ Yonchi chinyawaka:

Gakowo naluka, ga wa Gisawo nayegixa.

Goyakalu getwamonrewle

¹⁴ ¿Gi wchinanu koxa? ¿Wanerge Goyakalu mpoyagkaklewle? Gike rixiniko. ¹⁵ Gi rixanu Moysisi wane china:

Nupxakanrupa nupxakanu,

ga wa netwamonutanrupa

netwamonutanu.

¹⁶ Giyagni wa Goyakalu tsomitinri gi wa wixa galuklewle chinanu, gi wa wmuchkowle chinanu, seyni Goyakalu getwamonrewle chinanu. ¹⁷ Gi rixanu wa yonchi wane chinru Gwarawo:

Waleko chinanu nutakyi

nekakgityaplu nuyaklewle pixaya,

runkakletikolupa ngiwaka psolchijneyako.

¹⁸ Giyagni koxa girukta raluka getwamonreta Goyakalu, retwamonutlu. Girukta raluka shikowkakleta, shikowkaklu.

Kamrurewakleru ga wa kajpa

¹⁹ Giyagni wane pchinanno, “¿Klu koxa kegemgiya?” Gi rixanu ¿katu satkakakanru Goyakalu gishinikanru? ²⁰ Ga wa ¿giryi pixa yineru pyoptopiratayaplu Goyakalu? ¿Kajpa kamrutikolu wanerge chinanru wa kamrutjeru? “¿Klu chinanu wane pixa kamruretno?”

²¹ ¿Gi ge rumkata kamrurewakleru walejpako kamrutayaplu pastono kigle getkolupa ga wa satu muglegetkotupa?

²² Goyakalu galuka gekakgiretinri jigekanu, rumatikolu raluka gixkakletlu ruyakle, wane rixa wa mapognanutu rixa gakotletlu jgekanchiyegkaka galpokotkaluru ramginripa. ²³ Wane rixa rumatikolupa wa ponikolkaka royaknuya retwamonutanune chinanupa. Wannanwa ralpokotanune gimalwuru chinanu. ²⁴ Wanna koxa tomga, ga wa

wixa. Gi wanna Goteyonepjeni, seyini koxa payinkaka. ²⁵ Wane koxa chinyawaka Goseyi tokanuya:

*Nayinerutene nchinanna
nma gayinerutetanatanune koxa.*

Ga wa nma malukanatanro,

nalukanro nchinanro.

²⁶ Wane rixanu:

Wa chinikowakna:

Gi wa nayinerutengi gixa,

*Waneya Goyakalu giwekachri wgenene
chinikolupna.*

Gixetachinepje gognetkaako

²⁷ Wane koxa china sapleta Gisayiya Gisrayilinepirana: “Wane pejnumkana Gisrayilik-lopishane tsru wenu ksatnepagi pixka pejnumkana, gixetachinepje gognetkaako.” ²⁸ Gi rixanu Gitsrukaachi kamrure nikatpotutana, sustakanu tye chijiya.

²⁹ Muchikawa wane chinyawaka Gisayiya:

Gitsrukaachi ksolaloteru

gimka ruxetkakupishatanunwu,

Sotoma gajenniko pixkamka wixanuna,

ga wa Komora gajenni

pixkapotukmaka wixanuna.

Sotlu gitspetkaluru

³⁰ ¿Gi wchinanu koxa? Wa payineko poyagkaklewlu momkagitkane rapkapluna poyagkaklewlu. Walenwa poyagkaklewlu galixluya. ³¹ Ga wa Gisrayiline wa Tokanchi Yokanatkaluru poyagkaklewluya gomkagitachine, gi wa rapkapluna Tokanchi Yokanatkaluru poyagkaklewluya. ³² ¿Klu chinanu? Gi rixanu gi wa galixluya romkagitluna, seyini Tokanchi Yokanatkaluru kamrureya pixka. Giyagni rutspetanna sotlu gitspetkaluruya. ³³ Chinyongatyawaka:

Siyo Magkate nutaklu

sotlu gitspetkaluru,

sotlu gijrukikowaka,

Tye sotlu galixachri gi wa patmenuwatanu.

10

Tokanchi Yokanatkaluru poyagkakachri walenwa Kristo

¹ Nomolene, galikakni, naji gishinikyawaka, ga wa Goyakalu najire wanna chinanu walenwa rognawatiripna. ² Gi rixanu gita gipgujatna jmerpotna Goyakaluya, seyini gi wa gimatkalewluya. ³ Gi rixanu gi rumatluna wa Goyakalu poyagkaklewle ga wa wannanuko retunga kamruretina. Gi wa yijnakotluna Goyakalu poyagkaklewle. ⁴ Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluru poyagkakachri walenwa Kristo, poyagkaklewlupe pejnuruko galixachri chinanupa.

Poyagkaklewlu wa galixlu chinanu

⁵ Moysisi yonpiranyegitlu poyagkaklewlu Tokanchi Yokanatkaluruya. Wane china: wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrutachri walenwa poyagkakachri, ga wa yineru tyekaka gixachripa ruwekanu waleya. ⁶ Wa ralixleya poyagkakachri wane china:

“Gi wane pchingajitanu, ¿Katu tengogne gatskotanu wa chiji rawapyaplu Kristo?”

⁷ Gi koxa wane pchingajitanu: “¿Katu gijrukanu gitskata potu rawapyapatnaklu Kristo gipnachinetskalaya?” ⁸ Gike. Wane china ralixleya poyagkakachri, “Gi gowuklu Goyakalu tokanu. Punamaya rawa Wale tokanu, ga wa paji rawa.” Walenwa tokanchi galixluya, wunkakletanru. ⁹ Wa punamaya pupgujatini Gitsrukaachi Geso, wa pajiya palixinri Goyakalu yotunkaklu gipnachinetskalaya, pognetkaako. ¹⁰ Gi rixanu yineru rajiya ralixya waneyaplu poyagkaklewlu. Ga wa ginamaya rupgujtalewata rognetakikolupna.

¹¹ Gi rixanu wane china yonchi: “Pejnuruko Goyakalu galixachripa gi wa patmenuwatanu.” ¹² Gi rixanu pixkakakanni Goteyone ga wa Kriykone. Gi rixanu Walekni pejnuruneko Gitsrukate ponikolni pejnuruneyako Wale tomgachine. ¹³ Gi rixanu pejnuruneko Gitsrukaachi giwaka koschekachine ragjirgognereyna rognetakakona.

Kristo ginkakletikolu runya galixlewlu

¹⁴ Giyagni ¿gi rixpoko koschekletanruna ma malixanatanutna? ¿Gi rixpoko galixletanruna ma yijnakpiranyegitanruna? ¿Gi rixpoko yijnakletanruna satu munkakletanutu?

¹⁵ ¿Gi rixpoko ginkaklewletanna myokanatkoneko rixinna? Yonchi chinyawaka, “¿Gi pagiglenjixinanuktana wa Kiglerpotunanu Tokanchi kigleruya ginkakletachine!”

¹⁶ Seyni gi wa pejnuruneko yijnakotlu Kiglerpotunanu Tokanchi. Gi rixanu Gisayiya wane china,

“Gitsrukaachi, ¿katu galixlu wunkakle?”

¹⁷ Giyagni yijnaklu runya wa galixlu. Kristo tokanu runya yijnaklu.

Gisrayiline ma malixlena

¹⁸ Seyni wane nchina, ¿Gi ge yijnakyegitluna? Galikakni.

Psolchijneko pogiwatyana.

Yoptukyawakpotunanuko tye psolu chijiko

Pogiwatya wanna tokanu.

¹⁹ Seyni wane nchina, ¿Gi ge rumatluna Gisrayiline? Muchinanu gapka Moysisi wane china:

Netsotankakangi yine migjeya,

ga wa payine manshinkanane numtuwnakakingi.

²⁰ Gisayiya mpiikotu wane china:

Nukshiika nma mujgajeneya.

Nekakgitnawa nma mepomgayegitjene yegi.

²¹ Wa wanna Gisrayilinepirana wane china: *Psolgogneko nomyokyegitna yine malixkane, majnakone.*

11

Wanena gixjetachine tsomitkalune gimutlewluya

¹ Giyagni wane nchina, ¿Ruknoknege Goyakalu rayinerutene? Gike rixiniko. Gi rixanu gitkoxni Gisrayili, Gawraklopishno, Migaminerno. ² Gi ruknokna Goyakalu wa rayinerutene, wa muchikawa rumatanune. ¿Gi ge gimata gixa Giliyapirana? Wa yonchi chinpiranyegityawaklu, wa Goyakalu runkaka Gisrayilinepirana. Wane china, ³ “Gitsrukaachi, wanna giylatna ptokanu geneklewatachine. Jijrolekluna penekashatikowakwakaka. Gitapje gitukatka. Retumga giylaletmaknona.” ⁴ Seyni ¿gi china giletlu Goyakalu? “Waneyawano payokgipre waragka jejine Waalistsi myoptsojtkane.” ⁵ Waneko pixka rixa xawakni koxa, wanena gixetachine tsomitkalune gimutlewluya. ⁶ Ga wa gimutlewluya chininri, gi wa kamrurchiyni. Wane ma mixkamka wa gimutlewluya gimka gimutlewlupni.

Mshinikannuchi

⁷ Giyagni ¿klunerni? Gisrayiline gi gapkaplu rujganruna, ga wa tsomitkalune gapkaplu, ga wa pimrine shipokwakatana. ⁸ Chinyongatyawaka:

Goyakalu genekna mshinikannuchi,

gyagalna ma metinitipna,

gijnakna ma yijnakotinitipna

xanigognenanu.

⁹ Tawi wane chinpiranyegitanna:

Nikawaklekwakna gitspekakanunna;

gitseklutpo yanunna.

Wane rixa gapnugognenatkotanunna.

¹⁰ *Mapshagaygalepna ma metinitipna.*

Satpogayijgapognenatananna.

Gognewatikaluru payineko chinanu

¹¹ Giyagni wane nchina, ¿rutspetannage wa rujrukinripna? Gike rixiniko. Seyni wa rutsPETINRIYNA wanna runya gognewatikaluru payineko chinanu, retsotankakikulupna Gisrayiline. ¹² Ga wa wanna mukochire chinanu ponikowatinrina psolchijneko gajene yine, ga wa masawatinrina chinanu ponikowatinrina payineko, wanepnute potu ponikowatanna galikakni wa katsepa potu rixa jiglokletinpatnagna Gisrayiline.

¹³ Gixa nuynumsata, payinekgi. Giyagni npoyagnutlu nkamrure, gi rixanu gita galikaka yokanatanruno payineko chinanu. ¹⁴ Giktako nixpoko getsotankakletinna nomolene nomaneya, wanna pimrine gognetkaako gita chinanu. ¹⁵ Gi rixanu wa ramginrina wanna, rupoyikgayegitkolna tye psolchijneko gajene, ¿klunurupni yoptotokolupna? Walepjepni wa ruwekinripatkana gipnachenanenu. ¹⁶ Rejiwle kpashiri rixini, pejnuruko kpashiri koxa. Ga wa gitski kpashiri rixini koxa, giplukaka koxa kpashiri.

Goliwamunaplukaka

¹⁷ Wa pimriplukaka gistaakoklunu, ga wa pixa goliwa mutaakotmuna pixkalutyi gipx-aakaluryi wanna kashrigle. Walerutu goliwamunatskiya, goliwamuna ponikolewle yop-totachri pixinri, gi palixkotinwa waleplukaka pnute. ¹⁸ Wa palixkotinmakwa, gi wa pixa giweekaklu gitski, seyni gitski giweekakyi pixa.

¹⁹ Giyagni wane pchinanu pixa,

“Gistaakaluru giplukaka, nupxakikolupa gita wanna kashrigle.”

²⁰ Gwu. Ma malixlenuyna gistaakalunni, seyni pixa galixlu chinanu wane pwa. Gi wa pixnanuko tsru pkagwakinwa, seyni piklewatanu. ²¹ Gi rixanu Goyakalu gi chipetinri rumaturewaplutanrukaka, pixa koxa gi wa chipetanu.

²² Giyagni petanu kshinikanurni Goyakalu ga wa kgoKolni. Galikaka potu kgoKolni gjirukachine chinanu, seyni pixa chinanu kshinikanru wa pixa kshinikanuru gomka-gletinri. Ga wa pnuko pixininapa pixkoxapni gistaakalurunapyi. ²³ Ga wa wannako gi wa romkagitinripna ma malixleya rupxaakona. Gi rixanu kgiyaklewaklerni Goyakalu ruptaka gipxakletyapna. ²⁴ Gi rixanu pistaakoklunu mutaakotu goliwamunapu mumturetanrumuna, ga wa pma mumturetanutu pupxaaka kigleru goliwamuna, ¿gi ge wanepnuteyaka rumumtureplutanrukaka gipxaakalurunpi roliwatmunna?

Gisrayiline gognetkaako

²⁵ Gi rixanu gi naluklu, nomolene, gixa mumatanutu tye giyogimanatkaluru tokanchi, gma malixkotinitipnawa. Wa ptsotsotaji shikgaji rixna Gisrayiline katsepa potu rixa jiglokletinipna payineko. ²⁶ Wane rixanna pejnuruneko Gisrayiline gognetkaako, chinyongatyawaka:

Siyomriji ruyakatya

yostamyoyeglewatachri.

*Wale koshripatina Gakowoklopushane
ma kagwakpirnukleya.*

²⁷ *Nkonmukochiretina walgogne.*

Tyenwa nupiratyana.

²⁸ Giyagni wa Kiglerpotunanu Tokanchipirana kamnixachine rixna gixa chinanu, ga wa tsonitkoklunupirana galuukalune rixna rutsrukateninna chinanu. ²⁹ Mkashrijetanshinikanutkatu Goyakalu genekashlekaka, tomgalewle. ³⁰ Gi rixanu gixa pixka gma malixanatkanru Goyakalu, ga wa xani gapkaplu getwamonrewlu wanna ma malixlenu chinanuya. ³¹ Waneko pixka rixna xani. Gi raxina. Rapkapyakoxapluna getwamonrewlu wanna, gixa getwamonutikoluya. ³² Gi rixanu Goyakalu gishyatna pejnuruneko ma malixlenuyna, retwamonutyapna pejnuruneko.

Tsrupotunanu ponikolu Goyakalunu

³³ ¡Tsrupotunanu ponikolu Goyakalunshinikanu, rumatkalewle! Mumata jemkotpotni rutakyagoklewle. Mukshikanshinikanutkotu ratnugapote. ³⁴ Gi rixanu *gike gimatanshinikanutlu Gitsrukaachi.*

Gike giyakotlu.

³⁵ *Ga wa ¿katu gapka geneklu Wale,*

Goyakalu gapnu genekletyaplu?

³⁶ Gi rixanu Waleya, ga wa Wale chinanu, ga wa Walenupa ptowrunanuka. Walenupa royaknu rixgognenatyawaka. Wane gixkalurupa.

12

Genekashlu giwekachri

¹ Giyagni, nomolene, nagjitgi Goyakalu getwamonrewle chinanu giylatkalurunepa pixkalungi genekmanetinwa genekashlupa giwekachri, kpashiri, Goyakalu gigleretanru. Walenwa gkamrure potukalu potu Goyakalu yegi. ² Gi wa tyegogne gajene pixka gixanu, seyni pnuko gixinwa gerotewanshinikankaakalungi nchininri, gimatyaplu klunerni Goyakalu galukanru kigleru gigleretkaluru mmagatikatatu.

Kristomanepsojtkaka

³ Giyagni gimutlewu nenekikoluya, wane nchingi satkaka gixa yegi gwachri, gi wane rixinri pnute ralixkotinwa, seyni kanshinikanurupni yanshinikanyegitinwa wa Goyakalu wane rixa yagotletyawaklu satkaka galixle. ⁴ Gi rixanu wane rixpokota. Satkakmane waneywu gixo manchipsojtkaka, seyni gi wa pejnuruneko waneko pixka gixa kamrureta koxa. ⁵ Waneko pixka wixa pamanepjewu Kristoya, ga wa pejnurunekwu pamanepjepsojitu pimrineymananuko.

⁶ Gi rixanu waneywu pnumnu gixachri genekashlu, rixyawakni wa gimutlewu wenekikolu. Wa tokanchi geneklewatachinwu wixinri wane rixa yagotletka galixlu wixanupa, wanepotuko wixanu. ⁷ Wa kamrurewatachri rixinri, wane rixa kamrurewletanu. Wa yimaklewatachri rixinri, wane rixa yimaklewletanu. ⁸ Wa kgiykolewakleru wane rixa giykolewletanu. Geneka salewatachri machipetupni. Girukotlewatachri jmererupni. Kgetwamonreru rumuwleya renekashlewatanu.

Xirnanshinikanutachineggi

⁹ Gi gixasha galuklewletanu. Gagnanutanru mugletu. Kigleru gomkagitanu. ¹⁰ Galuukakanu gixkakluko moletkakachine pixka. Satkaka gkagwakpirkakanu gixkakluko. ¹¹ Gi wa mmereneggi. Xirnanshinikanutachineggi. Gitsrukaachi wayegreneggi. ¹² Gimjikachineggi kagwaakaluru. Gakotanshinikanutachineggi nsalewninriya. Gomkagitanru gagjigognere. ¹³ Gapikanna magatirinwa kpashirine. Machipejpingonenanupgi.

Kigleruya paalixinri gekutu

¹⁴ Giglenshinikaneyegixanna gkojwakjene. Giglenshinikaneyegixlewatanu. Gi gkamakpiirewatanu. ¹⁵ Gimuwatanu wa gimuwatachineyema. Nchiyagatanu chiyagatachineyema. ¹⁶ Panshinikanuruneggi. Gi galixkotinwa. Mpogireneymaggi. Gi wa kgiimatkalewakleru gkagwakanshinikanutinwa.

¹⁷ Gi wa gapnutanru gekutu gixjeru gekutuya. Gkamrutanru kigleru pejnuruneko yine getanu. ¹⁸ Rumkata wane gixkota, wa gixa gimkata wane gixletyawaka, kigle gwaleggi pejnuruneko yineyema. ¹⁹ Nalukanune, gi gixananuko gapnuyegitinwa, seyni getashlewatanu jgekanchi waneyapa. Gi rixanu kayongalutkani, *Gitanni gapnuuchipa.*

Gita gapnurewatanu, china wa Gitsrukaachi.

²⁰ *Giyagni, wa nachichinipa wa pkamnixeru peneka nikletanru. Ronunnagatewatinipa peneka giiretanru. Wane pixini chichmero pmoljiwutanru.* ²¹ Gi wa gekutu gaalixanyi seyni wa kigleruya paalixinri gekutu.

13

Pejnuruneko yijnakotanna tsrukakalune gitaakalune

¹ Pejnuruneko yijnakotanna tsrukakalune gitaakalune. Gi rixanu maleshlu gitaakaluru, seyni Goyakalu gitakanrupjeni. Wanerune Goyakalu gitakna. ² Giyagni gitaakaluru yagotachri, Goyakalu gitakanru yagota. Ga wa yagotachine giklukanuwnayegkawnawa. ³ Gi rixanu wa gitsrukaachine gi piikaklu kigleru kamrutachri, seyni gekutu kamrutachri galikaka. ¿Gi ge paluku pma pikyanuplu tsru gitaakaluru? Kigleru pkamrutanu. Ralixkotanyi wale. ⁴ Gi rixanu Goyakalu kamrurewyegitachri kigleyi pixinri, seyni wa gekutu pkamrutini, pikanu. Gi rixanu gi wa maleshawaka raniklu yoglolewapi. Gi rixanu Goyakalu yegi kamrurewatyachri. Wa gekutu kamrutachri kapnuklerni, saletikolupa gekutu kamrutachri. ⁵ Giyagni gimkata yijnakletna gi wa jgekanchiyapje, seyni koxa muklukanuwnanshinikanutkane gixinri.

⁶ Gi rixanu waleya koxa gwenutlu girukotlewatachri gitakanru. Gi rixanu Goyakalu kamrurewyegitachine. Goyakalu koxa chinanu kamrurewatna wanna. ⁷ Gapnutanna pejnuruneko gma mapnutanunnewa. Wa girukotlewatachri priwishkatini chiji chinanu, chiji gwenutinri, ga wa marnewlu chinanu, marnewlu gwenutinri. Katukta gmaga pikleta mpikanru. Katukta gmaga kagwakpiireta, gkagwakpiratanru.

Galuklewu poyagkaklu Tokanchi Yokanatkaluru

⁸ Gikeko griwishkatanu, seyni griwishka galuukakletanu gixkakluko. Gi rixanu rumwastsitanru galukachri poyagkaklu Tokanchi Yokanatkaluru. ⁹ Gi rixanu: *Gi pumopatlewatanu, gi puyalawatanu, gi pchowguwatanu, gi ksotanugopyi,* ga wa wane chininipa satu yokanru koxa, tye tokanchi wanerutu rawa: *Palukanru pumwastsitanru pixnanuko pixka.* ¹⁰ Wa galuklewu gi wa gekutu rixlu rumwastsitanru. Giyagni galuklewu poyagkaklu Tokanchi Yokanatkaluru.

Gogitkani

¹¹ Wane gixanu gi rixanu gimatlu wa gogi, wa rapokatka gipapko wuyokinripa wumkinriya. Gi rixanu gi gowukatkalu xani wognewatinri, walixinrigognepapko pnute. ¹² Goyechno giknogatka. Gogistsitkani. Giyagni koxa mapshagawaka kamrure wuknokanutka. Walpokotinwa pokamlalu kamrure chinanu. ¹³ Gogi yanachine pixkawu wixa yanretanutka; kshinikanurunepwu; gi wa tsru niklu yegi gayanu, gi wa gimrueyigiko, gi wa gapoklewluyempotunanuko, gi wa mpogijpatnuchyegiko, gi wa yangakaluyegiko,

gi wa sotanugnuchiyegiko. ¹⁴ Seyni Gitsrukaachi Geso Kristo gwanu. Gi wa galpokognapantranu gimane getsotanutyawakapa.

14

Gigroka galixletachine

¹ Gyoptotanru gigroka galixletachri, seyni gi wa yoptopirkaklu chinanu wale getlepirana. ² Gi rixanu satu galixlu pejnurkakako niikaluru. Satu gigrokachri sana gitaakaluru-pupe nika. ³ Ga wa nikachri gi geyikanru wa mniikatu. Ga wa mniikatu gi wa ruklukanuwnayegjixanru nikachri, gi rixanu Goyakalu yoptotanru.

⁴ ¿Gi gixachriyi pixa wa pjigyegityawaklu satu yegi gipxaklewatachri? Waleko rutsrukate chinanu romkagi kamrurewletanu waka ruknooko. Gi rixanu kgiyaklewakleru rutsrukate romkagikapyaplu.

Gitsrukaachinunwu

⁵ Satu pnuko gixgogneyegita. Satu pagognerutu kagwakyalu. Satkaka wane gixan-shinikanutanru. ⁶ Gogi yanshinikanutachri, Gitsrukaachi chinanu yanshinikanutanru. Gogi myanshinikanutkatu Gitsrukaachi chinanu gi yanshinikanutanru. Nikachri Gitsrukaachi chinanu nika gi rixanu poyagnutlu Goyakalu. Ga wa mniikatu Gitsrukaachi chinanu gi nikanu. Poyagnutlu Goyakalu.

⁷ Gi satuna wixaya ruweka waleyako. Gi satuna waleyako rupna. ⁸ Gi rixanu wuwekini, Gitsrukaachi chinanu wuweka. Ga wa wupnini Gitsrukaachi chinanu wupnana. Giyagni wuwekini-pa waka wupnini-pa Gitsrukaachinunepwu.

⁹ Gi rixanu wale chinanukni rupna ga wa yotunota Kristo, ga wa ruwekatnaka, gipnachine ga wa giwekachine Gitsrukate rixinripa.

Satkakwu wixa ginkakyegitinwa Goyakalu yegi

¹⁰ Ga wa pixa, ¿klu chinanu puklukanuwnayegjixlu pumole? Ga wa pixa koxa ¿klu chinanu peyiklu pumole? Gi rixanu pejnurunekwu wane tunwatanu Kristo gitakyagoklewatyawakapa. ¹¹ Gi rixanu wane chinayongatyawakatnani:

Wane china Gitsrukaachi,

Nuwekinri Gita,

*Gita yegi yoptsojitanna
pejnurunpotunanuko.*

Pejnuruko yineru gipguytayegitanru Goyakalu.

¹² Giyagni satkakwu wixa ginkakyegitinwa Goyakalu yegi.

Womkagitanru kiglenshinikanmenu

¹³ Giyagni gi wanepnuteko wuklukanuwnayegjixkakjetanu, seyni getjetinwa galikaka gi wa gitsetkaluru, gitseklu gitakyegitanru gimole. ¹⁴ Numata gita, nalixlu Gitsrukaachi gikeenani niikaluru walenanuko gimuteru, seyni girukokta waleko gishinikanru pagixanu gimuteru rixinri waleyni wa gimuteru. ¹⁵ Gi rixanu niikaluru chinanu wamontaako pumole, gi wa galuklewatachri pixka pixa. Gi wa pnijituya pangakakanru satu yineru wale yineru chinankoxni rupna Kristo. ¹⁶ Gi koxa mupashichkotupni kigleru gixanu. ¹⁷ Gi rixanu Goyakalu pogirewatyawaka gi wa nijiihini, gi wa giiruni, seyni poyagkaklewuni, kiglenshinikanrewluni, ga wa gimuwuni Giwekikaluru Kpashiriya. ¹⁸ Gi rixanu Kristo wayegeru tyeya ruglenshinikanutlu Goyakalu. Gigeretkaluru yineya.

¹⁹ Giyagni womkagitanru kiglenshinikanmenu. Womkagitanru klunerukta wa waleya wtseruwakanshinikanakinripa wixkakluko. ²⁰ Gi nsaletanru satu yineru Goyakalu kamrutanru nijiihi chinanu. Ptowrnanuka galikaka powralkakni, seyni gektutni yineruya wa rutspekaklewatinri nikanruya. ²¹ Kigleru galikaka gi pnikanru giylatkalurgitu, gi puranro winga, gikena klunerukta gimkata gitspeekakapyaplu pumole, ga wa gikena gitseklu yakakanru, gike gigrokakanru.

²² ¿Palixge? Pixnanuko palixanu Goyakalu getanu. Giglenshinikanyegitkaluru muklukanuwnayegjixnachriwa rugleretanshinikanutanruya. ²³ Wa nutanshinikanutachriko nikinri ruklukanuwna, gi rixanu gi wa ralixleya niklu. Klunerukokta galixlewlu mkamrutikotu mukochrini wale.

15

Gichkolune ga wa gigrokachine

¹ Giyagni gichkolunwu wumkata gipxakletna rugrokinriyina wa mumkatkane. Gi wumkata gimutletnawa. ² Satkakwu wixa gimutanru wumwastsitanru kigleruya tseruwakanshinikanutkalurupa. ³ Gi rixanu Kristo gi wa rumutnawa. Seyni wane china yongatyawaka:

“Yangalna tokanu pyangajene gapyegitno.”

⁴ Gi rixanu wixa chinanu yonatkaluru muchikawa yonatkalurpirankaka wyimakikolupa kashnantakogneruya, giykolewluya yonchi giyakatyachri waneywu wixinripa wkagwaklepa.

⁵ Ga wa Goyakalu kashnantakogneru, ruykolewle waneyalutu, genekangi panshinikanurungi gixinripa Kristo Gesoya. ⁶ Panshinikanurungi patokanurunepgi gimalwutyaplu Goyakalu Ruru Wutsrukate wixanu Geso Kristo.

Wale chinanupa waneyapna kagwaklewlena payineko

⁷ Giyagni Kristo yoptotingi pixkapotuko, gixa yoptokakletanu, rumalwutikolupa Goyakalu. ⁸ Gi rixanu wane nchina, kamrurwakleru rixka Kristo Geso sajruka gistaklewluya, tokanchi galikakpotunanu Goyakalupirana chinanu, poyegityaplu gitsrukaachinni gipiratikaluru. ⁹ Payineko gimalwutyaplu Goyakalu retwamonrewle chinanu. Chinyongatyawaka:

*Giyagni nupgujatanyi
payinyegiyako.*

Nshikaletgiwakatanyi.

¹⁰ Wane chinatnaka:

Gimuwatanu, payinekgi, gineruneyma.

¹¹ Rumepetatnaka:

*Gimalwutanru Gitsrukaachi
pejnruruko payinekgi.*

Galixkotanru, payinemnunuka.

¹² Gisaiya gimepetatnaka:

*Wanepu Gesetski, payine Gitsrukate
yotunomtachripa.*

Wale chinanupa waneyapna kagwaklewlena payineko.

¹³ Wa kagwaklewlu Goyakalute genekpotutangi pejnruruko gimuwlu gighshinikanrewlu galixinri. Tsrutu potu kagwaklewlu waneyapgi Giwekikaluru Kpashiri giyaklewleya.

Pawlo Goyakalu kamrurewyegitachri payine chinanu

¹⁴ Naponshinikanyegitgi, nomolene gitanune, wa gixa koxa kshinikanurunpotgi, psolpotukopirana gimatachinepgi, gimkata giykokakletinripa gixkakluko. ¹⁵ Psoji mkagwakpiratkatno nyonyegitgi, nomolene, wane nixa gishinkapakletgi, gimutlewlu chinanu nenekikolu Goyakaluya. ¹⁶ Kristo Geso kamrurewyegitachripno payinegyiyako chinanu, Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalunu nkamruretini. Payineko genekashatikolu gighretkaluru rixinripa, kpashiri rixkaklewatinripa Giwekikaluru Kpashiriya.

¹⁷ Giyagni waneyno nalixkotpiranatyalu Kristo Gesoya Goyakalupirana. ¹⁸ Gi rixanu nkagwakpiratmaka yanumsayegletlu pagixanu pirana wa Kristo gi kamruta gitaya yijnakotinripa payineko tokanuyna, kamrureyna, ruyaklewleya gighlajrukakaya, getkalurkakaya, ruyaklewle Giwekikaluru Goyakalunu. ¹⁹ Wane rixa wa Gerosale ga wa psolsajrukkeko Giririkpotunanu nunkakletananumtlu psolchijneko Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana. ²⁰ Wane nixa muchkotletnawa nunkakletyaplu Kiglerpotunanu Tokanchi, ma koschekgiwakatikowakaya Kristo, gi wa satuna galpokotyawaka nkamrupjitinripa. ²¹ Seyni chinyongatyawaka:

Munkaklewyegetkonewa retanna.

Mjemkanewa rumata jemanruna.

Pawlo ginkakletlu wa Roma rushinikinri

²² Giyagni gixo kata numaletka gixa yegi nyinripa.

²³ Ga wa xani gike nixatka tyesretkaka. Gixo walapu nalukpotutmakdu nyayegityagi.

²⁴ Giyagni Gispunya nyinpatka, nyayegitangi. Gi rixanu nkagwaka getlemtgi nuknogamtinipa, ganikyapno waneya, nali getlemtinpatkagi. ²⁵ Ga wa xani Gerosale nyanutka nupxakayapna kpashirine. ²⁶ Gi rixanu Masetonya gajene, Gakayi gajene kigle getle rixluna genekashlu gitaklu kwamonurune kpashirine chinanu wa Gerosale gwachine. ²⁷ Gi rixanu kigle getle rixluna nyi payineko. Ga wa galikaka rumkata gipekooyegletna Gerosale gajene, rapikonna chinanu kighlerkaka wannanu Giwekikaluruya. Payineko gimkata gipxaklekoxna gimaneyna. ²⁸ Giyagni nnikatinpatkalu wa tye ga wa npoyegitinpatkalu tye kamrurchi, Gispunya nyinpatka, netamtangi xako. ²⁹ Numatlu wa napyegitinipgi, Kristo gighshinikanyegle potu numapokanu.

Pawlo gagitna Roma gajene Kristonune ragjigognetinripna

³⁰ Nkegemgayegitgi, nomolene, Wutsrukate Geso Kristoya, ga wa galuklewlu Giwekikaluruya, gipxakanno. Goyakalu gagjyegitanno, ³¹ nushpakinripa malixkane

Goteya gwachinyegiya; wa genekashlu kphashirine chinanu Gerosale gwachine, walenwa nkamruyegitanru, yoptotikolupa. ³² Gimuwatachripno napokyegitinipgi wa Goyakalu galukyawaka, gixaymananuko napnanutinripa. ³³ Pejnurunekgi gixaymaplu gigen-shinikanrewlu Goyakalute. Wane gixkalurupa.

16

Pawlo gimatkakyegitlo Gwewe gimolna

¹ Gwewe numatkakgi gixa, wumole, Senkre gapatjetikowaka kamrurewatyachroni, ² gyoptotyaplo Gitsrukaachi chinanu, kphashirine kgimuka; gipxakyaplo klunerukokta talukyagi. Gi rixanu gi gepika tupxaka wala, ga wa gitpotuko tupxaka.

Galukgiwaklewlu

³ Galukanna Presura, ga wa Gakila nukamrurewatanune Kristo Gesoya. ⁴ Wannamka geneka giwekleta nuwekinripa. Gi wa gitapje poyagnutna, seyni pejnuruneko gapatjetachine payinemnunanukaya. ⁵ Galukgiwakatanna gapatjetachine koxa gipjiyina. Galukanru Gipinito, nalukanru. Walenwa muchi galixletachritka Kristo Gasyaya. ⁶ Galukanro Mariya, kamrurewopotutachro gixyegiya. ⁷ Galukanna Ganroniko ga wa Gonya, nomolene, gitayma gostujenatkalune gimatkalune potu yokananatunune yegi. Wanna koxa muchi gwayegletachine Kristo gitaya.

⁸ Galukanru Gampli, nalukanru Gitsrukaachiya. ⁹ Galukanru Gorwano, wupxakjeru Kristoya, ga wa Stachi, nalukanru. ¹⁰ Galukanru Gapple, getumgakaluru Kristo yegi rixinri. Galukanna wanna Garistowolo. ¹¹ Galukanru Gerotiyo nomole. Galukanna Narsisopji gajene, Gitsrukaachi gwachine. ¹² Galukanna Trigena ga wa Trigosa, Gitsrukaachi kamrurewyegitachrone. Galukanro Persita galuukaluro, Gitsrukaachi kamrurewyempotutachro. ¹³ Galukanru Rogwo, Gitsrukaachi tsomitranu, ga wa runro, ga wa gitanu. ¹⁴ Galukanna Gasinkrito, ga wa Glekonte, ga wa Germa, ga wa Patropa ga wa Germi, ga wa moletkakahine wannaymalune. ¹⁵ Galukanna Girroroko, ga wa Golya, ga wa Nereyo, ga wa yegwaklo, ga wa Golimpa, ga wa pejnuruneko kphashirine wannaymalune. ¹⁶ Galuukakanu kphashiri gamluruyma. Ralukangina pejnuruneko gapatjetyawaka gajene Kristonune.

Ruykotna kyokwirewakleruneya

¹⁷ Nagjitgi, nomolene, getanna gkotspalkakjenemka wa ginkaklewlu gixa ginkakyegitkaluryegiya, ga wa gitspetkaluru gitakachine yimaklewlu. Gitspalatinna wanna. ¹⁸ Gi rixanu wanna pixkalune gi wa Wutsrukate Geso Kristo wayegrenni, seyni ginanwakna galukanru wayegretna. Kigle tokanuyna, ga wa wane chinrena gigen-shinikanyegit-ikolupa, wanna yokwigajitna myokwirewaklene. ¹⁹ Gi rixanu gixa yijnakle gimatpيرانatka pejnuruneyako. Giyagni numjikyegitgi. Naluku kgimat kale gixinripa kigleruya, ga wa mtsaklanepgi gekututuya.

²⁰ Gigen-shinikanrewlu Goyakalute giyampotu rumlokanunru Satanasypopni gixajixi rapukoteya. Wutsrukate Geso Kristo gimutlewele gixaymapa.

Pawlo gipxakjene galukle

²¹ Ralukangina Timoteyo nukamrurewatanru, ga wa Losyo, ga wa Gaso, ga wa Sosupate, nomolene.

²² Gitni, Tersyo, kiruka yonatachrino, galukangi Gitsrukaachiya.

²³ Ralukangi, Kayo numwapjitanru, pejnuruneko gapatjetachine gapatjepjjetanru.

²⁴ Ralukangina Gerasto, sroschi gapatjejetachri pokchiya, ga wa gimole Kwarto.

Ralipre gimalwuretlu Goyakalu

²⁵ Gimalwutkalurupni Goyakalu, gimkata gmuchkotjerupa gixa, wane chinyawaka Kiglerpotunanu Tokanchi gitano. Walenwa Geso Kristopirana nunkakletanru. Wane china tokanchi yogimanatkaluru muchikawogogenanuko. ²⁶ Ga wa xani gipgujetkalurutkani tokanchi geneklewatachine chinyawaka. Wane rixa yokanreta wa gike rixiniko mnikawnakotu Goyakalu, wa runkakikolupna pejnuruneko payinemnunanuka yijnakotinripna; ralinripna. ²⁷ Satupjerutu Goyakalu kgimatkaluru gimalwutkalurupni Gesokristo chinanu rixogogenatyawakpatka. Wane gixkalurupa.

1 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Korintyone Chinanu

Galuklewlu

¹ Gitni Pawlono, Kristo Geso tomganruno yokanatanrunpo nixinripa. Wane nixa Goyakalu gishiniyawaka. Gita kirukatni ga wa Sostennu koxa, wumole.

² Gapatjetachine Goyakalunune chinanupni. Wannanwa Korinto gajene, Kristo Geso chinanu kpashirine gixkalune. Ga wa pejnuruneko Wutsrukate Geso Kristo giwaka koschekachine chinanupa, pasretamnunanuka gajene. Wanna Gitsrukati ga wa wix-ankoxni. ³ Gimutkalunepgi. Kiglenshinkanupgi Wuru Goyakalu chinanu, ga wa Gitsrukaachi Geso Kristo chinanu.

Genekashatkalurkaka Giwekikaluruya poyagnuta Pawlo

⁴ Psolgogneko npoyagnutlu Goyakalu gixa chinanu, gi rixanu Goyakalu gimutanungi gixa Kristo Geso chinanu. ⁵ Ga wa gixa mponikowkaaka psoluyako Wale chinanu, ptowruko tokanchiya ga wa ptowruko gimatkalewluya. ⁶ Wane rixa poyegitkota gixa yegi wa Kristopirana gipgujtalewlu. ⁷ Giyagni gi satuna gkaptotya genekashatkaluru. Gixa kagwakognenatlu Wutsrukate Geso Kristo gipgujewniripa. ⁸ Walenwa poyegitangi yoptuyawakpotunanuko, muklukanuwnakanepgi wa Wutsrukate Geso Kristogognepa. ⁹ Goyakalu poyagakachri. Wale chinanu ntomgaka wa Gituruyma gimatkakinripa, Geso Kristo Wutsrukate.

¿Kotspaltatkege Kristo?

¹⁰ Giyagni nuykotgi, nomolene, Wutsrukate Geso Kristo giwakaya, panshinkanurune nchintokanutanu. Gi wa gkotspalanshinikankakanu gixkakluko. Psolpotuyako panshinkanurunepgi. Pagitakyagookalunepgi. ¹¹ Gi rixanu nunkaaka gixapirana, nomolene, wa wanna Klowe ginkakwu wa gixkakluko yagotkakinri. ¹² Giyagni wane nchingi, satkaki gixa wane china, “Gitni wa Pawloymalutno.” “Gitni wa Gapoloymalutno.” Ga wa “Gitni Sotluymalutno.” “Gitni wa Kristoymalutno.”

¹³ ¿Kotspaltatkege Kristo? ¿Koroshishkitlege rutaaka Pawlo gixa chinanu? ¿Waka Pawlo giwakaylege gkatika? ¹⁴ Npoyagnutlu Goyakalu gi satuna gixa nkata, ga wa Krispopje ga wa Kayo nkata, ¹⁵ gi satuna wane chininripa wa gita giwaka gkatika. ¹⁶ Ga wa Gishtugwajpi gajene koxa nkata. Ga wa pimrine gi satuna numata wa nkatanri. ¹⁷ Gi rixanu Kristo gi yokanatno nkatlewatiripa, seyini Kiglerpotunanu Tokanchi nunkakletinripa, gi wa gimatkalewlu tokanchiya maleshawaka ma mixinitipa Kristo koroshishkitate.

Kristo, Walenwa Goyakalu giyakle ga wa Goyakalu gimatkalewle

¹⁸ Gi rixanu koroshishkitapirana walenwa manshinkanutu wa gamgachine chinanu. Seyni Goyakalu giyakleni wa wixa chinanu gognetkaakalunwu. ¹⁹ Gi rixanu yonatkalurutkani:

*Gita nikatanru kgimatkalurune gimatkalewle,
ga wa nuknokanru kanshinkanurunenshinikannu.*

²⁰ ¿Ginaku kgimatkaluru? ¿Ginaku yonchikgapri? ¿Ginaku kyoptopirakleru tyegogne gajeru? ¿Gi ge Goyakalu manshinkanutu rixlu tye psolchijne gimatkalewle? ²¹ Gi rixanu Goyakalu gimatkalewle chinanu wa tye psolchijne gajeneko gimatkalewleya gi rumatyaluna Goyakalu. Giyagni rugleretlu Goyakalu, ginkaklewlu manshinkanunnya rognetakinni galixachine.

²² Gi rixanu wa Goteyone gajijetlu getkalurkaka. Ga wa Kriykone gijgalu gimatkalewlu. ²³ Ga wa wixa ginkakletlu Kristo koroshishkita gitaakaluru, wa Goteyone galikakni gitspeekachri, ga wa payine getanu manshinkanrewluni. ²⁴ Ga wa tomgakalune chinanu, Goteyone ga wa Kriykone koxa, Kristonwa Goyakalu giyakle ga wa Goyakalu gimatkalewle. ²⁵ Gi rixanu Goyakalu manshinkanunnya yine pnute kanshinkanurni. Ga wa Goyakalu gigröklemka yine pnute gichkolni.

Goyakalu tsomitannu

²⁶ Gi rixanu gixa, nomolene, getlu ntomsatikolu. Gi wa gixo kgimatkalurune manchiya wane, gi wa gixo gimkatachine, gi wa gixo wanna potu tomsatka. ²⁷ Seyni wa manshinkanunne tyechijne gajene Goyakalu tsomita wa patewkakyapna kgimatkalurune. Ga wa gigrökachine tyechijne gajene Goyakalu tsomita patewkakyapna gichkolune. ²⁸ Ga wa mpogirene tyechijne gajene, ga wa geyiikalune Goyakalu tsomita, ga wa mwakatu, maleshawaka rixkakyaplu wa wanerutu, ²⁹ gi satuna kamaneru galixkotnachripwa Goyakalu getanu. ³⁰ Wale giyakatya gixa Kristo Gesoya. Walenwa wixa gimatkalewle

Goyakaluya, ga wa wixa poyagkaklewle, ga wa Walenwa kpashiri wixikolu ga wa Walenwa wkoshpakjixikolu, ³¹ wa yonchi chinyawaka:
Wa galixkotlewatachri Gitsrukaachi ralixkotanu.

2

Geso Kristo, ga wa Wale koroshishkita gitaakaluru

¹ Ga wa gita, nomolene, wa gixa yegi napokinitka, gi wa tokanchi giglenuya nunkakyagi gipgujtalawlu Goyakalupirana, gi wa gimatkalewluyako. ² Gi rixanu gike nushinika gimatleta gixatskalaya, seyni Geso Kristopje, ga wa Tye koroshishkita gitaakaluru. ³ Ga wa gigrokachrino, ga wa pikachrino, ga wa gitatatachripotno gixa yegi nya. ⁴ Ga wa ntokanu ga wa nunkaklewle gi wa gimatkalewlu tokanchi gishinikanutlewatachirino, seyni Giwekikalurupirana gekakgirewatachirino ga wa giyaklupirana. ⁵ Wa gixa galixle gi wa yine gimatkalewle chinanu rixinripa, seyni Goyakalu giyaklewle chinanni.

Goyakalu gipgujewnakakyegitwu wixa Giwekikaluruya

⁶ Wa mmagatikaneyegiya wuynumsatlu gimatkalewluya, seyni tyenwa gimatkalewlu gi wa tyegogne gajerni, gi wa tsrukakalunenu tyegogne gajene. Wannanwa nikaw-nachinepa. ⁷ Seyni Goyakalu gimatkalewle wyanumsatya giyogimanatkaluru, wa gishy-atkaluru. Tyenwa, Goyakalu gimatkalewle wa rutakagnapanuru mawakanuwa tye psolchijneko, wixa pogirewatinripa. ⁸ Gi satuna tyegogne gajeru tsrukakalune gimatlu. Gi rixanu rumatkamkaluna, gimka koroshishkita rutakanruna goyaknuchi Gitsrukate. ⁹ Seyni yonchi chinyawaka:

Gi paygalena getjejetlu,

Gi pajnakona jemjejetlu,

gi waleko yanshinikangaajejeta yineru,

Wa Goyakalu galpokotyana rushinikjene.

¹⁰ Gi rixanu Goyakalu gipgujewnakakyegitwu wixa Giwekikaluruya.

Gi rixanu Giwekikaluru ptowrunanuka retjeta, wa tsrupotunanu Goyakalunu. ¹¹ Gi rixanu ¿giru yineru gimatlu wa yinerunu, seyni giwekikaluru yinerunupje, wa yineru gitokote gwachri? Waneko pixka rixa. Wa Goyakalunu gike gimatlu, seyni Giwekikalurupje Goyakalunu gimatlu. ¹² Ga wa wixa gi wa tyegogne gajeru giwekikaluru wyoptota, seyni Giwekikaluru Goyakalunu wyoptota, wa wumatyaplu wa Goyakalu genekashlekaka, wa wixa genekashatkaluru. ¹³ Wa wixa yanumatinri, gi wa tyegogne gajene tokanuya, wa chinyawakna gimatkalewlupirana, seyni wa Giwekikaluru gekakgirewata. Wa Giwekikaluru giyakatyachri wemapnu getletanru Giwekikalurunuya.

Getjetikolu Giwekikaluruya

¹⁴ Wa yinerunshinikanupje gi yoptokaklu Giwekikalurunu wa Giwekikaluru Goyakalunu, gi rixanu manshinikanutni wale chinanu. Gi rumkata gimata jemletlu, gi rixanu Giwekikaluruya retjetka. ¹⁵ Wa Giwekikaluru waneyalutu psoluko rumata geta. Seyni gike gimata getlu wale. ¹⁶ Gi rixanu

¿katu gimatanshinikanutlu Gitsrukaachi,

wa yimakyaplu Wale?

Seyni wixa waneya Kristonshinikannu.

3

Manchine, yine pixka gixjetachine

¹ Ga wa gita, nomolene, gi numkata giynumsaletgi wa Giwekikaluru waneyalune pixkalune, seyni manchi pixka gixachingi, mturune Kristoya pixkalune. ² Tnuchga nutgi. Gi wa niikaluru nenekgi. Gi rixanu gixa gi gimkatawalu. Gi koxa xani gimkatlu. ³ Gi rixanu manchinewagi. Gi rixanu gixa yegi rawini wa ganxalu ga wa yagotkaklu, ¿gi ge manchingi, ga wa yine pixka gixjetachingi? ⁴ Gi rixanu satu wane chininipa, “Gitni wa Pawloymalutno,” ga wa satu, “Gitni wa Gapoloymalutno,” ¿gi ge manchinenpotgi?

Goyakalu gikamrurewatanune

⁵ Gi rixanu ¿klunerni Gapolo? ¿klunerni Pawlo? Kamrurewaklerunni, wa wanna chinanu galixinri, wa Gitsrukaachi genekyawaklu satkaka. ⁶ Gita gitaklewata. Gapolo giyogata. Ga wa Goyakalu tseruwnakaklu. ⁷ Giyagni gi wa gitakachri chinanu, gi koxa wa giyogatachri chinanu, seyni wa tseruwnakakachri chinanupje galikaka Goyakalu. ⁸ Wa gitakachri ga wa giyogatachri satupjerutu pixka rixkakna. Seyni satkaka yoptotanru rapnutikolu rixa kamruretywakapa. ⁹ Gi rixanu Goyakalu gikamrurewatanunwu. Gixni wa Goyakalu gisanate, ga wa gixni wa Goyakalupji Wale kamrupjitanru.

Satkaka kamrure retumgiko

¹⁰ Goyakalu gimutleweleya nenekikolu kgimatkaleru kamrupjijixachri pixkalutno, gita galpokotlu panchi gwiyawakapa. Satu wane gogo kamrupjita. Ga wa satkaka girukotinwa wa rixpoko kamruretyawakapluna. ¹¹ Gi rixanu gi satuna panchi gwiyawakapa rumkata gali pokletkolupa, seyni walepje gali galpokletkalurutka. Walenwa Geso Kristo. ¹² Satumka wa tye galpokotikowaka panawatini, koripji, sroschijpi, sotlu kwenurpotupji, gagmunapji, kochkawalepji, kshanaksupji kamrutikolu, ¹³ satkaka kamrure pgujetanurupni. Gi rixanu walegognepa gekakgitanru. Gi rixanu xirnachri rupgujewnakakiko. Wa satkaka kamrure xirnachri retumgiko gi pixkaktalu. ¹⁴ Ga wa satu kamrurepji rawinipa wa wale kamrupjitanru, wale yoptotanru rapnutikolupa. ¹⁵ Ga wa satu kamrurepji galginina, rapnutikolupmaka ramginina, seyni wale gognetkaako. Seyni xirnachri rognetakakiko pixka rixanu.

Kpashiwakpotugruko wa Goyakalugrukotkani wa gixa

¹⁶ ¿Gi ge gimata gixa wa Goyakalunu kpashiwakpotugruko gixinri ga wa Giwekikaluru Goyakalunu gixa rawinri? Girukokta gimtukinri kpashiwakpotugruko Goyakalunu, Goyakalu gimtukanru wale. ¹⁷ Gi rixanu kpashirni kpashiwakpotugruko Goyakalunu. Tyeyegrukotkani wa gixa.

Tyechijne gimatkalewle

¹⁸ Gi satuna yokwitinwa. Walenanuko kgimatkaleru kagwknachriwa tyegogneya, manshinikanutu rixinwa wa kgimatkaleru rixinripa. ¹⁹ Gi rixanu tyechijne gimatkalewle wa Goyakalu getanu seprolnshinikanru rixa. Gi rixanu yonatkalurni:

*Wale kashichna kgimatkalerune
rixasha gimatkalewleyana.*

²⁰ Wane chinatnaka:

*Gitsrukaachi gimatanshinikanutna
kgimatkalerune,
wa magijerunshinikanutachine.*

²¹ Giyagni gi satuna galixkowsyegitanru yineru. Gi rixanu ptowrunanuka gixanni. ²² Pawloko, ga wa Gapoloko, ga wa Sotluko, ga wa polchijneko, ga wa giwekluko, ga wa gipukchiko, ga wa wanerutuko, ga wa ginachripako, ptowrunanuka gixanni. ²³ Ga wa Kristonungi gixa. Ga wa Kristo Goyakalunni.

4*Goyakalu giyogimanatanru girukotachine*

¹ Wane rixa getletanwuna yine Kristo kamrurewyegitachinwu, ga wa Goyakalu giyogimanatanrukaka girukotachinwu. ² Ga wa wanepnute wa girukotachineya galuukalurni wa satkaka poyagkakachri retikolupa. ³ Ga wa gita gi wa tsru netyalu wa gixa gitakyagokyawakno, ga wa yinegogneya nutakyagokika. Ga wa gi gitako gitakyagoknawa. ⁴ Gi rixanu gikena nushinika giklukanuwnaletnawa, seyni gi wale chinanu muklukanuwnakaakotno. Gi rixanu Gitsrukaachinwa nutakyagokjeru. ⁵ Giyagni gike giklukanuwnayegjixanu ma mapookanuwa gipapko, wa Gitsrukaachi gininpotunanuko. Wale pokamlatanru mapshagawaka yogimatikaluru. Rupgujetanru yine gishinikanru rajiyana. Waneklu satkaka galixkotko Goyakalu chinanu.

⁶ Giyagni, nomolene, tye yaglukaka nutaknawa ga wa Gapolo wa gixa chinanu, wa gixa yimakikolupa wixaya gi wa yonatkaluru pnute gyijnakotanu wa gixa ma malixkotyanuplu satu yineru pimri pnute. ⁷ Gi rixanu ¿katu kotnukgi? ¿Klu waneyyi wa pma yoptotanutuya? ¿Ga wa yoptoshatinitkalu, klu chinanu palixkotnawa wa pmayoptotanutu pixka?

Seprolunwu Kristo chinanu

⁸ ¿Gike mmagatikanetkagi? ¿Ponikolunetkagi? ¿Mpogirewatatka wixamigjeya? Mpogirewatanmaka galikaka wa wixkoxamka gixayma pogirewatanu. ⁹ Gi rixanu nkagwaklu Goyakalu pogijetwu wa wixa yokanatkalunwu wa gapkatatachinpotwu, giylajixkalunepwu gekakgitkalunepwu wa tyechijneya, ga wa Goyakalutowreruneygiya, ga wa yinyegiya. ¹⁰ Wixni seprolnwu Kristo chinanu, ga wa gixni kanshinikanurungi Kristoya. Wixni gigrokachinwu ga wa gixni gichkolungi. Gixni wa kagwakpiratkalungi, ga wa wixni mkagwakpiratkonwu. ¹¹ Xanigognenanu nachwu, ga wa wonunnagategwata, ga wa mamkanwu, giylaakalunwu, ga wa yashalunwu. ¹² Ga wa wkamrurewopotuta. Wumyoya wkamrurewatya. Yangakalunwu ga wa wuglenshinikanyeglewata. Wkojwakjetka ga wa wakotanshinikanutlu. ¹³ Gektupirana yegi wixka ga wa wuykolewata. Kapcholu giknookaluru tyechijneya pixka wixka. Wa kapcholu pejnurkakakoya sheyitkaluru pixka wixka xanigognenanu.

Goyakalu pogirewatyawaka giyaklu chinanu

¹⁴ Gi nyonyegitgi tyekaka npatewkakyapgi, seyni nwugenene nalukanune pixka nuykotgi. ¹⁵ Gi rixanu pamole waragkamka waneygi ggirukotjene Kristoya, seyni gi wa gixo girune waneygi. Gi rixanu Geso Kristonu wa Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu nwugenetgi. ¹⁶ Giyagni nagjitgi wa gyimyapno.

¹⁷ Wale chinanu Timotiyo nyokanyegitgi. Walenwa noturu nalukanru ga wa poy-agkakachri Gitsrukaachiya. Wale gishinkapkekangi gitgapoya Kristo Gesoya. Wane nixa ginkaklewleta psolusretako ga wa pejnuruko gapatjetikowaka.

¹⁸ Ga wa pimrine galixkotnawa wa gixa yegi nma yakanumka. ¹⁹ Seyni giyampotu gixa yegi nyanu, wa Gitsrukaachi gishinikiniplu. Numatanru gi wa tokanna wa galixkotnacinwa, seyni wa ruyaklewlena. ²⁰ Gi rixanu Goyakalu pogirewatyawaka gi wa tokanchi chinanu, seyni giyaklu chinanu. ²¹ ¿Giru xani galuka? ¿kochipjerewapi nuyayegitangi, waka galuklewlu ga wa mayogotu shinikanchiyma?

5

Satu gapoklewlu

¹ Pejnuruneko pogitlu wa gixa yegi rawinri gapoklewlu, wane pixkalutu gapoklewlu wa maleshpotlu payineyegianu. Wa satu ruru gnumroko waneya rixinri. ² Ga wa gixa galixkotnawa. Gi wa gwamanuwatanu gonuka wa gixyegiya koniko wa wane gixachri.

Gapoklewatachri saletko

³ Gi rixanu gita galikakni wa pnu nwamanetini, seyni nonshinikanu gixa yegi rawinri, wanerutu pixkano nixa giklukanuwnayegijixletlu wa wane gixachri. ⁴ Geso Gitsrukaachi giwakaya, wa gixa gapatjetini ga wa nonshinikanuyma, wa Wutsrukate Geso giyakleyma. ⁵ Wa Satanaso yegi samyokikolupa wa wale, saletmanetikolupa, wa gognetkaakalurupni ga wa ruwekinripa wa Gitsrukaachi Gesogognepa.

Kristo, Walenwa gowega Wgene wixanu wa Tsrug Giknoglushgogne chinanu

⁶ Gi kigleru wa gixa galixkotinwa. ¿Gi ge gimata gixa wa ptsotsotaji gisekachri psolupako ruseekaka? ⁷ Giknokanutkalu kapokotu gisekachri, wa gerotujpa gixinri. Gi rixanu gixa gisekachri myapjetkangi. Gi rixanu gowega wgene Tsrug Giknoglushgogne genekashatikaluru. Wixa chinanu giylatkalurutka. Walenwa Kristo. ⁸ Giyagni wa Tsrugogne gapatini, gi waneyapgi jimapro kapokotu gisekachri yapjetkaluru. Gi wa gektutu gisekachri waneyapgi. Walenwa mugletkaka ga wa gektutu pixkalutu. Seyni myokwirmenuyma ga wa galikakpotunanu tokanchiyma gapatanu. Walenwa galikakni jimapro gisekachri myapjetkotu pixkalutu.

Ruykotkana wa kapoklewakleryegiya kotnukinwana

⁹ Nkirukate wane nchina yonyegletgi gi wa kapoklewakleruneko gipxaletjetanu. ¹⁰ Seyni gi wa psolpotuyako wa tye psolchijneko kapoklewakleruneyma, ga wa ksotanugoluneyma, ga wa kachowguruneyma, ga wa yagluchisha kyonogiklewakleruneyma. Gi rixanu wane gixinipa, tye psolchijneko gimkata gishpakletya. ¹¹ Ga wa xawakni nyonyegitgi gi wa gipxaletanru girukokta molchi chinkaluru wa kapoklewakleru rixinri, ga wa ksotanugolu rixinri, ga wa yagluchisha kyonogyegikleru rixinri, ga wa kgejnugimakleru rixinri, ga wa kgimekleru rixinri, ga wa kachowguru rixinri. Wa wane gixachriyma gi gimnikanu.

¹² Gi rixanu ¿klu chinanu gita gitakyagokypna wa maleka gajene? ¿Gi ge wannanwa gapatjetikowaka gajene wa gixa gitakyagokanu? ¹³ Ga wa maleka gajene Goyakalu gitakyagokanu. *Gixa konanru wa tye mugletu gixyegiya.*

6

Gapatjetachine wannakakluko ginglepokotanru giklukanuwnalkaka

¹ Gixatskalaya wa pnu gixkoklunu satu, ¿tserpiranawatewge wa mpoyagkaakanyegiya rutakyaplu wa ruklukanuwnayegixyaplu, gi wa kpashirine yegi? ² ¿Gi ge gimatlu gixa wa kpashirine gitaakalunepa kgitakyagoklewaklerune tye psolchijne gajene chinanu? Ga wa tye psolchijne gajeneko chinanu gixa gitaako, pgujru gimkata gitakyagokletlu wa mterutpotkaka. ³ ¿Gi ge gimata gixa wa wixa gitaako kgitakyagoklewaklerunwu towrechine chinanu? ¿Gi ge wanepnute wutakyagokanna tyegogne gajerkaka? ⁴ Giyagni tyegogne gajerkaka waneygi gitakyagookalurupa, gitakanna giyagoka kiglepiranyegirune gapatjetiyawaka gajene. ⁵ Wane nchinanu wa gixa patewatinripa: ¿Maleshluge satu gixa yegi kgitakaleru wa gimkata gitakyagoklewatachri gixleta wa gimolenyegiyo? ⁶ Seyni molchi gijgalu wa gimole giklukanuwnayegijixikolu. Ga wa wale gkamruta wa malixkanyegiya.

⁷ Giyagni pruterututkani wale wa gixkakluko giklukanuwnayegjixlewe gijga. ¿Klu chinanu gi petashatini gonuka wa pnu gixkota? ¿Klu chinanu gi nchowgushatiko? ⁸ Seyni gixa pnu gixlewata, ga wa nchowguwata, ga wa moletkakachineko wane gixa.

Mpoyagkaakane gi yoptotanru Goyakalu pogirewatyawaka

⁹ ¿Gi ge gimata gixa wa mpoyagkaakane gi yoptotanruna Goyakalu pogirewatyawaka? Gi wa yokwitkalunepgi. Gi wa kapoklewakleruneko, gi wa yagluchisha kyonogyegikleruneko, gi wa kгимopatakleruneko, gi wa suxo pixkaltutuko, gi wa jeji gapokachriko. ¹⁰ Gi wa kachowguruneko, gi wa ksotanugoluneko, gi wa kgimekleruneko, gi wa kgejnugimakeruneko, gi wa kchowguwakleruneko yoptotanruna Goyakalu pogirewatyawaka. ¹¹ Ga wa pimringi gixa wane gixachinenangi. Seyni gixa gerkakalunetkagi. Seyni gixa kphashirine gitaakalunetkagi. Seyni mukulukanuwnakaakonetkagi, Gitsrukaachi Geso Kristo giwakaya, ga wa Woyakalutenu Giwekikaluruya.

Gimaneya gimalwutkaluru gixkakinri Goyakalu

¹² Pejnurunanuko munanshichkotni gitaya. Seyni gi wa pejnuruko gipxaklewata. Pejnurunanuko munanshichkotni gitaya, seyini gi satuna gitsrukatetyegitanno gita. ¹³ Niikaluru nanwakachinupa, ga wa nanwakchi niikalurunupa. Ga wa Goyakalu nikatanru wale ga wa pimri koxa. Seyni wa manchi gi wa gapoklewlenupni, seyini Gitsrukaachinupni. Ga wa Gitsrukaachi manchi Gitsrukatni. ¹⁴ Ga wa Goyakalu yotunkaku Gitsrukaachi, ga wa wixa koxa ruyakleya yotunkakanu.

¹⁵ ¿Gi ge gimata gixa wa gixmanni wa Kristo psojite? Giyagni ¿nwanruge Kristo psojite, ga wa sato kapoklewaklero psojite nixkakanru? Gike rixiniko. ¹⁶ ¿Gi ge gimatkoxlw wa girukokta kapoklewaklero gipxaletachri, pamanepje rixatka walayma? Gi rixanu kapiranyegirutkani:

Wa gepinanna pamanepje rixanutkana. ¹⁷ Seyni girukokta Gitsrukaachi gipxaletachri, satupje giwekikalurukani.

¹⁸ Gasukinri gapoklewlu. Pejnuruko mukochri wa yineru kamrutanru, manchi malekate gwachrini. Seyni wa gapoklewatachri waleko gimane mukochirewatya. ¹⁹ ¿Gi ge gimatu gixa wa gimane kphashiwakpotugruko rixinri wa Giwekikaluru Kphashirinu? Gixa gitokote gwachrini Wale. Wa Wale waneygi Goyakalu chinanu. Gi wa gixanukni gixa. ²⁰ Gi rixanu kwenuru gagjitalungi. Giyagni gimaneya gimalwutkaluru gixkakinri Goyakalu.

7

Wa gnurchi ga wa gnunrochi gimkata kamrurekakleta

¹ Wa gyonjegityanopirana, kigleru wa jeji gi kamrukanro suxo. ² Seyni gapnokawlu chinanu satkaka waleko ganunro waneyapa. Ga wa satkaka suxo walako tganuru waneyapa. ³ Gnurchi genekanro ganunro galuukaluru. Waneko pixka tixanru suxo tganuru. ⁴ Wa suxo gi wa tutaaka walako tomane chinanu, seyini tganuru galikaka gitaaka. Waneko pixka koxa rixa gnurchi. Gi rutaaka waleko gimane chinanu, seyini ganunro galikaka gitaaka. ⁵ Gi gaalikakanu, seyini walepje chinanu wa mumaletkoneggi gagjigognetinripa wa gepi gigkakinitka gipshinkakaya wane gixinripa. Waneklu gipxaletkakanutnaka, wa Satanasyo ma yantaletyanupgi gmatotnacinwa chinanu. ⁶ Seyni wane nchinre walenwa gichichkaluru. Gi wa towutkalurni. ⁷ Nalukmaklu wa pejnuruneko jejine gita pixkamka rixanna. Seyni satkaka wane rixa wa Goyakalu genekyalu. Satu wane gixa. Satu pnu gixa.

Mganunrone ga wa gipnagnurutachrone giykotka

⁸ Wane nchinna wa mkashimiyotkane ga wa gipnagnurutachrone, kiglemkalu gita pixka rixgoggenatanmakna. ⁹ Gakotnacinwa mumkata gixletkane kashimiyotanna. Gi rixanu kigleru galikaka kashimiyotinripna ma makchakinitipna.

Gitsrukaachi yokanre ginkoka gnunrowluya

¹⁰ Ga wa kashimiyotachinetka ntowutna, gi wa gita towuwata seyini Gitsrukaachi galikakni towuwata, wa suxo tma mutspalatyanuplu tganuru. ¹¹ Ga wa tutspalatipna, mganuruto tixgoggenatanutka, waka rupoyikgayegkakinna tganuruyma. Ga wa jeji koxa gi ruknokanro ganunro.

Kashimiyokaku wa galixachine ga wa malixkaneyma

¹² Ga wa wanepnute gita wane china, gi wa Gitsrukaachi wane china: wa satu molchi ma malixagnunrotkanu wa wala galuka waleyma gwaletini, gi wa ruknokanro. ¹³ Ga wa suxo tma malixagnunrotkanu, wale galuka gimwaletinro, gi tuknokanru tganuru. ¹⁴ Gi rixanu wa gnurchi malixkatu kphashiri rixka ganunro chinanu. Ga wa gnunrochi malixkato kphashiro tixka galixachri tganuru chinanu. Wane ma mixkoklunu gwugenenna mpowrane rixinmakna. Seyni kphashirinni wa xani.

¹⁵ Wa malixkatu wa rutspalatini, rutspalashatanu. Wumole ga wa wumolero gi wa wayegretka wane rixini. Kigle gwashle chinanupa tomgiyawa Goyakalu. ¹⁶ Gi rixanu ¿gi pumatge, suxo, gikta pixa gognetkakanru pganuru? Waka ¿gi pumatge, jeji, gikta pixa gognetkakanro pganunro?

Wa Goyakalu tomgiyawakgi satkaka, wane gixanu

¹⁷ Seyni satkaka wa Gitsrukaachi geneksatyawakgi, wa Goyakalu tomgiyawakgi satkaka, wane gixanu. Wane nixa towutletna pejnuruneko gapatjetachinkaka. ¹⁸ ¿Wa satu sajruka gistaakotachri tomgikolu? Gi wa msajruka gistaakotu rixashatinwa. ¿Ga wa satu msajruka gistaakotu tomgikolu? Gi wa sajruka gistaakotanu. ¹⁹ Gike rixa sajruka gistaknuchi. Gike rixa msajruka gistaknuchi, seyni Goyakalu yokanatanru kamrutikolupa galikaka. ²⁰ Gikta rixpokonata tomgakoklunu, waneko rixjetanu. ²¹ ¿Wayegrechri pixonatini ptomgakoklunuge? Gike pixanu, seyni pumkata gishpakletiniya wane pixanu galikaka. ²² Gi rixanu wayegrechri tomgakoklunu Gitsrukaachiya, gishpakachri Gitsrukaachinu rixatka. Waneko pixka rixa wa gishpakachri tomgakoklunu. Kristo wayegrerni wale. ²³ Kwenuru gagjitalungi. Gi wa yine wayegretanunepgi. ²⁴ Nomolene, gikta gixpokonatini satkakgi ntomgakoklunu, waneko gixjetanu Goyakalu getanu.

Pawlo wane gixa getletlu kashimyolu

²⁵ Maklojine jejne metkanewapirana, maleshayno wa Gitsrukaachi tokanu yokanatkaluru, seyni gitgoya nunkakgi wa Goyakalu getwamonrewle chinanu poyagakachrino. ²⁶ Giyagni gitgoya kigleru wa tye kegeknanuwlu chinanu wa xawakni wanerutu wa jeji rixanatyawaka waneko rixanu. ²⁷ ¿Suxo gipxaletanruye? Gi pujganru pkaspukikolupa. ¿Mganunrotu pixinrege? Gi wa pujganro suxo. ²⁸ Seyni pkashimiyotini, gi wa pmukochirewata. Ga wa makloji kashimiyotini gi tmukochirewata. Seyni wa wane gixachine salewnamanetanna. Ga wa waleya nyopnuginmakgi.

²⁹ Ga wa wane nchina, nomolene. Gi gogogneru. Wa wanerutuwayogone kganunrolune wa mganunrone pixka rixanna. ³⁰ Wa chiyagatachine wa mchiyagatkane pixka rixanna. Ga wa gimuwatachine wa mumuwatkane pixka rixanna. Ga wa gagjitaquine maleshayalune pixka rixanna. ³¹ Wa tyechijne gajerkaka wane gixletachine, gi wa wane gixletpotutachine pixka rixanna. Gi rixanu tyegognepoga giknoganu.

Kashimiyokachine girukotlewe ga wa kojwakanshinikanrewlena

³² Giyagni nalukmaklu mkojwakanshinikanutkanepmakgi. Wa mkashimiyotkatu yanshinikanyegitlu Gitsrukaachipiranaya, gi rixpoko gigletanshinikanretanru Gitsrukaachi. ³³ Ga wa kashimiyotachri yanshinikanyegitlu tyechijne gajerkakapirana, gi rixpoko gigletanshinikanretanro ganunro. ³⁴ Wane rixa kotspaltanshinikanreyegitka. Wa suxo mkashimiyotkato ga wa makloji jeji metkatowa Gitsrukaachipiranaya tyanshinikanuta, wa kpashiro tixinripa tomaneya ga wa tonshinikanuya. Ga wa kashimiyotachro yanshinikanutlu tyechijne gajerkakapirana, gi tixpoko gigletanshinikanretanru tganuru.

³⁵ Giyagni tyepirana nunkakgi gipxakikolupa, gi wa gitseklutpo nutakyegityapgi. Giyagni tyepirana nunkakgi, wanepotuko gixachinepgi ga wa mumaletkonepgi Gitsrukaachi gipxaletinri gishinikleweya.

Makloji jeji metkatowapirana wa Pawlogoya

³⁶ Wa satu kagwakinri wa gi kigle tixka makloji walenu, ga wa tuknogwalapute-tinitka, ga wa tumkata wane gixletini, ralukyawaka rixanu. Gi wa mukochirewata. Kashimiyokakanna. ³⁷ Seyni wa muchkowanshinikanuwatini rajiya, ga wa gike magatya, ga wa rumkata girukotanshinikanretnawa, ga wa rajiya wane rixanshinikanutinri wa mganuruto rumretyaplo maklojite, kigle rixa. ³⁸ Giyagni girukokta kashimiyojixlo maklojite kigleru kamruta. Ga wa girukokta maklojite mkashimiyojixkatu kigleru potu kamruta.

Gipnagnurutachronepirana wa Pawlogoya

³⁹ Wa suxo ginanshichkalurni ruwekinikopshini tganuru. Ga wa tupnagnurutinitka tkaspuukatka tkashimiyotyaplu talukanru, seyni Gitsrukaachinupje. ⁴⁰ Ga wa gitgoya wanepnute tumuwatanu wane tixgognenatini. Nkagwaklu Giwekikaluru Goyakalunu koxa waneyno.

8

Yagluchisha genekashatkalurupirana

¹ Ga wa yagluchisha genekashatkalurupirana, wumatlu wa pejnurunekwu kimatkalerunwu. Wa gimatkalewlu galixkotnachriwa rixkaklu yineru. Ga wa gishiniklewlu tseruwnakaklu. ² Ga wa satu kagwakinri pagixanu rumatini, giketsotaji

rumatawa wa rumkata gimatletyawakamka. ³ Ga wa satu Goyakalu gishinikini, Wale gimatanruni.

⁴ Giyagni wa niikaluru yagluchisha genekashatkalurupirana, wumatlu wa yagluchisha gikenanni wa tye psolchijneyako. Waneru wa satupjerutu Goyakalu. Maleshlu satu. ⁵ Gi rixanu wanemkana gixo goyakalune chinkalunemka tengogneko ga wa chijiko. Wane rixmaka gixo goyakalune ga wa gixo gitsrukaachine. ⁶ Seyni wixa chinanu waneru satupjerutu Goyakalu, wa Girchi. Ga wa Wale ruyakatya ptowruko, ga wa wixa Wale chinanu. Satupjerutni Gitsrukaachi Geso Kristo, ga wa ptowruko Wale giyakatya, ga wa wixa koxa Wale giyakatya.

Giklukanuwnalupirana

⁷ Seyni gi pejnuruneko gimatpiranatlu wa tye. Xanigognenanu pimrine wa yagluchisha yonogyegjetachine, yagluchisha chinanu nikluna wa nikchi yagluchisha genekashatkaluru. Giyagni wanna gigrokanshinikanutachine puchotanshinikanutkana.

⁸ Gi wa niikaluru chinanu wkayegiklu Goyakalu. Wma niikanu, gi wmagatya. Ga wa wniki ni gi wa wanepnute wixanu.

⁹ Ggirukotinwa. Gi wa gitspekakanna gigrokachine gixa gimkatyawakaya. ¹⁰ Gi rixanu wa satu getinipmakyi wa pixa kgimatkaleryi wa nikjetikowaka ptuplatinipmaka wa yagluchipiya, *¿gi ge tseruwnanshinikankaakalurupni gigrokachri wa nikyaplu wa yagluchisha genekashatkaluru,* ¹¹ ga wa pumatkalewleya ramganu gigrokachri pumole, wa wale chinanu rupnana Kristo? ¹² Wane pixa mukochirewleyegitinna moletkachine, ga wa pumtukanshinikanutinri wa gigrokanshinikanutachri wa giklukanuwnalupirana yanshinikanutinri, pmukochirewleyegitlu Kristoko. ¹³ Giyagni wa niikaluru gitspeekakiniplu nomole, gi pagogneko nnikanutkalu gigitu nma mutspekakanuplu nomole.

9

Pawlo yokanatikolu gimaxikoletikolu

¹ *¿Gi ge gishpakachri? ¿Gi ge yokanatkalurno? ¿Gi ge netlu Geso Wutsrukate? ¿Gi ge nkamrurgi gixa Gitsrukaachiya?* ² Gimka pimrine chinanu yokanatkalurno, seyni gixa chinanu galikakakni. Gi rixanu wa nyokanatikolu gimaxikoletikolgi gixa Gitsrukaachi chinanu.

Wa yokanatkaluru gimkatyawaka

³ Walenwa nuykoyegitnawa wa nepomsatjene yegi. ⁴ *¿Gi ge wumkata nikleta ga wa wuure?* ⁵ *¿Gi ge wumkata wixa ganiklenanumtanro wganunro sato galixachro, wa pimrine yokanatkalune pixka, ga wa Gitsrukaachi gepurune pixka, ga wa Sotlu pixka?* ⁶ *¿Waka gitapje ga wa Wirnawisi gi ge wumkata mkamruurewatkanwu gixleta?*

⁷ *¿Katu pagogne solaltapa ga wa walenanuko wenutnawa? ¿Katu gitaklewata sana gowasha ga wa gi niklu toji? ¿Katu girukotna gowegane ga wa gi ruratnugatlo gowega?*

Kristo kamrurewyegetachri wa Kiglerpotunanu Tokanchi giwekyachri rixinripa

⁸ Gi yine ruyakatya wane nchinre. *¿Gi ge waneko pixka china Tokanchi?* ⁹ Wa Moysisi Tokanu Yokanatkaluru wane china yongatyawakanatkaluru, *“Gi pushyanamatanru wa waka wa jirujitachri.”* Gi wa waka yanshinikanyegita Goyakalu. ¹⁰ *¿Gi ge psoluyako wane china wixa chinanu? Wixa chinanu yonatkalurni, wa jitlototachri kagwakachri jitlototinripa. Ga wa jirujitachri walenupa kagwaka yoptoletachri jirujitinripa.* ¹¹ Ga wa wixa gixa yegi wanikinri Goyakalu tokanu wa Giwekikaluruya, *¿tsru potu getlu wa pagixanu gixanu wyoptota wumane chinanu?* ¹² Wa pimrinemka gimkata wane gixletlu gixanu, *¿gi ge wanepnute wumkata wixa? Seyni gi wa wane wixa wa wumkatyawaka. Seyni wakotlu pejnuruko wma mumaletyanuplu Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana.*

¹³ *¿Gi ge gimata? Wa kpashiwakapji kamrurewatyachine nikjetluna wa kpashiwakapji gajeru. Ga wa genekashlu giylatikowakakwa girukotachine psoji yoptojetna genekashatikowakakwaya.* ¹⁴ Waneko pixka rixa gitakletna Gitsrukaachi wa Kiglerpotunanu Tokanchi ginkakletachine, wa Kiglerpotunanu Tokanchi giwekyachine rixinripna.

Gi walenuko rujinri Pawlo

¹⁵ Seyni gi pagogneko wane nixa gita. Gi wa tyepirana nyonata wa wane nixikolupa. Gi rixanu kiglemkano wa nupninripa, ga wa gi satuna maleshawaka gixlu ntserpiranawatini. ¹⁶ Gi rixanu gita ginkakletini Kiglerpotunanu Tokanchi, gi wa tye chinanu ntserpiranawata. Gi rixanu psolmuchkonuko nerutka wane nixinripa. *¿Gi waneni gita wa nma munkakletkanru Kiglerpotunanu Tokanchi!* ¹⁷ Gi rixanu wa gitako nushinikanu nkamrutini, napnutikolupa. Seyni nma malukyawakanupmaka, naponshinikanutika ngirukotyawakapa. ¹⁸ Giyagni *¿gimi wa napnutikolupa? Wa Kiglerpotunanu Tokanchi*

nunkakletinri nma mupekotikotu, gi wa gixo potu wane nixletyaplu wa numkatyawaka Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu.

Pejnurune wayegreru rixinri, gixolune rukshikinripa

¹⁹ Pejnuruyako gishpakyachritkano. Seyni pejnuruneko wayegrerno nixnawa, wa gixolune nukshikinripa. ²⁰ Goteyone chinanu, Goteyo pixka nixnawa, Goteyone naluka gikshikletkalu chinanu. Ga wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyalune chinanu, Tokanchi Yokanatkaluru waneyalutu pixka nixnawa, gimka waneyno Tokanchi Yokanatkaluru, wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyalune naluka gikshikletkalu chinanu. ²¹ Wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyamigjene chinanu, Tokanchi Yokanatkaluru waneyamigjetu pixka nixnawa, wa Tokanchi Yokanatkaluru waneyamigjene naluka gikshikletkalchinanu. Gimka Goyakalu Tokanu Yokanatkaluru waneyamigjetno, seyni Kristo Tokanu Yokanatkaluru waneyalutno. ²² Gigrokachine chinanu gigrokachri pixka nixnawa wa gigrokachine naluka gikshikletkalchinanu. Pejnuruneko chinanu, pejnurkakako nixnawa, wa pejnuruneyako pimrine nognetkakjixinripa. ²³ Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu pejnuruko nkamruta, wannayma yoptotachripno nixinripa waleya.

Psolpotuyako girukotmanetnawa

²⁴ ¿Gi ge gimata wa gomkamtakakachine yantaletyawakaya pejnuruneko gomkamtakakachine gasukamta, seyni satupje yoptotlu wa gapokgapkatachri genekikolupa? Wane gixa gasuklepotutanu wa gyoptotyaplu. ²⁵ Pejnuruneko yantaleta gasukletachine girukotmanetnawa. Wa wanna galikakni wane rixna wa satu sagyeta yoptotinripna pomtutewakalo. Seyni wixa yoptotano mpomtutewakato. ²⁶ Ga wa gita wa xani wane nixa gasuklemta gi wa yoxigikachri pixka. Ga wa yantalu giylakakleyawaka wane nixya, gi wa kannipgyalu giylakachri pixka nixa. ²⁷ Seyni nsaletmanetnawa. Nwayegretmanetnawa. Wa pimrine nunkaklewyegitinitka, gitako mumkatkatno wane nma mutakikotupa.

10

Gisrayiline genekikolu

¹ Gi rixanu gi naluklu gma mumatyanuplu, nomolene, wa pejnuruniko wutsrukatenni kyachgapererumkochikle rawananumtnina, ga wa pejnuruniko tsru wenu yapamtnina. ² Ga wa pejnuruniko yaglu rixikna wa kyachgapererumko ga wa tsru wenu Moysisi chinanu katikna. ³ Ga wa pejnuruniko niklu waleko niikaluru Giwekikalurunu. ⁴ Ga wa pejnuruniko giiru waleko girkaluru Giwekikalurunu. Gi rixanu sotlu Giwekikalurunu ruryana, wa sotlu romkagitjerna. Walenwa Kristo. ⁵ Seyni gixo wanna gi wa rugletan-shinikanutluna Goyakalu. Giyagni yineru mwiyawakanu ruylatikanna wannani.

Gisrayiline mukochirepirana yonatkaluru, wuykotikolupa wixa

⁶ Tyekaka yaglu rixa wixa chinanupa wa wma metsotanuyaplu gektutkaka, wannani pimrinni pixka wane rixa getsotanretnina. ⁷ Gi koxa yagluchisha kyonygyegiklerunepgi, wannani pimrinni pixka. Wane chinyongatyawaka, “*Tuplatnina yinni. Niknina ga wa rurnina. Palnanina. Yenewatnina.*” ⁸ Gi koxa wapoklewatanu wannani pimrinni pixka rapoklewatnina. Ga wa pagogne rupnana gepimole mapa waragkane. ⁹ Gi koxa wyantaletanru Gitsrukaachi wannani pimrinni pixka wane rixa yantaletletluna. Ga wa gimnu nikatanna. ¹⁰ Gi koxa gkegemganu gixa wannani pimrinni pixka kegemganina, ga wa knikatlewakleru nikatanna.

¹¹ Tyekaka giknognina yaglu rixinripa. Wa yonatka wa wuykotikolupa wixa, wa tyegogne yoptukyawaka gapokyegitkalunetkawu. ¹² Giyagni kagwaka tunwaletachri girukotinwa ma mupgatinitipa.

Gyantaletikolupirana

¹³ Wa gixa kashichka gyantaletikoluya gimkata gakatanshinikanretlu, gi rixanu waleppe gyantaletikoya, wa yine gixa yantaljetikowaka. Ga wa Goyakalni wa poyagkakachri. Wale gi getashatangi gyantaletikolupa wa gimkatyawaka pnute. Gimkata gishpakleta gi rixanu wa gyantaletikoluymananuko, kamrutankoxlu gishpakyawakapa, wa gimkata gakatanshinikanretyaplu.

Gasukinri yagluchisha yonogyegitikowaka

¹⁴ Giyagni, nalukanune, gasukinri yagluchisha yonogyegitikowaka. ¹⁵ Nunkaklewyegitgi kanshinikanurune pixka. Gixako gitakyagokanru wa nchinyawaka. ¹⁶ Wa girapi giglenshinikanyegjixlewatachri, wa wixa giglenshinikanyegjixanru, ¿gi ge walenwa Kristograa wumapiika? Wa jimapro wjknajrotanru, ¿gi ge walenwa wumapiika Kristomane? ¹⁷ Gi rixanu satupje jimaproni, wixni gixolonwu pamanepjerunwu. Gi rixanu pejnurunekwu pagapiikolonwu wa satuperutu jimaproya.

¹⁸ Getanna gimaneyna Gisrayiline. Wa genekashatkaluru giylatkaluru nikachine, ¿gi ge rumapiikakna wa genekashatikowakakwaya? ¹⁹ ¿Giyagni gi nchina? ¿Wa yagluchisha geneekaluru pa gixanrege? ¿Ga wa yagluchisha pagixanrege? ²⁰ Seyni wane nchina, wa payine genekashatanru giylatkaluru, kamchine chinanu giylatkaluru. Gi wa Goyakalu chinanu giylatkalurni. Gi naluklu wa gixa kamchineyima gimapiikalungi gixinripa. ²¹ Gi gimkata giretyalu Gitsrukaachi girapre ga wa kamchine girapre koxa. Gi gimkata Gitsrukaachi nikyawaka gapiikota ga wa kamchine nikyawaka koxa. ²² ¿Wanxakanrunge Gitsrukaachi? ¿Wale pnute muchkonurunrawge wixa?

Gishpaklewlu

²³ Pejnurunanuko munanshichkotni, seyni gi wa pejnuruko gipxaklewata. Pejnurunanuko munanshichkotni, seyni gi wa pejnuruko tseruwnakaklewata. ²⁴ Gi satuna giganru walenuko, seyni satunu galikaka. ²⁵ Wa pejnuruko nikhi gishankajetikowaka gagjitinri, gnikanru. Gi wa giklukanuwnalu gishinikyawaka chinanu gepomlewatanu. ²⁶ Gi rixanu *Gitsrukaachinni tye psolchijneko ga wa ptowrunanuka chji gajeru Walenni*.

²⁷ Wa satu malixkatu chanixinipgi ga wa galukiniplu, wane gyanu. Wa pejnuruko rutspsyegityapgina, gnikanru. Wa giklukanuwnalu gishinikyawaka chinanu gike gepomganu. ²⁸ Ga wa satu wane chininipgi, “Tyenwa yagluchisha genekashatkaluru,” gi wa gnikanru wale chinanu wa ginkaklewatachri, ga wa giklukanuwnalu gishinikyawaka. ²⁹ Gi gixanshinikanni giklukanuwnaluya, wane nchinya, seyni walenni. Gi rixanu ¿klu chinanu nushpakinri giklukanuwnayegjixko yinerushinikannu chinanu? ³⁰ Ga wa gita gapiika npoyagnutinri, ¿klu chinanu napatka tye chinanu wa npoyagnutanrutka?

Pejnuruko gkamrutanu wa Goyakalu gimalwutkaluru rixinripa

³¹ Giyagni wa gnikini, ga wa girini, ga wa girukokta gkamrutini, pejnuruko gkamrutanu wa Goyakalu gimalwutkaluru rixinripa. ³² Gi wa gitspekakanna Goteyone, gi wa Kriykoneko, gi wa Goyakalu gapatanuneko. ³³ Wa gitako pixka psoluyako nule-tanshinikanutna pejnuruneko. Gi wa gitako nupxakikolupa nujga, seyni gixolune gipxakikolupa wa rognetakikolupna.

11

¹ Gita yimjetachinepi, gita pixka Kristo yimjetachrino.

Suxone kigle getikolu

² Numalwutgi wa pejnuruko gishinikyano, ga wa gimretlu wa gita samyokyagi giykolu.

³ Naluklu wa gimatyalu wa pejnuruneko jejijiwu rixinri Kristo. Ga wa jeji suxiwini. Ga wa Goyakalu Kristojiwini. ⁴ Girukta jeji gagjigognetini ga wa Goyakalu tokanu reneklewatini gishyajiwwutachri patewkaklu gjijwu. ⁵ Girokta suxo gagjigognetini ga wa Goyakalu tokanu teneklewatini mushyajiwwutkatopni, tpatewkaklu tojiwu. Gi rixanu waneko pixka tixa tshishyachotatkokunmaka. ⁶ Ga wa suxo tma mushyajiwwutkonu, waneklu tyochotagitko koxa. Wa gektu getko tixini wa suxo yochotagruro ga wa shishyachotlurowaneklu tushyajiwwutko. ⁷ Gi rixanu wa jeji galikaka gi gimkata gishyajiwwutko gi rixanu Goyakalu yagluni ga wa Wale pogirewleni. Ga wa suxo jeji pogirewleni. ⁸ Gi rixanu wa jeji gi wa suxo ruyakatya, seyni jeji tuyakatya wa suxo. ⁹ Gi rixanu koxa wa jeji gi wa suxo chinanu kamrutka. Seyni wa suxo jeji chinanu tkamrutka. ¹⁰ Giyagni wa suxo waneyaplo tsru gitaakaluru yaglu tojiwu chinanu Goyakalutowrerune chinanu.

¹¹ Seyni gi rawa jeji suxomigjeya, ga wa gi koxa suxo wa jejimigjeya Gitsrukaachiya. ¹² Gi rixanu wa suxo pixka jeji tuyakatya, waneko pixka rixa jeji. Suxo runya. Ga wa pejnuruko Goyakalu ruyakatu. ¹³ Gixkakluko gitaka yagookakanru. ¿Kigle getkolu wa Goyakalu tagjigognetini suxo mushyajiwwutkatopni? ¹⁴ ¿Gi ge wumumturejitanruko gimatkakgi wa jeji rojiwwuwatini, mkagwakpiratkotu rixlu? ¹⁵ Ga wa suxo tpogirewlenwa tojiwutsa. Gi rixanu tojiwutsa tushyatikolupa teneeka. ¹⁶ Seyni girukoktappguta galuka yoypotirkakleta, gi wa tyekaka pixkalutu wixjetyawaka. Gi koxa gapatjetikowaakaka gajene Goyakalunu.

Wa Gitsrukaachmanepirana nikikowakaya gi kigle rixjetna

¹⁷ Tyekaka nyokanyegitingi, gi wa numalwutgi gi rixanu gi wa gipxakikolu chinanu, seyni pnute rixinripa gapatjetinri. ¹⁸ Gi rixanu muchinanu gapka nyijnakota wa gapatjetikwaka gapatjetini, waneru kotspaltakaklu gixkakluko. Psoji nalixlu. ¹⁹ Gi rixanu gixkakluko gkotspalkaka. Pimrine pnuko gixa galixleta. Gimkata wane gixletko rupg-jewninripa galixachine potu. ²⁰ Gixa gi gapatjeta gnikyaplu Gitsrukaachi gipnale yaglu. ²¹ Gi rixanu satkaka muchinanu gapka koscheklu nikanrupa. Ga wa satu galikaka nach, ga wa satu gimetachri. ²² ¿Gi ge kapjigi gixa wa gimkata nikletyawaka ga wa gimkata giiretyawaka? ¿Waka geyikluge gapatjetikowaka Goyakalunu ga wa mpatewkakannage wa waneyamigjene? ¿Gi nchinangi? ¿Numalwuteege? Wale chinanu gi wa numalwutangi.

Nachnewlu Gitsrukaachimane chinanu gitaakaluru

²³ Gi rixanu Gitsrukaachi nyoptotalu wa nenekyaxoxgi gixa, wa Gitsrukaachi Geso, wa samyokikolyechno, rawlu jimapro. ²⁴ Rali poyagnutletinitkalu, jiknajrotlu. Wane china, "Tyenwa nomane, gixa chinanu jiknagkaluru. Tye pixkalutu gkamrujetanu nushinikolupa Gita."

²⁵ Waneko pixka rixlo girapistono, rali nikletinitkana. Wane china, "Twu girapistono walanwa gerotu gipiratkaluru nogragaya. Girini pejnunanuka, gkamrujetanru nushinikolupa Gita."

²⁶ Gi rixanu tye jimapro gnikini pejnunanuka, ga wa twu girapistono girini pejnunanuka, ginkakletanru Gitsrukaachi gipnale runinpotunanuko.

Girukokta nikiniplu gi wa rumukluni giklukanuwnachripi

²⁷ Giyagokni girukokta gimuteru pixka rixa nikletiniplu tye jimapro, ga wa giriniplo twu girapistono ya Gitsrukaachinu, gi wa rumukluni, giklukanuwnachripi wa Gitsrukaachimane chinanu, ga wa gigraga chinanu. ²⁸ Giyagni gitakyagokinwa satkaka walenanuko. Wane gixachingi nikanru tye jimapro, ga wa giranro twu girapistono ya. ²⁹ Gi rixanu wa rumuknu migje nikachri ga wa girachri ruklukanuwnayegijixikolupa nika ga wa rura walenanuko. Gi rumata getlu wa Gitsrukaachimane. ³⁰ Tye chinanu wanena gixo gigrokachine, gixo yayixachine. Gixo gapnanuta. ³¹ Wa wutakyagokinwa wixnanuko, gi wa giklukanuwnayegijixkalunepwu.

³² Giyagni giklukanuwnachinepwu, Gitsrukaachiya wsaletko gi wa tye psolchijne gajeneymako giklukanuwnayegijixkalunepwu.

³³ Giyagni, nomolene, wa gapatjetinipa gnikinipa, gkgawaakanu. ³⁴ Wa satu nachi chininipa, gipji nikini gma muklukanuwnayegijixikotupa gapatjetini. Ga wa magatinri wa napokinipa gita nuglepokotanu.

12

Genekashatkalurkaka Giwekikaluruya

¹ Wa Giwekikalurunupirana gi naluklu nomolene gma mumatyanuplu. ² Gimatlu wa payine gixanatini, myanumatkatu yagluchisha gomkaginatachinenangi wane gixa kosetkota. ³ Giyagni numatkakgi gikena Giwekikaluru Goyakalunu yanumatini wane china, "Kamakpiratkalurupa Geso." Ga wa gikena gimkata wane chinreta, "Gitsrukaachi Geso," seyni wa Giwekikaluru Kpashiri chinanupje.

⁴ Waneru pnunnu gixachri genekashatkalurkaka Giwekikaluruya, seyni Waleko satupjerutu Giwekikaluru. ⁵ Waneru pnunnu gixachri kamrurchi, seyni Waleko satupjerutu Gitsrukaachi. ⁶ Waneru pnunnu gixachri kamruretikowaka, seyni Waleko satupjerutu Goyakalu psoluyako kamrurawatya pejnuruneko chinanu.

⁷ Giyagni rupxakikolupna pejnuruneko, wale chinanu Giwekikaluru genekna satkaka gi rixpoko gixaklewatinripa. ⁸ Gi rixanu satu galikaka wa Giwekikaluruya geneeka tokanchi kanshinikanuru, ga wa satu gimatkalewlu tokanu Waleko Giwekikaluruya. ⁹ Satu Waleko Giwekikaluruya geneeka galixlu. Ga wa satu Waleko satupjerutu Giwekikaluruya genekashatkaluru rutskalaklewatinripa. ¹⁰ Wa satu geneeka giyaklewlu kamrutinripa. Ga wa satu geneeka Goyakalu tokanu reneklewatinripa. Ga wa satu geneeka pnunnu gixachine giwekiklurune rumata getlewatinripa. Ga wa satu geneeka patokanu pnuko gixachrikaka. Ga wa satu geneeka wale tokankaka yokakinripa. ¹¹ Pejnuruko tyekaka kamruta Waleko satupjerutu Giwekikaluru. Satkaka reneka Wale gishinikyawaka.

Gi gepikapsojitlu satupje manchi

¹² Wa manchi pixka satupjerutu rixa, ga wa gi gepikapsojitlu. Pejnuruko manchi psojtkaka, gi gepika rixinri, pamanepjeru. Waneko pixka rixa Kristo. ¹³ Gi rixanu koxa satupjerutu Giwekikaluru wkatika pejnurunekwu wa pamanepje wixinripa, ga wa Goteyone, ga wa Kriykone, ga wa wayegrechine, ga wa gishpakachine. Pejnurunekwu wixa satupjerutu Giwekikaluru wyoptota.

¹⁴ Gi rixanu wa manchi gi wa papsojitepjeru, seyni gixopsojitlu manchi. ¹⁵ Wane chininipmaka jiichi, "Gi rixanu gi wa myochno, gi wa manchi gajerno," gi wa wale chinanu manchi gajeru ma mixyanutka. ¹⁶ Wane chininipmaka wa jepchi, "Gi rixanu gi wa ygalchino, gi wa manchi gajerno," gi wa wale chinanu manchi gajeru ma mixyanutka. ¹⁷ Psolmanemkaka ygalchi rixini, ¿ginakapmaklu yijnaklewlu? Ga wa psoluko yijnaklewlu rixinmaka, ¿ginakapmaklu gamluru? ¹⁸ Ga wa xani Goyakalu manchi gitaklu psojtkaka satkaka Wale galukyawaka. ¹⁹ Wa pejnurukmaka papsojipje rixkamka, ¿ginakapmaklu manchi? ²⁰ Ga wa xani galikakni gixo psojite wane, ga wa satupje manchi.

²¹ Giyagni wa ygalchi gi rumkata wane chinretlu myochi, "Gi nalukyi."

Gi koxa wa jiwchi gimkata wane chinretlu wa jiichi, "Gi nalukgi."

²² Seyni wa manchi psojite muchkotu kagwakikaluru wanepnute galuukalurpotni. ²³ Ga wa manchi psojite mkagwakpiratkotu kagwakikaluru walepni wkagwakpirakpotuta. Ga wa gipatkaluru walepni girukotko. ²⁴ Wa kagwakpiratkaluru wixanu, gike magatya. Seyni Goyakalu giglepokotlu wa manchi, wa magatachri wanepnute kagwakpiratikolupa. ²⁵ Wa ma kotspalatikotupa manchi, seyni wannananuko psojittaka girukotkakinripna. ²⁶ Ga wa satupje wumane psojite salewninipa, pejnurkakako wumane psojittaka waleymananuko salewna. Ga wa satu wumane psojite gimalwutikolupa, pejnurkakako wumane psojittaka waleymananuko gimuwata.

Pnuko gixachri gitakikolkaka wa gapatjetachine yegi

²⁷ Giyagni gixni wa Kristomangi, ga wa satkaka gimane psojiti. ²⁸ Pnumnu gixachrikaka galikaka Goyakalu gitaka gapatjetachine yegi: Muchinanu gapka yokanatanune. Gapkatatachine Goyakalu tokanu geneklewatachine. Mapa chininri yimaklewatachine. Wanepnute giyaklewlu kamrutachine Wanepnute genekashatkalurkaka waneyalune: gitskalaklewlu, ga wa gipxaklewlu, ga wa girukotlewlu, ga wa pnumnu gixachri tokanchikaka. ²⁹ ¿Pejnuruneklege yokanatkulunni? ¿Pejnuruneklege Goyakalu tokanu geneklewatachinni? ¿Pejnuruneklege yimaklewatachinni? ¿Pejnuruneklege kgiyaklewaklerunni? ³⁰ ¿Pejnuruneklege waneya genekashatkalurkaka gitskalaklewlu? ¿Pejnuruneklege patokanchikaka yanumatya? ¿Pejnuruneklege yokaka? ³¹ Jmerpotupgi wa tsru potu genekashatkalurkakaya.

Ga wa wanepnute kigleru gixjetyawakapa nekakgitangi.

13

Tsru potu rixinri gishiniklewlu

¹ Wa yine tokanu ga wa Goyakalutowrene tokanumka nyanumatinimka seyni gi wa kgishiniklewaklerno, sintawoshpata sejrewatachri pixka nixa, ga wa latamta gitlotkaluru pixka, tsne tsne tsne gixachro pixka nixa. ² Ga wa numkata Goyakalu tokanu geneklewatinripmaka, ga wa numatanmaklu pejnuruko giyogimanatkaluru ga wa pejnuruko gimatkaluru, ga wa psolpotuyako kalixaklerupmakno, wa magkamka numkata gajrikjixleta seyni gi wa kgishiniklewaklerno, gike gapriijno. ³ Ga wa pejnurukmaka neneksatanu wane nixle, ga wa nenekmanetinimkawa wa yochpiikaluru rixinripmaka, ga wa gi wa kgishiniklewaklerupmakno, gike gapriijno.

Gi pixka gixachrinwa gishiniklewlu

⁴ Gishiniklewlunwa ma pognanuchni ga wa yiglepotuko gixlewlu. Gishiniklewlunwa gi ganxalewata. Gishiniklewlu gi tserpiranatnawa, gi koxa ralixkotnawa. ⁵ Gi wa kamrutlu gekutu. Gi wa walenuko rujga. Gi ramewna. Gi wa gekutu kagwaka. ⁶ Gi wa rumuwata mpoyagkknuchiya, seyni rumuwata wa galikakpotunanu tokanchiya. ⁷ Pejnuruko rakota. Pejnuruko ralixa. Pejnuruko kagwaka. Pejnuruko kashnantakanshinikanuta.

Tsrupotni gishiniklewlu

⁸ Gishiniklewlu gike rixiniko nikawna. Wane chinini tokanchi geneklewlu, giknookalurupni. Wane chinini patokankaka, nikawnachripni. Wane chinini gimatkalewlu, giknookalurupni. ⁹ Gi rixanu psoji wumata, psoji weneklu Goyakalu tokanu. ¹⁰ Seyni wa mmagatkatu gininipa, wa psojipje chininri giknookalurupni. ¹¹ Wa mturno nixanatini, mturu tokanu pixka nixa, mturu pixka nixa gimatle jemleta. Mturu pixka nixa gishinikanuwleta. Wa tsru jeji nixinitka, wa mturu wane gixlekaka nuknoka. ¹² Gi rixanu kmapagiriko weta wa ganigapi pixka. Ga wa walegognepa wetgojkanu. Wa xani psojkaka numatya, ga wa walegognepa numatpotutanu wa numatikoloko pixka.

¹³ Ga wa xani wanewalu galixlewlu, ga wa kagwaklewlu, ga wa gishiniklewlu. Tyekaka wa mapa. Ga wa wale tsrupotuya gishiniklewlu.

14

Tsrnunwa Goyakalu tokanu geneklewatachri wa patokankaka yanumatyachri pnute

¹ Gishiniklewlu gomkmpotutanu. Jmererunepgi wa Giwekikalurunuya, ga wa jmererunpotupgi Goyakalu tokanu geneklewlu. ² Gi rixanu pnuko gixachri tokanu yanumatyachri gi wa yine ruynumata, seyni Goyakalu ruynumata. Gi rixanu gike gimata jemlu. Ga wa giwekikaluruya yogimanatkaluru yanumatya. ³ Ga wa yine ruynumsata Goyakalu tokanu geneklewatachri, wa tseruwakanshinikanutkalunepni, ga wa rumnanukikolupna, ga wa ruykotikolupna. ⁴ Wa patokanu yanumatyachri walenanuko tseruwakanshinikanutnawa. Ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachri tseruwakanshinikanutna gapatjetachine. ⁵ Giyagni nalukmaklu wa pejnurunekgi gixa yanumatinri

pnuko gixachri tokanumnukaka. Seyni wanepnute naluklu Goyakalu tokanu geneklewatachine gixinripa. Gi rixanu wa yokakachri mwakanmaka tsrunwa Goyakalu tokanu geneklewatachri wa pnuko gixachri tokankaka yanumatyachri pnute, wa gapatjetachine tseruwakanshinikanutikolupa.

⁶ Giyagni xani, nomolene, gixa yegi nyakamka ga wa pnuko gixachri tokanchimka nyanumyegitingi, ζ klu rupxakingi nma yanumyegitkangi satu gipgujetkaluru, ga wa gimatkaluru, ga wa Goyakalu tokanu geneekaluru, ga wa ginkaklewlu?

Patokanu yanumsalu gi tseruwakanshinikanrewata

⁷ Giyagkoxni wa muwekletkaka pogimewatini wa tumleji ga wa gitpetsatkaluru, tma kashrijewnagimjetkanu ζ gi rixpoko gimatkotanu girgima tumlejitkalurgimni ga wa gitpetsatkalurgimni? ⁸ Ga wa tpogimewatini kowi tma pogimewatikanu potu ζ katu galpokotinwa wa gylalu chinanupa? ⁹ Waneko pixka gixa koxa gixa. Wa pnuko gixachri tokanchiya gi wa pgujetanu yanumsalpotgi gixini, ζ gi rixpoko gimatkotanu wa nchinyawaka? Gi rixanu kannipgyalu giynumsatachingi. ¹⁰ ζ gi pejnugimananuktalu pnunnu gixachrigima tye psolchijneko gwachri! Ga wa maleshlu satu wane mchinkatu. ¹¹ Seyni wa gita nma mumatkanunkalu gikta raluka chinreta, patokanu yanumatyachri nixa wa yanumanat-achrigoya, ga wa wale patokanu yanumatyachri rixa gitagoya. ¹² Waneko pixka gixa koxa gixa. Gi rixanu jmererunpotgi Giwekikalurunkakaya, gijga wane gixletanru kigleru potu wa tseruwakanshinikanutikolupna gapatjetachine.

Giwekikaluru gitanu nagjigognetini, ga wa nonshinikanu koxa nagjigognetini

¹³ Giyagni wa pnuko gixachri tokanu yanumatyachri ragjigognetanu wa rumkata yokak-letyaplu. ¹⁴ Gi rixanu wa gitamka patokanu nagjigognetini, wa giwekikaluru gitanu nagjigognetya, seyni wa nonshinikanu gike kamruta. ¹⁵ Giyagni ζ klunerni? Giwekikaluru gitanu nagjigognetini, ga wa nonshinikanu koxa nagjigognetini. Giwekikaluru gitanu nshikalewatini, ga wa nonshinikanu koxa nshikalewatini. ¹⁶ Ga wa giwekikaluru pikanu pumalwutinri, wa munkaakonewa yegi gwachri ζ gi rixpoko wane chinretanu, “Wane gixkalurupa,” wa poyagnutinri? Gi rixanu gi rumatlu pchinyawaka. ¹⁷ Gi rixanu pixa galikaka kigle poyagnutle gixa, seyni wa satu gi wa tseruwakanshinikanutikalurni.

¹⁸ Npoyagnutlu Goyakalu wa gita pnuko gixachri tokankaka nyanumatya gixa pejnu-rune pnute. ¹⁹ Seyni wa gapatjetikowakaya nalukmaklu pamyo tokanchi nchininripa nonshinikannuya wa pimrine nunkaklewyegitinripmaka, pamole waragka tokanchi pnute paneru tokanuya nchininripmaka.

Klu chinanni wa patokanu yanumsalu genekashatkaluru

²⁰ Nomolene, gi wa mturune gixanu ginshinikanuya, seyni mturune gixinwa gektu-tuya. Ga wa ginshinikanuya mmagatikanepgi. ²¹ Wane chinyongatyawaka Tokanchi Yokanatkaluru:

Patokankakaya ga wa paneruspuya,

Nunkakjixinna nyi yine.

Gi waleyako yijnakotannona,

China wa Gitsrukaachi.

²² Giyagni wa pnuko gixachri tokankaka walenwa getkaluru rixa gi wa galixachine chinanu seyni malixkane chinanu. Ga wa Goyakalu tokanu geneklewlu gi wa malixkane chinanni, seyni wa galixachine chinanni. ²³ Giyagni wa pejnuruneko gapatjetachine gapatini tyekaka chinanu, ga wa pejnuruneko pnuko gixachri tokankaka yanumatipna, wa jiglokinipna munkaakone waka malixkane, ζ gi ge seprolokachine chinangina? ²⁴ Ga wa pejnuruneko Goyakalu tokanu geneklewatini, ga wa jigloka satu malixkatu waka munkaakotu, pejnuruneko chinanu giyotkaluru. Pejnuruneko chinanu gepomsatkaluru. ²⁵ Raji yogimatkaluru rupgujetko. Ga wa wale yoptsojanu, yonogyegitanu Goyakalu. Runkaletanru galikakni gixa yegi rawa Goyakalu.

²⁶ Giyagni, nomolene, ζ klunerni? Wa gapatjetini gixa, satkaka waneya shikalchi. Ga wa satu waneya ginkaklewlu. Ga wa satu waneya gipgujetkaluru. Ga wa satu waneya pa-tokanu. Ga wa satu waneya yokaklu. Pejnuruko kamrutikolupa ntseruwakanshinikanu-tikolupa. ²⁷ Wa satu pnuko gixachri tokanu yanumatini, gepipje ga wa gi wa mapa pnute yanumatanu. Satupje gapkakaka. Ga wa satu yokakachripa. ²⁸ Ga wa malesha rixini yokakachri pochkeplu gapatjetikowakaya. Walenanukopa yanumatini, ga wa Goyakalu ruynumatanu.

²⁹ Ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine gepi, mapa yanumsatanu. Ga wa pim-rine gimata getanu. ³⁰ Ga wa satu tuplanatachri tokanchi gipgujetyegitkalurupmaka, wa muchichachri pochkepatka. ³¹ Gi rixanu pejnurunekgi gixa gimkata Goyakalu tokanu geneklewleta, satkaki, wa pejnuruneko ginkaakalunepni, ga wa pejnuruneko

giykotkalunepni. ³² Goyakalu tokanu geneklewatachine giwekinri yijnakotna wanna Goyakalu tokanu geneklewatachine. ³³ Gi rixanu Goyakalu gi wa sejrewkakachrini, seyni kigle gwashle gixkakachrini. Wane rixa pejnuruko wa kpashirine gapatjetyawaka.

³⁴ Suxone pochkepa gapatjetikowaakakaya. Gi rixanu gi ruchichka yanumatiripna, seyni yijnakotanna, wa Tokanchi Yokanatkaluru koxa chinyawaka. ³⁵ Ga wa raluka gimatletinipluna pagixanu, gipjina wannako ganurna repomginna. Gi rixanu gektu getko gapatjetikowaka tyanumsatini suxo. ³⁶ ¿Gixyege ruyakatya Goyakalu tokanu, waka rapyegishatgi?

Giykolu wa gapatjetyawakapirana

³⁷ Wa satu kagwakinwa Goyakalu tokanu geneklewatachri ga wa Giwekikaluru waneyalutu rixini, wale gimatpotutanru wa nyonyegityawakgi tyenwa Gitsrukaachi yokanatanru. ³⁸ Ga wa satu jemashatinri, wale koxa jemashatko.

³⁹ Giyagni, nomolene, jmererunpotupgi Goyakalu tokanu geneklewluwa. Gi gijretanru wa pnuko gixachri tokankaka yanumatikolu. ⁴⁰ Ga wa psolpotuyako kigle getikolupa, ga wa giglepokotkalurupa.

15

Wa Kiglerpotunanu Tokanchi wa Pawlo ginkakletanru

¹ Nomolene, numatkakgi Kiglerpotunanu Tokanchi wa nunkakletyegityagi, wa gixa yoptotanu, wa wale tunwayachingi. ² Wa wale chinanu gognetkaaka, wa gimretinri Kiglerpotunanu Tokanchi wa gita ginkakletyegityagi, gma malixashatinitipmaka.

³ Gi rixanu muchinanu gapka nsamyokatkagi gixa wa gita samyookaluu koxa: Wa Kristo gipnana wixa mukochire chinanu, wa yonchi chinyawaka; ⁴ wa kapnatkaluru, ga wa mapgogne chininri yotunomatka, wa yonchi chinyawaka. ⁵ Ga wa retka. Sotlu getlu. Wanepnute pamole gepi getlu. ⁶ Wanepnute pamyo pacha pnute moletkakachine pagetkolutu rixluna. Xanigognenanu rawawana gixo wanna, ga wa pimrine gapnanutatka. ⁷ Wanepnute Santiyako getlu. Wanepnute pejnuruneko yokanatkalune getlu. ⁸ Ga wa gita yegi rupgujewniya. Pejnuruneko pnute gapkatatachrino, ma mapookanuuwa gipapko gishpakachri pixka nixa gipgujewnayegitkota.

⁹ Gi rixanu mturu nutaaka gita pejnuruneko yokanatkalune pnute. Gi wa numukluni yokanatkaluru nchinikolu, gi rixanu gita kojwakna Goyakalu gapatjetanru. ¹⁰ Ga wa Goyakalu gimutlewe chinanu, wa nixyawaka nixatka. Gi wa maleshawaka; rumutleweleyegitno. Seyni pejnuruneko pnute nkamrurewopotuta gita. Gi wa gita, seyni Goyakalu gimutlewe gitaymalutu galikakni kamrurewata. ¹¹ Giyagni wa gita chinini waka wanna chinini wane wixa ginkaklewleta. Ga wa wane gixa galixleta.

Gipnachine yotunrepa

¹² Ga wa Kristo ginkakletko wa gipnachinetskalaya yotunomtinri, ¿gi nchinkoxge pimringi gixa wa maleshlu yotunru gipnachinetskalaya? ¹³ Wa malesha rixkamka yotunru gipnachinetskalaya, Kristokoxamka gi yotunotanu. ¹⁴ Ga wa Kristo ma yotunotkamka, waneklu maleshawakapmakni wunkaklewe. Ga wa gixa galixlewlekoxmaka maleshawakapmakni. ¹⁵ Ga wa wixa Goyakalupirana maleshawaka gipgujtatachinepmakwu wetikomka, gi rixanu wupgujtatlu wa Goyakalu yotunokanru Kristo. Ga wa ma yotunokaaakamkalu wa galikakmakni gi yotunotmakna gipnachine. ¹⁶ Gi rixanu gipnachine gi yotunotmaka, Kristokoxmaka gi yotunotanu. ¹⁷ Ga wa Kristo ma yotunotkamka, galixle maleshawakapmakni. Kmukochirerungi gixmakawa. ¹⁸ Giyagkoxmakni wa Kristo gapnanutyachine gangachinmakni. ¹⁹ Wa tye gwashlepjemka waneywu wkagwakanru Kristoya, pejnuruniko yinni pnute kwamonurunepmakwu.

Kristonwa muchichachri

²⁰ Seyni wa xani Kristo yotunomta gipnachinetskalaya. Walenwa gapnanutachine gegwikalutka, wa sana gitakikaluru pixka gegwikalutka. ²¹ Gi rixanu wa yineru chinanu waneru gipukchi, yineru chinanu koxa waneru yotunru gipnachinetskalaya. ²² Gi rixanu Gatako pixka wa wale chinanu pejnuruniko gipnana, waneko pixka rixna, Kristo chinanu pejnuruneko giweekaako. ²³ Seyni satkaka ruglepokotikowakaya. Kristonwa gegwikalu. Wanepnute wa Kristonune wa runinipa Wale. ²⁴ Wanepnutepa yoptyukyawakapni. Waneklu Goyakalu, Girchi yegi samyokiniplu pogirewatyawaka, wa nikatinpatkalu pejnurkakako girukotikowaka ga wa pejnurkakako tsru gitakikowaka, ga wa pejnurkakako muchkowatikowaka. ²⁵ Gi rixanu Wale ginkata pogirewleta wa pejnuruneko kamnixjene gijixipta rapukote rutakinpotunanuko. ²⁶ Gapkatatachri potu kamnixlewatachri

nikatkalunepni walenwa gipukchi. ²⁷ Gi rixanu *gijixipta rapukote Wale gaalixanru pejnurkakako*. Wa wane chinini, “pejnurkakako gaalixkalurupni,” pgujetanurni gi wa gaalixkalurni Goyakalu wa pejnurkakako gaalixachri Kristo chinanu. ²⁸ Wa pejnurkakako gakaaglookalurni chininitka, waneklu Gituruko yijnakotanru wa pejnurkakako gakaaglookachri Wale chinanu, wa psoluko rixinripa Goyakalu pejnurkakakoyegiya.

Ma yotunkoklunupmakna gipnachine

²⁹ Wane ma mixkoklunupmaka ¿gi rixanna wa katkalune gipnachine chinanu? Wa gipnachine gi yotunpotutinipmaka, ¿klu chinanu katkana wanna chinanu? ³⁰ ¿klu chinanu koxa wixa psolgogneko kyowikwaka gwagogenata? ³¹ Wa nalixkowlu chinanu wane nchina, nomolene, pagognemnunanuka nupnana. Wa Kristo Geso Wutsrukate chinanu nalixkomyegityagi. ³² Wa yine gixjetyawaka Gigwisoya kmatsurune nyagotini, ¿klu kigleylu? Wa gipnachine ma yotunotkamka, waneklu *wnikanu, wuranu. Gi rixanu yechikawa wupnanu*. ³³ Gi wa yokwitkalunepgi. Gektutu gimatkaklewlu gimtuklu kigleru gixjetikowaka. ³⁴ Giponkanutka. Poyagakachinepgi. Gi gmukochirewatanutka. Gi rixanu pimrine gi gimatlu Goyakalu. Wane nchina mpatewatanripa.

Yotunotachrimanepa

³⁵ Seyni satu wane chinanu, “¿Gi rixpoko yotunretanna gipnachine? ¿Gi gixachripni gimanepna?”

³⁶ Manshinkanutyi. Wa putakajitanru ma mupnakanmaka gimka giwekaako. ³⁷ Ga wa putakajitanru gi wa gimane wa waneya rixinripa putaka, seyni kajiruji mamkajitni, triko getko ga wa satni. ³⁸ Ga wa Goyakalu genekmanetlu gikta rixpoko galukletlu. Ga wa pajkaka waleko gimane reneka. ³⁹ Pejnurugituko gi wa pagiturutni, seyni pnuko rixgituta wa yineru. Ga wa pagitukni wa nikchine. Ga wa pagitukni koshichine. Ga wa pagitukni shimane. ⁴⁰ Waneru tengogne gajermane, ga wa chiji gajermane. Seyni pnuko rixa tengogne gajeru pogirewle, ga wa pnuko rixa tyechijne gajeru pogirewle. ⁴¹ Pnuko rixa tkachi pogirewle, ga wa ksuru pogirewle pnuko gixa. Ga wa katagiri pogirewle pnuko gixa. Gi rixanu satu katagirkaka pnuko rixa pogirewleta.

⁴² Waneko pixka rixa wa gipnachine yotunre. Pojpakalu rutaaka. Mpojpakatupa yotunkaako. ⁴³ Mkwagwakpiratkatu gitaaka. Kpogireru yotunkaako. Muchkotu gitaaka. Kgiyakleru yotunkaako. ⁴⁴ Tyegogne gajermane rutaaka. Giwekikalurmaneya yotunkakikotka.

Waneru tyegogne gajermane, ga wa waneru giwekikalurmane. ⁴⁵ Wane chinyon-gatyawaka: Wa muchichachri *yineru* Gata manchi *giwekachri rixa*. Ga wa ralipre Gata, Walenwa giwekikaluru giweekaklewatachri. ⁴⁶ Seyni gi wa muchinangapkanwa Giwekikalurunu, seyni tyegogne gajerunu. Wanepnute Giwekikalurunu. ⁴⁷ Muchichachri yineru walenwa chiji gajeru, ga wa chiji kamrutikaluru. Ga wa gepi chininri yineru tengogne gajerni. ⁴⁸ Chiji kamrutikaluru pixka rixna chiji kamrutikalurune. Ga wa tengogne gajeru pixka rixna tengogne gajene. ⁴⁹ Wa chiji gajeru yaglu pixka wixa, waneko pixka wixanu, tengogne gajeru yaglu pixka wixanu.

⁵⁰ Ga wa tyenwa nchina, nomolene, wa giichi ga wa granchi gi gimkata yoptoletanru Goyakalu pogirewatyawaka. Gi wa pojpakaluko gimkata yoptoletlu mpojpaknuchi.

Gipukchi gakaaglooka

⁵¹ Giyagni giyogimanatkaluru nunkakgi. Gi wa pejnurunekwu gipnanu, seyni pejnurunekwu kashrijetkalunepwu. ⁵² Pshinitsonpotuji, gijpukgalu pshiniji, wa ralipre kowgima. Gi rixanu tpogimewatanu kowi. Ga wa gipnachine yotunkaako mpojpakanepa. Ga wa wixa kashrijetkalunepwu. ⁵³ Gi rixanu rumkata tye pojpakalu yoshmaakota mpojpaknuchi. Ga wa tye gipnachripa gimkata yoshmaakota mupnaknuchi. ⁵⁴ Giyagni tye pojpakalu mpojpaknuchi yoshmaakoklunutka, ga wa tye gipnachripa mupnaknuchi yoshmaakoklunutka, wanepatkalu wa yonchi chinyawaka:

⁵⁵ *Gaalirewlu nikatanatkalu gipukchini.*

Giyagni wa xani

gipukchi gi gakaaglokwatataka.

Maleshayatkawu gipukchichino.

⁵⁶ Gipukchichinonwa mukochri. Ga wa Tokanchi Yokanatkaluru walenwa mukochri muchkonu. ⁵⁷ Poyagnutkalurupni Goyakalu. Wa Wale gakaaglokwakjetwu wa Wutsrukate Geso Kristo chinanu.

Makagloggogenenatkonepgi. Muxriikanepgi

⁵⁸ Giyagni, nomolene, nalukanune, makagloggogenenatkonepgi. Muxriikanepgi. Gkamrurwognepotutanu Gitsrukaachi kamrureya, gi rixanu gixa gimatlu gi wa maleshawakni gkamrure Gitsrukaachi chinanu.

16

Genekashlukaka kpushirine chinanu

¹ Ga wa genekashlukaka kpushirinenupapirana. Wa Kalatasreta gapatjetikowaakaka gajene nuglepoktapiniko pixka, waneke pixka gixanu gixa. ² Muchinangogne simankakaya, satkaka gixa gignantakyawaka gitakanru gikta gixpoko yoptoleta. Wa napokinipa maleshapluchi genekashlewu. ³ Wa napokinipa wa gixa kigle getle gixanune, wanna nyokanatanu kirukayma, wa Gerosale ranikyapluna wa genekashle. ⁴ Ga wa kigle getle rixkoklunupa wa gita koxa wane yinripa, gitaymamnupna.

Wane china Pawlo wa Korinto raluka yaleta

⁵ Wa Masetoni nyapamtinpatka, gixa yegi nyanutka. Gi rixanu Masetoni nyapamtanu. ⁶ Gikta gixayma gixgogne nwanu. Galukta wane nuknokakinri ginapuklu wa gipxaleyapno wa nyinripa. ⁷ Gi rixanu gi naluka getleshamtgi xani. Gi rixanu nkagwaka gimwaletegi gixgogne wa Gitsrukaachi gichichinipno. ⁸ Gigwiso nwanu Jirgikolpatkagognepotunanuko. ⁹ Gi rixanu njiglokpotutatka nkamrure yegi. Tsruru kamrurchi yegi nuchi jiglokletatka. Ga wa gixna kamnixlewatachine.

Timotiyo ga wa Gapolo salwatinni

¹⁰ Ga wa rapokinipa Timotiyo, getanru mpiikatupni gixa yegi rawanu. Gi rixanu wale kamrutlu Gitsrukaachi kamrure gita pixka. ¹¹ Giyagni gike geyikanru. Wa kiglenshinikanuru gipxaka yaletanru gita yegi runinripa. Gi rixanu nkagwaklu moletkakachineyima.

¹² Wa wumole Gapolopirana, nagjipotutlu gixa yegi yinripa wa moletkakachineyima. Gi raluka yalpotuta wa xani, seyni wane yanu ruglepoktapinipa.

Mpoyegitinwa galixleya

¹³ Getpotutanu. Mpoyegitinwa galixleya. Jejinpatkalagika. Gichkolunepgi. ¹⁴ Gishiniklewleya gkamrutanru psoluko.

Gishtugwa ga wa pimrine gikamrurewatachine

¹⁵ Nagjitgi, nomolene. Gixa gimatanna Gishtugwapji gajene. Wannanwa muchinanu gapka galixachine Gakayi gajene. Wannananuko gitaknawa kpushirine yegi kamrurewatachine. ¹⁶ Giyjnakatanna wanna pixkalune, ga wa pejnuruneko gikamrurewkakachine, ga wa kamrurewopotutachine. ¹⁷ Numuwyegitlu Gishtugwa gapokinritka, ga wa Gortanato, ga wa Gachayiko. Gi rixanu wa nyi gipekotlu gixa magatinri. ¹⁸ Gi rixanu rapnanunshinikankaknona gita ga wa gixa koxa. Gimatpotutanna wanna nyi pixkalune.

Gasya gapatjetyachinkaka galuklewe

¹⁹ Gasya gapatjetyachinkaka galukgi. Gitsrukaachiya ralukpotutgina Gakila ga wa Presura, ga wa wannapji gapatjetyachine. ²⁰ Ralukjixgina pejnuruneko moletkakachine. Galuukakanu kpushiri gamluruya.

Giglenshinikanyeglewlu

²¹ Naluklewle gitako nomyoya, Pawlo.

²² Gitsrukaachi maluukatu kamakpiratkalurupa. Gitsrukaachi ginanu.

²³ Gimutkalunepgi Gitsrukaachi Gesoya. ²⁴ Nushinikoggenatgi pejnurunekgi gixa Kristo Gesoya.

2 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Korintyone Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo kirukate. Walenwa Geso Kristo yokanatanru Goyakalu gishinikyawaka. Ga wa Timotiyo, gimole, kirukate koxa. Goyakalu gapatanune chinanni, wa Korinto gajene, ga wa pejnuruneko kpashirine, psolusretako Gakayi gajene chinanu koxa.

² Gimutkalunepgi Wuru Goyakaluya ga wa Wutsrukate Geso Kristoya. Wale giglewan-shinikankakangi.

Kgimnanuklewaklarni Goyakalu

³ Gimalwutkalurupa Goyakalu, Wutsrukate Geso Kristo Giru. Kgetwamonrewaklarni Girchi, ga wa pejnuruko kgimnanuklewaklarni Goyakalu. ⁴ Wale gimnanukwu pejnu-ruyako wsalewninri, wumkata wixa koxa gimnanukletyapna pejnurkakako salewakchi getachine. Wa wumnanukikolu wa Goyakalu gimnanukyawu wale koxa wumnanukinna wanna. ⁵ Wane rixa gixolewnaletinri Kristo salewnale wa Waleyima wsalewninri, waneko pixka rixa gixolewnaleta wumnanukikolu Kristo chinanu. ⁶ Wixa salewnini, gixa gimnanukikolu chinanni ga wa gognetkikolu chinanni. Ga wa wumnanuukoklunupa walenwa gixa gimnanukikolu chinanni. Wa gixa gimnanukikolu chinanu gimkata gixa gakatanshinikanretlu waleko salewakchi koxa wsalewniya wixa. ⁷ Poyegi kagwaklewle wixyegityagi gi rixanu wumata wa wane gixa salewnakakletikolu, waneko pixka gixa gimnanuukakletikolkoxapa gixa.

Kyowikolkaka Pawlo getanru Gasyaya

⁸ Gi rixanu, wumolene, gi waluklu gma mumatyaplu wa wsalewninripirankaka, wa Gasya wsalewninri. Wa wumkatinri pnute, kyapreru weta. Wane wixa mkagwakgi-wekletkanetkawu. ⁹ Seyni wixa gitakanshinikanutnawa wupninripa, wma maponshinikanutinitipnawa, seyni Goyakalu waponshinikanutinripa, gi rixanu Walenwa gip-nachine yotunkachari. ¹⁰ Walenwa gipsolutunanukta gipukchi rushatkapyawu. Ga wa rushatkapanwu. Walenwa wkagwakanru wa wanepnutechi rushatkapanwu. ¹¹ Gixa koxa gipxakanwu gagijognereya, wixa chinanu gixolune poyagnutyaplu wa wenekikolutka gixolune chinanu.

Myokwiretni Pawlo

¹² Gi rixanu tyenwa walixkowle: wa wupgujtanshinikanyegitnawa wa kpashirinu ga wa myokwirenwu Goyakalu chinanu. Tyechijne wane wixjetya, ga wa wanepnute wane wixa gixyegiya. Gi wane wixa gi rixanu tyegogne gajeruya kgimatkalurunwu, seyni Goyakalu gimutlewle chinanu wane wixa. ¹³ Gi wa papirana wyonyegitgi, seyni wa tyepejni gixa getyonganru ga wa gimata jemanru potu. Ga wa nkagwaklu yoptukyawakpotu-nanuko gimata jempotutyapa. ¹⁴ Wane gixa psoji gimatyawu wa gixa galixkowsyegitanunwu. Waneko pixka gixkoxni walixkowsyegitanunepgi Wutsrukate Gesogognepa.

Pawlo gishinika Korintyo yaleta

¹⁵ Tye gaponshinikanru chinanu, naluka muchinanu yayegletgi wa gepi kata gkomjikolupa. ¹⁶ Ga wa gixa yegi nyinipa, Masetoni nyinripa, ga wa Masetoniya numepe ginretinitnaka gixa yegi. Ga wa gixa gipxaletanno Gote nyinripa. ¹⁷ Giyagni wane nixanshinikanutini, ¿wane nchinashata? ¿Waka wane nixanshinikanutini, tyegogne gajeru pixka nixanshinikanutlu, wa nkoschekashatanmaklu gigi, gigi; gike, gike?

¹⁸ Poyagkakachrini Goyakalu. Giyagni wtokanu wa wchinyagi gi wa gigi ga wa gike. ¹⁹ Gi rixanu Goyakalu Wgene Kristo Geso, wa gixa yegi wunkakletinri gita ga wa Surwano ga wa Timotiyo, gi wa Walenwa gigi ga wa gike gixachrini. Seyni gigi gixachrinwa Wale. ²⁰ Gi rixanu pejnurkakako Goyakalu gipiratanru gigi rixka Gesoya. Giyagni Wale chinanu, Wane gixkalurupa wchinru Goyakalu, wixa chinanu gimalwutkalurupni. ²¹ Wa gixayma wpoyegitjeru Kristo chinanu ga wa wtsomitjeru Walenwa Goyakalu. ²² Wale koxa gimaxikoletwu. Giwekikaluru genekikolupa psojite renekagnaputwu wajiya.

Klu chinanu gi wane yawa Pawlo

²³ Gita koschekgiwakatlu Goyakalu rupgujtatyapno, wa nkaspukeyapgi gi wa Korinto nyawa. ²⁴ Gi wa wutsrukatepiranyegitanmakgi gixa galixlewleya, seyni gikam-rewkakachinwu gimuwleya. Gi rixanu galixle ntunwatya gixa.

2

¹ Wane nchinanshinikanutatka, gi wa wamonuwatachrino nyayegitanutnakgi. ² Gi rixanu gita wamontakinmakgi, ¿katni wa nkomjikjeru seyni nwamontakanruko?

³ Tyepirana nyanata, wa gixa yegi nyinipa, nma wamonuwatinitipa numkata komjijene chinanu. Gi rixanu naponshinikanyegitgi pejnurunekgi gixa, wa gita gimuwle walenwa pejnuruneko gixa gimuwle. ⁴ Gi rixanu tsru salewakchiya ga wa nwamonnupoga nyonyegitgi ga wa gixo noktegayma, gi wa gwamontakikolupni, seyni wa gimatyaplu wa tsru nushiniklewle potu nixyegitgi.

Yiglepotuko retlu satu jeji wamontaklewatachrimka

⁵ Satu jeji wamontaklewatinimka, gi wa gita wamontaaka seyni psojipje, seyni pejnurunekgi gixa wamontaaka. Gi wa ntserutpiranatyaplu. ⁶ Poyagotyawakatani wane gixachri wa gixolune saletyawakatkalu. ⁷ Giyagni pnuko gixanutka, wa gkaspukinitkalu. Ga wa gimnanukanutkalu. Gi wa tsru wamonchi gakaglokanutkalu. ⁸ Giyagni nagjitgi, wa gishinikpotutanutkalu. ⁹ Giyagni wale chinanukni nyonyegitgi wa gyantaletikoluya numatyapgi wa psoluyako gyijnakotinripa. ¹⁰ Ga wa gixa kaspukinri, gita koxa kaspukyalu. Gi rixanu girukokta gita kaspukinri wa pagixanu naspukini wa gixa chinanu Kristo getanu naspukyalu, ¹¹ ma mumkata gaalireyanupwu Satanasyo. Gi rixanu gi wa mumatkanwu wale gishinikyawakapirana.

Wamonuwnanshinikanuta Pawlo Trowaya

¹² Wa Trowa nyapini wa Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana chinanu, gipgyapto kotpuukaluru gita chinanu Gitsrukaachiya. ¹³ Gi napnanunshinikanuta gi rixanu gi nukshiklu nomole Tito. Seyni nungamatkana Trowa gajjene; Masetoni nyatka.

Goyakalu gakaglokyegitwu Kristo chinanu

¹⁴ Poyagnutkaluru Goyakalu wa Wale psolgogneko gakaglokyegitwu Kristo chinanu. Rekakgitlu rumatikolu Kristo pogamlunu wixaya pasretamnunanukaya. ¹⁵ Gi rixanu wa Goyakalu chinanu Kristo pogamlunwu wixa, gognetkaakaluneyegitka ga wa gamgachine yegi koxa. ¹⁶ Wa nyi gamgachine yegi galikakni gipukchi pogamlunu pixka wixa gipukchi chinanupa. Ga wa gognetkaakalune yegi giweklu pogamlunu wixa giweklu chinanupa. ¿Katupni tye kamrurchi gimuknuni? ¹⁷ Seyni wixa gi wa gixolune pixka wixa, wa Goyakalu tokanu gishankachine sroschi chinanu, seyni mayroklene wixini, Goyakalunune wa Goyakalu getanu gwachine wixini wixa yanumsaleta Kristo chinanu.

3

Kristo kirukatka

¹ ¿Gipguta wyinuwakatnakerge wixnanuko kiglepirana yegi wchinyegitinwa? ¿Wa pimrine pixka wmagatyage wa kiruka wixapirana wenekyapgi ga wa wmagatyage wa gixa koxa yonpiranyegityapwu? ² Gixni wa tokanchi yonatkaluru wixaya. Wajiya yonatikalungi. Gixni wa gimatkalurungi ga wa getyongatkalurungi pejnuruneko yineya. ³ Getkalurungi Kristo kirukate gixinri, wixaya kamrutkaluru. Gi wa ksajgalu yonatika, seyni Giwekikaluru Goyakalunu giwekachri yonatika. Gi wa sotlushpata yonatka, seyni yonatkalurumta kagiturumta gajiya.

Gerotu gipiratkaluru kamrurewatyachine

⁴ Wane wixa gaponshinikanretlu Goyakalu Kristo chinanu. ⁵ Gi wa wixnanuko poyagotyachinwu, wkagwakyalu wixnanuko giyakatyachri pagixanu, seyni Goyakalu ruyakatyapoyagotinri. ⁶ Wale poyagotyachine rixkakwu, gerotu gipiratkaluruya kamruklerune wixinripa, gi wa yonatkaluruya seyni Giwekikaluruya. Gi rixanu wa yonchi giylalewata, seyni wa Giwekikaluru giweekaklewata.

Wanepnute kiglepotlu wa Giwekikaluru kamrureweyglu

⁷ Ga wa gipnalu kamrureweyglu sotlu susawjeyongatkaluru pogirewlu rixapa. Wa wane rixa Gisrayilineklopishane gi gimkata getlepotutlu Moysisgoji, gigoji pogirewle chinanu, wa nikawnachripa pogirewlu. ⁸ ¿Gi ge wanepnute pogirewlupni wa Giwekikaluru kamrureweyglu? ⁹ Gi rixanu giklukanuwnayegjixlu kamrureweyglu pogirewlu rixkamka, wanepnute galikakni pogirewlu rixpotuta poyagkalewlu kamrureweyglu. ¹⁰ Gi rixanu wa kapokotu pogirewlunanupiranaya gi wa pogirewlu pixka rixatka wa tsru potu pogirewlu chinanutka. ¹¹ Gi rixanu wa kpogirewle rixini wa nikawnananumtachri kapokotkaka, pnute kpogirewle potu rixa wa gwagogenenatachripatka.

Ginakakta rawa Giwekikaluru Gitsrukaachinu waneru gishpaklu

¹² Giyagni tye pixkalutu wkagwakini, pgujetanuwaka wchina yanumsaleta. ¹³ Gi wa Moysisi pixka wixa. Rushyagojresama gigoji rutaka wa Gisrayilini ma metgojityanpotuplu wa nikawnananumtachri pogirewle. ¹⁴ Seyni shikowanshinikanutna wanna. Gi rixanu xanigogenenanu wa kapokotu gipiratkaluru getyongatkoklunu, waleko gishyagojrusama wane mkonkotu. Walenwa Kristo chinanu konkalurni. ¹⁵ Seyni xanigogenenanu wa

Moysisi tokanu getyongatkoklunu wa gishyagojrusama rajna rawawa. ¹⁶ Ga wa xani Gisirayiline satokyegitiniplu Gitsrukaachi, konkalurupni wa gishyagojru sama. ¹⁷ Ga wa Gitsrukaachi Walenwa Giwekikaluru. Ginakakta rawa Giwekikaluru Gitsrukaachinu waneru gishpaklu. ¹⁸ Pejnurunekwu wixa wa mushyagojitkanwu wetlu Gitsrukaachi goyaknu. Ganigapi pixka wixa getletyalu. Kashrijetananutkalunwu Waleko yaglu wixinri pogirewluakananumnu. Waneko pixka wixka wa Giwekikaluru chinanu Gitsrukaachinu.

4

Kiglerpotunanu Tokanchi pokamlale

¹ Giyagni waneywu wchinini tye kamrurchi, wane wixa getwamonutkota, gi wugroka. ² Seyni wuknokatkalu patmenutlewatachri yogimatkaluru. Gi wa yokwiri wixjeta. Gi wa wyapjetlu Goyakalu tokanu. Seyni galikakpotunanu tokanchi wupgujetini, kiglepiranyegirunwu wixnawa pejnurunekwu yinenshinikanuya Goyakalu getanu. ³ Wa kiglerpotunanu Tokanchi wunkakletanru yogimatkaluru rixkamka, wa gamgachine chinanu galikakni yogimatkalurni. ⁴ Wannani tyegogne goyakalute maygalenshinikanune rixkakanna wa malixkanena, ma matajiwnayegityapna Kiglerpotunanu Tokanchi, Kristo goyaknupirana pokamlale. Walenwa Goyakalu yaglu. ⁵ Gi rixanu gi wa wixnanuko ginkakletnawa, seyni Kristo Geso Gitsrukaachi rixinri wunkakleta ga wa wixni wa gixa wayegrenwu Geso chinanu. ⁶ Gi rixanu Goyakalu wa wane chinachri, “Pokamlalu mapshagawaka gatajiwnini,” Walenwa gatajitlu waji, pokamlawyegityapwu rumatikolu Goyakalu goyaknu wa Kristogojiya.

Kajpa kamrutikolu pixka wixmaneta

⁷ Ga wa tye ponikolewlu waneywu kajpa kamrutikolustonoya, Goyakalunupni wa tsru potu giyaklu gigenlu, gi wa wixanni. ⁸ Pejnuruko salewakchi weta, seyni gi wa gerutkalunwu. Mumatanshinikanutkanwu seyni gi wa mkagwaakanwu. ⁹ Kojwaakalunwu, seyni gi wa giknookalunwu. Yotkaakalunwu seyni gi wa gamgachinwu. ¹⁰ Psolegneko wumane wanikananumtyalu Geso gipnale, wa Geso giwekle koxa wumaneya gipgujetkalurupni. ¹¹ Gi rixanu wa wixa giwekachinwu samyokgognenatkalunwu gipnalu yegi Geso chinanu, Geso giwekle koxa gipgujetkalurupni wumane gipnachriya. ¹² Giyagni wixa giylakananumtkalunwu, ga wa gixa giwekakananumtkalungi.

Tsru pogirewlu potu

¹³ Wane chinyongatyawaka:

Nalixa. Giyagni nyanumsata.

Waneko pixka wixanshinikanuta. Wixa koxa galixa. Giyagni koxa wyanumsata. ¹⁴ Wumatlu wa Gitsrukaachi Geso yotunkakachri, wixa koxa yotunkakanu Gesoyma. Gixayma tunwakakanwu. ¹⁵ Gi rixanu pejnurkakako gixa chinanni, ruxolewninripa gimutlewlu gixolune chinanu, wa poyagnutlewlu koxa gixolewninripa, gimalwutkaluru rixinripa Goyakalu.

¹⁶ Giyagni gi wa wugroka. Seynimka wumane waalinanumtyamka, seyni wutokote gajeru werotewanamtya pagognemnunanuka. ¹⁷ Gi rixanu tye salewakchikaka wa xani wsalewinri myapretni. Pshinitsonu gwachrini. Xani giknogachripni. Ga wa wale chinanu waneyapwu tsru pogirewlu kiglerpotunanu gike rixiniko mnikawnakatupa. ¹⁸ Gi wa wyopukgajetlu wa getkalurkaka, seyni metkotkaka galikaka wyopukgata. Gi rixanu wa getkalurkaka pshinitsonu gwachrini. Seyni wa metkotkaka gike rixiniko mnikawnakatupni.

5

Panchi myochi mkamrutikotu

¹ Gi rixanu wumatlu wa wumane tyechijne gajeru, gawyawaka, gimajechri pixka rixa. Nikawnachripni. Giyagni wa nikawnini, waneywu wa Goyakalu kamrupjitanru. Gi wa myochi kamrutikalurni, gike rixiniko mnikawnakatupa tengogne gajerupji, wumanepa. ² Gi rixanu wa tye gawini wochgita. Walukpotutlu wyoshmakikolu tengogne gajeru gawyawakapa. ³ Galikakni wumane gerotu wyoshmaako Gerotu wumkalu ga wa gerotu gawyawakapji pixka rixanu. Waneklu gi wa wewko mamkane wixinri. ⁴ Gi rixanu gimajechri gwachine wixini, wochgita. Kyapregolunwu. Gi rixanu gi waluka komkagkota, seyni gemkatkalunepwu wa wuweklepa nikatyaplu tye gipnachripa wumane. ⁵ Goyakalni wa wane gixwu wa tyeko chinanupa. Wa Giwekikaluru genekikolupa psojite renekagna-puwtu Wale.

Kristo gitakyagoklewatyawaka

⁶ Giyagni kiglenshinikangnogenanwu. Wumatlu wa manchi gawanatiniwa, Gitsrukaachyeyiya wamganatya. ⁷ Gi rixanu walixpiranatanrukaka wuyanini. Gi wa wetanrukaka wuyanini ⁸ Kiglenshinikanwu. Ga wa kigle getle wixlu galikakni wumane wamginripa, ga wa Gitsrukaachi yegi gawinripa. ⁹ Giyagni wane wixa muchkotletiniwa, waka gewi gawinripa waka wamginripa, wuglenshinikanutyaplu. ¹⁰ Gi rixanu wumkata pejnurunekwu wixa gipgujewanetanu Kristo gitakyagoklewatyawaka, wa satkaka yopotyaplu wa gimane gixjetyawaka, waka kigleru waka mugletu.

Kristo gishiniklewle gerutwu

¹¹ Wumatkalchinanru Gitsrukaachi pikikolu, wushinikanutna yine. Pgujerunwu Goyakalu getanu. Nkagwaakoxlu gixa getanu koxa pgujerunwu gimata getanshinikanretyapwu. ¹² Gi wa wixnanuko kiglepirana yegi wchinyegitnatnakwa. Seyni shinikanchi nenekgi ntserpiranyegityapwu wannayeyiya, goschiya tserpiranyegitachine, gi wa gaschiya. ¹³ Gi rixanu wseprolokini walenwa Goyakalu chinanu. Ga wa kanshinikanurunwu wixini walenwa gixa chinanu. ¹⁴ Gi rixanu Kristo gishiniklewle gerutwu. Wane wixa gishinikanuwleta, wa satupje gipnini pejnuruneko chinanu, waneklu pejnuruneko gipnanatka. ¹⁵ Kristo gipnana pejnuruneko chinanu, wa giwekachine gi wannako chinanu ruwekinripatkana, seyni Kristo chinanu ruwekanutkana. Walenwa wanna chinanu gipnachri ga wa wanna chinanu yotunotachri.

Wkamrure gipoyikgayeglewluya

¹⁶ Giyagni xaniyakawa gikena wumata wixa gimane gixyawaka. Wa Kristomka wumata gimane gixyawaka, seyni wa xani gi wane wixa gimatletanutkalu. ¹⁷ Giyagni wa Kristo gwachritka, walenwa gerotu giyakotkalurutka. Ruknogashamtatka kapokotu. Giyagni gerotutkani. ¹⁸ Ga wa pejnuruko Goyakalu giyakatyachri. Walenwa gipoyikgayegitakawu Waleyegiko Kristo chinanu. Wale genekwu wkamrure gipoyikgayeglewluya. ¹⁹ Wane rixa, wa Kristo rawa Goyakalu. Psolchijne gajeneko rupoyikgayegitini Waleyegiko. Gi rutakyegetna mukochirna. Wixa yegi rutaklu tokanchi gipoyikgayeglewluwirana. ²⁰ Giyagni Kristo gitakanunwu. Waneko pixka wixa wa Goyakalu gagjityagi wixaya. Kristo chinanu wagjitgi, Goyakalu yegi gipoyikgayegitokolupa gixa. ²¹ Wa Kristo mukochri mumatkatu wixa chinanu mukochri rixka, wa wixa Goyakalu poyagkalewle wixikolupa Waleya.

6

Kiglepiranyeglu Pawlo Goyakalu kamrurewyegitachri rixinri

¹ Rukamrurewatanune wixini, wagjitgi wa Goyakalu gimutlewele gi wa maleshawaka yopotokolupa gixaya. ² Gi rixanu wane china:

Gogi galuukaluru nyijnakoty.

Gognewatikalurgogne, nupxakyi.

Giyagni xawakninwa gogi galuukaluru. Xawakninwa gognewatikalurgogne.

³ Gi satuna wutspekaka, ma muklukikotupa wkamrure. ⁴ Seyni pejnuruyako kiglepiranyegirunwu wekakgitnawa Goyakalu kamrurewyegitachine wixinri, kashnantakgog-nenatachinpotwu salewakchiya, wmagatinriya, kachinolkakaya. ⁵ Giylakluya, yoshmakikowakaykaka, yawroptajruya, kamrurewpotluya, kojipgewluya, nachlukakaya. ⁶ Kiglepiranyegirunwu powrawlu chinanu, gimatkalewlu koxa, mapognanrewlu, getwamonrewlu, Giwekikaluru Kpashiri, gishiniklewlu mixashatkotu, ⁷ galikakpotunanu tokanchi; Goyakalu giyaklewele koxa chinanu; poyagkalewlu giylalewapre chinanu wpotuklesretateya ga wa wkegnetesretateya. Kashnantakgognenatachinpotwu, ⁸ gimalwuru chinanu ga wa mkagwakpiiru chinanu, gektipiranyeglu chinanu ga wa kiglepiranyeglu chinanu. Ksanowaklerune pixkalunwu ga wa galikakanwu; ⁹ mumatkone pixkalunwu ga wa gimatkalunpotwu; wupnakastsikakni ga wa getanu giwekachinwu, saletkalune pixkalunwu ga wa muylatkonwu. ¹⁰ Wamonuwatachine pixkalunwu ga wa gimuwog-nenatachinwu. Kwamonurune pixkalunwu ga wa gixolune wponikowkaka. Wa maleshayalune pixkalunwu, ga wa pejnurkakako wane wixleta.

¹¹ Wunkapotutgi gixa, Korinto gajengi. Tsrugishiniklewlu wixgi. ¹² Gi wa wixa chipetgajityagi, seyni gixako chipetanshinikangajitwu. ¹³ Gapnu gishiniketanno gixa koxa. Mpowgawatanno. Nwugenene pixka nixa yanumsayegletgi.

Wixni wa kpushiwaka potu giwekachri Goyakalununwu

¹⁴ Wa gixa pixka mixkane, gi wa satupje gitjipijeya gimutjitanna, wa malixkane. Gi rixanu ;klu gipxaletlewlu wane wa poyagkaklu ga wa mpoyagkaknuchi? ;klu gimatkalewlu waneylu pokamlalu ga wa mapshagalu? ¹⁵ ;klu pixkakaklu getle rixna Kristoyma Weriya,

wa Satanasyo? ƷKlu waneylu wa galixachriyma wa malixkatu? ¹⁶ ƷKlu gipxaletkaku wane kpašiwaka potu Goyakalunu ga wa yagluchisha? Gi rixanu gixni wa kpašiwaka potu giwekachri Goyakalunu. Goyakalu chinyawaka:

Wanna gitokote nwanu nyananu.

Royalakutepona.

Wannapni wa nayinerutene.

¹⁷ *Giyagni, “Wannayegiya gishpakanu.*

Gkotnukinwa.”

Wane china Gitsrukaachi:

“Gi wa gkamrukanru wa kapcholu

ga wa kigle yoptole nixangi.”

¹⁸ *“Gixa Girupno.*

Gixapni wa nwugenene ga wa nwugenerone.”

Wane china Gitsrukaachi,

pejnuruko Girukotachri.

7

¹ Nushinikanune, tye gipiratkalurkaka waneywu wixiniyakawa. Giyagni ppowratinwa ptowruyako wpuchotmanetjeru ga wa wunshinikanu puchotachri. Goyakalu wpikinri, kpaširine potu wixinripa.

Pawlo gishinikyawakna Korintyone

² Mpogwakatanwu. Gi satuna wyeneta. Gi satuna wumtuka. Gi satuna wumkapnugya.

³ Gi wane nchina nukluyapgi. Gi rixanu muchikawa wane nchinatka, wushinikoggenatgi. Gixaymananuko wupnanmaka ga wa wuwekgoggenatanmaka. ⁴ Pgujetanwaka potu nchina yanumsayegletgi. Ntserpiranawyempotutgi. Numnanukpotutka. Tsrutu potu gimuwlu wixa psoluyako wsalewninri.

Rumuwata wanna genshinikanrewle chinanu

⁵ Gi rixanu wa Masetoni wapokinitka gi wapnanmanpotuta waneya. Seyni psoluyako wsaletika. Ruwaka waneru yagotkaklukaka. Wutokote waneru piklukaka. ⁶ Seyni wa Goyakalu wa mturu gitaknachinwa gimnanukachri, Tito gapokle chinanu rumnanukwu. ⁷ Gi wa rapokinri chinanupjeni, seyni koxa wa gimnanuklu chinanu wa gixa gimnanukyalu. Runkakwu tsru gogalukle gixinri, ga wa gichingajiya, ga wa muchkopiranawatachingi gitaya. Giyagni galikaka numuwatatka.

⁸ Wa kirukaya nwamontakingi, gi nenshinikanuta. Nenshinikanutmaka. Netlo wa twuko kiruka pshinitsonuji wamontakgi. ⁹ Xawakni numuwatatka, gi wa gwamontakikolu chinanu, seyni gi rixanu genshinikanutinripa gwamontakikolu. Gi rixanu Goyakalu chinanu gwamonuwata. Giyagni giketsotaji gimtukika wixaya. ¹⁰ Gi rixanu wa wamonchi Goyakalu chinanu genshinikanrewlu kamruta gognewatikaluru chinanupa. Gi wa renshinikanyegitikolupa. Ga wa wamonchi tyegogne chinanu gipnalu kamruta. ¹¹ Gi rixanu tye wamonchiko Goyakalu chinanu, igi pa muchkonunshinikanunanru rixgi! Ga wa giykoylewlu, ga wa jgekanchiko, ga wa pikluko, ga wa gogaluklewlu, ga wa muchkopiranawlu, ga wa gapnuruko. Psoluyako gekakgitnawa powratkalunetkagi wane gixkaluruya. ¹² Giyagni wa nyonyegitingi, gi wa yenetlewatachri chinanu, gi koxa wa yenetkaluru chinanu. Seyni pguje rixinripa gmuchkonunshinikanu wa wixa chinanu Goyakalu getanu.

Rumuwata Tito gimuwle chinanu

¹³ Giyagni gimnanuukalunetkawu. Ga wa wumnanukikolu pnute wumwupotuta wa Tito gimuwle chinanu. Gi rixanu rapnanunshinikanuta pejnurunekgi gixa chinanu. ¹⁴ Giyagni wa wale yegi ntserpiranawyegitingi gi wa nupatewatlu. Seyni wane wixa ginkakjeretgi pejnuruko galikaka, waneko pixka wixa tserpiranawyegletyagi Titoyegiya. Galikaka rixka. ¹⁵ Pnute rixa gishiniklepotutgi wa gyijnaklewe rushinkapini, wa mpikle gitatleya gyoptotlu. ¹⁶ Numuwata wa psolpotuyako naponshinikanyegitgi.

8

Masetonisreta gapatjetyachinkakniwa pimrine yimanrupa

¹ Giyagni, wumolene, wunkakgi Goyakalu gimutlewepirana, Masetonisreta gajene gapatjetachinkaka geneekaluru. ² Wa tsru salewakchi yantaletikna, tsru gimuwlu rixinrina ga wa wanna tsru wamonnupogaya, ponikowpotutya renekashlewatinrina. ³ Gita gipgijatlu wa rumkatyawakna, ga wa rumkatyawakna pnute, renekashlewatin wanao ginshinikanuyna. ⁴ Gixo ragjipotutwuna wuchichyapna wanna koxa wa kpaširine

psoji rupxakinripna. ⁵ Gi wa wkagwakyawaka pixka rixna, seyni muchinanu gapka wannako reneknawana Gitsrukaachinupna. Ga wa wixa koxa reneknawana Goyakalu gishinikyawaka. ⁶ Giyagni Tito wagjita wa gi rixanu walenwa muchichachri, waneko pixka rixa poyagkaklejixyapgi tye kamrurchiko gimutlewluya. ⁷ Seyni psolpotuyako wane gixa kosekleta galixleya, ga wa tokanchiya, ga wa gimatkalewleya, ga wa gmuchkopiranawleya, ga wa gishiniklewleya wixa chinanu. Giyagni tye gimutlewluya koxa gkosekini.

Pawlo giykotna Korintyone wa waneyna rixyawakna wane rixa genekleshatanna

⁸ Gi wane nchina towutletgi, seyni pimrine muchkopiranawleya, nutakyagookaklu gixa gishiniklewle gikta galikakni. ⁹ Gi rixanu gixa gimatlu Wutsrukate Geso Kristo gimutlewle, wa ponikolu rixanatini, seyni gixa chinanu kwamonuru rixatka wa gixa ponikowatinripa Wale wamonnupoga chinanu.

¹⁰ Gita gishinikanru tyepirana nunkakangi. Gi rixanu tye gipxakangi. Gi rixanu gixa gapka muchinanu satu walaputkani gi wa gynuwa kamruretyapjeru, seyni galuukoxlu. ¹¹ Giyagni xani mpoyagkakanru gkamrutanru. Wane gixa jmererungi gishinikyalu, waneko pixka gixanu mpoyagkakyaplu wa waneygi gixyawaka. ¹² Gi rixanu wa muchinanu gapka jmererungi gixini, wane rixa yoptotkaluru wa waneygi gixyawaka, gi wa waneygi migje pixka.

¹³ Gi wa pimrine gapnanutinripni ga wa gixa salewninripa seyni pixkakakane gixinripa. ¹⁴ Wa tyegogne gixa gixetanru gipxakinna magatinriyana. Wa wanna gixetinri gixa magatinri rupxakingina. Pixkakakane gixinripa. ¹⁵ Wane chinyongatyawaka:
*Wa gixo gwachri gi wa ruxetya,
ga wa ptsotsotaji gwachri
gi wa magatya.*

Pawlo yokanatanune kamrurchi chinanu

¹⁶ Poyagnutkaluru Goyakalu. Wale gitakgajitlu Tito, waneko pixka rixa muchkopiranawegletyapgi. ¹⁷ Gi rixanu galikakni Tito yijnakotwu wagjityalu gixa yegi yinripa. Ga wa wanepnute muchkopiranawpotuta waleko ginshinikanuya yayegitgi. ¹⁸ Waleyma wyokanatlu wumole, kiglepiranyegiru Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu, pejnuruneko gapatjetachinyegkaka. ¹⁹ Gi wa wanepiranapieni, seyni koxa wa gapatjetachinkaka tsomitlu wa rupxaletgapotyapwu wa tye genekashlu gimutlewluya chinanu. Wenekashatlu rumalwutikolupa Gitsrukaachi, ga wa gi rixanu waluka genekashletlu. ²⁰ Wgirukotinwa gi satuna jigyegityapwu wupxaklewatini tye genekashluya. ²¹ Gi rixanu walpokotlu kigleru gi wa Gitsrukaachi getanupje seyni koxa yine getanu.

²² Giyagni wannayma wyokanatlu wumole. Gixopirana ga wa gixo kata wetan-shinikanatlu jmereru potu rixinri. Ga wa xani wanepnute jmereru potu rixa gi rixanu gixo raponshinikanyempotugi. ²³ Waka Titopirana wumatanrupotni ga wa wukamrurawatanru gixyegiya, waka wumolenepirana gapatjetachinyegkaka yokanatkalune, wa Kristo gimalwutikolupa. ²⁴ Giyagni gekakgitanna gapatjetachinkaka gi gixpoko gishiniklewleta, ga wa klu chinanu gixapirana wtserpiranawatini wannayegiya.

9

Kpashirine gipxakikolu

¹ Giyagni wa kpashirine gipxakikolupirana galikaka gi magata nyonyegityagi. ² Gi rixanu numatlu gixa mernu. Wa tye nutserpiranawatgi Masetoni gajeneyegiya, wa Gakayi gajene satu walaputkani ralpokotinriyana. Ga wa gixa muchkopiranawle komyekanshinikanatna gixo. ³ Giyagni nyokanatna wumolene wa maleshawaka ma mixinitipa wtserpiranawegityagi tyepiranaya, wa wchinyawaka galpokotachine gixinripa. ⁴ Wa gitayma rapokinipna Masetoni gajene, wa wanna ma metyanupgi malpokotkanuwagi, wma patewatinitipa wa waponshinikanrewpotutini, gixaya wane nma chininitipa. ⁵ Giyagni gita kagwaklu galuukalurni nagjityapna wumolene wa muchinanu gapka gixa yegi yinripna ralpokognapjixyapluna genekashle wa gipiranru, galpokotkalurpatkani gighshinikanyegitkaluru pixka rixinripa, gi wa sotanugnuchi pixka rixinripa.

Goyakalu gishiniklu geneklewatachri gimuwatachri

⁶ Seyni tyeperana. Wa ptsotsotaji gitakajitachri ptsotsotaji koxa jirga. Ga wa ruglenshinikanyegitikolupa gitakachri, ruglenshinikanyegitikolu koxa jirga. ⁷ Satkaka raji rushinikyawaka geneklewatanu. Gi wa wamonuwatachripa. Gi koxa rerutko. Gi rixanu Goyakalu gishiniklu geneklewatachri gimuwatachri. ⁸ Goyakalu gimkatachri

ruxolewnakakyaplu psoluko gimutlewlw gimutkalunepgi. Wane rixa psolgogneko psolpotuyako pejnurkakayako mmagatikanepgi, wa pejnuruko kigleru kamrurchi chinanu mponikowatinripa. ⁹ Wane chinyongatyawaka:

Poyshalu genekashleyana kwamonurune.

Poyagkaklewle wane rixgoggenata.

¹⁰ Goyakalu, wa gitakachri genekajitachri, ga wa nikachri geneke niklerewatachri, Walenwa genekpotutanru gixa gitakle ga wa ruxolewnakakanru. Wale tseruwnakakanru wa mpoyagkaklewleya wane gixikolupa. ¹¹ Wa pejnuruyako mponikowkaakikolupa psoluyako genekashlepoutinripa. Wane gixikolu gixa, wa wixaya Goyakalu poyagnutikolupa.

¹² Giyagni wa tye kamrurchi gipxaklewlu chinanu, gi wa kpashirine magatinripjeni poyagotini, seyni tseruwninrikoxapa gixolune poyagnure, wa Goyakalu poyagnutinripa.

¹³ Gixa genekashle chinanu pimrine gimatangi Goyakalu yijnakotachingi. Gixa chinanu rumalwutanruna Goyakalu. Gi rixanu gixa yijnakotlu Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana wa gipgujtatanru, ga wa machipengi gitaklu genekashlukaka wannanupa ga wa pejnurunenupa. ¹⁴ Ga wa gixa ragjigogneyegitinrina gogaluklewlu rixyegitgina, gi rixanu gimuwatachinpotgi rixkakgi Goyakalu. ¹⁵ Poyagnutkalurni Goyakalu renekashleya, munkata chinkotni renekashle.

10

Giyłapi wuyłalewatinri

¹ Gitakni Pawlo gagjiti, Kristo mayognuteya ga wa shinikannuya. Wa gixastsi galikakni giyagolutno. Seyni pnu nwini ntseruwanshinikanyegitgi. ² Giyagni nagjiti wa napokinipa gi wa tseruwanshikanutachri nixkaako, wa pimrine yegi pixka nkagwaka tseruwanshikanareta. Wannanwa wkagwakjene wa manchi pixka gixjetachinwu. ³ Gi rixanu wa manchi wixanatini, gi wa manchi galukyawaka wyagotlewatya. ⁴ Gi rixanu giylapi wuyłalewatinri gi wa manchinu, seyni gichkolu Goyakalu chinanu yawnakakikolupa tsru prijeru. Wnikatlu shinikanchi galikaka migje. ⁵ Wnikatkoxlw pejnuruko tsru potu gixachri wa tsru rutaknawa kamnixyaplu Goyakalu gimatikolu. Waalixlu pejnuruko shinikanchi galikaka migje Kristo yijnakotikolupa. ⁶ Ga wa galpokotachinepwu wapnutyaplu pejnuruko myijnaknuchi wa gyijnakotinri mpoyagkakinripatka.

Pawlo gitakikolu

⁷ Gista gwachripe getanu. Wa satu gaponshinikanyegitnawa Kristonu rixinri, tye koxa yanshinikanyegitnatnakwa, wa Kristonu rixinri wale, waneko pixka wixa koxa wixa. ⁸ Gi rixanu gimka pnu nixa gitserpiranawletlu wutakikolu, wa Gitsrukaachi gitakyawu wa gixa tseruwakanshinikanutikolu, gi wa gnikatikolupa. Gi wa npatewkaako gita. ⁹ Nma kagwakikotupa wa npiikakyapmakgi kirukaya. ¹⁰ Gi rixanu wane chinna, “Kirukatka galikakni kyapreru ga wa gichkolu, seyni gimane gewi rixinri muchkotu, ga wa tokanu geyiikalurkakni.”

¹¹ Tye yanshinikanutanna wane gixachine: Wa wchinatokanutyawaka kirukaya wane wmauwaknuwa, waneko pixka wixa kamrurewletanu wane wapokinipa. ¹² Gi rixanu gi wtseruwanshinikanuta wixnanuko wkagwaknawa wannayma wixinri. Gi koxa wumata getletinwa gikta wanna pixka wixinri, wa pimrine kiglepiranyegirune chinnachinwa. Seyni wanna wannakakluko yantaletkakna ga wa rumata getlekakna gikta pixkakakane. Gi wa rumata jemna.

Girukta tserpiranawata, Gitsrukaachi rutserpiranawatenu

¹³ Wixa gi wa myagotu wtserpiranawatya, seyni wane potoku wa wutakikowaka yaglu, wa Goyakalu gityakylutyawakwu, wa gixyempotuko wapokinripa. ¹⁴ Gi rixanu gi wa gotsgachinetkawu wma mapkapyapgi pixka, gi rixanu gixyempotuko wapkapa Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu Kristopirana. ¹⁵ Gi wa myagotu wtserpiranawatya wa pimrine yaprewatinri chinanu. Seyni wkagwaklu wa gixa galixle tseruwninripatka, gixa yegi wtseruwnakakiko wutakikowakpotuko, ruxolewninripa wkamrure, ¹⁶ gixa tukaretkaka potu runkakletikolupa Kiglerpotunanu Tokanchi. Gi wa pimrine gitakikowaka galpokotkalurutka wutserpiranawatirinripa. ¹⁷ *Girukta tserpiranawata, Gitsrukaachi rutserpiranawatenu.* ¹⁸ Gi rixanu wa kiglepiranyegiru chinnachriwa, gi wa walenwa kigle getle gixkaluru, seyni wa Gitsrukaachi chinyegitanru kiglepiranyegiru.

11

Goyakalu giyakatyachri gokowlu

¹ Nalukmaklu gixa kashnantakyano ptsotsotaji mshinikanutu nixinri. Galikakni gkashnantakanno. ² Gi rixanu ngokowyegitgi. Goyakalu giyakatyachri gokowlu nixyegitgi. Gi

rixanu nupiratyagi satu jeji gnurutjixletgi sato makloji kpashiro pixka. Kristo nenekangi. ³ Seyni npikyegitgi wa gyokwitikolupa. Npiklu wa gimnu yokwitanro Gewni ruglenu tokanuya, waneko pixka gixa gimtuklenshinikanutkomka. Npiklu gma yokwirnuya ga wa mpashirnuya gimtuuko Kristo giyakatyachri ma yokwirnu ga wa pashirnu. ⁴ Gi rixanu satu yineru gegapoklu ginkakletmaklu satu Geso wixa munkakletanutu, ga wa gyoptotmaklu satu giwekikaluru wa gma gyoptotanutu, ga wa gyoptotmaklu satu kiglerpotunanu tokanchi gma gyoptotanutu, kigle kashnantakle gixmaklu. ⁵ Gi rixanu nkagwaklu gi wa wanna potu yokanatkaluone giyagolutno gita. ⁶ Gimka masrugatokanuwinaletkatno, seyni gi wa masruukotno gimatkalewluya. Seyni psoluyako gipgugewnachinwu gixyegiya pejnurukopirana.

Pawlo gi galuka kojwakletna Korintyone

⁷ ¿Nmukochirewatge wa gitnanuko mturu gitaknawa wa gixa tsrunu potu gixinripa? Gi rixanu gixa yegi mwenutu nunkakletlu Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalupirana. ⁸ Pimrine gapatjetachinkaka nchowgutyana. Wanna nyoptowenutya wa gixa yegi nkamrurewatinripa. ⁹ Wa gixa yegi napokinitka wa nmagatinina, gi satuna nayapretaakaka. Gi rixanu wa wumolene Masetoni giyakatyachine getlu nmagatinri. Psoluyako ngirukotnawa mkojwaakatno nixinripa, ga wa ngirukotinwa. ¹⁰ Tyenwa Kristo galikakate gitaya, wa tye ntserpiranawle gi wa Gakayisretakakaya numaletiko. ¹¹ ¿Klu chinanu? ¿Gi rixanu gi nushinikigge? Goyakalu gimata wa nushinikyagi.

Yokanatkaluone gixashatachine

¹² Seyni wane nixa, ga wa wane nixanu wa nsustakyaplu ruglepoktapinriyna wa ruglepoktapinri galukachine tserpiranawatinripa wixa pixka gixachine retikulupmakna.

¹³ Gi rixanu wane gixachinni wa yokanatkaluone gixashatachine, gixasha kamruretachine. Kristo yokanatanune pixkalune kogetkogna. ¹⁴ Gi wa koglajruni. Gi rixanu Satanasyoko satu Goyakalutowreru pokamlatachri kogetkoga. ¹⁵ Giyagni gi wa tsruni wa koglajru wa waletowrerune kogetkogna kamrurewaklerune poyagkakachine. Yopukyawakapna kamrurna pixkapotuko rixanu.

Pawlo salewnale yokanatkaluone rixinri

¹⁶ Wane nchinatnaka, gi satuna kagwakanno mshinikanutu nixinri. Seyni wane gixinripa, mshinikanutu pixka gixa yoptoletanno, ptsotsotaji ntserpiranawatinripa. ¹⁷ Wa nchinayawaka gi wa Gitsrukaachi chinyawaka pixka nixa, seyni mshinikanutu pixka, tye gaponshinikanrewluya ntserpiranawatinri. ¹⁸ Gi gepika tserpiranawata manchi gixyawaka. Giyagni gita koxa tserpiranawata. ¹⁹ Gi rixanu galuka kashnantakletna mshinikanune gi rixanu gixa kashinikanurungi. ²⁰ Gi rixanu gixa kashnantaklu wa satu wayegretinipgi, ga wa satu nikatinipgi, ga wa satu kashichinipgi, ga wa satu tsru rutakinwa, ga wa satu giylakgojitinipgi. ²¹ Mkagwakpiiru pixka nchinpiranata, wa wane wixa gigrokletmaka.

Klunerukokta tseruwanshinikanuta satu, gita koxa tseruwanshinikanutlu. Mshinikanuchi pixka nchina. ²² ¿Gewreyonrege? Gewreykoxno gita. ¿Gisrayilitanrege? Gisrayilitkoxno gita. ¿Gawraklopishanrege? Gita koxa Gawraklopisha. ²³ ¿Kristo kamrurewyegitachinrege? Seprolu nchina. Pnutno gita. Pnute nixa yaprewlepotuta. Gixa kata wanna pnute nyoshmaaka. Tsrupotu giylaklukaka nixka. Gixo kata gipukchiyegno. ²⁴ Goteyoneya pamyo kata nkochipjetka. Satupje magata gepkoxamkojmole katpotuko giylaklukaka. ²⁵ Mapa kata gagajeya nuylaaka. Pakatapje nsotlujetka. Mapa kata nupkata. Goyechno ga wa gogi tsru wenga nwa. ²⁶ Gixo kata potu yagaplu nixa, rapga yowiknuya, kachowgurune yowiknuya, nomolene yowiknuya, payineko yowiknuya, tsru pokchi yowiknuya, gike mwiyawakanu yowiknuya, tsru wenu yowiknuya, gixashatachine molchine yowiknuya. ²⁷ Tsru kamrurchipotuya, ga wa kyaprerya, ga wa gixo kata kojipgewluya, ga wa nachiya, ga wa gonunnagatewluya, ga wa gixo kata gogajirewluya, ga wa kachikleruya, ga wa magamkaluya. ²⁸ Ga wa pejnuruko pnuteya wa pagognemnunanuka nutakikolu pejnuruneko gapatjetachinkaka ngirukotyapa. ²⁹ ¿Katu gigroka ga wa gi ge negroka gita? ¿Katu gitspeekaaka, ga wa gita gi ge namewna?

Tamasko rasukya Pawlo

³⁰ Numkata tserpiranawletinipa, nugrokleya ntserpiranawatanu. ³¹ Goyakalu wa Gitsrukaachi Geso Kristo Giru gimalwugognenatkaluone gimatlu gi wa nayroklewata. ³² Tamasko gajene girukotachri Gareta solaloneya giruktatlu Tamasko Pokchiya kashichyapno. ³³ Pokchi prijere mturu gipgyaptote kojitaya njjrukika. Wannamyoya nasukya.

12

Pawlomane yoglotachri

¹ Numkata tserpiranawletini; galikakni gike gaprini. Kaygawlukaka ga wa gipgu-jetkalurkaka Gitsrukaachipirana gayanutnaka. ² Numatlu satu jeji Kristonu. Pamole gepkoxamkoje walaputkani gishatkapkalurutkani. Mapa chininri tengogne raniika walekta. Manchi rawinri gi numata ga wa manchi mwakatu gi numata. Goyakalu gimata. ³ Numatlu tye jejikta. Waka kamanepu waka mamaneputni gi numata. Goyakalu gimatu. ⁴ Rushatkapka. Gigletikowaka raniika. Yijnakotlu tokanchi numkata chinkotu. Ginanshichkalurni wa yineru koschekyaplu. ⁵ Tyeperanakta nutserpiranawatanu, seyni gitnanuko gi nutserpiranatnawa, seyni nma muchkonkakapjeya nutserpiranatnawa. ⁶ Giyagni naluka tserpiranawletinipmaka gi wa mshinikanutupno, gi rixanu galikaka nchina. Ga wa nujretnawa gi wa satuna kagwakyapno wa retyano pnute ga wa jemyano pnute.

⁷ Ga wa gipgujetkalurkaka giglenu chinanu nma malixkotinipnawa, waleyma renekno yoglowlowatachri nogitya. Walenwa Satanasytowreru yotmutyapno nma malixkotinitipnawa. ⁸ Wale chinanu mapa kata nagjitlu Gitsrukaachi gita yegi ruxrikakyaplu. ⁹ Ga wa Wale wane chinno, “Numutlewe poyagotyayi, gi rixanu ma muchkonnuchi yegi psolutkani giyaklewlu.” Giyagni nugleretlu wa nma muchkonkakaya galikaka ntserpiranawatinni, Kristo giyakle gita yegi rawinri. ¹⁰ Giyagni nugleretlu ma muchkonchukaka, gogimtuklukaka, ga wa magatikalurkaka, ga wa kojwawakchikaka, ga wa salewakchikaka potu Kristo chinanu. Gi rixanu muchkotu nixini, waneklu kgiyaklewaklerno.

Getkalurkaka yokanatkaluru kamrure

¹¹ Mshinikanututkano. Gixa gerutno. Gi rixanu gixa gimkata chinretmakno kiglepianyegiru. Gi rixanu gi wa wanna potu yokanatkalune giyagolutno gita, gike gapri mijemkano. ¹² Getkalurkaka yokanatkaluru kamrure galikakni gixa yegi kamrutika psoluko kashnantakgogneruya: getkalurkaka ga wa koglajrukaka, ga wa giyaklewlukaka. ¹³ Gi rixanu ¿kluneru gkaptoty gixa wa pimrine gapatjetachinkaka pnute? Seyni ¿gi ge tyeypeni gita gi wa gayapretaakagi? Gkaspukinno tye mpoyagkknuchi.

Pawlo giyoyegitlu rushinikanru

¹⁴ Nupruka mapa kata chininri gixa yegi nyinri. Gi wa nayapretaakakwatanu. Gi rixanu gi wa gixanu naluka seyni gixako naluka. Gi rixanu wa wenchine gi wa rurunna chinanu rumkata gimretletna, seyni girchine galikaka gimkata gimretleta wugenenna chinanu. ¹⁵ Giyagni nugleretlu nsaletyaplu wane nixle ga wa gitnanuko saletikolupa gixa giwekinri chinanu. Wa tsru potu gishiniklewlu nixingi ¿ptsotsotajrege nushiniiko? ¹⁶ Ga wa wane rixini, gi wa nyaprewkakgi. Ga wa kimatkaleru nixini, ¿nyokwirege nkashichyagi? ¹⁷ ¿Patako satu nyokanyegityagi walerge naalikakyagi? ¹⁸ Nagjitlu Tito wa gixa yegi yinri, ga wa waleyma nyokanatu wumole. ¿Patako raalixgige Tito? ¿gi ge walerutu Giwekikaluru gayiya? ¿Gi ge walerutugapo gaya?

Pawlo yanshinikanyegitna Korinto gajene

¹⁹ ¿Muchikawyakawlege gkagwaklu wixnanuko giyoyegitnawa gixyegiya? Gike, nalukane; Kristoya nyanumsata ga wa Goyakalu getanu. Pejnuruko nkamruta gixa tseruwakanshinikanutikolu chinanupa. ²⁰ Gi rixanu nkagwakpirata wa wane nyinri gi wa netangi wa nalukyawakgi, ga wa gita getko gixa malukyawanu gixachripno. Gimka wanepu gejnugima, ganxalu, gamewnal, gimkapnuglu, gektetetlu, gapatlu, galixkotnawlu, yawrolu. ²¹ Wa napokinpatnaka Noyakalute mturumka gitakanno gixyegiya, ga wa gimka nwamonuwnayegitanna gixolune muchikawa mukochirewatachine mshinikanutkane mpowrannuchiya, ga wa gapoklewlu, ga wa mpogijpatnuchi wa wanna kamrutanru.

13

Kmukochirerune giykotka

¹ Tyenwa mapa kata chininri gixa yegi nyinri. Gepi ga wa mapa gipguytatachine-namaya pejnuruko tokanchi poyegitkalurupni. ² Xani gepi kata chininri wa gixa yegi nwanatanu, muchinanu nunkakagnaputna wa muchikawa mukochirewatachine, ga wa pejnuruneko pimrine xani pnu nwini nunkakagnaputna wa numepe gapokletinpatnaka, gi wa netashlewatanu. ³ Gi rixanu gixa gijgalu rumatikolu wa gitnamaya yanumsatini Kristo. Wa Wale gi wa muchkotni gixatskalaya, seyni kgiyaklewaklerno gixatskalaya. ⁴ Gi rixanu koroshishkita rutaaka ma muchkonuya, seyni Goyakalu giyaklewle ruwekya. Gi rixanu wixa koxa muchkonwu Waleya, seyni Waleyma wuwekanu Goyakalu giyaklewa gixa chinanu.

Wetjetinwa wixnanuko

⁵ Getjetinwa gixnanuko gikta kalixaklerungi. Gimata getanshinikanutinwa. ¿Gi ge gimata gixa wa gixa rawinri wa Geso Kristo, galikakmigjengi gma mixinitipa? ⁶ Ga wa nkagwaklu gixa gimatanru wa wixa gi wa galikakamigjenwu. ⁷ Goyakalu wagjita wa gike gekutu gkamrutanu gixa, gi wale chinanni wa wixa gipgujewinripa kiglepiranyegirunwu, seyini wa gixa kigleru gkamrutinripa galikakni, ga wa wixa gi wa galikakmigjene pixkalune wixinripa. ⁸ Gi rixanu gike wumkata kamrureta wa wkamnixyaplu galikakpotunanu tokanchi, seyini galikakpotunanu tokanchi chinanu wkamrurewatya. ⁹ Gi rixanu wumuwa wa wixa muchkonwu wixini ga wa gixa gichkopa. Wa tye wagjita wa gixa mmagatikane gixinripa. ¹⁰ Giyagni pnu nwanatini tyepirankaka nyonata, wa napokinipa gi wa yigleko metkatupno wa Gitsrukaachi gitakyawakno, wa ntseruwakanshinikanutikolupa gixa. Gi wa gnikatikolupa.

Ralipre giykoretina

¹¹ Wanepnute, nomolene, gimuwatanu. Mmagatikanepgi. Gyijnakotanru giykolu. Panshinikanurunepgi. Kigle gwashlepgi. Gixa yegi rawinripa gishiniklewlu ga wa giglewanshinikanrewlu Goyakalute.

¹² Galuukakanu kpashiri gamluruya. Pejnuruneko kpashirine galukgi.

Giglenshinikanyeglewlu

¹³⁻¹⁴ Wa pejnurunekgi gixa yegi rawinripa Gitsrukaachi Geso Kristo gimutlewle, ga wa Goyakalu gishiniklewle, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gimatkaklewle.

Kpashiri Pawlo Kirukate Kalatane Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo kirukate, wa yokanatkaluru, gi wa yineya gi koxa yineru chinanu, seyni Geso Kristo chinanu ga wa Goyakalu Girchi chinanu. Goyakalunwa Geso yotunkakjeru gipnachinetskalaya. ² Ga wa pejnuruneko moletkakachine wa gitaymalune kirukate. Kalasi gajene gapatjetachinkaka chinanupa.

³ Gimutkalunepgi. Giglewanshinikankaakalunepgi Goyakalu Wuru chinanu ga wa Wutsrukate Geso Kristo chinanu. ⁴ Walenanuko geneknawa wumukochire chinanu, rushatkapyapwu tye mugletgogneya, Goyakalu Wuru gishinikyawaka. ⁵ Gimalwugognenatkaluru rixgognenatinripa. Wane gixkalurupa.

Maleshlu satu pnuko gixachri Kiglerpotunanu Tokanchi

⁶ Nuglajita tyeya wa giyampotu wane gixa gixriklekaaka ntomgajeruyegiya, Kristo gimutlewleya ntomgajeru. Pnuko gixachri tokanchi, gi wa Kiglerpotunanu Tokanchiyegitkagi. ⁷ Walenwa gi wa pnuko gixachri. Seyni wanena pimrine gkojwakjenemka. Wanna galuka kashrijetletlu Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopirana. ⁸ Seyni ginnaokota wixako ga wa tengogne giyakatyachriko towrechri ginkaklewyegitinipmakgi satu Kiglerpotunanu Tokanchi wa wixa ginkakletanru pnute, kamakpiratkalurunepni. ⁹ Wa muchikawa wchinyawaka, ga wa wane nchinatnaka, wa satu ginkaklewyegitinipmakgi satu Kiglerpotunanu Tokanchi wa gyoptotanru pnute, kamakpiratkalurupni.

¹⁰ Gi rixanu ɔxanigognenanu yinrege nushinikanuta waka Goyakalu? Waka ɔyinrege naluka giglenshinikanreta? Yinemka nuglenshinikanutini, gi wa Kristo wayegrerupmakno.

Kiglerpotunanu Tokanchi Pawlo ginkakletanru

¹¹ Gi rixanu nunkakgi, nomolene, wa Kiglerpotunanu Tokanchi wa nunkakletanru gita, gi wa yineru gishinikyawakni. ¹² Gi rixanu gi wa yineru nyoptotyalu. Gi koxa nunkaaka seyni gipgujetkalurni Geso Kristoya.

¹³ Gi rixanu gixa jemlu gita gixjenatyawakapirana, wa Goteyone gixjetyawaka nixanantini. Wa tsru potu kojwaklu nixjenatna Goyakalu gapatjetanune. Numtukpotutna. ¹⁴ Wa Goteyone gixjetyawaka nkosekya gixo pnute wa gita pixkalune nomolene. Muchkowanshinikanutachripotno nutsrukateni giykole chinanu.

¹⁵ Wa nunronanwakayakawa ntsomitjeru, ga wa rumutlewleya ntomgajeru Goyakalu kigle getle rixlu ¹⁶ rekakgityaplu Gituru gitaya, wa nunkakletyaplu Kiglerpotunanu Tokanchi Walepirana payineyegiya. Waneklu gi wa nyayegitlu kamaneru ga wa kagra-galu. ¹⁷ Gi wa Gerosaleko nkanika wanna yegi wa muchi yokanatkalune gitaya, seyni Garawichijne nya. Nsatoka. Tamasko nyatnaka.

Pawlo salwayegitlu Petro

¹⁸ Wanepnute, wa mapa walapu giknoginitka, Gerosale nkanika, Sotlu numatinripa. Pamole pamyogogne wale yegi nwa. ¹⁹ Ga wa pimrine yokanatkalune gi neta, seyni Santiyakopje wa Gitsrukaachi gepuru. ²⁰ Wa nyonatanru, Goyakalu getanu, gi nayroklewata.

²¹ Wanepnute Surisreta nya ga wa Surisisreta. ²² Mumatgojitkotno Gote gapatjetyachinkaka yegi, wa Kristonune. ²³ Jempiranyegishatnona wane nchinikolu, “Wa muchikawa wkojwakjejenatjeru, xani runkakletlu Kiglerpotunanu Tokanchi galixlewlupirana wa muchinanu rumtukpotunatanru.” ²⁴ Ga wa gita chinanu rumalwutluna Goyakalu.

2

Pawlo ga wa Wirnawisi gapo nshinikanyegitkalune payine yegi yokanatkalune rixinripna

¹ Wanepnute, pamole gepkoxamkoje walapu giknoginitka, numepe Gerosale kanikle-tatnaka Wirnawisiyama. Naniikoxlu Tito rupxaletyapno. ² Wa nupgujetikowaka nkanika, wa payine yegi nunkakletanru Kiglerpotunanu Tokanchi, wanna mkoje nunkaka wa kigle getle gixkalune, gimka maleshawaka nkamrurewatini ga wa nkamrurewatinitka. ³ Seyni wa wupxalu Tito, Kriykomkani gi wa sajruka gistaakota wale. ⁴ Wa moletkakachine sanowashatachine chinanni yoshmaknachinwa pochkeruneko. Wanna jiglokyegitwu giruktatyapluna wushpakyawaka Kristo Geso chinanu, wayegretyapmakwuna. ⁵ Gi wa pshinitsonuji wuyagolewna wannaya wa wyijnakotyapna, gixa yegi rawgognenatinripa galikakpotunanu tokanchi wa Kiglerpotunanu Tokanchipirana.

⁶ Wanna kiglepiranyegirune kagwaakalune, gi pixkalunekokta rixna gike rixno (Gi wa manewle gigenlu chinanu yoptotyaplu yineru wa Goyakalu), gi rixanu wanna kiglepiranyegirune kagwaakalune gike yognikyanona. ⁷ Seyni pnuko rixka. Wa retinitkanona gaponshinikanyegitkalurno wa Kiglerpotunanu Tokanchi nunkakyapna msajruka gistaakotkone, Petroko pixka runkaka sajruka gistaakotachine. ⁸ Gi rixanu Goyakalu wa Petroya kamrurewatyachri wa sajruka gistaakotachinyegiya wa yokanatkaluru rixinripa, Waleko gitkoxaya kamrurewatya payine chinanu. ⁹ Rumatluna wa gimutlewu wa nenekikolu. Giyagni wanna Santiyako ga wa Sotlu ga wa Gwa, wa yoptowaka gajerust-sigi pixkalunni kagwakikalune, romyokyegitwuna gita ga wa Wirnawisi potuklemyotna, wumatkaakalu chinanu. Wane rixna, wa payine yegi nyinipa gita, ga wa wanna sajruka gistaakotachine yegi yinripna. ¹⁰ Walepje wa kwamonurune rushinikjixwuna. Jmererunpotwu wkamrutyaaplu waleko.

Gantiyokiya Pawlo ginkakyalu ruklukanuwinnriya Petro

¹¹ Wa Sotlu Gantiyokiya yinitka gigojipotuko nsatkaklu gi rixanu ruklukanuwuna. ¹² Gi rixanu ma mapookanuwana Santiyako yegi giyakatyachine, wale payine gimnika. Wa rapokinitkana rixashata. Ruxrikamtatka. Gi rixanu sajruka gistaakotachine pika. ¹³ Waleyama koxa rixashatna pimrine Goteyone. Wane rixatka Wirnawisiko pupjekaaka wanna gixashle chinanu.

¹⁴ Seyni wa netinitkana gi wa potukyaletkana; gi wa Kiglerpotunanu Tokanchi galikakate chinyawaka pixka rixna, wane nchinru Sotlu pejnurune getanu, “Wa pixa Goteyokyi wa payineko gixjetyawaka pixka pixini; gi wanna Goteyone gixjetyawaka pixka pixini, ¿klu chinanu perutna payineko wa Goteyone gixjetyawaka pixka rixinripna?”

¹⁵ “Wixni wa Goteyonwu wumumtoretanru wixinri, gi wa payine kmukochirerunwu. ¹⁶ Wumatlu wa yineru gi wa muklukanuwnaakaotni wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrutikolu chinanu, seyni Kristo Geso galixikolu chinanu muklukanuwnaakaotni. Ga wa wixa galixlu Kristo Geso wa muklukanuwnaakaonepwo Kristo galixikolu chinanu, gi wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrutikolu chinanu. Giyagni Tokanchi Yokanatkaluru kamrutikolu chinanu gi pamanena muklukanuwnaakaotupni.

¹⁷ “Ga wa wixa giginri muklukanuwnaakaonwu wixinripa Kristoya, ga wa wixako kmukochirerunwu getikolonwu, ¿wale chinanrege mukochri kamrurewatyachri Kristo? Gike rixiniko. ¹⁸ Gi rixanu wa nnikatanrukaka nkamrutinitnaka, nekakgitnawa ginanshichkaluru kamrutachrino. ¹⁹ Gi rixanu gita Tokanchi Yokanatkaluru chinanu nupnanatka Tokanchi Yokanatkaluruya, Goyakalu chinanu nuwekinripa. Kristoyma koroshishkita nutaaka. ²⁰ Giyagni gi wa gita giwekatka, seyni gita ruwekyatka Kristo. Ga wa xawakni nomaneya nuwekinritka, Goyakalu Wgene galixikolu chinanu nuweka. Walenwa nushinikeru. Walenanuko geneknawa gita chinanu. ²¹ Gi wa maleshawaka nixkaklu Goyakalu gimutlewu. Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanupmakni wa poyagkalewu, waneklu maleshawakma rupnana Kristo.”

3

Giwekikaluru galixluya yoptotikolu

¹ Kalatane mshinikanungi, ¿katu yokshatgi? Gixaygale getanu rupgujewnakaaka Geso Kristo koroshishkita gitaakaluru. ² Walepje naluka gimatletyagi: ¿Waka Tokanchi Yokanatkaluru kamrurewite chinanu gyoptotluge Giwekikaluru, waka gyijnakotinri galixluya chinanu? ¿Gi pamshininunangige? ³ Wa Giwekikaluru gyinuwakinitka, ga wa xani ¿manchi chinanrege mmagatikanepgige? ⁴ ¿Wane pejnurge maleshawaakaka nsalewniya gixa wa galikaka maleshawaka rixinipmaka? ⁵ Giyagni wa Goyakalu wa Giwekikaluru genekpotutyagi ga wa gixa yegi giyaklewu kamrurewatyachri ¿waka Tokanchi Yokanatkaluru kamrurewlege chinanu waka gyijnakotinri galixluya chinanu?

Galixachine wannanwa Gawraklopihane

⁶ Waneko pixka rixa Gawra. Goyakalu ralixa, ga wa wale chinanu rutakyegitka poyagkakachri rixinripa. ⁷ Giyagni gixa gimata kalixaklerune wannanwa Gawraklopihane. ⁸ Wa yokanatkaluru tokanchi rumatagnaputika wa galixlu chinanu Goyakalu muklukanuwnaakone gitakyapna payine. Giyagni Kiglerpotunanu Tokanchi runkagnaputlu Gawra. Wane china, “Pixaya gigenshinikanyegitkalunepni pejnuruneko payinemnunanuka.” ⁹ Giyagni kalixaklerune gigenshinikanutkalunepni wa kalixakleru Gawraymananuko.

Kristo wenutlu wushpakinripa wa Tokanchi Yokanatkaluru kamakpiireyegiya

¹⁰ Gi rixanu pejnuruneko Tokanchi Yokanatkaluru kamrureyegirune, wannanwa kamakpiratkalune. Gi rixanu wane chinyongata, *“Kamakpiratkalumni pejnuruneko gin-nakokta gi gomkagi kamruretyalu pejnuruko yonatika Tokanchi Yokanatkaluruya.”*

¹¹ Giyagni pgujerni wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu gi pamanena muklukanuw-nakaakotupni Goyakalu getanu. Gi rixanu: *“Wa poyagkakachri giwekanu ralixleya chinanu.”* ¹² Ga wa Tokanchi Yokanatkaluru gi wa galixluyni, seyni wa wale kamrutachri ruwekanu waleya chinanu. ¹³ Kristo wenutlu wushpakirinipa wa Tokanchi Yokanatkaluru kamakpi-iryegiya. Wixa chinanu kamakpiratkalurni Wale. Gi rixanu wane china yongatyawaka, *“Kamakpiratkalurni girukokta gagmunashkita gixripkaakaluru.”*

¹⁴ Payneke rapyegitinripa wa Gawra giglenshinikanyegitikolu Geso Kristo chinanu, wa galixlu chinanu wyoptotyaplu Giwekikaluru gipiratkaluru.

Goyakalu gipiratyalu Gawra

¹⁵ Nomolene, yineru gixjetyawakapirana nunkakangi: Wa gipiratkaluru kirukate gike rixa yinerunupmakni, wa poyegitkalurni pejnurune getanu, gike giknoktokanutlu. Gike wanepnute yognikinri. ¹⁶ Ga wa gipiratkaluru tokanchi wane china, *“Gawranupa ga wa giklopishanupa.”* Gi wa wane china, *“Wa giklopishanupa,”* wa gixolurunenupa pixka, seyni satupjenupa pixka, *“Wa giklopishanupa,”* china. Walenwa Kristo. ¹⁷ Goyakalu gipiryegitlu Gawra renekyawakaplu. Wanepnute, ruknoginitka gepkoxamkoje pacha mapmole walapu, Goyakalu genekna Gisrayiline Tokanchi Yokanatkaluru. Giyagni tyenwa nchina, wa Goyakalu gipiranru gi rumkata giknoktokanreta wa Tokanchi Yokanatkaluru. ¹⁸ Gi rixanu wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanupmakni wa yoptotikaluru, waneklu gi wa gipiratkaluru tokanchi chinanupmakni. Ga wa Goyakalu wa gipiratkaluru tokanchi chinanu genekashatyalu Gawra.

¿Klu chinanu wa Tokanchi Yokanatkaluru?

¹⁹ Giyagni ¿klu chinanu wa Tokanchi Yokanatkaluru? Wa mukochri chinanu yogniika rapokinpotunanuko giklopisha gipiryegitkaluru. Towrechineya rutaaka. Kgiyokoyeglewaklerumyo rawanata. ²⁰ Ga wa kgiyokoyeglewakleru gi wa satupje chinanni. Seyni wa satupjerutni wa Goyakalu.

²¹ ¿Giyagnige wa Tokanchi Yokanatkaluru kamnixlu wa Goyakalu gipiranru? Gike rixiniko. Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluru gimkata giweekaklewatachripmaka, wanek-lumka poyagkaklewlu galikaka Tokanchi Yokanatkaluru ruyakatinmaka. ²² Seyni Tokanchi Yonatkaluru chinanu kmukochrirerunwu pejnurunekwu, wa gipiratkaluru galixachine renekikolupa Geso Kristo galixikolu chinanu.

Satupjerunetkawu Kristo Gesoya

²³ Wa ma mapookanuwa galixlewlu, gi wumkata gishpakleta kmukochirerune wixin-riya wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu wa wunkaakoklunpotunanuko galixlewlu-pirana. ²⁴ Giyagni wyimajerni wa Tokanchi Yokanatkaluru, wa Kristo yegi ranikyapwu, muklukanuw-nakaakone wixikolupa galixlu chinanu. ²⁵ Ga wa rapokinitka galixlewlu, gi wa yimaklewatachri wijynakotatka.

²⁶ Gi rixanu pejnurunekgi gixa Goyakalu wgenenekagi Kristo Geso galixikolu chinanu. ²⁷ Gi rixanu pejnurunekgi gixa Kristo chinanu katkalungi, Kristo gmatatnawa. ²⁸ Maleshlu Goteyo, gi wa Kriyokoko. Maleshlu wayegrechri, gi wa gishpakachriko. Maleshlu jeji, gi wa suxoko. Gi rixanu pejnurunekgi gixa satupjerunetkagi Kristo Gesoya. ²⁹ Ga wa gixa Kristonune nchininitka, waneklu Gawraklopishanetkagi, wa gipiratkaluru tokanchi chinyawakpotuko wa yoptotachinepa gixinri.

4

Gi wa wayegrechinetkawu, seyni wgenchinetkawu

¹ Xani yoptotachinepapirana nunkakangi. Galukta satu yineru gitaakaluru ruru wane gixle yoptotachripa, seyni mturu rixiniwa. Wa mturu rixinikopshini, satu wayegrechri pixka gixkalurni. Gike rixa pejnuruko gitsrukattmakni. ² Mturune girukotachine yijnakota wale ga wa panchi girukotachine, wa ruru gitakanrugogne rapokinpotunanuko. ³ Waneko pixka wixanatini. Wa mturune pixka wixini tyegogne gajerakka wayegretanatwu. ⁴ Ga wa poyagkakognepotutinitka, Goyakalu yokanatu Gituru, suxo giyakatyachri, Tokanchi Yokanatkaluru yijnakotachritkani, ⁵ wa koshpakyapna Tokanchi Yokanatkaluru yijnakonatachine, Wale wgenene wutakikolupa. ⁶ Ga wa gi rixanu Goyakalu wgen-netkawu, Wale yokanatu Giwekikaluru Giturunu waji saplewatinripa, *“Gawwa.”* (Nuru.) ⁷ Giyagni gi wa wayegrechritkayi, seyni Goyakalu wgenetkayi. Ga wa Wale wgene pixinri yoptotachrikoxapyi Goyakalu chinanu.

Wuykotka wma wayegretikotpatnaka Tokanchi Yokanatkaluruya

⁸ Seyni muchikawa wa Goyakalu gma mumatkanuwa, wayegrechinenangi wanna yegi wa goyakalunemigjene rumumtoretanruna. ⁹ Ga wa xawakni gimatatkalu Goyakalu, ga wa galikakni Goyakalu gimatanungi. ¿Gi gixpoko satokleyegitanutnaklu tyegogne gajerakaka? Walenwa muchkotkaka ga wa magatachrikaka. Wa wale wayegrene galuka gixletatnaka. ¹⁰ Gimretpotutlu gogkaka, ga wa ksurrakaka, ga wa gipapkokaka, ga wa walap-kaka. ¹¹ Nkagwakpirata gixa chinanu gimka maleshawaka nyaprewanatinri gixyegiya.

Pawlo chanixna Kalata gajene

¹² Nomolene, nagjitgi gita pixka gixanu gi rixanu gixa pixkalutkoxxo gita. Gi satuna gimgtukyano. ¹³ Ga wa gixa gimata wa nugrokmanetinri muchinanu Kiglerpotunanu Tokanchi nunkaklewyegitgi. ¹⁴ Wa gyantaletikolu nomaneya, gi wa geyikyano. Gi wa gagananutyakoxno. Seyni gyoptotno satu Goyakalutowreru pixka, Kristo Geso pixka. ¹⁵ Giyagni ¿ginakakalu wa gigenshinikanyegitikolu? Gi rixanu nupgujtatgi wa gimkatini-plu giygalejiko gkoshpakypmaka genekyapno. ¹⁶ Giyagni ¿gkammixjerutkange gita gi rixanu tokanchi galikakpotunanu nunkakgi?

¹⁷ Wa wanna muchkowanshinikanyegityagi gi kigleru. Seyni raluka gishyayeglet-gina gma jiglokinitipa, wa wannako gmuchkowanshinikanyegitinripa. ¹⁸ Kigleru wa gmuchkowanshinikangognenatinripa wa kigleruya. Gi wa gixa yegi nwinikopshinipe wane gixanu. ¹⁹ Nwugenene, nchinowyegitatnaki wa gixa gaji kamgikolpotunanuko Kristo. ²⁰ Nalukmaklu gixa yegi nwinripmaka wa xani wa nkashrijetokanutinripa, gi rixanu gi numatanshinikanyegiti.

Yapaklu Sara ga wa Gakarapiranaya

²¹ Ginkakanno, gixa Tokanchi Yokanatkalluru galuka yijnakletachingi, ¿gi ge gjemlu Tokanchi Yokanatkalluru? ²² Gi rixanu yonatkallurni wa Gawra waneylu gepi wgenene. Satu wa wayegrechroya, ga wa satu wa mwayegretkotoya. ²³ Seyni wa wayegrechroya giyakatyachri manchi pixka gixachri rushpakya. Ga wa mwayegretkoto giyakatyachri gipiratkaluru tokanchi chinanu rushpakya.

²⁴ Tyekakaktanwa yaglu. Gi rixanu wanna suxonni wa gepi gipiratkaluru tokanchikaka yaglu. Satni wa Sina Magkate giyakatyachro. Wala wugenetna wayegrechinepa. Walanwa Gakara. ²⁵ Ga wa Gakara walanwa Sina Magkate yaglu. Garawichijne gajeru magka. Wa xawakni Gerosaletka pixkalutni, twugeneneyma wayegrechroni. ²⁶ Ga wa teno gajeru Gerosale gishpakachroni, walanwa wunro. ²⁷ Gi rixanu yonatkallurutkani:

Pumuwatanu, migato, wa pixa mwugenetonanyi.

Pupsheka saplewletanu,

pixa wa ma chinyegityi.

Gi rixanu kganururo pnute

gixo wgenro wa gapalushanatachro.

²⁸ Ga wa gixa, nomolene, Gisaaka pixka gixa gipiryegitkalungi wgenchingi. ²⁹ Seyni walegogne pixka wa manchi pixka gixa gishpakletachri kojwaklu wa Giwekikaluru pixka gixa gishpakletachri, waneko pixka rixa wa xani. ³⁰ Seyni ¿gi china wa tokanchi yonatkalluru? “Puknokanro wayegrechro ga wa toturuyma. Gi rixanu wa wayegrechro wene gi wa yoptotachripni wa mwayegretkoto wgeneyma.” ³¹ Giyagni, nomolene, gi wa wayegrechro wgenenwu, seyni mwayegretkoto wgenenwu.

5

Gishpakyawaka ntunwatanu

¹ Giyagni wa gishpaklewluwa wa Kristo koshpakyawu, ntunwatanu. Gi gkashichkotnaka wa wayegrechine gixinripa, wa gitjipiye ganikachine pixka gixinripa.

Gimutlewlu yegi gitskiyachine

² Seyni gita Pawlono wane nchingi, wa nsajruka gistaakoklunupa gike rupxakingi Kristo. ³ Numepe gipgujtalyegitatnaklu satkaka yineru wa sajruka gistaakoklunupa, wa wale gimkata kamruretlu pejnuruko Tokanchi Yokanatkalluru. ⁴ Kristo kaspukachinetkagi ginakokta wa Tokanchi Yokanatkalluruya muklukanuwnakaakonepmakgi. Gimutlewlu yegi gitskiyana. ⁵ Ga wa wixa Giwekikaluru chinanu ga wa walixle chinanu wkagwakpotutlu wa poyagkakachine wutaako. ⁶ Gi rixanu wa Kristoya gike gimkatachri ni wa sajruka gistaklewlu, gi wa msajruka gistaaknuchiko, seyni galixlu galikakni wa gishiniklewlu kamrurewatyachri.

⁷ Kigle gixjenata. ¿Katu gimaletgi wa gma malixyanuplu tokanchi galikakpotunanu? ⁸ Tye gishinikanutikolu gi wa ntomgajeru ruyakatya. ⁹ Ptsotsotaji gisekachri psolujpako ruseekaka. ¹⁰ Gitsrukaachi naponshinikanyegitgi, gi wa pnuko gyanshinikanutanu. Ga wa gkojwakjeru girukokta rixinri waneyaplu ruklukanuwnayegixikolupa.

¹¹ Ga wa gita, nomolene, wa nunkakletinmakawalu sajruka gistaklewlu, ŷklu chinanu nkojwaakawa? Gi rixanu wane nixinipmaka koroshishkita gitspekaklewatinriya nkaspukikmaka. ¹² Nalukmaklu wa gkojwakanshinikanutjene rustakinwana.

Tokanchi Yokanatkaluru poyagkakikolu walenwa gishiniklewlu

¹³ Gi rixanu gixa, nomolene, tomgakalungi gishpakikolu chinanu. Seyni wa tyepje, wa Tokanchi Yokanatkaluru gishpakinriya gi wane gixikolupa ruglepoktapinri gimane galukyawaka chinanu. Seyni gishiniklewle chinanu wayegretkaakalunepgi gixkakluko. ¹⁴ Gi rixanu pejnuruko Tokanchi Yokanatkaluru patokanchipje poyagkakikolupa. Tyenwa wale: *Pushinikanru pumwastsitanru pixnanuko pixka*. ¹⁵ Gi rixanu gixkakluko gashkakakanmaka ga wa gniikanamaka, xakoka gnikatpotkakapa.

Wa manchi kamrure

¹⁶ Giyagni wane nchina, Giwekikaluru gyanini, ga wa manchi getsotanrewle gi wa mpoyagkakanu. ¹⁷ Gi rixanu wa manchi getsotanrewata, kamnixyalu Giwekikaluru. Ga wa Giwekikaluru getsotanrewata, kamnixyalu manchi. Gi rixanu manchi ga wa Giwekikaluru kamnixkaka, gixa gma kamrutanuplu galukanrukaka. ¹⁸ Ga wa Giwekikaluru kosekanungi gixini, waneklu gi wa Tokanchi Yokanatkaluruyegirungi.

¹⁹ Gi rixanu pgujerni manchi kamrurkaka. Walenwa gapoklewlu, mpowrannuchi, mpogijpatnuchi, ²⁰ yagluchisha yonogyegru, kagonchiwlu, kamnixlewlu, yagotkaku, ganxalewlu, gimtuwakchi, gimkapnuglu, kotspalanshinikanrewlu, pnuko gixachri ginkaklewlu, ²¹ sotanugnuchi, gimru, tsru niklu, ga wa wane pixkalutkaka. Wale nunkakagnapatnakgi, wa muchikawa pixka nixa ginkaklegnaputgi, wa kwangixaklerune gi yoptotranuna Goyakalu pogirewatyawaka.

Wa Giwekikaluru kamrure

²² Ga wa Giwekikaluru kamrure walenwa gishiniklewlu, ga wa gimuwlu, ga wa gigurewanshinikanrewlu, ga wa ma pognanrewlu, ga wa shinikannuchi, ga wa gigurewlu, ga wa galixlewlu. ²³ Ga wa mayognuchi, ga wa girukotmanrewlu. Maleshlu tokanchi yokanatkaluru walekaka gijretikolupa. ²⁴ Ga wa Kristo Gesonune koroshishkita rutakmanewletna gimane galukulewlekakaymana ga wa retsotanrewleymana. ²⁵ Wa Giwekikaluruya wuwekini, Giwekikalurukoxaya wyanini.

²⁶ Gi wa wujanru maleshawaka walixkotikolupa. Gi wa wayookakanu. Gi wa wanxakakini.

6

Gimutjikakanu

¹ Nomolene, wa satu yineru gakajipgaka satu mukochriya, gixa wa Giwekikaluru waneyalungi gigletanru wane gixachri, mayogonshinikanurunepgi. Pixnanuko petinwa wa pma yantaletikotupa pixa. ² Gimutjikakanu. Wane gixini mpoyagkakanru Kristotokanu yokanatkaluru.

³ Gi rixanu walenanuko kagwawnachriwa pagixanu rixinri, ga wa gikenanni, waleko ginshinikanu yokwitnawa. ⁴ Giyagni satkaka gitakyagoka kamruretinwa. Waneklu ralixkotko wa walepje chinanu, gi wa satu chinanni. ⁵ Gi rixanu satkaka waleko wunnu rutjitanu.

⁶ Ga wa yimaakalurune pejnurkakako kigleru gapikanna wa tokanchi yimaklewatachine.

Wa yineru gitakanru wale koxa jirganu

⁷ Gi wa yokwitkalunepgi. Gi wa gapnokatkalurni Goyakalu. Gi rixanu wa yineru gitakanru wale koxa jirganu. ⁸ Giyagni wa gimane chinanu gitakachri, gimaneya jirganru gamgikowaka. Ga wa Giwekikaluru chinanu gitakachri, Giwekikaluru chinanu jirganru giwekle gike rixiniko mnikawnakatu. ⁹ Gi wamanutanu kigleru wkamrutinri. Gi rixanu gipapko wjirgalewatanu wma mugrokanupa. ¹⁰ Giyagni wa ruglepoktapini wchinini, kigleru wkamrutinna pejnuruneko, ga wa muchinanu gapka galixlewluya moletkakayachine.

Kristo koroshishkiteya ralixkowata Pawlo

¹¹ Getanru. Tsru yonga potu gitako nomyo nyonatinni.

¹² Ginnakokta galuka kigle getikolupa gimaneya, wanna gerutgi wa nsajruka gistakikolupa. Walepje chinanni wa ma kojwakikonepni Kristo koroshishkitate chinanu. ¹³ Gi rixanu gi wannako sajruka gistaakotachine kamrutlu Tokanchi Yokanatkaluru. Seyni ralukluna gixa sajruka gistakikolupmaka, ralixkowitzinripmakna gixmaneya. ¹⁴ Ga

wa gita gike rixiniko nalixkowanutka, seyni walepje Wutsrukate Geso Kristo koroshishkitateya. Wale koroshishkitate tye psolchijneko koroshishkita gitaakaluru gitanshinikanuya. Ga wa gita Kristo koroshishkitate gitaakalurno tye psolchijneko chinanu. ¹⁵ Gi rixanu gike gaprini wa sajruka gistaklewl. Gi wa msajruka gistaklewluko, seyni gerotu giyakotkaluru galikakni. ¹⁶ Ga wa ginnakokta tye nuykolewle kosekyachine, giclewanshinikanutachinepni, ga wa getwamonutkalunepni. Ga wa Goyakalu Gisrayilitene koxa waneko pixka rixa giclewanshinikanutachinepni ga wa getwamonutkalunepni.

¹⁷ Xaniyakawa gikena yaprewkakanutkano, gi rixanu nomane nanikyalu Geso gi-maxikolkaka.

Giglenshinikanyeglewl

¹⁸ Nomolene, gixaymaplu Wutsrukate Geso Kristo. Wale gimutangi. Wane gixkalurupa.

Kpashiri Pawlo Kirukate Gigwisone Chinanu

Galuklewu

¹ Pawlo kirukate, Kristo Geso yokanatanru Goyakalu gishinikyawaka.

Wa kpashirine chinanu, Kristo Geso galixachine, Gigwiso gajene. ² Gimutkalunepgi. Giglewanshinikanutachinepgi Goyakalu Wuru chinanu ga wa Wutsrukate Geso Kristo chinanu.

Giglenshinikanyeglewu Giwekikaluruya Kristo chinanu

³ Gimalwutkalurni Goyakalu wa Wutsrukate Geso Kristo Giru. Walenwa giglenshinikanyegitwu psoluko giglenshinikanyeglewu Giwekikaluruya tengogneyakawa Kristo chinanu. ⁴ Wane rixa tsoimletwu Wale chinanu ma kamrutkonuwa tye psolchijneko, wa kpashirine wixinripa ga wa muklukanuwnakanepwu Wale getanu. ⁵ Muchikawako rushinikagnapyegitwu gishiniklewluya Wale wgenene wutakikolupa, Walenunepwu Geso Kristo chinanu. Wane rixa rugleretyawaka wa Wale gishinikanruya. ⁶ Wane rixa wugenetyawu, rumalwutikalupa rumutlewe giglenu. Wale chinanu rumutyawu ralukanru potu Gituru chinanu. ⁷ Waleya wenutikolutka wushpakinriya gigraga chinanu. Wkaspukmukochiretika Goyakalu gimutlewe ponikowleya. ⁸ Rumutpotutanwu psoluko gimatkalewluya ga wa psoluko gimata jemluya. ⁹ Rumatkakwu giyogimanatkaluru rushinikanrupiranaya; rixa gigleretyawaku rushinikanru Kristo chinanu. ¹⁰ Rixa giplepokletyawaku gogikaka, wa poyagkagognepotutinpatka, gapatkota Kristo chinanupni ptowrupotunanuka, tengogne gajeraka ga wa chiji gajeraka. Pamanepje pixka rixanutka. Ga wa Kristo, gijiwu pixka rixanu.

¹¹ Ga wa wixa tsoimtkalunwu Kristonune wixinripa. Muchikawako Goyakalu gitakyawakpotuko tsoimtkalunwu. Gi rixpokotko tyekaka Goyakalu gitaka rugleretyawaka. ¹² Wa wixa chinanu gimalwutkalurupni Wale goyaknu. Wixni wa muchinanu gapka Kristo kagwakyachinwu. ¹³ Wale chinanu gixa koxa wa galikakpotunanu tokanchi yijnakotachingi, wa Kiglerpotunanu Tokanchi gixa gognetkakiloluya, Wale galixachinetkagi. Wale chinanu gimaxikoletkalungi Giwekikaluru Kpashiriya gipiratkaluru. ¹⁴ Tyenwa Giwekikaluru Kpashiri psojite xani wenekagnaputikolutka, rumatikolupa wa wixanpatka psoluko wa Goyakalu koshpakognepotunanukwu. Wane rixa gimalwutkalurupni Wale goyaknu.

Pawlo gagjitlu wa Giwekikaluruwaneyapna Gigwisone

¹⁵ Giyagni gita koxa wa nyijnakpiranyegitlu wa Gitsrukaachi Geso galixinri gixa, ga wa pejnuruneko kpashirine gishinikinri, ¹⁶ gi nutuka poyagnutleyegitgi. Wa nagjigogne-tini nushinika gagjigogneyegletgi. ¹⁷ Wa Wutsrukate Geso Kristo Goyakalute, wa goyaknu Giru genekyapgi Giwekikaluru gimatkaklewatachri ga wa gipgujetkalewatachri, rumatikolupa Wale. ¹⁸ Tye nagjitlu Goyakalu: Wa mpokamatyegitikolupa psoluko getinripa, waneko pixka rixangi Goyakalu. Kotpukanru ginshinikanu gimatpotutyaplu psoluko Goyakalu chanixgi gyoptotinripa. Walenwa wakagwakanru potu, wa royaknu ponikowle. Walenwa kpashirine yoptotanrupa Waleya. ¹⁹ Nagjitkoxlu gimatyaplu klunerni wa tsrupotunanu ruyakle wa wixa chinanupa, wa galixachinwu. Wane rixa kamrurawatyawaka wa muchkonu ruyakleya. ²⁰ Wale giyakle Kristoya kamrurawatya, wa gipnachinetskalaya yotunkakinitkalu ga wa potuklesretate tuplakakinitkalu tengogneya. ²¹ Tengajerni. Wa pejnuruneko tsrukakalune pnute, ga wa tsru gitaakalurkaka pnute, ga wa gichkolkaka pnute, ga wa girukotlewu pnute, ga wa pejnuru giwakako koscheekaluru pnute, tsrupotni Wale. Gi wa tyegogneshlupjeya, seyni koxa wa ginachripa. ²² Ptowrupotunanuko Kristojixipta rapukote rutaka Goyakalu. Reneklu pejnuruneko gapatjetachinjwu rixinripa. ²³ Wannanwa Kristomane. Walenwa psolpotuyako chiji ga wa tengogne koxa gike mmagatikatu.

2

Gimutlewluya gognetkaaka

¹ Ga wa gixa gipnachine gixanata gektutu gkamrureya ga wa gmukochireya. ² Muchikawa tyekaka mukochri gimuyanatanini tyegogne gixjetyawaka pixkapotuko, ga wa tye psolchijne gajeneko gixjetyawaka. Ga wa kawlerunnipgya gajene gitaakalurune gitsrukate gixjetyawaka pixka. Walenwa Kamchi wa malixkane kamrurawatyachri xawakni. ³ Wannatskala muchikawa pejnurunekwu wixa koxa gawanata. Wumane sotanugnu wumwanatini. Wumane galukyawaka wkamrujenata

ga wa wunshinikanu galukyawaka. Wixjetyawakananu wumumtoretanruya chinanu Goyakalu jigekanuwnayegitwu pimrine pixka. ⁴ Ga wa Goyakalu, wa getwamonrewlu ponikowatyachri, rushinikwu tsru potu rushiniklewle chinanu. ⁵ Giyagni wixa gipnachinwu wixanatini mukochriya, Kristoyma ruweekakwu. Gimutlewlu chinanu gognetkaakaluringi. ⁶ Waleyma yotunkakwu. Waleyma tengogne tuplakakwu Kristo Gesoya. ⁷ Wane rixa ginachrigogeshkakapa rekakgityaplu tsrupotunanu rumutlewle ponikolewle retwamonutkalchinanwu Kristo Gesoya. ⁸ Gi rixanu gimutlewlu gognetkaaka galixlewlu chinanu. Tyenwa gi wa gixa ruyakatya. Goyakalu genekashleni wale. ⁹ Gi wa kamrurchiyi gi satuna ma malixkotinitipnawa. ¹⁰ Gi rixanu wixni wa Goyakalu kamrure. Kristo Gesoya giyakotkalurunwu wa kigleru kamrurchikaka wkamrutinripa. Wa Goyakalu galpokognaputanrutka tyekaka wuyaninripa.

Gipoyikgayegkaaka koroshishkitaya

¹¹ Giyagni gishinkanpanru wa muchikawa gixa payine gixanatini gimaneya. Msajruka gistaakone chinkalungi wa sajruka gistaakotachineya wa myochi sajruka gistakikalule manchiya. ¹² Wa walegogneklul maleshayanangi Kristo. Maleka gajene gixanatini Gisrayilineruneyegiya. Wajra gwanatyalu gipiratkaluru tokanchi. Maleshayanangi gkagwakle. Ga wa moyakalutenenangi tye psolchijneyako. ¹³ Ga wa xani Kristo Gesoya wa gixa wajra gwanatachingi gi gowukatagi Kristograa chinanu.

¹⁴ Gi rixanu Walekni wa wuglewanshinikanrewle. Wa gepinanu satupjerutu rixkaka. Wa gepinerunanu satupjerutuneru rixkaka. Muchinanu wkamnixkaklewle kotspalatyawu prijeru pixka. Ga wa wale gerutlu prijeru, panerupje wixinripatka Gisrayilineyma. ¹⁵ Waleko gimaneya nikatlu Tokanchi Yokanataluru wa gitaakalurkaka. Waleya gepiko ruyakotyaplu satupje gerotu yineru. Kiglenshinikanrewlu rixkaka. ¹⁶ Koroshishkitateya Goyakalu rupoyikgakaka. Wa gepineru pamanepje rixinritkana rupoyikgayegkaka. Walaya nikatlu kamnixkaklewlu.

¹⁷ Rapoka. Runkakletlu giglewanshinikanrewlupirana gixa yegi wa wajra gwanat-achingi, ga wa runkakletlu giglewanshinikanrewlupirana wanna yegi koxa gowuka mwakane. ¹⁸ Gi rixanu Wale chinanu wixa ga wa pimrine koxa kigle gapokle wixa Girchi yegi satupje Giwekikaluruya.

¹⁹ Giyagni wa xani gi wa maleka gajenetkagi. Gi koxa wajra gajenetkagi, seyini kphashirinerunetkagi, ga wa Goyakalumolenetkagi. ²⁰ Panchi kamrupjitkaluru pixkalungi. Kristo yokanatanune ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine wannanwa gistsigi pixkalune. Ga wa Kristo Gesoko sotlu yoptowaka gwachri pixkalutu. ²¹⁻²² Wale gogo pejnuruko kamrupjitkaluru rupxaakapotutka. Tseruwna kphashiripji potu rixinripa Gitsrukaachi chinanu. Wale gogo gixa gipxaakaakalungi papjipje gixinripa Goyakalu gwiyawakapa Giwekikaluruya.

3

Goteyoneyma yoptotachinepni payine Kristoya

¹ Tye chinanu gita Pawlono, gostutkalurno Kristo Gesonu gixa payingi chinanu.

² Wa gyijnakpiranyegitiniplu wa gitni geneekalurno nulepokowakatyaplu Goyakalu gimutlewlepirana gixa chinanupa. ³ Wa gigujetikoluya numatkaaka wa yogimanatkalurupirana. Wane potuko nixa yonyegletgi, wa muchikawako nyonyegityagi ptsotsotaji tokanchi, ⁴ wa getyongatiniplu gimata jemanru wa Kristopirana giyogimanatkaluru numatinri. ⁵ Wa pimri gwashlukakni gi wa rumatpirankaakana wa xani gwachine pixka. Xani Giwekikaluru gigujewnakaklu wa Kristo yokanatanune kphashirine yegi ga wa tokanu geneklewatachine yegi. ⁶ Rumatkakanna wa Goteyoneymananuko yoptotachinepna payine wa pamanepje rixinripatkana. Goteyoneymananuko Kristo Geso genekanna Goyakalu gipiratanru Kiglerpotunanu Tokanchiya.

Kamrurewatachri rutaaka Pawlo payine chinanu

⁷ Tye Kiglerpotunanu Tokanchipirana kamrurewatyachrino nutaaka, wane nixa geneekota Goyakalu gimutlewle genekashatkaluru. Wale giyakle pixka rixa kamrurewleta. ⁸ Gitni wa pejnuruneko kphashirine pnute mturpotno, tye gimutlewlu neneeka nunkakletyaplu payine yegi wa Kiglerpotunanu Tokanchi Kristo ponikolewle mukshikanshinikanutkotupirana. ⁹ Ga wa nutaaka nekakgityaplu gi pixka gilepokle rixa wa giyogimanatkaluru wa muchikawognepotuyakawa yogimanatkaluru Goyakalu yegi. Walenwa ptowrunanuka giyakotachri. ¹⁰ Wa xani gapatjetachine chinanu rumatika Goyakalu gimatkalewlepirana, wa pnunnu gixachri rumatkalewle. Tsrukakalune ga wa tsru gitaakalune tengogneya gimatlu gapatjetachine chinanu. ¹¹ Wa muchikawognepotuyakawa Goyakalu gishinikyawakpotuko, wane rixa kamrureta Watsrukate Kristo Gesoya. ¹² Wale chinanu mpiikanwu. Ga wa Wale chinanu kigle gapokle wixa

gaponshinikanutachinwu wa Wale walixle chinanu. ¹³ Giyagni nagjitgi gi wa girokanu wa gixa chinanu nsalewninriya. Walenwa gixa galixkolewle.

Pawlo gagjitlu wa Kristo gishiniklewle rumatinripa Gigwisone

¹⁴ Tye chinanu nyoptsojityegitlu Girchi. ¹⁵ Wale chinanu panerumnunanuka tengogneya ga wa chijiya giwakatka. ¹⁶ Goyakalu nagjita royaknu ponikolewle gixyawaka renekyapgi giyaklewluya. Nagjitlu gajiyako gmuchkotanshinikanutiko wa Giwekikaluru Walenu chinanu, ¹⁷ gaji rawinripa Kristo, galixlu chinanu, gishiniklewlu muchkotikalunepgi, ga wa gishiniklewlu poyegitkalunepgi. ¹⁸ Pejnuruneko kphashirineymananuko gixa ginkata potu gimatletlu gipsogishiniklewlenanuktalu Kristo gishiniklewle. ¹⁹ Wa ginkata gimatletkaluru pnute gimatyaplu Kristo gishiniklewle. Wa psoluko Goyakalunu mmagatikanepgi.

²⁰ Walenwa gixo potu ginkata kamruretachri, ptowruko wagjitanru pnute ga wa ptowruko wushinikanru pnute rixyawakpotuko giyaklu, wixa kamrurewatyachri giyaklu. ²¹ Gimalwutkalurupni Goyakalu gapatjetachineya Kristo Geso chinanu pejnuruko gwashlukakayapa rixgognenatyawakapa. Wane gixkalurupa.

4

Panshinikanrewlu Giwekikaluruya

¹ Giyagni gitni, gostutkalurno Gitsrukaachi chinanu, nagjitgi gimuknu yanre gixanu ntomgikowaka. ² Psoluyako malixkotnachinepigiwa. Psoluyako mayogoneggi. Mapognanunepgi gkashnantakyegkakanu gishiniklewleya. ³ Jmererunpotupgi pagishiniklewlerunepgi gixjegognenatinripa Giwekikaluruya. Gostutkalunepgi ginglewanshinikanrewluya. ⁴ Pamanepje wane ga wa satupje Giwekikaluru. Wane gixa tomgaletka satupje kagwakluya ntomgikolu. ⁵ Satupjeru Gitsrukaachi. Satupjeru galixlewlu. Satupjeru katlewlu. ⁶ Satupjeru Goyakalu pejnuruneko Giru. Walenwa pejnuruneko chinanu, ga wa pejnuruneko yegi, ga wa pejnuruneko gitokote.

⁷ Ga wa rumutwu satkakwu gipejnukta wumkata geneekota Kristo genekashle. ⁸ Giyagni wane china:

Teno ya. Koshpakna gixolune kashichkalune.

Genekashlukaka renekna yine.

⁹ Ga wa wane chininri, “Teno ya Geso,” raluka chinreta wa muchinanu rujrukinritka. Wa chiji ya. ¹⁰ Wa gijrukachri Walekni wa teno yachri, psoltengogneko gogote yachri, pnumnunanuka mmagatikatu rixinripa. ¹¹ Waleko genekna pimrine wa yokanatanune rixinripna, ga wa pimrine Wale tokanu geneklewatachine rixinripna, ga wa pimrine Kiglerpotunanu Tokanchi ginkakletachine rixinripna, ga wa pimrine girukotapratachine gapatjetachine yegi rixinripna, ga wa yimaklewatachine rixinripna. ¹² Galpokotkalunepni kphashirine Goyakalu kamrure kamrutikolupa, rapatjetanune, wannanwa Kristomane, tseruwakikolupa. ¹³ Wapkaapotutinipulu panshinikanurune wixinripa galixluya ga wa Goyakalu Wgene gimatikolu. Mmagatikatu yineru wixinripa, tsru yineru yaglu gixachinepwu wa Kristo pixkapotuko, wixinripa.

¹⁴ Gi wa mturunpatkawu. Gi wa yawjewjekaakalunpatkawu. Gi wa pnunnu ganiikalunepwu pejnurkakakonnipgya pixkalutu ginkaklewlu chinanu, yine gapnokawle chinanu, ksanowashaklerunni yokwireyna, pupjekaklewatachri yokwirni. ¹⁵ Seyni kalukle-waklerunepwu tokanchi galikakpotunanu wyanumatini. Psoluyako Wale gwachinepwu wtseruwunripa. Walenwa Jiwchi, Kristo. ¹⁶ Kristomaneya psojitkaka gipxaakakpotutani. Yoxpaakakatka pejnurkakako yokle gapikanru chinanu. Wa manchi psojitkaka wa rutakikowaakaka rixa kamrurewletini, waneklu manchi tseruwna. Waneko pixka wixa. Wa gapatjetachine satkaka rutakikowaka rixa kamrurewletini gapatjetachine gixolewnanu. Gishiniklewluya tseruwakinwa.

Gixa gerotewkakiko Kristoya

¹⁷ Giyagni tyenwa nchina, ga wa Gitsrukaachi chinanu nupgujtatlu: Gi wa payine yanre pixka gixa yaletanutka wa wanna gishinikanru gike gapri migjekakaya. ¹⁸ Mapshaganshinikanurunetkani. Pnu gajenni Goyakalu giwekleya mumatkalnuchi chinanu waneyna, gi rixanu shikgajirunni. ¹⁹ Mumata wamonuwatkanni. Samyoknawana mpogijpatene rixinripna. Kgetsotanrewakleruneko kamrutyaapluna pejnuruko mpowranuchkaka.

²⁰ Seyni gi wa tye pixka gixa gimatatkalu Kristo. ²¹ Wa galikaka gyijnakotinitkalu ga wa Waleya yimaakalune gixinri, wa wane rixini wa galikakpotunanu tokanchi Gesoya. ²² Muchinanu kapokone yine gixanatinri gimtuukolunenangi nsotanuwaleya. Giyagni xani gishpakpotutanutka. Giknokpotutanru wa muchikawa gixjenatyawaka.

²³ Ginshinikanu giwekinri gerotewkakiko. ²⁴ Gerotu yinerpatkayi giyakotkaluru Goyakalu gixjetyawaka poyagkaklewluya ga wa galikakpotunanu gipashirewleya.

Gi gwamontanranru Giwekikaluru Kpashiri

²⁵ Giyagni ginkokanru yokwiri. *Pejnurunekgi gixa galikaka nchinjetanru gimwastitanru.* Gi rixanu pamanepje psojtkakwu. ²⁶ *Gjigekananuwatinipa gi wanepnute gmukochirewatanu.* Gi wa gimtuwnachinekgi rumxikini tkachi. ²⁷ Gi wa kaswaji gixyegitanru kamchi gitsrukate.

²⁸ Wa kachowgurunanu, gi wanepnuteko chowguwatanutka. Seyni kamrurewputanu, waleko gimyoya kigleru kamrutinri, waneya rixinripa pagixanu waneyaplu rapikyaplu magatyachri.

²⁹ Gi satuna tokanchi gektutu gyanumatini, seyni kigleru tokanchi galuukaluru, tseruwakanshinikanrewatachripa tokanchi, rumutikolupna yijnakotachine. ³⁰ Gi gwamontanranru Giwekikaluru Kpashiri Goyakalunu. Waleya gimaxikoletikalungi pagogne chinanupa wa gishpakinri gognepotunanukopa.

³¹ Pejnuruko muglenshinikannuchi ga wa gimtuwnalu, ga wa jgekanchi, ga wa saplechkaka, ga wa mupashiregnuchi gkonikolpatka, pejnuruko gekttuymananuko. ³² Gishinikanuwygkakanu. Kgetwamonrerunepgi. Gixkakluko gkaspukeygakini, wa Goyakalu pixka kaspukmukochiretgi Kristoya.

5

Gishiniklewle gimuyanaru

¹ Giyagni Goyakalu yimjetachinepgi rushinikanune wugenene pixka. ² Gishiniklewle gimuyanaru Kristo pixka rushinikwu, ga wa samyoknawa wixa chinanu genekashlu ga wa giylatkalurupa genekashlu rixinripa Goyakalu chinanu, pogamluwatinripa.

Pokamlalu wgenene pixka gixa yanretanutka

³ Ga wa gapoklewluy, ga wa pejnuruko mpowragnuchkaka, ga wa gimkapnuglu, gi wa koscheeko gonuka gixyegkakaya. Wa kpashirine gimkata gixletyawaka gixanu.

⁴ Maleshpatkalu kapatmenuru, gi wa seprolu tokanchiko, gi wa gixpiranchikakako. Walenwa gi rumuknuni. Seyni poyagnutlewluy galikaka. ⁵ Gi rixanu tye gimatpotuta: Gi satuna kapoklewakleru, gi wa mpowratuko, gi wa ksotanugoluko, walenwa yaglusha kyonogyegikleru, gi satuna wanna yoptotanru Kristo pogirewatyawaka ga wa Goyakalunu. ⁶ Gi satuna yokwitangi tokanchi maleshawakaya. Gi rixanu tyekaka chinanu Goyakalu jigekananuweyigitna malixakdene. ⁷ Giyagni gi wa wannayma yoptotachinepgi.

⁸ Gi rixanu muchikawa gixni wa mapshagalunenangi. Ga wa xani pokamlalunetkagi Gitsrukaachi chinanu. Pokamlalu wgenene pixka gixa yanretanutka. ⁹ Gi rixanu pejnuruyako pokamlalu kamrurni wa giglenchi ga wa poyagkaklewluy ga wa galikaka potu. ¹⁰ Giganru klunerni wa Gitsrukaachi gigeretanru. ¹¹ Gi wa pimrineymamnupgi mapshagalu kamrurkaka kamrutachine, gike gapri migje kamrureyna. Seyni galikaka pekagitanru gektutu rixinri. ¹² Gi rixanu kapatmenurni koschekpiranatikolupa wa wanna kamrutanru yogimatkaluru. ¹³ Ga wa pejnurkakako gekttutu gekakgitkaluru pokamlalu chinanu gipgujetkalurni. Gi rixanu pejnuruko gipgujetkalurni pokamlalu. ¹⁴ Giyagni wane china:

Puyokanu pixa gimkanatachriyi.

Ga wa pyotunotanu gipnachineyegiya.

Ga wa Kristo pokamlatyegitanyi.

Giwekikaluru gwagajpotutanunepgi

¹⁵ Giyagni xakoka. Getjepotutani gi gixpoko yanretanu gi wa seprolune pixka, seyni kgimatkalerune pixka. ¹⁶ Pchipeptognetanru ruglepoktapinrigogne, gi rixanu muglegognetkakni. ¹⁷ Giyagni gi wa manshinikanunepgi, seyni Gitsrukaachi gishinikanru gimatachinepgi. ¹⁸ Gi wa winga gimetachinepgi. Wa wale runya pachwatjeru. Seyni Giwekikaluru gwagajpotutanunepgi. ¹⁹ Giynumsakakanu Goyakalu tokanu shikaleya, ga wa gimalwuru shikaleya, ga wa pimrikaka shikalchiya Giwekikaluruya. Nshikaletanru Gitsrukaachi ga wa gimalwujetanru gajiya. ²⁰ Psolgogneko pejnuruyako mpoyagnutanru Goyakalu Girchi. Wutsrukate Geso Kristo giwakaya mpoyagnutanru.

Giykolu gnurchine chinanu ga wa gnuvrochine chinanu

²¹ Kristo pikikolu chinanu gyijnaakakanu. ²² Gnuvrochine yijnakotanna wannako gnuru Gitsrukaachi pixka. ²³ Gi rixanu suxojiwni wa gnurchi, Kristo pixka Walenwa gapatjetachinmanjiwu. Walenwa manchi gognetkakachri. ²⁴ Wa gapatjetachine pixka Kristo yijnakotna, waneko pixka rixanna wa gnuvrochine yijnakotanna ganurunna psolpotuyako.

²⁵ Ga wa gixa jejine, gishinikanna ganunrone Kristo pixka rushiniklu gapatjetachine. Reneknawa gapatjetachine chinanu. ²⁶ Gnunrochi pixka kphashiro rutakyaplo, powraluya gonu terkikolu tokanchiya. ²⁷ Gapatjetachine rawapyapa Kristo ganunropa pixka. Kagwakpirpotutko. Walenupa tixinripa, mapcholetpotupni, mumtuukotopni, gike pixka tixinripa, kphashiro tixinripa, ga wa gike muklukanutopa. ²⁸ Waneko pixka rixanna gnur-chine. Rumkata gishinikletna ganunronna gimannako pixka. Wa gishinikagnunrotachri walenanuko gishiniknawa. ²⁹ Gi rixanu gi pagogneko satu gayegixmanetnawa, seyni girukotmanetnawa. Retwamonmanetnawa Kristo pixka wane rixlu gapatjetachinemane. ³⁰ Gi rixanu Walemanepsojitwu. ³¹ *Giyagni jeji giknokanna ruru, runro. Rupxaletanrotkani ganunro. Wa gepinanna pamanepje rixanutkana.* ³² Tsrnanni tye giyogimanatkaluru, seyni gita wane china Kristopirana ga wa gapatjetachinepirana. ³³ Seyni satkaka gixa gishinikagnunrota, gixnanuko gishinikinwako pixka. Ga wa suxo kagwakpiratanru tga-nuru.

6

Giykolu girchine chinanu ga wa wgenchine chinanu

¹ Wgenchine, gyijnakotanna girune ga wa ginrone Gitsrukaachiya. Gi rixanu tyenwa poyagkaklewlu.

² Pkagwakpiratanna puru ga wa punro. Tyenwa muchinanu yokanatkaluru gipiryegitkaluru.

³ *Kigle pixinripa, ga wa gogiwekle pixinripa tyechijneya.*

⁴ Ga wa gixa girchingi, gi wa gimtuwnakakanna gwugenene, seyni ntseruwakanna Gitsrukaachi tseruwakanshinikanrewleya ga wa ruykoleya.

Giykolu gitsrukaachine chinanu ga wa kamrurewyegitjenna chinanu

⁵ Ga wa gixa wayegrechingi gyijnakotanna gitsrukate gimaneya mpikleya ga wa gitatleya. Wanepotuko gixachineppi gajiya. Kristo yegi kamrurewatyachine gixanu. ⁶ Gi wa gwayegretjeru getle chinanu kamrurewatanu, wa yineru gigleretanru kamrutachine gixyawaka. Seyni Kristo wayegrene pixka gixanu. Ginshinikanuya Goyakalu gishinikanru kamrurewatachineppi. ⁷ Gigenshinikanrewatichineppi, gkamrurewatanu Gitsrukaachi chinanu pixka, gi wa yine chinanu. ⁸ Gimatlu wa girukokta kigleru wa satkaka kamrutinri, tyeya yoptotanu Gitsrukaachiya, waka wayegrechriko waka gishpakachriko.

⁹ Ga wa gixa gitsrukaachine, waneko pixka gixanna gwayegrene. Gi kawgutanutkana. Gi rixanu gixa gimatlu wa Rutsrukatna ga wa gixanu tengogneru. Ga wa gi wa manewle gighenu chinanu yoptotyaplu Goyakalu wa yineru.

Kashri yoptopi Goyakalu giyakatyachri

¹⁰ Wanepnute gichkolunepgi Gitsrukaachiya ga wa Wale muchkonu giyakleya. ¹¹ Psoluko kashri yostayegipi Goyakalu giyakatyachri gitakinwa. Gimkata poyentunwale gixletinripa kamchi gitsrukate yokwireya chinanu. ¹² Gi rixanu wixa yagotkakinri gi wa kagragaluyma, gi wa kamaneruymako. Seyni tsrukakaluyma, ga wa tsru gitaakaluyma, ga wa tyegogne mapshagawaka gitsrukateneyma, ga wa kamchineyma tenowaakakaya. ¹³ Giyagni gkoschekanru pejnuruko kashri ga wa kashri yostayegipi Goyakalu giyakatyachrikaka, gimkata poyentunwale gixinripa wa mugletgognepa. Ga wa pejnuruko wane gixinpatka poyentunwale gixinripa.

¹⁴ Giyagni poyentunwaleppi. Gishrikapchijitanu galikakpotunanuya. Gistatletanru poyagkaklewlu. ¹⁵ Ga wa Kiglerpotunanu Tokanchi gigletanshinikanrewatichri galpokotikolu gyoshmakjixitinwa. ¹⁶ Ga wa pejnuruko pnute, gkashichanru yostayegipish-pata. Walenwa galixlewlu. Waleya gimkata giwakletinri pejnuruko mugletu kashrekaka yochpiikaluru. ¹⁷ Ga wa gyoptotanru yowumatpu. Walenwa gognawatikaluru. Ga wa Giwekikaluru yoglolewapre gyoptotanu. Walenwa Goyakalu tokanu. ¹⁸ Psoluyako gagjigognetanu. Gagjipotunanu. Psolgogneko Giwekikaluruya gagjigognetinini. Waleko gomkagjepotutanu giyokachineppi. Gagjigogneyegjetanna pejnuruneko kphashirine.

¹⁹ Ga wa gita chinanu gagjitanu, nenektokanutikolupa nyanumatinripa, pgujetanuwaka nunkakletyaplu giyogimanatkaluru wa Kiglerpotunanu Tokanchipirana. ²⁰ Wale chinanukni gitaakalurno, gostutkalurno nixinri, pgujetanuwaka nunkakletyaplu, wa numkata ginkaklewletinripa.

Galuklewlu

²¹ Ga wa gimatpiranyegityapno, Tichiko ginkakangi psoluko gi nixpokota. Walenwa wumole wushinikanru, ga wa Gitsrukaachi kamrurewyegitachri poyagkakachri. ²² Wale chinanukni wale nyokanyegitgi, wa gimatpiranyegityapwu, ga wa wale gimnanukga-jityapgi.

²³ Giglewanshinikanutachinepni moletkakachine. Gishiniklewlu waneyapna ga wa galixlewlu Goyakalu Girchi chinanu ga wa Gitsrukaachi Geso Kristo chinanu.

²⁴ Gimutkalunepni pejnuruneko Wutsrukate Geso Kristo gishinikgogenatachine.

Kpashiri Pawlo Kirukate Wilipone Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo ga wa Timotiyo, Kristo Geso wayegrene, kirukate.

Wa pejnuruneko kpashirine chinanu Kristo Gesonune, Wilipo gwachine, ga wa girukot-jenna ga wa wanna yegi kamrurewatyachine.

² Gimutkalunepgi ga wa gilewanshinikanutachinepgi Goyakalu Wuru chinanu ga wa Wutsrukate Geso Kristo chinanu.

Pawlo gagjiyegitna Kristonune Wilipo gajene

³ Npoyagnutlu Noyakalute nushinikingi pejnunanuka, ⁴ psolgogneko pejnuruko nagji-gognere pejnurunekgi gixa chinanu, numuwleya nagjiyegitgi, ⁵ wumatkalewle chinanu Kiglerpotunanu Tokanchiya, muchinangogneyakawa ga wa xanigoggenanau. ⁶ Tyeko naponshinikanyegitlu wa tye, Goyakalu wa kigleru kamrurchi yinuwakachri gixyegiya, poyagkakpotutanru rapokinpotunanuko Kristo Gesogognepa.

⁷ Kigleru nixa wa tye nyanshinikanyegityagi pejnurunekgi gixa. Gi rixanu naji nushinikgoggenatyagi. Ga wa gostutkalurno nixinri, kiglekoxlu wa gitaymananuko gimutkalungi pejnurunekgi, wa nekakgityapna yine galikakpotunau rixinri Kiglerpotunau Tokanchi, ga wa nuykoyegitinri. ⁸ Gi rixanu Goyakalni nupgijatjeru gi nixpoko gogaluklewle nixyagi pejnurunekgi gixa Kristo Geso gishiniklewleyma.

⁹ Ga wa tye nagjitlu Goyaklu wa gixa gishiniklewle gixolewnananumtinripa gimatkalewluya ga wa psoluko gimata getlewluya. ¹⁰ Gimata getyaplu girni wa kiglerpotu. Ga wa mixashatkanepgi, ga wa mchinanuwatkanepgi Kristogognepa. ¹¹ Wa poyagkakachine kamrure gixo potu waneyapgi Geso Kristo chinanu, ralixkotikolupa ga wa rumal-wutikolupa Goyakalu.

Pawlo gostutkaluru Kristo chinanu

¹² Naluklu, nomolene, wa gixa gimatyaplu wa nuknogjerkaka gapyegitno kosekin-ripa Kiglerpotunau Tokanchi. ¹³ Wane rixatka nostutikolu Kristo chinanu nupgujetka psolupjiyako tsrupji, ga wa pejnuruneko yegi. ¹⁴ Ga wa gixo potu moletkakachine Gitsrukaachinune gaponshinikanutlu Goyakalu gita gostutikolu chinanu. Tseruwanshinikanutna runkakletyapatkaluna Goyakalu tokanu mpiikane.

Pawlo gimuwyegitlu wa Kristo ginkakletpiranatikolu

¹⁵ Pimrine galikakni ranxaleyne ga wa yoptopirkaleyna, runkakletluna Kristopirana. Ga wa pimrine ruglenshinikanrewleyne wane rixa ginkakletluna. ¹⁶ Wanna nyi rushiniklewleyna runkakletluna, gi rixanu rumatna wa gitni gitaakalurno nuykoyegityaplu Kiglerpotunau Tokanchi. ¹⁷ Ga wa pimrine rumkapnugleyna runkakletluna Kristopirana. Wanepotuko mixkane. Wanna gishinika salewnakakletyapno nostutikoluyapa. ¹⁸ Giyagni ¿klunermi? Tyeypjeni. Pnumnu gixikolmaka, waka gixashluya waka galikakaya, Kristo ginkakletpiranatikolu. Tye chinanu numuwata ga wa numuwatanu. ¹⁹ Gi rixanu numatlu tyenwa nognewatinri chinanupni gixa gagjiyognere chinanu, ga wa Giwekikaluru Geso Kristonu gapikolupa chinanu.

Gita getanu giweklunwa Kristo

²⁰ Nalukyawakpotuko ga wa nkagwakanshinikanutyawakpotuko, wa gikena nupate-watanu, gi wa popiklerukno wa psolgogneko pixka ga wa xani koxa. Wane nixa wa Kristo tsru potu rixinripa nomaneya, ga wa nuwekinriyapa ga wa nupninriyapa. ²¹ Gi rixanu gita getanu giweklunwa Kristo, ga wa wupnale walenwa kigleru wukshikinripa. ²² Ga wa nomane nuwekinriwa tyenwa nkamrure gwinripa. Gi numata giru ntsomitau. ²³ Gi rixanu wa psolpotuyako gepikmaka naluka. Nalukpotutmaklu nupnale ga wa Kristo yegi nwinripatka gi rixanu walenwa kigleru potu. ²⁴ Seyni nomane nwinriwa galuukalurpotni gixa chinanu. ²⁵ Ga wa tye naponshinikanutinri, numatlu wa gewi nutukinripa. Ga wa pejnurunekgi gixa yegi nwinripa. Wa gixa kosekinripa galixleya ga wa gimuwatinripa galixleya, ²⁶ ruxolewninripa galixkogle Kristo Gesoya gita chinanu wa nyayegitinitnaki.

Giyagotkakanu galixlewlu chinanu

²⁷ Tyeypjeni. Wa gixjetyawaka Kiglerpotunau Tokanchi Kristopirana kgimuka gixinwa, wa netapinipgi waka pnu nwini, gixapirana nyijnakotinripa poyentunwale gixinri. Ga wa nyijnakotanu pagiweklepje gixinri, ga wa panshinikanurunepgi, gikamrurewkakanu galixlewlu chinanu Kiglerpotunau Tokanchiya. ²⁸ Giketsotaji mpiikaako gkamnixjeneya. Walenwa gamgikolu gimaxikole wanna chinanupa ga wa gixa chinanupa nognewatikaluru gimaxikole. Ga wa tyenwa Goyakalu giyakatyachri. ²⁹ Gi rixanu gixa

geneeka Kristo chinanupa gi wa Wale galixinripjeni seyni koxa wa nsalewninripa Wale chinanu. ³⁰ Gixa koxa waneya walerutu yagotkaklu, wa getyegityano, ga wa xawakni gyijnakyegitno wa waneyno.

2

Kristo mturu rixka; wanepnute tsru potu rutaaka

¹ Wane rixa. Waneru gimnanuklu Kristoya, ga wa waneru gishiniklewlu wa ruglenshinikanyegityagi, ga wa waneru gimatkaklewlu Giwekikaluruya, ga wa waneru shinikanuwlu ga wa getwamonrewlu. ² Giyagni mpoyankakanru numuwle, walerutu gyanshinikanutinri, ga wa walerutu gishiniklewlu waneyalunepgi, ga wa panshinikanurunepgi gixinri. Satupjerutu shinikanchi waneyapgi. ³ Gike gkamrutanu gimkap-nugluya. Gike gkamrutanu maleshawaka galixkotnacinewa gixinripa. Seyni malixkot-nachinewagi gixinri satkaka kagwakanna pimrine wale pnute tsrune. ⁴ Satkaka gi wa gixanuko getanu, seyni pimrine koxa getanu.

⁵ Waneyapgi walerutu shinikanchi wa Kristo Geso waneya. ⁶ Walenwa Goyakalu gixyawakpotuko rixinri, gi wa rushinika gitakletnawa wa Goyakalu pixka rixinripa. ⁷ Seyni Walenanuko maleru rixnawa. Wayegrechripoga yoptotapa. Yineru yaglu rixnawa. ⁸ Ga wa yineru pixka retikolu, mturu rixnawa yijnaklewatini rupnalpotunanukopa, koroshishkita rupninriya. ⁹ Giyagkoxni Goyakalu tsru potu rutaklu. Ga wa renekiwakatlu pejnuruneko giwaka pnute tsru. ¹⁰ Wa Geso giwaka yoptsojityegitinripna pejnuruneko tengone gajerakaka, ga wa tyechijne gajerakaka, ga wa chiji gitokote gajerakaka. ¹¹ Ga wa pejnurune gipgujatanru wa Gitsrukaachi rixinri Geso Kristo, rumalwutikulupa Goyakalu Girchi.

Gapkapanru gognawatikaluru

¹² Giyagni, nushinikanune, wa psolgogneko pixka gixa yijnakletyawaka, gi wa gixa yegi nwiniko pshinipje, seyni wanepnute xawakni wa namgini, pikachinepgi ga wa gitatatachinepgi gapkapanru gognawatikaluru. ¹³ Gi rixanu Goyakalni wa gixa gitokote kamrurewatyachri galukyawakaplu ga wa gkamrutyaplu Wale gigleretyawaka.

Katakaka pixka gixanu tye psolchijneyako

¹⁴ Pejnuruko gkamrutanu mkegemgakanepgi ga wa mnutanshinikanutkanepgi. ¹⁵ Poyagkakpotutachinepgi ga wa powralunepgi. Goyakalu wgenenepgi muklukanuw-nakanepgi gimuweekagognenatachine mpotukane ga wa pupjetachinetskalaya. Wannatskala mpokamlawatya katakaka pixka tye psolchijneyako. ¹⁶ Giweklupirana gomkagitachinepgi, nalixkowatinripa Kristogognepa, gi wa maleshawaka nyagotlewatini, gi wa maleshawaka nyaprewatini. ¹⁷ Wane rixa, wa Goyakalu yegi ganikinri genekashle, ga wa wale gogo rupkaaka winga, waneko pixka nixanu. Gixa galixle gogo, walenwa gixa genekashle ga wa gipxaklewle gogo, rupkaako nuwekinri. Waleya numuwata ga wa numuwatgi. ¹⁸ Waneko pixka gixanu gixa. Gimuwatanu ga wa gimuwatanno.

Pawlo gimatkakpiranyegitlu Timotiyo

¹⁹ Gitsrukaachi Geso chinanu nkagwaka gixa yegi yokanretlu Timotiyo pshinitsonu, gixapirana numatinripa, kiglenshinikanupno gita koxa. ²⁰ Gi rixanu gikena waneyno wale pixka gixanshinikanutachri wa girukotyegityapgi galikaka potu. ²¹ Gi rixanu pimrine pejnuruneko gijgalu wannanuko. Gi wa Kristo Gesonu rushinikna, Timotiyo pixka. ²² Seyni gixa gimatlu wale yantaletkalurutkani, wa satu gituru ruryuma pixka rixa gikamrurewletno Kiglerpotunanu Tokanchiya. ²³ Giyagni tye nkagwaka yokanreta wa netinwachi gita gikta nixpokotanu. ²⁴ Ga wa Gitsrukaachi naponshinikanuta gita koxa yayegitangi pshinitsonu.

Gepagrotitopirana

²⁵ Nushiniklu galuukalurni nomole Gepagrotito koxa nyokanyegityapgi. Walenwa nukamrurewatanru ga wa nusolaltapanru Geso chinanu ga wa gixa yokanatanru wa nmagatinri nupxakjetjeru. ²⁶ Gi rixanu rogaluklewletgi pejnurunekgi gixa. Kojwakanshinikanuta gi rixanu gixa jempiranyegitlu yayixapinritka. ²⁷ Gi rixanu yayixpootapa. Rupnakastsini. Seyni Goyakalu getwamonutlu, ga wa gi walepjeni seyni gitni koxa. Gi wa wamonchi wanepnute wamonchi waneyapmakno. ²⁸ Giyagni giyampotu nyokanatatkalu wa getyapatnaklu gixa, gimuwatinripa, ga wa nma wamonuwatinitipa. ²⁹ Giyagni Gitsrukaachi chinanu gyoptotanru psolu gimuwleyako. Gkagwakpiratanna wale pixkalune. ³⁰ Gi rixanu Kristo kamrure chinanu rupnakastsini. Kyowikowaka rutaknawa poy-agkakyaplu wa magatinri gixa gipxaknyano.

3

Ramgiyno pejnuruko wane nixlu, wa waneyapno Kristo

¹ Wanepnute, nomolene, gimuwatanu Gitsrukaachiya. Galikakni gi nayoklu wa tye numepe yonreyegityatnaki ga wa wale poyegitgi.

² Ggirukotinwa wanna kewenyegiya. Ggirukotinwa gektutu kamrutachinyegiya. Ggirukotinwa gistakmanetachinyegiya. ³ Gi rixanu wixakni wa sajruka gistaakotachinwu, wa Goyakalu kamrurewyegitachinwu Giwekikaluruya, wa Kristo Geso galixkowitzachinwu, ga wa manchi maponshinikanutkanwu.

⁴ Seynimka gita koxa waneya naponshinikanutyaplu nomane. Pimrinemka kagwaka gaponshinikanremanetnawa, ga wa gita galikakni. ⁵ Yokgipgogne chininri, sajruka gistaakalurno. Gisrayiliklopishno. Ga wa Migaminerno. Gewreyopotno Gewreyoneyegiya. Wa Tokanchi Yokanatkalurupiranaya Gwariseyno. ⁶ Ga wa muchkowanshinikanrewlupiranaya gapatjetachine kojwakjetachrinanno. Ga wa Tokanchi Yokanatkaluru poyagkalewlepiranaya, mukuukaturanno.

⁷ Seyni klunerkakakokta wane nixlepmaka, walenwa gangikaluru nushinika Kristo chinanu. ⁸ Seyni galikakakni nushiniklu psoluko gangikaluru rixinri wale chinanu wa kiglerpotunanu rumatikolu Kristo Geso Nutsrukate. Wale chinanu ramgiyno pejnuruko, ga wa nushiniklu giknokashatkalurupa rixinri waneyapno nixinri Kristo. ⁹ Nushinika Waleya netikolupa, gi wa gitanuko poyagkalewle waneyalutupno. Walenwa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu. Seyni Kristo galixikolu chinanni, Goyakalu poyagkalewle waneyalutupno galixlewu chinanu. ¹⁰ Nushinika gimatletyaplu Wale, ga wa Wale yotunre giyakle, ga wa Wale salewnale. Ga wa Wale gipnale pixkapotuko nixikolupa. ¹¹ Gikta nixpoko gapkapletanru gipnachinetskalaya yotunru.

Nkosekananumta potukatkaluru napkapinri

¹² Gi wa nyoptotawa. Gi koxa mmagatikatuwano. Seyni nkosekananumta gikta nushatkapanru, ga wa gishatkapkalurupno Kristo Gesoya. ¹³ Nomolene, gi nkagwaklu wa nushatkapyalu. Seyni satupje nkamruta. Wa giknogachritka galikaka numuslawatka, ga wa nmuchkowamta nyoptotyaplu wa kanashkatachri genekikolupa. ¹⁴ Nkosekananumta potukatkaluru gimaxiklechi napkapinri, waneyapno kanashkatachri geneekalurupa. Walenwa Goyakalu chanixle tengogneya Kristo Geso chinanu.

¹⁵ Giyagni pejnuruneko mmagatikane tye yanshinikanutanna. Ga wa pnuko gyanshinikanutini, tye koxa Goyakalu gipguyetyegitangi. ¹⁶ Seyni wapkapanruyatka wanepotuko wixjetanu.

Wkagwakpotutlu Wognetkakjeru

¹⁷ Nomolene, gixa mkoje gyimanno. Getanna wanna wane gixachine wa wane wixini gixa yimanunwu pixka. ¹⁸ Gi rixanu wane rixna pimrine wa gixo kata nchinyawakgi ga wa xawakni nchinyawakgi nchiyagleyma, wa Kristo koroshishkitate kamnixjene pixka gixa yanretachine. ¹⁹ Wanna yoptukyawakapni wa gangikowaka. Ga wa royakalutanwa ginanwakna. Ga wa ralixkowleninwa patmennuna. Wannanwa tyechijne gajeruko gishinikachine. ²⁰ Gi rixanu wixni wa tengognechijne gajenwu. Waneya wkagwakpotutyalu Gitsrukaachi Geso Kristo Gognetkalewatachri. ²¹ Wale kashrijetanru wumane gimupatewatkaluru Wale goyaknumane pixka rixinri. Waneko rixa kamruretyawaka ruyaklelya, wa rumkata yijnaakalewatinri potwropotunanuko yijnakotyaplu.

4

Poyentunwalepgi Gitsrukaachi chinanu

¹ Giyagni nomolene nushinikanune ga wa nogalukletanune, gixni wa numuwle ga wa gixni wa nsagyeta. Poyentunwalepgi Gitsrukaachi chinanu, nushinikanune.

Ruykotkana panshinikanurone rixinri

² Nagjitgi Geyotyana ga wa Suntiche panshinikanuronepgi Gitsrukaachi chinanu. ³ Nagjitkoxyi, nukamrurewatjeru mixashatkatyi, pyoptotyapna wanna nupxakjerone Kiglerpotunanu Tokanchiya, ga wa Klemente koxa, ga wa pimrine nukamrurewatanune, wanna wa giweklu kirukate gitakgiwakatkalune.

Gimuwogngenatanu Gitsrukaachiya

⁴ Gimuwogngenatanu Gitsrukaachiya. Numepe wane chinretatnaka, Gimuwatanu. ⁵ Pejnuruneko yine yegi rumatikolupa gmayognu. Gi gowukatkalu Gitsrukaachi. ⁶ Gikeko

gkojwakanshinikanutinwa. Seyni psoluyako gagjigognereya ga wa gagjireya mpoyagnut-lewleyma, ginkakanru Goyakalu gagjitanrukakaya. ⁷ Ga wa Goyakalu giclewanshinikanrewle pejnuruko shinikanchi pnuterutu gimretgajitangi ga wa rumretanshinikanutangi Kristo Gesoya.

Tyepirankaka gyanshinikanutanu

⁸ Wanepnute, nomolene, tyepirankaka gyanshinikanutanu: girkakakokta galikakni, girkakakokta kagwakpiratkaluru, girkakakokta wanepotuko gixachri, girkakakokta powralu, girkakakokta gigleretkaluru, girkakakokta kiglepiranyegiru, wane chinini wa shinikanrewlu ga wa wane chinini gimalwuru, tyepirankaka gyanshinikanutanu. ⁹ Wa gitaya gasruukakinri, ga wa gitaya gyoptotanrukaka, ga wa gitaya gyijnakotinrikaka, ga wa gitaya getinrikaka, tyekaka gkamrutanu. Gixaymaplu giclewanshinikanrewlu Goyakalute.

Wa nmuchkotjeru chinanu, ptowrunanuka numkata

¹⁰ Tsuru potu numuwle nixa Gitsrukaachiya wa xanitka rupgugjewnatnaka gishiniky-atnakno. Wane gixa gishiniklejetyano, seyni gi giclepoktapana gixni. ¹¹ Gi wa magatikaluya wane nchina. Gi rixanu nasrugatkalu npoyagnutyalu klunerukokta netinri. ¹² Numata mturu nixletkotinri, ga wa numatlu nponikowatinri. Pejnurkakayako ga wa psoluyako nasrukikolu, waka jinanru waka nachlu, waka gixoylu waka magatinriya. ¹³ Wa nmuchkotjeru chinanu, ptowrunanuka numkata.

Wilipone genekashlekaka

¹⁴ Seyni kigleru gkamruta wa gipxakyawakno nsalewninriya. ¹⁵ Gixa koxa gimatlu, Wilipongi, wa reginkakletkoklunu Kiglerpotunanu Tokanchi, wa Masetoni nyinitka, gi wa pimrineko gapatjetachinkaka seyni gixapje gipxakno wa genekikaluya ga wa yopototikaluya. ¹⁶ Gi rixanu wa Tesalonika nwanatini pakatkaka gyokanyegitno wa nmagatinrikaka chinanu. ¹⁷ Gi wa nujgalu nenekikolu, seyni, nujgalu gixa kamrure gwinriya, wa ruxolewninriya gixa genekashle chinanupa. ¹⁸ Ga wa pejnuruko waneyno. Nponikowata. Gepagrotito nyoptotyalu wa gixa yokanananru. Walenwa pgamluru potu pixkalutni. Genekashlu galuukalurni, wa Goyakalu gigleretanru. ¹⁹ Ga wa Noyakalute genekpotutangi pejnuruko gixa magatinri Wale ponikowle, royaknu yegi gajeru gixyawakpotuko Kristo Geso chinanu.

²⁰ Goyakalu Wuru gimalwugognenatkalurupa psolgognepotunanukopa. Wane gixkalurupa.

Galuklewluya ralipretya

²¹ Galukanna pejnuruneko kpashirine Kristo Gesoya. Wumolene gitaymalune galukjixgi. ²² Pejnuruneko kpashirine galukjixgi, ga wa Susapji gajene kpashirine galukjixpotutgi.

²³ Pejnurunekgi gixaymaplu Gitsrukaachi Geso Kristo gimutlewe.

Kpashiri Pawlo Kirukate Kolosane Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo, Kristo Geso yokanatanru, Goyakalu gishinikyawaka, ga wa wumole Timotiyo kirukate.

² Wumolene kpashirine ga wa kalixaklerune Kristoya, Kolosa gajene chinanupa. Gimutkalunepgi ga wa giglewanshinikankaakalunepgi Goyakalu Wuru chinanu.

Pawlo poyagnutlu Goyakalu

³ Psolgogneko wagjigogneyeegognenatinkagi, gixa chinanu wpoyagnutlu Goyakalu, Wutsrukate Geso Kristo Giru. ⁴ Gi rixanu wyijnakpiranyegitgi galixyalu Kristo Geso, ga wa pejnuruneko kpashirine gishinikinri. ⁵ Wpoyagnutlu gkagwakanru chinanu wa tengogne gimretkaluru gixanupa, wa muchikawa gyijnakpiranatanru galikakpotunanu Kiglerpotunanu Tokanchiya. ⁶ Tye ni wa gixa yegi gapokachritka tokanchitka. Waneko pixka rixa psolchijnekoyako. Kigleru kamrurchi kamrurewata ga wa tseruwna. Waneko pixka rixa gixyegiya wa geiyinaklepirangognetinyakawlu ga wa gimatpotutinyakawlu Goyakalu gimutlewe galikakni. ⁷ Wa Gepapra wane gixa ginkakdetyawakgi. Wixje wayegrechrini walukanru. Walenwa poyagkakachri ga wa Kristo kamrurewyegitachri wixa chinanu. ⁸ Wale koxa ginkakwu gishiniklewlepirana Giwekikaluruya.

Pawlo gagjitlu Goyakalu renekyapna rumata jemyapluna Giwekikaluruya

⁹ Giyagni weyijnaklepiranyegitinkagi gi wutuka gagjigogneyegletgi. Wagjiyegitgi kgi-matkalerunpotupgi Wale gishinikyawakapirana, psoluko gimatkalewleya ga wa gimata jemlewlu. Wagjitlu wa Giwekikaluru gimatkakpotutgi ga wa gimata jemkakangi. ¹⁰ Wagjitlu wa Gitsrukaachi gimuknuneppi gixa yanretinripa psoluko rugleretanruya, pejnuruko kigleru kamrurchi gomkagitinripa, ga wa ntseruwninripa Goyakalu gimatikoluya. ¹¹ Wagjitkoxlu gixa muchkotikolupa psoluko giyaklewluwako, rixyawakpotuko royaknu muchkonu, psolpotuyako kashnantakgognenatachineppi ga wa mapog-nanunepgi gimuwleymako. ¹² Wagjigogneta wa Girchi mpoyagnutinripa. Walenwa gimuklu gixkakjeru kiglerkaka gyoptotinripa wa kpashirineymananuko pokamlawaka gajene. ¹³ Wale koshpakwu mapshagawaka gitakikaluneyegiya, ga wa rushinikanru potu Gituru pogirewatyawaka rutakwu. ¹⁴ Wale chinanukni koshpaakalunwu. Kaspuk-mukochiretkalunwu.

Kristonwa Goyakalu yaglu

¹⁵ Kristonwa metkotu Goyakalu yaglu. Walenwa muchinanu wugenetkaluru pejnuruko giyakotkaluru pnute. ¹⁶ Gi rixanu Waleya ruyakotika pejnurkakako tengogne gajeru, ga wa chiji gajeru, getkalurkaka ga wa metkotkaka, wa pogirchine, ga wa git-srukatetikowaakaka, ga wa tsrukakalune, ga wa tsru gitaakalune. Pejnurkakako Waleya giyakotka ga wa Wale chinanupa. ¹⁷ Ga wa Walenwa muchikawluru potu pejnurkakako pnute. Ga wa Wale chinanukni wane rixa pejnurkakako. ¹⁸ Walenwa manchijiwu; Walenwa gapatjetachinejiwu. Walenwa yinuwakikolu. Walenwa muchinanu gish-pakachri gipnachinyegiya, muchinanu rixinripa ptowrupotunanukoya. ¹⁹ Gi rixanu Goyakalu gigeretyawaka Kristo rawinripa psolpotunanuyako. ²⁰ Wane rixa Kristo chinanu rupoyikgayegitlu Goyakalu pejnurkakako Wale yegi rixinripa. Giglewanshinikanrewlu rixa koroshishkitategra ga chinanu. Wale chinanukni rupoyikgayegitka chiji gajerkaka ga wa tengogne gajerkaka.

Gipoyikgayeglewlu Kristo gipnale chinanu

²¹ Ga wa gixa muchinanu maleka gajenenangi. Ginshinikanuya kamnixlewanaty-achingi mugletu gkamrure chinanuya. ²² Wane rixanu wa gixa gipoyikgayegitka Geso-maneya rupnale chinanu, kpashirinetkagi. Rupnana ranikyapgi powralunepgi ga wa muklukanuwnakanepgi Goyakaluyegiya. ²³ Wane rixanu wa gixa gomkagi galixlewleta poyegitkalunepgi ga wa muchkowanshinikanutachineppi. Gi koxa gituka kagwakletanru wa psolukopirana gyijnakota Kiglerpotunanu Tokanchiyegiya. Tye tokanchi ginkakletkalurupa pejnuruko giyakotkaluru yegi, tengogne rapukote gajeru yegi. Tye tokanchi kamrurewatyachrino gitni Pawlo.

Kristo gixa gitokote gwachri Walenwa goyaknu kagwakikolu

²⁴ Wa xani numuwata wa nsalewninriya gixa chinanu, ga wa npoyagkakanru nomaneya magatinriya wa Kristo salewnale gimane chinanu. Gapatjetachine wannanwa Kristomane. ²⁵ Wane nixa kamrurewleta gapatjetachine yegi. Girukotjerna Goyakalu

gitakyawakno psoluyako numatkayaggi Goyakalu tokanupiranaya. ²⁶ Walenwa giyogi-manatkaluru gishyatkalurunanu muchikawgognepotunanuyakawa ga wa gimuweekak-gogneklushkakananniyegiya. Ga wa xawakni gipgujetkalurutkani kphashiritenyegiya. ²⁷ Wanna kphashirine, panenetskala gwiychine, raluka gimatkakleta Goyakalu wa giyogimanatkaluru ponikolewlepiranaya. Tye kgoyaknuru ponikolewlnunwa Kristo, gixa gitokete gwachri. Walenwa goyaknu kagwakikolu.

²⁸ Wale wunkakleta wixa. Pejnuruneko yine wuykota, ga wa pejnuruneko yine wunkaka psoluko gimatkalewluya, Goyakalu yegi wanikyapna pejnuruneko yine mmagatikane Kristoya. ²⁹ Wale chinanu koxa nyaprewata. Nmuchkowata, rixa kamruretyawaka gitaya Goyakalu giyakle.

2

Ponikolewlu, wa gimata jemlewu ga wa gimatkalewlu

¹ Gi rixanu naluklu gixa gimatinripa gipsonanru yagotanshinikanru nixa gixa chinanu ga wa Lawtise gajene chinanu koxa, ga wa ginnakokta nma metgojijetjene nomaneya. ² Nagjitlu Goyakalu wanna gaji gimnanukikolupa, ga wa wanna gipxaakakinripa rushiniklewluya. Nagjitlu wa psoluko gaponshinikanrewlu ponikolewle waneyapna rumata jemyapluna, ga wa rumatpotutyapluna Goyakalu giyogimanatanru Kristopirana. ³ Kristonshinikanu rawa pejnuruko gimata jemlewu ga wa gimatkalewlu yogimatkaluru. Walenwa ponikolewlu gignantaakaluru. ⁴ Tyenwa nchina, gi satuna ma yokwityanupgi kigleru tokanchiya. ⁵ Gi rixanu gimka wanemanepno, seyni wa nonshinikanuya gixyegno numuwleya. Netanatlu ginglepoklewe ga wa netanatlu poyeggalixle gixyalu Kristo.

⁶ Giyagni wane gixa yoptoletlu Gitsrukaachi Geso Kristo, waneko pixka gixa Waleya yanretanu. ⁷ Waleya poyegirunepgi. Wale gogo kamrutikalunepgi ga wa muchkotgalixletkalunepgi, wane gixa ginkaakotatka. Poyagnutachinpotupgi.

Ponikpotlu rixinri giwekleu Kristoya

⁸ Getpotutinwa gi satuna koshrapatangi Goyakalu tokanuyegiya, gimatlewu galukalchinangi. Xakoka gi wa gike gapri migje yokwiri gomkagitanu wa yine giykole gixyawaka. Walenwa tyechijne gajerkaka gixyawaka, gi wa Kristo gixyawaka.

⁹ Gi rixanu Kristomane rawa psolpotuko Goyakalpoga mmagatikatu. ¹⁰ Ga wa gixni mmagatikangi Waleya. Walenwa pejnuruneko tsrukakalunjiwu ga wa pejnuruneko tsru gitaakalunjiwu. ¹¹ Kristoya sajruka gistaakolungi gixa, sajruka gistaklewluya myochi mkamrutikotu. Giyagni Kristoya sajruka gistakikolchinangi gixa gitspalatyalu gimate gixjetyawaka. ¹² Waleyma kapnatkalungi katlewluya. Katlewlukoxaya Waleyma yotunkaakalungi, Goyakalu kamrur galixikolu chinanu. Goyakalni Wale yotunkakachri gipnachinetskalaya.

¹³ Ga wa gixa gipnanatachingi gmukochireya ga wa gma sajruka gistakmannuya, seyni Kristoyama giweekaakalungi. Ga wa kaspukmukochiretgi pejnuruko gmukochire. ¹⁴ Sheyitlu wa myochi yonatikaluru wixapirana wa tokanchi gitaakaluru wuklukanuw-nakakanatjeru. Potuklewakaya koshpakyalu. Koroshishkita ruxpatlu mukochri klawoyma. ¹⁵ Pejnurunniko jirukanna tsrukakalunni ga wa tsru gitakalunni. Rakaglokna koroshishkitateya. Wane gixkalunni rekakgitna pejnuruneko getanu.

Niikaluru ga wa girkaluru

¹⁶ Giyagni gi satuna gixpiranatingi niikaluruya, ga wa girkaluru, ga wa meyiwlupiranaya ga wa regonotle ksurrakapiranaya, ga wa gapnanutikalurgognekakapiranaya. ¹⁷ Tyekakni wa ginachripa mayawlepje, seyni wa ginachripotupa Walenwa Kristonu. ¹⁸ Gi satuna kegekangi raluukalchinanru mturu gitakinwa ga wa towrechine gyonyegytinripa, ga wa kaygawlpupirankaka gyoshmakinripa. Tyekaka galukachri walenwa maleshawaka galixkotnachiwa, gi rixanu yanshinikanyegitlu yinerumane. ¹⁹ Ga wa gi wa Jiwchi yegi rawini. Wa Jiwchiya psolmaneko gapiikaluru ga wa yoxpaakaakaluru yoklekakaya ga wa gipetskakaya. Tseruwna wa Goyakalu tseruwnakakleya.

Gike gapri migje wa tyechijne gajerkakaya towutikalungi

²⁰ Wa Kristoyama gipnachine gixini tyechijne gajerkakaya, gi wa tyechijne giwekanatyachine pixka towutikalunepgi. ²¹ Gi satuna yineru towutangi, "Gi gkashichanru. Gi getumganru. Gi wa gkamrukanru." ²² Tye yokanrukaka walenwa yineru ginanshichanrukaka, ga wa yineru ginkakletpiranatanrukaka. Ga wa kashichanrukaka, ga wa getumganrukaka, ga wa kamrukanrukaka pejnuruko nikawnachripni. ²³ Tye yokanrekaka galikaka kagwaakaluru kgimatkalerune tokanu, gi rixanu yineruko gishiniklu gi rixpoko yonyeglewatanu ga wa yineru mturu rixasha gitakletnawa, ga wa psolmuchkonuko

girukotmanetnawa. Tye yokanrukaka gi gipxaku yineru, seyni walepje, wa manchi gishinikachri gigneretu.

3

Teno gajerkaka gijganu

¹ Giyagni Kristoyma yotunkaakalune gixini, teno gajerkaka gijganu, Kristo yegi, Goyakalu potuklesretate tuplatachri. ² Teno gajerkaka gyanshinikanutanu. Gi wa tyechijne gajeru gyanshinikanutanu. ³ Gi rixanu gipnachinetkagi ga wa Goyakalu yogimagiwekle-tanunetkagi Kristoyma. ⁴ Wa Kristo gipgujewninpatka, Walenwa gixa giwekle, waneklupa gixa koxa gipgujewnanu Waleyma royaknu yegi.

Giknokanutkalu wa kapokotu yineru gixanatini

⁵ Giyagni gkamakananru gimane gajerkaka wa tyechijne gajeruya; gapoklewlu, mpowrannuchi, sotanugnuchi, gekutu galuklewlu, ga wa gimkapnuglu. Walenwa yaglutuchisha yonogyegitikolu. ⁶ Wale chinankaka Goyakalu jgekanuwyegitna malixaklene. ⁷ Tyekekaka gixa koxa gimuyanatanini muchikawa, wa tyekekaka gimwanatini. ⁸ Ga wa xani giknokanru pejnuruko tyekekaka wa gixyegiya: jgekanchi, gimtuwakchi, gektutkaka, mupashiregnuchi, ga wa kapatmenuru tokanchi. ⁹ Gi wa gyokwikakanu. Giknokanutkalu wa kapokotu yineru gixanatini wa kamrureymananuko. ¹⁰ Gerotewatanutka. Walenwa gerotewkaakaluru gimatkalewlu chinanu, giyakotjeru yaglu pixka. ¹¹ Wane galikakni maleshlu Kriyko, gi Goteyoko, gi sajruka gistaklewlu, gi wa msajruka gistaklewlu, gi wa patokanu yanumatyachriko, gi wa Sitya gajeruko, gi wa wayegrechriko, gi wa gishpakachriko. Seyni Kristonwa psolpotuko, ga wa pejnuruneko rawa.

Kpashirinepgi ga wa kaluklewaklerunepgi

¹² Giyagni Goyakalu tsomitanune gixinri kpashiringi ga wa gishiniikalungi, kgetwamonrerunepgi, ga wa gishinikanrewluyma getinna pimrine. Ga wa mturu gixlewlu, ga wa mayognuchi, ga wa mapognannuchi waneyapgi. ¹³ Gkashnantaakakanu ga wa gaspuukakini waneygi nchininipa wa satu kojwakingi. Gitsrukaachi pixka kaspukyagi gixa, waneko pixka gixanu gixa. ¹⁴ Ga wa tyekekaka pnute kgishiniklewaklerunpotupgi. Gishiniklewlu chinanu panshinikanurune mmagatikanepgi.

¹⁵ Kristo giclewanshinikanrewle gixa gaji girukotlewatyachripni. Tye chinanu koxa tomgakalungi pamanepjerungi. Ga wa poyagnutlewatachinepgi. ¹⁶ Kristo tokanu gixa rawanu. Wane ponikowatinripa psoluko gimatkalewluya. Ginkakakanu ga wa giykokakanu Goyakalu tokanu shikaleya, ga wa gimalwuru shikaleya, ga wa pimrikaka shikalchiya Giwekikaluruya. Mpoyagnutinri nshikaletanru Goyakalu gixa gajiya. ¹⁷ Ga wa pejnuruko wane gixanru wa ntokanu ga wa gkamrure pejnuruko Gitsrukaachi Geso giwakaya gixanru. Mpoyagnutanru Goyakalu Girchi wale chinanu.

Gerotu giwekle

¹⁸ Gnunrochine, gyijnakotanru gganurune wa Gitsrukaachinune gimuknu gixyawaka.

¹⁹ Gnurchine, gishinikagnunrotanu. Gi wa gimtuwnayegitanna ganunrone.

²⁰ Wgenchine, gyijnakotanna girune ga wa ginrone psoluyako, gi rixanu tyenwa Gitsrukaachi gigneretanru.

²¹ Girchine, gi wa gimtuwnakakanna gwugenene, wa ma mernuwatinitipna.

²² Wayegrechine, psoluyako gyijnakotanna gitsrukatenne gimaneya. Gi wa gwayegretjeru getle chinanu gkamrurewatanu, wa yineru gigneretanru kamrutachine gixyawaka. Seyni wane potuko gixgajitachinepgi, Gitsrukaachi pikachinepgi. ²³ Ga wa pejnuruko gkamrutanru, ponshinikanurunepgi gkamrurewatini, Gitsrukaachi gkamrurewyegitini gixinri. Gi wa yineru gkamrurewyegitini pixka. ²⁴ Gimatlu wa Gitsrukaachiya gyoptotanru gapnutikolupa gixanupa. Gi rixanu Gitsrukaachi Kristo wayegrengi. ²⁵ Gi rixanu mpoyagknuchi kamrutachri, mpoyagkalewle rapnutiko. Gi wa manewlu giglenu chinanu yoptotko yineru.

4

¹ Gitsrukaachine, mpoyagkaka getletanna gwayegrene, ga wa wanepotuko gixa getletanna. Gimata gixa koxa waneya Gitsrukate tengogne.

Gomkagi gagjigogneretanu

² Gomkaagajigogneretanu. Giyokanu wale chinanu. Mpoyagnuwjetanu. ³ Wane gixini wixa koxa gagjigogneyegitanu, Goyakalu kotpukgipgyaptotyegitanwu wa tokanchi chinanupa wunkakletyaplu giyogimanatkaluru Kristopirana. Wale chinanukni gostutkalurno. ⁴ Gagjitanru Goyakalu pgujetanuwaka nixa ginkakletyaplu tokanchi.

Nchipetgognenatanru ruglepoktapinrigogne

⁵ Gimatkalewleya gyananu maleka gajenyegiya. Gimuprekinwa ruglepoktapinrigogne.
⁶ Ntokanu psolgogneko gimutlewlw tokanchi gyanumgognenatini, tuwu morotikaluru pixka, gimatinripa gi gixpoko gimkata gigletanna satkaka.

Rixje kamrurewatachine Pawlo

⁷ Pejnuruko gitapirana runkakangi Tichiko. Walenwa wumole wushinkanru. Kamrurewaklerni poyagkakachrini. Wixje wayegrechrini Gitsrukaachi chinanu. ⁸ Wale chinanukni nyokanatlu gixa yegi, wa gixa gimatpiranyegityapwu ga wa gimnanukgajitkalunepgi. ⁹ Waleywalu Gonesimo wumole, galixachri ga wa gishiniikaluru. Gixayegiya giyakatyachrini. Wanna ginkakangi pejnurukopirana gewi gajeru.

¹⁰ Ralukjixgina Garistarcho, wa gitayma gostutkaluru, ga wa Marko wa Wirnawisi palikleru. Walepirana gyoptotlu yokanrukaka. Wale yayegitinipgi, gyoptotanru. ¹¹ Ga wa Geso koxa, wa Poyagkakachri chinkaluru, galukjixgi. Wannanwa sajruka gistaakotachinemkojeyeginanna. Nyipjenwa nukamrurewatjene Goyakalu pogirewatyawaka chinanu. Nyinwa numnanukjene. ¹² Ralukjixgi Gepapra wa gixa yegi giyakatyachri. Walenwa Kristo Geso wayegreru. Ragjoggnereya yagotgognenata gixa chinanu, poyentunwale gixinripa, mmagatikanepgi ga wa gishinikanutkalunpotupgi wa psoluko Goyakalu galukyawaka. ¹³ Gi rixanu nupgujatlu wa tsru potu yaprewlu rixyegitgi gixa ga wa Lawtise gajene, ga wa Girapoli gajene. ¹⁴ Ralukjixgi Lokasu, kpinrewakleru gishiniikaluru ga wa Ntema koxa. ¹⁵ Galukanna wumolene Lawtise gwachine, ga wa Nimga, ga wa topji gapatjetyachine.

¹⁶ Ga wa gixa yegi tali getyongatkoklunpatka twu kiruka, waneklu wa Lawtise gapatjetyachine yegi koxa getyongajixanro. Ga wa kiruka Lawtise gajene koxa chinanu, gixa koxa getyonganro.

¹⁷ Wane nchinanru Garchipo, "Pgirukotpotutanru pkamrure wa Gitsrukaachi putakika, poyagkakyaplu."

Galuklewluya ralipretya

¹⁸ Gitni Pawlo galukgi. Nomyoya nyonatya. Gishinikinno nostutikolutsa. Gimutikalunepgi.

1 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Tesalonikane Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo ga wa Surwano ga wa Timotiyo kirukate, Tesalonika gapatjetyachine chinanupa. Wannanwa Goyakalu Girchinune ga wa Gitsrukaachi Geso Kristonune.

Pawlo poyagnutlu Tesalonikane galixle

² Gimutkalunepgi ga wa gigurewanshinikankaakalunepgi. Wpoyagnutgognenatlu Goyakalu wa pejnurunepgi gixa chinanu. Wushinikgognenatgi wa gixa wagjigogneyegoggenatgi. ³ Wa Goyakalu Wuru yegi gi wutuka gishinklegognenatlu gkamrurewatinri galixle chinanu, ga wa gyaprewatinri gishiniklewle chinanu, ga wa gkashnantaklegoggenatinri wa Wutsrukate Geso Kristo gkagwakinri chinanu.

⁴ Wumatlu, wumolene, wa Goyakalu gishinikanungi, gi rixpoko tsoमितletgi Wale. ⁵ Wa Kiglerpotunanu Tokanchi wixa ginkakletanru, gi wa tokanchipjeya rapyegitgi, seyni giyaklukoxaya, ga wa Giwekikaluru Kpashiriya, ga wa gishinikanutikoluya. Wa gimatyawaka gi pixka gixachinektawu wa gixyeyiya wa gixa chinanu. ⁶ Ga wa wixa yimachingi gixatka, ga wa Gitsrukaachi yimachingi gixatka. Tsru salewakchiya gyoptotalu tokanchi gimuwleyma Giwekikaluru Kpashiriya. ⁷ Wane gixatka pejnuruneko galixachine, yimananunetkagi, Masetoni gajene ga wa Gakayi gajene. ⁸ Gixyeyiya pogitamka Gitsrukaachi tokanu gi wa Masetonipjeni, gi wa Gakayipjeni, seyni pnumnunanuko koxa Goyakalu galixinripirana gapokatka. Giyagni gi magata pagixanu wunkakletinri wixa. ⁹ Gi rixanu wannako ginkakletlu gi pixka gapokle wixyegitgi, ga wa gi gixpoko kashrijetkota yagluchishyeyiya wa Goyakalu yegi gixinriya, wa giwekachri ga wa galikakpotunanu Goyakalu wayegrene gixinriya, ¹⁰ ga wa gkagwakyaplu Gituru tengogne giyaktyachriya, gipnachine tskala yotunomyachritka. Walenwa Geso. Wale gishatkapwu jgekanchi ginachripyeyiya.

2

Pawlo gishiniklewle wannaya

¹ Gi rixanu gixako gimatlu, nomolene, gi wixpoko gapokleta gixa yegi. Gi wa maleshawakni. ² Seyni muchikawa wsalewnanatini Wilipoya ga wa wyenetka, wa gixa gimatyawaka. Gi wa popiklerunetkawu Goyakalu chinanu wa gixa yegi wunkakletyaplu Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalunu, tsru yagotluya. ³ Gi rixanu wuykole gi wa pupjerni. Gi wa mpowranuchiya koxa. Gi wa yokwirkojni. ⁴ Seyni wane wixa kigle getle rixwu Goyakalu wixa yegi raponshinikanutikolni Kiglerpotunanu Tokanchi. Wane wixa ginkaklewleta. Gi wa yineru gighleretanru kamrutachine pixka wixa, seyni Goyakalu gighleretanru. Walenwa wetjegaajetjeru. ⁵ Gi rixanu gi pagogneko wtokanuya maleshawaka walixkotlewata wa gixa gimatyawaka. Gi wuyogimatlu gimkapnuglu. Goyakalu wupguttatjerni. ⁶ Gi wujgalu yine gimalwutyawu, gi wa gixyegiko, gi wa pimrinyegiko. ⁷ Gixa yegi mayogonwu wixa. Wumkata gayapretaakaklewletmaka wa Kristo yokanatanunwu wixinri. Seyni gixa yegi mayogonwu wixa mturune girukotachro pixka tetwamonutna tmatirene. ⁸ Giyagni gi rixanu gogaluklewlu potu wixgi, wumjika gapikletgi gi wa Kiglerpotunanu Tokanchipjeni Goyakalunu, seyni koxa wuwekinriko wapikmakgi, gi rixanu gixni wushinikanungi.

Girchi pixka wugeneyema

⁹ Gi rixanu gixa, wumolengi, gishiniklu wyaprewatinri ga wa wsalewninri. Goyechno ga wa gogi wkamrurewata, gi satuna gixa wkojwakinriya, wa wunkaklewye ginatgi Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalunu.

¹⁰ Gixa gimkata gipguttaletwu ga wa Goyakalu koxa gi wixpoko getletgi gixa galixachingi. Wa kgipashiregolunwu, ga wa poyagkakachinwu, ga wa muklukanuwnakanwu wixa gixyeyiya. ¹¹ Wa gixa gimatyawaka, wa girchi pixka wugeneyema waneko pixka wixgi gixa satkaki. ¹² Wumnanukgi ga wa wuykotgi. Ga wa gixa wupguytayegita, Goyakalu gimuknune gixa yanretinriya. Walenwa tomgagi Wale pogirewatyawaka ga wa royaknu yegi gixinriya.

Tokanchi yoptotinrina wanna

¹³ Wale chinanu koxa wixa gi gituka poyagnutlegognenatlu Goyakalu gi rixanu wa gixa yoptotinitkalu Goyakalu tokanu wa wixa gyijnakotinriya, gi wa yine tokanu pixka gixa yoptoletlu, seyni Goyakalu tokanu pixka. Wa walenwa galikaka. Walenwa gixa

galixachingi kamrurewatyachri. ¹⁴ Gi rixanu gixa, wumolene, Gotesreta gajene Goyakalu gapatjetanunkaka Kristo Geso gwachine yimachinetkagi. Gi rixanu wanna salewnale pixkalutu nsalewniya gixa. Wa gixa gimolene chinanu nsalewna, waneko pixka rixna wanna: wa Goteyone chinanu salewnana. ¹⁵ Wa wanna Goteyone Gitsrukaachi Gesoko ruylatna, ga wa tokanchi geneklewatachinni koxa ruylatna, ga wa wixa koxa kojwakna. Gi rugletanshinikanutluna Goyakalu, ga wa pejnuruneko yine kamnixna. ¹⁶ Rumaleta ginkaklewelejixwuna payinyeyiya ma mognetkakikotupna payine. Wane rixa poyagkalegognenatluna mukochirna. Jgekanchi gapyegitna yoptukyawakpotunanuko.

Gixni wa walixkowie ga wa wumuwle

¹⁷ Ga wa wixa, wumolene, gixyeyiya wkonika gi gowukshini wumaneya seyini gi wa wajiya, wanepnute tsru walukleya wmuchkotnawa wetgojtapyapi. ¹⁸ Giyagni pakatkaka waluka yayegletgi, ga wa gitni Pawlono galikaka, ga wa Satanasyo yopnugwu. ¹⁹ Gi rixanu zigiri wa wkagwakanrupa ga wa wumuwlepa, ga wa walixkowie sagyetapa? Zigige gixapni, Wutsrukate Geso getanu Wale gininipa? ²⁰ Gi rixanu gixni wa walixkowie ga wa wumuwle.

3

Pawlo yanshinikanyegitna gapatjetachine

¹ Giyagni gi rixanu gi wumkata gakatanshinikanretatka, kigle getle wixa gitapjemka Gatena giknooko. ² Ga wa wyokanatlu wumole Timotiyo. Walenwa Goyakalu kamrurewyegitachri Kiglerpotunanu Tokanchi Kristopiranaya, muchkotanshinikanutyapi ga wa ruykotyapi galixleya. ³ Gi satuna kojwakanshinikanutko tye salewakchikakaya. Gi rixanu gixako gimata tye chinanukni wutaaka. ⁴ Gi rixanu gixa yegi gawanatini, wunkakagnapatutkagi wa waneyapwu salewakchi, xani gwachritka pixka, wa gixa gimatanrutka. ⁵ Giyagkoxni gita gi nakotanshinikanutinikalu. Nyokanyegitkagi numatpiranyegityaplu galixle, gikta xani wa kyantaletlewakleru yantaletatkagi, ga wa maleshawakatkani wyaprewatinri.

Rumnanuuka Pawlo wa Timotiyo jeminitka

⁶ Ga wa xani gixyeyiya runinitka ga wa wixa yegi rapokatka Timotiyo. Runkakwu galixleweleya ga wa gishinikleweleya. Wa kigle gishinikle gixgognenatwu. Ga wa gogaluklewlu gixwu getyapwu, wixako pixka gogaluklewlu wixgi. ⁷ Giyagni gixa chinanu gimnanuukalunwu pejnuruko wmagatinriya ga wa pejnuruko wsalewninriya, gixa galixle chinanu. ⁸ Gi rixanu wa xani wuweka wixa wa gixa poyentunwale gixini Gitsrukaachiya. ⁹ Gi rixanu zigiri wchina poyagnutletanutkalu Goyakalu gixa chinanu, wupekotyaplu psoluko wumuwle gixaya wa wumuwyegityagi Woyakalate getanu? ¹⁰ Goyechno ga wa gogi wagjipotgoggenata wetgojityapi, wpoyagkakyaplu gmaga galixletinri.

Tseruwnanu gishiniklewele ga wa ruxolewnanu

¹¹ Waleko Goyakalu Wuru, ga wa Wutsrukate Geso kosekgapotanwu, gixa yegi wapokinriya. ¹² Gitsrukaachi tseruwnakananru gishiniklewele ga wa ruxolewnakananru, gixkakluko gishiniikapotutinriya ga wa pejnuruneko koxa gishinikinripotupa, wa wixa gishinikiniko pixkagi. ¹³ Muchkotanshinikangajityapi kphashirine gixinri, muklukanuw-nakanepgi gixinriya Goyakalu Wuru getanu, wa Wutsrukate Geso gininipa pejnuruneko kphashiriteneymananuko.

4

Tyenwa Goyakalu gishinikanru: kphashirine gixinriya

¹ Giyagni wanepnute, nomolene, wagjitgi ga wa wuykotgi Gitsrukaachi Gesoya, wa wane gixa giyotikowaka wixaya gi gixpoko gimkata yanretanu wa Goyakalu gigneretyawaka, wana gixa yanretanu wa pnute gixa tseruwnaletinriya. ² Gi rixanu gimatlu wa yokanrukaka wa weneyagi wa Gitsrukaachi Geso chinanu.

³ Gi rixanu tyenwa Goyakalu gishinikanru kphashirine gixinriya, gitspalatyaplu gapoklewlu. ⁴ Satkakgi gixa gimata kphashi gnumrowletanu ga wa kagwakpiratikolu. ⁵ Gi wa tsru getsotanrewlu galuklewle gixanu, wa payine pixka Goyakalu mumatkane pixka. ⁶ Gi wa pnu gixachineppi, ga wa gi wa gimkapnuginri gimole. Gi rixanu Gitsrukaachi saletlewata tyekaka pejnuruko chinanu, wa wchinagnaputyawakgi, ga wa xani gixa yegi wupguytapotutyalu. ⁷ Gi rixanu gi wa mpowrannuchiya tomgagi Goyakalu, seyini kphashirine gixinriya. ⁸ Giyagni girukokta gixnoklu tye tokanchi, gi wa yineru ruknoka seyini Goyakalu ruknoka, wa Giwekikaluru Kphashiri wenekjeru.

Gi rixpoko getletanna pimrine wa Kristonune

⁹ Seyni wa gishinikmolkaklewlpurana, gi wa gmagatya nyonyegityagi. Gi rixanu gixako Goyakaluya yimaakalungi gishiniikakinripa. ¹⁰ Gi rixanu wane gixna wa pejnuruneko moletkakachine psolusretako Masetoni gajene. Seyni wagjitgi wanepnute nomolene, wanepnute gixpotutanu.

¹¹ Ga wa gyagota pochke gixletinripa. Ga wa gixanuko gimuprukanu. Ga wa wtowutyawakpotukgi gixako gimyoa gkamrurawatini. ¹² Kigle geta yanretikolupa maleka gajene getanu. Gi satuna gkagkwakanshinikanutanu gmagatinriya chinanu.

Gitsrukaachi gininripa

¹³ Gi wa waluklu, wumolene, wa gixa ma mumatyanuplu wa gapnanutachinepiranaya, gma wamonuwatinitipa pimrine pixka, kagwaklena waneyna mixkane. ¹⁴ Gi rixanu walixiniplu wa Geso gipna ga wa yotunota, waneko pixka Goyakalu gixa gwapletanna Gesoyma wa Gesoya gapnanutachine. ¹⁵ Giyagni wane wchingi Gitsrukaachi tokanuya wa giwekachinwu, gitukachinwu Gitsrukaachi gininpotunanuko, wixa gi wa muchinanu gapka gi wkosekinna gapnanutachine. ¹⁶ Gi rixanu waleko Gitsrukaachi, wa tengogne rujrukini, wa saplechi, ga wa gitowrerune gitsrukateplaji, ga wa Goyakalu kownegima, rumujrukanu. Kristoya gipnachine muchinanu yotunotanu. ¹⁷ Wanepnute wixa wa giwekachinwu wa gitukachinwu, wannaymananuko gwapkalunepwu kyach-gapererumko yegi. Wane tengogneya wyoptotapyaplu Gitsrukaachi. ¹⁸ Giyagni wumwagogenatanutkalu Gitsrukaachi. Giyagni gimnanuukakanu tye tokanchiya.

5

Gitsrukaachigognepa

¹ Seyni, nomolene, gi gmagatya wa nyonyegityagi gigognepirana ga wa gipapkopirana. ² Gi rixanu gixako gimatpotutlu wa Gitsrukaachigognepa kachowguru goyechno gapokachri pixka rixa ginretanu. ³ Wane chinachinepni, "Kigle gwashlutkani ga wa kigle-pokolutkani," waneklu mkagwaakotu nikawakchi gapyegitanna, wa kamshirochinowle pixka. Ma mayixawninitipna.

⁴ Seyni gixa, nomolene, mapshagawaka mwakanetkagi, wa walegognepatka ma kashichyanupgi kachowguru pixkalutu. ⁵ Gi rixanu pejnurunekgi gixa pokamlalu gwachinetkagi ga wa gogi gwachinetkagi. Gi wa goyechno gajenetkagi. Gi wa mapshagawakako gajenetkagi. ⁶ Giyagni wa xani gi wumkanu pimrine pixka, seyni wuyokanu gonuka. Kanshinikanurunepwu. ⁷ Gi rixanu wa gimkachine goyechno rumkanatna. Ga wa gimetachine goyechno rumetna. ⁸ Ga wa wixa gogi gajenwu wixinri, kanshinikanurunepwu. Wustatletanru galixlewlw ga wa gishiniklewlw. Ga wa yowumatpu wutakinwa. Walenwa gognawatikaluru kagwakikolu. ⁹ Gi rixanu Goyakalu gi gitakwu wa jgekanchi chinanu, seyni wumretikolupa gognawatikaluruya Wutsrukate Geso Kristo chinanu. ¹⁰ Wale gipnana wixa chinanu, waka wuyokinipa waka wapnanutinipa, Waleyama wuwekinripa. ¹¹ Giyagni giykokakanu ga wa ntseruwakanshinikankakanu wa gixanatyawaka.

Pawlo giykotna moletkakachine

¹² Wagjitgi, wumolene, gimatyapna gixa yegi yaprewatyachine Gitsrukachiya, wa ggiрукotjene Gitsrukaachiya, ga wa giykotjene. ¹³ Gkagwakpirpotutanna gishiniklewleya kamrurna chinanu. Kigle gimwashkaklepgi. ¹⁴ Wagjitgi, wumolene, giykotanna mmerene. Gimnanukanna mmuchkotanshinikanutkane. Gipxakanna gigrokachine. Ma pognanunepgi pejnuruneko yegi. ¹⁵ Getinwa gi satuna gipekotinri gektutu wa gektutuya, seyni psolgogneko kigleru gomkagi kamruregogneyegakanu, ga wa pejnuruneko yegi.

¹⁶ Psolgogneko gimuwgognenatanu. ¹⁷ Gi gituka gagjigognergogmenatanu. ¹⁸ Pejnurkakako mpoyagnutanu. Gi rixanu tyenwa Goyakalu gimushinikyagi Kristo Gesoya.

¹⁹ Gi wa giwakanru Giwekikaluru. ²⁰ Gi wa geyikanru tokanchi genekikolu. ²¹ Getjetanru pejnuruko. Kigleru gimretanu. ²² Gitspalatinri pejnuruko mugletpoga.

Giglewanshinikanrewlu Goyakalute psolpotuyako kpushirine gixkakangi

²³ Waleko giglewanshinikanrewlu Goyakalute psolpotuyako kpushirine gixkakangi. Mmagatikanepgi ga wa muklukanuwnakanepgi gimretkalunepgi giwekikaluru gixanuya, ga wa ginshinikanuya, ga wa gimaneya, Wutsrukate Geso Kristo gininpotunanuko. ²⁴ Poyagakachrinwa ntomgajeru, ga wa Wale kamrutanru.

Ralipre galuklewleta ga wa ruglenshinikanyegitna

²⁵ Wumolene, gagjigogneyegitanwu. ²⁶ Galukanna pejnuruneko moletkakachine kpushiri gamluruya. ²⁷ Nagjipotutgi Gitsrukaachiya twu kiruka getyongatanu pejnuruneko moletkakachine yegi.

²⁸ Gimutkalunepgi Wutsrukate Geso Kristo gimutlewleya.

2 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Tesalonikane Chinanu

Galuklewu

¹ Pawlo ga wa Surwano ga wa Timotiyo kirukate, Tesalonika gapatjetyachine chinanupa, Goyakalu Wurunune ga wa Wutsrukate Geso Kristonune.

² Gimutkalunepgi ga wa gigurewanshinikankaakalunepgi Goyakalu Girchi chinanu ga wa Gitsrukaachi Geso Kristo chinanu.

Pawlo gimjika Tesalonika gapatjetyachine chinanu

³ Wumkata poyagnutlegoggenatlu Goyakalu psollogneko gixa chinanu, wumolene, rixa gimukatyawaka, gi rixanu galixle tseruwnapotunanumta. Ga wa satkaki gixa gishiniklewle gixolewnananumta, pejnurunepgi gixkakluko gishiniikakinri. ⁴ Giyagni wixako galixkotpiranyegitgi Goyakalu gapatjetanunkakayegiya, gkashnantakoggnere chinanu, ga wa galixle chinanu psoluyako gkojwawninri ga wa nsalewninri wa gaktotankuraka nsalewninri.

⁵ Walenwa rumatikolu Goyakalu gitakyagoklewu wanepotuko rixinri. Wale koxa gimatikota Goyakalu pogirewatyawaka gimuknu gixinri. Wale chinanu nsalewna gixa. ⁶ Gi rixanu poyagakachirini Goyakalu salewakchiya rupekotinna wa gixa saletjene. ⁷ Ga wa gixa saletkalungi gapnanru rupekotingi wixayma wa rupgujewninipa Gitsrukaachi Geso, tengogne ruyakatinipa gitowrene gichkoluneyma ga wa xirnachrimeroyma koxa, ⁸ Wale saletyapna Goyakalu mumatkane, ga wa Kiglerpotunanu Tokanchi Wutsrukate Gesopirana mjemkane. ⁹ Wannapni saletkonna gipukchi gike rixiniko mnikawnakatuya, Gitsrukaachi yegi mwakangoggnenanupni, ga wa Wale muchkonu goyaknu yegi mwakangoggnenanupni. ¹⁰ Walegognepa wa Wale gininipa kpashirine gimalwutanru ga wa pejnuruneko galixachine gijalajyegitanru. Ga wa gixa koxa gimalwutanru gi rixanu gixa galixlu tokanchi wa gixa yegi wupgijatinnri.

¹¹ Wale chinanukni gixa wagijogneyeegoggnenata psollogneko, wa Woyakalute tomgiyagi gimuknuneppi, ga wa poyagakakolupa pejnuruko kigleru gishiniikaluru ga wa pejnuruko galixlewu kamrure ruyakleya. ¹² Wagitkoxlu rumalwutikolupa Wutsrukate Geso giwaka gixyegiya, ga wa pogirewlu geneeko gixa Waleya, rixa gimutlewletyawaka Woyakalute ga wa Wutsrukate Geso Kristo.

2

Gipgijetkalurupni jeji kmukochireru

¹ Wagitgi, wumolene, Wutsrukate Geso Kristo gininripapirana, ga wa wapatjetikalupa Waleyegipirana: ² Gi wa pshinitsonu pnu gyanshinikanutanu. Gi koxa gimyeekaako, gi wa giwekikaluruyako, gi wa tokanchiyako, gi wa kiruka yonatkaluoyako, wa wixanu pixkamka, wane gixachro wa gewipgutatkalu Gitsrukaachigogne. ³ Gi satunna yokwitangi gike pixkalutuyako. Gi rixanu ma mapookanuwa Gesogogne, gixolune potu gitspalatinri Goyakaluyegiya, ga wa gipgijetkalurupni jeji kmukochireru, gangikowaka gajeru. Gi rumkata gapokleta walegogne ma muknookanuwa tyekaka. ⁴ Jeji kmukochireru kamnixlu pejnuruko goyakalu chinkaluru ga wa pejnuruko yonogyegitkaluru. Wale pnute tsru rutaknamkawa. Wane rixa wa kpashiwakpotugrukoko Goyakalunu tuplata. Walenanuko rekaka gipgutatnawa Goyakalu rixinrimka.

⁵ ¿Gi ge gishiniklu wa gixa yegi gawanatiniwa tyekaka nunkakgi? ⁶ Ga wa xani gixa gimatlu wa gimaletachri, wa wale chinanu walegogneklupa ma mupgujewnananuwa. ⁷ Gi rixanu xawakni kamrurewanatatkana yokanru myijnakotkane. Giyogimatkaluru wanna kamrure. Seyni wa gimaletachri gomkagi gimaletanru, ganikaji konikokdunpotunanukopa. ⁸ Waneklugipgijetkalurupni kmukochireru. Gitsrukaachi Geso ginaman-nipgyaya ruylatinri. Rumtukpotutanru rapokle gipgijewnaleypa. ⁹ Wane rixa gapokletanu wa kmukochireru wa Satanasyo gixa kamrurewletyawaka. Psolu giyakleyako gixashatachri, ga wa gixashatachri getkalurkakaya, ga wa gixashatachri kogljurakakaya rumapokanu. ¹⁰ Ga wa psoluko mpoyagaknuchi yokwireya rumapokanu kmukochireru wa gangachine ma mushinikyapluna galikakpotunanu tokanchi, ma mognetkakikotpatkana. ¹¹ Giyagni Goyakalu yokanyegitna tsru gixachri yokwiri, ralixyapluna weychi, ¹² wa ruklukanuwngijixikolupa pejnuruneko wa galikakpotunanu tokanchi malixkane, seyni mpoyagaknuchi gigeretachine.

Tsomitkalune gognetkaakalunepni

¹³ Seyni wixa gimkata poyagnutlegognenatlu Goyakalu psolgogneko gixa chinanu, wumolene. Gixa Gitsrukaachi gishinikanungi. Gi rixanu yinuwayakawakaya Goyakalu tsoमित्ति गोग्नेत्काकालुनेप्टि, क्पशिरिने गिक्कालुनेप्टि गिक्कालुरुया, गा वा गालिख्यप्लु गालिक्कपुतुनानु तोकान्छि. ¹⁴ Tye chinanu koxa tomgakalungi Kiglerpotunanu Tokanchi wunkakletanruya, waneya nchininripa Wutsrukate Geso Kristo pogirewle. ¹⁵ Giyagni wa xani, nomolene, poyentunwalepge. Ga wa gimretanru giyolkakaka ginkakikolu, waka tokanchiya waka wkirukateya.

¹⁶ Waleko Wutsrukate Geso Kristo ga wa Goyakalu Wuru wa wushinikeru, ga wa gimnanuklu gike rixiniko mnikawnakatu wenekjeru, ga wa kigle kagwaklu wenekjeru rumutleweya, ¹⁷ Waleko gimnanukgajitangi ga wa Waleko poyentunwalkakangi pejnuroko kigleru kamrurchiya ga wa kigleru tokanchiya.

3

Pawlo gagjitna gapatjetachine ragjigognetinripna wa koseklewananumtinripa Goyakalu tokanu

¹ Wanepnute, nomolene, gagjigogneyegitanwu wa Gitsrukaachi tokanu teyakawamtinripa, ga wa rumalwutikolupa gixa yegi pixka. ² Ga wa wkoshpakikolupa gimtuklewatachine ga wa muglene yineyegiya. Gi rixanu gi wa pejnuruneko kalixaklerunni. ³ Seyni poyagakachrini Gitsrukaachi; Wale muchkotanshinikanutangi, ga wa girukotingi mugletuya. ⁴ Gixa chinanu waponshinikanutlu Gitsrukaachi, wa gixa kamrutyalu wtowutyagi, ga wa gkamrutanru. ⁵ Ga wa Gitsrukaachi potukatgajitangi Goyakalu gishiniklewe waneyapgi, ga wa Kristo kashnantakognewle waneyapgi.

Gijretkalurni wa mmernuchi

⁶ Giyagni wtowutgi, wumolene, Gitsrukaachi Geso Kristo giwakaya, gitspalatinri girukokta galixachri mkamrurewatkatu ga wa wuykole pixka mixkatu wa wixaya giyotikolu. ⁷ Gi rixanu gixako gimatlu gi gixpoko gimkata yimletanwu, gi rixanu gixa yegi gi wa pne wixya. ⁸ Gi satuna yegi wnikashatyalu niikaluru. Seyni wyaprewleyma ga wa tsru kamrurchiya, goyechno gogi wkamrurewata gi satuna gixa wma kojwakinitipa. ⁹ Gi wma mutakikotumka chinanni, seyni, wenekyapgi gi gixpoko yimletyawakapwu. ¹⁰ Gi rixanu gixa yegi gawanatiniwa, wa tye wtowutyagi, wa satu maluka kamrurewletkatu gi koxa nikanu.

¹¹ Gi rixanu wyijnakpiranyegitgi wa pimrine pne gixjeta wa gixyegiya. Gi kamrurewatna, seyni gixasha kamrurewletachinni. ¹² Ga wa wane gixachine wtowuta ga wa wagjitna Gitsrukaachi Geso Kristoya wa pochkeruneko kamrurewatanna. Wane rixa nikletanruna nikanrupna. ¹³ Ga wa gixa, wumolengi, gi gamanutanu kigleru gkamrutinri.

¹⁴ Ga wa satu ma yijnakotkanru wtokanu wkirukateya, gimatyegkakanru wale. Gi wa gipxaletanru patewatinripa.

¹⁵ Gi wa gkamnixjeru pixka gixa getletanru, seyni gimole pixka gixa giykoletanru.

Giglenshinikanyeglewlu

¹⁶ Giglewanshinikanrewlu Gitsrukateko genekangi giglewanshinikanrewle waneyogonenanupgi pejnurpotunanuyako. Pejnurunekgi gixaymaplu Gitsrukaachi.

¹⁷ Nomyoya nyonyegityagi: Nalukgi. Pawlono. Tyenwa numaxikle pejnuroko nkirukatka. Wane nixa yonretlu.

¹⁸ Gimutkalunepgi pejnurunekgi Wutsrukate Geso Kristoya.

1 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Timotiyo Chinanu

Galuklewlu

¹ Tyenwa Pawlo kirukate. Walenwa Kristo Geso yokanatanru, wa Wognetkakeru Goyakalu china towutyawaka, ga wa Kristo Geso china towutyawaka. Kristo chinanu waneywu wkagwakle.

² Timotiyo chinanupni, noturpotunanni galixluya.

Gimutkalurupyi ga wa getwamonutkalurupyi, ga wa giglewanshinikankaakalurupyi Goyakalu Girchiya ga wa Wutsrukate Kristo Gesoya. Rujretna pnunnu gixachri ginkaklewlu

³ Wane nixa gagjiretyawakiy Giwisu putukinripa wa Masetoni nyinpatka gita, ptowutyapna pimrine gi wa pruko china ginkaklewletinripna. ⁴ Ga wa ma koschekyanupluna ginkaklushkaka ga wa mnikawnakatu gitsrukaachinni giwaakakapirana. Tye chinankaka wanepu gepomsalkaka. Gi rupxaku Goyakalu kamrure galikakpotutunu tokanchiya. ⁵ Ga ga tye chinanupni Goyakalu yokanrekaka: wa powrawlu gaschiya wushiniikanripa ga wa muklukanuwanshinikanutkanepwu, ga wa kalixakerune mixashatkanepwu. ⁶ Pimrine pupjetachinni pnu yiyluna tyeakaka. Gike gapri migie yanumsayegitachinni. ⁷ Tokanchi Yokanatkalu yimaklewatachine raluka gixletnawana. Gi wannako gimata jemlu wa chinanruna. Gi wa muchkowitzkanyegitanrukna rumata jenna wanna.

Klu gaprini Tokanchi Yokanatkalu

⁸ Wumatlu wa Tokanchi Yokanatkalu kiglerni, wa satu koschekiniplu Tokanchi Yokanatkalu chinayawakpotuko. ⁹ Tye wumatini, wa poyagkakachri chinanu gi wa rutaaka wa Tokanchi Yokanatkalu, seyni mpoyagkaakane chinanu, ga wa kaalirerune chinanu, ga wa mupashiregolune ga wa kmukochirerune chinanu, ga wa muglene ga wa gimuterune chinanu, ga wa kgiylagiruklerune ga wa kgiylaginroklerune chinanu, ga wa yineru kgiylaklerune chinanu. ¹⁰ Ga wa kapoklewaklerune chinanni, ga wa rixje jejine gapokletachine chinanu, ga wa yineru kgishanpiklerune chinanu, ga wa kayloklerune chinanu, ga wa Goyakalu kawchinanu chinachine yokwireyna, ga wa satu wanepnute rixinri kigleru ginkaklewlu kamnixinri wane gixachine chinanu. ¹¹ Wane chinayawaka Kiglerpotunanu Tokanchi gimalwutkaluru Goyakalu goyaknupirana. Tye tokanchi numaponshinikanutika gita. Kmukochirerune pnuterutu.

¹² Npoyagnutlu nmuchkotanshinikanutjeru Wutsrukate Kristo Geso. Gi rixanu poyagkakachri rutakyagokyano. Rutakno kamrure yegi. ¹³ Muchinanu mupashiregolutno nixanatini, ga wa kojwakakerunanno, ga wa kgektutetaklerunanno. Seyni netwamonutka gi rixanu mumatkatunanno wane nixa nma malixlenuya. ¹⁴ Ga wa Wutsrukate gimutlewe tseruwnapotuta galixlewuyma, ga wa gishiniklewuyma Kristo Gesoya.

¹⁵ Tyenwa potukalu tokanchi ga wa rumuknu psoluyako yoptotokolupa, wa tyechijne runapa Kristo Geso rognetakayapna kmukochirerune. Wannaya pnuterutno gita. ¹⁶ Seyni tye chinanuko netwamonutka, wa pnuterutu nixanatini, gitaya Geso Kristo gekakgityaplu mmagatikatu mapognanre, yimanru nixinripa Wale galixachinepa, ruwekinripna gike rixiniko mnikawnakutupa. ¹⁷ Wa pogirchigognenanu gike rixiniko mnikawnakatu, mupnakatu, metkotu, satupjerutu Goyakalu kagwakpirgognenatkalurupni ga wa gimalwugognenatkalurupni psolgognepotunanukopa. Wane gixkalurupa.

Kigleyagotle

¹⁸ Tye yokanru nutakya, noturu Timotiyo, wa tokanchi geneklewatachri muchinanu wane chinpiranyegityawakiy, tye chinanu kigle yagotle pixa yagotletanu. ¹⁹ Kalixakergognenanupyi. Muklukanuwanshinikanutkatgognenanupyi. Pimrine gituka muklukanuwane gixleta, ga wa rujrukpotutna ralixleyna. ²⁰ Wannanwa Gimenyoy ga wa Galegantro. Satanasoy yegi nsamyokna rumatkakikulupna wa mupashiregolune ma mixinitipna.

2

Goyakalu galukyawaka wa pejnuruneko yine gognetkaakalunepni

¹ Giyagni muchinanu potu gapka nagjirewata, wa gagjigogneyegletwatanu ga wa mpoyagnutlewatanu pejnuruneko yine chinanu; ² pogirchine chinanu, ga wa pejnuruneko tsrukakalune chinanu, kigle gimwashkaklepwu ga wa pochke gawashatanu, psoluyako kgiwashiregolunepwu ga wa kiglepiranyegirunepwu. ³ Tyenwa kigleru ga wa

gigleretkaluru Wognetkakjeru Goyakalu getanu. ⁴ Wale galukyawaka wa pejnuruneko yine gognetkaakalunepni, ga wa pejnuruneko gimtapyaplu galikakpotunanu tokanchi. ⁵ Gi rixanu waneru satupje Goyakalu, ga wa satupje kgiglepokyeglewakleru Goyakalu ga wa yine ganikajite gwachri. Walenwa yineru Geso Kristo. ⁶ Walenanuko geneknachriwa pejnuruneko koshpakikolu wenru chinanupa, rupgujtatikolupa gipakpotuko. ⁷ Wale chinanukni nutaaka, ginkaklewatachripno ga wa yokanatkalurupno. Galikaka potu nchina. Gi nayloklewata. Payne yimakachrino galixlewluya ga wa galikakpotunanu tokanchiya.

Suxone giykotka

⁸ Giyagni naluklu wa jejne psolusretako ragjigognetinripna, kpashirinemyo yotukamyotachinepa. Mjigekekanunepa ga wa mnutanshinikanutkanepa.

⁹ Waneko pixka rixanna suxone. Gi wa gektu getkomkalunepni, gimata patewtachronepni, kshinikanuronepni makatinwana. Gi wa kamapjiwutsluyma rugletinwana, gi wa koriymako, gi wa katajirojijmako, gi wa kwenuru mkachriymako, ¹⁰ seyngi kigleru kamrurchiyma rugletinwana, kyonogyegiklerone gipgujtatnachronewa kgimuka.

¹¹ Pochkeplo tyijnakpotutanu suxo. Psoluyako yijnakotachropni. ¹² Gi wa nuchichlo suxo tunkaklewatinripa, gi tso tutakinwa wa gnurchi pnute. Seyni pochkeplo. ¹³ Gi rixanu Gata muchinanu kamrutkalurni. Wanepnute Gewa. ¹⁴ Ga wa Gata gi wa yokwikalurni, seyngi wa suxo yokwikalurni pnu tixatka. ¹⁵ Ga wa suxo tushpakawgenetini tognetaako, wa tomkagi galixletini ga wa tomkaa gishiniklewletini, ga wa kpashiro tixini, kanshinikanuro.

3

Gi gipixkalunepni wa girukotlewatachine

¹ Tyenwa potukalu tokanchi. Girukokta galuka gapkatletlu girukotlewatachri gitakikolu, kigleru kamrurchi raluka. ² Giyagni wa girukotlewatachri gimkata muklukanuwnakatu gixleta, satopje suxo gnurupni, wa mumetkatupni, kshinikanurupni, kuslagaklerupni, gimata yimaklewatachripni. ³ Gi wa kgejnugimakerupni. Gi wa kjigekekanurupni, seyngi mayogotupni, myagotkakakletupni. Gi wa sroschi gerupni. ⁴ Gimata girukotapjitachripni. Wugenene yijnakjixachripni. Psoluyako kiglepiranyegirunepni wugenene. ⁵ Wa mumata girukotapjitkatu zgi rixpoko girukotletanna Goyakalu gapatjetanune? ⁶ Gi wa gerotu jiglokachripni, wa galixkotnachripwa rixinipmaka, giklukanuwnayegijixikolu ma yinitipa kamchi gitsrukate chinanu. ⁷ Kigle gipgujtapi-ranyegitikalurupni maleka gwachineya, ma muklukpiranyegitikitupa, kamchi gitsrukate gitsketlepo ma yinitipa.

Gi gixachinepni Goyakalu kamrurewyegitachine

⁸ Waneko pixka rixanna kamrurewatachine. Kiglepiranyegirunepni. Gi wa kashri-jatokanutachinepni. Gi wa gixo winga gishinikachinepni. Gi wa kgimkapnugaklerunepni. ⁹ Waneyaplu giyogimanatkaluru galixlewlupirana, powra getanshinikanutnachriwa. ¹⁰ Ga wa nyi muchinanu gimata getanshinikanutkalunepni. Ga wa muklukanuwnakane rixinipna, waneklu kamrurewatachinepni.

¹¹ Ganunronna waneko pixka rixanna. Kiglepiranyegironepni. Mapatakenepni. Mumetkanepni. Psoluyako poyagkakachronepni.

¹² Jeji kamrurewatachri sato suxopje gnurupni. Gimkata girukotawgenetachinepni ga wa gipjina. ¹³ Gi rixanu kigle kamrurewlerune kiglerupiranyegirunni. Ga wa gi wa popikleruneko rixna wa Kristo Geso galixikoluya.

Giyogimanatkaluru walixlewluya

¹⁴ Tyekakapirana nyonawanatini, nkagwaka pshinitsonu yayegletyi. ¹⁵ Seyngi namginipa, nyonyegityi pumatnripa gi pixka gwale pumkata gixleta Goyakalupji gajenyeyiya. Wannanwa Goyakalu giwekachri gapatjetanune. Wannanwa galikakpotunanu tokanchi yoptowaka gwastsigitachri ga wa yostale. ¹⁶ Wupgujtatlu wa tsrupotunanni giyogimanatkaluru gipashichkalurupirana: Manewatachri retika Kristo.

Poyagkakachri gekakgitkalurni Giwekikaluruya.
Goyakalutowreruneya retika.

Payine yegi ginkakletikaluru.
Galixkalurni tyechijneya.

Yoptotkalurni goyaknuchygi.

4

Runkakletagnaputlu wa pimrine gitspalatinripa galixlewlw

¹ Wa Giwekikaluru wanepotuko chintokanuta, wa gapkatatachrigognekakapa, pimrine gitspalatinri galixlewlw. Pujekaklewatachine ga wa kamchine yimaklewlw jemanna. ² Gipnanshinikanutachine pixka rixna, gi rixanu yijnakotna sanowashatachine gayroklewlw. ³ Runanshi kashimyokaklewletanna. Rujretlewatna niikalurukakaya, wa Goyakalu giyakotanrukaka poyagnutlewluyuma yoptotikolupa wa galixachineya ga wa tokanchi galikaka gimatachineya. ⁴ Gi rixanu pejnuruko Goyakalu giyakotanrukaka kiglerni. Gi satuna giknookalurupni, wa poyagnutlewluyuma yoptotikolupa. ⁵ Gi rixanu kpashiri rixka Goyakalu tokanuya ga wa gagjiruya.

Kigleru kamrurewatachri Kristo Geso kamrure

⁶ Tyekaka pushiniikakinna moletkakachine, waneklu kigleru kamrurewatachriyi Kristo Geso kamrure. Ga wa tseruwakanshinikanutkaluryi pixinri galixlewlw tokanuya ga wa kigleru yimaklewluya. Walepni wa pomkampotutanru. ⁷ Ga wa gimuteru ginkaklushkaka ga wa tsrotsolejine ginkakleshkaka, gi wa pajnakokyegitanru. Pasrukinwa kqipashiregolu pixinripa. ⁸ Gi rixanu wumane gasruklewlw psotsotaji rupxaklewata. Ga wa gipashiregnuchi psoluyako rupxaklewatya. Gi rixanu gipashiregnuchi gipiratika tyegogne giwekle chinanu ga wa ginachripa giwekle koxa chinanu.

⁹ Tyenwa potukalu tokanchi ga wa rumuknu psoluyako yoptotikolupa. ¹⁰ Gi rixanu tye chinanukni wyaprewata ga wa wyagotlewata, gi rixanu wkagwakyalu Goyakalu giwekachri. Walenwa pejnuruneko yine Gognetkakachri, ga wa galixachine galikakni.

Galixachine yimanrupni Timotiyo

¹¹ Tyekaka puykolewjetini ga wa tyekakapirana punkaklewjetini. ¹² Gi satuna geyikanru pmaklutinri. Seyni galixachine yimanrupyi tokanchiya, ga wa gixjetikowakaya, ga wa gishiniklewluya, ga wa galixlewluya, ga wa powranuya. ¹³ Nma mapookanukopshini, pkamrurewopotanru: petyongayegitanna, ga wa puykolewatanu, ga wa punkaklewatanu. ¹⁴ Gi petashatanru genekashatkaluru pixa gwachri, wa penekikolu tokanchi geneklewatachri wane chinreya, wa tsrone gitakamyoyegitinyi.

¹⁵ Pgirukotpotutanru tyekaka. Wane pixjetanu, wa pejnuruneko yegi rupgujewninripa pkosekinri. ¹⁶ Pgirukotinwa pixnanuko ga wa punkaklewleya. Pomkagitanru. Gi rixanu wa tye pkamrutini pognewatanu ga wa pyijnakotjene koxa pognetkakjixanu.

5

Tsrone kagwampiratkalunepa

¹ Gi pchigetjetanru tsru, seyini puykotanru puru pixka, ga wa maklujine pepurune pixka. ² Ga wa tsrone punrone pixka pixa giykoletanna, ga wa maklojine pepurone pixka psolu powranuyako.

Gipnagnurutachrone girukotikolupa

³ Pkagwampiratanna gipnagnurutachrone wa galikakakni gipnagnurutachrone. ⁴ Ga wa sato gipnagnurutachro kwugenero tixinripa, ga wa waneya tixinipa tomekagine wanapni muchinanu gapka rasrukinwana wannako gipjiyakna kqipashiregolu rixinripna, ga wa tsrutenna rapnutyapna. Gi rixanu tyenwa Goyakalu getanu gigleretkalurni. ⁵ Ga wa galikaka gipnagnurutachro gapalushatachro Goyakalu tkagwakya. Goyechno, gogi tomkagi gagjigogneretini. ⁶ Tugleretashatyawaka kamrujetachro tuwekinimkawa seyini gipnachrotkani. ⁷ Tyekaka pujretlewatini, muklukanuwnakane rixinripna. ⁸ Girukokta gi gislagyana gimoleneko, ga wa muchinanu gapka gipji gajene, galixlewlw nutata. Malixkatu pnute mugletu rixa.

⁹ Twu pixkaloto putakanu wa gipnagnurutachro tixini: gi wa patsrujiremole walapu magatyachropni, satupje jejni gnumroni. ¹⁰ Kiglekamrurpiranyegiropni, gikta mturune tseruwaka, ga wa gikta ksuslagaklero tixa, ga wa gikta kpashirinixi terka, ga wa gikta salewnachine tupxaka, ga wa gikta psoluko kigleru kamrurchi tomkampotuta.

¹¹ Ga wa gipnagnurotachrone maklojine gi putakanu. Gi rixanu wa ralukanuwatinrina chinanu Kristo rutspalatinna, raluka kashimoletna. ¹² Ga wa ruklukanuwnayegjixkona ruknokalchinanruna muchinanu rupiratanruna. ¹³ Rasrugkoxna mmerene gixleta. Pajjimmu yapashatna. Gi walepje wa ma mernuwashatna, seyini koxa royanumsaleshatna ga wa gike gapri migje kamrutna. Wa mumkata koscheekotu chinna. ¹⁴ Giyagni naluklu gipnagnurutachrone maklojine kashimyotanna, kwugenepna, girukotapjitanna, ma menekyanupluna ruglepoktapinri wkamnixjeru gekutu ma chinpiranyegityapwu. ¹⁵ Gi rixanu pimrone pupjetatka. Satanasyo gajxigi rawanatkana.

¹⁶ Wa sato galixachro waneya tixinipa tomolene gipnagnurutachrone walako gipxakanna. Gi wa wanna rupxakanna gapatjetachine, wa galikaka gipnagnurutachrone rupxakinripna gapatjetachine.

Gapatjetachine tsrutene

¹⁷ Wa tsrune kigle girukotlewlw gixachine, kagwaakalunepni rumuknuna kagwakpiratkalunpotupni, ga wa wanna galikakni yaprewatachine tokanchi chinanu ga wa yimaklewlw chinanu. ¹⁸ Gi rixanu wane china wa yonchi: *Gi pushyanamanru wa waka wa jirutachri*. Ga wa wane chinatnaka, “Wa kamrurewakleru rumkata yoptoletlu kamrure gipekole.”

¹⁹ Gi wa jigyegitokolu pjempiranyegitanru tsru, seyni gepi ga wa mapa gipgujtatachine chinanu galikaka pjemanu. ²⁰ Ga wa galikaka mukochirewatachine, pejnuruneko getanu puklukanuwnayegkakanna, wa pimrine koxa pikinripa.

²¹ Goyakalu getanu, ga wa Kristo Geso getanu, ga wa Goyakalutowrerune tsomitkalune getanu, ntowutpotutyi tyekaka pkamritinripa; gi wa muchinanu gapka putakanru puleretashatanru seyni pejnuruneko pixkakakane getjetachripyi.

²² Gi satuna giyampotu putakamyogotseptagitanu. Gi pupxaletmukochiretanru satu. Pumretinwa kpashiri pixgognenatinripa.

Pawlo giyokotu Timotiyo gichkopiranatluya

²³ Gi wa gonupje puranutka, seyni ptsotsotaji winga pniklokanu punanwaka chinanu, ga wa gixo kata pyayixjetinri chinanu.

Mukochri ga wa kigleru kamrurchi

²⁴ Pimrine yine mukochirna gipgujetkalurutkani. Ga wa giklukanuwnalu ma yakanuwana; mukochirna kosekawana. Ga wa pimrine mukochire gomkagitna. ²⁵ Waneko pixka rixa kigleru kamrurchikaka. Pimrinenu gipgujetka. Ga wa pimrinenu gi gimkata yogimletka.

6

Wayegrechine gimkata kamruretanru

¹ Wayegrechine wane gixa getletanna gwayegretjene: Rumuknuna kagwaakana psoluyako kagwakpiratikolupna, wa Goykalu giwaka ga wa ginkaklewlw ma mapatikotupa. ² Ga wa wayegretjenna galixachine waneyalune, gi wa reyiikona moletkakachinni chinanu, seyni pnute kamrurewatanna gi rixanu galixachinni ga wa gishiniikalunni wa kigleru kamrurchi yoptotachinepa. Tyekaka punkakanna ga wa puykotanna.

Tsru wane gixlunwa gipashiregnuchi mmaganshinikannuchiyma

³ Ga wa satu pnu china ginkaklewletini ga wa gi yanshinikanutinri kigleru tokanchi wa Wutsrukate Geso Kristo tokanu, ga wa gi yanshinikanutinri gipashiregnuchi ginkaklewlw pixka, ⁴ galixkotnachrinwa wale. Gi rumata jema, seyni seprolu pixka rixa gigleretletlu gepomsalkaka ga wa maleshawaka gigjekaklu. Tye ruyakaty ganxalu, ga wa yoptopirkaklu, ga wa mupashiregnuchi, ga wa mugletu gimatgojrewlushkaka, ⁵ rejnugimgogneyegkaklena yine gimtukanshinikanutkalune, ga wa konikalune galikapotunanu tokanchi. Wanna kagwaklu gipashiregnuchi chinanu waneyapna wane rixlena.

⁶ Ga wa galikakni tsru wane gixlunwa gipashiregnuchi mmaganshinikannuchiyma. ⁷ Gi rixanu gike wanika wa kangini tyechiyne, ga wa gike wumkata ganikletanu tyechiyneya.

⁸ Giyagni wnikanru ga wa wumkalu waneywu wchinini, waleko kiglenshinikanuyapwu.

⁹ Gi rixanu galuka ponikowletachine yantaletikowaka yana, ga wa gitsekutpo yana, ga wa gixo seprolokchi ga wa gimtuklewatachri getsotanrewlukaka yegi yana. Tyekaka gimxiikakna yine salewakchiya ga wa gamgikowakaya. ¹⁰ Gi rixanu sroschi galukikolu walenwa pejnuruko gektututski. Pimrine sroschi galuka gapkatletachine pupjetyaluna galixlewlw. Gixo kachinoluya yoswawnawana.

Kigleru yagotlewlw galixlewluya

¹¹ Ga wa pixa, Goyakalu gayinerutyi, pasukinri tyekaka. Ga wa pomkagitanru poyagkaklewlw, ga wa gipashiregnuchi, ga wa galixlewlw, ga wa gishiniklewlw, ga wa kashnantakogneru, ga wa mayognuchi. ¹² Kigleru yagotlewlw galixlewluya pyagotinri. Pkashichanru giweklu gike rixiniko mnikawnakatu. Tye chinanuko tomgakaluryi. Ga wa tye kigleru gipgujtalewlw pupgujtata gixolune getachinyegiya. ¹³ Pixa ntowuta Goyakalu getanu wa ptowrunanuka giweekakachri, ga wa Kristo Geso getanu. Walenwa kigleru gipgujtalewlw gipgujtatachri Ponsoyo Pilato getanu.

¹⁴ Pkamrutanru yokanru. Powrapotupyi. Muklukanuwnakatupyi rupgujewninpotu-
nanuko Wutsrukate Geso Kristo. ¹⁵ Rupgujewninripapkopa gekakgitkalurupni satup-
jerutu Gitsrukaachiya gimalwutkaluru. Walenwa pogirchine Pogire, ga wa gitsrukaachine
Gitsrukate. ¹⁶ Walepjenwa mupnakatu. Mkayegiikowakanu yochigatyawaka gwachri.
Walenwa yineru metanutu ga wa yineru mumkata getletanutu. Walepni kagwakpirgog-
nenatkalurupa ga wa kgiyaklergognenanu. Wane gixkalurupa.

Kigleru kamruna ponikowatinripna

¹⁷ Tyegogne ponikowatyachine ptowutanu gi wa galixkotnachinepniwa. Gi koxa kag-
wakanshinikanyegitirrina ponikowlu mumatpiranyegitkotu potu, seyni Goyakalu gal-
likakni. Walenwa ptowrunanuka ponikolu wenekjeru wumjikyegityaplu. ¹⁸ Kigleru kam-
rutanna. Kigleru kamruna ponikowatinripna. Kgenekaklerunepni. Kapikaklerunepni.
¹⁹ Rapotanruna wannanupa waneyapna kigleru ralpokotyawakapna, kashichyapluna
galikaka giwekle.

Ralipre giykoretlu Timotiyo

²⁰ Timotiyo, pumretanru wa pixa gaponshinikanutikolu. Putspalatinri gimuteru male-
shawaakaka yanumsal, ga wa gixasha gimatkalewlu kamnixleya. ²¹ Walekni pimrine
gipgujtatnamkawa, galixlewlu pupjetyana.

Gimutkalurupyi pixa.

2 Tixinri Kpashiri Pawlo Kirukate Timotiyo Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo kirukate. Walenwa Kristo Geso yokanatanru Goyakalu gishinikyawaka, chinyawaka gipiratkaluru tokanchi giweklupirana Kristo Gesoya.

² Timotiyo chinanupa, noturu nushinikanru. Gimutkalurupy ga wa getwamonutkalurupy, ga wa gigurewanshinikankaakalurupy Goyakalu Girchiya, ga wa Kristo Geso Wutrukateya.

Timotiyo galixlewe mixashatkatu

³ Npoyagnutlu Goyakalu, wa nyonogyegitanru powra getanshinikanutnachriwano ntsrutene pixka, goyechno ga wa gogi gi nutuka gishinikletingi nagjireya.

⁴ Nushinikakategatinyi, gogaluklewlu nixa getletmakyi tsru gimuwlu nixinripa.

⁵ Nushinkapjetlu palixlewe mixashatkatu. Tye galixlewlunwa muchikawa pajiro Lowita gwachri. Ga wa punro Yonisi gwachri. Ga wa gishinikanutkalurno wa pixa koxa gwachritka. ⁶ Tye chinanukni nushinkapkiy pmuchkotanutnaku Goyakalu genekashle wa pixa gwachri nutakamyogotseptagatinyi chinanu. ⁷ Gi rixanu Goyakalu gi genekwu kpilegolunshinikanu, seyni Giwekikaluru muchkotanshinikanrewatachri ga wa gishiniklewlewatachri ga wa kanshinikanurune gixkalewatachri renekwu.

Numatlu wa nalixanru

⁸ Giyagni gi wa pupatewatanru Wutrukate gipgujatikolu. Gi koxa pupatewatanro gita gostutkalurno Walenu. Seyni pusalewnanno Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu, rixyawaka Goyakalu giyakle. ⁹ Goyakalu wa Wognetkakjeru ga wa wtomgajeru kpashirine wixinripa, gi wa wkamrure chinanu, seyni Wale gishinikanru chinanu, ga wa rumutlewe gixyawaka. Wane rixa gimutletwu Kristo Geso chinanu mawakanuwa muchinangognepotunanuko. ¹⁰ Ga wa xani Goyakalu gishinikanru ga wa rumutlewe gipgujetkalurutanu Wognetkakjeru Kristo Geso gipgujewnaley. Wale niktapl gi pukchi ga wa pokamlatyegitlu giweklu ga wa mupnaknuchi Kiglerpotunanu Tokanchiya. ¹¹ Wa wale chinanu nutaaka gita, kginkaklewakleru nixinripa, ga wa yokanatkalu, ga wa yimaklewatachri nixinripa. ¹² Wale chinankoxni tyekaka nsalewniya. Seyni gi npatewata. Gi rixanu numatlu wa nalixanru. Gishinikanutkalurno wa Wale gimkata gimretletlu wa Wale naponshinikanutinri Kristogognepotunanuko.

¹³ Pyimanrupni wa kigleru tokanchikaka wa gita pjeminri galixlewluya ga wa gishiniklewluya wa Kristo Gesoya. ¹⁴ Wa paponshinikanyegitikolu kigleru pumretanu Giwekikaluru Kpashiriya, wixa gwachri.

Gonesigoro gipxakle

¹⁵ Wa tye pumatanu. Pejnuruneko Gasya gajene satokyano. Wannaymana Wigeyo ga wa Germogene.

¹⁶ Gitsrukaachi getwamonutanna Gonesigoropji gajene. Gi rixanu gixo kata rapnanunshinikankakno. Gi rupatewatlu nostutikolu. ¹⁷ Seyni Roma rapokinitka rujgapotutno ga wa rukshikno. ¹⁸ Gitsrukaachi genekanru wa walegognepa getwamonrewlu rukshikinripa Gitsrukaachi yegi. Ga wa gi pejnunanukta rupxakyano Gigwisoya, pixa gimatpotuta.

2

Geso Kristo solalote kigleru

¹ Giyagni pixa, noturu, pmuchkotinwa Kristo Geso gimutleweya. ² Gixo wane gita pyijnakotinrikaka gixo getachine yegi. Tyekakapirana putakanru jejine poyagkakachine yegi. Wane pixini pimrine koxa gimkata yimakletachinepa. ³ Gakota salewnaletachripyi Kristo Geso solalote kigleru kgimuka. ⁴ Gi satuna kyagotkakakleru kotsaklunshinikanutnawa tye giweklu kamrureya, ruglenshinikanutyaplu solalotjixjeru. ⁵ Kyenewakleru wanepotuko ma mixa yenewletkanu, gi rumkata kanashkaletlu sagyeta. ⁶ Wa kgisanateru yaprewatachri muchinanu gapka getumganru sana gwiyaachri. ⁷ Pumata jemanru wa nchinyawakya. Gi rixanu Gitsrukaachi genekanshinikanutanyi psoluyako.

Pawlo salewninri tsomitkalune chinanu

⁸ Pushinikanru Geso Kristo, wa Tawiklopisha, wa gipnachinetskalaya yotunkakikaluru, chinyawakpotuko Kiglerpotunanu Tokanchi gita tokanuya. ⁹ Tye chinanu nsalewna nostutikalpotunanuko, satu gekutu kamrutachri pixka. Seyni Goyakalu tokanu gi wa gostutkalurni. ¹⁰ Giyagni pejnuruko nkashnantakanshinikanuta tsomitkalune chinanu,

wanna koxa gapkapyaplu gognewatikaluru Kristo Gesoya, pogirewluymananuko gike rixiniko mnikawnakatu.

¹¹ Tyenwa potukalu tokanchi:

Gi rixanu Waleyma wupnini,
Waleyma koxa wuwekanu.

¹² Wkashnantakanshinikanutini,
Waleyma koxa wpogirewatanu.

Wale wunutatini,
Wale koxa ginutatannunwu.

¹³ Wma malixinipmaka,
poyagkakachri rixgognenata.

Gi rixanu gi rumkata ginutleshatnawa.

Kamrurewatachri mpatewatkatupa

¹⁴ Tyekakapirana pushinkapkakanna ga wa ptowutpotutanna Goyakalu getanu gi wa maleshawaka yoptopirkakashatanna gike gapri migje yoptopirkakluya, wa yijnakotachine gimtukachri. ¹⁵ Pmuchkotinwa pekakgitinwa Goyakalu getanu kiglepiranyegirupy. Kamrurewatachri mpatewatkatupy. Galikakpotunanu tokanchi wane potuko koschekachripyi. ¹⁶ Gimuteru maleshawaka yanumsalu pkatjitanu, gi rixanu pnute rixa kosekletanna ma kagwakpirnukleya. ¹⁷ Ga wa wanna tokanu poshalpiranamtanu kakshiri yomawlu pixka. Waneko pixka gixachinni Gimeneyo ga wa Wileto. ¹⁸ Wanna pupjetyaluna galikakpotunanu tokanchi. Wanna wane china wa yotunru giknoogimatatka. Ga wa pimrine rumtuka galixletna. ¹⁹ Seyni gichko tunwale rixa Goyakalu poyegityawaka. Tyeya rumaxikoletk: *Gitsrukaachi gimatna Walenune*. Ga wa pejnuruneko Gitsrukaachi giwaka koschekachine gitspalatinri mpoyagkaknuchi.

Gi pixka getle rixka pastonkaka

²⁰ Ga wa tsrupji wanero pastonkaka, gi wa koristonopjeni ga wa sroschi, seyni wanekoxlu gagmuna kamrutikalurstonkaka ga wa kajpa kamrutikalurstonkaka. Ga wa pimrikaka kagwakpiratkalurupa, ga wa pimrikaka mkagwakpiratkotupa. ²¹ Giyagni girukokta tyekaka powratinwa, walepni wa kastonolu kigle getkalurupa, kpashiri gixkaluru, ga wa kigleru gapi Gitsrukaachinupa rixanu, galpokotachri pejnuruko kigleru kamrurchi chinanu.

²² Pasukinkoxlu wa maklujine getsotanrewle. Pomkagitanru poyagkaklewlu, galixlewlu, gishiniklewlu, giglewanshinikanrewlu, wa Gitsrukaachi koschekachineyma powralu rajiyana. ²³ Ga wa gepomsalkaka manshinikanutu ga wa myimaakotu putsalatini. Pumatlu tye ruyakatya yagotkaklukaka. ²⁴ Ga wa Gitsrukaachi wayegeru gi gimkata yagotkakleta, seyni pejnuruneko yiglepotuko getachripni. Gimata yimaklewletachripni. Gakotanshinikanutachripni. ²⁵ Mayogotuko tseruwakanshinikanutanna kamnixlewatachine, gikta Goyakalu genekanna genshinikanrewlu wa rumatyapluna galikakpotunanu Tokanchi, ²⁶ ga wa tsru kamchi gitsekletpo rushpakirinripna wa kashichanune wale gishinikyawaka.

3

Ralipregognekaka wanepna muglenshinikanunepa

¹ Wa tye pumatanu. Wa ralipregognekaka wanepu kyowikolgognekakapa. ² Gi rixanu wanepna yine wannananuko galuknachinewa, sroschi galukachine potu, tsru gixashatnachinewa, galixkotnachinewa, mupashiregolune, kaaligiruklerune, poyagnu mchinkane, Goyakalu mkagwakpiraklene, ³ rumumturetna galuklewle mixkane, mumkata gipoyikgaletkane, kapataklerune, makotmanetnachinwa kmatsurune, kigleru gayegixachine, ⁴ gitokoko gayegixlewatyachine, mgrukowjetkane, wannananuko getpotutnachinewa. Goyakalu pnute gigneretashatkaluru rushinikna. ⁵ Gipashiregowlu pixkalutu wanepna, seyni gipashiregowlu giyakle nutatna. Nyi putsalatini pixa.

⁶ Gi rixanu wannayegirune panchikaka yoshmakjetnachinewa. Kashichanshinikanutkalurone pixka rixkana suxone mshinikanune molemukochiretachrone, gixo getsotanrewlukaka koseekanune. ⁷ Psolgogneko rujga gimatlegognenatna. Gi pagogneko rumkata gapkapletluna galikakpotunanu tokanchi gimatikolu. ⁸ Gane ga wa Gampre kamnixini pixkalu wa Mosisi, waneko pixka wa nyi gixa kamnixletlu galikakpotunanu tokanchi. Jejinni gimtukanshinikanutkalune. Gi kiglepiranyegirunni galixlewlu. ⁹ Seyni wannapni gi wa kosekpotutanunna. Gi rixanu wa seproloklena gipguyetkalurupni pejnuruneko yegi, wannani pixka.

Goyakalu gitakanshinikanutlu pejnuruko Wale tokanchi yonatkaluru

¹⁰Ga wa pixa getjenatlu nunkaklewele, ga wa nixjetyawaka, ga wa nushinikjetyawaka, ga wa nalixlewele, ga wa nmapognanre ga wa nushiniklewele, ga wa nkashnantakognewle, ¹¹ga wa nkojwakikolkaka, ga wa nsalewninrikaka, wa Gantiyokiya nuknogjeru, ga wa Gikonyoya, ga wa Listraya, gi pixkalutu kojwawakchikaka nakota. Ga wa pejnuruyako Gitsrukaachi koshpakno. ¹²Ga wa pejnuruneko kqipashiregolune galuka gixletachine Kristo Gesoya kojwaakalunepni. ¹³Ga wa muglene jejine ga wa kyokwirewakerune pnute rixa kosekletanna. Yokwirewatanna ga wa yokwitkona. ¹⁴Seyni pomkagitanru pixa wa pyimakikolu ga wa palixpotutanru, pumatini ginnanwa pyimakjene. ¹⁵Ga wa pmatureyakawa pumatlu kphashiri yonchi. Walenwa kgiimatkaleru punkata gixeru gognawatikaluru chinanu, Kristo Geso galixikolu chinanu. ¹⁶Goyakalu gitakanshinikanutlu pejnuruko Wale Tokanu Yonatkaluru. Giyagni pejnuruko Goyakalu yonjixanrukaka walenwa yimaklewele gapi, ga wa chigetjeru gapi, ga wa potukatlewlu gapi, ga wa tseruwakanshinikanrewlu gapi poyagaklewluyapa, ¹⁷galpokotachripni Goyakalu gayinerute. Mmagatikatupa pejnuruko kigleru kamrurchi chinanu.

4

¹Ntowutpotutyi Goyakalu getanu, ga wa Kristo Geso getanu, wa giwekachine ga wa gipnachine gitakyagokachripa, ga wa rupgujewnalepa chinanu, ga wa pogirewatyawaka chinanu, ²punkakletanru tokanchi. Gi wa malpokotkatupyi ruglepoktapini ga wa ma muglepoktapini koxa. Pekakgi giklukanuwnalerewatanu, pchigetjerewatanu, puykolewatanu psoluyako mapognanutupyi ga wa psoluko yimaklewluya. ³Gi rixanu pagogne wanepa wa kigleru ginkaklewlulu gi rakotanshinikanutanna. Seyni rixa getsotanretyawakna, ruxolewnakakanna ginkaklewatachine rajepikpotinrinchinanna. ⁴Rushyajnakyegitluna galikakpotunanu tokanchi. Ginkaklusha ruprotakjegitna. ⁵Ga wa pixa psoluko kanshinikanuruyapyi. Pakota salewnaletanu. Kiglerpotunanu Tokanchi kginkakletakleru kamrure pkamrutanu. Poyagakakanru pkamrure putakikolu.

Poyagaklewlulu sayyeta

⁶Gi rixanu nuwekinri gipkaakoklunpatka. Rapokatka nyinripapkopatka. ⁷Kigleru yagotlewlulu nyagotlewatyatka. Nasuktale nnikatatka. Numretlu galixlewlulu. ⁸Xaniyakawa waneru poyagaklewlulu sayyeta pixkalutu gimretkaluru gita chinanupa, wa Gitsrukaachi genekyapno walegnepa. Gitsrukaachinwa kgitakyagoklewakleru poyagakachri. Gi wa gitapje reneksagyetatana, seyni pejnuruneko Geso gininri gishinikachinkoxapa.

Timotiyo giykotka walenanukoya

⁹Pyagota ginyegletanno giyampotu. ¹⁰Gi rixanu Tema giknokamtatkanu. Tyegogne gajeru gishinikachrinwa wale. Tesalonika yatka. Ga wa Kresente Kalata yatka. Ga wa Tito Talmasi yatka. ¹¹Lokasupje gitaymatka. Pwapanru Marko. Pixaymaplu. Gi rixanu wale ginkata gipxakletno kamrurchiya. ¹²Gigwisö nyokanatlu Tichiko. ¹³Trowa pokchi Karpo yegi nuknokamtanru nopata. Panikanru xako puninipa. Ga wa kiruka koxa, ga wa yonatkaluromta galikaka panikanu.

¹⁴Galegantro sintawo kamrurewatyachri gixo kata gekttutu nixjeru. Wa Gitsrukaachi gapnutanru rixpoko kamruretyawaka. ¹⁵Pgirukotinwa pixa koxa waleya. Gi rixanu wale kamnixpotutlu wtokanu.

¹⁶Wa muchinanu nuykoyegitnawa gi satuna gimwastsitno. Seyni ruknokamtnona pejnuruneko. ¹⁷Seyni Gitsrukaachi gimwastsitno, ga wa muchkotno wa poyagakikolupa ginkaklewlulu gitaya, wa payinemnunanuka yijnakotyapa. Ga wa tsru mgenoklunama nkoshpakika. ¹⁸Ga wa Gitsrukaachi koshpakanno pejnuruko mugletu kamrurchiya. Ga wa rognetakanno tengogne gajeru pogirewatyawaka chinanu. Gimalwugognenatkalurupni gike rixiniko mnikawnakatu. Wane gixkalarupa.

Ralipre galukleta

¹⁹Palukanna Presura ga wa Gakila, ga wa Gonesigoropji gajene. ²⁰Korinto rutuka Gerasto. Ga wa Mireto Pokchi nuknokamtlu Trogimo yayixachri. ²¹Ginapuklu gnapu pyagota gapokletanu. Ralukyina Gewolo, ga wa Potene, ga wa Lino, ga wa Klawtya, ga wa pejnuruneko moletkakachine.

²²Gitsrukaachi pixaymapa. Gimutkalunepgi.

Kpashiri Pawlo Kirukate Tito Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo Goyakalu wayegeru kirukatni. Geso Kristo yokanatanruno Goyakalu tsomitane galixlewle chinanu. Yokanatno rumatyapluna galikakpotunanu tokanchi gipashiregnuchipiranaya, ² kagwakolupa giweklu gike rixiniko mnikawnakatupa. Walenwa Goyakalu mayrokletu gipiratanru. Rupiratanru mawakanuwa muchinangognepotunanuko. ³ Ga wa gipapkoya ruggujetu tokanu nunkaklewleya. Wale chinanu gaponshinikanutkalurno, wa Wognetkajeru Goyakalu gixa yokanretyawakno.

⁴ Giyagni twu kiruka Tito chinanupa, noturpotunanni galixluya, wa galixlu pejnurunenupa.

Gimutkalurupy ga wa giglewanshinikankaakalurupy Goyakalu Girchi chinanu ga wa Kristo Geso Wognetkajeru chinanu.

Gi gixachinepni tsrune ga wa girukotlewatachine

⁵ Wale chinanukni Kreta nutakamtyi wa puglepokotyaplu wa magatachri. Ga wa satkaka pokchi tsrune putakyapa nchina towutletyawakyi. ⁶ Girukokta muklukanuw-nakatu, satopje suxo gnuru, ga wa wugenene galixachine, pachwatjerewlu ga wa gaalirewlu mukluukanune. Ga ga wale putakanu. ⁷ Gi rixanu girukotlewatachri gimkata muklukanuwnakatu gixleta, wa Goyalunu girukotachri rixinri. Gi wa waleko gishinikanru kamrujetachripni. Gi wa pomtuwakalupni. Gi wa kgimeklerupni. Myagotkakakletupni. Gi wa kgimkapnugaklerupni. ⁸ Seyni ksuslagaklerupni. Kiglerkaka galukachripni. Kshinikanurupni. Poyagkakachripni. Goyakalu kagwakpiratachripni. Girukotnachripni ⁹ Wa potukalu tokanchi wa ginkaklewlu chinyawakpotuko kashgog-nenatachripni. Runkata giykolewletinripa kigleru yimaklewlu. Ga wa runkata gik-lukanuwnakakletyapna kyoptopiraklerune.

¹⁰ Gi rixanu wanena gixo kaalirewakerune maleshawaka kyanumsaklerune ga wa kyokshalewakerune. Ga wa wane rixna galikaka wa sajruka gistaakotachine. ¹¹ Wanna gimkata kochrookota. Gi rixanu wanna gimtukanshinikanutna papjikaka gajene pejnuruneko. Runkakletluna mumkata ginkakletkotu gekutu rawapinripna. ¹² Satu tokanchi geneklewatachri Kreta gajeru wane china, "Kayroklerunni Kreta gajene, gektuunni kmatsurrunni, tsru nikalune, mmerene." ¹³ Galikakni tye gipgujalu. Wale chinanu gichko tokanu pullukanuwnakakanna, gichko galixle rixinripna. ¹⁴ Gi rushinikanutletanruna Goteyone ginkakleshkaka, ga wa yine yokanrekaka wa galikakpotunanu tokanchi gitspalatyachine. ¹⁵ Powralune getanu pejnuruko powralni. Seyni wa kapcholune ga wa malixkane getanu maleshlu powralu. Seyni ginshinikanna ga wa rumata getlewena puchotkalurutkani. ¹⁶ Wa Goyakalu gimatachine chinashatnawana. Seyni kamrureyna nutatluna. Gaganutkalunni ga wa kaalirerune. Ga wa pejnuruko kigleru kamrurchiya muglepiranyerirune.

2

Pixa yanumsalepni kigleru yimaklewlu rumuknu

¹ Ga wa pixa yanumsalepni kigleru yimaklewlu rumuknu. ² Ga wa tsrone mumetkanepni, kagwakpiratkaluru kgimuka rixanna. Kshinikanurunepni. Gichko galixlewlerunepni ga wa rushinikleweyna ga wa kashnantakgognewleya.

³ Waneko pixka rixanna tsrone. Kpashirone kgimukapnina. Gi wa kapataklonepnina. Gi koxa gixo winga wayegretanunepni. Kigleru yimaklewatachonepni, ⁴ ruykotikulupna maklojine gishinikagnurutachronepni ga wa gishinikawgenetachronepni. ⁵ Kshinikanuronepni. Powralonepni. Girukotapjitachronepni. Kigleronepni. Wannako ganurunna yijnakotachronepni ma mapatikotupa Goyakalu tokanu.

⁶ Waneko pixka pixa giykoletanna maklojine kshinikanurunepni rixinripna. ⁷ Psoluyako pekagitinwa yimkalurupa kigleru kamrurchiya, wa yimaklewlu ga wa powraluya ga wa kigle getikoluya, ⁸ ga wa kigleru tokanchi muklukpiranyegitkotuya. Wane rixanna patewatinripa wkamnixerupa, gi rixanu maleshayaplu mugletu chinpiranyegityapwu.

⁹ Wayegrechine yijnakotanna wannako rutsrukatenna. Psoluyako ruglenshinikanutikulupna rutsrukatenna. Maalirerunepni wayegrechine. ¹⁰ Gi wa gitsrukaachinu kotnukinna, seyni psoluyako kigle poyagkake rekagitinwana, giglewlu pixka rixyapluna psoluyako Wognetkajeru Goyakalu ginkaklewle.

Kgipashiregolunepwu wixjetinripa tyegogneya

¹¹ Wane rixa Goyakalu gimutlewe gognawatikaluru chinanupa pejnuruneko yine rupgujewnayegitarka. ¹² Wale yimakwu wa mupashiregnuchi waalixyegitinwa, ga wa tyechijne getsotanrewle koxa. Kshinikanurunepwu ga wa poyagkakachinepwu ga wa kgipashiregolunepwu wixjetinripa tyegogneya. ¹³ Wkagwakgognenatanru gimalwutachinepwu wa rupgujewninripa yochigleyma tsru potu Woyakalate wa Wognetkakeru Kristo Geso. ¹⁴ Walenanuko geneknawa wixa chinanu koshpakyapwu psoluyako wmukochire, ga wa powratyapwu Walenunepwu, rayinerutenepwu. Jmererunepwu kigleru kamrurchiya.

¹⁵ Tyekaka pchinjetanu, ga wa tyekakapiranaya puykolewatini ga wa puklukanuw-nakaklewatanu psoluko towutlewluyapa. Gi satuna geyikanyi.

3

Wa muklukanuwnakaakonwu wixinri rumutlewe chinanu

¹ Pushinkapkakanna yijnakotkona tsrukakalune ga wa tsru gitaakalune. Kalixakerunepni. Galpokotachinepni pejnuruko kigleru kamrurchiya. ² Gi satuna rapatanna. Myagotkakaklenepni. Yiglepotoke getlewatachinepni. Psoluyako mayogonepni pejnuruneko yine yegi rekakgitinwana.

³ Gi rixanu wixa koxa muchikawa mumatkanenanwu, ga wa kaalirewaklerunanwu, ga wa pupjetachinenanwu. Wetsotanrewlekaka ga wa pnunnu gixachri gigeretashatkalurkaka wayegretapwu. Gektutu ga wa ganxalewlu wuknokakashgognenatya. Gagnanutkalunenawu ga wa gayegixkakanatachinwu. ⁴ Ga wa rupgujewninitka Wognetkakeru Goyakalu shinikanrewle ga wa yine rushiniklewe, ⁵ rognetakwu gi wa poyagkalewlu kamrure wa wixa kamrutanrukaka chinanu, seyni rixa getwamonrewletyawaka chinanu. Wa wumepe gishpakletini wkatikolu Wale chinanupa, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gerotewkale chinanupa, rognetakwu. ⁶ Wale Giwekikaluru Kpashiri renekpotutwu Geso Kristo chinanu Wognetkakeru. ⁷ Wale renekwu wa muklukanuwnakaakonwu wixinri rumutlewe chinanu, Walenu yoptotachinwu wixinripa, wa wkagwakanru wyoptotinripa. Walenwa giwekleu gike rixiniko mnikawnakatupa.

Manshinikannuchi gepomsalkaka pkatjitanu

⁸ Tyenwa potukalu tokanchi. Naluklu pixa muchkowitzokanyegitanru tyekaka, wa Goyakalu galixachine gishinika gipxaklepotutyaplu kigleru kamrurchi. Tyekakni kigleru ga wa rupxakyapna yine.

⁹ Seyni manshinikannuchi gepomsalkaka ga wa gitsrukaachinni giwaakakapirana, ga wa yoptopirkaklu ga wa yagotkaklukaka Tokanchi Yokanatkaluruya pkatjitanu. Gi rixanu mareshawakni ga wa gike gaprimigjeni. ¹⁰ Ga wa jeji kotspaltanshinikankaklewatachri pakatapje ga wa gepi kata ruykotikolmakatkani, waneklu putsपालatinri. ¹¹ Pumatlu gimtutewnachritka rixinritka tye pixkalutu. Kmukochirewakleru. Walenanuko giklukanuwnayegixnawa.

Tito giykotka walenanukoya

¹² Wa Gartemo nyokanyegitinipyi ga wa Tichiko, pyagota ginreyegitanno. Nikopoli punyegitinno. Gi rixanu wane nushinika giknokakletyalu ginapuklu. ¹³ Pyagota gipxakle yagapletanna Sena, yonchigapri, ga wa Gapolo. Gike magatyachinepni. ¹⁴ Wixanune gasrukinwa girukotletlu kigleru kamrurchikaka wa maglewlupotuya, kamrurchi mwikane ma mixinitipna.

Giglenshinikanyeglewu

¹⁵ Pejnuruneko gitaymalune galukyi. Palukanna walukjene galixlewluya. Gimutkalunepgi pejnurunekgi.

Kpashiri Pawlo Kirukate Wilimo Chinanu

Galuklewlu

¹ Pawlo kirukatni, Kristo Geso chinanu gostutkalurno, ga wa wumole Timotiyo. Wilimonupni wushinikanruyi wukamrurewatanruyi. ² Ga wa wepuronupa Gapya, ga wa Garchiponupa wusolalotnru, ga wa pixapji gapatjetyachinenupa. ³ Gimutkalunepgi ga wa giglewanshinikankaakalunepgi Goyakalu Wuruya ga wa Wut-srukate Geso Kristoya.

Wilimo galuklewle ga wa ralixle

⁴ Wa nushinikinyi nagjigognereya npoyagnutgognenatlu Noyakalute, ⁵ nyijnakpiranyegitinri wa Gitsrukaachi Geso palixinri ga wa pushinikinri, ga wa pejnuruneko kpashirine koxa. ⁶ Nagjitlu Goyakalu wa palixle papikyapna pimrine koxa. Wane pixanu pumatyaplu pejnuruko kigleru waneywu whchinri Kristo chinanu. ⁷ Gi rixanu tsru gimuwlu ga wa tsru gimnanuklu nixa pushiniklewle chinanu. Rapnanunshinikankaakana kpashirine pixa chinanu, nomole.

Pawlo giplepokyegitlu Gonesimo

⁸ Giyagni Kristo chinanu ntseruwanshinikanuta ntowutyapmakyi wa pumkata wane gixleta. ⁹ Seyni gishiniklewlu chinanu nagjityi galikaka. Wane gixachrino Pawlono, tsrutsoleji, ga wa xani gostutkalurno Kristo Geso chinanu. ¹⁰ Nagjityi noturu chinanu, Gonesimo, wa nostutikowakako nwugenetinri. ¹¹ Muchikawa gike gapri migje rixanatyi. Ga wa xani rupxakyi ga wa gita koxa rupxaka.

¹² Wale nsatkakyegitatnakyi. Walenwa gitanuko nonshinikanu. ¹³ Naluka chipetlet-maklu, wa pixa chinanu rupxakyapno nostutikoluya Kiglerpotunanu Tokanchi chinanu. ¹⁴ Seyni pixa tokanu migje gike naluka kamrureta. Gi wa psolmuchkonuko ntowutanyi, pupxakyapno, seyni pixako pushinikanupni. ¹⁵ Patako xani tye chinanu pshinitsonu rutspalatyayi, wa waneygognenanyi rixinripa. ¹⁶ Gi wa wayegrechri pixka gixachritkani, seyni wayegrechri pnutekani, wumole nushinikanru galikaka, ga wa gi pagishiniikolutu-nanukta pixaya manchiya ga wa Gitsrukaachiya.

¹⁷ Giyagni petyawakno wushiniikaka Gesoya, gita pixkapotuko pixa yoptoletanru, Gonesimo. ¹⁸ Ga wa pagixanu rumtukamtinipyi ga wa riwiskamtinipyi gita chinanu putakanru. ¹⁹ Gitni Pawlo nomyoya nyonatya, Gita gapnutyapyi. Wane nma chinkanupyi pixnanuko puwekinri potu priwishkatyano. ²⁰ Gigi, nomole. Nupxakikolupmaka pixaya Gitsrukaachi chinanu. Papnanunshinikankakanno Kristoya. ²¹ Nyonyegityi gi rixanu naponshinikanutyi yijnakotachriyi. Numatlu wa nchinyawaka pnute pkamrutanu.

²² Waneklu koxa palpokjixinno nwiyawakapa. Gi rixanu gixa gagjigognere chinanu nkagwaka geneekota gixa yegi.

Ralipre galukleta

²³ Ralukyi Gepapra nixje gostutkaluru Kristo Geso chinanu. ²⁴ Ralukyina Marko, Garistarcho, Ntema, ga wa Lokasu, nukamrurewatanune.

²⁵ Gitsrukaachi Geso Kristo gimutangi. Wane gixkalurupa.

Gewreyone Chinanu

Goyakalu goyaknu gatajiwniyachri

¹ Muchikawa Goyakalu gixo kata ga wa pnunnu rixa giynumsaletna wutsrukateni tokanchi genelewatachinniya. ² Tye ralipregognekaka, Gituruya ruynumsatyawu. Walenwa rutakanru ptowrunanuka yoptotachripa. Waleya koxa psolchijnemnunanukaaka kamruta. ³ Psoipotuyako Ruru goyaknu ratajiwniya. Wale pixkapotuko rixa, ga wa ptowrupotunanuka yostatachri ruyakle tokanuya. Wa powratmukochiretinitikawu, teno Gajeru kgoyagknuru potuklesretate tuplata. ⁴ Goyakalutowrerune pnuterutu rixpotutatka, gi rixanu yoptogiwakatachri kiglepotlu wanna giwaka pnute.

Tsrnwa Geso Goyakalutowrerune pnute

⁵ Gi rixanu gi pagogneko gi satu gitowreru wane china Goyakalu:
“Noturyi Pixa; tyegogne nwugenetyi.”

Ga wa wanepnute:

“Rurupno Gita ga wa Walepni Noturu.”

⁶ Ga wa wanepnute wa tyechijne ranikinitkalu muchinanu tsru Gituru, wane china:
“Pejnuruneko Goyakalutowrerune yoptsojityegitanru.”

⁷ Ga wa gitowrene wane chinpiranyegita:

Giwekikalurune kamrutna gitowrene

ga wa kamrurewyegitjene katmerolkaka rixkaka.

⁸ Seyni wa Gituru wane china:

*“Pogirewle tuplapijere, Goyakalu,
 gwagognenatachripni gike rixiniko mnikawnakatupni.*

Ga wa pogirewatyawaka kanojere,

poyagkaklewlu kanojerni.

⁹ Pushiniklu poyagkaklewlu,

ga wa payegixlu mukochri.

Giyagni Goyakalu, Poyakalute,

giyokgogoty tsru gimjklungi

pupxalune pnute.

¹⁰ Ga wa

yinuwakikowakaya Pixa, Gitsrukaachi,

pekamruretlu psolchijneko.

Ga wa tengogne pumyo kamrutikalurni.

¹¹ Tyekakapni nikawnanuna,

seyeni Pixa gwagognenatanu.

Pejnurkakako mkachri pixka rutsrugananumtanu.

¹² Ga wa sapwaklu pixka psaprurukanru.

Ga wa mkachri pixka kashrijetikolupa.

Seyni Pixa pixyawakakni Pixa.

Ga wa pwalaputkaka gi nikawnanu.”

¹³ Gi rixanu gi pagogneko gi wane chinru satu gitowreru:

“Npotuklesretate ptuplatanu,

pkamnixjene nutakinpotunanuko

puxixi gitspangaprepa.”

¹⁴ Ga wa pejnuruneko giwekikalurune kamrurwaklerunni Goyakalu yokanata rupxak-jetyapna gognawatikaluru yoptotachinepa.

2

iGi psonananru gognawatikaluru!

¹ Giyagni wumkata wanepnute yanshinikanyempotletlu wjemanrupirankakaya ma muknogamtyanupwu. ² Gi rixanu wa tokanchi Goyakalutowrene ginkakletanrukaka poyegi rixinri, ga wa pejnuruko ma mumretnuchi ga wa ma yijnaknuchi wanepotuko rixa saletkota, ³ gi wixpoko mayixawnaletanuna wa wma girukotkanuplu gipsonanru gognawatikaluru? Tyenwa muchinanu Gitsrukaachi ginkakletanru. Ga wa wixa yegi poyegitikalurni Wale yijnakotachineya. ⁴ Ga wa Goyakalu gimupguyatyana getkalurkakayma ga wa koglajrukakayma, ga wa gixo giyaklukakayma, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gapiksanrukakayma rixanshinikanutyawaka Wale.

Ptsotsotaji Goyakalutowrerune giyagokolutni rutaaka Geso

⁵ Gi rixanu gi wa gitowrenoko chinanu Goyakalu yijnaakakna ginachrigognepa gajene. Walenwa wunkakletpiranatanru. ⁶ Satu pasretaya wane china gipgujtaletlu:

¿Klunerni wa yineru

wa Pixa gishinikyawaklu,

ga wa yineru wgene petyawaklu?

⁷ *Pshinitsonu putowrerune giyagokolutni putakinitkalu.*

Waneklu psagetatnaklu pogirewluya

ga wa kagwakpiiruya.

⁸ *Ptowrunanuka putaka gijixipta rapukote.*

Gi rixanu ptowrunanuka yijnaakakini, gi satuna gixeta myijnaakaakotu. Ga wa xani gi wetlu ptowrunanuka Wale chinanu yijnaakaakaluru. ⁹ Seyni wetlu Geso gitowrene psotsotaji giyagokolutu gitaakaluru, sagyetatkaluru pogirewluya ga wa kagwakpiiruya gipukchi salewniyachri chinanu, wa Goyakalu gimutlewe chinanu Wale getumgiyaplu gipukchi pejnurune chinanu. Salewnalu chinanu mmagatikatu rixka

¹⁰ Gi rixanu Goyakalu, wa Wale chinanu ptowrunanuka wane, ga wa Walenupni ptowrunanuka, wa gixo wugenene ranikini royaknu yegi, kigle getle rixlu salewnalu chinanu mmagatikatu rixkaklu rognethakikolna Gitsrukate. ¹¹ Gi rixanu kphashiri gixkalewatachri ga wa kphashirine gixkaakalunetka satupjerutu ruyakatyana pejnuruneko. Giyagni tye chinanu gi rupatewa Geso chinretna gimolene. ¹² Wane china:

Pgiwaka nunkakanna nomolene.

Gapatjetachine tskalaya nshikaletinyi.

¹³ Ga wa wanepnute:

Gita gaponshinikanutanru Wale.

Ga wa wanepnute:

Getanno Gita, ga wa nwugenene

Goyakalu genekyano.

Gimolene pixka rixka

¹⁴ Giyagni gi rixanu wgenchine granchi ga wa giichi gapsatkalunni, waneko pixka rixa Geso. Manewata gipukchiya nikatyaplu wa gipukchi muchkonu waneyalutu. Walenwa kamchi gitsrukate. ¹⁵ Ga wa manewata koshpakyapna wanna yine, wa psoloko ruwekinriyna gostutkalune pixka rixna, gi rixanu gipukchi pikachine rixanatna. ¹⁶ Gi rixanu gi wa Goyakalutowrerune rushatkapa galikaka, seyni Gawraklopishane rushatkapa. ¹⁷ Wale chinanu psolpotuyako gimolene pixka rumkata gixkota Geso, kgetwamonreru ga wa poyagkakachri Sasertote Gitsrukate potu rixinripa Goyakalunkakaya, mukochiri rupekotinripa, wa yine mukochire. ¹⁸ Gi rixanu Gesoko yantaletlewluya salewniya, rumkata gipxakletna wa yantaletkalune.

3

Tsrnwa Geso Moysisi pnute

¹ Giyagni, nomolene, kphashiringi, patomgakolungi tengogneya, gyanshinikanyegitanru wa yokanatkaluru ga wa sasertotene Gitsrukate potu wupgujtapiranyegitanruya. Walenwa Geso. ² Walenwa poyagkakachri wa rutakjeryegiya, Moysisi pixka psolupjiko walepjiya. ³ Gi rixanu rumuknu kagwaakalurni Geso Moysisi pnute rumalwutikolupa, wa panchi kamrutachri pixka kagwakpiratkalurupa panchi pnute. ⁴ Gi rixanu pejnurukopji kamrutkalurni pimrineya. Seyni wa pejnurkakako kamrutachri Walenwa Goyakalu. ⁵ Ga wa Moysisi galikakni poyagkakachri rixa psoluyako gipji, wane kamrurewatyachri pixka, rupgujtatyaplu ginkakletpiranatkalkakapa. ⁶ Seyni Kristo wgenchi rixa gipjiyako. Walepjiwu wixa wa gaponshinikanrewlu ga wa galixkowlu kagwaklewluya wpoyegita gimretletini yoptukyawakpotunanuko.

Malixgajitkatu ma mixinitipa satu wa gixa

⁷ Giyagni wa Giwekikaluru Kphashiri chinyawaka:

“Xawakni giynaktokanutinri,

⁸ *Gi nshikpokwagajitanu*

wa wanna jige kanuwkaklewatrinrini pixka

yantaletlegogne yine mwiyawakaya.

⁹ *Wa gitsrukatenni yantaletyawa kno*

rumata getanshinikanutyapnona.

Reta kamruretnona.

¹⁰ *Gepkoxamkojemole walapu*

njigekanuwye gitna nyi

gimuweekakgoggenatachinni.

Wane nchina,

'Pupjegajgoggenatna. Gi rumatluna nogapkaka.'

¹¹ Gita kawchinanu nchinyawaka njigekanuya,

'Gi jiglokanruna napnanutyawaka.' ”

¹² Getinwa, nomolene, muglegajitu ga wa malixgajitkatu, wa Goyakalu giwekachri gitspalatyachri ma mixinitipa satu wa gixa. ¹³ Seyni giykokakanu pagognemnunanuka xawakni chinikowakawa. Gi satuna gixa shikpokwakanshinikanutinripa mukochri yok-wireya. ¹⁴ Gi rixanu wixa koxa Kristo waneyalunwu wa galikakni poyegi gimretle wixiniplu wegaponshinanrewle yoptukyawakpotunanuko. ¹⁵ Wane chinkopshini:

“Xawakni gyijnaktokanutinri,

gi nshikpokwakgajitanu

wa jigekanuwkakikowaka pixka

yantaletlegogne pochkewakaya.”

¹⁶ Gi rixanu ¿ginna wa jemachinemka jigekanuwkaklu? ¿Gi ge pejnuruneko wa Gipto gishpakamtyachine Moysisiyima? ¹⁷ ¿Ginna wa Wale jigekanuwnayegitanune gepkoxam-kojemole walapu? ¿Gi ge wannakni wa mukochirewatachinni, wa gimannina yineru mwiwawakaya giknookalurni? ¹⁸ Ga wa ¿ginna Wale kawchinanu wane china gi wa rapnanutyawaka jiglokanunna? ¿Gi ge malixaklenni? ¹⁹ Wetlu gi rumkata jiglokletanunna ma malixlenna chinanu.

4

Galikakpotunanu gapnanru Goyakalu gayinerutene chinanupa

¹ Giyagni waneyawawu wixa gipiratkaluru tokanchi wa rapnanjixawaka wjiglokin-ripa. Giyagni wpikanu wa satu gixate gi gimkata jiglokleta, magatachri getikolu chinanupa. ² Gi rixanu Kiglerpotunanu Tokanchi wunaka wutsrukateni pixka. Seyni tokanchi wanna jemanru gi wa rupxakna, gi rixanu gi wa galixlewu ruyoptotka. ³ Gi rixanu wjigloku gapnanjixikowaka wa wixa galixachinwu, wa chinyawaka:

Gita kawchinanu nchinyawaka njigekanuya,

Gi jiglokanruna napnajixyawaka.

Seyni nikatkalurutkani kamrure rekamruretinitikal tye psolchijneko. ⁴ Gi rixanu pnusreta wane china, *payokgipregogne chininripiranaya, wa rapnanuta Goyakalu pejnuruyako kamrure payokgipregogne chininri.*

⁵ Ga wa gewi wane chinatnaka: *Gi jiglokanruna napnanutyawaka.*

⁶ Giyagni gi rixanu kagwaakaluru pimrine jiglokyaplu ga wa Kiglerpotunanu Tokanchi muchinanu ginkaakalune gi jiglokanna ma malixlenuyna, ⁷ pagognetnakni Goyakalu gitaka. *Xawakni* gi pomshinigoggenanukotkani wane china Wale, Tawi tokanuya, wa muchinanu chinikowakpotuko:

Xawakni gyijnaktokanutinri,

gi nshikpokwakgajitanu.

⁸ Gi rixanu Goswumka gapnankakanna gimka pagognetnaka runkatnakna gapnanutikowakapirana, wa walegognekaka giknoginitka. ⁹ Giyagni wanewalu wa gapnanru Goyakalu gayinerutene chinanupa. ¹⁰ Gi rixanu girukokta jiglokinri wale gapnanutyawaka, wale koxa gapnanuta kamrureya, wa Goyakalu rapnanutinri pixka kamrureya. ¹¹ Giyagni wmuchkowa jiglokletanru tye gapnanutikowaka, gi satuna ma mujrukinitipa tye malixkannuchi yaglu pixkalutuya.

Goyakalu tokanu giwekachrini ga wa kamrurewpotutachrini

¹² Gi rixanu Goyakalu tokanu giwekachrini. Kamrurewpotutachri. Pejnuruko gepnokaka gwasputachri yoglolewapi pnute gepragasurpotni. Yoswaklewopotuta rutsapatopotutikolupa shinikanchi ga wa giweklu ga wa yoklechi ga wa rashichgapu. Ga wa rumata getlu wa gaschi yanshinikanrewle ga wa rushinikanru. ¹³ Maleshlu giyakotkaluru mupgujewnakatu Goyakalu getanu. Seyni pejnurkakako mushyatkotu ga wa pgujeru potu wetjeruygale getanu. Ga wa Walenwa wugitanrupa.

Gesonwa sasertote Gitsrukate potu

¹⁴ Giyagni waneywu tsru sasertote Gitsrukate potu tengogne yachritka. Walenwa Geso Goyakalu Wgene. Giyagni wumretgoggenatanru wupgujtalewle. ¹⁵ Gi rixanu gi waneywu sasertote Gitsrukate potu wugroklekaka mumkata getwamonretkatu. Seyni psoluyako yantaletika wixa pixka seyni mmukochiretpotni Wale. ¹⁶ Giyagni gi wa popiklerunekwu gaayegitanru rumutlewatyawaka pogirewle tuplapijere, getwamonutkalunepwu ga wa wukshikyaplu gimutlewu rupxakyapwu wmagatinriapkoppa.

5

Sasertote Gitsrukate potu gitakikolu

¹ Gi rixanu yinerni pejnuruko sasertote gitsrukate potu. Yinetskala tsoमितikaluru ga wa gitaakaluru yine chinanu yayegityaplu Goyakalu. Rutaaka ranikjetyaplu genekashlukaka ga wa genekashlu giylatkalurkaka mukochri chinanu. ² Rumkata yiglepotuko getletna mumatkane ga wa pupjetachine, gi rixanu wale koxa gigroklukaka rumata. ³ Giyagni yineko pixka waleko chinanu koxa rumkata ganikletlu giylatkaluru mukochri chinanu.

⁴ Gi wa satu waleko ginshinikanuya rutaknawa tye pixka kagwakpiratkalurupa, seyni Goyakalu tomganrupa, Gaaro pixka. ⁵ Waneko pixka rixa koxa Kristo. Gi Walenanuko galixkotnawa wa sasertote Gitsrukate potu rixinri. Seyni rutaklu Goyakalu, wane chinjeru: *Noturyi Pixka. Tyegogne nwugenetyi.*

⁶ Satu tokanchi wane chinyawakatnaka:

Pixni Sasertote Gitsrukatepotyi.

Gwagogenatachriyi Marchisite gitakikolu pixka.

Geso salewninrikaka chinanu yijnaklu rasruga

⁷ Gimaneclu gichko chiyagleyma ga wa giktegayma Geso gagjigogneyegjetlu rumkata gognetkakjeru gipukchiya. Ga wa gigitkalurni gi rixanu kagwakpiraklerni. ⁸ Wgenchimbkani, seyni salewninrikaka chinanu yijnaklu rasruga. ⁹ Ga wa mmagatikatu rixinitka Geso, pejnuruneko yijnakotachine gognetkakachri rixa gognewatikaluru gike rixiniko mnikawnakatu. ¹⁰ Sasertote Gitsrukate potu giwakatikolu Geso Goyakalu chinanu, Marchisite gitakikolu pixka.

Galixachine tsrune pixkalune mixkane

¹¹ Tye tokanchipirana waneywu gixo kgimalu wunkakletanrupmaka, seyni majnakongi. ¹² Gi rixanu gi pomshingognenanukotkani gimkata ginkaklewletmakatka, seyni mgaga gimepe ginkaakanatkawa muchinanu gimatkaluru Goyakalu tokanupirana. Tnuchga galukanatawa. Gi wa shikolu niikaluruko galukawa. ¹³ Gi rixanu pejnuruneko tnuchga gapsatkalune, masruntokanutkanni payagkalewlu tokanu. Gi rixanu mturunpotni. ¹⁴ Gi rixanu wa shikolu niikaluru tsrunenupni. Wa gasruga kamrurewlenshinikanutachine chinanni rumata getletluna kigleru ga wa gektutu.

6

Kristopirana romkagitinripna

¹ Giyagni wa Kristopirana muchichachri wuknogamtanuchi. Wkosekanuchi mmatgatikatu shinikanchi yegi. Gi walpokotanutnaklu tokanchi geshinikanutinripa, kamrurchi muweekatu gma kamrutinitpatka. Gi wa Goyakalu galixikolupirana koxa walpokotanutnaka. ² Gi wa ginkakikolupa koxa katlupiranaya, ga wa gitakamyogogolupiranaya, ga wa gipnachine yotunrepiranaya, ga wa giklukanuwnayegixikolu gike rixiniko mnikawnakatupiranaya. ³ Ga wa wane wixa kosekletanu galikaka wa Goyakalu gichichiniplu.

⁴ Gi rixanu rujrukinipna wa Giwekikaluru Kpashiri gapsatkalune gi rumkata gerotewkakletkona. Mumkatkotni wa muchinanu pokamlatyeginatkalune, ga wa tengogne genekashle getumganatachine, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gapsatkalune, ⁵ ga wa Goyakalu tokanu ga wa ginachrigogneshapa giyakle getumganatachine wa kigleru rixinri, ⁶ wa rujrukinitkana, gi rumkata gerotewkakletkona renshinikanutinripna. Gi rixanu wannanshinikanuya koroshishkita rutakatnakluna Goyakalu Wgene. Pejnurune getanu kapatmenuru rixpiranyegitluna.

⁷ Chiji pixka rixna. Gi rixanu wa chiji wa gina gapokjetachri rachikchijita ga wa tseruwnakaklu gitaklu rupxakyapna wanna chinanu gitaakaluru. Tye chiji gi glenshinikanyegitkaluru Goyakaluya. ⁸ Seyni wa chiji kona ga wa kawshiri gwannu, muglegetkotni. Psotsotaji magata kamakpiratkalurupni. Yoptukyawakapni wa ralginripa.

Kiglerpirankaka ga wa gognewatikalurupirana gipxaklewatachrikaka

⁹ Wanemka wchina yanumsayegletgi, seyni, wushinikanune, kiglerpirankaka tye pnute ga wa gognewatikalurupirana wumaponshinikanutgi. ¹⁰ Gi rixanu Goyakalu gi wa mpoyagkaakatni wa rumuslawatyaplu gkamrure ga wa gishiniklewele, Wale giwaka chinanu gishinikleweleya gixa gipxakjeretna kpashirine, ga wa xanigognenanu gipxakna. ¹¹ Ga wa walukpotutlu wa satkakgi gixa waneko pixka gixanu jmererpotupyi, psolpotuyako pkagwakpotutinripa yoptukyawakpotunanuko. ¹² Giyagni gi wa gma mernuwatanu gonuka, seyni gipiratkalurkaka yoptotachine gyimanu galixlewluya ga wa gaktan-shinikanrewluya.

Goyakalu gipiratyalu Gawra

¹³ Wane rixa Gawrani rupiratini Goyakalu. Gi rixanu maleshlu satu Wale pnute tsru “Wale kawchinanu” chinyegitanrupmaka, *Walenanuko*, “*Gita kawchinanu*,” *chinnawa*. ¹⁴ Wale wane china, “*Galikakni nuglenshinikanyempotutanyi*. *Nuxolewnakanyempotutanyi*.”

¹⁵ Giyagni wane rixa kashnantakanshinikanregoggenatinri yoptotlu Gawra gipiratkaluru.

¹⁶ Gi rixanu wa yine wanna pnuterutu kawchinanu chinna. Ga wa pejnuruko yoptopirkaklu wa nikatkoklunutka poyegitpiranatkaluru wale kawchinanu chinruya. ¹⁷ Mkashrijetkotu Goyakalu. Wa tye Goyakalu galuka gekakgityapna wanna Gawra wa gipiratkalurkaka yoptotachinepa. Giyagni Walenanuyako poyegitpiranatanru Wale kawchinanu chinruya. ¹⁸ Giyagni gepi shinikanchi mkashrijetkotkaka chinanu wkagwakpotutlu psoloku Goyakalu gipiratyawu. Walepiranaya gi rumkata weyawleta Goyakalu. Wale chinanu psolmukchonuko wumnanuukaka. Gi rixanu wixa gasukamta wkashichyaplu wkagwaklewle rupiratyawupirana. ¹⁹ Tye wkagwaklewle muchkotanshinikanutwu. Poyegitkakanshinikanutwu. Ga wa gitokosretate potu wanetkalu wkagwakanatanru, wa Goyakaluyempotuko, ga wa gimaletachrichrata gitokosretate potu jiglokachri. ²⁰ Wixa chinanu wane jiglokatcha wa wkosekjeru Geso. Walenwa Sasertote Gitsrukatchoggnenanuko, Marchisite gitakikolu pixka.

7

Marchisite, Sale pogirewatyachri

¹ Gi rixanu tye *Marchisite*, *Sale pogirewatyachri*, *teno gajeru potu Goyakalu sasertotete rixa*, *wale yoptotaplu Gawrani*, *ruylatikowakanna pogirchinni satokyachritka*. *Wale giglenshinikanyegitlu Gawra*. ² *Gawra kotspalatyalu pejnurkakako pamolete*. Walenwa Marchisite muchinanu yokakikalurni poyagkaklewlu pogire. Wanepnute *Sale pogire*. Walenwa gigurewanshinikanrewlu pogire. ³ Gike runrota. Rutsrukatchenni mapiranyegitni. Gi yinuwakgognetya. Gi koxa nikawnagiwekleyawakako. Goyakalu Wgene pixka gixkaluru. Mutuka sasertotetlegoggenatkatu.

Tsrnunwa Marchisite wa Rewiklopishane sasertotene pnute

⁴ Getanru. ¡Gi psopiranyeginanuktalu wale Marchisite! Wa tsrupotni gitsrukaachini Gawrani wa muchinanu giylalu rawinri pamoletkaka reneklu. ⁵ Galikakni Rewiklopishane, sasertote gitaakalune towutka yoptotyaplona yine wane gixle pamolete, Tokanchi Yokanatkaluru chinyawaka. Gimolenna potu yoptotalona. Gawramannimka ruyakatyanna. ⁶ Ga wa Rewinane gitsrukatchenni maleshayalutu, walenwa Marchisite, yoptotlu Gawra wane gixle pamolete, ga wa wale giglenshinikanyegitlu Gawra, wa gipiryegitkaluru. ⁷ Gi rugjetka wa tye: Wa tsru potu giglenshinikanyegitlu kayagokolutu. ⁸ Ga wa gewi pamoletkaka yoptotna yine gipnachinepa. Ga wa wane yoptotyachri Marchisite gipgujatkalurni ruwekinriwa. ⁹ Ga wa wumkata wane chinreta wa Rewi koxa wa pamoletkaka yoptojetachri, Gawraya reneko pamoletkaka. ¹⁰ Gi rixanu ratjirumane rawanatinwa wa Marchisite yoptotapinri.

Magatyachinni wa Rewiklopishane sasertotene

¹¹ Giyagni wa mmagatikane rixanmakna sasertotene Rewinane kamrure chinanu, waneklu klumka galuukaluru wa satu Sasertote gipgujewnakaakomka Marchisite gitakikolu pixka? Gi wa Gaaro gitakikolu pixka chinkalurni. Gi rixanu wa sasertotene Rewinane kamrure chinanu gitaakaluru Tokanchi Yokanatkaluru, wa yine gitakyegeitikaluru. ¹² Giyagni kashrijetkoklunmaka sasertotene gitakikolu, waneklu koxa rumkata kashrijetkota Tokanchi Yokanatkaluru. ¹³ Gi rixanu tye kaka chinpiranyegitikaluru, panerni. Wanna gi satuna genekashlu yochpikikowakakwa getlewatyachrini. ¹⁴ Gi rixanu gimatchopotkalurni wa Gotaklopishni wa Wutsrukate. Ga wa Moysisi gi wa sasertotene-pirana chinaajitna nyinerune.

Satu Sasertote Marchisite pixkalutu

¹⁵ Ga wa pgujetanurpotni wa Marchisite pixkalutu rupgujewninri satu Sasertote. ¹⁶ Gi wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu gitaakaluru Geso, gi rixanu manchipiranni Tokanchi Yokanatkaluru. Seyni giwekle mnikawnakatu giyakle chinanu gitaakaluru. ¹⁷ Gi rixanu Walenwa gipgujatkaluru:
Pixni wa Sasertotgoggnenanyi,
Marchisite gitakikolu pixka.

¹⁸ Gi rixanu muchinanu yokanru galikakni giknookalurni muchkotu ga wa mumkatkatu rixinri chinanu. ¹⁹ Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluru gi satuna mmagatikatu rixkaka.

Seyni wanepnute kigleru kagwaklewle galikakni wane rixkaklu, wa kigleru kagwaklewle Goyaklalu gitakyegeitwu. Wale chinanu wkayegiklu Goyakalu.

Gaponshinikanutkaluru wa kigleru potu gipiratkaluru tokanchi

²⁰ Gi wa Wale kawchinanu chinrumigjetni Wale. Gi rixanu pimrine sasertotene gi wa Wale kawchinanu chinyegitna Goyakalu. ²¹ Seyni Wale kawchinanu chinru rumutakika Wale, wane chinjeru chinanu:

Wale kawchinanu koschekatka Gitsrukaachi.

Gi kashrijetanshinkanutanu.

“Pixni wa Sasertotgognenanyi,” chinru.

²² Gi rixanu Waleko kawchinanu wane chinyawaka Goyakalu, pnuteyaka kiglepotlu wa gipiratkaluru tokanchi Geso gilepokyegitanru.

Sasertote gwagogenatachriwa Geso

²³ Wannani gixo sasertotenni galikaka rixnina, gi rixanu gipukchi gimaletanna ma momkaagogenenatinitipna. ²⁴ Ga wa Geso gwagogenatachri rixinri, mkashrijewnakatu sasertote rutakikolu. ²⁵ Wale chinankoxni psolpotunanuyako rumkata gognetkaketna wa Wale chinanu Goyakalu yegi yachine. Gi rixanu ruwekgogenenata wanna chinanu ragjigognegegitinripa.

Gesni wa Sasertote mmukochiretu

²⁶ Gi rixanu tye pixkalutu rumkata gixleta sasertote gitsrukate potu wixanupa: kphashi, muklukanuwnakatu, powralu, kmukochirerune kotspalatikaluru, ga wa tengogne pnute teno gajeru potu. ²⁷ Gi wa wannani sasertote gitsrukatenpotni pixka rixa magjeretya Wale, wa pagognemnunanuka ranika genekashletnina giylatkalurkakapa muchinanu gapka wannako mukochirna chinanu, ga wa wanepnute yine mukochire chinanu. Gi rixanu Tye pakatapje Walenanuko genekashatnawa giylatkalurupa rixinri. ²⁸ Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluru gitakna yine gigrokachine sasertote gitsrukate potu rixinripa. Seyni wa tokanchi Wale kawchinanu chinruya, wa Tokanchi Yokanatkaluru gapkatatachri. Ga wa tye tokanchi Wale kawchinanu gitaklu Gituru mmagatikatgogenenanu, sasertotene Gitsrukate potu rixinripa.

8

Tengogne gajeru kphashiwakapi Sasertotete

¹ Tye pirana gonra wane chinkalurkaka: Tye pixkalutu sasertote Gitsrukate potu waneywu. Walenwa tsru potu tengogne gajeru tuplapijere potuklesretate tuplatachri.

² Kphashiwaka ga wa Goyakalupji potu kamrurewatyachri, wa Gitsrukaachi panatanruni. Gi wa yineru panatanruni.

³ Gi rixanu pejnuruneko sasertote gitsrukate potu gitaaka ranikyapluna genekashlukaka ga wa giylatkalurkaka. Giyagni galuukalurni waneya rixinripa tye Sasertote koxa pagixanu ranikinripa. ⁴ Giyagni tyechijne gwachri rixkamka, gimka sasertotepni, gi rixanu wanena genekashlukaka ganikachine wa Tokanchi Yokanatkaluru chinyawaka. ⁵ Tengogne gajerkaka yaglu ga wa mayawle kamrurewatyana wanna, wa Goyakalu gixa yokanretyawaklu Moysisi, wa wale kamrutinripatka Goyakalupji. Wane chinru: *“Petpotutanru, wanepotuko pkamrutinripa yaglu pixka, magka pekagitikolu pixka.”*

⁶ Ga wa xani Kristo gapkatkalu wanepnute kigleru potu kamrurchi, wane rixa kigleru potu Gipiratkaluru Tokanchi chinanu kiglepkoyegiklerni. Wanepnute kigleru gipiratkalurkaka piranaya gitaakaluru.

⁷ Gi rixanu wa muchinanu Tokanchi Gipiratkaluru ma magatkanumka, gimka galuukalurni wa gepi chininri. ⁸ Gi rixanu ruklukanuwnakakinna, Goyakalu wane china:

“Getanu. Gigogne ginanu,”

china wa Gitsrukaachi,

“Gerotu gipiratkaluru tokanchi nupiratinna

Gisrayiliklopishane ga wa Gotaklopishane.”

⁹ *“Gi wa gipiratkaluru tokanchi pixka*

Wa nupiratyanu wa rutsrukatennina

Walegogneni wa nkosemyomtna

wa Gigiptochijne nkoshpakyapna.

Gi rixanu wannani gi gomkagitlu

nupiratanru tokanchi.

Ga wa Gita gi wa nuslagyana,”

wane china Gitsrukaachi.

10 *“Wanepnute ruknoogognetinitka walegognekaka,
tyepni wa gipiratkaluru tokanchi,
wa Gisrayiliklopishane nupiratinri,”*
china wa Gitsrukaachi.

*“Ginshinikanna nutakinna ntokankaka
yokanatkaluru.*

Wale nyongajitanna.

Gitapni wa Royakalutna.

Wannapni wa nayinerutene.”

11 *“Gi wa satkaka yimakanru gipokchi gajeru,*

*Gi wa satkaka gimoleneko,
wane chinachrimka,*

‘Pumatanru Gitsrukaachi’.

*Gi rixanu pejnuruneko gimatanutkano,
mturu potu ga wa tsrupotuymananuko.*

12 *Gi rixanu kgetwamonuklerupno
ma poyagkalewleyna.*

Gi wa nushinikanutkalu mukochirna.”

13 *Wa gerotu chininri, kapokotu rixkaklu muchinanu chininri. Wa kapokotu ga wa tsrutsoleji gixachrinatka potsotaji magata ramgamtinripa.*

9

Chiji gajeru kpushiwakapji

1 *Giyagni waleko muchinanu Gipiratkaluru Tokanchi waneylu kamrurchipirana gitakikolu. Ga wa waneylu kpushiwaka tyechijne gajeru.* 2 *Gi rixanu kamrutkaluru panchi. Muchinanugruko wanerwa katalgapi ga wa jimapro gwiyawakakwa, ga wa jimaprokaka gekakgitkaluru. Tyenwa Kpushiwaka chinkaluru.* 3 *Ga wa gepi chininri gimale-tachrichrata tukasreta waneru pagruko, Kpushiwaka potu chinikowaka.* 4 *Wanenano pgamlupagiri yochpikikowakakwa kori kamrutikalurokwa, ga wa topaji gipiratkaluru tokanchi gwanro, psolusretako kori makatikaluro. Topaji wanero kolpeto koripro mana gwanro, ga wa Gaaro kanojere gipweretachri, ga wa yonatkalurushpata gipiratkaluru tokanchi yegi.* 5 *Wala gompaji rawna giwekachine kpushirine yochigatyawaka gajene yaglu, gipoyikikowaka chikletyegitachine. Ga wa xani gi wa tyepirankaka pnumnu gixachri rumkata ginkakletpotuta.*

Genekashlukaka giylatkaluru magatyachri

6 *Wane rixa kamrutkota tyekaka, muchinanugruko jiglokjetyawakna sasertotene wa poyagkaka kamruretirinripa.* 7 *Ga wa gepi chininrigruko pakatapje pawalapkaka jiglok-jeta sasertote gitsrukate potu walepje. Gi wa granchimigeya jigloka. Wale ranikgenekash-leta waleko chinanu ga wa yine mukochire chinanu wa ma mumatanutukna mukochire-watinriyana.* 8 *Tyeya rekakgitwu wa Giwekikaluru Kpushiri, wa mupguyetgapotkotuwa kpushiwakpotgapo, rawinikopshiniwa muchinanupji.* 9 *Walenwa tyegogneshaklupa yaglu. Wane gixjetikowaka ranikjetluna genekashlukaka ga wa giylatkalurkaka. Tyekaka gi ginkata muklukanuwnanshinikanutkane gixkaletpotutna wane gixa kamruretachine.* 10 *Tyepjepiranayni wa niikalurkakaya, ga wa girkalurkakaya, ga wa pnumnu gixachri gerkalewlukakaya. Walenwa manchipirana gitakikalurkaka, potukatpotutkoklunpotu-nanuko gitaakaluru.*

Koshpaklewu gike rixiniko mnikawnakatu Gesograga chinanu

11 *Ga wa kayegika Kristo. Walenwa sasertote Gitsrukate potu kiglerkaka ginachripa chinanu, wa tsrupotupji chinanu ga wa mmagatikatupji, gi wa myochi kamrutikaluru. Waleppinwa gi wa tye giyakotikowaka gajerni.* 12 *Kristo jigloklu kpushiwaka potu. Pakatapje jiglokatkalu. Gi wa chiwogragayma, gi wa waka wgenekogragayma, seyini Waleko gigragayma jigloklu. Wane rixa gapkapletlu yine koshpakikolu gike rixiniko mnikawnakatu.* 13 *Gi rixanu chiwograga, ga wa jeji wakagra ga gitslaptagatikolu, ga wa waka yochpikaluropaji jipolotkaluru gimuterune yegi kpushirine rixikolupna powratmanetikolupna.* 14 *Giyagni igi papowrananukta rixkakna Kristograga! Walenwa Giwekikaluru gike rixiniko mnikawnakatuya Walenanuko geneknawa. Muklukanuwnakane rixkakwu Goyakalyegiya. Wuklukanuwnanshinikanutinri, Geso powratyayu kamrurchi muweekatuya, Goyakalu giwekachri wkamrurewyegitinripa.*

Gerotu Gipiratkaluru Tokanchi chinanu wuglepkyegitka

¹⁵ Giyagni kiglepokyegikleru rixa Geso wa gerotu Gipiratkaluru Tokanchi chinanu. Ga wa wale gipnale chinanu kaspukyegitatkana wa ma mumretkalchinanruna muchinanu gipiratkaluru. Wale chinanu wa tomgakalune yoptotanruna wa gipiratkaluru gike rixiniko mnikawnakatupa.

¹⁶ Gi rixanu gipiratkaluru yoptotachripa gimkata gipgujtaletlu wa gipiratachri gipnale. ¹⁷ Gi rixanu yineru giparatanru wa rupninrigogne yoptotikalupa gike gaprini ruwekiniwa wale yineru. ¹⁸ Giyagni gi wa muchinanu gipiratkaluruko granchi migje gitaaka. ¹⁹ Gi rixanu pejnuruko Tokanchi Yokanatkaluru yokanrekaka, wa pejnuruneko yine runkaakoklunutka Moysisiya, waneklu wale koscheklu chiwograga ga wa waka wgenegruga, gonuyma ga wa gowegapixi seroluyma, ga wa gisoposhegi. Waleya rutslaptagatlo kiruka, ga wa pejnuruneko yine rutslaptagata. ²⁰ Wane china: Tyenwa *Gesograga Tokanchi gipiratkaluruya, wa Goyakalu yokanyegityagi*.

²¹ Waneko pixka granchiyma panchi rutslaptagata, ga wa pejnurostonkaka Goyakalu kamrure chinanu. ²² Ga wa pejnurunshinikankakako, granchiyma powratka, wa chinyawaka Tokanchi Yokanatkaluru. Ga wa granchi ma muyookanu, maeshlu kaspukmukochirewlu.

Kristo pakatapje reneknatkawa gixolune mukochire ranikinripa chinanu

²³ Gi rixanu tengogne gajerakaka yaclu wane rixa gimkata powratkota, seyni walepotuko tengogne gajerakaka, tyekaka pnute kigleru giylatkaluruya powratka. ²⁴ Gi rixanu gi wa myochi kamrutikaluru kpashiwaka jigloka Kristo, wa galikakpotunanu kpashiwaka yaglupe, seyni tengogne gajeru kpashiwakpotuko jigloka, wa xawakni Goyakalu getanu rupgujewninripa wixa chinanu. ²⁵ Gi wa gixo kata renekinipwa wa sasertote gitsrukatenepotu pixka, pawalapkaka kpashiwaka jiglokna nikchinegragayma. ²⁶ Wane rixkamka rekamruretkekolunuyakawamka tye psolchijneko, gixkatmaka rumkata salewnaleta. Ga wa xani poyagkakogneshletinitka, pakatapje rupgujewnna ruknoka mukochirewlewatiripa, reneknaawa giylatkaluru rixinripa. ²⁷ Wane rixa gitakikotna yine pakatapje rupninripa, wanepnute rutakyagokilopuna. ²⁸ Waneko pixka rixa Kristo. Pakatapje reneknatkawa gixolune mukochire ranikinripa chinanu. Ga wa gepi kata chininri mukochri migje, kagwakpotutjene rupgujewnayegitanu rognatkayapna.

10

Jeji wakagraga ga wa chiwograga

¹ Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluruya gi wetpotutawalu psoluko kiglerkaka wa waneyapwu. Mayawle pixka wetyalu wa kamrutikalurkakatka. Gi wetawalu gi pixka rixpotuta. Giyagni waleko giylatkalurkaka pawalapumnunanuka mutuka genekjetkotu, gi pagogneko rumkata mmagatikane gixkakletna kayegikachine. ² Wane rixkamka žgi ge rutuka ganika genekashletmakna? Gi rixanu pakatapje powratkoklunmakna kyonogiklerune, gi wa kmukochirerune rumata getletinmakwana. ³ Seyni tyekakaya pawalapumnunanuka rushinkapka mukochri. ⁴ Gi rixanu jeji wakagraga ga wa chiwograga gi gimkata kaspukletlu mukochri.

Genekashlu giylatkalurni wa Gesomane

⁵ Giyagni tyechijne rakanginitka Geso, wane china:

*Genekashlu giylatkalurkaka
ga wa ganika genekashletkalurkaka
gi paluka.*

Seyni manchi puglepokotyano.

⁶ *Genekashlukaka psoluyako yochpiikalurupa
ga wa genekashlukaka mukochri chinanu,
gi puglereta.*

⁷ *Giyagni wane nchina, "Petanu. Gewno Gita.*

*Kirukamtapoyi nyonpiranyegitika,
Wa pushinikyawaka nkamrutinripa,
Goyakalu."*

⁸ *Wa rogwaka chinyawaka, "Genekashlu giylatkalurkaka ga wa ganika genekashletkalurkaka, ga wa genekashlukaka psoluyako yochpiikaluru, ga wa genekashlukaka mukochri chinanu, gi paluka. Gi koxa pugleretlu. Tyekaka Tokanchi Yokanatkaluru chinyawaka ganikjetkaluru."*

⁹ *Wanepnute wane china, "Petanu. Gewno Gita, wa pushinikyawaka nkamrutinripa."* Wa muchinanu genekashlukaka konatka, gepi chininri rutakyapa. ¹⁰ Wane rixa gishinikletyawaka chinanu kpashirine gixkaakalunwu, Geso Kristomane pakatapje ganika genekashletkaluru chinanu.

Satupje ganika genekashlewlu giylatkaluru

¹¹ Ga wa pejnuroneko sasertotene pagognemnunanuka tunwa kamrurwenata. Ga wa gixo kata rumepe ganiklejetluna walekotnaka giylatkalurkaka. Tyekaka gi gimkata konrethu mukochri. ¹² Seyni Geso pakatapje ganiklu giylatkalurupa mukochri chinanu. Wanekluyakawa Goyakalu potuklesretate tuplagognenatka, ¹³ wanepnute kagwakinripa kamnixjene gijixipta rapukote gitaakoklunpotunanuko. ¹⁴ Gi rixanu satupje ganika genekashlewlu chinanu mmagatikane rixkagognenatna wa kpashirine gitaakalune.

¹⁵ Ga wa Giwekikaluru Kpashiri koxa gipgujatwu. Gi rixanu wane chininitka:

¹⁶ *“Tyenwa gipiratkaluru tokanchi
nupiryegityapna ruknoginpatka walegognekaka,”
china wa Gitsrukaachi:*

“Rajiyna nenekinna Ntokanu Yokanatkaluru.

Ga wa ginshinikanna nyonatinna.

¹⁷ *Ga wa mukochirna ga wa pnu rixlena*

gi nushinkapinitkana.”

¹⁸ Gi rixanu wa tyekaka kaspukikowaka, waneklu maleshatkalu ganika genekashlu mukochri chinanu.

Gerotu gatnugapo ga wa gatnugapo giwekachri

¹⁹ Giyagni, nomolene, gi wa popiklerunekwu kpashiwaka wjigloka Gesogra ga chinanu, ²⁰ gerotu gatnugapoya ga wa gatnugapo giwekachriya. Walenwa wjigloka Wale kamrutanru gerotu wixa chinanu wa gimaletachrichrataya. Tyenwa Gesomane. ²¹ Ga wa gi rixanu tsru potu sasertote Gitsrukutpotu waneywu wchinini Goyakalupji chinanu, wkayegikanru. ²² Wkayegikanru potukgajirunepwu ga wa kgaponshinikanuklerunpotupwu walixlewle chinanu. Gitslaptaagajitkalunepwu Gesogragaya giklukanuwanshinikanutnacinwa muglenchiya wma mixinitipa. Ga wa gerkamanetkalunepwu gonu powragaluyma. ²³ Poyegirunwu womkagi gipgujatletlu wkagwakanrupirana. Gi rixanu poyagkakachrinwa gipiratachri. ²⁴ Wyanshinikanyegkakpotutanu, wkomyekanshinikankakinripa wushiniklewatanripa ga wa kigleru kamrurchi wkamrutinripa. ²⁵ Gi wa wkaspuka gapatjeretanu wa pimrine gixjetyawaka pixka. Ga wa wanepnute gixa gapatjeretanu ga wa giykokakanu wa geta kayegikgogneretinpatkalu, wa Gitsrukachigonepa.

Giklukanuwnayegjixlewluwa wa wixako wushinikanuya wmuwochirewatanipa

²⁶ Gi rixanu wali yoptoretinitkalu wa galikakpotunanu tokanchi ga wa wumatinitkalu, wixako wushinikanuya wmuwochirewatanipa, wanepnute gi wa rawatka genekashlu giylatkalurupa mukochri chinanu, ²⁷ seyni giklukanuwnayegjixlewlu kagwakikolu tsru pikluyma, ga wa xirnachri pixkalutu jgekanchi wa kamnixlewatachine kamakatachripa. ²⁸ Moysisi tokanu yokanatkaluru giknokachri gepi, mapa gipgujatatachine chinanu rupnanu metwamonutkotu. ²⁹ Giyagni ɔgi pixkalutunanukta salewakchi gkagwakyalu rumuknu retikolupa wa Goyakalu Wgene gektutetachri, ga wa Giwekikaluru gimutlewatachri geiyakachri? Walenwa granchi gimuteru kagwakachri, wa gipiratkaluru tokanchi chinpiranyegitanru granchi. Walenwa kpashiri rutakjeru gipiratkaluru tokanchi. ³⁰ Gi rixanu wumatlu wa wane chinachri:

“Gitanni gapnuuchipa. Gita gapnurewatanu.”

Wanepnute wanechinatnaka:

“Gitsrukaachi gitakyagokanutkana rayinerutene.”

³¹ Piikalurpotupni wa yineru gijrukini, wa Goyakalu giwekachrimyo rapokinri.

Wumkata kashnantaklegognenata walixgognenatinri

³² Seyni gishinkanpanru muchinanugognekaka, gepokamlatyegitkoklunu, wa gkashnantakgognenatyawaklu tsru yagotlu nsalewninrikakaya. ³³ Psoji wa gixa yangikolu ga wa pejnurune getanu nsaletikolu. Ga wa psoji waneko pixka pnunnu gixkoklunu gixa gimatanune. ³⁴ Gi rixanu gimata getwamonretna gostutkalune. Ga wa gimuwatachingi wane gixle getasha konretna. Gi rixanu gixa gimatlu wa wanepnute kigleru ga wa gwagognenatachrikaka waneygi.

³⁵ Giyagni gi giknokanru gaponshinikanrewle wa wale chinanu wanepu tsru gapnutikolu. ³⁶ Gi rixanu gixa gimkata kashnantaklegognenata. Wa Goyakalu gishinikanru gkamrutinpatka, gyoptotanru wa gipiratkaluru.

³⁷ *Gi rixanu pshinitsonuui magatawa*

Ga wa ginachripa gapokanu.

Gi wa ramganatanu.

³⁸ *Ga wa poyagkakachri Gitanu*

giwekanu ralixleya chinanu.

Seyni wa yoxigikini

gi wa ruglenshinikanutanno.

³⁹ Seyni wixa gi wa yoxigikachinwu wamginripmaka, seyni galixachinwu waneya wixin-ripa wuwekinri.

11

Gi gixachrinwa galixlewlw

¹ Galixlewlwuni wa galikakpotunanu waneyatkawu wkagwakanrukaka. Ga wa galixlewlwuni wa rumatpotutikolu wa wane rawinri metkotkaka. ² Gi rixanu ralixlena chinanu kiglepiranyegirunni gitsrukaachinni.

³ Walixleweya wumata jemlu wa katagirsagkaka ga wa tye psolchijne koza gigle-pokotkaluru Goyakalu tokanu chinanu. Wane rixa wa mupgujewnakatka ruyakaty wa getkalurkaka.

Gawili, ga wa Genochi, ga wa Nowe galixle

⁴ Galixlewlw chinanu Gawili ganikyegitlu Goyakalu kigleru genekashlu giylatkalurupa Kayninu pnute. Galixlewlw chinanu gipgujatkalurni poyagkakachri rixinrini. Gi rixanu Goyakalu gipgujatlu renekashlekakni. Galixlewlw chinanu gipnachrinimkatkani seyni yanumsatachri pixka rixawa.

⁵ Galixlewlw chinanu raniikatka Genochi gipukchi ma metinitipa. *Gi wa rukshiika gi rixanu Goyakalu ganikatkalu.* Gi rixanu ma manikonuwa wane rixa gipgujatletka wa wale *giglenshinikanutlu Goyakalu.* ⁶ Gi rixanu wa yineru galixlewlw migje gi gimkata giglenshinikanretlu Goyakalu. Gi rixanu Wale yegi yachri gimkata galixleta wa wane rixinri Goyakalu ga wa ruigapotutjene gapnutachrini Wale.

⁷ Goyakalu ginkakagnaputlu Nowe ma metanutuwapirana. Kagwakpiratichri Nowe, ralixle chinanu kamrutlo tsro pumle wa gipji gajene gognetkakilolupa. Wane rixinri ruklukanuwnakakna tye psolchijneko gajene. Poyagkaklewatachri rixka ralixlewlw chinanu.

Gawra ga wa Sara galixle

⁸ Tomgakalurni Gawra, galixlewlw chinanu yijnakota. Wane yiyatka. Yoptochi-njetyawakapa yatka. Rushpakamtatka mumatkatni wa yiyawakapa. ⁹ Galixlewlw chinanu gipiratikowaka chiji rawananumta wajra gajeru pixka. Mkachripjikaka rawananumta Gisaakayma ga wa Gakowoyma. Wannanwa waleymalune waleko gipiratikaluru yoptotachinepa. ¹⁰ Gi rixanu kagwaklu pokchi gichko poyegitkaluru. Wa pokowatachri ga wa kamrujixachri walenwa Goyakalu.

¹¹ Galixlewlw chinanu walako Sara wugenewata wa tsrotsoleji tixinitka ga wa topapko giknogyatkalu. Goyakalu giyakleya yoptota toklopishanepa tkoshpakinripa, gi rixanu tkagwaklu poyankakachri wa tupiryegitjeru. ¹² Giyagni satupje yineru, ga wa wale gipnachri pixkalutu, ruxolewniyna gixolune potu. Wa tengogne gajeru katagirkaka pixka, ga wa tsru wenuspuwnaga gajeru ksatupagi, mumkata yantaletkotupagi, ruxolewniyna.

Wajra gajenni tyechijne gwanatachinni

¹³ Kalixaklerunni gipnana pejnurunniko wanna nyi, wa gipiratikaluru myoptotkanniko. Seyni gowukayako retyaluna. Rumuwyegitluna. Wannananuko gipgujatnawa wajra gajenni ga wa maleka giyakatyachinni rixna tyechijneya. ¹⁴ Gi rixanu wane gixachine gimatkakwu wa gichijnepotupna rujgana. ¹⁵ Ga wa rushpakchijnyawakna galikaka rushinikinmakna, kagonepmakna satokinripmakna. ¹⁶ Ga wa xani wanepnute kiglewakchijne raluka gapkapletna. Walenwa tengogne gajerchijne. Giyagni Goyakalu gi patewata wane chinikolu Royakalutna. Gi rixanu Wale galpokotyana pokchi.

Gawra, ga wa Gisaaka, ga wa Gakowo, ga wa Gosi

¹⁷ Yantaletkoklunu Gawra, galixlewlw chinanu ranika genekleshatyaplu Gisaaka. Gipiratikalurkaka yoptotachri ranika genekleshatyaplu satuperutu gituru. ¹⁸ Wa wane chinpiranyegitkaluru, *Gisaakaya puklopishanepa chinkalunepa.* ¹⁹ Wale kagwaklu wa gipnachinetskalaya rumkata yotunkakletlu Goyakalu. Ga wa galikakni gipnachrinanni pixkalutni Gisaakni. Seyni giwekachri yoptotatnaklu Gawra.

²⁰ Galixlewlw chinanu Gisaaka giglenshinikanyegitna Gakowo ga wa Gisawo wa ginachrikakapapiranaya.

²¹ Wa rupnakastsi rixinitka Gakowni, galixlewlw chinanu satkaka Gosi wgenene ruglenshinikanyegita. *Kanojereptostsi gitspanotachri Goyakalu yonogyegita.*

²² Wa rupnakastsi rixinitka Gosni, galixlewlw chinanu gimolene rushiniikaka Gisrayiliklopishane gishpakinripa. Ga wa gigapupa towyegimta.

Moysisi galixlewle

²³ Wa Moysisi gishpakinitka, galixlewlu chinanu mapa ksuru yogimatkaluru ruruneya. Gi rixanu retluna kigleru mturu. Gi wa pikluna pogirchi yokanre.

²⁴ Wa tsru rixinitka Moysisi, galixlewlu chinanu rujretyalu wa Gwarawo nshicho wgene chinikolupa. ²⁵ Wale tsonitgonuklu Goyakalu gayineruteneyma saletikolupa, mukochri gimeyiwatkalurkaka pnute wa pshinitsonu waneyapmaklu. ²⁶ Gigiptochijne ponikolewle gignantaakaluru pnute tsru kagwaklu Kristo yangapiranyegitikolu ponikolewle. Gi rixanu gapnuru yegi yigata. ²⁷ Galixlewlu chinanu ruknokamatkatkalu Gigipto. Gi piklu pogirchi gamewninri. Gi rixanu metkotu getachri pixka poyentunwale rixgoggenata. ²⁸ Galixlewlu chinanu Tsru Giknoglushgogne kamrujixa ga wa granchi gitslaptaglewlu, wa muchinanu wgenchine giylatachri ma mujtuyapna.

Wa Gisrayiline ga wa Raawi

²⁹ Galixlewlu chinanu koprutluna Sergalu Wenu wa popriri chiji pixka. Wa Gigipsyone yagota wane gixletini, ruylatkanna. Ragyekanna.

³⁰ Wa payokgipregogne sajruurutkalurni Geriko Pokchi prijere galixlewlu chinanu rup-kolikamtana.

³¹ Galixlewlu chinanu wa kapnokawaklero Raawi gi tupna malixakleneyma gi rixanu kigle yoptole tixna getjehijnetachine.

Galixlewlu gagagloklewatini

³² Ga wa ¿klu wanepnute nchinanu? Gi rixanu gogi nmagatya nunkakpiranyem-potuyapna Getyo, ga wa Waraka, ga wa Sansoni, ga wa Gepite, ga wa Tawi, ga wa Samoyro, ga wa tokanchi geneklewatachinni. ³³ Wannanwa galixlewlu chinanu rakaglokamtlna pogirewatyawaakaka, poyagkaklewlu kamrutna, rapkatluna gipiratkalurkaka, tsru mgenoklunni rushyanamamtana. ³⁴ Gichkoxirnalerni ruwakamtana. Yoglolewapispu mayxawniyna. Gigrokachine muchkowkaakana. Gichkolone rixkaakana giylalu yegi. Pnu gajene solalone gwanananumtachine satkakna. ³⁵ Suxone wannanune gipnachine yotunkaakalune yopotatnakna. Pimirni saletpotutkalunni. Gi raluka gish-pakletniripna, wa rapkapyapluna kigleru potu yotunru. ³⁶ Pimrine yantaletika ruxpiranatikolna ga wa kochipjetikolna, ga wa wanepnute rostutikolna ga wa yoshmakikolna. ³⁷ Sotlujetikalunenni. Yantaletkana. Yosokotkana. Yoglolewapi giylalewatyawaka rupniyna. Gowegamta, chiwomta gitakachine ruyaglotatna. Magatyachinni. Salewnachinni. Yenetakalunena. ³⁸ Gi wa tyechijne gajenni gimukanni wanna. Yineru mwiwagankakana pupjetyana, ga wa magkakakaya, ga wa gitawakapnakakaya ga wa chijipnakakaya.

³⁹ Ga wa pejnuruniko wanna nyi kiglepiranyegirunni galixlewlu chinanu. Gi yop-totluna gipiratkalurkaka. ⁴⁰ Gi rixanu Goyakalu galpokotatkalu kigleru potu wixanupa, wa wixa mwaknu gi wa mmagatikane rixkaakona wanna.

12*¿Gi pejnunanukta getachine!*

¹ Giyagni wixa koxa gi rixanu sajruukalunwu gi pejnunanukta getachineya kyachgaperu pixka, wuwshokanru pejnuruko wumukochire ginnu, wa wsajrukjeru wumukochire. Ga wa kashnantakgoggenatachinespww, wunaple gajeru yagotikowaka wasukamtini. ² Geso yegi yigatachinespww, walixlewle muchichachri ga wa poyagkakachri. Gimuwlu chinanu Wale ginaple gitaakaluru, Wale kashnantaklu koroshishkita. Gike rixanru patewluni. Ga wa tuplatatka. Goyakalu tuplapijere potuklesretate tuplatatka. ³ Giyagni gyan-shinikanpotutanru Geso gma mamanutinitipa ga wa gma mugrokanshinikanutinitipa: Wale kashnantaklu gi pixkalutanunukta kmukochirerune yoptopirkakle Waleyako.

⁴ Gixa gi wa granchipotunanuko gixa yagotletawalu mukochri wa nsatkakyaplu. ⁵ Ga wa gixa gamtakatkalu giykolu, wa wgenchine pixka gixa giynumsatikolu:

Noturu, gi wa gike migje pixka pixa getletanru

Gitsrukaachi saletlewle.

Gi koxa pugrokanshinikanutanu wa Wale chigetjetinipiyi.

⁶ *Gi rixanu Gitsrukaachi rushinikanru saleta.*

Ga wa rachichotna pejnuruneko wugenene yoptotanune.

⁷ Gkashnantakgoggenatanru nsaletikolupa. Wugenene pixka rixgi Goyakalu. Gi satu mturu ruru ma saletanutu. ⁸ Ga wa gma saletkoklunu wa pejnuruneko salewnaletini pixka, waneklu pakochingi. Gi wa Goyakalu wgenengi. ⁹ Gi rixanu waneywu galikaka wurune wumaneya. Saletawakletwuna, ga wa wkagwakpiratna. ¿Gi ge wanepnute galikaka wyijnakotanru giwekikalurune Giru, ga wa wuwekanu? ¹⁰ Gi rixanu pshinitsonu saletawakletwuna gikta rixpoko getletyawuna. Seyni Goyakalu saletwu ruxkapyapwu ga wa rupashiregnu rapikyapwu. ¹¹ Galikakni pejnuruko saletlewlu xawakni gi wa gimuwlu

kagwakika, seyni wamonchi. Seyni wanepnute kigleru kamrutanna wa saletlewlw gas-rukanune, kpoynakaklewaklerunetka, kigle gwashle rixinripa.

Wuykotka kphashirinepwu wixinripa

¹² Giyagni mpotukatinwa gimyo gigrökachri ga wa gitskeri muchkotu. ¹³ Ga wa potuk-gapolu gkamrutanu gijixi chinanu, pnu mayinitipa yokmatachri, seyni rutskalakikolupa galikaka.

¹⁴ Gijgapotutanru kigle gwakaklesha gixyapna pejnuruneko. Ga wa gijgapotutanru kphashirine gixikolupa. Wane gma mixkakoklunu, gi gimkata getletlu Gitsrukaachi. ¹⁵ Ggirukotinwa satu ma maga gapkapletyaplu Goyakalu gimutlewlw. Gi satuna pachik-gajitachriski ma tseruwninitipa kojwaklewatachripmaka, ga wa gixolune puchotachrip-maka. ¹⁶ Gi waneplu kapnokawakleru, gi wa gimuteru gixachriko Gisawo pixka, wa paniklupje chinanu rushagkalu muchinanu wgenchi gitakikolu. ¹⁷ Gi rixanu gixa gimatlu wa wanepnute wa giglenshinikanyeglewlw yoptotikolupapiranaya ralukinitka giknookalurutkani. Gi rixanu gi rukshikatkalu renshinikanutyawakapmaka, rujgalewpututnimka giktegayma.

Gepi magkakaka

¹⁸ Gi rixanu gixa gi wa kamruukaluru magka gapyegita, xirnachri galgachri yegi, ga wa yachnewlu ga wa mapshagalu, ga wa kawlenekalu, ¹⁹ ga wa kowgima, ga wa tokanchigima, wa jemachine gagjipotyegitanru gi wanepnuteko wanna yegi yogniiko tokanchi. ²⁰ Gi rixanu gi rumkata gakotletatkaluna Tokanchi Yokananatkaluru: *Ga wa nikchine rakatsrek-magkatetiniplu sotlujetkomkana.* ²¹ Wane rixa piikaklewlweta wa getkaluru, wa Moysisi wane china, *“Npikpotuta. Nutatata.”*

²² Seyni gixa gapyegitlu Siyo Magkate, ga wa Goyakalu giwekachri pokchi, wa Gerosale tengogne gajeru, ga wa gixolurune potu Goyakalutowrerune meyiwlw yegi gapatachine, gapyegitlu. ²³ Ga wa gapyegitlu muchinanu wgenchine gapatjetachine tengogne gitakgiwokatkalune yegi. Ga wa Goyakalu yegi wa pejnuruneko Gitakyagokachri, ga wa giwekikaalurune poyagkakachinenu yegi, wa mmagatikane gixkaakalune. ²⁴ Ga wa Gesoyegitkagi wa gerotu Gipiratkaluru Tokanchi chinanu kgiglepokyeigikleru, ga wa granchi gitslaptagluyegi, Gawiligraga pnute kiglerkaka ginkakletachri.

Pogirewatikowaka mkomyemyetkotu

²⁵ Ggirukotinwa gi wa giknokanru wa Yanumatachri. Gi rixanu tyechijne giykolewatyachri, Moysisi, giknokachine ma mayxawninitipna, wanepnutpotwu wixa wa tengogne Giykolewatyachri wkatjitini, wma mayxawninitipa. ²⁶ Tye tokanchigima muchinanu komyeyetanru psolchijneko. Ga wa xani rupiirewata. Wane china, *“Pakatapje nkomyemyetanutkalu chiji.* Gi wa chijijepni seyni *tengogne* koxa.” ²⁷ Wa tye tokanchi *“pakat- apjechi”* gimatkawu wa koshpaaikalurupni wa komyemyetkalurkaka, kamrutkalurkaka pixka, rawgognenatinripa wa mkomyemyetkotkaka.

²⁸ Giyagni wumuwatanu pogirewatikowaka mkomyemyetkotu yoptotachine wixinripa. Giyagni kgipashiregolunepwu ga wa kagwakpiraklerunepwu, Goyakalu yegi wkamrurawatini wuglenshinikanutyaplu Wale. ²⁹ Gi rixanu Woyakalutni xirnachri nikatlewatachri.

13

Kristonune gimkata kamruratanru

¹ Gishinikmolkakgognenatachinepgi. ² Gi gimuslawatanru machipejjigi gixinripa. Gi rixanu wane rixinna pimrine, Goyakalutowrerune wannapji rawkaakana. ³ Gishinikanna gostutkalune wannayma gostutkalunepgi pixka, ga wa yenetkalune gishinikanu gi rixanu wanna pixka gixa koxa gixa kamanerungi.

⁴ Pejnuruneko yegi kagwakpiratkalurupni kashimyokaklu. Ga wa kashimyokakachine gapnokawle kphashiripni. Gi rixanu gapoklewatachine ga wa gimopatlewatachine Goyakalu giklukanuwnayegjixanna. ⁵ Gi wa sroschi gerune gixjetachinepgi. Wa waneygi gixinri kiglenshinikanuyapgi. Gi rixanu Goyakalu wane china:

“Gi pagogneko gi nkaspukanunyi. Gi koxa nuknokanyi.”

⁶ Giyagni kiglenshinikanuwu wane wchininripa:

“Gitsrukaachinwa nupxakjeru.

Gi npikanu. ¿Klu kamrutinno yineru?”

Gimalwurni wa genekashlu Goyakalu gigeretanru

⁷ Gishinikanna ggirukotjene, wa Goyakalu tokanu ginkakjene. Getjepotutanru rixjetyawakna wa wanna chinanu yoptotkalurupa. Ralixlena yimachinepgi.

⁸ Rixyawakgognenanukni Geso Kristo kapetgogneri ga wa xani, ga wa psolu gwashlepotunanukopu gike rixiniko mnikawnakatupa.

⁹ Pnumnu gixachri ga wa pnu giyakatyachri ginkaklewluwaka gi wa pupjekakangi. Gi rixanu kiglerni wa poyegitikolu wa gaschi gimutlewu chinanu, gi wa niikaluru chinanu. Tyekekaka gi wa gipxakna wa wane gixachine. ¹⁰ Waneywu genekashatikowakakwa. Wa mkachripji kamrurewyegitachine gi wa rutaakana nikyapluna walekwaya.

¹¹ Gi rixanu sasertote gitsrukatenene potu kpashiwaka ganiklu nikchinegraga mukochri chinanu. Ga wa pokchi malekate yoxikmanetikna nikchine. ¹² Giyagkoxni Geso, wa kpashirine rixkakyapna yine Waleko gigragaya, pokchi gipgyaptote malekate salewniya. ¹³ Giyagni pokchi gayinitka. Wale yegi gayanu. Wkashnantakanru Wale yenetpiranyegitikolu. ¹⁴ Gi rixanu gewi maleshaywu pokchi gwagognenatachripa. Seyni wujgalu papokchi wane gixachripa.

¹⁵ Giyagni tye chinanu genekashlu wanikyegjegognenatanru Goyakalu, wa poyagnutlewu genekashatkaluru. Tyenwa wtokanu, giwaka gipgujtatachrikaka. ¹⁶ Giyagni kigleru kamrurchikaka ga wa gapsakaklu gi wa gimuslawatanu. Gi rixanu tye pixkalutu genekashlukaka ruglereta Goyakalu.

Galixanna ggirukotjene

¹⁷ Galixanna ggirukotjene ga wa gyijnakotanna. Gi rixanu wanna giruktatan-shinikanutgi gigyeglewatachine rixinna. Gyijnakotanna wa gimuwatachinepa rixinripna, gi wa gochgitachinepni, gi rixanu gi wa rochgirmakna gipxakgi.

Gagjigogneyegitanwu

¹⁸ Wixa chinanu gagjigognetanu. Gi rixanu waponshinikanyegitlu muklukanuwann-shinikanutkanepwu. Psoluyako waluklu kigleru gixjetachinepwu. ¹⁹ Ga wa gixo nagjipotutgi wane gixa gagjigogneyegitano, wa giyampotu gixa yegi nsatkakikolupa.

Giglenshinikanyeglewu

²⁰ Wutsrukate Gesonwa tsru potu gowegane girukotachri, wa tokanchi gipiratkaluru gike rixiniko mnikawnakatugraga chinanu. Wale yotunkakjeru gipnachinetskalaya Walenwa ginglewanshinikanrewlu Goyakalute. ²¹ Ralpokotangi pejnuruko kigleruya wa rushinikyawaka gkamrutinripa, Geso Kristoya gkamrutinri wa Goyakalu gigleretanru, wa Geso gimalwugognenatkalurupni gike rixiniko mnikawnakatupa. Wane gixkalurupa.

Ralipre galukleta

²² Nagjitgi, nomolene, gakananru nuykole, gi rixanu psotsotaji nyonyegitgi.

²³ Nunkakgi gimatinripa wa wumole Timotiyo kaspuukalurutkani. Giyampotu runinipa, waleyama netapangi.

²⁴ Galukanna pejnuruneko ggirukotjene ga wa pejnuruneko kpashirine. Gitalya gajene galukgi.

²⁵ Gimutkalunepgi pejnurunekgi gixa. Wane gixkalurupa.

Kpashiri Santiyako Kirukate

Galuklewlu

¹ Santiyako kirukate. Walenwa Goyakalu ga wa Gitsrukaachi Geso Kristo wayegrerni. Pamole gepinerune gipalatachine chinanupni. Nalukgiwakatgi.

Gimuwlu gkagwakinri wa yantaletlewlu gapyegitinipgi

² Nomolene, pejnuruko gimuwlu gkagwakinri wa pnunnu gixachri yantaletlewlu gapyegitinipgi. ³ Gimatlu wa galixlewlu yantaletkoklunu, wale kamrutlu kashnantakogneru. ⁴ Giyagni kashnantakogneru gixaya poyagkaka kamrurpotanuchi, wa gixa mmagatikane gixinripa, ga wa poyampotutachinepgi. Gike mgagatinripa.

Galixlewleyma gagjitanru gimatkalewlepa

⁵ Ga wa gimatkalewlu magatinwa satu wa gixa, Goyakalu gagjitanu. Walenwa pejnuruneko genekashatachri, ga wa myangaletni. Ga wa geneeko. ⁶ Seyni galixlewleyma gagjitanru. Gi wa gnutanshinikanutanu. Gi rixanu wa nutanshinikanutachri tsru wenushpurga pixka rixa, kannipgyalu ganikashpurgatanru ga wa pnunnu yakakgatkalurni pixka rixa. ⁷ Giyagni wale jeji gi kagwakanru Gitsrukaachiya yoptotyaplu pagixanu. ⁸ Wa jeji kashrijtanshinikanukleru momkaagapokatpotni.

Kwamonurune ga wa ponikolune

⁹ Wa wumole gimuteru galixkowatanu wa tsru rixinripa. ¹⁰ Ga wa ponikolu galixkowatanu wa gimuteru galixkowatanu. Gi rixanu wa wale gipnini kshanagwu pixka. ¹¹ Gi rixanu remnuyma rushpakinitka tkachi, kshana gipriga ga wa gigwu gijrukana, ga wa ruglenugwu salewna. Waneko pixka rixa nikawnaletanu ponikolupni raluka kamruretananruyegkakaya.

Wa jeji yantaletlewlu kashnantakognerenatachri

¹² Gigenishinikanyegitkalurni wa jeji yantaletlewlu kashnantakognerenatachri. Gi rixanu wa kigle getanshinikanutkoklunu waneklu yoptotanru giwekleu sagyeta, wa Goyakalu gipiratyanu rushinikjene.

¹³ Wa satu yantaletkoklunu, gi wane chinanu, “Goyakalu nyantaletika.” Gi rixanu Goyakalu gi wa gektukaka yantaletika. Ga wa gi satuuna yantaleta koxa Wale. ¹⁴ Seyni satkaka yantaletkalurni wa walenuko retsotanrewleya rutsekletkoklunu ga wa yokshatkoklunu. ¹⁵ Giyagni wa getsotanrewlu wugenetini, waneklu wugenetlu mukochri. Ga wa mukochri galixininitka, rawkaklu gipukchi.

Kigleru genekashlu

¹⁶ Nushinikanune nomolene, gi mpupjekaako. ¹⁷ Pejnuruko kigleru genekashlu, ga wa pejnuruko mmagatikatu genekashlu tengogne giyakatyachrini. Pokamlatachrikaka Giru yegi ginyachrini. Wale maleshaylu kashrijewnal, gi wa giprojtal, mayawleko. ¹⁸ Waleko rushinikanuya Wale wugenetwu galikakpotunanu tokanchiya. Muchinanu potu wutakikolupa ruyakotanrukakaya. Yiglepotuko jigekanuwatachinepgi ¹⁹ Gimatanru gixa, nushinikanune nomolene. Pejnuruneko yine giyampotu yijnakotachinepa, ga wa yiglepotuko yanumsatachinepa, ga wa yiglepotuko jigekanuwatachinepa. ²⁰ Gi rixanu wa yine jigekanu gi wa Goyakalu poyagkaklewe kamruta. ²¹ Giyagni giknokanru pejnuruko kapicholu ga wa gixo potu gektu. Ga wa gmayognuyma gyoptotanru tokanchi gitakanishinikanutkaluru. Wa wale gimkata gognetkakletyapgi.

Tokanchi kamruklerunepgi

²² Tokanchi kamruklerunepgi. Gi wa yijnakoshatachinepgi gixnanuko yokwitnawa. ²³ Gi rixanu girukokta tokanchi yijnakotachrini, ga wa gi wa kamrutlu, walenwa jeji pixka rumumturanru goji retpotutnawa ganigapiya. ²⁴ Gi rixanu wale getpotutnawa. Ralimta. Waneklu ramtaklu gi pixka gixachrini. ²⁵ Mmagitikatni gishpaklewlu gixpokotyawakapiranaya. Giyagni girukokta vojrigi getlepotutlu gishpaklewlu gixpokotyawakapiranaya, ga wa romtagitlu, walenwa gi wa yijnakoshatachrini kamtakakleru, seyni kamrurchikaka kamrutachri. Gigenishinikanyegitkalurupni kamrureya.

Yonogyeglewlu powralu ga wa mumtuukotu

²⁶ Wa satu kagwakinipwa Goyakalu gomkagitachri rixinri ga wa gi wa chipetannutinipwa seyni yokwigajitnawa, gi wa galikakni Goyakalu romkagitinrina. ²⁷ Wa yonogyeglewlu powralu ga wa mumtuukotu Goyakalu Girchi getanu, walenwa wsalwayegityapna murune ga wa gipnagnurutachrone salewninriyina, ga wa wumretinwa powrapotupwu tyechijne gajeruya.

2

Gi wa manewle giglenu chinanu wyoptojetanru yineru

¹ Nomolene, wa kgoyaknuru Wutsrukate Geso Kristo galixachine gixini, gi wa manewle giglenu chinanu gyoptojetanru yineru. ² Gi rixanu wa gapatjetyawaka jiglokinipa satu jeji, kori yoshmakamyojrechi gitakachri ga wa mkachri katajimaluyma, ga wa kwamonuru jiglokinipa kapcholu mkachriyma, ³ ga wa gixa getpotutiniplu wa katajimalu gitakachri, ga wa wane nchininiplu, “Gewi kiglewaka ptuplatanu.”

Ga wa kwamonuru wane nchininipa, “Wane ptunwatanu.”

Waka, “Nutspanjixgapre ptuplatanu,” nchininipa, ⁴ ¿gi ge gixakonshinikanuya gitakyagoklewata, ga wa giklukanuwnayegjixlewatachinetkagi mugletu shinikanchiya?

⁵ Nushinikanune nomolene, gyijnakotanu. ¿Gi ge Goyakalu tsomitna wa kwamonuru ne tyechijne gajeruya, galixlewlw ponikowatyachinni? Wannanwa rupiratanru pogirewatawaka yoptotachinepni, wa rushinikjene rupiratinri. ⁶ Ga wa gixa mkagwakpiratkone gixna kwamonurune. ¿Gi ge ponikolune kapsakletgi, ga wa gitakyagookikowaakaka gi gekosemtgina? ⁷ ¿Gi ge ponikolune mupashiregnuchi chinyegitluna wa kigle giwakalu wa gixa koschekikolu giwaka?

Pogirchi tokanu yokanatkalaru

⁸ Wa pogirchi tokanu yokanatkalaru mpoyagkakinipa galikaka kigleru gkamruta wane chinyongatyawaka, “*Pushinikanru pumwastsitanru pixnanuko pixka.*” Wane gixini, kigleru gkamruta. ⁹ Seyni manewle giglenu chinanu gyoptojetiniplu yineru, mukochri gkamruta. Ga wa Tokanchi Yokanatkalaru gekakgitgi kgiklukanurune gixinri. ¹⁰ Gi rixanu girukokta kamrutlu pejnuruko Tokanchi Yokanatkalaru, ga wa satupje yokanru pupjetini, pejnuruko rukluka Tokanchi Yokanatkalaru. ¹¹ Gi rixanu wa wane chinachri: *Gi wa pumopatlewatanu*, wane china koxa: *Gi puylalewatanu*. Giyagni pma mumopatlewatanu seyni puylalewatiniipa, Tokanchi Yokanatkalaru kaspakachritkayi.

¹² Wanepotuko nchintokanutanu ga wa wanepotuko gixa kamruretano gitakya-gookalunepa pixkalunepgi chinyawaka wa tokanchi gishpaklu gixpokotyawkapiranaya. ¹³ Ga wa metwamonrene giklukanuwnayegjixko metwamonutkonepni. Gi rixanu getwamonrewlu gaalixlu giklukanuwnayegjixlewlw.

Kamrurchi ga wa galixlewlw

¹⁴ Nomolene, ¿klu rupxaklewatya wa satumka wane chinnawa, “Kalixaklerno,” ga wa maleshaylu kamrurchi? ¿Rumkatge gognetkaketlu ralixlewlwemka? ¹⁵ Gi rixanu wumole mamkatu ga wa mamkato gixinipa ga wa maga nketletini walegogne, ¹⁶ ga wa satu gixa wane chinashatinipna, “Gajewa. Kiglenshinikanupgi. Gi wa kachikdepatkagi. Jinanupgi.” Seyni gi wa genekinipna gimanna galukyawaka, ¿klu rupxaklewatya? ¹⁷ Waneko pixka rixa galixlewlw. Mkamruretmake gipnachrini wa galixlewlwumka walepje chininri. ¹⁸ Seyni satu wane chinanu, “Pixa waneya galixlewlw. Ga wa gita waneya kamrurchi.” Mkamruretyi pixini pekaggitano palixlewlw, ga wa gita koxa gekaggitanyi nalixlewlw nkamrureyma. ¹⁹ Pixa galixlu wa satupjerutu Goyakalu. Kigleru pixa. Ga wa kamchine koxa galixlu ga wa ruypiyegitluna.

²⁰ Ga wa pixa yineru gike gaprimigjeyi, ¿gi ge paluka gimatletlu wa galixlewlw ma kamrurnumka gike gaprini? ²¹ ¿Gi ge kamrurchi chinanu muklukanuwnakaakotu rutaaka wutsrukadni Gawrani? Wa gituru Gisaaka giylatikowakakwa ranika genekashleta. ²² ¿Gi ge getlu wa rukamrurewkaka ralixlewlw ga wa kamrure? Kamrurchi chinanu mmagatikadni galixlewlw. ²³ Giyagni poyagkaakalurutkani wa yonatkalaru chinyawaka:

Gawrani galixlu Goyakalu. Ga wa rutakyegitka poyagkaklewlw rixinri. Ga wa wane chinka Goyakalu gimatanru.

²⁴ Getanru. Kamrurchi chinanu muklukanuwnakaakotni yineru. Gi wa galixlewlw chinanupjeni.

²⁵ Waneko pixka tixa Raawi kapnokawaklero. ¿Gi ge kamrurchi chinanu muklukanuwnakaakoto tixinri, wa tyoptotinna towrechine ga wa pagapoko tkoshpakyana? ²⁶ Gi rixanu wa manchi muwekletu pixka rixini gipnachrini, waneko pixka rixa galixlewlw. Ma kamrurnu rixini, gipnachrini.

3

Wunnu tsrupotkaka tserpiranawata

¹ Nomolene, gi wa gixolunepgi yimaklewatachinepa. Gixa gimata wanepnute giklukanuwnayegjixpotutko yimaklewatachine. ² Gi rixanu pejnurunekwu wixa gixo wpupjetya. Satumka gi pupjetini tokanuya, tyemka jeji mmagatikakupmakni. Rumkata gaalirmanetnawa psopotuyako.

³ Kawalyonenama chipetapi wutakini wyijnaakakyapna, psolmaneko wpotukatyana. ⁴ Getankoxlo kanawa. Tsropotmakni, ga wa gichkonniipyalyu tanikika. Seyni mturu potu potukatapi tpotukatika ginakakta potukatachri gishinika gitakletlo, wane tyinripa. ⁵ Waneko pixka rixa wa wunnu. Walenwa mturu wumane psojite, ga wa tsrupotkaka tserpiranawata. Mturpotumero gipsomxiginanuktalu yochpikanru. ⁶ Ga wa wunnu xir-nachrimerni. Psolchijne gajeruko mpoyagkakleni wa wunnu. Wane rixa wunnu wumane psojitkakatskalaya. Wale puchotlu psoluko wumane. Xirnakaklu psoluko wixjetyawaka. Ga wa waleko xirnakaka Gigena xirnachriya.

⁷ Gi rixanu pejnuruko tyegogne gajeru, gepkoxamkojejixirune, ga wa kamejirune, ga wa yosrolotachine, ga wa tsru wenga gajerakaka pejnuruko gimkata puratkota ga wa puratkalurutkani yineya. ⁸ Seyni wunnu gi satuuna yineru gimkata puratletlu. Walenwa gekutu giyoljegognenatachri. Katseplu kamakalu gipnamenu.

⁹ Waleya wumalwutlu Gitsrukaachi Girchi. Ga wa waleya wkamakpiratna yine, Goyakalu pixka kamrutikalune. ¹⁰ Wale namchiyako rushpaka gimawuru ga wa kamakpi-iru. Nomolene, wane gixachrikaka gi galuukalurni. ¹¹ Satu gishpagatyawakapnapjeja gi jimlemlegata mushgalu ga wa mrogalu ¹² Nomolene, gi tumkata gikermuna gwaletlo goli-waji. Gi wa gowatsa koxa gimkata gwaletlo gikersagi. Gi koxa mrogalu gishpagatyawaka gimkata mushgalu gwaleta.

Gimatkalawlu teno giyakatyachri

¹³ ¿Wanerge satu kgimatkaluru ga wa kanshinikanuru gixa yegi? Kigleru rixjetyawakaya kamrure rekagitanu gimatkalawlu mayognuyma. ¹⁴ Ga wa ganxalu pachikgajitinipi ga wa waneygi nchinini pagajiya gimkapnuglu, gi wa galixkotinwa. Gi wa gweyawyegitanru galikapotunanu tokanchi. ¹⁵ Wane gixinipa gimatkalawle gi wa teno giyakatyachri, seyni tyechijne gajerukni. Manchi giyakatyachri, kamchi wane gixle pixka. ¹⁶ Gi rixanu ganxalu yegi ga wa gimkapnuglu yegi, wanekoxlu mumatanshinikanutikowakanu, ga wa pejnuruko gekutu kamrurchi.

¹⁷ Seyni teno giyakatyachri gimatkalawlu muchinanu gapka kpashirni. Wanepnute gilewanshinikanaklewatachri. Ga wa mayogotni, ga wa powixkowatachri, ga wa kget-wamonreru potu, ga wa kigleru kamrurwleru potu, ga wa mnutanshinikanutkatu, ga wa mixashatkatu. ¹⁸ Ga wa poyagkalewatachri kilewanshinikanrewakleru kamrurawata. Wane rixna gilewanshinikanyegkakachine.

4

Goyakalu gkamnixinri

¹ ¿Ginaka ruyakaty giylalkaka? ¿Ginaka ruyakaty yagotkaklukaka gixkakluko? ¿Gi ge wane ruyakaty wa gigeretashatanruykaka gimane psojitkaka yagotkakyachri? ² Getsotanrewata ga wa gi waneygi. Giylalewata. Ganxalewatya. Ga wa gi gimkata waneygi gixleta. Gyagotkaka ga wa giylalewata ga wa gi waneygi, gi rixanu gi gajire-wata. ³ Gajita ga wa gi gyoptota, gi rixanu gektu gajire gixa, gigeretashatanrukaka gnikatyaplu.

⁴ Kgmipotaklerungi. ¿Gi ge gimata gixa tyechijne gajene gimatinri walenwa Goyakalu gkamnixinri? Giyagni girukokta galuka tyechijne gajene gimatanru gixletnawa, Goyakalu kamnixjeru rixkaaka. ⁵ ¿Waka gkgawkluge wa yonchi maleshawaklege chinyawaka: “Ganxaluyma gogalulewlu rixa wa Giwekikaluru wixa gwachri?” ⁶ Seyni tsru potu gimutlewlu rixwu. Giyagni wane china: *Goyakalu satkakna galixkotnacinwa, ga wa rumutna mturune gitaknacinwa.*

⁷ Giyagni Goyakalu yijnakotachinepgi. Nsatkakanru kamchi gitsrukate ga wa gixa yegi rasukini. ⁸ Gkayegikanru Goyakalu, ga wa Wale kayegikangi gixa. Kmukochirerune, geromyoginwa. Kashrijtanshinikanuklerune, mpowratgajitinwa. ⁹ Salewnachinepgi. Gwamonuwatanu, ga wa nchiyaganu. Gitsolguwle nsalewnale gkashrijetiko. Ga wa gimuwle gichpokgojre kashrijetiko. ¹⁰ Mturune gitakinwa Gitsrukaachi getanu, ga wa Wale tsru gitakangi.

Gi wa jigyegkakanu gixkakluko

¹¹ Nomolene, gi wa jigyegkakanu gixkakluko. Girukokta jigyegitlu gimole ga wa ruklukanuwunayegixlu gimole, wa wale jigyegitlu Tokanchi Yokanatkaluru, ga wa ruklukanuwunayegixlu Tokanchi Yokanatkaluru. Ga wa pixa giklukanuwunayegixiniplu Tokanchi Yokanatkaluru, gi wa Tokanchi Yokanatkaluru kamrukuderutkayi seyni gitakyagoklewatachri. ¹² Satupjerutni wa kyokanrewakleru ga wa kgitakyagoklewakleru. Walenwa gimkata gognetaklewletachri ga wa gimkata gamgaklewletachri. ¿Katy pixa wa pumwastsitanru gitakyagoklewachrimakyi?

Yechikawapirana

¹³ Wuya gixa, wane chinachingi, “Xawakni ga wa yechikawa tye pokchiko gayanu. Satu walapu wane wuknokakini. Wmarnewatanu ga wa waneyapwu wane wixlepa.” ¹⁴ Wa wane gixachingi gi gimatlu wa yechikawapirana, ga wa gi pixkalutni giwekinri. Gi rixanu kapgyalu pixkalungi gixa, pshinitsonu gipgujewnachingi. Waneklu gamgamtanu. ¹⁵ Seyni gimkata wane chinretgonuka, “Wa Gitsrukaachi gishinikiniplu, wuwekanu ga wa tye wkamrutanu ga wa wale wkamrutanu.”

¹⁶ Ga wa xani gixa galixkowsyegitlu nsanowashle. Mugletni pejnuruko tye pixkalutu galixkowlu. ¹⁷ Giyagni kigleru gimata kamrutachri, ga wa gi kamrutlu, wale chinanu mukochrini.

5*Ponikolune kapsakletachine saletko*

¹ Wuya, ponikolune, nchiyagatanu. Nsaplewjetanu nsalewninrikakayapa wa gixa yegi gapokachripa. ² Mponikolewle gijpagiynina. Gimkalu kochopatewata. ³ Gkorite ga wa nsroschite tuchkatnanatkawa. Tpuchowle gipgujtatangi ga wa xirnachri pixka tixa nikatlegitutangi. ⁴ Ralipregognekaka chinanupa, gapotlo. Gjemanu: Tsaplewata wa kamrurawaklerune wenutikolupmaka, wa gixa gwiyana gisanate jirgiyachine. Ga wa ksolaloteru Gitsrukaachi yijnakotlu tsaple. ⁵ Mponikowashata tyechijneya. Gmeyiwashgoggenata. Jinanunshinikangi, nikchi giylatikolgogne pixka. ⁶ Gixa giklukanuwnayegjixlu poyagakachri, ga wa giylatlu. Gi wa rujga satkakleyegiti gale.

Mapognanunepgi

⁷ Giyagni, nomolene, mapognanunepgi Gitsrukaachi gapokinpotunanuko. Getanru kgisanaatewakleru. Kagwakgoggenatlu kigleru potu chiji gwakakanru. Mapognanutni wa yopotinpotunanuklu muchinanu gina ga wa ralipre gina. ⁸ Gixa koxa mapognanunepgi. Gmuchkotanshinikanutinwa. Gi rixanu Gitsrukaachi gapoklepa kayegika. ⁹ Nomolene, gi gkegemgayegkakanu gma muklukanuwnayegjixikotupa. Kgitakyagoklewakleru gipgyap-tosti tunwanataska.

¹⁰ Nomolene, gyimanru waneyapgi wa tokanchi geneklewatachine salewnalkaka ga wa rakotanshinikanuwlena. Wannani Gitsrukaachi giwaka ginkaklewatyachinni. ¹¹ Giyagni giglenshinikanyegitkalunni wchinyegitna kashnantakanshinikanutachine. Gyijnakyegitlu Gopo kashnantakanshinikanrewle. Getkoxlu gi rixpokotlu Gitsrukaachi ralipregognekaka gi rixanu kgetwamonrerpotni Gitsrukaachi ga wa kshinikanurpotni.

Gi wa Wale kawchinanu gkoschekanu

¹² Ga wa pejnuruko pnute, nomolene, gi wa Wale kawchinanu gkoschekanu, gi wa tengogne kawchinanuko, gi wa chiji kawchinanuko, gi wa kluneru kawchinanukokta. Seyni gigi wane chinko gigi. Ga wa gike chinko gike, gma muklukanuwnayegjixikotupa.

Gagjigogneru gimkatanru

¹³ ¿Salewnege gixa yegi satu? Rumkata gagjigognereta. ¿Satu wane kiglenshinikanuru? Rumkata gimalwuru shikaletleta. ¹⁴ ¿Yayixge satu gixa yegi? Repuukona gapatjetachine tsrutene, ga wa ragjigognetanna wale chinanu. Ringi ruyokanruna Gitsrukaachi giwakaya. ¹⁵ Ga wa gagjigogneru galixlewluyama gitskalanaru yayixachri. Wa Gitsrukaachi yotunkakanru. Ga wa mukochri kamrutinitka, kaspukmukochiretko. ¹⁶ Giyagni gipgujta-mukochiretyegkakanu, ga wa gagjigogneyegkakanu gitskalginripa. Gichko ragjigognetini poyagakachri, gixo gimkatachrinwa ragjigognere.

¹⁷ Giliya yinerni wixa pixka geta salewnaletchrini. Ragjigognepotuta gina ma mixini-tipa. Ga wa psolchijneko mapa walapu patsrujire ksuru gi ginni. ¹⁸ Rumepe gagjigognere-tatnaka, ga wa tengogne runyatka gina. Ga wa chiji rupchekyatka gitaklukaka.

Rognetkakanru ruwekinri gipukchiyegiya

¹⁹ Nomolene, wa satu gixa yegi wa galikakpotunanu tokanchi pupjetini, ga wa satu satkakinri, ²⁰ wa tye nunkakgi gimatinripa: Wa girukokta satkakanru kmukochireru pupjetyawakaya, wale satkakachri gognetkakanru ruwekinri gipukchiyegiya, ga wa gixo potu mukochri rushyatanu.

1 Chiniri Kpashiri Petro Kirukate

Galuklewlu

¹ Petro, Geso Kristo yokanatanru kirukatni. Tsomitkalune, pnu gajene chinanupni, gipalatachine Pontochijneya, Kalasichijneya, Kapatosichijneya, Gasyaya, ga wa Witiiniya. ² Tsomitkalungi wa muchikawako rumatagnaputyawaka Goyakalu Girchi. Giwekikaluru chinanu kpashirine gixkaakalungi, yijnakotachine gixinripa ga wa Geso Kristograga gitslaptagatkalune gixinripa. Gixa chinanu ruxolewnanu gimutlewlu ga wa giglewan-shinikanrewlu.

Wkagwaklewle giwekachrini

³ Gimalwutkalurni Goyakalu, Wutsrukate Geso Kristo Giru. Wa tsru potu retwamon-rewle chinanu, rumepe gishpaakakletatnakwu. Kagwaklewlu giwekachri waneywu wix-inripa Geso Kristo yotunre chinanu gipnachinetskalaya. ⁴ Gyopotanrupa waneyapgi mpo-jpakatupni ga wa mumtutewnakatupni ga wa mpochipukatupni, tengogne gimretikaluru gixanupa. ⁵ Gixni wa Goyakalu giyaklewle gimretikalungi galixlewlu gognewatikaluru chinanupa. Walenwa galpokotkalurutkani gipgujetkalurupa ralipregognepa. ⁶ Wale chinanu gimuwpotuta. Pshinitsonuji nsalewnamka pnunnu gixachri gyantaletikolkakaya, wa galuukalurupmakni wane gixa salewnaletinri, seyni gimuwpotutachingi. ⁷ Kiglerpotni yantaletikolu galixlewle kori pnute. Xirnachrimka tetungikni korni, seyni tsalewnana. Wanepnute kiglepotlu yantaletikolu galixlewle, retikolupa gimalwuru chinanupa ga wa galixkowlu chinanupa ga wa kagwakpiiru chinanupa wa Geso Kristo gipgujewninipa. ⁸ Gma metanutu Wale gixa gishinika. Ga wa xawakni gi getawalu, seyni galixinri, gimuw-potuta, gimuwleyma mumkata chinkotu ga wa gatajiwnachri. ⁹ Galixle yoptukyawaka yoptotachingi. Tyenwa giwekinri gognetkakilolu.

Tokanchi geneklewatachine gipgujtalewle

¹⁰ Tye gognewatikaluru repomsapiranyempotutna tokanchi geneklewatachine, ga wa rujga gimatleyempotutluna. Wannanwa tokanchi geneklewjeta wa gixa gimutikolupapi-rana. ¹¹ Rujgapiranyegitluna klunerupni ga wa gi pixkagogneplu runkakletpiranatanru Giwekikaluru Kristonu wanna gwachri. Wa ma mapookanuwa rupgujtagnaputanru Kristo salewnalepirana ga wa royaknupirana gomkagitachripa. ¹² Wanna gipguje-tyegitka gi wannako chinanukni seyni gixa chinanupni tyepirankaka kamrurewatyana. Ga wa xani tyepirankaka ginkaaka gixa wa Kiglerpotunanu Tokanchi ginkakjeneya, wa Giwekikaluru Kpashiri tengogne yokanatikaluru ginkaklewatyachinni. Tyepirankaka gogaluklewlu rixna Goyakalutowrerune tengogneya retyapluna.

Kpashirinepgi galpokonshinikanutinwa

¹³ Giyagni galpokonshinikanutinwa. Kanshinikanurunepgi. Psolpotuyako gkagwak-lewatanu gimutlewlu chinanu wa gixa gimutikolupa wa Geso Kristo gipgujewninipa. ¹⁴ Wgenchine kajnakolune pixkalunepgi. Gi wa muchinanu getsotanrewle wa gma mu-matkanuwa gixanatini, gixachinpatkagi. ¹⁵ Seyni kpashirni ntomgajeru pixka, gixa koxa kpashirinepgi psoluyako gixjetyawakaya. ¹⁶ Wane chinyongatyawaka:

Kpashirinepgi gi rixanu kpashirno Gita.

¹⁷ Ga wa Girchi gi wa manewle gigenlu chinanu yoptotlu yineru, seyni satkaka yineru rutakyagoka rixpoko kamruretyawaka. Giyagni gixa wa Girchi koschekgiwakatachingi, pikachinepgi gewi gwanatkaposhinni, gi rixanu payinechijne gwanatachingi galikaka. ¹⁸ Gike gapri migje gixjetyawaka gishpakya, wa gitsrukateni gike gapri migje giykole chinyawaka. Gimata, gixa gi wa pojpakalkakaya sroschi ga wa kori pixka wenutkalurni gishpakinri. ¹⁹ Seyni Kristograga kwenuru potu wenutika, mapchotu powralu potu gowega wgenegraga pixka. ²⁰ Goyakalu gimatagnapunatatkalu Kristogragapirana ma kamrutkonuwa tye psolchijneko, seyni ralipregognekaka rupgujetatkalu gixa chinanu. ²¹ Kristo chinanu gixa galixlu wa gipnachinetskalaya yotunkakjeru, wa royaknu renek-geru, Goyakalu, wa Goyakalu galixinripa ga wa Wale chinanu gkagwaklewatinripa.

Gimepe gishpakletachinetkagi Goyakalu tokanuya

²² Xani kpashirinshinikanune gixatka wa galikakpotunanu tokanchi galixkalchinanu. Giyagni mixashatkanepgi gixa gishinikletyapna moletkakachine. Gishiniikakpotutanu gajiya. ²³ Gixa gimepe gishpakletachinetkagi Goyakalu tokanuya, wa kigleru kajiruji pixkalutuya. Gi wa pojpakalu kajirujiya gimepe gishpaka, seyni mpojpakajituya, Goyakalu tokanuya, wa giwekgognenatachri Tokanchiya ga wa gwagognenatachri Tokanchi. ²⁴ Gi rixanu:

*Pejnurmaneko kshana pixkalutni,
Rupriga kshana ga wa gigwu gijruka.*

²⁵ *Seyni Gitsrukaachi tokanu gwagognenatachrini.*
Tyenwa kiglerpotunanu tokanchi gixyegiya ginkakletikaluru.

2

Gajerya gishpakachine pixka

¹ Giyagni giknokanru pejnuruko gekttutu, ga wa pejnuruko yokwiri, ga wa gixashlewlu, ga wa ganxalu, ga wa pejnuruko gapatlewlukaka. ² Gajerya gishpakachine pixka galukpotunanu tnuchga makojetu. Walenwa tokanchi. Waleya ntseruwninripa gognewatikaluru chinanu, ³ wa gixa gimatinitkalu kshinikanuru rixinri Gitsrukaachi.

Sotlu giwekachri

⁴ Walenwa gyayegitanru. Sotlu giwekachri pixka rixa Wale, giknookaluru galikaka yineya, seyni Goyakalu tsomitanruni. Kiglepotni. ⁵ Ga wa gixa sotlu giwekachrikaka pixkalungi kamrutikaluru panchi, Giwekikalurupji gixinri. Saser-totene kpashirinemkojepgi, ganika genekashletinripa Giwekikaluruya wa Goyakalu gigneretyawaka Geso Kristo chinanu. ⁶ Giyagni Walepirana chinyongatyawaka:

Siyu Magkate nutaklu yoptowaka gwachri sotlu,

Tsomitkaluru ga wa kigleru potu.

Wale galixachripa gi wa patetko.

⁷ Giyagni gixa galixachingi chinanu kagwakpiratkalurni. Ga wa malixkane chinanu Walenwa:

Wa sotlu myoptotkotu kamrupjitachineya,

Wale gitaaka yoptowaka gitsejita.

⁸ *Sotlu gitspetkaluru, sotlu gijrukikwaka.*

Rutakikowakna rutspeyana

ma malixkalchinanruna tokanchi.

Goyakalu gayinerutenetkagi

⁹ Seyni gixa tso minerutkalungi. Saser-totenemkojgi. Pogirewatyachingi. Yine kpashiringi, Goyakalu gayineruteneko, ruglenu ginkakletiripa. Walenwa mapshagwakayegiya ntom-gajeru, Wale pokamlale koglajru gwinri. ¹⁰ Gixa muchikawa gi wa yinenangi. Ga wa xawakni Goyakalu gayinerutenetkagi. Metwamonunatkongi, ga wa xawakni getwamonutkalunetkagi.

Gitspalatinri manchi getsotanrewlekaka

¹¹ Nushinikanune, gita gagjiti pnu gwachine gixinri ga wa payinetskala gwakopshini, gitspalatinri manchi getsotanrewlekaka. Tyenwa gimalletlu gixa giwekle gerotu. ¹² Kigleru gixjetanu payineyegiya wa jigyegitinipgina gekttutu kamruklerune pixkamka, Goyakalu gimalwutkalurupni kigleru gkamrure retkalna chinanupni wa Goyakalu kayegikinri-gognepa.

Goyakalu wayegrenepegi

¹³ Pejnuruko yine tsru gitakanru gyijnakotanu Gitsrukaachi chinanu, ¹⁴ waka pogirchiko, wa tsru potu rixinri, waka girukotlewatachine wa pogirchi yokanatanune gekttutu kamrutachine saletachinepa, ga wa kigleru kamrutachine galixkotachinepa. ¹⁵ Gi rixanu tyenwa Goyakalu gishinikanru, wa kigleru gkamrutinriya, gkochrokyaplu manshinikanune yine mumatkalene. ¹⁶ Gishpakachine pixkalunepgi, seyni wa gishpaklu gi wa gekttutkaka gishyale gitakanru. Seyni Goyakalu wayegrenepegi. ¹⁷ Pejnuruneko gkagwakpiratanu. Gishinikanna moletkakachine. Mpikanru Goyakalu. Gkagwakpiratanru pogirchi.

Kristo salewnale gyimanrupa

¹⁸ Gipxaklewatachine, psolpikleyako gyijnakotanna gitsrukatenene. Gi wa kiglerunepjepni ga wa mayogone, seyni koxa mputukane gyijnakotanu. ¹⁹ Gi rixanu tyenwa poyagnutikolu, wa satu muklukanuwnanshinikanutkatu rixinri Goyakalu getanuya, salewakchi rakotanshinikanutinipa, gi wa salewakchi gimuknu rixinri. ²⁰ Gi rixanu gikluneruya galixkotko wa gmukochirewatinipa ga wa gichko getikoklunu, gakatanshinikanutiniplu? Seyni kigleru gkamrutinipa ga wa nsalewninri, wa gakatanshinikanutiniplu, tyenwa poyagnutikolu Goyakalu getanuya. ²¹ Gi rixanu tye chinanukni ntomgaka. Gi rixanu Kristo koxa salewna gixa chinanu. Gyimanru ruknokamtyagi, wa gixa gomkaagapotyaplu.

²² *Gi wa mukochri kamruta Wale.*

Gi koxa yokwiri tokanu rukshikiko Wale.

²³ Wa yangakoklunu, gi wa rugje yangalewleta. Wa salewnanatini gi wa kawgurewata. Seyni kgitakyagoklewakleru poyagkakachri yegi Walenanuko samyoknawa. ²⁴ Koroshishkitaya Waleko ganikmukochiretwu gimaneya, wa wixa gipnachine pixka wixatka, wma mukochirewatinitpatka, poyagkakachinepwu wuwekinriya. Walepchole chinanu gixa gitskalaaka. ²⁵ Gi rixanu gixni wa gowegane pixka gixa pupjerenatachingi. Seyni wa xani girukotapratanchri yegi nsatkaaka, wa girukotanshinikanutjeru yegi.

3

Kashimyokakachine gimkata kamruretanneru

¹ Ga wa gixa gnunrochine waneko pixka gixanu. Gyijnakotanna ganurune. Wa tokanchi ma malixinipna pimrine, Geso yegi raniikona tokanchimigjea wa ganunro gixjetyawaka chinanu. ² Retjetingina gixjetyawaka powralu gkagwakpiireymananuko. ³ Gi wa gixa giglewlejni wa rogo gwachri giglewle, gi wa kamaprujiwutsaya, gi wa kori giglewleyako, gi wa kigleru makatlewluyako. ⁴ Seyni gixa gaji yogimatachri yineru giglewle, giglewlupojpakatupa. Walenwa shinikanchi mayogotu ga wa pochkeru. Kwenurpotni Goyakalu getanuya. ⁵ Gi rixanu muchikawa wane rixa gigitletnawana wa kpashirone suxone, Goyakalu kagwakanshinikanutyachrone. Wannako ganurna yijnakotachinni. ⁶ Sarni pixka tyijnakotlu Gawrani. Wane chinru gitsrukaachi. Gixni wa toklopishangi, wa kigleru gixini ga wa gi satuna pikikolu gimyekini.

⁷ Ga wa gixa gnurchine waneko pixka gixanu. Ganunrone gwayegitanu gimatkalewleya. Gkagwakpiratanna ganunrone mshikostonoto potu pixka, giweklu genekashluru giyoptotkakachingi pixka. Wa gagjigognerepa ma mumaletikotupa.

Gkatjitanru gektutu. Kigleru gkamrutanu.

⁸ Ga wa raliprepata, pejnurunekgi gixa panshinikanurunepgi. Kgetwamonrerunepgi. Gishinikmoletachinepgi. Kshinikanurunepgi. Mturune gitaknawachinepgi. ⁹ Gi wa gapnutanru gektutu gixjeru gektutuya. Gi koxa yangalu gapnutinri yangaluya, seyni gagjiyegitangonukna ruglenshinikanyegitokolupna. Wale chinanuko ntomgaka, wa gixa yoptotyaplu giglenshinikanyeglewlulu. ¹⁰ *Gi rixanu*

*Girukokta gishiniklu ruwekinri
ga wa kigleru gogi retle,
rutuukakanru gektutu yanumsale,
yokwiri ma koschekinitipa.*

¹¹ *Katjitanru gektutu. Kigleru kamrutanu.*

*Rujanru giclewanshinikanrewlu
ga wa romkagitanru.*

¹² *Gi rixanu Gitsrukaachiygale
getjetna poyagkakachine,*

*ga wa gijnakopna yijnako gagjigogneretna.
Seyni Gitsrukaachi satkakna gektutu kamruklerune.*

Poyagkalewlu chinanu nsalewnanu

¹³ ¿Katu gektutetangi wa kigleru jmererune potu gixinipa? ¹⁴ Seyni poyagkalewlu chinanu nsalewninipa, giglenshinikanyegitkalungi. Gi wa mpikanna nsaletjene. Gi wa kojwakanshinikanutkalunepgi.

¹⁵ Seyni gajiya gipashichanru Gitsrukaachi Kristo. Galpokgogonatachinepgi ginkakyapna pejnuruneko gepomgajenepa gkagwaklepirana, wa klu chinanu waneysi gkagwaklewele. ¹⁶ Gi wa kayogolunepgi, seyni mpikleya wane gixanu, muklukanunwanshinikanutkanepgi, wa gjigyegitkoklunupa patetkona, kigleru gixjetyawaka Kristoya jigyelewashatachine. ¹⁷ Gi rixanu Goyakalu gishinikiniplu gixa salewninripa, kigleru kamruklerune nsalewninipa galuukalurni wa gektutu kamruklerune nsalewninipmaka pnute. ¹⁸ Gi rixanu pakatapje salewnapa Kristo mukochri chinanu. Poyagkakachri salewna mpoyagkaakane chinanu, Goyakalu yegi ranikyapwu. Gimane ruylatika, ga wa Giwekikaluru ruweekakika. ¹⁹ Giwekikalurkoxaya Kristo yayegitna giwekikalurune yoshmaakalune. Runkaklewyentapna. ²⁰ Muchikawa nyi giwekikalurune malixkanenanni Noweklu, Goyakalu gakotanshinikanrewata kagwakinikopshini, wa tsro pumlu kamrutkakopshini. Walaya gi gixna, walenwa yokgipi yinerupje, gognetkaaka gonuya. ²¹ Gixa chinanu katlewluni wa gognawatikolu yaglu. Gi wa gimanepcho ginkokikolu gognetkakgi, seyni ginshinikanuyna kigle gige gixinri Goyakalu, Geso yotunotinri chinanu wa gipnachinetskalaya. ²² Wa Wale tengogne yachritka. Goyakalu potukdesretate rawa. Goyakalutowrene ga wa tsru gitaakalune, ga wa gichkolune yijnakotlu.

4

Goyakalu gixyawaka pixka giwekanu Giwekikaluruya

¹ Giyagni gi rixanu Kristo salewna gimaneya, gixa koxa galpokotinwa waleko shinikanchiya. Gi rixanu salewnamanetachri gituka mukochirewleta. ² Giyagni xaniyakawa gipejnutka walapu giwekinripachi, gi wa yine getsotanrewlekaka kamrutachineppi, seyni Goyakalu gishinikyawaka kamrutachinepatkagi. ³ Gi rixanu gigiyatka giknogachrigogneni payine galukyawaakaka wane gixinripa, ga wa mpogijpatnuchkaka gyinripa, ga wa getsotanrewlukakaya, ga wa gimruya, ga wa tsru nikluyegiya, ga wa gogirewluya, ga wa ginanshichkaluru yagluchisha yonogyegitikoluya. ⁴ Ruglajityaluna wa gixa gi wannayma gasukjeta waleko seprolokchi potu yegi. Kapataklerunni. ⁵ Seyni runkakyegitinwana wanna Goyakalu yegi. Galpokotachri Wale rutakyagokyaapna giwekachine ga wa gipnachine. ⁶ Gi rixanu tye chinanukni wa gipnachinni yegi runkakletika Kiglerpotunanu Tokanchi. Yine gixjetyawaka pixka ruklukanuwnayegijixikolupna manchiya, seyni Goyakalu gixyawaka pixka ruwekinripna Giwekikaluruya.

Goyakalu gimutlewe girukotachine kiglerune pixkalunepgi

⁷ Ptowurranuka yoptyukyawakapa kayegikatka. Giyagni kanshinikanurunepgi. Ggirukotinwa gagijognetinripa. ⁸ Pejnuru pnute gishiniikakpotutunu. Gi rixanu gishiniklewlu gishyatlu gixoluru potu mukochri. ⁹ Gislagakini mkegemgakanepgi. ¹⁰ Satkakgi gixa gixa yoptoletyawaklu Goyakalu genekashatyagi, waleya gipxakinna pimrine. Goyakalu gimutlewe pnunnu gixachrikaka girukotachine pixkalunepgi. ¹¹ Wa satu yanumsatini, Goyakalu tokanu pixka rixa yanumsaletanu. Ga wa satu kamrurewatini, wane rixanu muchkonuyma pixka wa Goyakalu genekpotutanu. Psoluyako rumalwutikolupa Goyakalu, Geso Kristo chinanu. Walenni goyaknu gwagogenatachri ga wa muchkonu gwagogenatachri gike rixiniko mnikawnakatupa. Wane gixkalurupa.

Kristonune pixkalune nsalewninri

¹² Nushinikanune, gi giglajyegitanru wa xirnachri pixkalutu gyantaletikolu, wa pagixanu metjejetkotu giknogjermaka pixka. ¹³ Seyni gimuwatanu wa wane gixa gimumatletlu Kristo salewninri. Wa rupgujewninipa Wale goyaknu, gixa gimuwatinripa gimjikachinpotupgi. ¹⁴ Wa Kristo giwaka chinanu gyangikoklunupa giglenshinikanyegitkalungi. Gi rixanu gixa yegi rawa Goyakalu goyaknu ga wa Giwekikaluru Walenu. ¹⁵ Wale chinanu gi satuna gixa kgiylalewakleru rixinri salewnachripni, gi wa kachowguruko rixinri, gi wa gektutu kamrukleruko rixinri, gi wa kyimaklewakleru yoshmakashatnachriwako rixinri. ¹⁶ Seyni Kristonune gixkalchinanu nsalewnini, gi wa mpatewatanu, seyni tye giwakaya gimalwukakinri Goyakalu. ¹⁷ Gi rixanu rapokatka gipapko wa Goyakalupjiya yinuwakinripa gitakyagoklewu. Ga wa wixa yegi yinuwakini ¹⁸ gi rixpokotanu yoptyukyawakapna wa Kiglerpotunanu Tokanchi Goyakalupirana malixaklene?

¹⁸ Ga wa *ramgakastsimkatkani poyagkakachri*
gi rixpokotanu mupashiregotu ga wa kmukochireru?

¹⁹ Goyakalni wa giyakotachri galixkalurupa. Giyagni Wale galukyawaka salewniyachine ruwekinrina raponshinikanyegitanruna, ga wa romkagi kigleru kamrujetinripna.

5

Goglupatanru Goyakalu rowegatene mkoje

¹ Giyagni nagitgi gixa tsrungi, gixje tsrutsolejkojno gita ga wa Kristo salewninri gipgujatachrino, ga wa gipgujetkalurupa royaknu gapiikalurupno. ² Goglupatanru Goyakalu rowegatene mkoje wa gixa yegi gwachine, gi wa gerutkalunepgi seyni gixako ginshinikanuya wa Goyakalu galukyawaka. Gi wa tyechijne gajerakaka gijgachineppi, seyni jmererunepgi. ³ Wa gixa gitakyegitkalune chinanu, gi wa gitsrukatetyegitana, seyni gowegane yimanunepgi. ⁴ Ga wa rupgujewninipa wa Girukotapratachri Gitsrukate potu, gixa yoptyotanru pogirewlu sayeta mpochipukatupni.

⁵ Waneko pixka gixanu gixa, maklujingi. Gyijnakotanna tsrunne. Pejnuruneko gixkakluku mturune gitakinwa. Gi rixanu
Goyakalu satkakna galixkotnachinwa.

Rumutna mturune gitaknachinwa.

Goyakalu girukotna walunene

⁶ Giyagni mturune gitakinwa Goyakaluyompuko, wa gichkomyolu. Wa wale tsru gitakyapgi rapokinipa gipapko. ⁷ Pejnuruko gkojwakanshinikanutjeru Goyakalu yegi gitakanutka, gi rixanu Wale gishinikyagi.

⁸ Kanshinikanurunepgi, ga wa giyokachinepgi. Wa gkamnixjerni kamchi gitsrukate, tsru mgenoklu gigritachri pixkalutu yotaljeta. Rujgalu niklokanrupa. ⁹ Wale nsatkakanu gichkolunepgi galixlewluya. Gimatlu waleko salewakchi rutakyegitkana tyechejne gajene gimolene.

¹⁰ Wa pejnuruko gimutlewu Goyakalute, wa ntomgajeru royaknu gike rixiniko mnikawnakatu yegi gixinripa Kristo chinanu, wa pshinitsonu nsalewninitka mmagatikane rixkakangi. Poyegitangi. Muchkotanshinikanutangi. Shikowaka rutakangi. ¹¹ Walenni wa giyaklu gwagognenatachripa gike rixiniko mnikawnakatu. Wane gixkalurupa.

Ralipre galukleta

¹² Surwanoya ptsotsotaaji nyonyegitgi. Walenwa wumole poyagkakachri wa gita goya. Gita giykolewata ga wa nupgujtatlu tyenwa galikakpotunanu Goyakalu gimutlewu wa mpoyentunwaletyawaka.

¹³ Wawiloni gajero, wa gixaymananuko tsomitkaluro, galukgi. Ga wa noturu Marko galukgi. ¹⁴ Galuukakanu gishiniklewu gamluruyma.

Giglewanshinikankaakalunepgi pejnurunekgi gixa Kristo gwachingi.

2 Chiniri Kpashiri Petro Kirukate

Galuklewlu

¹ Simo Petro kirukate. Walenwa Geso Kristo wayegeru ga wa yokanatanru.

Twu kiruka gixa galixachingi chinanupni, gi rixanu Woyakalute ga wa Wognetkajeru Geso Kristo poyagkaklewle chinanu kiglepotlu wa tokanchi gixa galixanru, wixa galixanru pixkapotuko.

² Goyakalu ga wa Geso Wutsrukate gimutpotutangi ga wa ruglewanshininkakpotutangi gi rixanu gimatlu Wale.

Goyakalu giwekle gixyawaka gapiikalunepwu

³ Wa Kgiyaklewakleru rixinri Goyakalu renekwu ptowrunanuka wuwekle chinanupa ga wa wupashiregnu chinanupa wtomgajeru gimatkalewleya. Wa Walenuko royaknu yegi ga wa ruglenu yegi tomgawu. ⁴ Wale chinanu renekwu kigleru potu ga wa tsru potu gipiratkalurkaka. Wa tyeekaka chinanu Goyakalu gixpokotyawaka gapiikalunetkawu. Pojjakalu wasukyatka, wa tyechijne gajeru pojjakalu getsotanrewlu chinanu.

⁵ Tye chinanuko psoluyako gmerewpotutani gyognikyaplu galixlewleya gigenchi, ga wa gigenchiyima gimatkalewlu, ⁶ Ga wa gimatkalewluyma girukotmanrewlu, ga wa girukotmanrewluyma, kashnantakgogneru, ga wa kashnantakgogneruyma gipashiregnuchi. ⁷ Ga wa gipashiregnuchiyma molchi galuklewlu, ga wa molchi galuklewluyma gishiniklewlu. ⁸ Gi rixanu waneygi gixinipa tyeekaka gixolewnachrikaka, waleko wane gixkakgi gi wa mmerenepgi, gi wa mkamrurenepgi wa gimatinri Wutsrukate Geso Kristo. ⁹ Gi rixanu tyeekaka waneya migjetu walenwa maygaletu pixkalutu, ga wa kmapagiruko retya. Ramtatkakalu wa muchikawluru mukochire powratikalurutkani.

¹⁰ Giyagni, nomolene, gmerewpotutani mpoyegityaplu ntomgikolu ga wa ntsomitikolu. Wa tyeekaka gkamrutini, gi pagogneko gijrukanu. ¹¹ Gi rixanu wane gixa geneekotanu ponikojigloklemnupgi, wa Wutsrukate Wognetkajeru Geso Kristo pogirewatyawaka gike rixiniko mnikawnakatlu gjiglokinripa.

Klupirana rushinika Petro kiruka yonreta

¹² Giyagni nushinkapakjegognenatangi tyeekapirana. Gimatmakatkalu, ga wa poyentunwalemkatka gi galikakpotunanu tokanchi gapokachriyatka, seyini nushinkapakjegognenatangi. ¹³ Nkagwaklu poyagkaklewlu, nomane nwinikopshini, nkomyekanshinikanutyapgi, nushinkapakkyapgi. ¹⁴ Numatlu wa pshinitsonu ruknokikolupa nomane wa Wutsrukate Geso Kristo chinyawakno. ¹⁵ Ga wa nmuchkowanu wa nushpakinpatka, tyeekapirana gishinkapjetanu.

Kristo goyaknu getachineko

¹⁶ Gi rixanu gi womkagitlu gimatkalewlu ginkakleshkaka wa Wutsrukate Geso Kristo giyakle wumatkakinitkagi gixa ga wa runinripapirana. Seyini Wale tsru pogirewle potu wetpotutlu wixa. ¹⁷ Gi rixanu wa Goyakalu Girchiya yoptotinri kagwakpiiru ga wa royaknu, pogimewnayegitlu wane gixachri tokanchi tsrupotunanu goyaknuhyegiya: “Tyenwa Noturu nalukanru. Wale gigletanshinikanutno.” ¹⁸ Ga wa wixa yijnakotlu tye tokanchi, tyeogone pogimewniyachri tokanchi, wa Waleyima gawanatini wa kpashiwaka magka.

¹⁹ Ga wa wanepnute poyegiru tokanchi, wa tokanchi geneklewatachinni tokanu, waneywu. Kigleru gkamrutanu wa gyanshinikanutanru wa tye, katalo pixka mapshagawaka gatajiwniyachro, gogi gimrerekamtinpotunanuko, ga wa ginshinikanuya tushpakinpotunanuko gonsagi. ²⁰ Tye gapka gimatanu. Gi satuna tokanchi geneklewatachri tokanu, yonchi gajeru, satupje yineru ginkakpokowakatyawakapni. ²¹ Gi rixanu gi pagogne waleko rushinikanu yineru ruyaktya tokanchi geneklewatachine tokanu, seyini Giwekikaluru Kpashiri gixa ganiklenshinikanutyawakna, Goyakalu chinanu yanumatyana yine.

2

Wanepna gixasha yimaklewletachine

¹ Wanenankoxna Goyakalu tokanu gixasha geneklewletachine yinetskala, gixatskala pixka wanepna gixasha yimaklewletachine. Pochkeruneko yoshmakanruna pnuko gixachri yimaklewluwaka gamgamenu. Wa Gitsrukaachi potu nutatanna. Walenwa Geso ragijiterna wenruyma. Wanna gamgamenu ganikachine giyampotu wannananukopa gamgakaknawa. ² Gixolune yimanru ma pogijpatnuna. Wanna chinanu galikakpotunanu

tokanchigapo gapatkalurupni. ³ Ga wa gimkapnugluya gixashlu tokanuyna pnunnu yokwireyna ponikowatinna gixa wane gixlenukaya. Muchikawayakawa wanna giklukanuwnayegjixikolu gi gamga. Ramgalepna gi wa malpokotkatni.

Giklukanuwnayegjixlewlugognepa

⁴ Gi rixanu wa gitowrenenanu wa mukochirewatininna gi kaspukyana Goyakalu, seyini kapnakaka mapshagawaka samyokanna, gangikowaka rumretikolupna giklukanuwnalgogne chinanupa. ⁵ Ga wa muchinanu chiji gajenni gi wa kaspukya Goyakalu, wa ronnewkakininna psolchijne gajeneko mupashiregolunni. Seyni rumretlu Nowe, wa poyagkalewlu kginkakletakleru, ga wa waleymana payokgipre pimrine. ⁶ Ga wa ruklukanuwnayegjixanna Sotoma Pokchi gajenni ga wa Komora Pokchi gajenni nikatikolunna. Chichipagi rixkakanna, yaglu rixinripna wa mupashiregolune ginachinepa chinanupa. ⁷ Ga wa koshpaklu poyagkakachri Lote. Walenwa kojwakanshinikanutkaluru wa ginanshichkaluru kamrujetachine gixjetyawaka mpogijpatnuchi chinanu. ⁸ Gi rixanu wanna yegi rawini poyagkakachri, pagognemnunanuka saletikaluru ginshinikanu poyagkakachri retinri ga wa yijnakotinri wanna kamrutanu ginanshichkaluru. ⁹ Giyagni Gitsrukaachi gimata koshpakletna kgipashiregolune yantaletlewatikowakaya. Rumata gimretletna mpoyagkaakane giklukanuwnalgognepotunanuko wa saletikolupna.

Gixasha yimaklewetachine yoptyukyawakapni

¹⁰ Ga wa wanna galikakni wa manchi pixka gixachine, wa getsotanrewlu puchotlewatachri gixjetachine, wa gitsrukaachine geyikachine.

Tseruwanshinikanutachinni. Wannako gishinikanru kamrujetachinni. Wanna gi pika gapatletluna pogirewlukaka. ¹¹ Ga wa Goyakalutowreruneko wanna pnute muchkonurune ga wa gimkachine potu gi wa giklukanuwnayegjixlu gapatle ranikyana Gitsrukaachi yegi. ¹² Seyni wannanwa gepkoxamkojejixirune manshinikanune pixkalune. Rixa gishpakletyawakanna kashichkalunepni ga wa nikatkalunepni. Rapatluna ma mumatanutkakna. Nikatikowakna wanna koxa nikatko.

¹³ Gektutu kamrutikna rupekotikolupa wanna gektutu kamrure. Wanna kagwaklu gigeretkaluru gogiko ponikowashatinrina. Wannanwa kapcholkaka ga wa kapatmenurunkaka. Yokwireyna meyiwatna wa tsru niklu rumnikyagina. ¹⁴ Gimopatlewlulu ksotanugoygalegolunni. Gi rumkata kaspuka mukochirewletna. Mpoyeginshinikanune rumlukanutna. Gimkapnuglu gasrukajitachinni. Kamakpiuru wgenenni. ¹⁵ Ruknokamtatkaluna potukgapolu, ga wa pupjetatkana. Walaami Wosoro wgenegapo romkagitna. Walenwa mpoyagkaknuchi wenutikolu gishinikachri. ¹⁶ Chigetjetka waleko mukochire chinanu. Mtokanuto mporo, yineru tokanu yanumatyachro, gijretlu tokanchi geneklewatachri seprolokinri.

Pojpakalu wayegrene

¹⁷ Wannanwa gonu gishpakgatyawakmaka magatu pixkalune. Ga wa kyachgapereru gichkonnipgyalu ganikanru pixkalune. Wanna chinanu gimretkalurni mapshagal-sajnu. ¹⁸ Gi rixanu magijeru tokanushatna tsrupotunanu tokanchi wa manchi getsotanrewleya rumlukikolunapna gajeryako gasukachine wa pupjeru gixjetachinyegiya. ¹⁹ Rushpakirinripna gipiratikalunni, seyini wa gipiratachineko pojpakalu wayegrene rixna. Gi rixanu klunerukokta gaalixlu yineru, wale chinanu wayegretika yineru. ²⁰ Gi rixanu wa Gitsrukaachi Gognetkalewatachri Geso Kristo rumatkalchinanna wanna, rasukinitikaluna tyechijne gajeru puchotlewatachri ga wa wanepnute yoshmaakana, ralipretinrina gektutu rixa yinuwakirinna pnute. ²¹ Gi rixanu kiglemkalu wanna chinanu ma mumatkanumkaluna poyagkalewlugapo, wanepnute rumatinmakluna ga wa satokyegitinmakluna kphashiri yokanrukaka, wa wanna geneekaluru. ²² Wane rixatkana galikakpotunanu yapkaklu:

Kewe satokyegitlu waleko raplire.

Ga wa kochi gerkakalurutka

satoka posujpalu yegi ruprurugatinripa.

3

Ralipregognekakapa runanna kgixpiranataklerune

¹ Nushinikanune, twunwa gepi chininro kiruka nyonyegityagi. Twu kiruukakaya nkomyekanshinikanutgi ginshinikanuya powralu, nushinkapkakayagi. ² Gishinikyaplu tokanchi muchinanu chinkaluru kphashirine tokanchi geneklewatachinniya, ga wa Gitsrukaachi Gognetkalewatachri yokanre gixa yegi yokanatkaluneya.

³ Muchinanu gapka gimatanru tye, wa ralipregognekakapa runanna kgixpiranataklerune. Ruxpiranatewatanna. Rixa getsotanretyawakna rixjetanna. ⁴ Wane chinanna,

“¿Ginaku gipiratkaluru Geso gininripapirana? Gi rixanu wa gitsrukaachinni gapnanu-tiniyakawa rixyawakakni ptowrunanuka reyinuwakleyakawa giyakotkalurkaka.”

⁵ Gi rixanu wannako ginshinikanuyna gi rumatluna wa muchikawako wanetkalu tengogne ga wa chiji, gonu gimlikyachri ga wa gonu gwachri. Goyakalu tokanu chinanu rixkakikowakni. ⁶ Giyagni tye gonu muchikawa gwachrini chiji gonnewatachrini nikawna. ⁷ Ga wa xawakni gwachri tengogne ga wa chiji Wale tokanuya gimretkalurni xir-nachri chinanupa, tsru giklukanuwnalgognepotunanuko, yine mupashiregolune gamging-rigognepatka.

Gitsrukaachigognepa ginanu

⁸ Giyagni gixa, nushinikanune, gi wa mumatkanepgi tyepirana, wa Gitsrukaachi getanu satu waragka walapu pixka rixa pagognepje, ga wa pagognepje pixka rixa satu waragka walapu. ⁹ Wa Gitsrukaachi gi kaptotalu rupiratanruya wa pimrine kagwakyaluna kaptotinri. Seyni mapognanutu rixyegitwu. Gi raluklu satuna gamginripa, seyni pejnuruneko yoptotanru genshinikanrewlu.

¹⁰ Ga wa Gitsrukaachigognepa kachowguru pixka rixa gapokletanu. Walegogne tsru sejrewakchiya nikawnanu tengogne. Ga wa tyegogne gajerkaka yochpiikalurupni nikawnanu. Ga wa chiji koxa ga wa chiji gajerkaka kamrurchi nikawnanu.

Gerotu tengogne ga wa gerotu chiji

¹¹ Gi rixanu pejnuruko tyekaka nikawnachripni, ¿gi pixkalune gimkata gixleta? Kpashirinepgi ga wa kagwakpiraklerunepgi. ¹² Kagwakachinepgi ga wa jmererunepgi Goyakalgogne gapokinipa. Gigogne gapokinri chinanu tengogne galgachripa nikawnanu, ga wa tyegogne gajerkaka yochpiikalurupa rupragkanu. ¹³ Seyni wkagwaklu gerotu tengogne ga wa gerotu chiji wa rixa gipiiretyawaka, wa poyagkaklewlu gwiyawakapa.

Wuykotka galpokotachinepwu wixinripa

¹⁴ Giyagni, nushinikanune, tyekaka gkagwakanatini, gyagota mapchone gixleta Goyakalu getanu, ga wa muklukanuwnakanepgi Waleya gilewanshinikanrewleymapa. ¹⁵ Ga wa gyanshinikanutanru wa Wutsrukate ma mapognannu gognewatikaluru rixinri, china yonyegletyawakgi wushinikanru wumole Pawlo, rixa genekashletikowaka rumatkalewle. ¹⁶ Wane rixyawaka, wa pejnuruko kirukatkakaya, tyepirankakaya runkaklewaty. Wa twukakaya waneru kgimalu tokanchikaka, wa myimaakone ga wa mpoyeginshinikanune katpa rixkalkluna, pimri yonatkaluru koxa pixka, wannako ramginripna chinanu.

¹⁷ Giyagni gixa, nushinikanune, gimatagnaputinri, gimretinwa. Wa ginanshichkaluru kamrujetachine pupjere gma kosetikotupa, gixanuko poyentunwaleya gma mujrukinitipa. ¹⁸ Seyni ntseruwnanu gimutlewluya ga wa rumatikoluya Wutsrukate Wognetkajeru Geso Kristo. Walenni wa goyaknuchi xawakni ga wa psolgogneshpotunanuko mnikaw-nakatupa.

1 Tixinri Kpashiri Gwa Kirukate

Giwekikaluru Tokanchi, Geso Kristo

¹ Wa yinuwakikoluyakawa wanetkalu wa wyijnakotanru ga wa wetanru wuygaleya, ga wa wyopukatanru, ga wa wkamrukanru wumyoya wa giweekaklewatachri tokanchiya. ² Wa giweklu gipgujetkalurni ga wa wetlu. Ga wa wupgujatlu ga wa wunkakletyegitgi Wale giweklu gike rixiniko mnikawnakatu. Walenwa Girchi yegi gwachri, ga wa wixa yegi gipgujetikaluru. ³ Wa wetanru ga wa wyijnakotanru, Wale wunkakletyegitgi wa gixa koxa wumumatanunepgi, ga wa wumumatkake galikakni walenwa Girchi ga wa Gituruyma Geso Kristo. ⁴ Tyekakapirana wyonyegitgi poyagkakikolupa wumuwele.

Goyakalni wa pokamlalu

⁵ Tyenwa ginkaklu wyijnakotanru Waleya, ga wa wunkakyagi, wa Goyakalni wa pokamlalu. Wale maleshaya mapshagalu. ⁶ Ga wa wane wchininipa wa wumumatkaka Waleyma ga wa mapshagawaka kamrure womkagitiniwa, wayroklewata. Gi wa galikaka wkamruta. ⁷ Ga wa pokamlawaka gayapini Wale pixka pokamlawaka rawa, wixkakluko wumumatkaka. Ga wa Gituru Gesograga psolpotuyako powratmukochiretwu.

⁸ Wa mmukochirenwu wchininmakwa wixnanniko wyokwitnanwa. Gi wa wixa rawa galikakpotunanu tokanchi. ⁹ Goyakalni wa gimkata galixletkalurni ga wa poyagkakachri. Giyagni wupgujtamukochiretini, Wale kaspukmukochiretanwu ga wa psoluko powratanwu wma poyagkaklenuya. ¹⁰ Wane wchininipmaka gi wa wmuochirewata, kayroklewaklermaka wchinru Goyakalu ga wa Wale tokanu gi wa gwawu.

2

Kristonwa wuglepokyegitjeru

¹ Nwugenene tyepirankaka nyonyegitgi gma mukochirewatinitipa. Ga wa satu mukochirewatini waneywu wuglepokyegitjeru Girchiyegiya. Walenwa Geso Kristo poyagkakachri. ² Walenwa wmuochire gipekole. Gi wa wixanupjeni seyni koxa psolchijne gajenenni.

³ Wa tye chinanu wumatlu wa wumatanru Wale, wkamrutyanretinri. ⁴ Wa wane chinachri, “Gita gimatlu,” ga wa gi kamrutlu yokanrekaka, walenwa kaylokleru. Gi wa wale rawa galikakpotunanu tokanchi. ⁵ Ga wa girukokta gimretatokanutinri, wale galikakni, gishiniklewatachri potu rixkaklu Goyakalu. Tye wkamrutini wumatlu Goyakalu gawinri. ⁶ Wa wane chinachri Wale rawinri, wa Wale gixa yanretyawaka pixka rumkata gixa yanreretanu.

Yokanru gerotu

⁷ Nushinikanune, gi wa gerotu yokanru nyonyegitgi, seyni muchikawluru yokanru yinuwakikowakayakawa waneyatkagi. Wa muchikawluru yokanrunwa wa gixa yijnakotanru tokanchi. ⁸ Numepe yonyegletatnaki yokanru gerotu. Walenwa galikaka potu Waleya ga wa gixaya. Gi rixanu ruknogatka mapshagalu ga wa galikaka pokamlalu pokamlatyeglewataatka.

⁹ Wa wane chinachri pokamlawaka gwachrini ga wa rayegixlu gimole, mapshagawaka rawgoggenatawa. ¹⁰ Ga wa gishinikmoletachri pokamlawaka rawa. Maleshaylu mukochirewkaklewlu. ¹¹ Ga wa gayegixmoletachri mapshagawaka gwachrini ga wa mapshagawaka yanachrini. Ga wa gi rumatlu ginaka yanu, gi rixanu mapshagalu maygaletu pixkalutu gixkaklu.

¹² Wiwine, nyonyegitgi
gi rixanu gkaspukmukochiretka
Geso giwaka chinanu.

¹³ Girchine, nyonyegitgi
gi rixanu gimatlu wa yinuwakikoluyakawa
gwagoggenatachri.

Maklujine, gixa nyonyegita
gi rixanu gixa gakagloklu mugletu.

¹⁴ Nyonyegitgi gixa, mturune, gi rixanu gixa gimatatkalu Girchi. Girchine, nyonyegitgi gi rixanu gimatlu wa yinuwakikoluyakawa gwagoggenatachri.

Maklujine, nyonyegitgi gixa, gi rixanu gichkolungi gixa, ga wa Goyakalu tokanu gwagi, ga wa gixa gakagloklu mugletu.

Gi gishinikanru tye psolchijneko

¹⁵ Gi gishinikanru tye psolchijneko, gi wa tyechijne gajerkakako. Wa satu gishinikinri tyechijne, gi wa Girchi gishiniklewle gwagajitlu. ¹⁶ Gi rixanu powruko tye psolchijneko gwachri, wa galuukaluru potu manchi chinanu, ga wa getsotanutkalurkaka, ga wa galixkowlu ponikolewlu chinanu, gi wa Girchi giyakatyachrini, seyni tyechijne giyakatyachrini. ¹⁷ Ga wa tye psolchijneko gisuptaganu, ga wa psolchijneko sotanuwale, seyni wa Goyakalu gishinikyawaka kamrutachri gwagogenatanu.

Gi gepikatkana Kristo kamnixachine

¹⁸ Mturune, raliprepapkotkani. Wa gixa yijnakpiranyegityawaklu Kristo kamnixachri gininripa, ga wa xani gi gepikatkana Kristo kamnixachine. Tye chinanu wumatatka wa raliprepapkotkani. ¹⁹ Wixa yegi rushpakamtyana. Seyni gi wa wixaymalunenanni, gi rixanu wixaymalune rixkamkana, wixyegikmaka rutukanmakna. Seyni rushpakamtna pgujetanuwaka rixinripa wa pejnuruneko gi wa wixaymalunni.

²⁰ Seyni gixa waneygi giyokyegitikolu Kpashiriya. Ga wa psoluko gimata. Gi wa gma mumatkalchinanru galikakpotunanu tokanchi nyonyegitgi, ²¹ seyni gimatkalchinanru nyonyegitgi. Ga wa gixa gimata gi satuna gayroklewlu giyakatyalu galikakpotunanu tokanchi. ²² Walenwa kayrokluru, wa Geso wa Kristo rixinri nutatachri. Walenwa Kristo kamnixachri ga wa Girchi nutatachri ga wa Gituru nutatachri. ²³ Girukokta nutatlu Gituru, gi koxa Girchi waneylu. Wa Gituru gipgujtatachri waneykoxlu Girchi.

²⁴ Wa yinuwakoluyakawa gyijnakotanru tokanchi gwangi gixa. Wa gixa rawini yinuwakoluyakawa gyijnakotanru, gixa koxa Gituru gwa ga wa Girchi gwa. ²⁵ Ga wa tyenwa rupiratanru wa wixa rupiratinri, giweklu gike rixiniko mnikawnakatupa.

Kristo gwanu gixa

²⁶ Tye kaka nyonyegitgi gyokwitjenmakapiranaya. ²⁷ Ga wa Geso Giwekikaluru Kpashiri giyokyegityagi gixa yegi rawa. Gi wa gmagatya satumka ginkakpokowakyegityapgi. Seyni giyokyegitikoloku wane rixa ginkakpokowakyegityapgi pejnurukopirana, ga wa Walenwa galikaka. Gi wa gayrokluni. Wa Wale ginkakpokowakako pixkagi, wane gixa gwaletanru Wale.

²⁸ Ga wa xani, wiwine, Geso gwanu gixa, wa rupgujewninipa kgaonshinikanrenepwu. Ga wa gi wpatewatanu Geso getanu wa runinipa.

²⁹ Wa gimatinri poyagkakachri rixinri Geso, gimatkoxlu wa girukokta poyagkalewlu kamrutachri Wale wugenetika.

3

Goyakalu wgenene

¹ Gi pagishiniklewlenanukta rixwu Girchi, wa Goyakalu wgenene wchinikolu! Ga wa wane wixa. Wale chinanu tyechijne gajene gi gimatwu gi rixanu gi rumatluna Wale. ² Nushinikanune, xawakni Goyakalu wgenenetkawu. Gi pgujewalu wa wixyawakapa, seyni wumatlu wa Wale gipgujewninipa Wale pixka wixanu. Gi rixanu wetanutkalu rixyawakpotuko Wale. ³ Tye kagwakachri, kpashiri rixinwa, Wale pixka kpashirni.

Wa mukochri ga wa poyagkalewlu

⁴ Girukokta mukochirewata kaspukokoxlu Tokanchi Yokanatkaluru. Ga wa mukochri walenwa kaspukikolu Tokanchi Yokanatkaluru. ⁵ Gimatlu Kristo gipgujewnapa mukochri koninripa. Ga wa maleshaylu mukochri Wale. ⁶ Girukokta wa Wale gwachri gi mukochirewata. Girukokta mukochirewatini gi wa retlu Geso. Gi koxa rumatlu.

⁷ Wiwine, gi satuna yokwitangi. Wa poyagkalewlu kamrutachri walenwa poyagkakachri, Wale pixka poyagkakachrini. ⁸ Wa mukochri kamrutachri Satanasyonni wale. Gi rixanu Satanasyo reyinuwakleyakawa mukochirewata. Wale chinanukni rupgujewnapa Goyakalu Wgene, maleshpotlu rixkakyaplu Satanasyo kamruru. ⁹ Girukokta Goyakalu wgene rixinritka, gi wa mukochirewata. Gi rixanu Wale gitakleji gwalu. Gi rumkata mukochirewleta, gi rixanu Goyakalu wugenetika. ¹⁰ Tye chinanu pgujru ginnanwa Goyakalu wgenene ga wa ginnanwa kamchi gitsrukate wgenene. Girukta gi wa poyagkalewata ga wa girukta gi wa gishiniklu gimole, gi wa Goyakalu ruyakatya.

Wushiniikakinripa

¹¹ Gi rixanu tyenwa ginkalewlu wa yinuwakoluyakawa gyijnakotanru wane chinanchri wushiniikakinripa. ¹² Gi wa Kayni pixka gixachinepgi. Walenwa mugletu giyakatyachrini, ga wa ruylatanru repurni. ¿Ga wa klu chinanu ruylatanru? Gi rixanu waleko kamrurni mugletu, ga wa repurni kamrurni kpoyagkakaklerni. ¹³ Nomolene, gi giglajitanu wa tye psolchijneko gajene gayegixyagi. ¹⁴ Wixa gimatlu gi gipnachinetkawu, seyni giwekachinetkawu, gi rixanu wushinikna wumolene. Ga wa mushiniklewatkatu

gipnapotutachrini. ¹⁵ Girukokta gayegixmoleta walenwa kgiylalewakleru. Ga wa gixa gimata gi satuna kgiylalewakleru waneylu ruwekinri wike rixiniko mnikawnakatu.

¹⁶ Geso gitaklu ruwekinri wixa chinanu. Wale chinanu wumatatkalu klunerni gishiniklewlu. Ga wa wixa gimkata gitakletlu wuwekinri wumole chinanu. ¹⁷ Girukokta waneya tyechijne gajeru wane rixle ga wa reta magletinri gimole ga wa rushyan-shinikaneyitlu ma metwamonutyaplu ;gi rixpoko gishiniklewleta Goyakalu gishiniklew-leya? ¹⁸ Wiwine, gi wa wtokanupjeya wushiniklewatini seyni wkamrureya ga wa galikakpotuya. ¹⁹ Tye chinanu wumatanru wa galikakpotunanu tokanchi gomkagitachinwu, ga wa Wale getanu wuglewanshinikanuta. ²⁰ Wa wajiko jigyegitinwu, Goyakalni wa tsru potu waji pnuterutu, ga wa ptowrunanuka gimatachri.

²¹ Nushinikanune, wajiko gi wa jigyegitinwu, kgaaponshinikanuklerunwu Goyakalu yegi. ²² Ga wa klunerukokta wagjitini, Waleya wyoptotlu, gi rixanu wkamrutlu yokanrekaka, ga wa Wale gigeretanru wkamrujeta. ²³ Ga wa tyenwa Wale yokanre, wa walixinri Gituru giwaka Geso Kristo, ga wa wushiniikakinri wa yokanatyawaku. ²⁴ Ga wa yokanrekaka kamrutachri Goyakalu rawa. Ga wa Goyakalu wale gwa. Tye chinanu wumata Wale gwiyyu, wa Giwekikaluru chinanu Wale genekyawu.

4

Giwekikaluru Goyakalunu ga wa giwekikaluru Kristo kamnixjeru giyakatyachri

¹ Nushinikanune, gi galixanna pejnuruneko giwekikalurune, seyni gimata getanna gikta Goyakalu giyakatyachinni. Gi rixanu gi gepikna gixashatachine Goyakalu tokanu geneklewatachine tyechijne gipgujewniyachine. ² Tye chinanu gimatanru Goyakalunu Giwekikaluru. Pejnuruneko giwekikalurune Geso Kristo gipgujatachine wa manchi runyatka, walenwa Goyakalu giyakatyachrini. ³ Ga wa pejnuruneko giwekikalurune wa Geso mupgujatkatu, gi wa Goyakalu giyakatyachrini wale. Ga wa walenwa Kristo kamnixachri, wa gixa yijnakpiranwegitanru wa ginachripni. Ga wa xawakni tyechijnetkalu.

⁴ Wiwine, gixni wa Goyakalu giyakatyachingi. Gixa gaalixatkana Kristo kamnixachine. Gi rixanu tsrupotni wa gixa gwachri Giwekikaluru Kpashiri wa tyechijne gwachri pnute. ⁵ Wannanwa tyechijne giyakatyachinni. Giyagni tyechijne gajene pixka rixa yanumsaletna, ga wa tyechijne gajene yijnakotna. ⁶ Wixni wa Goyakalu wgenenwu. Wa Goyakalu gimatachri yijnakotwu. Wa Goyakalu mwugenetanutu gi wa yijnakotwu. Tye chinanu wumatlu Giwekikaluru galikakpotu, ga wa giwekikaluru kamchinu pupjekaklewatachri.

Goyakalni gishiniklewlu

⁷ Nushinikanune, wushiniikakanu, gi rixanu gishiniklewlunwa Goyakalu giyakatyachri. Girukokta gishiniklewata Goyakalu wugenetika, ga wa rumatlu Goyakalu. ⁸ Mushiniklewatkatu gi gimatlu Goyakalu. Gi rixanu Goyakalni kgishiniklewakleru. ⁹ Tyeya gipgujetkalurni Goyakalu gishiniklewle wixa chinanu, gi rixanu Goyakalu tyechijne yokanatlu satupjerutu Wale Wugenetanru, Wale chinanu wuwekinri. ¹⁰ Tye chinanu waneru gishiniklewlu. Gi wa wixako wushinikalchinanru Goyakalu, seyni wa Wale gishinikalchinanwu. Ga wa yokanatlu Gituru wmukochire gipekole rixinri. ¹¹ Nushinikanune, Goyakalu wane gixa gishiniketwu, wixa koxa gimkata gishiniikakleta. ¹² Gi pagogneko gi satuna getlu Goyakalu. Wa wushiniikakini, Goyakalu gwawu ga wa rushiniikakpotutwu.

Gishiniklewlu mmagatikatu maleka giknoklu piklu

¹³ Tye chinanu wumata Wale gawinri, ga wa wixa rawinri Wale, gi rixanu renekwu Giwekikaluru Walenu. ¹⁴ Ga wa wixa getlu, ga wa wupgujatlu Girchi yokanatlu Gituru wa tye psolchijne gajeneko Gognetkachri rixinri. ¹⁵ Girukokta gipgujatlu Geso Goyakalu Wgene rixinri, Goyakalu gwalu ga wa wale Goyakalu gwa. ¹⁶ Ga wa wixa gimatatkalu ga wa walixatkalu rushiniklewle wa Goyakalu gishinikyawu.

Goyakalni kgishiniklewakleru, ga wa yineru gishiniklewgognenatachri Goyakalu rawa ga wa Goyakalu gwalu wale. ¹⁷ Tyeya mmagatikatu rixkaaka gishiniklewlu wixa gajiya, kgaaponshinikanuklerunepwu gitakyagokikolgognepa. Gi rixanu Kristo gwiyyawaka pixka waneko pixka wixa gwaleta tyechijneya. ¹⁸ Maleshlu piklu gishiniklewlu yegi. Seyni gishiniklewlu mmagatikatu maleka giknoklu piklu. Gi rixanu piklu waneya salewnalu. Kpiklegolu magatyalu gishiniklewlu.

¹⁹ Wixa gishiniklu Goyakalu gi rixanu Wale gapka gishinikwu. ²⁰ Girukokta wane chinini, "Gita gishiniklu Goyakalu," ga wa rayegixlu gimole, kayroklerni. Gi rixanu mushinikmoletkatu wa retanru, gi rumkata gishiniketlu Goyakalu wa ma metanutu. ²¹ Ga wa wixa waneya tye yokanru Goyakalu yokanatyawu, wa Goyakalu gishinikachri rushinikankoxlu gimole.

5

Walixle gaalixlu tye psolchijneko

¹ Pejnuruneko Geso wa Kristo rixinri galixachine, wannanwa Goyakalu wugenetikna. Girukokta gishiniklu wugenetachri, wugenetkaluru koxa rushinika. ² Tye chinanu wumatlu wa wushinikna Goyakalu wgenene, wa Goyakalu wushinikini, ga wa wkamrutinri yokanrekaka. ³ Gi rixanu tyenwa Goyakalu gishinikolupa, wa wkamruretyaplu yokanrekaka. Ga wa Wale yokanrekaka gi wa kojwaklewatachrini. ⁴ Gi rixanu girukokta Goyakalu wugenetikaluru gaalixlu tye psolchijne gajerkakako. Ga wa gaalixlewatachri, tye psolchijne gajerkakako gaalixikolupa, walenwa walixle. ⁵ ¿Katni wa tye psolchijne gajerkakako gaalixachri? Walekni girukokta Geso wa Goyakalu Wgene rixinri galixachri.

Wa Giwekikaluru Walenwa gipgajtatachri

⁶ Geso Kristonwa gonuya ga wa granchiya ginyachri. Gi wa gonupjejni, seyni gonuya ga wa granchikoxaya. Ga wa Giwekikaluru Walenwa gipgajtatachri, gi rixanu wa Giwekikaluru Walenwa galikakpotu. ⁷ Gi rixanu mapni wa gipgajtatachrikaka. ⁸ Walenwa Giwekikaluru, ga wa gonu, ga wa granchi. Ga wa mapa satupjerutu rixa. ⁹ Wa yine gipgajtalewle wyoptotini, wanepnute tsrunwa Goyakalu gipgajtalewle. Gi rixanu tyenwa Goyakalu gipgajtalewle wa Giturupirana rupgajtatini. ¹⁰ Goyakalu Wgene galixachri waneylu gipgajtalewlu ginanwakaya. Goyakalu malixkatu kayroklewaklermaka chinru, gi rixanu gi ralixatkalu Goyakalu gipgajtalewle wa Giturupirana rupgajtatini. ¹¹ Ga wa tyenwa gipgajtalewlu: wa Goyakalu genekyawu wuwekinri gike rixiniko mnikawnakatu, ga wa Giturni wa kgiweekaklewakleru. ¹² Goyakalu Wgene waneyalutu waneylu ruwekinri. Ga wa Goyakalu Wgene waneyamigjetu maleshaylu ruwekinri.

Giwekinri gike rixiniko mnikawnakatu

¹³ Tyepirankaka nyonyegitgi wa gixa Goyakalu Wgene giwaka galixachine, wa gimatyaplu waneygi giwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. ¹⁴ Waponshinikanutyalu wa klunerukokta wagjitinri rixa gishinikletywaka Wale, Wale yijnakotwu. ¹⁵ Ga wa wumat-inri Wale yijnakotyawu klunerukokta wagjityalu, wumatlu wa waneywu wagjitanrukaka wa Waleya wagjitanru.

¹⁶ Wa satu geta mukochirewletinri gimole, mukochri gi wa gipukchi chinanupa, ragjigogneyegitanru ga wa Goyakalu genekanru giweklu. Wane rixanna yine wa mukochirna gi wa gipnalun chinanu. Waneru mukochri gipukchi chinanu. Gi wa wane nchina wa ragjitinripa wale chinanu. ¹⁷ Pejnuruko mpoyagkaknuchi mukochrini. Waneru mukochri wa wane gixachri gi wa rupnapotutanu.

Tyenwa galikakpotunanu Goyakalu

¹⁸ Wumatlu wa girukokta Goyakalu wugenetikaluru gi wa mukochirewata. Seyni wa Goyakalu Wugenetikaluru, Geso, gimretlu. Ga wa mugletu gi wa kamruklu. ¹⁹ Wumatlu wa Goyakalu wgenenwu wixinri, ga wa psolchijne gajeneko mugletu rawinri. ²⁰ Ga wa wumatlu Goyakalu Wgene ginapinri, ga wa renekanshinikantapwu wumatyaplu galikakpotunanu Goyakalu. Ga wa galikakpotunanu Goyakalu gawinri, ga wa Gituru Geso Kristo gawinri, tyenwa galikakpotunanu Goyakalu, ga wa giweklu gike rixiniko mnikawnakatu.

²¹ Wiwine, gimretinwa yagluchishaya.

2 Tixinri Kpashiri Gwa Kirukate

¹ Tyenwa wa tsru kirukatni.

Tsronupa, tsonitkaluro ga wa twugenenenupa. Wannanwa nushinikanune galikaka. Gi wa gitapjeni seyini koxa pejnuruneko galikakpotunanu tokanchi gimatachine gishinikna, ² wa galikakpotunanu tokanchi chinanu, wixa gwachri ga wa wixayma gwagognenat-achripa.

Galuklewlu

³ Gimutkalunepgi ga wa getwamonutkalunepgi, ga wa giclewanshinikankaakalunepgi Goyakalu chinanu Girchi, ga wa Geso Kristo chinanu Girchi Wgene galikakaya ga wa gishiniklewluya.

Kristo yimaklewle gwanu

⁴ Numuwpotuta wa pimrine pwugenene neta, tokanchi galikaka potu ruyanna, yokanru gixyawakpotuko wa Girchi wyoptotinri. ⁵ Ga wa xani nagjityi, tsro. Gi wa gerotu yokanru nyonyegitinikopixkayi, seyini yinuwakikoluyakawa waneywu, wa wushiniikakinripa. ⁶ Ga wa tyenwa gishiniklewlu, wa wkamrujetanru Goyakalu yokanrekaka gixyawakpotuko. Tyenwa Goyakalu yokanre wa yinuwakikoluyakawa gixa jemletyawaka. Waneko pixka gkamrutanu.

⁷ Gi rixanu gixo kyokwirewaklerune gipgujewna tye psolchijneko. Wanna gi wa gipgujatlu wa Geso Kristo kamaneru rixa ginretinri. Tyenwa kyokwirewakleru ga wa Kristo kamnixachri. ⁸ Getinwa gixnanuko wa gixa kamruretanru gma mamginitipa, seyini gyoptotyaplu gapnutikolu potu. ⁹ Girukokta pnu yini ga wa Kristo ginkaklewle gi wa rawini, wale gi wa Goyakalu waneylu. Kristo ginkaklewle gwachri, wale waneya Girchi ga wa Gituru. ¹⁰ Ga wa satu yayegitinipgi ga wa tye ginkaklewlu gi ranika, gi wa gipji gyoptotinri. Gi wa galukanru. ¹¹ Gi rixanu wale galukachri mugletu kamrure rukamrutlu.

Nkagwaklu gixa yegi nyinripa

¹² Gixo waneyno nyonyegityapmakgi, seyini gi naluka yonyegletgi kirukaya ga wa ksajgaluya. Seyini nkagwaklu gixa yegi nyinripa, ga wa getgojkakachinepwu wuyunum-sakakanu, wa wumuwle poyagkakikolupa.

¹³ Pumole tsonitkaluro wgenene galukyi.

3 Tixinri Kpashiri Gwa Kirukate

Galuklewlu

¹ Tyenwa tsru kirukatni.

Gishiniikaluru Kayo chinanupa, galikakni nushinikanru.

² Nushinikanru, nagjigognegegityi waneyapyi kigle gwashle psoluyako ga wa gichkopyi, wa kigle pixanshinikanutyawaka pixka. ³ Gi rixanu numuwpotuta wa rapokinitkana wumolene, wanna gipgujtayegityi wa wanepotuko pixinri, wa wane pixa gomkagitinri galikakpotunanu tokanchi. ⁴ Gi wa tye pnute tsru gimuwlu waneyno, nyijnakpiranyegit-yapna nwugenene wa galikaka potu tokanchi romkagitna.

Kayo ruslaginri ralixkota

⁵ Nushinikanru, poyagkakachriyi pixa kamrutlu klunerukokta kamrurchi wa molchine chinanu ga wa pnu giyakatyachine chinanu koxa. ⁶ Wanna gipgujtatlu pushiniklewle gapatjetachinkaka getanu. Kigleru pkamrutanu wa pupxaka yaletanna Goyakalunu kgimuka. ⁷ Gi rixanu Geso giwaka chinanu rushpakna. Gikena rawyana payine. ⁸ Giyagni wixa gimkata yoptoretna wane gixachine, rukamrurewatanunepwuna galikakpotunanu tokanchiya.

Riyotrigi gimaletna

⁹ Satu tokanchi nyonyegitna gapatjetachine, seyni Riyotrigi galuka tsru gitakletnachriwa wanna yegi; gi wa yoptotwu. ¹⁰ Giyagni wale kamrure wa kamrutanru nupgujtatanu wa wane nyinipa. Mugletu tokanchiya maleshawaka jigyegishatwu. Ga wa tyekaka gi wa poyagotyawalu, seyni gi waleko yoptotna wumolene ga wa galukayoptoletachine rumaleta. Wale giknokna gapatjetachinyegiya.

Rimitri kiglepiranyegiru pejnuruneyako

¹¹ Nushinikanru, gi wa pyimanru gektutu seyni wa kigleru galikaka. Kigleru kamrutachri walenwa Goyakalu giyakatyachri. Gektutu kamrutachri, gi wa Goyakalu reta. ¹² Rimitri kiglepiranyegiru pejnuruneyako, ga wa galikakaya koxa. Ga wa wixa gipgujtatlu. Ga wa gixa gimatlu wupgujtalewle galikakpotunanu.

Ralipre galukleta

¹³ Gixo waneyno nyonyegityapmakyi, seyni gi naluka yonyegletyi ksajgaluyma ga wa yonawapiyma. ¹⁴ Seyni giyampotu nkagwaka getletyi. Ga wa getgojkakachine wuynum-sakananu.

¹⁵ Giglewanshinikankaakalurupy. Pumatjene galukyi. Ga wa pixa palukgiwakatanna pumatanune satkaka.

Kpashiri Gota Kirukate

Galuklewlu

¹ Tyenwa Gota Geso Kristo wayegeru kirukate, Santiyako gepuru.

Goyakalu Girchi tomganune, rushinikanune chinanupa, Geso Kristo chinanu gimretkalune.

² Getwamonrewlu ga wa giglewanshinikanrewlu ga wa gishiniklewlu gixa chinanu gixolewnakaakalurupni.

Kyagotlewaklerunepgi tokanchi galixkaluru chinanu

³ Nushinikanune, psoluyako nmerewata nyonyegitgi gixa gognawatikalurupirana, pejnurunepmaka gognawatikaluru. Numkata yonyegletgi nuykotyapgi kyagotlewaklerunepgi tokanchi galixkaluru chinanu, pakatapje samyokyegitkana kpashirine. ⁴ Gi rixanu pimrine yine pochkeruneko yoshmaknawa. Wannanwa muchikawako yonpiranyegitkalunni wa wannanupa tye giklukanuwnayegjixlu. Mupashiregolunni. Goyakalu gimutlewu rupekotluna mpogijpatnuchi. Ga wa satupjerutu tsru potu Girukotlewatachri ga wa Wutsrukate Geso Kristo runutatna.

Goyakalu giklukanuwnayegjixanna malixkanni

⁵ Muchinanu psoluyako gimatmakatkalu, seyni naluka gishinkapakletgi, wa Gitsrukaachi Gigiptoya rognatkakinitkana rayinerutene, wanepnute malixkanni ruylata. ⁶ Ga wa Goyakalutowrenenanu rutakolna mumretkanni, seyni ruknokamtluna rawyawakna, tsru giklukanuwnalgogne chinanu Wale gimretanna gostutkalunni mapshagawaka gike rixiniko mnikawnakatu rawinripna. ⁷ Sotoma gajenni ga wa Komora gajenni pixka ga wa rumwastipokchijetanrukakni pixka waneko pixka rixanna kapoklewaklerunni, ga wa pnumnu rixnina manchiya. Yaglu rixkanna xirnachri gike rixiniko muwnakatu saletikanna.

Gixasha yimaklewletachine gikluuka

⁸ Seyni waneko pixka rixkoxna wa nyi gipnawjetachine. Wanna galikaka puchotmanetna. Gi yijnakotluna tsru gitaakalurkaka. Pogirewluwaka rapatna. ⁹ Ga wa Mikili, Goyakalutowerune gitsrukate, kamchi gitsrukate yagotni ga wa yoptopirkakini Moysisimane chinanu, waleko Mikili gi tseruwanshinikanuta giklukanuwnalu gapatle koschekinripa, seyni wane china, "Gitsrukaachi chigetjetanunyi."

¹⁰ Seyni wanna nyi ma mumatanutkakna rapatna. Ga wa rumumturetanruna rumatanrukakna gepkoxamkojexirune manshinikanune pixka, tyekakaya nikawniya.

¹¹ Gi wananu wanna! Gi rixanu Kaynigapo yachinena. Ga wa Walaami pupjetinri pixka, renekawana yoptotyapluna gipekolu. Ga wa Kore yoptopire ramgiyana.

¹² Wa gishiniikaklewle meyiwlu wannanwa gijrimtakaka pixkalune. Mpiikane tsru niklu rumnikgina. Goglutnachinwa. Kyachgapererumko magatu pixkalunni, kannipyalyu ganikanrukaka. Gagmuna maleplutskigiru, majitu, gepi kata gipnachrinatka, gopliikaluru pixkalunni. ¹³ Tsru wenushpurga mgrukotkotu, waleko patmenuwleya gashlirikachrishpurga pixkalunni. Katagiri yaglotashatachrokaka pixkalunni. Wanna chinanu gimretkalurni mapshagalsajnu rixgoggenatyawakapa. Tokanchi reneklewatinri Genocho

¹⁴ Wannapirana koxa runkakleta Genocho, wa Goyakalu tokanu reneklewatinri. Walenwa Gataklopisha payokgipre chininri. Wale wane china, "Gitsrukaachi gina gixolune potu kpashiriteneyma, ¹⁵ pejnuruneko ruklukanuwnayegjixyapa. Mukochirna rekakitanna. Wane rixawanna mukochire: Mupashiregolunni. Pejnuruyako mupashiregnuchi kamrutna wanna. Mupashichlewatkanni. Giyagni pejnuruko tokanchi wanna mupashiregolune kmukochirerune chingajita ga wa pejnuruko mupashiregolu wanna chinyegitlu Goyakalu, ruklukanuwnayegjixanna."

¹⁶ Wannanwa kegemgaklerune ga wa getwamonutnachinwa. Romkaa getsotanrewletna. Tsrupotonanu tokanchi yanumsatokanushatyana. Ralixkotmanewlerewatna rupxakikolupna.

Ginkaklewlu ga wa giykolu

¹⁷ Seyni gixa, nushinikanune, gishinikanru Wutsrukate Geso Kristo yokanatanune tokanu muchinanu wane chinkalurutka. ¹⁸ Wa wane chinyagina, "Wa ralipregognepa wanepna kgixpiranataklerune. Wannako getsotanrewle mupashiregotu ruyanna."

¹⁹ Wanna kotspalkaklewata wa manchi galukyawaka. Giwekikaluru gi waneyana.

²⁰ Seyni gixa, nushinikanune, kpashiri potu galixlewleya ntseruwnanshinikanutini. Giwekikaluru Kpashiri gagjigognetini. ²¹ Gimretinwa Goyakalu gishiniklewleya. Wutsrukate Geso Kristo getwamonrewle gkagwakanu waneyaggi giwekinri gike rixiniko mnikawnakatu. ²² Getwamonutanna nutanshinikanutachine galikaka. ²³ Xirnachri gishatkapikaluru pixka gixa gognetkaketanna pimrine. Ga wa pimrine getwamonutanu mpikleymananuko. Gayegixanru mkachriko wa manchi puchotikaluru.

Giglenshinikanyeglewlu

²⁴ Gimalwutkalurupa wa gimkata gimretletjeru mujruukanepgi ga wa gimkata tunwakaketjeru royaknu yegi, muklukanuwnakanepgi gimjikleyma. ²⁵ Satupjerutu Goyakalu Wognetkaketjeru, Geso Kristo Wutsrukate chinanu, walenni goyaknuchi, ga wa tsru potu pogirewlu, ga wa muchkonu, ga wa girukotlewlu ma mapookanuwa muchinanpotgogne, ga wa xani, ga wa psolgogneshpotunanuko gike rixiniko mnikanwnakatupa. Wane gixkalurupa.

Gipgujetkaluru Geso Kristopirana

¹ Tyenwa Gipgujetkaluru Geso Kristopirana wa Goyakalu genekanru, wayegrene rekakgitinripa pshinitsonu gimkata ginretachrikakapa, rumatkakpirantaplu. Yokanatu gitowreruya. Wayegeru Gwa yegi yokanatu. ² Wale Gwa gipgujatlu Goyakalu tokanu ga wa Geso Kristopirana gipgujatikolu, ga wa retanru pejnunanuka. ³ Giglenshinikanyegitkalunni wa tyepirankaka getyongatachine, wa tye tokanchi Goyakalu genekanru getyongatachine ga wa yijnakotachine. Giglenshinikanyegitkalunni wa gewi yonatalukuru gimretachine, gi rixanu gi gowukatkalu gigogne.

Payokgipre gapatjetachinkaka galuuka

⁴ Tyenwa Gwa kirukate.

Wa payokgipre gapatjetyachinkaka Gasya gwachine chinanu.

Gimutkalunepgi, ga wa giglewanshinikankaakalunepgi Waleya, wa wanerutu, ga wa muchikawluru, ga wa ginachripa, ga wa payokgipre giwekikaluruneya, tuplapijere ginaple gwachine. ⁵ Ga wa Geso Kristoya gipgujtawatachri poyagkakachri, muchinanu potu wugenetika wa gipnachinyegiya, tyechijne pogirene Gitsrukpotu, wushinkjeru, wkasupmukochiretjeru Waleko gigragaya. ⁶ Goyakalu, Ruru, pogirewatyawaka gajene rixkakwu, ga wa sasertotene rixkakwu Wale chinanu. Walenupni goyaknuchi ga wa muchkonchi gwagogenatachri gike rixiniko mnikawnakatupa. Wane gixkalurupa.

⁷ Getanru. Kyachgapererumko rumunanu.

Pejnuruneygalepotunanuko getanru,

ga wa yoglotjene koxa getanru.

Ga wa payinerumnunanuka psolchijneko gajene

wamonuwatanna Wale chinanu.

Gigi. Wane gixkalurupa.

⁸ “Gitni wa muchinanu gwachri yongano ga wa ralipre yongano.”

Wane china wa Gitsrukaachi Goyakalu, wa wanerutu, ga wa muchikawluru, ga wa ginachripa, pejnuruko Girukotachri.

Klu chinanu yonatalukurni twu kiruka

⁹ Gitni, Gwano, gimolno, ga wa gimumatjerno wa salewakchiya ga wa pogirewatyawa kaya, ga wa kashnantakognewluya Geso chinanu. Patmoknipreka chinikowaka nwanatini Goyakalu tokanu chinanu ga wa Geso gipgujatikolu chinanu. ¹⁰ Gitsrukaachigogne Giwekikaluru nwini. Notjimnesreta tsruplaji nyijnakota kowi pixka. Wane china, ¹¹ “Wa petanrukaka kiruka pyonatanru. Ga wa pyokanatanro payokgipre gapatjetyachinyegkaka: Gigwiso, ga wa Smirna, ga wa Perkamo, ga wa Tiya-tira, ga wa Sarti, ga wa Wilatelgi, ga wa Lawtise.”

Yineru Wgene kaygawlu retika

¹² Ga wa nuprotaka netyaplu tye tokanchi nuynumsatjeru. ¹³ Ga wa nuprotakinitka netlu payokgipre kori katalo gapi. Ga wa katalgapkaka ganikajite netyalu Yineru Wgene pixkalutu, gopwalu gitakachri, gishrikakjeputachri korimtayaya. ¹⁴ Ga wa gijiwu ga wa gijiwutsa gowegapixi klatalu pixka rixa, giwru klatalu pixka. Ga wa giygale xirnachrimero pixka rixa. ¹⁵ Ga wa gijixi sintawo xirnachripro gatajitalukuru pixkalutu rixixita. Ga wa giplaji gixpotkaka gongima pixka rixaplaigimata. ¹⁶ Payokgipre katagirkaka gwapotuklesretatemyotlu. Ginama rushpakya yoglolewapi gepnokaka gwasputachri gepragaspu. Ga wa gigoji tkachi pixka rixa, muchkonu yochigatyachri.

¹⁷ Ga wa gita getinitkalu gijixipta nyawnamtya gipnachri pixka. Giyagni Wale gitakamyogogotno potuklemyoteya. Wane chinno, ¹⁸ “Gi pikanu. Gitni wa muchichachriro ga wa ralipreno. Ga wa giwekachriro. Gipnachrinanno ga wa xani nuwegkogenata gike rixiniko mnikawnakatupa. Ga wa waneyno gipukchi yoskekapre ga wa gipnachine gwiyawaka yoskekapre. ¹⁹ Giyagni pyonatanru petanrukaka, ga wa wanerutkaka, ga wa wanepnute gwachrikakapa. ²⁰ Wa giyogimanatkaluru tokanchi payokgipre katagiripirana, wa petinro npotuklesretatemyoya, ga wa payokgipre katalgapi kori, wa payokgipre katagirkaka, wannanwa Goyakalutowrene wa payokgipre gapatjetyachinkaka chinanu. Ga wa payokgipre katalgapi wannanwa payokgipre gapatjetyachinkaka.

2

Tokanchi wa Gigwiso gapatjetyachine chinanu

¹ “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Gigwiso gapatjetyachine chinanu:

Tyepirankaka china wa payokgipre katagiri kashichachri potuklemyoya, wa payokgipre katalgapi kori ganikajite yapachri:

² Numatlu pkamrure ga wa pyaprewatinri ga wa pkashnantakognere, ga wa pixa gi pumkata gakotletna muglene. Ga wa petumgana yokanatkalune chinnachinwa ga wa gi wane rixna. Ga wa petna kayroklewaklerunni. ³ Wa kashnantakognekleriyi, ga wa Gita giwaka chinanu pakotlewata. Gi wa pamanuta.

⁴ Seyni waneyno pagixanu gektutu pixayma. Wa pkaspukatkalu muchinanu pushiniklewle. ⁵ Giyagni pushinkapanru ginaka pujrukyana. Ga wa penshinkanutanutka. Muchinanu pkamrure pkamruretanutka. Wane pma mixkanu, pixa yegi nyanu. Ga wa nkoninyi pkatalotgapi twiyawakaya, pma menshinkanutkanupa.

⁶ Seyni tye galikaka waneyyi, wa payegixlu wa Nikolaytane kamrure wa Gita koxa gayegixanruni. ⁷ Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwewekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka. Gaalirewatachri neneka nikletanru giweekaklewatachri gagmuna gwachri. Walenwa Goyakalu gigteyawaka ganikajite gwachri.

Tokanchi wa Smirna gapatjetachine chinanu

⁸ “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Smirna gapatjetachine chinanu:

Tyepirankaka china wa muchichachri ga wa ralipre, wa gipnachrinanni ga wa giwekachritka.

⁹ Numatlu psalewnale ga wa pwamonnupoga, seyini ponikolyi. Numatkoxtu ma mupashiregnunna Goteyone chinachinwa ga wa gi wane rixa. Seyni Satanasyo ginkalewawaklepij gajenni. ¹⁰ Gi pikanu psalewninripatka. Gixapni kamchi gitsrukate wa yoshmakikowaka rutakjixanungi pimringi, gyantaletikolupa. Pamolgogne salewnalu waneyapi. Pupninpotunanuko poyagkakachripiyi ga wa giweklu sagyeta nenekanyi.

¹¹ Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwewekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka. Gaalirewatachri gi gimtuko gepi chininri gipukchiya.

Tokanchi wa Perkamo gapatjetyachine chinanu

¹² “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Perkamo gapatjetyachine chinanu:

Tyepirankaka china wa yoglolewapi gepnokaka gwasputachri gepraspuru waneyalutu.

¹³ Numatlu pwiywaka, wa Satanasyo tuplapijere yegi. Ga wa ngiwaka pumreta. Gi wa pnutatlu nalixikolu, Gantipaklupotuko, nupgijatjeru poyagkakachri, wa gixa yegi giyatikaluru, wa Satanasyo gwiyawakaya.

¹⁴ Seyni psotsotaji waneyno gektutu pixayma. Gi rixanu waneyyi wane Walaami yimaklewe gomkagitachine. Wale yimaklu Walaka rutspetkakyapna Gisrayiliklopishane, wa nikyapluna yagluchisha geneekalurkaka, ga wa rapoklewatinripna. ¹⁵ Waneko pixka pixa. Waneyyi Nikolaytane ginkaklewe gimretachine. ¹⁶ Giyagni penshinkanutanu. Wane pma mixkanupa, giyanpotu napyegitanyi, ga wa nyagotanna nonama gwachri yoglolewapiyima.

¹⁷ Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwewekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka. Gaalirewatachri neneka nikletanru mana yogimatkaluru. Ga wa nenekanru klatstolejirpotu, ga wa sotlujii yonatkaluru gerotu giwakchi satuna mumatanutu. Seyni yoptotachripjega gimatanru.

Tokanchi wa Tiyatiri gapatjetyachine chinanu

¹⁸ “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutowreru Tiyatira gapatjetyachine chinanu:

Tyepirankaka china Goyakalu Wgene, xirnachrimero pixka gixaygaletachri, ga wa sintawo gatajikaluru pixka gixjixitachri.

¹⁹ Numatlu pkamrure ga wa pushiniklewle, ga wa palixlewle, ga wa pupxaklewe, ga wa pkashnantakognewle, ga wa pkamrure, ga wa ralipre gixo potu muchichachri pnute.

²⁰ Seyni waneyno pagixanu gektutu pixayma. Gi rixanu wa suxo Gesawera wa Goyakalu tokanu geneklewatachro chinnachrowa puchi yimaklewleta ga wa tyokwitna nwayegrene, rapoklewatinripna ga wa nikyapluna wa yagluchisha geneekalurkaka.

²¹ Neneko gogi tenshinikanutinripa. Gi taluka genshinikanreta tapoklewatinri.

²² Giyagni pajeko nuknokanro wala ga wa walayma gimopatlewatachine, tsru salewakchi yegi, ma menshinkanutkanupna kamrureyna. ²³ Gipukchi nuylatinna twugenene. Ga wa pejnuruneko gapatjetachinkaka gimatanu wa Gitni wa shinikanchi ga wa gaschi getjetachirino. Ga wa nenekangi satkagi gi gixpoko kamrurewatyawaka. ²⁴ Ga wa wane nchina, pimringi Tiyatira gwachingi ginnakokta tye ginkaklewulumigjeya, wa Satanasyo gitokpotu chinyawakna, mumatkangi. Wane nchingi, gi satuna kamrurchi

nutakyegitangi wanepnute. ²⁵ Seyni wa waneygi gixinri gimretanru napokinpotunanuko.

²⁶ Wa gaalirewatachri ga wa nkamrurkaka gimretachripa yoptukyawakpotunanuko, wale nutakanu payine chinanu.

²⁷ Kanojerchi yowumaje rugirukotanna.

Kajpastono pixka rumlookona, ²⁸ nixa yoptoretawaklu Nuryegiya. Ga wa gonsagi nenekanru. ²⁹ Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwekikaluru chinyawakna gapatjetachinkaka.

3

Tokanchi wa Sarti gapatjetyachine chinanu

¹ “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutoweru Sarti gapatjetyachine chinanu:

Tyepirankaka china wa payokgipre giwekikalurune Goyakalunu ga wa payokgipre katagirkaka waneyalutu. Numatlu pkamrure. Wa kgiwakyi. Wa puwekinri, ga wa gipnachrinatkayi.

² Puyokanutka, ga wa gixetachrikaka pmuchkotanu wa galuka gipnaltachrikakanatka. Gi rixanu gi nukshiklu pkamrure poyagkakikolu Noyakalute getanu. ³ Giyagni pushinkapanru pyoptotanrukaka ga wa pyijnakotanrukaka ga wa pumretanru. Ga wa penshinikanutanu. Giyagni pma muyookanupa, kachowguru pixka nixa gapyegletanyi. Gi pumata gipapko napyegitanyi.

⁴ Seyni Sarti pimrine waneyyi, wa gimkalna mpuchotkane. Ga wa Gitayma yananna klatalu mkachri gitakachine, gi rixanu rumuknunina. ⁵ Gaalirewatachri klatalu mkachri makatkalurupni. Ga wa giweklu kirukateya gi nshegiwakatinri. Ga wa Nuru getanu nupgugtagiwakatanyi, ga wa Nurutowrene getanu. ⁶ Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka.

Tokanchi wa Wilateli gapatjetyachine chinanu

⁷ “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutoweru Wilateli gapatjetyachine chinanu:

Tyepirankaka china wa kpashiri, wa galikakpotu, wa Tawi yoskekapre waneyalutu, wa kotpukachri ga wa gi satuna gishyatlu, ga wa gishyatachri ga wa gi satuna kotpuklu.

⁸ Numatlu pkamrurkaka. Petanu. Nenekyi kotpuukaluru gipgyapto pixa getanu. Gike gimkata gishyaletlu. Gi rixanu waneyyi ptsotsotaji pmuchkonu. Ga wa pumretlu ntokanu. Ga wa gi pnutatlu ngiwaka. ⁹ Giyagni pimrine Satanasyo ginkakwalelepji gajene wa Goteyo chinnachinwa ga wa gi wane rixna, seyni rayroklewashatna, wane nixkakanna: runinripna ga wa pujixisti yoptsojitinripna. Ga wa rumatanruna nushinikyayi. ¹⁰ Gi rixanu pumretlu ntokanu nkashnantakgognewlepirana, Gita koxa gimretanyi gyantaletikologneklupa, wa psolchijne gajeneko yegi ginachripatka, yantaletikolupna psolchijneko gajene. Giyampotu nunanu.

¹¹ Pumretanru waneyyi pixinri. Gi satuna gwinyi psagyeta. ¹² Wa gaalirewatachri kpashiwakpotugrukostsigi nixkakanru Noyakalutepjiya. Gi wa maleka rushpakanutka. Ga wa Noyakalute giwaka nyonatanru, ga wa Noyakalute pokchi giwaka. Walenwa gerotu Gerosale, tengogne Noyakaluteyegiya gijrukyachripa. Ga wa ngiwaka gerotu nyonatanru. ¹³ Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka.

Tokanchi wa Lawtisi gapatjetyachine chinanu

¹⁴ “Wane pixa yonyegletanru Goyakalutoweru Lawtisi gapatjetyachine chinanu:

Tyepirankaka china wa Wane gixkalurupa, wa gipgultawewatachri poyagkakachri ga wa galikakpotu, wa Goyakalu giyakotanrukaka yinuwakjixachri.

¹⁵ Numatlu pkamrurkaka, gi wa kachikleryi, gi koxa gemeryi. Nalukmaklu kachikleru pixinri waka gemeru. ¹⁶ Giyagni gi rixanu psotsotaji gemeryi. Gi wa gemyi. Gi koxa kachikleryi. Giyagni nonama nplitinyi. ¹⁷ Gi rixanu wane pchina, ‘Ponikolno. Nponikowatatka. Gike nmagatya.’ Ga wa gi pumatnawa salewnachriyi, ga wa getwamonutkaluryi, ga wa kwamonuryi, ga wa maygaletyi, ga wa mamkatyi. ¹⁸ Nuykotyi Gita yegi pagjitinro kori xirnachri gatajiticaluru ponikowatinripa, klatalu mkachri pmakatko ma mupgujewninitipa pmamkatinri patewle. Ga wa ygalchipinre pagjitanu psagaygaletinripa. Petinripa.

¹⁹ Gita chigetjetna pejnuruneko nalukanune, ga wa nsaletanna. Giyagni pmuchkowanu ga wa penshinikanutanu. ²⁰ Gita gipgyapto nwa. Nuylaylagipgyaptoteta. Satu jeminri ntokanu ga wa kotpukgipgyaptotetini, njiglokyegitanru wale. Nnikanu waleyma ga wa wale Gitayma.

²¹ Gaalirewatachri nenekanu wa ntuplapijere ruxiplatanno, wa Gita gaalirewatinri pixka ga wa Nuru tuplapijere nuxiplatlu Nuru. ²² Wa kajnakopnalu yijnakotanru wa Giwekikaluru chinyawakna wa gapatjetachinkaka.”

4

Kaygawlu getikaluru wa pogirchi tuplapije tengogne gajeru

¹ Wanepnute netatka wa tengogne gitpukgipgyaptoteta. Ga wa muchinanu plaschi kowi pixkagimalutu nyijnakotanru. Gita ruynumsata. Wane china, “Gewi teno punanu. Ga wa nekakgitanyi wa wanepnute gimkata ginretachrikaka.”

² Waneklu Giwekikaluru jiglokno. Wale chinanu netlu pogirchi tuplapijere tengogne gwachri. Ga wa tuplapije rawa tuplanatachri. ³ Wa tuplanatachri getikolu gaspe sotlejiru pixka ga wa sartiyo klatalotlejiru pixka. Ga wa kshi tuplapije sajrukachro, gesmeralta katwergalu polersotlejiru pixka getikolu. ⁴ Ga wa tuplapije sajruka gepmole gepkoxamkoje tuplapijkaka. Ga wa tuplapijkaka tuplatna gepmole gepkoxamkoje tsrunne klatalu mkachri gitakachine. Ga wa gijiwna waneyna kori sagyeta. ⁵ Ga wa pogirchi tuplapijere rushpakya rawracle ga wa plaschigimkaka, ga wa rutlogle. Ga wa payokgipre katalo yochpikjetkaluro xirnachri tuplapije ginaple. Wannanwa payokgipre giwekikalurune Goyakalunu. ⁶ Ga wa tuplapije ginaple waneru tsru wenu potu witryo pixkalutu. Katwergalu pixkalutni.

Ga wa tuplapije ganikajiteswaji ga wa tuplapije sajrukle wanena gepkoxamkoje gepkoxamkoje giwekachine, gixo potu ygalchi waneyalune gistasreta ga wa gitjimnesretna.

Tengogne gajene gimalwure

⁷ Ga wa muchinanu giwekachri, tsru mgenoklu pixka gixachrini. Ga wa gepi rixinri giwekachri waka wgene pixkalutni. Ga wa mapa rixinri giwekachri, yinerugoji pixka waneyalutu. Ga wa gepkoxamkoje rixinri giwekachri walenwa tsru klatalu galnachri pixkalutu. ⁸ Ga wa gepkoxamkoje giwekachri satkaka waneya patsrujiremeji. Gixo potu ygalchi waneyna psolumtako ga wa gimejimpuko. Ga wa psollogneko psolyechnoko gi rapnanu wane chinretna:

Kpashiri, kpashiri, kpashiri Gitsrukaachi Goyakalu,

pejnuruko Girukotachri,

wa muchikawluru ga wa wanerutu ga wa ginachripa.

⁹ Ga wa pogirchi tuplapijere tuplatachri, wa giwekgoggenatachri gike rixiniko mnikawnakatu rumalwutna giwekachine, ga wa kagwakpiratluna, ga wa poyagnutluna. ¹⁰ Waneklu wa gepimole gepkoxamkoje tsrunne chiji rapokna wa tuplapije tuplatachri getanu. Yoptsojityegitluna wa giwekgoggenatachri gike rixiniko mnikawnakatu. Ruknoklona sagyetna tuplapije ginaple. Wane chinna:

¹¹ Pumuknuni, Wutsrukate Woyakalute,

pyoptotalu goyaknuchi ga wa kagwakpiiru, ga wa giyaklu

gi rixanu ptowrunanuka puyakota.

Ga wa pushinikyawaka chinanu

wanetkalu ga wa giyakotkalurutkani.

5

Kiruka payokgipre gipre kgimaxikolero gishyatikaluro

¹ Ga wa tuplapije tuplatachri potuklemyo netyalo kirukpoyi, gitoko yonataluro ga wa totji yonataluro. Ga wa payokgipre gipre kgimaxikolero gishyatikaluro. ² Ga wa netlu Goyakalutowreru gichkolu gichkoplaji wane china sapletachri,

“¿Katni wa gimuknu kopralatyaplo kirukpoyi, ga wa kotpuka gipretyaplo?” ³ Ga wa gike gimkatlu, gi wa tengogne gajeruko, gi wa chiji gajeruko, gi wa chiji gitokote gajeruko. Gike gimkata kopraaletlo kirukpoyi. Gi koxa rumkata getletlona. ⁴ Ga wa nchiyampotuta, gi rixanu gike gikshiika rumuknu kopralatyaplo kirukpoyi ga wa retyaplo. ⁵ Ga wa satu wa tsru wane chinno, “Gi pchiyaganu. Petanu. Rakagloklewata tsru mgenoklu Gotaklopishaneru, Tawitski. Wale gagagloklewata kotpukyaplo kiruka ga wa payokgipre tupre kgimaxikoleroymananuko.”

Gowega Wgene gagagloklewatinri

⁶ Ga wa tuplapije ganikajiteswaji, ga wa gepkoxamkoje giwekachine ganikajite ga wa tsrunne ganikajite, netyalu gowega Wgenni tunwanatachri giylatkaluru pixka, payokgipregwalutu, ga wa payokgipreygalerutu. Payokgipreygalenwa payokgipre giwekikalurune Goyakalunu psolchijneko yokanatalune. ⁷ Gowega Wgene wane ya. Wa tuplapije tuplatachri potuklemyo yoptotalu kirukapoyi. ⁸ Giyagni kiruka yoptotinitka, wa

gepkoxamkoje giwekachine, ga wa gepimole gepkoxamkoje tsrunne chiji rapokna gowega Wgene getanu. Satkaka waneya gitlotsatkaluro, ga wa koripro katseplu pgamlupagiri. Walenwa kpashirine gagjigognerkaka. ⁹ Ga wa shikaletluna gerotu shikalchi. Wane chinna:

Pumuknuni kiruka pyoptotinri

ga wa pkotpukyaplu tupre kgimaxikolero.

Gi rixanu giylatkaluryi ga wa pugragaya

pupekotanna yine Goyakalu chinanu,

panerumnunanukaya, ga wa

patokanumnunanuka yanumatyachineyegiya,

ga wa payinerumnunanukaya,

ga wa pachijne gajenemnunanukaya.

¹⁰ Ga wa Goyakalu getanu

pogirchine ga wa sasertotene pixkakna.

Ga wa chiji pogirewatinna.

¹¹ Giyagni netatka. Ga wa gixolune Goyakalutowreruneplaji njema, tuplapije sajruka-chine, ga wa giwekachine ga wa tsrunne. Ga wa wane pejnuna gixolune potu ga wa gixo waragka waragkane, ¹² gichkoplaži wane chinachine:

Rumuknuni gowega Wgene giylatkaluru

yoptotyaplu giyaklu ga wa ponikowlu,

ga wa gimatkalchi, ga wa muchkonchi,

ga wa kagwakpiiru, ga wa gimalwuru,

ga wa galixkowlu.

¹³ Ga wa pejnuruko giyakotkaluru tengogne gajeru ga wa chiji gajeru, ga wa chiji gitokote gajeru, ga wa tsru wenumta gwachine, ga wa pejnuruko wane gajerkaka, nyijnako wane chinreta:

Pogirchi tuplapijere tuplatachri,

Ga wa gowega Wgene

waneyapa gimalwuru ga wa kagwakpiiru,

ga wa goyaknuchi, ga wa muchkonchi,

rixgoggenatanu gike rixiniko mnikawnakatu.

¹⁴ Ga wa gepkoxamkoje giwekachine wane china, “Wane gixkalurupa.”

Ga wa tsrunne chiji rapokna ga wa yoptsojityegitluna.

6

Muchinanu gipre: Kawalyo gogo tuplatachri gakağloklewatachri

¹ Ga wa netlu gowega Wgene kotpukgipretyawaklo muchinanu gipre wa payokgipre gipre kgimaxikolero. Ga wa gepkoxamkoje giwekachine satute nyijnakoplajita rutlogle pixka chinachri, ² “Punanu.”

Giyagni netatka. Ga wa netlo kawalyo klatalo. Ga wa wala gogo tuplatachri waneylu kashritwa. Ga wa sagyeta reneeka. Giyagni rushpaka gakağloklewatachri rakagağlokwat-inripa.

Gepi rixinri gipre

³ Ga wa gepi rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, nyijnakotlu gepi rixinri giwekachine wane chinachri, “Punanu.”

⁴ Tushpakatnaka sato kawalyo serolo. Ga wa wala gogo tuplatachri geneeka rawyaplu chijiya kigle gwashlu, ruylakakinripna. Ga wa wale geneeka yoglolewapi gitsruka.

Mapa rixinri gipre

⁵ Ga wa mapa rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, nyijnakotlu mapa rixinri giwekachine wane chinachri, “Punanu.”

Ga wa netlo ksajiro kawalyo. Ga wa wala gogo tuplatachri waneylu yantapi gimyo. ⁶ Ga wa nyijnakotlu plaschi pixkalutu wa giwekachine ganikajiteya wane chinachri, “Satu masu trikoji paproji wenroloto chinanu, ga wa mapa masu triko pixkalutuji paproji wenroloto chinanu. Ga wa goliwangi ga wa winga gi pumtukanu.”

Gipnalulu

⁷ Ga wa gepkoxamkoje rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, nyijnaktokanutlu gepkoxamkoje rixinri giwekachine wane chinachri, “Punanu.”

⁸ Giyagni netatka. Ga wa pwalolo kawalyo wanetka. Ga wa wala gogo tuplatachri Gipnalulu giwaka waneyalutu. Ga wa gipnachine gwiyawaka gomkagitlu. Ga wa wanna

gitaaka satupje gepkoxamkojete chiji gajene chinanu, yoglolewapiyima ruylalewatinripna, ga wa nachluyma, ga wa gipnaluyima, ga wa kmaturuneyima, chiji gajene.

Pamyo rixinri gipre: Giylatkalune Goyakalu tokanu chinanu

⁹ Ga wa pamyo rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, yochpikikowakakwa rapukote netyana giwekikalurune wannanu wa giylatkalune Goyakalu tokanu chinanu, ga wa rupgujtalewlena chinanu, giylatkalunni. ¹⁰ Ga wa gichkoplaji china sapletna, “Gitsrukaachi kpushiri ga wa galikakpotu, ¿giklananu gi puklukanuwnayegijixawana psolchijneko gajene, ga wa gi papnuyegitawalu wugraga?”

¹¹ Ga wa satkaka geneeka klatalu gowukalu mkachri. Wane chinkana wa rapnanutanun-nachi pshinitsonu pejnuruneko rixinripna rixje Geso wayegrene ga wa gimolenna wanna pixka gixa giylaletkalunepa.

Patsrujire rixinri gipre: Psolchijneko komyeeka

¹² Ga wa patsrujire rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, netatka. Ga wa wanetkalu tsru giyolikchijru. Ga wa tkachi ksaji rixa kawshistugalu mkachri kapixiru pixka. Ga wa psoluko ksuru granchi pixka rixa. ¹³ Tengogne gwachro katagirkaka chiji gijruka, gikera tujirsagitini pixka totsotsagi, tsru kannipgyalu komyekshegitinro pixka. ¹⁴ Ga wa tengogne gixrikamatka kirukpoyi pixka poyitkoklunu. Ga wa pejnuruko magka ga wa pejnuruko kanipreklukaka rawyawaka rajrikika.

¹⁵ Ga wa tyechijne pogirewatyachine, ga wa tsrukakalune, ga wa ksolaloterune, ga wa ponikolune, ga wa gichkolune, ga wa pejnuruneko wayegrechine, ga wa pejnuruneko gishpakachine, gitawakapna ga wa tsru sotlu magka gajeru yogimatnawana. ¹⁶ Ga wa wane chinruna wa magkakaka ga wa tsru sotlu, “Pujrukanu wixa gogo. Pyogimatanwu pogirchi tuplapijere tuplatachrigojia, ga wa gowega Wgene jgekanuya. ¹⁷ Gi rixanu rapokatka jigekanna tsrugogne. Ga wa ¿katu gimkata tunwaleta?”

7

Satu pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkane gimaxikoletkalune

¹ Wanepnute netna gepkoxamkoje Goyakalutowrene, gepkoxamkoje chijisretate tunwanatachine, wa gepkoxamkoje chijisretate giyakannipgyatyachri gimretachine, ma mappopokannipgyatinitipa chiji, gi wa tsru wenuko, gi wa satu gagemunyegiko. ² Ga wa satu Goyakalutowreru netatnaka, tkachi gishpatyawakasreta gipgujewniyachri. Goyakalu giwekachri gimaxikole gipire waneyalutu. Gichkoplaji china sapletna gepkoxamkoje Goyakalutowrene, geneekalune wa chiji rumtuyapna ga wa tsru wenu. Wane china sapleta, ³ “Gi gimtukanru chiji, gi wa tsru wenuko, gi wa gagemunkakako, wumaxikoletinpoktuna Woyakalute wayegrene gijrotayna.”

⁴ Ga wa njemlu gi pejnu gimaxikoletkalune: satu pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkane gimaxikoletkalune panerumnunanuka Gisrayiliklopishane.

⁵ Gotaklopishanerune pamole gepi waragkane gimaxikoletkalune.

Ga wa Roweklopishanerune pamole gepi waragkane.

Ga wa Kateklopishanerune pamole gepi waragkane.

⁶ Ga wa Gaseriklopishanerune pamole gepi waragkane.

Ga wa Neptaliklopishanerune pamole gepi waragkane.

Ga wa Manaseklopishanerune pamole gepi waragkane.

⁷ Ga wa Simoklopishanerune pamole gepi waragkane.

Ga wa Rewiklopishanerune pamole gepi waragkane.

Ga wa Gisachaklopishanerune pamole gepi waragkane.

⁸ Ga wa Sapolonoklopishanerune pamole gepi waragkane.

Ga wa Gosiklopishanerune pamole gepi waragkane.

Ga wa Migamiklopishanerune pamole gepi waragkane gimaxikoletkalune.

Gixolune potu yine klatalu mkachri gitakachine

⁹ Wanepnute netatka. Wanena gixolune potu yine, gike mumkata yantaletanune, pachijne gajenemnunanukaya, ga wa panerumnunanukaya, ga wa payinemnunanukaya, ga wa patokanumnunanuka yanumatyachineya, pogirchi tuplapijere ginaple ga wa gowega Wgene getanu tunwatachine. Klatalu mkachri gopowalu gitakachine. Ga wa kasureru waneyna gimyoyna. ¹⁰ Ga wa gichkoplaji china sapletna:

Woyakalutenni gognetkaklewu

wa pogirchi tuplapijere tuplatachri,

ga wa gowega Wgenenni.

¹¹ Giyagni tuplapije ga wa tsrune ga wa giwekachine sajruka tunwaletna pejnuruneke Goyakalutowrene. Tuplapije ginaple chiji gapokjiwutachinni. Ga wa yoptsojityegitluna Goyakalu. Wane chinna:

“Wane gixkalurupa.

¹² Goyakalunupni gimalwuru,

ga wa goyaknuchi,

ga wa gimatkalchi,

ga wa poyagnutikolu,

ga wa kagwakpiiru,

ga wa giyaklu,

ga wa muchkonchi rixgognenatanu gike rixiniko mnikawnakatupa.

Wane gixkalurupa.”

¹³ Ga wa rugita satu wanna tsrune. Wane chinno, “Wa nyi klatalu mkachri gopowalu gitakachine ¿gi gixachinni ga wa ginaka ruyakatyana?”

¹⁴ Giyagni wane nchinru, “Nutsrukate, pixa gimata.”

Wane chinno, “Nyinwa tsru salewakchi giyakatyachinni. Ga wa ropowalutna rerkana ga wa klata rixkalkuna gowega Wgenegragaya. ¹⁵ Wale chinanu Goyakalu tuplapijere ginaple rawna.

Yonogyegitluna gogi ga wa goyecho kpushiwakategrukoya.

Ga wa pogirchi tuplapijere tuplatachri gipjiya gishyatna.

¹⁶ Gi nachpatkana.

Gi ronunnagatewanutkana.

Ga wa tkachi gi gapyegitanutkana,

ga wa giketsotaaji gemeruko.

¹⁷ Gi rixanu gowega Wgene

wa pogirchi tuplapijere ganikajiteswaji gwachri girukotanna.

Gonu gishpakgatyawaakaka giwekgatachrigonu yegi kosekana.

Ga wa Goyakalu sheyiygaletanna pejnuruko ktechgaya.”

8

Payokgipre rixinri gipre

¹ Ga wa payokgipre rixinri gipre kgimaxikolero kotpukinitka, gowukshinina pochkepotlu tengogne.

² Payokgipre Goyakalutowrene neta, Goyakalu ginaple tunwatachine. Payokgipre kowi geneekalune.

³ Ga wa satu Goyakalutowreru gina. Yochpikikowakakwastsi tunwata. Pgamlupagiri yochpikgapi kori kamrutikaluru waneylu. Ga wa gixo pgamlupagiri reneeka, pejnuruneke kpushirine gagjigognereyema rutakyaplu wa korikwa yochpikikowakakwaya pogirchi tuplapijere ginaple. ⁴ Ga wa pgamlu pagiripgya gatskota kpushirine gagjigognereyema Goyakalutowrerumyoya Goyakalu getanu. ⁵ Ga wa gitowrerupgamlupagiri yochpikgapi rawa. Ga wa tsepotlu xirnachrimero yochpikikowakakwaya. Ga wa chiji ruknoklu. Giyagni wanetkalu rutlogle, ga wa plaschi gimkaka, ga wa rawrackle, ga wa giyolikchijru.

Payokgipre kowi waneyalune

⁶ Ga wa payokgipre gitowrerune, wa payokgipre kowi waneyalune galpookowletachine.

Muchinanu kowi

⁷ Ga wa muchinanu gitowreru kowitatka. Ga wa wanetkalu giwruji ga wa xirnachri, granchi kojetchri. Chiji giknookalurni. Satupje mapate chiji ga wa satupje mapate gagmuna galga. Ga wa pejnurniko kshanni polerni galgana.

Gepi rixinri kowi

⁸ Ga wa gepi rixinri gitowreru kowita. Ga wa tsru magka pixkalutu xirnachri galgachri, tsru wenu ruknooka. Ga wa tsru wenu mapate granchi rixatka. ⁹ Ga wa satupje mapate giyakotkalune tsru wenu gajene giwekachine gipnana. Ga wa satupje mapate kanawkaka gimtuuka.

Mapa rixinri kowi

¹⁰ Ga wa Goyakalutowreru mapa rixinri kowita. Ga wa tengogne tujrukya tsro katagiri xirnachri katalo pixka. Giyagni satupje mapate wenkaka tapoka, ga wa gonu gishpakgatyawaka tapoka. ¹¹ Ga wa katagiri giwaka wane chinka kapsagalu kshana. Ga wa satupje mapate gonkaka kapsagalu kshana pixka rixatka. Giyagni gixo yinerni gipnana gonu chinanu gi rixanu kapsagalutkani.

Gepkoxamkoje rixinri kowi

¹² Ga wa gepkoxamkoje rixinri gitowreru kowita. Ga wa rumtuuka satupje mapate tkachi, ga wa satupje mapate ksuru, ga wa satupje mapate katagirakaka. Giyagni satupje mapate tyekaka ruchpokinripa. Ga wa satupje mapate gogi gi pokamlata. Ga wa goyechno waneko pixka rixa.

iGi waneni! wa ginachripa chinanu

¹³ Ga wa netatka. Ga wa nyijnakotlu tsru klatatalu tengogne ganikajite galnachri gichkoplaji wane chinachri, “iGi waneni, gi waneni, gi waneni tyechijne gwachine pimri kowigimkaka chinanu wa mapa gitowrene kowitachinpatkagima!”

9*Pamyo rixinri kowi*

¹ Ga wa pamyo rixinri Goyakalutowreru kowita. Ga wa netlo sato katagiri tengogne gijrukyachro. Chiji gapokachro. Ga wa gopnalutskata potu yoskekapre geneekaluru. ² Ga wa kotpuklu gitskatpotupna. Gopnalu ratskopgyatya, xirnachripropgya pixka. Ga wa tkachi ga wa kawlennipgyalu mapshaga rixka gopnalu giyakatyachrinipgyaya. ³ Ga wa gipgya rushpakayana tsetsene. Chiji rapokna. Geklo pixka rumkata gixletatka tsetse. Geklo kachingate pixka reneeka. ⁴ Ga wa tsetsene wane chinkalune ma mumtukyapluna kshana chiji gajeru, gi wa girukokta poleruko, gi wa girukokta gagmunako, seyni yinepje wa Goyakalu gimaxikle gijrotayna waneyamigjenepje. ⁵ Ga wa tsetsene geneeka ma muylatyapna yine seyni pamyo ksuru saletpotutkona yine. Ga wa wanna saletlewle geklo saletlewle pixka wa yineru tashkatini pixka. ⁶ Ga wa walegognekakapa rujga gipnaletanunna yinepni, ga wa gi rukshikanruna. Ga wa raluka potu gipnaletannimkana. Ga wa rasukininna gipnalu.

⁷ Ga wa wane rixa gipgujewnaletna tsetskaka. Kawalyo pixka rixna, giylalu galpokyegitachine. Ga wa gijiwna waneyna sagyeta pixkaluto, kori pixkaluto. Ga wa gigojna yingoji pixka. ⁸ Ga wa kajiwutsalune suxojiwutsa pixka. Ga wa giygina tsru mgenokluygi pixka. ⁹ Ga wa waneyna rustatlana yowuma gistatlechishpata pixka. Ga wa gimejna pogimnu chiji yapachro kawalyo kosetanro gima pixka rixmejitra wa giylalu yegi gasukyegimtachine pixka. ¹⁰ Ga wa waneyna ginshina, geklonshi pixka, ga wa gisruna. Ga wa ginshina rawa muchkonna yine rumtuyapna pamyo ksuru. ¹¹ Kpogirna. Towrechri gitsrukate gitskata potu gajeru walenwa pogirna. Ga wa wale giwakni Gewreyone tokanuya Gawato. Ga wa Kriyko tokanuya Gapolyo.

¹² Wa muchinanu wamonchi giknogatka. Wanewalu gepi wamonchi wanepnute.

Patsrujire rixinri kowi

¹³ Ga wa Goyakalutowreru patsrujire rixinri kowita. Ga wa nyijnakotlu satu plaschi wa gepkoxamkoje gwacha yegi giyakatyachri, wa korikwa yopchikikowakakwa gwagwachatachri yegi giyakatyachri Goyakalu getanu. ¹⁴ Ga wa wane chinru wa patsrujire rixinri gitowreru kowi waneyalutu, “Pkaspukanna wa gepkoxamkoje towrechine wa gostukalune tsru Geyoprate Gapga.”

¹⁵ Giyagni kaspuukatkana wa gepkoxamkoje towrechine wa galpokotkalune gipapko ga wa gogi ga wa ksuru ga wa walapu chinanu wa satupje mapate yine ruylatinripna. ¹⁶ Ga wa wane pejnuna solalone kawalyo yapachine: Gepi kata wa pamole waragka kata pamole waragka. Nyijnakotlu gi pejnuna.

¹⁷ Ga wa wane nixa getletna kawalyone kaygawluya, ga wa wanna gogo tuplatachine. Waneyna gistatlechishpata xirnachri pixkaluto ga wa ksajsernuru ga wa gasogre pixkaluto. Ga wa kawalyonejiwu tsru mgenoklujiwu pixka rixa. Ga wa tonama rushpakya xirnachrimero ga wa kappyalu ga wa gasogre. ¹⁸ Tye mapa tsru salewakchikaka kamakatna satupje mapate yinni. Wa xirnachriya ga wa kappyaluya, ga wa gasogreya, wannanama gishpakyaachriya. ¹⁹ Gi rixanu kawalyone muchkonu ginamna rawa, ga wa ginshina rawa. Gi rixanu ginshina gimnu pixka rixa kajiwuru. Waleya rumtuklewatyana.

Menshinikanutkane

²⁰ Ga wa gixetachine yine tyekaka tsru salewakchiya mupnikatu, gi koxa renshinikanutna wa gimyoona kamrurnaya, ma yoptsojityegityanupluna kamchikaka ga wa yagluchishkaka. Walenwa kori ga wa sroschi, ga wa sintawo, ga wa sotlu, ga wa gagmuna kamrutikaluru yagluchisha. Walekaka gi gimkata getleta. Gi rumkata yijnakleta. Gi rumkata yanreta. ²¹ Gi koxa renshinikaneyegitluna ruylalewlenu, gi wa kagonchiewleynako, gi wa rapoklewleynako, gi wa gichowguynako.

10

Mturo kirukpoyi

¹ Ga wa satu Goyakalutowreru neta, tengogne gijrukyachri. Kyachgapererumko sapowakamtachri. Ga wa kshipto gijiwu gogo gwa. Ga wa gigoji tkachi pixka gixa. Ga wa gijixi xirnachristsigi pixka rixa. ² Ga wa gimyo mturo kirukpoyi kopralkaluro waneylu. Ga wa potuklejixi tsruwenu rutaka. Ga wa kegnetiixi chiji rutaka. ³ Ga wa gichkoplaji saple rixa, wa tsru mgenoklu gigitini pixka. Ga wa wale saplewatini, payokgipre rutlogle gimkaka yanumatatka.

⁴ Ga wa payokgipre rutlogle yanumatinitka nyonatmakatkalu. Ga wa tengogne giyakatyachri tokanchi njema, wane nchinjeru, “Pushyapotutanru wa payokgipre rutlogle chinyawaka. Gi wa pyonatanru.”

⁵ Giyagni wa Goyakalutowreru, wa tsru wenu ga wa chiji neta tunwaletanru, teno yotunomyota potukdemyo. ⁶ Ga wa giwekgognenatachri gike rixiniko mnikawnakatu kawchinanu china. Tengogne ga wa tengogne gajerkaka giyakotachri, ga wa chiji ga wa chiji gajerkaka giyakotachri, ga wa tsru wenu ga wa tsru wenu gajerkaka koxa giyakotachri Wale kawchinanu wane china wa mareshaplu gogi. ⁷ Seyni wa Goyakalutowreru payokgipre rixinri kowikle gimaklu, wa kowitinpatka, poyagkakpotutikolpatka Goyakalu giyogimatatanru, chinyawaka Kiglerpotunanu Tokanchi, wayegrene runkakyawaka, wa tokanu geneklewatachine.

Gwa niklo mturo kirukpoyi

⁸ Ga wa tengogne giyakatyachri tokanchi nyijnakotanru, numepe giynumsaletjeru. Wane china, “Gajewa. Pyoptotapanro wa kiruka kopralkaluro, wa Goyakalutowreru myo gwachro, wa tsru wenu ga wa chiji tunwatachri.”

⁹ Giyagni towrechri yegi nyatka. Wane nchinru, “Mturo kirukpoyi penekanno.”

Giyagni wane chinno, “Pyototanro ga wa pnikanro. Ga wa tkapsatnanwakatanyi, seyni punama pochwaa rixnamatanyi wrolga pixka.”

¹⁰ Giyagni towrechimyoya nyoptotlo mturo kirukpoyi. Ga wa nniklo. Giyagni nonama pochwaa rixa wrolga pixka. Wa nnikinitkalu, kapsananwakataa nixa. ¹¹ Ga wa wane chinno, “Goyakalu tokanu pumkata geneklewletatnaka gixolune yinepirana, ga wa payinepirana, ga wa patokankaka yanumatyachinepirana, ga wa pogirchinepirana.”

11

Towutkaluru wa kphasiwakpotugruko yantatinripa

¹ Ga wa neneeka yantapije kanojerchi pixkalutu. Wane china, “Palnanu. Pyantatanru kphasiwakpotugruko Goyakaluru, ga wa yochpikjetikowakakwa ga wa wane yoptsojityachine. ² Ga wa kphasiwakpotuputu maleka gajeru petashatanu. Gi wa pyantatanru. Gi rixanu payine geneekalurni. Ga wa gepkoxamkojmole gepi ksuru kphasiwaka pokchi rakatokanna.

Wa gepi gipgujtalewatachine

³ “Ga wa gepi nupgijatjene nukananu. Ga wa satu warangka gepi pacha patsrujiremolgogne tokanchi reneklewatanna, kawshistugalu mkachri gitakachine.”

⁴ Wannanwa gepi goliwamuna ga wa gepi katalgapi, tye psolchijneko Gitsrukate getanu tunwatachrikaka. ⁵ Ga wa satu galuka gimtukletinipna, xirnachrimero gishpaknamatanna ga wa kamnixjene ruylatanu. Ga wa satu galuka gimtukletinipna, rumkata wane gixa giylaletkota. ⁶ Wanna gitaaka rushyatyapluna tengogne, gina ma mixinitipa Goyakalu tokanu reneklewatinrinagogne. Ga wa rutaakana gonu chinanu, kashrijetyapluna gonu granchi rixinripa. Ga wa rutaakana chiji rumtukinripna pejnuruko tsru salewakchiya gi pejnu katananukta ralukyawakna.

⁷ Ga wa rali gipgujtalewletinikana, kmatsuru wa gitskata potu gishpakyachri wannayma ruylakakanu. Ga wa raalixanunna, ga wa ruylatanunna. ⁸ Ga wa gimanepnina tsru potu pokchi gatnugapote rawanna. Tye tsru pokchinwa shiniwachriya Sotoma ga wa Gigoito chinkaluru. Wane koxa Rutsrukatna koroshishkita gitakikowaka. ⁹ Ga wa pimrine yine, ga wa panerune, ga wa patokanu yanumatyachine, ga wa payine getmanetanna mapgogne ganikaji. Gi wa ruchi kapnatkomanetanna. ¹⁰ Ga wa tyechijne gwachine gimuwiegitanna, ga wa meyiwatanna, ga wa genekashlukaka yokanyegkakanna. Gi rixanu wanna nyi gepi gipgujtalewatachine saletpotutanna tyechijne gwachine.

¹¹ Mapgogne ganikajogogne chininri giknoginitka, giweklunnipgya Goyakalu giyakatyachri jiglokna. Ga wa tunwatna. Ga wa tsru piklu rixna wa getachine. ¹² Ga wa yijnakotluna gichkotokanuru tengogne giyakatyachri. Wane chinna, “Gewi gatskotanu.”

Ga wa tengogne ratskotatkana kyachgapererumkoya. Ga wa kamnixjena getna.

¹³ Ga wa walepako wanetkalu tsru giyolikchijru. Ga wa satupje pamolete tsru potu pokchi yawnana. Ga wa rupnanna giyolikchijruya wane pejnuna: payokgipre waragka yinni. Ga wa gixetachinni pikpotutana. Rumalwutluna Goyakalu tengogne Gajeru.

¹⁴ Gepi chininri wamonchi giknogatka. Mapa chininri wamonchi giyampotu gapokanu.

Payokgipre rixinri kowi

¹⁵ Ga wa payokgipre rixinri Goyakalutowreru kowita. Ga wa tengogne gichkolu plaschi wane, wane chinachri:

Tyechijne pogirewatyawaka Wutsrukatenutkani ga wa Kristotenukani.

Ga wa Wale pogirewoggnenatanu
gike rixiniko mnikawnakatupa.

¹⁶ Ga wa gepmole gepkoxamkoje tsrune Goyakalu getanu tuplapijerkakna tuplatachine chiji yonogjiwutna. Ga wa yoptsojityegitluna Goyakalu. Wane chinna:

¹⁷ Wpoyagnutyi, Wutsrukate Goyakalu,

pejnuruko Girukotachri,

wa wanerutu ga wa muchikawluru,

gi rixanu pwatkalu tsru potu puyaklewlw

ga wa pogirewataka.

¹⁸ Ga wa payine jigekanuwata.

Ga wa pjigekanu gapokatka.

Ga wa gipnachine gitakyagokikolpako gapoka gapnuru renekikulupna pwayegrene ga wa ptokanu geneklewatachine

ga wa kpashirine, ga wa pgiwaka pikachine, mturune ga wa tsrune.

Ga wa rumtukikolupna tyechijne gimtukachine.

¹⁹ Ga wa tengogne kpashiwakpotugruko Goyakalunu kotpuuka. Ga wa tetka rupiratanru tokanchi gwanropaji kpashiwakpotugruko Walenu gwachropaji. Ga wa waneru rawrakle, ga wa plaschi gimkaka, ga wa rutlogle, ga wa giyolikchijru, ga wa tsru potu giwurjkaka.

12

Wa suxo ga wa gimnu gitsruka

¹ Ga wa tsru getkaluru gipgujewna tengogneya, suxo tkachi makatachro. Ga wa ksuru tojixi rapukote rawa. Ga wa tojiwu twa sagyeta pamole gepi katagiri gwanro. ² Ga wa kamshiro. Tsaplewjeta tochinoya. Ga wa chinowataka tushpakawgenetinripa. ³ Ga wa satu getkaluru gipgujewna tengogneya. Ga wa wanetkalu serolu gimnu gitsruka. Waneylu payokgiprejiwu, ga wa pamolegwawutu. Ga wa gijiwkaka waneru payokgipre pogirchi sagyatatkaka. ⁴ Ga wa ginshi kosetyalu satupje mapate katagirkaka tengogne gajerkaka. Tyechijne ruknooka. Ga wa gimnu gitsruka wa suxo gishpakawgenetachropatka getanu tunwata nikawgenetyaplo wa rushpakinipa. ⁵ Ga wa wala tushpakawgeneta. Jejni. Wa Wale payinemnunanuka girukotachripni kanojerchi yowumajeya. Ga wa rushatkapkatka Toturu. Goyakalu yegi ga wa tuplapijere yegi rutaaka. ⁶ Ga wa suxo yineru mwiyawakanu tya gasukleta. Wane waneylo twiyawaka, Goyakalu galpokotyawaka. Wane toglutikolupna satu waragka gepi pacha patsrujirmolegogne.

Mikili tengogne giknokyalu gimnu gitsruka

⁷ Ga wa tsru giylalutkani tengogneya. Mikili ga wa waleymalune Goyakalutowrene yagotlu gimnu gitsruka. Ga wa gimnu gitsruka ga wa waleymalune gitowrene yagotle-wata. ⁸ Ga wa gi rumkatlewatna. Ga wa wanepnute maleshayatkana rawyawakakna tengogneya ⁹ Ga wa ruknooka tsru potu gimnu gitsruka wa kapokotu gimnu, wa kamchi gitsrukate chinkaluru, ga wa Satanasyo. Walenwa psolchijneko gwachine yokwitachri. Ruknooka. Tyechijne rapoka. Ga wa gitowrene waleymananuko giknooka.

¹⁰ Ga wa gichkopajiru tengogne nyijnakoty, wane chinachri:

Xawakni wanetkalu gognawatikaluru ga wa giyaklu,

ga wa Woyakalute pogirewatyawaka,

ga wa Kristote girukotyawaka.

Gi rixanu giknookalurunatkani wumolene jigyegitachri.

Gogi, goyecho jigyegitna Goyakaluyegiya.

¹¹ Ga wa wanna gaalixlu jigyegitjerna gowega Wgenegrabaya,

Ga wa rupgultawelena tokenuya.

Ga wa gi chipetgiwekletna rupninpotunanukna.

¹² Wale chinanu gimuwatanu tengogne ga wa tengogne gwachingi.

gi waneni tyechijne gajene ga wa tsru wenu gajene,

gi rixanu gixa yegi rujrukata kamchi gitsrukate!

Tsru gimtuwnalu rixa.

Gi rixanu rumatlu pshinit songognepje waneylu.

Wa gimnu gitsruka kojwaklo suxo

¹³ Ga wa gimnu gonru gitsruka getnatkawa giknookalurutka ga wa tyechijnetkalu. Waneklu kojwaklo suxo jeji wugenetachro. ¹⁴ Ga wa suxo geneeka gepmeji tsru klatatalumeji pixkalutu yineru mwiwawakanu talninripa, gimnu gonruyegiya talninripa, twiyawakapa tyinripa. Wane toglutikolupa gogi ga wa gogkaka ga wa ganikajgogne. ¹⁵ Ga wa suxo gajxigi raplikgatlu gonu gimnu, rapga pixka, rapogyegimtyaplo. ¹⁶ Ga wa chiji gipxaklo suxo. Chiji namata, ga wa rapga nikloka, gimnu gonru gitsruka gaplikgatanru. ¹⁷ Giyagni gimnu gonru gitsruka jigekanuwopotuta suxo chinanu. Ralimta. Ruylalewatinripa gixetachine toklopishaneyma, wa Goyakalu yokanatanrukaka kamrutachine, ga wa gipgujetalewlu Gesopirana waneyalune. ¹⁸ Ga wa tsru wenu ksate tunwata gimnu gonru gitsruka.

13

Kmatsuru tsru wenuya kanikyachri

¹ Ga wa netlu kmatsuru tsru wenuya kanikyachri. Ga wa waneyalutu pamolegwa ga wa payokgiprejiwuruta. Ga wa gigwakaka rawa pamole pogirchi sagyetate pixkalutu. Ga wa gijiwkaka rawa yonatkaluru mupashiregnuchi giwaakaka. ² Ga wa kmatsuru netanru mgenoklu pixka rixa. Ga wa gijixi magemjixi pixka rixa. Ga wa ginama tsru mgenoklunama pixka rixa. Ga wa gimnu gitsruka geneklu ruyakle ga wa tuplapijere. Ga wa tsru potu rutaklu. ³ Ga wa satu gijiwu gistakapgutakaluru rupninripmaka. Ga wa rustakikolu rupninripmaka gituukaaka. Ga wa ruglajitna psolchijne gajeneko kmatsuru gajxigi rawinrina. ⁴ Ga wa yoptsojityegitluna gimnu gitsruka gi rixanu wale gitaklu kmatsuru. Ga wa yoptsojityegitluna kmatsuru. Wane chinna, “¿Girupni wa kmatsuru pixkalutu? ¿Katu gimkata giylakakleta waleyma?”

Kmatsuru gitaaka psolchijne gajeneko chinanu

⁵ Ga wa kmatsuru geneeka namchiya yanumatyaplu tsrupirankaka ga wa mupashiregnuchkaka. Ga wa rutaaka gepkoxamkojmole gepi ksuru wane rixinripa. ⁶ Ga wa yanumata mupashiregnuchi chinpiranyegityaplu Goyakalu. Mupashiregnuchi chingiwakatyaplu ga wa gipji, ga wa tengogne gwachine. ⁷ Ga wa ruchichka yagotyapna kpashirine, ga wa raalixyapna. Ga wa rutaaka wale panerumnunanuka yegi, ga wa pejnuruneko yine yegi, ga wa patokanumnunanuka yanumatyachine yegi, ga wa payinemnunanuka yegi. ⁸ Ga wa pejnuruneko tyechijne gwachine yoptsojityegitlu mapiranyegine giweklu kirukatyegeiya wa gowega Wgene kirukatyegeiya. Walenwa gilyatkaluru rekamrutkoyakawa tye psolchijneko.

⁹ Wa kajnakopnalu yijnakotanu:

¹⁰ Kashrewlu ganikachri, kashichkalurupni ralimtanu.

Girukokta yoglolewapi giylalewatya, yoglolewapi rumkata giylaletikolupa.

Ga wa tyenwa kpashirine kashnantakognewle ga wa ralixlewlena.

Kmatsuru chiji gishpakyachri

¹¹ Ga wa netlu satu kmatsurutnaka chiji gishpakyachri. Gepigwalutni gowega Wgene pixka. Ga wa gimnu gitsruka pixka rixa yanumsaleta. ¹² Ga wa muchinanu kmatsuru pixka rixa gitaakotu koxa wale psolpotuyako, wale getanu. Ga wa psolchijneko ga wa chiji gwachine yoptsojijtixa, yoptsojityegityapluna wa muchinanu kmatsuru, wa gistaakaluru gipninripmaka gitukachritka. ¹³ Ga wa tsru getkalurkaka kamruta. Tengogne rujruukakyalu xirnachri. Chiji rapoka yine getanu. ¹⁴ Giyagni yokwitna tyechijne gwachine getkalurkakaya wa renekikolu kamrutuyaplu kmatsuru getanu. Wane chinna tyechijne gwachine kamrutuyapluna kmatsuru yaglu. Walenwa yoglolewapi gitsakikaluru ga wa ruweka. ¹⁵ Ga wa reneeka ruweekakyaplu kmatsuru yaglu, wa kmatsuru yaglu yanumatinripa. Ga wa reneeka ginnakokta ruylajixyapa wa kmatsuru yaglu myoptsojityegitkane. ¹⁶ Ga wa wane rixkakna pejnuruneko mturune ga wa tsruna, ponikolune ga wa kwamonurune, gishpakachine ga wa wayegrechine, potuklemyona rutakagimaxikletikolupna waka gijrotna. ¹⁷ Ma mumkata gagjiretinitipna ga wa gishankalu mumaxikolenena kmatsuru giwaka waka giwakpejnu.

¹⁸ Ga wa tyenwa gimatkalewlu. Kanshinikanuru yantatanru kmatsuru pejnu. Gi rixanu yineru pejnuni. Ga wa wale pejnuni wa patsrujire pacha patsrujiremole patsrujire.

14

Wa satu pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkane shikalwatinni

¹ Netatkalu Gowega Wgene Siyo Magkate tunwatachri. Ga wa Waleymalune satu pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkane, Wale giwaka ga wa Ruru giwaka yonajrotatkalune. ² Ga wa nyijnakotlu pagima tengogne giyakatyachri, gixo gonugimkaka pixka. Ga wa tsru rutloglegima pixka rixa. Ga wa nyijnakotanrugima, kgitloklerune rutlotsaprena rutlotinrina pixka rixgimata. ³ Ga wa shikalchi gerotu shikaletna, pogirchi tuplajjere getanu ga wa gepkoxamkoje giwekachine getanu ga wa tsrone getanu. Ga wa gike gimkata gimatletlu shikalchi seyni wannapje, wa satu pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkane, gipekotikalune chiji gajeneyegiya. ⁴ Nyinwa suxoneyma mpuchotkone, gi rixanu suxo metkanewa. Nyinwa gowega Wgene gomkagitachine ginakakokta yinri. Nyinwa yinyegiya gipekotikalune. Nyinwa gegwikane Goyakalu chinanupa ga wa gowega Wgene chinanupa. ⁵ Ga wa ginamayna gi rukshigayrokletkana. Muklukanuwnakane.

Kiglerpotunanu Tokanchi gike rixiniko mnikawnakatu

⁶ Ga wa satu Goyakalutowreru neta tengogne ganikajite yapa galnalenata. Kiglerpotunanu Tokanchi gike rixiniko mnikawnakatu waneyalutu, tyechijne gwachine runkakleyegitanrupa, ga wa payinemnunanukyegi, ga wa panerumnunanukyegi, ga wa patokanumnunanuka yanumatyachinyegi, ga wa pejnuruneko yine yegi. ⁷ Gichkopljaji wane chinreru, “Mpikanru Goyakalu ga wa gimalwutanru. Gi rixanu rapokatka rutakyagoklewleppako. Gyopstojityegitanru tengogne kamrutachri, ga wa chiji, ga wa tsru wenu, ga wa gonu gishpakgatyawaakaka kamrutachri.”

Rujrukanatka tsrupotni Wawiloni

⁸ Ga wa romkagitlu satu Goyakalutowreru gepi chininri. Wane china, “Rujrukanatka. Rujrukanatka tsrupotni Wawiloni. Suxo pixka tapoklewle getsotanrewle wingate, payinemnunanuka tutagata.”

Ruykotkana ma yonogyegityapluna wa kmatsuru

⁹ Ga wa satu Goyakalutowreru mapa chininri gomkagitna. Gichkopljaji wane china, “Girukokta yoptsojityegitlu kmatsuru ga wa wale yaglu, ga wa girukokta gijrota ga wa gimyo gimaxikole yoptotachri, ¹⁰ wale koxa giranru Goyakalu gimtuwnale wingate, myapjetu giyookaluru. Wale jgekanu girikalurostono giyookaluru. Ga wa walepni saletpotutkona xirnachriya ga wa gasogreya kphashirine towrechine getanu, ga wa gowega Wgene getanu. ¹¹ Ga wa wanna tsru salewnalepya gatskogogenatanu gike rixiniko mnikawnakata. Gi rapnanutanunna gogi ga wa goyechno, wa kmatsuru ga wa wale yaglu yoptsojityegitachinepni, ga wa girukokta yoptotlu giwaka gimaxikle.” ¹² Ga wa tyenwa kphashirine kashnantakognerewle: Goyakalu yokanananrukaka kamrutinripna ga wa Geso romkagi galixletinripna.

Giglenshinikanyegitkalunni Gitsrukaachi gwachine gipnakane

¹³ Ga wa nyijnakotlu tokanchi tengogne giyakatyachri, wane chinachri, “Pyonatanru: Giglenshinikanyegitkalunni gipnachine xanigogenenanu, Gitsrukaachi gwachine gipnakane.”

“Gigi,” china Giwekikaluru, “yaprewatinrina rapnanutinripna. Gi rixanu kamrurna gomkagitanna.”

Tyechijne jirgika

¹⁴ Ga wa netatka. Ga wa waneru kyachgapererumko klatalu. Ga wa kyachgapererumko tuplata yineru Wgene pixkalutu, kori sagyeta wanejiwurutu. Ga wa satpokachri gistakapi gepragaspuru rawamyota. ¹⁵ Ga wa kphashiwakpotugruko rushpakya satu Goyakalutowreru. Gichkopljaji china saplewyegitlu kyachgapererumko tuplatachri. Wane chinru, “Pkashichanutkalu pustakapre. Pjirganutka. Gi rixanu rapokatka jirgikolpapakko. Ga wa ruprigatka tyechijne jirgikolu.”

¹⁶ Giyagni kyachgapererumko tuplatachri chiji ranikatkalu rustakapre. Ga wa chiji jirgakatka.

Wa tpatatgyawaka Goyakalu gimtuwnalyegi

¹⁷ Ga wa tengogne gwachri kphashiwakpotugruko rushpakya satu Goyakalutowreru. Waneykoxlu wale satpokachri gistakapi gepragaspuru. ¹⁸ Ga wa yochpikjetikowakakwa ruyakatya satu Goyakalutowreru. Wale gitaaka xirnachri chinanu. Gichkopljaji saplewyegitlu gistakapi gepragaspuru waneyalutu. Wane chinru, “Pkashichanru pustakapre gepragaspuru, ga wa pjirganru gowapitsgawa chiji gajero. Gi rixanu ralixatka gowaji chiji gajero.”

¹⁹ Ga wa Goyakalutowreru chiji raniklu rustakapre. Ga wa jirgalu chiji gajero gowaji. Ga wa tapatgatyawaka Goyakalu gimtuwnalu yegi, ruknoklu. ²⁰ Ga wa tapatgatyawaka gaka-tooka pokchi malekate. Ga wa tapatgatyawaka rushpakya granchi, kawalyo chipetapre tennu gapokagragatachri, ga wa satu pacha waragkastsi rowuknu.

15

Payokgipre ralipre tsru salewakchikaka

¹ Ga wa tengogne netyalu satu getkaluru, tsrupotu kogljajrewatachri. Payokgipre Goyakalutowrene payokgipre ralipre tsru salewakchikaka waneyalune. Gi rixanu tyekakaya ralipreta Goyakalu gimtuwnale. ² Ga wa netlu tsru wenu wityryoga pixkalutu xir-nachrimero yapjetachri. Ga wa kmatsuru gaalixachine, ga wa yaglu, ga wa giwakpejnu gaalixachine, wityryo pixkalutu tsru wenu gogomta tunwatachine. Ga wa gitlopitskaka Goyakalunu waneyalune. ³ Ga wa shikaletluna Goyakalu wayegeru Moysisi shikale ga wa gowega Wgene shikale. Wane china shikaletna: Tsrupotkakni ga wa kogljajrewatachrikaka pkamrure, Wutsrukate Goyakalu, pejnuruko Girukotachri. Potuko potu ga wa galikakpotunanu pixjetyawaka. Payinemunanuka Pogiryi.

⁴ ¿Girupni gi wa pikanyi Pixa, Wutsrukate?

¿Ga wa katupni gi gimalwugiwakatanyi?

Gi rixanu Pixapjeni wa kpashiryi.

Gi rixanu payinerumnanuka ginanu
ga wa yoptsojityegitanyina.

Gi rixanu gipgujetkalurutkani kiglerkaka pkamrutinri.

Payokgipre koripro

⁵ Wanepnute neta. Ga wa kotpuukalurni kpashiwakpotugruko, gipgujatikowakapji gajerugruko tengogne gajeru. ⁶ Ga wa kpashiwakpotugruko rushpakya payokgipre Goyakalutowrene, payokgipre tsru salewakchikaka waneyalune. Katajimalu powralu mkachrichrata gitakachine. Ga wa gishrikakjeputachine korimtay. ⁷ Ga wa satu wa gep-koxamkoje giwekachine genekna payokgipre Goyakalutowrene payokgipre koriproswaga katseplu rumtuwnale giwekgoggenatachri gike rixiniko mnikawnakatu Goyakalu. ⁸ Ga wa kpashiwakpotugruko katseplu kapgyalu Goyakalu goyaknu chinanu ga wa ruyakle chinanu. Ga wa gike gimkata jiglokletlu kpashiwakpotugruko nikawninpotunanuko payokgipre tsru salewakchikaka payokgipre Goyakalutowrerunenu.

16

Towutkana rupkapyapluna koriproswaga gwanru

¹ Ga wa kpashiwakpotugruko giyakatyachri gichkoplaji nyijnakota. Wane chinna payokgipre Goyakalutowrene, “Gajewa. Chiji gipkakanru payokgiprepro Goyakalu gimtuwnale yegi.”

Muchinanuprosawaga

² Giyagni muchinanu ralimta. Chiji rupkakuprosawatlu walenu. Ga wa gektuu mugletu trechi waneyatkana yine, wa kmatsuru gimaxikle waneyalune ga wa wale yaglu yoptsojityegitachine.

Gepi rixinriproswaga

³ Ga wa gepi rixininri tsru wenu gipkakuprosawatlu walenu. Ga wa gipnachrigraga pixka rixatka. Ga wa pejnuruneko giwekachine tsruwenu gajene gipnana.

Mapa rixinriproswaga

⁴ Ga wa mapa rixinri rapgakaka ga wa gonu gishpakgatyawaakaka rupkakuprosawatlu walenu. Ga wa granchitkani. ⁵ Ga wa nyijnakotlu Goyakalutowreru gonu gitakikaluru wane chinreta:

Pixni poyagkakachriyi, wa wanerutyi

ga wa muchikawluryi, kpashiryi,

gi rixanu tyekaka puklukanuwnayegjixa.

⁶ Gi rixanu wanna gipkaklu kpashirinegraga,

ga wa ptokanu geneklewatachinegraga,

ga wa granchi putna. Rumuknunina.

⁷ Ga wa yochpikikowakakwa njema wane chinreta:
Gigi, Nutsrukate Goyakalu, Pejnuruko Girukotachri.

Galikakpotunanu ga wa poyankaklewluni
puklukanuwnayegixlewle.

Gepkoxamkoje rixinriproswaga

⁸ Ga wa gepkoxamkoje rixinri tkachi gipkakaproswagatlu walenu. Ga wa tkachi geneeka jimyapna yine xirnaley. ⁹ Ga wa yine tsru gemeruya ralgakakikna. Ga wa mupashiregnuchi chingiwakatluna Goyakalu, tyekaka tsru salewakchikaka girukotachri. Gi renshinikautna rumalwutyapluna.

Pamyo rixinriproswaga

¹⁰ Ga wa pamyo rixinri Goyakalutowreru kmatsuru tuplapijere rupkakaproswagatlu walenu. Ga wa mapshagalutkani wale pogirewatyawaka. Ga wa gichino chinanu rashkannutanna. ¹¹ Ga wa mupashiregnuchi chinpiranyegitluna Goyakalu tengogne Gajeru gichinyegna chinanu ga wa gitrena chinanu. Gi wa renshinikanutna kamrureyna.

Patsrujire rixinriproswaga

¹² Ga wa patsrujire rixinri Goyakalutowreru tsru Geyopreta Gapga rupkakaproswagata walenu. Ga wa walega gipriga ralpokgapotikolupa tkachi gishpatyawakasreta pogirene gatnugapotepa. ¹³ Ga wa neta gishpakletna mapa puchotlewatachine kamchine tolojru pixkalutkaka, gimnu gitsruknama gishpakyachri, ga wa kmatsurnama gishpakyachri, ga wa gixashatachine tokanchi geneklewatachinenama gishpakyachri. ¹⁴ Gi rixanu nyinwa kamchine getkalurkaka kamrutachine. Rushpakna, psolchijne gajeneko pogirene yegi yachine, rapatkakikolupna giylalu yegi, Goyakalu pejnuruko Girukotachri tsrupotgogne giylale.

¹⁵ “Xakoka kachowguru pixka nixa ginretanu. Giglenshinikanyegitkalurni giyokachri ga wa girukotamkatachri, mamkatu ma yaninitipa. Ga wa ma metikotupa patewle.”

¹⁶ Ga wa Gewreyo tokanu Garmaketo chinikowaka rapatkakikowakapna.

Payokgipre rixinriproswaga

¹⁷ Ga wa payokgipre rixinri Goyakalutowreru kawleru rupkakaproswagatlu walenu. Wa tengogne gajeru kpashiwakpotugruko pogirchi tuplapijeryegiya rushpakya gichkolaji, wane chinachri, “Wane gixkalurutkani.”

¹⁸ Giyagni wanetkalu rawrakle ga wa plaschigimkaka ga wa rutlogle, ga wa tsru giyolikchijru. Yine gapokchijitiniyakawlu mwajejetkatu tye pixkalutu tsrupotu giyolikchijru. ¹⁹ Ga wa tsru pokchi mapasreta kotspaltatikaluru. Ga wa payine pokchikaka gijrukana. Ga wa tsru Wawiloni gishiniika Goyakalu getanu, wa renekyaplu jigekanu gimtuwnale wingate girikalurostono. ²⁰ Ga wa pejnuruko kanipreklulu galimta. Ga wa magkakaka gi rukshiika. ²¹ Ga wa tengogne rujrukya giwruji tsru potu pamomole gimnu pixka, yine gogo gijrukachri. Ga wa yine mupashiregnuchi chinpiranyegitlu Goyakalu tengogne Gajeru, tsru salewakchi giwruji chinanu. Gi rixanu tsrupotni tye salewakchi.

17

Tuklukanuwnayegixikowaka tsro kapoklewaklero

¹ Ga wa runa wa payokgipre Goyakalutowrene satute, wa payokgipreproswaga waneyalune satute, gita giynumsatachri. Wane chinno, “Punanu. Nekagitanayi tuklukanuwnayegixikowaka tsro kapoklewaklero gixo gonkaka tuplatachro. ² Walayma rapoklewatna tyechijne pogirene. Ga wa psolchijneko gwachine gimeta tapoklewle wingateya.”

³ Ga wa ranikno Giwekikaluruya. Yineru mwiwakanu ranikno. Netlo suxo serolu kmatsuru gogo tuplatachro. Waneylu wale gixo mupashiregnuchi giwaakaka. Payokgiprejiwuru ga wa pamolegwalutu. ⁴ Ga wa suxo pakniga yoshmookaluru pixkalutu ga wa serolumkachri gitakachro. Ga wa kori tugletika, ga wa kwenuru potu sotlejiruya, ga wa katajiroji perljakakaya. Ga wa tomyo waneylo kori girapistono. Gagnanutkalurkaka ga wa kapcholkaka tapoklewleya katsepstonoyalo. ⁵ Ga wa tgiwaka tojrota tyonatika:

Giyogimanatkaluro, Tsro Wawiloni,

Kapoklewaklerone Ginro

ga wa Gagnanutkalurkaka Chiji Gajeru Ginro.

⁶ Ga wa netlo suxo, kpashirinegraga ga wa Geso gipgujatatachinegraga gimetachro. Ga wa netinitkalu nuglajita. Tsru giglajru nixa.

Giyogimanatkaluru tokanchi suxopirana ga wa kmatsurupirana

⁷ Ga wa Goyakalutowreru wane chinno, “¿Klu chinanu puglajita? Gita ginkakanyi giyogimanatkaluru tokanchi suxopirana, ga wa kmatsuru tutjiterupirana, payokgiprejiwuru

ga wa pamolegwalutu. ⁸ Wa kmatsuru wa petanru, wa muchinanu wanenanru ga wa gi wanetkalu, gitskata potu gishpakyachripni ga wa gamgikowaka yanu. Tyechijne gwachine wa giweklu kirukate tye psolchijneko rekamrutkoklunuyakawa myongiawatikone ruglajitanna retinipluna kmatsuru wa muchinanu wanenanru ga wa gi wanetkalu ga wa gapokachripa.

⁹ “Ga ga tyenwa shinianchi kgimatkaleru. Payokgipre jiwchikaka walenwa payokgipre magka, wa suxo tuplatyawaka. ¹⁰ Ga wa walenwa payokgipre pogirchine. Pamyone gijrukanatka. Satu wane. Ga wa satu gi gapokawa. Ga wa rapokinipa, pshinitsonu rumkata gwaleta. ¹¹ Ga wa kmatsuru muchinanu wanenanru ga wa gi wanetkalu, tyenwa pogirchi yokgipi rixinri. Ga wa payokgipreymalutni. Ga wa gamgikowaka yanuna.

¹² “Ga wa pamolegwakaka petanru wannanwa pamole pogirchine. Wannanwa gi yoptotawalu pogirewatyawakna, seyini kmatsuruyma pshinitsonu rutaakona. ¹³ Ga wa wanna waneya satupje shinianchi. Ga wa muchonna ga wa rutakikolna renekanruna kmatsuru. ¹⁴ Gowega Wgene yagotanna. Ga wa gowega Wgene gaalixanna. Gi rixanu Walenwa gitsrukaachine Gitsrukate ga wa pogirchine Pogire. Ga wa Waleymalune tomgakalune ga wa tsomitkalunni ga wa poyagkakachinni.”

¹⁵ Ga wa Goyakalutowreru wane chinno, “Wa gonkaka petanru, kapoklewaklero tuplatyawaka, walenwa yine ga wa gixolunkaka, ga wa payine, ga wa patokankaka yanumatyachine. ¹⁶ Ga wa pamolegwa wa petanru, wanna ga wa kmatsuru gayegixanro kapoklewaklero. Ga wa giknookaluro ga wa mamkato rixanunrona. Ga wa togitu nikanna. Ga wa xirnachrimeroya yoxikinirrona. ¹⁷ Gi rixanu Goyakalu gitakgajitna Wale gishinikanru kamrutinripna. Ga wa satupje shinianchi rixanna. Ga wa pogirewatyawakna kmatsuru renekanna poyagkakikolpotunanuko Goyakalutokankaka. ¹⁸ Ga wa suxo petanro walanwa tsru pokchi, tyechijne pogirene chinanu pogirewatachri.”

18

Nikawnanatka tsro Wawiloni

¹ Wanepnute netlu satu Goyakalutowreru tengogne gijrukyachri. Tsru potu rutakikolu. Ratajiwnale pokamlatlu tye chiji. ² Ga wa gichkoplaji china sapleta. Wane china:

jNikawnanatka, nikawnanatka tsro Wawilyoni!

Kamchine gwiyawaka tixatka

ga wa pejnuruneko kamchine puchotlewatachine gishyatikowaka,
ga wa pejnuruneko koshichine kapcholune ga wa gayegixkalune.

³ Gi rixanu tapoklewle getsotanrewle wingate
payinemnunanuka gira.

Walayma rapoklewatna tyechijne pogirene.
Ga wa marnewatachine tyechijne gajene
ponikowata tshichponponikowleshatinriya.

⁴ Ga wa satu tokanchi tengogne giyakatyachri njema. Wane china:
Gishpakinitkalo, nayinerutene, gma mumukochirewatyauplu,
ga wa gma yoptotyauplu tsru tsaletikoluya.

⁵ Gi rixanu tengognepotuko rapokmoletinitka tmukochire.

Ga wa Goyakalu gishinikatkalu tma poyagkklenu.

⁶ Papnutanro tixa gapnulewetyawaka.

Gepi kata psatkakyegitanro tkamrure pixka.

Wa girapistono tutakgatanru,

gepi kata putakgatinro.

⁷ Wane tixa galixkotletnawa ga wa tponikowashatinri wanekpejnu penekanro tsalewnapotutinri ga wa twamonuwatinri.

Gi rixanu wane chingajita, “Gita pogirewatachro tuplatachrono.

Gi wa mkapyalno.

Gike nixiniko wamonchi netanu.”

⁸ Wale chinanu pshinitsonuji rapokanu tsalewninripotu:
gipnalu, wamonchi, ga wa tsru nachlu.

Ga wa xirnachri tyoxikikolupa.

Gi rixanu gichkolni Gitsrukaachi

Goyakalu tuklukanuwnayegjixjeru.

Wawiloni ruchiyagatanna

⁹ Wala ruchiyagatanna ga wa rukegeknanuwatanrona tyechijne pogirene, walayma gapoklewatachine ga wa tixje ponikowashatachine, wa wanna getiniplu tyoxikikolupya.

¹⁰ Tsalewnapotutinri, piklena chinanu wajra tunwatanna. Wane chinachinepni:

¡Gi waneni! Tsrú potu pokchi Wawiloni, gichkolu pokchini.

Gi rixanu pshinitsonuji rapokatka púklukanuwnayegixikolu.

¹¹ Ga wa saplewjekteyegitanrona tyechijne gajene kmarnewaklerune ga wa ruwamonuwatanrona. Gi rixanu gike wanepnute gagjitanunna rejnunkatna. ¹² Rejnunkatna walenwa kori, ga wa sroschi, ga wa kwenursotleru, ga wa katajiroji perlaji, ga wa wale potu mkachrichrata, ga wa pakniga yoshmookaluru pixkalutu mkachri, ga wa pgayamtalu, ga wa serolu mkachri, ga wa pejnuruko pgamlumunalu, ga wa pejnurukostono nikchi gitsruka gapkajere kamrutikalurustono, ga wa pejnuruko kwenuru potu gagmunastonkaka, ga wa sintawoshpata, ga wa yowuma, ga wa kiglesotlerushpata. ¹³ Ga wa kanilata, ga wa pgamluru, ga wa pgamlugalo, ga wa pgamlupagiri yochpiikalurupa, murmunga, pgamlupagirpotu, ga wa winga, ga wa goliwangi, ga wa wale potu trikopagi, ga wa triko, ga wa prachine, ga wa gowegane, ga wa kawalyone, ga wa chiji yapachrokaka kawalyo kosetanro, ga wa manchikaka, ga wa yine giwekinri.

¹⁴ Wa gejniuji punshinikanu getsotanutanru gitspalatinyi.

Ga wa pejnuruko ponikolu

ga wa pejnuruko gatajiwnachri pamginina.

Gi pagogneko rukshiiko.

¹⁵ Ga wa tye kaka marnewatyachine, walaya ponikowatachine tsalewnapotutinri piklena chinanu wajra tunwatanna. Ruchiyagatanrona ga wa ruwamonuwatanrona. Wane chinanna:

¹⁶ ¡Gi waneni! ¡Gi waneni, tsru pokchini!

Wale potu klatalu mkachri,

ga wa pakniga yoshmookaluru pixkalutu,

ga wa serolu mkachri gitakachro.

Ga wa kori tugletika, ga wa kwenuru potu sotlejiruya

ga wa katajiroji perlajkakaya.

Gi rixanu pshinitsonuji

giknookalurni gi pejnunanukta ponikolewlu.

¹⁷ Ga wa pejnuruneko kanawa ganikachine, ga wa pejnuruneko kyagapgaklerune ga wa pejnuruneko kanawa kamrurewatyachine, ga wa pejnuruneko tsru wenu kamrurewatyachine, wajra tunwatanna. ¹⁸ Ga wa saplewjektetna retinrina tyoxikikolupgya. Wane chinna, “¿Girupni tye tsru pokchi pixkalutu?”

¹⁹ Chijipagi rupkajiwutna. Ga wa saplewjetanna. Chiyagatanna ga wawamonuwatanna. Wane chinna:

¡Gi waneni! ¡Gi waneni! Tsrú potu pokchini.

Walaya ponikowatna

pejnuruneko kanawa waneyalune tsru wenu, tponikowleya.

Gi rixanu pshinitsonuji giknookalurotkani.

²⁰ Gimuwatanu wala chinanu,

tengogne gajene ga wa kpashirine,

ga wa yokanatkalune, ga wa Goyakalu tokanu geneklewatachine,

gi rixanu Goyakalu giklukanuwnayegixlo gixa chinanu.

Gike rixiniko rukshikonatka Wawiloni

²¹ Ga wa satu Goyakalutowreru gichkolu gwalu sotlu, tsru ginripi sotle pixka. Tsrú wenu ruknoklu. Wane china:

Tye pamuchkonu pixka tixa giknookota Wawiloni,

wa tsru potu pokchi.

Ga wa gike rixiniko rukshikonatka.

²² Ga wa kgitpetsaklerunegima

ga wa kgitloklerunegima

ga wa ktumlejiklerunegima,

ga wa kowiklerunegima

gike rixiniko jemkotka pixaya.

Ga wa pejnuruko kamrurchi gike rixiniko rukshiiokta pixaya.

Ga wa ginripsotlegima gike rixiniko jemkotka pixaya.

²³ Ga wa katalo pokamlale gike rixiniko pokamlatyegityi.

Ga wa gnunrowatachriplaji ga wa gnuruwatachroplaji

gike rixiniko jemkotka pixaya.

Gi rixanu kmarnewakleru pisanu

wannanwa tsrukakalune tyechijneya.

Gi rixanu pkgonchiwle payinemnunanuka pyokwitinri.

²⁴ Ga wa walaya rukshikika Goyakalu tokanu geneklewatachinegraga,
ga wa kpashirinegraga,
pejnuruniko giylatkalurunena tyechijneya.

19

Gimuwlu tengogneya

¹ Wanepnute pagima nyijnakota tengogneya gixolune yineplajgima pixkalutu. Wane chinna:

¡Gimalwutanru Goyakalu!

Woyakalutenupni gognetaklewlu, ga wa goyaknuchi
ga wa giyaklu.

² Gi rixanu galikakpotunanni ga wa poyagkaklewlu
putakyagoklewle.

Gi rixanu Wale giklukanuwnayegjixlo tsro kapoklewaklero,
chiji gajene gimtukachro tapoklewleya.

Wayegrenegraga rapnuyegitna walamyoya.

³ Rumepe wane chinretna,

¡Gimalwutanru Goyakalu!

Tyoxikolupgya gatskogogenatanu gike rixiniko
mnikawnakatupa.

⁴ Ga wa gepmole gepkoxamkoje tsrone ga wa gepkoxamkojene gepkoxamkojejixirune
chiji gapoka. Yoptsojityegitluna Goyakalu, pogirchi tuplapijere tuplatachri. Wane chinna:
Wane gixkalurupa. ¡Gimalwutanru Goyakalu!

⁵ Ga wa pogirchi tuplapijere rushpakya satu tokanchi wane chinachri:
Nshikaletgimalwuretanru Woyakalute,

pejnurunekgi wayegrengi, ga wa pikjengi,
mturune ga wa tsrone.

⁶ Ga wa pagima nyijnakota, gixolune yineplajgima pixka, ga wa gixo gonkakgima pixka,
ga wa rutologlegima pixka, wane chinachri:

¡Gimalwutanru Goyakalu!

Gi rixanu pogirewata Wutsrukate

Woyakalute pejnuruko Girukotachri.

⁷ Wumuwatanu ga wa wumjikpotutanu.

Ga wa wumalwutanru.

Gi rixanu rapokatka gowega Wgene kashimyole.

Ga wa ganunropa galpokotachrotka.

⁸ Ga wa teneeka tyoshmakyaplu

wale potu klatalu mkachri katajmtalu ga wa powralu.
Gi rixanu wale potu klatalu mkachri
walenwa kpashirine poyagkaklewle.

Gowega Wgene kashimyole meyiwlu nachnewlupa

⁹ Giyagni wane chinno, “Pyonatanru: Giglenshinikanyegitkalunni gowega Wgene
kashimyole meyiwlu nachnewlupa chanixkalune.”

Ga wa wane chinno, “Tyenwa Goyakalu tokanu galikakpotu.”

¹⁰ Ga wa gijixipta napoka nyoptsojityegityaplu. Ga wa wale wane chinno, “Pgirukot-
inwa. Gi waneko pixanu. Pixje wayegrechrino gita, satu wannatno gita, wa pumolene
gipgujtalewlu Gesopirana waneyalune. Goyakalu pyoptsojityegitanu. Gi rixanu wa
gipgujtalewlu Gesopirana walenwa Goyakalu tokanu genekikolu pixka.”

Goyakalu Tokanu gakagloklewatachri

¹¹ Ga wa netlu tengogne kotpuukaluru. Ga wa wane netyalu kawalyo klatalu. Ga wa wale
gogo tuplatachri Walenwa Poyagkakachri chinkaluru, ga wa Galikakpotu. Poyagkakle-
leya rutakyagoklewata ga wa yagotlewata. ¹² Ga wa giygage xirnachrimero pixka rixa. Ga
wa gijiwu rawa gixo pogirchi sagyeta. Waneylu giwaka yonatkaluru, gi satuna gimatanru,
seyini Walepje gimatlú. ¹³ Ga wa mkachri granchi yoshmookaluru gitakachrini. Ga wa
giwaka wane chinka Goyakalu Tokanu. ¹⁴ Ga wa solalone tengogne gajene gomkagitlu,
klatalone kawalyone yapachine, wale potu mkachri gitakachine klatalu ga wa powralu.
¹⁵ Ga wa ginama rushpakya yoglolewapi gepragaspuru, payinkaka ruylakinripa. Ga wa
kanojerchi yowumaje rugirukotanna. Ga wa Wale gakatoklu tapatgatyawaka, Goyakalu
pejnuruko Girukotachri jigekanu gimtuwnale wingate yegi. ¹⁶ Ga wa gimkalu ga wa gitpali
yonatika giwaka: Pogirchine Pogire, ga wa gitsrukaachine Gitsrukate.

Kmatsuru ga wa gixashatachri Goyakalu tokanu geneklewatachri gipnale

¹⁷ Ga wa satu Goyakalutowreru neta tkachi tunwatachri. Tsruplaji rixa saplewleyegitna. Wane chinna pejnuruneko koshichine ga wa kamejirune tengogne ganikajite galnachine: Ginanu. Gapatanu tsru nachnewlu yegi Goyakalunu.

¹⁸ Gnikyaplu pogirchinegitu, ga wa solalone gitsrukatenegitu, ga wa gichkolungitu, ga wa kawalyonegitu, ga wa wanna gogo tuplanatachinegitu, ga wa pejnuruneko gishpakachinegitu, ga wa wayegrechine ga wa mturune ga wa tsrunegitu.

¹⁹ Ga wa netlu kmatsuru, ga wa tyechijne pogirene, ga wa wanna solalotene gapat-achinni yagotyapluna kawalyo gogo tuplatachri ga wa Wale solaloteneyma. ²⁰ Ga wa kmatsuru kashichkaluru ga wa waleymalu gixashatachri Goyakalu tokanu geneklewatachri, wa getkalurkaka kamrutachri wale getanu. Wa tyekakayma yokwitanna kmatsuru gimaxikle yoptotachine, ga wa yaglu yoptsojityegitachine. Wa nyi gepi giwekachinni xir-nachripowga giknookana, wa gasogre xirnyachripowga. ²¹ Ga wa gixetachinni giylatkana kawalyo gogo tuplatachri yoglolewapreya ginama gishpakyachriya. Ga wa pejnuruneko koshichine jinanna wannanigituya.

20

Satu waragka walapu rostutikolu Satanasyo

¹ Ga wa netlu Goyakalutowreru tengogne gijrukyachri. Ga wa gitskata potu yoskekapre ga wa tsru yowumatsa gimyo waneyalutu. ² Ga wa wale kashichlu gimnu gitsruka, kapokotu gimnu. Walenwa kamchi gitsrukate, wa Satanasyo. Rostutlu. Satu waragka walapu rostutikolupa. ³ Ga wa gitskata potu ruknoklu. Rushyayegitlu ga wa rogo rupityalu, gi wa yagluklu. Gi koxa yoptotluna rumaxikole gijrotayna ga wa gimyoyna. Ga wa Kristoyma ruwekanna ga wa pogirewatanna satu waragka walapu. ⁵ Ga wa pimrine gipnachine gi giwekawa ma poyagkaakanupachi satu waragka walapu. Tyenwa muchinanupa yotunru. ⁶ Gigenishinikanyegitkalunni ga wa kpashirine wa muchinanu yotunrupa waneyalunemnupa. Wanna chinanu gi rutaaka wa gepi chininri gipnalu. Seyni wannapni wa Goyakalu ga wa Kristote sasertotene. Waleyma pogirewoggnenatanna satu waragka walapu.

Muchinanupa yotunru

⁴ Ga wa netlo pogirchi tuplapijerkaka, ga wa wala gogo tuplatachine. Ga wa rutaakana rutakyagoklewatinripna. Ga wa netna giylatkalunemka, Geso gipgujatikolu chinanu gistaknojitkalunni ga wa Goyakalu Tokanu chinanu. Wannanwa gi wa yoptsojityegitluna kmatsuru, gi wa yagluklu. Gi koxa yoptotluna rumaxikole gijrotayna ga wa gimyoyna. Ga wa Kristoyma ruwekanna ga wa pogirewatanna satu waragka walapu. ⁵ Ga wa pimrine gipnachine gi giwekawa ma poyagkaakanupachi satu waragka walapu. Tyenwa muchinanupa yotunru. ⁶ Gigenishinikanyegitkalunni ga wa kpashirine wa muchinanu yotunrupa waneyalunemnupa. Wanna chinanu gi rutaaka wa gepi chininri gipnalu. Seyni wannapni wa Goyakalu ga wa Kristote sasertotene. Waleyma pogirewoggnenatanna satu waragka walapu.

Satanasyo gapatkakna Koki gajene ga wa Makoki gajene giylalu chinanu

⁷ Ga wa satu waragka walapu poyagkakinpatka, kaspuukotka Satanasyo yoshmakikowakaya. ⁸ Ga wa rushpakanu yokwityapna payinkaka, gepkoxamkojesretate chijiya gajene, Koki ga wa Makoki, rapatkakikolupna giylalu chinanu. Tsrु wenu ksatnepagi pejnupna. ⁹ Ga wa psolchijneko tsernu yanna. Ga wa kpashirine gwamtyawaka ga wa galuukaluru pokchi sajrukna. Ga wa tengogne rujrukya xirnachri ga wa ruylatanna. ¹⁰ Giyagni kamchi gitsrukate yokwitjerna, xirnachri ga wa gasogre xirnachripowga ruknooka. Wanekoxna kmatsuru ga wa gixashatachri Goyakalu Tokanu geneklewatachri. Saletpotgoggnenatkona gogi goyecho gike rixiniko mnikawnakatu.

Tsro klatalo tuplapije, ga wa gitakyagoklewlu

¹¹ Ga wa netlo tsro klatalo tuplapije, pogirchi tuplapijere. Wala gogo tuplatachri yegi rusuptagamtyatka chiji ga wa tengogne. Ga wa gi rukshika gwikowakatatkana. ¹² Ga wa netna gipnachine tsrune ga wa mturune tuplapije ginaple tunwatachine. Ga wa kiruukaka kopraakalurni. Ga wa sato kiruka kopraaka. Walanwa giweklu kirukate. Ga wa gipnachine gitakyagookikolu kiruukaka yonatikaluruya, rixa kamruretyawakna. ¹³ Ga wa tsru wenga genekatkana gipnachine wane gwanatachine. Ga wa gipukchi ga wa gipnachine gwiyawaka genekna wane gwanatachine rushpakinripna. Giyagni satkaka gitakyagooka rixa kamruretyawaka. ¹⁴ Ga wa gipukchi ga wa gipnachine gwiyawaka xirnachripowga ruknooka. Tyenwa gepi chininri gipnalu, wa xirnachripowga. ¹⁵ Ga wa giweklu kirukate mwagiwaakatkatu xirnachripowga ruknooka.

21

Gerotu tengogne ga wa gerotu chiji

¹ Ga wa netlu gerotu tengogne ga wa gerotu chiji. Gi rixanu wa muchinanu tengog-nenanu ga wa muchinanu chijinanu gisuptagamtatka. Ga wa maleshatkalu tsru wenu.

² Ga wa kphashiri pokchi gerotu Gerosale neta gijrukleta tengogneya Goyakaluyegiya, galpokotkaluru gnuruwatachro pixka gigletkaluro tganurupa chinanu. ³ Nyijnakotlu gichkotokanuru pogirchi tuplapijere giyakatyachri, wane chinachri, “Xaniyakawa Goyakalupji yineymatka. Rumwapjitanna. Wannapni rayinerutene. Ga wa Waleko Goyakalu wannaymapa. ⁴ Wale sheyiyaletanna pejnuruko gikteгна. Ga wa gipukchi maleshpatkalu, gi wa wamonchiko, gi wa saplewjekteruko, gi kachinoluko. Maleshpatkalu. Gi rixanu muchinankaka gisuptagamtatka.”

⁵ Ga wa pogirchi tuplapijere tuplatachri wane china, “Xani psoluko gerotu nkamruta.”

Ga wa wane china, “Pyonatanru. Gi rixanu tye tokanchikakni wa poyagkakachri ga wa galikakpotunanu.”

⁶ Ga wa wane chinno, “Wane gixkalurutkani. Gitni wa muchinanu gwachri yongano ga wa ralipre yongano, wa yinuwakachrino ga wa ralipreno. Wa gonunnagatewatachripa Gita genekanru gonu gishpakgatyawaka giweggatachri gonu genekashatkaluru. ⁷ Wa gaalirewatachri tyekaka yoptotachripni. Gitapni Royakalutno. Walepni nwugene. ⁸ Ga wa kpliklegolune, ga wa malixkane, ga wa gagananutkalurune, ga wa kgiylalewakerune, ga wa kapoklewakerune, ga wa kagonchiwatachine, ga wa yagluchisha kyonogyegiklerune, ga wa pejnuruneko kayroklerune giknookona gipowgaya, xirnachri ga wa gemsotleru gipragkachri galgikwaka. Tyepni wa gepi chininri gipukchi.”

Gerosale gerotu

⁹ Ga wa runa satu Goyakalutowreru, wa payokgiprepro katsepolu payokgipre ralipre tsru salewakchi waneyalune satute, gita giynumsatachri. Wane chinno, “Punanu. Nekakgitanyi gnuruwatachro, wa gowega Wgene gnunropa.” ¹⁰ Ga wa Giwekikaluruya ranikno. Tsru magka tenolu rutakno. Ga wa rekakgitno kphashiri pokchi Gerosale, tengogne gijrukyachri Goyakaluyegiya. Goyakalu goyaknu waneyalutu. ¹¹ Ga wa pokamlale kwensotlejiru pixka, gaspe sotleji pixka, katwergalu pixkalutu. ¹² Kaprijererni, tsru tenolu potu prijeru. Pamole gepi gipgyaptoterutu. Ga wa gipgyaptokaka yegi pamole gepi Goyakalutowrene. Ga wa giwackchikaka yonatikalurni. Wannanwa pamole gepinerune Gisrayiline giwaka. ¹³ Tkachi gishpatyawakasreta wanero mapa gipgyapto. Ga wa tkachi potuklesretate wanero mapa gipgyapto. Ga wa tkachi kegnetesretate wanero mapa gipgyapto. Ga wa tkachi gimxityawakasretate wanero mapa gipgyapto. ¹⁴ Ga wa pokchi prijere rapuko gwachri sotlukaka waneylu pamole gepi giwaka, wa gowega Wgene pamole gepi yokanatanune giwaka.

Wa pokchi gepkoxamkoje tsojrirutu

¹⁵ Ga wa Goyakalutowreru gita giynumsatachri waneylu korije yantapije, yantatyaplu pokchi ga wa gipgyaptokaka ga wa prijere. ¹⁶ Ga wa pokchi gepkoxamkojetojrirutu. Rowuknu ga wa waneko pshinru tsernu. Ga wa yagotpokchitlu yantapijeya, payokgipre pacha gepkoxamkojmole gepkoxamkoje waragkasti. Rowuknu ga wa tsernu ga wa tennu patenkakluni. ¹⁷ Ga wa pokchi prijere yantata. Gipi waragka gepi pacha kilometro, yineru yantale pixka, wa towrechri yantale. ¹⁸ Ga wa gaspe sotle kamrutikaluru prijere. Ga wa pokchi kori makojni wityo pixka katwergalu. ¹⁹ Ga wa pokchi prijere tuplatyawaakaka pejnuruko kwenuru sotlu gigletikaluru. Wa muchinanu tuplatyawaakaka gaspe sotleni. Ga wa gepi rixinri ksagiro polsotlerni. Ga wa mapa chininri kalsetoni klatotlerni. Ga wa gepkoxamkoje rixinri gesmeralta poletwergasotlerni. ²⁰ Ga wa pamyo rixinri sartonika serotwergayongalni. Ga wa patsrujire rixinri sartyo gasersotlerni. Ga wa payokgipre rixinri krisolito pwalpootwergasotlerni. Ga wa yokgipi rixinri weriro gamampolnur-sotlerni. Ga wa mturuji rixinri topasyo ksajipwalnur-sotlerni. Ga wa pamole rixinri krisoprasopwaltwergasotlerni. Ga wa pamole satupje rixinri gasinto ksajipolnur-sotlerni. Ga wa pamole gepi rixinri gamatista pakni pixkalutu sotlerni. ²¹ Ga wa pamole gepi gipgyaptonwa pamole gepi katajiro perla. Satkaka gipgyaptonwa satu perla. Ga wa pokchipunni wa kori mkoje, wityo pixka katwergalu.

Wa gowega Wgene Walenwa pokchi katalote

²² Ga wa kphashiwaka potu gi wane netya. Gi rixanu Gitsrukaachi Goyakalu pejnuruko Girukotachri ga wa gowega Wgene Walenwa kphashiwaka potu tye pokchiya. ²³ Ga wa pokchi gi galuklu tkachi gi wa ksuruko pokamlatyegityapmaklu. Gi rixanu Goyakalu goy-aknu pokamlatyegitlu. Ga wa gowega Wgene Walenwa pokchi katalote. ²⁴ Ga wa pokchi pokamlanu yananna payine. Ga wa tyechijne pogirene ganikyegitanru pogirewlena. ²⁵ Ga wa rupgyaptočkaka gike rixiniko gishyatka gogi. Gi rixanu maleshaplu goyecho wane. ²⁶ Ga wa payinkaka ganikyegitanru pogirewlena ga wa kagwakpiirena. ²⁷ Ga wa gike rixiniko wane jiglokanu gi satuna gimuteru, gi wa gagananutkaluru kamrutachriko, gi wa gayroklewatachriko, seyni wannape giweklu kirukate gowega Wgenenu yonatkaluru.

22

Pagapga gonu giwekgatachri

¹ Rekekagitno pagapga gonu giwekgatachri, katajgalu ga wa katwergalu. Goyakalu tuplapijere ga wa gowega Wgene tuplapijere giyakgatyachri. ² Ga wa ganikajputu ga wa pasretaspuwnagkaka waneru giweklu gagmunate, pamole gepi gejujuji gwajetyachri, paksurkaka satuko gejujujtnaka rawa. Ga wa gisure payine gitskalaakachripni. ³ Gi wa kamakpiiruko wanepatka. Ga wa wane rawa Goyakalu tuplapijere, ga wa gowega Wgene tuplapijere. ⁴ Ga wa wayegrene yonogyeganru. Ga wa retgojitanruna. Ga wa gijrotna rawgiwakatanu. ⁵ Ga wa maleshpatkalu goyechno wane. Ga wa gi galuukaluropni yochpiikaluro pokamlanu. Gi wa tkachi pokamlanuko. Gi rixanu Gitsrukaachi Goyakalu pokamatyegitanna. Ga wa wanna pogirewogogenatanutka gike rixiniko mnikawnakat.

Pshinitsonu nunanu

⁶ Wane chinno, "Tyekakni wa poyagkakachri tokanchi ga wa galikakpotunanu tokanchi. Gitsrukaachi wa tokanu geneklewatachine giwekinrikaka Goyakalute, yokana towreta rekakgityapna wayegrene pshinitsonu gimkata wane gixkalurkakapa.

⁷ "Pshinitsonu nunanu. Giglenshinikanyegitkalurni wa tokanchi gimretachri twu tokanchi geneklewatachri kirukate gajeru tokanchi."

⁸ Ga wa gitni Gwano tyekaka jemachrino ga wa getachrino, ga wa njeminitka ga wa netinitka, chiji napoka nyoptsojityegityaplu Goyakalutowrerujixi ginaple, wa tyekaka nekakgitjeru. ⁹ Wale wane chinno, "Pgirukotinwa. Gi waneko pixanu. Pixje wayegrechirino gita. Satu wannatno gita, wa pumolene tokanchi geneklewatachine, ga wa twu kiruka tokanu gimretachine. Pyoptsojityegitanru Goyakalu."

¹⁰ Ga wa wane chinno, "Gi wa gipre kgimaxikoleru pushyatinni twu kiruka gajeru tokanu, wa tokanchi geneklewatachri chinanru. Gi rixanu gi gowukatkalu gigogne.

¹¹ Wa mpoyagkaakatu mpoyagkaakatpatkani. Ga wa kapcholu kapcholpatkani. Ga wa poyagkakachri poyagkakpatkani. Ga wa kpashiri kpashirpatkani."

¹² "Pshinitsonu nunanu. Ga wa napnure Gitaymaplu, satkaka nenekyapa rixa kam-ruretyawaka. ¹³ Gitni wa muchinanu yongano ga wa ralipre yongano, wa muchichachrino ga wa ralipreno, ga wa yinuwakachrino ga wa yoptukyawakno.

¹⁴ "Giglenshinikanyegitkalunni gerkamkatnachinwa, rutakikolupna giweklu gagmunate chinanu, ga wa pokchi gipyaptote jiglokinripna. ¹⁵ Malekna kewene, ga wa kagonchiwatachine, ga wa kapoklewaklerune, ga wa kgiylalewaklerune, ga wa yagluchisha kyonyegiklerune, ga wa pejnuruneko gayroklewlu galukachine ga wa gayroklewlu koschekachine.

¹⁶ "Gitni Geso nyokanatlu notowreru gixa yegi rupguytatyaplu tyepirankaka gapatjetachinkaka chinanu. Tawitskino Gita, ga wa Tawiklopishno. Ga wa Gitni Gonsagno gatajiwnachrino."

¹⁷ Ga wa Giwekikaluru ga wa gnuruwatachropa wane china, "Tekali."

Ga wa yijnakotachri wane koxa chinanu, "Tekali." Ga wa gonunnagatowatachri runanu. Ga wa girukokta galuklu gonu giwekgatachri genekashatkaluru yoptotanru.

¹⁸ Goyakalu tokanu geneklewatachine chinyawaka, wa twu kiruka gwachri, pejnuruneko yijnakotachine nupguytayegita gita. Girukokta yognikyegitinri tokanchi tye pnute, Goyakalu yognikinri wale tsru salewakchi, wa twu kiruka yonpiranyegitkaluru salewakchi. ¹⁹ Ga wa girukokta tye tokanchi geneekaluru kontokanutinni twu kiruka gajeru, Goyakalu koninri walenupmaka giweklu gagmunateya wa kpashiri pokchi gajeruya, twu kiruka yonpiranyegitkaluru.

²⁰ Tyepirankaka gipguytatachri Wutsrukate wane china, "Gigi. Pshinitsonu nunanu."

Wane gixkalurupa. Punanu, Wutsrukate Geso.

²¹ Gitsrukaachi Geso gimutangi pejnurunekgi gixa. Wane gixkalurupa.